

Bible, Seneca, Seneca (1870)

HQ I'WI YOS'DOS HAH

NEH

CHA GAQ HEE DUS,

GEE IH' NI GA'YA DOS'HĀ GEE,

NEH

NAN'DO WAH'GAAH HE'NI A'DI WĀ'NOH DĀĀH.

THE FOUR GOSPELS

IN THE

SENECA LANGUAGE.

NEW YORK:

AMERICAN BIBLE SOCIETY,

INSTITUTED IN THE YEAR MDCCXVI.

1878.

NO I'WI YUS'DOSHÄH NE CHA GA'Q HE DUS

He'ni o ye'äh ho'ya dōh

N E M A T T H E W .

O I'WAH I.

NEH ne ga ya'dōs häh ne wat'hyu'o wih ne da-ga''wa ji'yä da dylēh' neh huh' ho'nä gää dōh ne Je sus Christ, ne ho'a wak ne Da vid, neeh ho'a wak ne A bra ham.

2 A bra ham ho deh'dōs qh ne I saac: I saac ho-deh'dōs qh ne Ja cob: Ja cob ho deh'dōs qh ne Ju das, kuh neh dǎ'non dǎ'non deeh.

3 Ju das ho deh'dōs qh ne Pha rez, kuh ne Za ra, nō-wān'di a wak ne Tha mar: Pha rez ho deh'dōs qh ne Es rom: Es rom ho deh'dōs qh ne A ram:

4 A ram ho deh'dōs qh ne A min a dab: A min a dab ho deh'dōs qh ne Naas son: Naas son ho deh'dōs qh ne Sal mon:

5 Sal mon ho deh'dōs qh ne Bo oz, neh Ra chab hō-wā'wak: Bo oz ho deh'dōs qh ne O bed, neh ne Ruth hō wān'deh dōh: O bed ho deh'dōs qh ne Jesse.

6 Jesse ho deh'dōs qh ne Da vid, ne go'wäh go waah: Da vid, ne go'wäh go waah ho deh'dōs qh ne Sol o mon, neh nō wā'wak ne U ri as yach tyōh'gä'gäh.

7 Sol o mon ho deh'dōs qh ne Ro bo am: Ro bo'am ho deh'dōs qh ne A bi a: A bi a ho deh'dōs qh ne A sa.

8 A sa ho deh'dōs qh ne Jo sa phat: Jo sa phat ho-deh'dōs qh ne Jo ram: Jo ram ho deh'dōs qh ne O zi as:

9 O zi as ho deh'dōs qh ne Jo a tham: Jo a tham ho-deh'dōs qh ne A chaz: A chaz ho deh'dōs qh ne Ez e-chi as:

10 Ez e chi as ho deh'dōs qh ne Ma nas ses: Ma nas-

ses ho deh'dos oh ne A mon: A mon ho deh'dos oh ne Jo si as.

11 Jo si as ho deh'dos oh ne Jech o ni as, kuh ne dǎ'-non dǎ'-non deeh, neh hó o weh chi ga'a wihs neh sha o'-wan di'aah ne Bab y lon.

12 Neh no nǎh' neh huh' chi o'-wan di'yah theeh ne Bab y lon, Jech o ni as wa ó deh dooh ne Sal a thi el: Sal a thi el ho deh'dos oh ne Zo ro ba bel:

13 Zo ro ba bel ho deh'dos oh ne A bi ud: A bi ud ho deh'dos oh ne Eli a kim: Eli a kim ho deh'dos oh ne A zor:

14 A zor ho deh'dos oh ne Sa doc: Sa doc ho deh'dos oh ne A chim: A chim ho deh'dos oh ne Eli ud:

15 Eli ud ho deh'dos oh ne Ele a zar: Ele a zar ho deh'dos oh ne Mat than: Mat than ho deh'dos oh ne Ja cob.

16 Ja cob ho deh'dos oh ne Joseph ne' yòh ne Ma-ry, neh' ho wa'deh doh ne Je sus, neh Christ ho wa'-yas doh.

17 Da neh' ne gag we'goh he'ni yo''wa ji'yǎ net, dyiuh saah' ne A bra ham kuh he'ni yo' o weh'' ne Da-vid, wus hǎ' ge ih' sga'eh ni yo''wa ji'yǎ neet: neh huh', de dyiuh'saah ne David, kuh he'ni yò' o weh'' ne Bab y- lon gǎh sha o'-wan di'aah, wus hǎ' ge ih' sga'eh ni yo''-wa ji'yǎ neet: neh huh', kuh, de dyiuh'saah neh sha o'-wan di'aah ne Bab y lon, kuh he'ni yo' o weh'' ne Christ, wus hǎ' ge ih' sga'eh ni yo''wa ji'yǎ neet.

18 Da neh, dih, neh sha ǎ' nǎ gǎǎd' ne Je sus Christ, nǎ dah' ni ya'wǎh oh: Neh no'noh''ǎh Mary chi o'non-di''wih sah'oh nǎ' o di nyaak' ne Joseph, ah soh', sho, dah de' o non' dih heh oh, on da' de gah' ǎ yos'oh heh deh-ja'go yah'dos gah'ah, neh neh huh' ni yu ye'ǎh Not wais'-hǎ do gǎh' dih.

19 Neh, dih, ne Joseph, ne' yòh, heh tǎi'wa ye'ih ni o'gweh doh dǎǎh, heh tǎh'ǎh de'ó ga yǎs' na'sha guh'-sǎ nǎ'et gǎnt nǎ gwe'neh, ha weh'oh, o dah'seh doh'gǎh ǎ ske'yat gǎh, ǎnt khe''ya dos'yoh heh ǎ ske'yat gǎh.

20 Neh, dih, nah'soh de a'yah do'weh da'noh nə gə, nə' nah g'wəh, ho o'yah ge'o noh Na yah'da gwən ni'yuh ot'ha'daht' he'a gaht, o'e'səh da go, ha wə'əh seeh, ha wə, Jo seph, iis, ne' ya'a wak' ne Da vid, sə noh əh sah'-dyohk na'she guh ne Ma ry ne de snii, neh səh'əh, he-ni ya'go dyah'da dye'əh heh deh ja'go yah'dus gah'əh neeh neh huh' dya weh'dah goh Not wais'hə do gəh'dih.

21 Neh na'ji noh nə'yon'deh dooh, Jesus, [cha go'yah-da gwə,] ə eh'syas duk; neh, səh'əh, ha'o hwah' ə cha'-go yah'da gwa oh nə o'gweh dah he'ga'yəh no di'wa'neh-ak'səhəh shoh'.

22 Gagwe'goh nə gə' neh huh' ni ya'wəh' oh, neh noh-gai'wa ye'ih neh thos nyləh'oh Na wən ni'yuh, neh ho'-gwa ho wə'nit gəh'dah goh ha yah'da dek, no do'gəs da'ni-ak, ha wə,

23 Nə' dah neh'huh nə'ya'wəh', neh ne ya go'gweh-da'seəh' ah'soh go yah'da wa'doh', ə ye ne'oh heht: neh, kuh, ə'o wən deh'dooh' na'ji noh; neh kuh, ə'o wə yas'-thaak, Em man uel; neh' gən doh', ne de ga'wə nan'-de nyohh', De dwa'di' Na wən ni'yuh.

24 O nəh', naeh, ne Jo seph sha'at gəh ho dah'o noh, neh huh' na'o yə nə'wəh no'o yah ge'o nəh Na yah'da gwən ni'yuh na oh'ni go'oh də; neh neh do gəs', sho, wa'o di nyaak' ne' yoh,

25 Neh, kuh, ne təh'əh deh sha'go yən'deh oh he'ni-yo'o weh' sha''o wan deeh'dooh' ne dya go'deh doh'goh: neh ne Je sus ho'wə ya soh'.

OI'WAH II.

NEH no nəh' ne Je sus sha ə'na gəəd' ne Beth le-hem tga non'da yəh, heh tga nok'da yəh ne Ju de a, neh dwə nī'hə de nyok chi go'wəh go waah ne Her od, nə' nah g'wəh, tgaəh'gwit gəh's'gwa da ə'neh duk no'gweh, naah'de yoo' ho dih'ni go'ə yən dahs, Ma gi ha di'ya soh, neh huh' ho di'yos oh ne' Je ru sa lem.

2 Ho nə, Ga əh' ne gəh no'na gə doh' ne go'wəh'go-

waah' ne Jews no' nō ǎn'joh dǎh'? neh, sǎh'ǎh, ne ho'-
o weh tgǎǎh'gwit gǎhs'gwa wah a'gwa gǎh' no'jih'soh-
dah; neh, kuh, ne gǎh wah a'gwa yoh'duk nǎ'sha gwa'-
dǎ nǎ yǎ'os.

3 Neh, dih, no nǎh' ne Her od, ne go'wǎh go waah
sha'i wa'ok hōoh nǎ gǎ, we suh' oht hoh'ni gōh hǎǎh'gwǎh;
haeh gwah', kuh, ga gwe'goh nō'gweh he'ga nōn'da yǎh
ne Je ru salem.

4 Neh, dih, no nǎh' sha a'go yah'de'ok ga gwe'goh
na'di go wa nǎs ha di'yah' dōnt hws, kuh ne sha go'di ya-
dō nih ne gǎn dyuh'gwah gēh, ha go'ya'on dōh gǎǎn dih-
gwa'o weh nǎ'ǎ nǎ gǎǎd' ne Christ?

5 Neh nō' wǎ'ǎh seeh, Neh neh Beth le hem' tga nōn'-
da yǎh, he'yo'ǎn'ja deh ne Ju de a; nǎn dah', sǎh'ǎh,
ni'ga ye'ǎh ho'ya dōh' no do'gǎs da'ni ak;

6 Neh, kuh, niis, ne Beth le hem, he'o weh dyo ǎn'ja-
deh ne Ju da, tǎh'ǎh, naeh, deh sus'thōh he'ni yooh' ne
ga nok'da yǎn dōh' ne Ju da; neh, sǎh'ǎh, niis gēh
ǎnt ha'ya gǎht ne Thǎ nōh'do ǎh, neh ǎnt ha'go yǎn'nōh-
dō'ni ak na go'gweh dah Is ra el.

7 Da o nǎh' ne Her od o dah'seh dōh'gēh he a'go nō'-
goh' nǎ' nō'gweh ne Ma gi, ha go'i wa'dah gwah'seeh'
he ni yo'wah gēh shah'o yǎn deet'heht no jih'soh dah.

8 Ha go'ha'oh neh huh' ha'ǎ nōh'get ne Beth le hem,
ha go'yǎ'ǎh'seeh, ha'wǎ', Swah'dǎn dih', swai'wih saak
no do'gǎh ooh' he'a yah'da deh naak sah'aah; neh, kuh,
no nǎh' ǎs hes'wa gǎh, dǎnt sgwa'o nya'neh', kuh; neh
nǎh' iih ne neh huh' ha'geeh'; a'e ya'dǎ nǎ yǎ'ǎs nǎh'
iih.

9 Neh no nǎh' ho nǎ'o gǎh he'nǎ'yeǎ'nōoh ne go'wǎh go-
waah, ho nōh'dǎn dyōoh; da, nǎ' nǎh'ǎ'wǎh, neeh' shah-
ga'jih soh'daat tho di'gǎ nǎh tgǎǎh'gwit gǎhs'gwa, o'ǎn-
dō'gwa he ya'we nōoh he'wa'o ne nō'ǎn dyiēh; neh huh'
he yu'ǎh heh'oh heht gǎ'gwa o do'gǎh dōh he'ǎh dyōh na'-
ak sah'aah.

10 Neh, dih, no nǎh' sha'a di'gǎh' no jih'soh dah, neh
naah'de yō dōhk' we suh' wa'ǎ nǎn dōh'ha'ǎh.

11 Neh, kuh, no năh' neh huh' he'o di yoõh heh tga-noh'sot, ho'wă gă' naak sah'aah, neh, kuh, ne Ma ry, no'noh'ăh: neh, no di'yah'dye'năh oh, ho wan'dă nă'yă-nii: neh, kuh, no'nă'weh să'gwăh' he'o weh i waat no-nas'hă no'nyus hăh; ho wă'ge o nii, ho wă'wii oh, jit-gwăăh'ăh năh o'wis doh'dăh: neh, kuh, no so'wah dah ga să'no gah'oh shoh'oh, frank in cense, kuh ne myrrh ga ya'soh.

12 Da neh', dih, Na'wên ni'yuh ha go'o wiîh no e'-săh da go'gwa, neh na'gă ak neh ho'gwa theh'sho-ne'nooh heh thăh dyoh' ne Her od: neh huh' hes-ho'ne nooh . tho no'ăn ja deh', o'yah ji'gwa hes ho'neh-dah'goh.

13 Neh no năh' chi sho'noh dân dyoõh, nă' năh a'wăh, o năh' no'o yah ge'o nohs'hăh Na'wên ni'yuh o'yăn deet' ho da'do ni ha yah'da deh' ne Jo seph, o e'săh da go'gwa; ha wă'ăh seeh, Dis daht, de e'jah dak naak sah'aah, kuh no'noh'ăh; swa deh'guh, Egypt dyo ăn'ja deh hă swa-deh gwus'hăh; neh huh' sho hăh sih'dyon dahk he ni-yô'o weh' hăs go'o wiîh; neh, săh'ăh, ne Her od ă o'yah dih'saak naak sah'aah, neh a i'wah doht ho'heh.

14 Da neh, dih, no năh' det ho'dah oh, he a'go aah naak sah'aah, kuh no'noh'ăh, neh so'eh; neh huh' he-a'we nooh ne Egypt dyo ăn'ja deh.

15 Neh huh' sho he ăh'dyoh, he'ni yô'o weh' he a'we-e yoõh' ne Her od; neh neh huh' ni ya'wăh oh, o i'wa-ye'ih oh na'wă năh Na'wên ni'yuh ne ho'gwa ho wă'ăh-găh'dah goh ha yah'da deh no do'găs da'ni ak, ha'wă', Egypt gěh hăs he'no goh ne'a wak.

16 Da neh', dih, ne Her od, no năh' sha ă'ni nan dok, neh'gwah' no wan dân do'nyah doh nă' no'gweh ne Ma-gi, neh naah'de yô dohk' oh tha'de nyăh'dohk: wa a'-dăh hăht, kuh, wă'o wă năh'wânt huh ga gwe'goh na dik-sah shoh'oh, he'ni yoh' Beth'le hem' tha di'na geh; ga-gwe'goh, kuh, ne wak'da dyiěh ha di'na găă dyiěh; neh-huh' dyuh saah' ne dek ni' hăs ho'di ă hwăh, ga oh', kuh, dyu gon'dah goh, he'ni yô'o weh' chi wa'eh sha'i-

tiam o'ne ga nòs oh gye'äh duk, neh d'o'sa swäh'ni go'än-de nih; neh, gwa, neh nant'heh nah'gäh, we suh' hah has'des hääd, naeh he'ni waa gyäh' niih: täh äh, kuh, niih tah'de gye'ih o'ga di'on dah'go ok na'kha wih'-sek no'oh dah'gwah: hä'o hwah', naeh, ä she swa ye'äh-dah'gwäh' ne baptism, neh ä an'dye'äh duk' No'twais-hä'do gäh'dih, kuh no jis'däh.

12 Neh ha ah' na'gae'h'da''wak thah, neh, kuh, neh tga gont' änt has'ah dah'jih he'o weh hat gwah'es thah: neh no nan'jah ä'e'ok ha'go'on dah'gwah: neh gwa', naeh, nä ä'äh daah no gae'h'dah ä ä'ye'äh'duk ne deh-wahs'swas no jis'dah.

13 O näh' neh huh' nēt ha'we nooh' ne Je sus, neh-huh' da ah'dän dih ne Galilee, he'o'yo's oh ne Jordan, he'o weh ni'ehs ne John, neh, haeh'gwah, nä o'ye'äh'-dah gwäh ne baptism.

14 Neh gwa', ne John wa o'is däh, neh na'a wä, iih ne gäh de'yu do'än jooh aa'sgye'äh-dah gwäh' ne baptism: neh, gäh, niis oh sgyah'do wäht?

15 Neh, dih ne Je sus dis ho'wä nah sä gwäh, ha wä'-ah seeh, Nyö gwah' sho; neh huh', sho, ni ya'wäh ne'-wah; neh, säh'äh, o i'wa yä'äs dōh' he'dwa yah'da deh nä dwai'wa ye'it ga gwe'goh' ne gai'wih sah'hoh non'da-ye'i wa ye'is. O näh' do gäs' ho ga'yah seeh.

16 Neh ne Je sus no näh' neh sha'o wa ye'äh dah'-gwäh ne baptism, wah o'gon da dyi'äh dēt ho'ni oh'gä'-wään dōh ho''ne guh; da', o näh' nä' nah ä'wäh, o näh', sho', kuh, de o'de ho'on drah'seeh ne gä'o yah gäh; neh, kuh, no'o gä No'twais häh Na'wën ni'yuh dyu dah'-säh dōh, neh huh' ni yuh'dä an dyi'äh he'ni ga'ye hah ne jäh'go waah gus'he näh', i gä, ne da wa'dah sänt; neh neh huh' o dä'dus oh ha yah'da deh.

17 Nä dah, kuh, nah ä'wäh, da ga'wä nit gäht ne gä'-o yah gäh, wa dōh, Neh nä gä he'a wak, neh ne we-suh' heno'oh gwah, neh tga ye'ih ak ni'go i yuh ha-yah'da deh.

O'WAH IV.

DA o năh' No twain' hăh wa o' yah theeh ne Je sus
he dyo' ăn' ja deh ne deh e' nă ge' nyoh, neh nă' q-
wan dă' năh ge ăd na' o' wah' ni go' da guh, ha nă' he o nōh
neh huh' nă' a yeeh.

2 Neh, dih, no năh' ge ih' ni wă' nă hăh' hă, ge ih',
kuh, ni wah' sōn dă' hă, shah da' wăn dōn dyiēh dōh', shah-
ga' at ne' neh, o năh' ho dōe' weh da' nă o h.

3 Da o năh' wa o' yah do' wănt' ne sha guh' ni go' da-
gwah, ha wă' ah seeh, Neh ne dyă' gwah iis ya' a wak
Na' wên ni' yuh, ji wis' as, nă' gă gah agwă' ah shoh' o h, o-
ăh' gwah ă wan' dōh syooh.

4 Neh, dih, neh dēt hos' nyiēh o h, ha' wă', Neh ne
ga' ya dōh', Neh no' gweh, tăh' ăh o ăh' gus gah' ah ta' ya-
goh' heh go' ok; neh gwa', naah' de yo wă' nă ge net ga'-
ya găhă haah' sa' ga ănt Na' wên ni' yuh.

5 O năh, dih, na nă' he o nōh neh huh' hwa o' aah heh
tga nōn' da yăh' o nōn' da do' găh dih, neh huh' hwa o' ă-
dăh ga nōh' sa gă' yat he yon' dă nă yăn' dah gwah.

6 Neh, kuh, na wă' ah seeh, Neh ne dyă' gwah do gă-
iis ya' a wak Na' wên ni' yuh, hoh' sa' da dyah' dănt: ga' ya-
dōh', săh' ăh, ă sha' go i' wis' as no' o' yah' ge' o nōh' shăh-
shoh, dă ye' săh' nya dōoh'; neh, kuh, na dis' oh dah' găh
tga gont' dă ye' sa yah' dah gwah' duk; dyă' gwah, săh' ăh,
sho, hah dăh' sa sih' do yēnt ne gah agwă' ăh' gēh.

7 Je sus ha wă' ah seeh, Neh ga' ya dōh', aeh, Să nōh'
ă sa' dă năh' ge ăt na' e' sni' go da guh' Na yah' da gwên ni'-
yuh, ne' Ya' wên ni' yuh.

8 O naeh' na nă' he o nōh neh huh' hwa o' aah ho nōn'-
da deh, neh naah' de yo dohk' o nōn' dees'; neeh ha' q-
wan' da nii' ga gwe' goh he' ni o' nō ăn' jah' ne go wah' go-
waa shoh' ne yo ăn' jah gēh, kuh he' ni o di yăh' ne de-
ga' ăh să' oh gwa' nōh.

9 Neh, kuh, na wă' ah seeh, Ga gwe' goh' ă go' yoh' nă-
gă, dyă' gwah' ă sa' da dyah' dye nănt, ă aga' dă nă yă' ăa.

10 O năh' ne Je sus ha wă' ah seeh, Sa dōh' nek, gi-

ho'neh ho sa'seeh, se nîs'he o noh: neh, sâh'âh, neeh ga'ya doh', Tga gont' neh ðe sa'dâ na'yâ nî'ak Na yah'-da gwên nî'yuh, Ya'wên nî'yuh; ha' o'hwah ge'ah neeh, sho, ðe'si wa'yâ nî'aak.

11 O nâh hot'hâ da doh na nîs'he o noh ha yah'da deh; neh', kuh, nâ' nâh a'wâh, ha di'o yah'ge o noh wa'a-di-yoh, oh tho'was nyeeh.

12 Neh no nâh' ne Jesus shai'wa ok ne John ho-wah'ho doh on da'de ho'doh gwah'gêh, o nâh' neh huh' he'a'we nooh ne Galilee.

13 Neh, kuh, ho na'gâ gwâh ne Nazareth, neh huh' hot gon'dah goh his ho'na gââ doh Ca-per na um, ga'nyu-dââk'ah', he tho no'ân ja deh Zebulon, kuh ne Neph-tha lim.

14 Neh noh gai'wa yéik ne hos nyîêh'oh ho do'gâs da-ni Esaias, ha wâ,

15 He'dyo ân'ja deh ne Zebulon, kuh he'dyo ân'ja deh ne Nephtha lim, tga'nyu dââk'da dyîêh, sâh'hân di'gwa ne Jordan, Galilee, ot ho no'ân joh dâh'shoêh neh huh' tha di'na geh;

16 Nâ no'gweh noh son'da go hâ nih'dyoh ho di'gââh de yuh'hat he'syo wa nâh: neh, kuh, he'q weh thâ nih'-dyoh ne gâ'e yaht no dâo'nos'hâ go ho di'yah do'wâh oh ne de yuh'hat heh.

17 Neh ne ho'q weh ne Jesus thoh saah neh wa a''-dênt ha'has', ha doh, Do sa'swâh nî'go ân de nih', neh, sâh'âh, ne gâ'o yah'gêh o i'wah'gêh ne dwâ noh'do phs'-hâ gwên nî'yuh o nâh' oh ga yoh.

18 Da neh ne Jesus i'eh' ga'nyu dââk'da dyîêh ne Galilee, wa'a'go gâh de i'yvs he, de ya'dâ non deeh; Simon, neh ne Peter ho wa'yas thah, neh, kuh, ne Andrew ne de ya'dâ non deeh; ya dah'e'o aah ne ga'nyu-dââh'gêh; neh, sâh'âh, hni'juh'yaas na i'yah doh'-dâh.

19 Neh na go'yâ ah'seeh, Da kni'non dââ dyîêh; neh, kuh, nih ð knîs'syo nih, neh ð ji'sni juh'yaak seek' ng-gweh.

20 Neh, dii, o năh', shô, kuh, ho nont'gah wăh no'-
nôh'ăăh'shoh, hō wă'non dă'dyîēs ôh.

21 Neh huh' he oh'dăn dyôôh', shă go'găh o yah', kuh,
de i'yus he de ya'dă non deeh; James, Zeb e dee' ho'a-
wak, neh, kuh ne de ya'dă non deeh, John; gă'ô wă go
ha dii nont, de'ă nă di ne Zeb e dee, nō'wăh'niî, shă-
năh'e o nyoh; neh' ne a'go nō'gos ôh.

22 Neh ne wăh o'gon dă'dyîēh' ho nont'gah wăh no-
di'ô wăh, kuh nō'wăh'niî, hō wă'non dă'dyîēs ôh.

23 Neh ne ga gwe'goh tit'ha'weh dōh ne Galilee;
wă a'go i'yo nya'noos thă nont'gên nîs'ah dah'gwa nōh;
ha gont hă'ni a dyîēhs', kuh, ne gai'wi yus'duk, ne gă'ô-
yah gēh o i'wăh gēh ne dwă nōh'dô ôhs'hă gwên ni yuh;
neh, kuh, neh sha go'jăh da nōh ga gwe'goh he năh gah'-
hoh dăhs ne ga nōh''so dai'yîēhs' nō gwe'neh.

24 Neh, kuh, nō'wăh'să nă'ô găh, tî ga gwe'goh hoh-
dwa'di o guh he dyô ăn'ja deh ne Syria; neh, kuh,
neh huh' he o'wăn di'yah theeh ha yah'da deh ga gwe'goh
no'di nō'ok da'no niî, not gah'hoh dăh'shoh no nōh'so dai'-
yôôh neh de o'non dōh hō ga'nyah dōh; neh, kuh, he-
ni yôôh' ho non'dyă niîh, ho non'dye nă'wăh dōh na nîs'-
he o nōh; neh, kuh, ne deh'jô heh', gyeēh, he ye yah'-
da yăn'da dyîēhs; da. neh ne sha go'jăh da'nōh.

25 Neh, kuh, nō'wă'non dă'dyîēs ôh găn dyuh'go wa-
nă' nō'gweh, neh huh' tho nōh'dăn dyô gwăh' ne Gal-
ilee, kuh ne De cap o lis, kuh ne Je ru sa lem, kuh
ne Jude a, neh, kuh, gyeēh ne sgăh'hăn di'gwa ne
Jor dan.

OI'WAH V.

NEH no năh' sha at'gat huh ne găn dyuh'go wa nă,
heh tgăh he a'we nōh, ho non'da deh; neh, kuh,
no năh sha a dyăh hō wă yah do'wăh ôh nă go'io nya-
ni'ăhk.

2 O năh ho ho'dô gwăh hăh să ga ănt, hă go'io nya-
niîh, hă wă,

3 Go dă'ôh ne go da'de găh he'wăh o'dăh theht ne

gut wais hăh, neh, kuh, he'eh dah'gêh go da'do nih;
neh sâh'âh go wăh ne gâ'o yah gêh oi'wah gêh ne
dwă noh'do oh'shă gwên ni'yuh.

4 Go dă'oh ne yon dă'nahs': neh, sâh'âh, naeh, neh
dă yon'dah ni'go on dăh.

5 Go dă'oh ne guh ni go'ă ni dă; neh, sâh'âh, â ya'go-
wăs theht he'yo ăn'ja deh.

6 Go dă'oh ne'neh go dōs'sweh da'nīs thah, neh, kuh,
ye ah'dat hă's'thah nă'ye i'wa ye is he'ni gai'wih'sah hōh:
neh, sâh'âh, nă ya'guh daht.

7 Go dă'oh ne go da'ni dă oh; neh, sâh'âh, nă ye'găh'
nă'jon da'di dăh.

8 Go dă'oh ne deh thah'gwis dăh deh ao'weh ne'wa-
et'găh ga wăn'nyah sah'gêh; neh, sâh'âh, nă o'wa găh
Na wên ni'yuh.

9 Go dă'oh ne je i'wus yo nih neh skăh'noh ta gai'wi-
yu'aak: neh, sâh'âh, nă ye'ya so'ok, Ha'wên ni'yuh hok-
sah'dah shōh'.

10 Go dă'oh non dah'noh gont hah neh tgaio' nih he-
go i'wa ye'is dōh he ni gai'wih'sah hōh: neh, sâh'âh, go-
wăh ne gâ'o yah gêh oi'wah gêh ne dwă noh'do oh'shă
gwên ni'yuh.

11 Swăn dă'oh năh' iis no năh' â yeh'chi noh'gon dăh
no'gweh; neh', kuh, nă yeh'chi găh'syo nih; neh', kuh,
naah'de wa et'găs hă ge â'yeh'chi'wah is'thaak, â'yeh'chi-
yă'no wăh'da ni'aak, neh' ăn dyiu'i wah'gă ak heh de-
sgwai'wa'ga neeh.

12 Joh'e shah, neh, kuh, naah'de yu dohk' ja dōh'hă-
âh; oi'o wa năh, sâh'âh, â di'awat ga'nyah găh ne gâ'o-
yah gêh: neh huh', sâh'âh; năt hō'wân di'noh gont hahk
no di'do găs'da no'ni ak no'ăn dō'gwa he swa yah'da deh
ho non'doh oh.

13 Iis neh'huh no jik'heh dah he'yo ăn'ja deh; neh
gwa, ne dyă'gwah â yut'găh so'ok no jik'heh dah, a'-
năt gaye'ăh dak' nă sga'jik heh'da găănt'? Neh, wach,
neh deh tah'gwis dăh to'sa wa dis', neh, shō, nas'deh
hă wân'dyo ok; neh' kuh, dă â'nă's găhs yok' no'gweh.

14 Iis ne de yuh'hat hēs'dah gōh he'yo ǎn'ja deh: Neh no ǎn'da gǎ'yaat ga ǎn'da yǎh deh a'oh a'wa dah'ǎt.

15 Tǎh'ǎh, haeh'gwah neh huh' deh e'yǎ noh dǎǎh no-gweh, na'yon de gaht ne yont chis do dah'gwah, neh, kuh, neh ho'ǎ sa ye yǎh gah noh'gwa go; neh gwa, gǎa, neh huh' wah e'nyu dǎh he'ǎ weh ye'nyu'dah gwah; neh, kuh, ne gagwe'gōh oh dya go hat'heh dǎh, he'ni-yo'gweh da ge ǎ gych' ye yǎh sǎh.

16 Neh'huh, dih, nǎ yuh'dǎ ak, dǎ yuh'hat he'aak ne de swah'hat hēs'hǎh, he'a di gaht no'gweh; neh huh' ǎn'da weeh dek a'a di gǎh he'ni wi yu ne swai'oh dus'hǎh shoh'; neh, kuh, neh dǎ'ǎ wa'ǎh sǎ'ǎ nyoh' ne She swah'nih, gǎ'ǎ yah gēh thǎh dyoh.

17 Sǎ noh' neh huh' nǎ swah'ni go'oh dǎ'ak, neh ǎ'gyoh dah'go ǎk nǎ'ǎ gi'wah doht ne ga ya'nes hǎh; do-gaht' neh, gi'h shǎh, he'ni ǎ'di ye ǎ'noh no'di do gǎ's da-ni'ak: tǎh'ǎh neh' deh a'gyoh dah'gōh na'gi wah'doht, neh gwa', nǎ gi'wa ye'is ga gwe'gōh.

18 Neh, sǎh'ǎh, gai'wa gwēn ni yuh oh gwǎ'as, he'ni-yo'ǎ weh' ne gǎ'ǎ ya deh, kuh he'yo ǎn'ja deh ǎ gai'wah'doh, deh'ja'i waat'ah, na gwus' he yu'i wus'thoh ne ga-ya'nes hǎh gēh tǎh'ǎh ta'gai'wah doh, he ni yo'ǎ weh' ga gwe'gōh ǎ gai'wa ye ih.

19 Neh, dih, neh so'dih gwa'nah ot dǎ ǎ'i wa'it skat, he'yu'ya nes'hǎs'thoh, nǎ gǎ' ne gai'wih sah'hoh, neh, kuh, nǎs'ha go i'ǎ nyǎh' no'gweh, neh' neh huh' nǎ ye-yǎ'noh dǎ'ak, neh neh ǎnt ho'was thwat, he'ǎ weh dwǎ'noh'do ohs'hǎ gwēn ni'yuh o'i'wah gēh ne gǎ'ǎ yah gēh: neh' gwa', so'dih gwa'nah ot' no'gweh ǎ ǎ'i wa yo'is, neh, kuh, nǎs'ha go i'ǎ nyǎh neh neh huh' nǎ ya'go yǎ-nǎ wǎh, neh', naeh, ne' neh ǎnt ho'wa go wa'nǎnt he'ǎ weh dwǎ'noh'do ohs'hǎ gwēn ni'yuh o'i'wah gēh ne gǎ'ǎ yah gēh.

20 Neh' sǎh'ǎh, noh gwǎ'as, Neh nǎ gǎ'ak deh ǎ'ǎh-doh he'ni swai'wa yees'doh' he ni gai'wih sah'hoh, nach he'ni a'di yǎ noh dǎǎh ne Scribes, [na di'ya do'ǎh,] kuh ne Pha ri sees, tǎh'ǎh deh gaat gaah neh huh' ǎn'de-

swa'yoh duk na'e swa yoh' he'o weh tga yeh ne dwä-
noh'do ohs'hä gwën ni'yuh o'i'wah gëh ne gä'o-yah gëh.

21 Neh neh swai'wa o gäh, thä non'do ok no'näh jih'
thä noh'he nyok, Sə noh' äh'sa dyu oh: neh, kuh, neh
so'dih gwa'nah ot ä'an dyu'oh, neh neh oh tho'do ä'ooh
no näh' dä o'wa yah do wet.

22 Neh gwa', noh gwä'as, So'dih gwa'nah ot ä'o'noh-
kwa'as' ne de ya'dä non deeh, ä gä'ak deh tah'gwis däh
deh tga'i'o nih, oh tho'do ä'ooh no näh' dä o'wa yah'do-
wet: neh, kuh, ne son'dih gwa'nah ot, Sa do'gweh da-
dye'ät, ä'wä'as ne de ya'dä non deeh, neh noh tho'do-
ä'ooh ne ga as'häh gëh: neh, kuh, ne so'dih gwa'nah-
ot ä'wä'as, Deh sah'ni gont deh sni'go i yuh', neh',
naeh, noh tho'do ä'ooh na nis'he o'noh gëh dyu'de kha'h'.

23 Neh, dih gai'o nih, dyä gwah, no näh' neh huh'
ä sheeh ne sat gä'ä yaat he'o weh tga nyiut ne ye yah'-
do thwat'hah, neh huh' hä ji'sas haat heh yai'wa gäh'seeh
ne de ja'dä non deeh,

24 Neh huh', shq, i jäh'h' neh sat gä'ä yaat he'ga nyiut'
ne ye yah'do thwat'hah; neh, kuh, neh sah'dän dih;
neh da sa'dye änt' nä ji'ja di'wvs yō nih ne de ja'dä non-
deeh; da, neh huh' ni yō'o weh, o näh' wa'eh dä cheh,
neh, kuh, ä'saat gah' ne sat gä'ä yaat, ä'syä nän'dah't'
ne de sa'yah do'weh dōh.

25 Gön'da dyiëh sa ja'di wvs'yō nih ne' ya ye naah,
nah'soh' do'gä' jat ha'i neh; dyä gwvs'hoh neh'huh ne
de ji'do gäh'oh neh huh' hä'yaat gah' ha yah'da deh ne
da'a yah do'wet hah; neh, kuh, ne da'a yah do'wet hah
hä'yaat gah' ha yah'da deh ne sha go'ye naas; neh',
naeh, ä yah'ho dōh;

26 Do gäs' oh go'yä'as, Täh'äh deh tah'gwis däh, tōn'-
da ga ye'äh duk dön'da sya gäh't', he ni yō'o weh' hä'se-
gä'ä huh, na gwvs' he yu'i wvs'thoh.

27 Swai'wa o gäh', thä non'do ok no'näh jih' thä noh'he
nyok, Sə noh' däh syah'duk:

28 Neh gwa', noh gwä'as, Neh neh so'dih gwa'nah ot
äs ha'gut gaat huh ne ye'oh, neh ä'ä noh do nyōoh na'e-

di gǎh es, o nǎh', naeh, tho yǎh hih oh, de o'yah dah'-
gwǎh na'wǎn''nyah sa'go'.

29 Neh, kuh, ne dyǎ'gwah ne syǎn neh'goh se ga'at
ǎ sai'wa'neh aak'dǎh, ǎnts dah'gwat: neh, kuh, neh sih'
hoh'sa'dih'; neh, sǎh'ǎh, sas'hǎ nǎ nyvs'hǎh niis, neh
skat on'de sa'dǎ gwus' neh syah dah'gǎh, he'ni yǎoh'
sis da'nǎh; naeh he ni yuh'dǎ na'syah da'gwe go'on dylǎh
ha nǎs'he o'nǎh gǎh ha'wah sǎh'dǎ ok.

30 Neh, kuh, ne dyǎ'gwah ne syǎn neh'goh sis oh'-
dah ǎ sai'wa'neh aak'dǎh, i jahk' ne'neh; neh, kuh,
neh sih' hoh'sa'dih'; neh, sǎh'ǎh, sas'hǎ nǎ nyvs'hǎh
niis, neh skat on'de sa'dǎ gwus' neh syah dah'gǎh, he'-
ni yǎoh' sis da'nǎh; naeh he ni yuh'dǎ na'syah da'gwe-
go'on dylǎh ha nǎs'he o'nǎh gǎh ha'wah sǎh'dǎ ok.

31 Neh ne wǎh'seeh, Neh neh so'dih gwa'nǎh ot
ǎh ha'gut gah ne' yǎh, ǎs ha'go ya'dǎs yǎh heh sa sha'-
gut gah:

32 Neh gwa', niis noh'gwǎ'as, Neh neh so'dih gwa'-
nǎh ot' ǎh ha'gut gah ne' yǎh, ǎ gǎ'ak neh deh tǎai'o-
nih na'o wǎ'yah dǎn di, ha'o hwǎh' da sha'go nǎh'dǎ o
nǎ'o wǎ'yah dǎn di: neh, kuh, ne so'dih gwa'nǎh ot ǎ'-
sho di'nyak' ne jǎn da'dat gah'wǎh, neh, naeh, not ha'-
yah duk. .

33 O yah', kuh, neh neh swai'wa o gǎh', thǎ non'dǎ ok
no'nǎh jih, sǎ nǎh' dǎ chi'wa de nih nǎ sai'wih'sah o'ok
ne dǎ'sa no'oh gwa nyǎok ha yah'da deh Na'wǎn ni'yuh;
neh gwa', no i'wa gwe gǎh ǎ eh'si'wa ye'is da ni'aak.

34 Neh gwa', niis noh'gwǎ'as, Sǎ nǎh' hah gwis'dǎh
ǎ swai'wa ni'yǎs duk', neh a gwa'nǎh'ot ǎ swih'; tǎh'-
ǎh, haeh'gwah, he gǎ'o ya deh; neh huh', sǎh'ǎh, thǎh-
dyǎh' Na'wǎn ni'yuh;

35 Tǎh'ǎh, haeh'gwah, he'yo ǎn'ja deh; neh' gai'o-
nih, neh de os'hǎn dah'dǎh; tǎh'ǎh, haeh'gwah, ne Je-
ru sa lem; neh' gai'o nih he' neh hoh non'da yǎh no'-
yah'da ne'ǎ gwat go'wǎh go waah.

36 Tǎh'ǎh, haeh'gwah, ta'si wa'ni yǎs duk ne sa nǎh'-
ǎh'gǎh; neh' gai'o nih heh tǎh'ǎh deh'sa gwe'nyǎo'

ju noh'geh äät na'wah dah'gäh, do gaht jäe dah'gäh a'so nih.

37 Neh gwa', he nä yuh'dä ak ne dä swat'hä o nyok', neh huh', neh huh'; täh'äh, täh'äh. Neh, säh'äh, a'-dih gwa'ngah ot ä ga'at nä gä, ne ho'gwa dweh dah'gwah ha yah'da deh naah'ni go'et'gäh.

38 Swai'wa o gäh, thä non'do ok no'näh jih, Neh no-ga'ah hah'dääk neeh' no ga'ah: neh, kuh, no noh'jah hah'dääk neeh' no noh'jah.

39 Neh gwa', niih noh gwä'as, Sä noh' niis neh dä-ji swai'wah sä gwat ne'wa et'gäh; neh gwa', ne so'dih-gwa'ngah ot ä ä'nis oh'da gwäh'da'äh ä ya'go ek syä neh'-go'gwa sa da'hos gwah'gäh, ä sat'ga''ä guh, neh ne'wah ne sga gä'ä di'gwa ä o'deh sä'yäs thehs.

40 Neh, kuh, ne dyä'gwah no'ogweh ä ya ye naah, ga ya'nes häh ä ya'ye'äh dah gwäh, neh huh' nä dwe'eh-duk dä yah'nyiuh seeh ne sa dyah'da wih shäh, ha'ye-naah', sho, haeh gwah, ne sah'gwaas thah.

41 Neh, kuh, ne so'dih gwa'ngah ot änt yä'noh do'oa, nae'sneeh skat he yut'gat hwäh, is neeh', dek ni' hah de-yut gat'hwä ak.

42 He soh no'ogweh nä yah'ne gäh; neh, kuh, ne'ogweh nä yat'hah do'ni neh, sä noh' dä e'sa-dih'sa de'-nyahs'.

43 Neh noh swai'wa o gäh, neh thä non'do ok, Ä e'-ano'oh gwaak ne ja dä'oh, ä eh'säs swa'äh sek, naeh, ne' yah'ni go'äs swa'äs.

44 Neh gwa', niih noh gwä'as, Eh'chi no'oh gwaak neh eh chih'ni go'äs swa'äs; neh, kuh, neh chi'ya do'e-syoh'gwah se'aak na'ya go'däh swi'yu aak, neh yon do'e-syoh'gwah nae'sa'däh swa et'gäht'; ä she'yah da'ge häh no sva'swa äs; neh, kuh, nä she'ya dä'na yä'ni ak no'sa-gä'äh syo niih, kuh no sa'noh gont häh.

45 Neh huh' non'da we'eh duk, neh o'sa ok'sah dah'-shoh'gä'ak neh She swah'nih, gä'o yah gäh' thäh dyoh'; neh, säh'äh, tho i'wah, heh dya go'äh gwit'gäh seh ne go i'wa neh'a goh, kuh ne ya go'gweh di yu: neh, kuh,

tho i'wah heh gos'dă on dyîêh'seh neh go i'wa ye'is dōh, kuh neh deh a'go i'wa ye'is dōh'.

46 Neh, sâh âh, ne dyă'gwah nă'she no'oh gwaak nō'-sa no'oh gwah, a'nah ot', nōō', & sat'ga nyah gâh' tăh'-âh, gâh, haeh'gwah, neh huh' de a'di yă'noh dăh neh [sah'go di gâ'â dōh] ha di'wis de'o es?

47 Neh, kuh, ne dyă'gwah neh'shō, dă yeh'chi nō'ō-nyō'ok ne de swa'dă non deeh, ga'â o weh' nah'de yeh-chi'wa gâ nyōoh' no yah'shōh oh'? tăh'âh, gâh, haeh'gwah, neh huh' de a'di yă'noh dăh neh [sha'go di gâ'â dōh] ha di'wis de'o es?

48 Neh, dih, gai'ō nih, Swai'wa ye'is dō ok' năh' iis, ânt chis'wa ye'âk he'nit ho i'wa ye'is dōh ne She swah'-nih ne gâ o yah thăh dyōh'.

OI'WAH VI.

SWADAH'NI GŌ'ĂĂK no năh' dă swa'yah do wet na-da'ni dă'os hăh, & gâ'ak neh huh' deh'swa ye'âh he'a-digat nă' nō gwah, neh ae'swa nō năh' nă'yeh chi'gâ-nyōh: neh, sâh âh, ne dyă'gwah neh huh' uă swa'yă-nă'wăh, tăh âh taa'she swa'ga nyah'gâh' ne She swah'ni, gâ o yah gēh thăh dyōh.

2 Neh, dih, gai'ō nih, no năh' dăh syah'do wet na da'-ni dă'os hăh, sâ'noh âh sâ'oh da at ne ga'wă niis' o'ân-dō gwa, naeh he'ni a di'ye hăh ne daa'dih ni'gō âh'seeh, no yah' ho nont'gōh sōn'dah gōh, he'ō weh hă nōn'dă nă'yăh dah'gwah, neh, kuh, he de yu'noh da'gwan de nyōh, neh ne da'ō wan'di âh'sâ o nyōoh' nō'gwah. Do gâs oh-gwă'na, neh, naeh, no di'ye nă'ân dyîêh no'noht'ga-nyahk'dih.

3 Neh, dih, niis, no năh' & she'yōh ne dă she'yah do'weh dăh, sâ'noh' & yu'noh dōk ne chêt'gwa-di'gwa ses oh'dō dah'gōh he'ni wa'dye hăh' ne syă neh'-gōh.

4 Neh, gwa, niis, no năh' dă she'yah do'weh dăh, o-dah'seh dōh'gēh & gâ'ak; neh' kuh, ne Yah nih, na'-

a gǎh neh o dah'seh dōh gēh, neh ǎ sya'ga nyah gǎh ne tǎh'ǎh deh jo'dah seh'dōh gēh.

5 Neh no nǎh' ǎh sa'dǎ nǎ'yǎǎh', sǎ nōh' neh huh' nǎ'syǎ'noh dǎ'ak he'ni a'di yǎ'noh dǎh da'a dih ni'go ǎh'seeh no yah' ho nōt'gōh sōn'dah gōh, neh sǎh'ǎh ha-di'no'ehs nǎ'nǎn dǎ nǎ'yǎǎh', neh huh' de a'di'dahs' he-yōn'dǎ nǎ yǎn'dah gwa'nōh, neh, kuh, he'wat ha'ah syōh, he ga nōn'da yǎn dōh, neh na'ō wǎn di gǎh' nō gweh. Do gǎs oh gwǎ'as, neh no di ye nǎ'an dyiēh, naeh, nō-nōt'ga nyahk'dih.

6 Neh gwa' niis, no nǎh' ǎ sa'dǎ nǎ'yǎǎh, hōh jōh no dah'seh dōh'gēh sa nōk'da yǎh; neh, kuh, no nǎh ǎnt che'ho dōoh, ǎ eh'sa dǎ nǎ'yǎ'os ne Yah nih, no dah'seh dōh'gēh hǎh dyōh; neh, kuh, ne' Yah nih ha'a gǎh neh o dah'seh dōh'gēh neh ǎ sya'ga nyah'gǎh neh tǎh'ǎh deh jo'dah seh'dōh gēh.

7 Neh, dih, niis, no nǎh' ǎ swa'dǎ nǎ'yǎǎh, sǎ nōh' neh ǎ swa'dye ǎh'duk ne deh wa'dēs thaē de dyōh'nǎh-ne'dah gwah, ne wah ēs'nyīēt, he'ni a'di'ye hah' ne de-o'nōn dah'sōn da'i gōh; neh, sǎh'ǎh, nǎ'ǎ neeh, ǎnt shō-gwat hōn daad, ne we suh' ha di's'nyīēhs.

8 Sǎ nōh, dih, shah dǎh swa yǎ'noh dǎ'ak naeh ne'neh; neh, sǎh'ǎh, ho nōh'dōh ji'wǎh' ne She swah'nih, neh nah oh'dǎh shōh de yu dō'ǎ jōoh he swa yah'da deh ne ga oh' nah wǎn dih nah sōh deh she'swah ne'giih.

9 Nǎh'hun da' dih' nǎ swa'ye haak nǎ swa'dǎ nǎ'yǎǎh, Gwah nih, gǎ'ō yah gēh'shōh chih dyōh, Dǎ ye sǎ'ǎh sǎ'ō'nyō ok he'ni sah'sǎ nǎn do gǎh'dih.

10 I dweh niis ne sai'wah gēh ne dwǎ nōh'dō ohs'hǎ-gwēn ni yuh: Neh, kuh niis he'ni di sah'ni go'oh dǎǎh neh huh' ni ya'wǎh ne yō ǎn'jah gēh, naeh he ni dyuh'dǎǎh ne gǎ'ō yah gēh.

11 Da gyōh' nǎ gǎ wǎ nīs'hǎ deh nah'de wǎ nīs'hǎ ge nō gwa'ah gwah.

12 Neh, kuh, neh dōn da gwai'wah sǎ gwus, nō gwai-wa'neh ak'shǎh, naeh niih' he de jak'hi'wah sǎ'gwah seh nōk hi'wa'neh a gih.

13 Să nōh', kuh, neh huh' hă agwa'ah hă dyo'gwah ni'-go'da guh; neh gwa' shō, da gwa'yah dōh'no'ok ha-yah'da deh naah'ni go'et gāh. Iis' sǎh'ǎh, sa wǎh ne dwǎ nōh'do ohs'hă gwēn ni'yuh, nōh', kuh, ne gah has'-des hǎh, neh, kuh, ne de gǎ'ǎh sǎ o'h', hǎ'yu i'wa da-dyēh. Do gās' neh huh' nǎ'ya wǎh.

14 Neh, sǎh'ǎh, ne dyǎ'gwah dǎ je chi'wah sǎ gwus no'gweh no di'wa'neh ak'shǎh, hǎh'gwah ne She swah'-nih ne gǎ'o yah gēh thǎh'dyōh dǎ che swai'wah sǎ gwus.

15 Neh, gwa', nǎ gǎ'ǎk dah'de je chi'wah'sǎ gwah'seh no'gweh no di'wa'neh ak'shǎh, tǎh'ǎh, kuh, ne She-swah'-nih ne gǎ'o yah gēh thǎh'dyōh tah'do'sa she swai'-wah sǎ gwus.

16 O yah', kuh, neh no nǎh' dǎ swǎn'don dyet, sǎ nōh' neh huh' nǎ'swa yeeh' he'ni a di'ye hǎh de'a dih'ni go'ǎh', seeh, no yah ho nont'goh son'dah goh, ha dih'ni go'ǎ et-gǎhs' he ni o'nont goh'sa ye'ǎh: neh, sǎh'ǎh, de'ǎ nont'-goh'sas da hǎh, neh na'ǎ neh no'gweh nǎ'o wǎ nont'gat-huh', de o'nont don'dyeh dōh. Do gās'. oh gwǎ's, Neh, naeh, no di ye nǎ'an dyēh no'nont'ga nyahk'dih.

17 Neh gwa' niis, no nǎh dǎ sǎn'don dyet, ǎh sa'duh-gaah ne sa'nōh'ǎh'gēh; neh, kuh, nǎ sat'goh so'aeh;

18 Neh na'gǎ'ǎk deh o'yǎn det he'de ye'sa ga neh' no'-gweh heh de sǎn'don dyeeh dōh; neh, shō, ne' Yah-nih, no dah'seh dōh gēh hǎh'dyōh: neh, kuh, ne' Yah-nih, na'a gǎh no dah'seh dōh gēh, ǎ sya'ga nyah'gǎh neh tǎh'ǎh deh jo'dah seh'dōh gēh.

19 Sǎ nōh' ǎ swa'da dyu'e gǎh nas'hǎ nō nyts'hǎh ne yo'ǎn'jah gēh, he'o wēh da gee'shǎh kuh nos gǎh'sǎh ga et'gǎnt bah; he'o weh', kuh, na'di nos gwa'oh dǎ'ǎ nō gut'hah he'gǎh sa deh, neh, kuh, na'di nos gwus.

20 Neh'huh gwa, hoh'swa'yǎh'ǎh ne swas'hǎ nō nyts'hǎh ne gǎ'o yah gēh, he'o weh ne da gee'shǎh kuh nos gǎh'-sǎh tǎh'ǎh deh wa'di et'gǎnt bah; kuh he'o weh na di'-nos gwa'oh tǎh'ǎh dah dǎ'ǎ nih'so gut'hah, tǎh'ǎh, kuh, de a'di nos'gwus.

21 Neh, sǎh'ǎh, he'o weh ga'yǎh ne swas'hǎ nō nyts'-

häh, neh huh', haeh'gwah, hä ga'yän dahk ne swän-hës'nyah'sah.

22 Neh de yuh'hat hës'dah goh ne ye yah'dahgëh ne ye ga'ah: neh, dih, ne dyä'gwah wi'ru' neh se ga'ah-gëh, heh syah'da gwe goh ä ga'nöh ho'ok ne de yuh'hat-hës häh.

23 Neh gwa' ne dyä'gwah o et'gäh oh ne se ga'ah-gëh, heh syah'da gwe goh ä ga'nöh ho'ok ne de yu'dah-son da'i goh. Neh, dih, ne dyä'gwah ne de yuh'hat hës'-häh, ni waat' heh syah'da deh de yu'dah son da'i goh oh-wa doh, ne gä' noo, hah'de yu dohk' de yu'dah son da'i goh!

24 Täh'äh deh'so gaah no'gweh ne dei'yvs heh' a'g: wah häh shäh'gä aak; neh aäh'äh, gih shäh', nä'os swa'-äh sek ne sha yah'daat, neh, naeh, ne' sha yah'daat ä-o no'oh gwaak; ne gih shäh ä o'dye nä wah do'ok ne sha yah'daat; neh, naeh, ne deh tah'gwis däh ho nöh'-doh ne sha yah'daat. Täh'äh deh swa'gwe nyoooh ne da'she swa'di wah'nyä'ni ak Na'wën ni'yuh, kuh ne Mam-mon, [nä'shä no nyvs'häh, i gä.]

25 Neh, dih, gai'o nih oh gwä'as, Së nöh' neh dë-swäh'ni goh hääh'gwa nis'thaak he'joh heh, a'dih gwa'nah-ot' ae'swa dek'ho'nihi neh, gih shäh, na'dih gwa nah ot' ae'swa ne'ge ah täh'äh haeh gwah ne swa yah'dahgëh, a dihi gwa'nah ot' nae'swa syo'nyah dah'go ok. Täh'äh, gäh, deh o'äh da ni he'ya go'heh, naeh he'ni gai'wah ne wa'-goh; neh, kuh, ne ye yah'dah naeh nas syo'nyvs häh?

26 Swat ga'ä oh ne jih'däh ää'shoh oh neet gäh'shoh wa di'dyëhs; täh'äh, waeh, deh wa'di yänt hwas; täh'-äh, kuh, deh wa'di yänt'hwa gwus: täh'äh, kuh yet-gwah'es thah'gëh deh wa'di o'es: neh gwa', naeh, nä'-non däh ne She swah'nihi, gä'o yahgëh thäh dyoh. Täh'äh, gäh, deh swa'ah da nih ho ni swa'yah da no'oh, naeh he'ni wa'di yah'da no'oh?

27 So'nah ot' he'ni swa'di', neh qn'da gai'o nih ne na o'da däh'ni'goh hääh'gwa'ni aak ho'sa a'gä'is he a'dg-gweh'di nehs, det ha'näk dooh nq'sa yu gä'is?

28 A' nah ot' gai'ō nih' neh de swa'da dāh ni'goh hāh'-
gwa nis'thaak' nas syō'nyus hāh'? De swa'yah do'weh dah'-
jih no noh'jah' ne ga'ān da go'shoh' a wā'a yāh, he ni-
yuh dāh ho do'dyā an'dyēh'; tāh'āh deh wān'non dye'-
uh daas, tāh'āh, kuh, deh wa'dih si'nyeh;

29 Neh, dih, noh gwā'as, Haeh gwah', kuh, ne Sol-
o mon, he nah'de ga'āh sā oh ga gwe'goh he'ni yooh'
ho'yān duk', kuh na'syo'nyah dah'gwak he ni yu'yās dōh,
tāh'āh dah'de''sga yā'on daah', naeh he ni yuh dāh nā-
gā, ne ja wā'ont.

30 Neh', dih, ne dyā gwah neh huh' ni ōs'syo nyus'-
yuh dās'doh Na'wēn ni'yuh noh e'oh dah'shoh' oh, ne
ga'ān da go'shoh' o yāh,—neh, naeh, ne tga ye'ih nā gā'
wā nis'hā deh; neh, gwa', nā'yo hāht yont hāh'gon dah'-
gwah gēh he wah'sāh dōh,—tāh'āh, gāh, niis sah gwah',
naeh, ta'she swrs'syo ni'aak; iis, ne deh'gā' deh swai'-
wa gwēn ni'yus dōh?

31 Neh, dih, gai'ō nih, sā noh' neh' dā swāh'ni goh'-
hāh'gwa nis'thaak, nae'swa do'ok, A' nah ot' ā dwa'dek-
ho'ni aak'; neh, gi hāh', A' nah ot' ā dwa'ne ge haak';
do gaht', A' nah ot' ā dwcs'syo nyah'dah gwaak'?

32 Neh, sāh'āh, naeh, ne ga gwe'goh nā gā hā nih'-
saas noh sōn'da go ho non'doh'oh noh'dya ga'ān joh'dāh-
shoh: ho nōh'doh ji'wāh, sāh'āh, ne She swah'ni h, gā'o-
yah gēh thāh'dyoh, heh dō'yu dō'ān jo'oh he swa yah'-
da deh ga gwe'goh' nā ga'.

33 Neh, dāh gwa'eh da swa'dye ānt da swa'da dēs't
swih'saak nae'swa dye'nā want no i'wah gēh Na'wēn ni'-
yuh, ne dwā nōh'do'oh'shā gwēn ni'yuh, kuh no i'wi-
yus'dos hāh; da, o nāh', naeh, ga gwe'goh' nā gā'
haeh'gwah ā swa'yah do wāht.

34 Neh gai'ō nih, sā noh' neh' ā yo'ō ya'gāh do'ok ne
swah'ni go'āh'gēh he nā ya'wāh syōoh nā yo hāht'; neh,
sāh'āh, nā'yo hāht o yāh', naeh, neh dā yuh'ni goh'-
hāh'gwa nis'thaak he nā ya'wāh syō nyōoh he ni wā'nis-
hea. Neh huh' hāh'de ga ye'ih ne wā nis'hā deh he'ni-
yu'yāh' ne de yuh'ni goh'hāh' he ni wā'nis hea.

OI'WAH VII.

SĀ NQH' dā ye'chi yah'do wet, neh' na'gā'ak nāh iis dah de'ye chi'yah do'weh dōoh.

2 Neh, sāh'āh, he'nā swa yeeh ne dā ye'chi yah'do wet, neh', kuh, nāh' iis dā je'chi yah'do weeh duk'; neh, kuh, ne' nah ot ā ye'chi ya'dā nāh'ge āh'dah gwāh', neh, kuh, nāh' iis ā je'chi ya'dā nāh'ge āh'dah'gwāh.

3 A' dih, naeh, heh' se gāāh' ne ni wah'aah noch-hi'nvu gāh ho gah'dah gwāh ne de ja'dā non deeh, tāh āh, naeh, deh se gah'ā'yo'oh ne gā'on dah ni'yuh' niis' ne-se ga'ah gēh?

4 Neh, gih shāh', a'na'ya wāh', na'eh sā'as ne de ja'dā non deeh, Do, nyiuh', ago guh' noch hi'nvu gāh sa-gah'dah gwāh, neh, dih', naeh, ho! gā'on dah ni'yuh' niis ne se ga'ah gēh?

5 Iis, ne de sni'go āh'seeh o yah' sat gōh'son dah'goh, neh da sa'dye ānt sa'so guh' ne gā'on dah ne sa gah'dah gwāh; o nāh' wa'eh ānt'sdo khaak' nāch'ho guh' noch hi'nvu gāh ni'yuh' na'ga'ah gēh ne de ja'dā non-deeh.

6 Sā nqh' ne ji yāh ā swa'nont' nō'wā'ā gwah'seeh Na'wēn ni'yuh; sā nqh' haeh'gwah neh huh' hā swus'huh ne swa'wāh ne gah nōh'sah he'wa di'gat ne gwis'gwis: dyā'gwah' dā'wā nā'ās gāh syok', sho; dā dwā'nān dih'sa-de nih, kuh; iis, dā ji sā'āh ne gā'o guh'.

7 Swa dō'e syok, neh, kuh, ā swa'yah do wāht; swih-saak', neh, kuh, nā swa'gāh'; swah ho'ah e'syooh, neh, kuh, neh dā swa'de ho'on dyāhs.

8 Hah' de yō gwēh'da ge, sāh'āh, ne yon dō'e syoh'gwah, go yah'do wāhs; neh, kuh, ne yaih'saas, ye'gāh: neh, kuh, ne yeh'ho ah e'syoh, de ya'go deh'ho on'dyāh seh.

9 Neh, dih, soō nah ot' he'ni swa di', jo'gwēh, naeh' sho, ne dyā'gwah' no'a wak ā o'dō e'syoh gwāh no'oh-nih o āh'gwah, neh, gāh, ne gah sgwa'ah ā'o'nont'?

10 Neh, gih shāh', ne dyā'gwah neeh' ā o'dō e'syoh-gwāh ne gān joh', neh, gāh, ā'o'nont' nos hais'dah?

11 Da neh', dih, nüis, he'wa et gäh he'swa yah'da deh, swa'yän de'ih, he'nän di'swa ye'äh duk ne wi yuhs a'yo-chi yoh' ne chi'a wak'shoh; do dih, naeh, ni we suh' ne si'gwa ne She swah'nih, gä o yah gëh thäh dyoh, a'sha-gä'oh ne wi yuhs, nä o wan do'e syoh'gwäh?

12 Neh, dih, gai'o nih, ga gwe'goh a'dih gwa'nah öt neh huh' nah'de di swa'do än jo nih' no'gweh he na'ya go-ye'ak he'swa yah'da deh, neh huh' näh' iis nah'swa ye'-ak ha di'yah da deh: neh säh'äh nä gä, neh' gän döb ne ga'ya döb ne ga ya'nes häh, neh, kuh, no'di do gäs-da ni'aak.

13 Hoh swa yoh' ni gah'ho ah'aah gah ä'o ga'änt; neh, säh'äh, ne wa da'gwänt hoh ä'o ga'änt, neh, kuh, neh wa'a gwänt ho'a deh, ne yu ah'di oh he'o weh de dyu'-doh ho ga'nyat'; gut gah'deh', kuh, neh huh' wah a'go-yo'on dyiëh.

14 Ne gäh! ni gah'ho ah'aah hoh ä'o ga'änt; ni wah'-sä dyiëh'aah', kuh, ho'a deh, ne' neh huh' he yu aah'-di oh nä ya'go he dyiëh! duh gaah'ah, dih', kuh, nä'-ye'gäh'.

15 De swa'da dws hääk ne dch gai'wa gwën ni'yuh go-dye'äh dah'goh go do'gäs da'nih'; e chi'yah do wähs' de-yu'di nah'gä on'doh oh ni yoh'goh däh, neh gwa', ne ye yah'da go'gwa, neh huh', naeh, ni ya'go nyah'do wis ne ta'yo nih.

16 O do'gäh ooh' ä ye'chi yäh deeh he'ni yuh dä ne wa da'yo nih ha di'yah da deh. Neh'huh, gäh, no'gweh hä na'yön da'gwäs' no nyo'gwiw säh he dyo ik'döt? Neh, gi shäh, ne figs, he'o weh dyö'nyöt' no'ik'dah ne yu'-ik dah'aah?

17 Neh'huh, dih, ni yuh'däh, hah'de yo'on da'ge no'-on di yu', o'yi yu', kuh, ne wa'yont hah; neh gwa', no'on da et gäh, o ya'et gäh, kuh, naeh, ne wa'yont hah.

18 Täh'äh deh a'oh no'on di yu o ya'et gäh a'wa yon-däh; täh'äh, hach'gwah, no'on da et gäh o'yi yu' na'-wa yon däh.

19 Neh nah'de yo'on da ge, ne täh'äh deh wa'yont hah

no'yi yu, ne gǎ'ón dyah gǎh'; no jis'dah gǎh', kuh, he-wa'dyǒh'.

20 Da neh'huh, dih', ni yuh'dǎh, do gǎs o do'gǎh-
oǒh ǎ ye'chi yǎn deeh, he ni yuh'dǎh ne wa da'yo nih
ha di'yah da deh.

21 Tǎh'ǎh deh'ga gwe gǎh nǎ yo'gǎh se aak, Syah da-
gwǎn ni'yuh, Syah'da gwǎn ni'yuh, ta'ye yǒh he ni ganok-
da yǎh ne dwǎ nǒh'dǒh shǎ gwǎn ni'yuh ne gǎ'o yah-
gǎh: neh, gwa', nǎ'o hwǎh na i'wa ye'is thah he ni thoh'-
ni go'oh dǎh Naah nih, gǎ'o yah gǎh thǎh dyǒh.

22 Gut gah'deh nǎ yo'gǎs ne neh' dwǎ nis'hǎ deh,
Syah'da gwǎn ni'yuh, Syah'da gwǎn ni yuh, tǎh'ǎh gǎ'
neh deh a'gwat hǎh'gwak ne sah'sǎ nǎh; neh, kuh,
ne sah'sǎ nǎh o'gwa ye'ǎh dah gǎh jak hi'yah dit'gǎh
na di'nis he'o nǎh; neh, kuh, neh o'gwa ye'ǎh dah gǎh
ne sah'sǎ nǎh, we suh' no i'wa nǎ'ǎ gwah'dǒh ni yo'gwa-
dye'ǎ nǎh;

23 O nǎh' ǎnt gi'wa gwai'ih sih ǎk he'yǎ os, De wǎn dǒh
niih deh gwa'yǎn deeh'ǒh': Swat'hǎ daat' he ni gyah'da-
deh, iis, ne' wa et'gǎh swai'oh deh'gǎh.

24 Neh, dih', gai'o nih, naah'de yo'gweh'da ge, no'ot-
hon deh nǎ gǎ, he'nǎh gwǎ'na geh'heht, wa'a ye'is, kuh,
neh dǎ she'yǎ ǒn dǎǎk' no'yah'do weh'dvs hi yu' no'gweh;
neh huh' hoh nǒh'sǒ niih' gas dǎ'ǎh gǎh;

25 O nǎh' dyus da'ǎh dǒh, ǒh wǎ'no dǒh, ǒh ge'o wa-
nǎnt', kuh; neh huh' de ya'o yǎh'dǒh he ga nǒh'sǒt:
tǎh'ǎh, kuh, deh ǒh'hnye nǎh'oǒh, neh, sǎh'ǎh, he gas-
dǎ'ǎh gǎh ga nǒh'sǒ niih.

26 Neh, kuh, naah'de yo'gweh'da ge, no'ot hon deh'
nǎ gǎ' he'nǎh gwǎ'na geh'heht, tǎh'ǎh, kuh, neh huh'
de'o ye'ǎh, neh dǎs he'yǎ ǒn dǎǎk' ne de ǒh'ni gǎnt'
no'gweh, neh huh' hoh nǒh'sǒ niih' ne gah neh'sǎh gǎh:

27 O nǎh' dyus da'ǎh dǒh, ǒh wǎ'no dǒh ǒh ge'o wa-
nǎnt', kuh; neh ho'oh ga yǎnt' he ga nǒh'sǒt, neh, kuh
nǒh hnye'nǎh ǒh; neh, kuh, no i'o wa nǎh he ni ya'wǎh-
ǒh shah gah'hnye nǎnt.

28 Da, neh no nǎh' sha a'dwǎ'nohk dǎh' ne Je sus, ho-

di wa'nă ă'gwah oh ne găn dyuh'go wa'năh no'gweh he'-
nă a yeeh ne wa'a go'i o nyăh.

29 Neh, săh'ăh, he'nă a yeeh noh sha guh'ni'go o năh'
ne' the'o yăh' non'da ăn'noh do'ok; tăh'ăh, naeh, neh-
huh' de'o ye'ăh he'ni a di'ye hah' ne sha go'di ya'do nih.

O I'WAH VIII.

NEH no năh' sho'non'das năh'do on dyăh ho non'da-
deh, găn dyuh'go wa'năs ho wa'non dă dyăh.

2 Neh, kuh, nă' năh'ă'wăh, neh huh' non da'eh no'-
yah'dat găs, wa a'dyah dye nănt he'a gat, ha wă, Syah'-
da gwên ni'yuh, neh ne dyă'gwah ae'sa ga'yăh, sa gwe'-
nyooh niis on'dah săn'noh dooh na'gă ak' deh swa'gyah-
daat găs.

3 Neh ne Je sus he o'năs oh'da da dōh, neh, kuh,
not'ho'yă o nyooh, ha wă, o'ge ga'yăh; neh, dih, neh-
huh' ni yuh'dă ak he syah'da deh a'gă ak deh jôt gih.
Neh, kuh, ni dyus'no weh sho jăh dōh no yah'dat găs'-
gwah.

4 Neh, kuh, na'wăh seeh ne Je sus, de sa'da dws'ha-
ăh, să noh' so gaah' ăs he'ô wih; neh, gwa', sho, ne
sah'dăn dih, o'yăn det' ho'h'sa'da dō nih ha yah'da deh
na'yah'dont hwus; neh, kuh, ne' sat gah' ne ga gă'yaat
de ga'yah do'weh dōh, ne Moses ho'i wih sah'oh, neh ă-
gai'wa gwai'ih soh sek ha di'yah da deh.

5 Neh no năh' ne Je sus sha'a'yo'h' ne Ca per na um
neh huh' tho yoo'h' ha yah'da deh no'wa go wa'năh ne
sgat de wăh'nyah eeh ni ă'năn di, ho do'e syoh'gwa nih,

6 Ha wă, Syah'da gwên ni'yuh, neh na geh'hah shăh
tha yos'hăh he dwa gah'dăn dyooh ho no'ok da nih, ne
deh swă'ni non'dok hah na'yah'dah gēh năh gah'hoh dăh,
ho o'ya găs, de o'dōh ho'ga nyăh.

7 Ha wă'ăh seeh ne Je sus, Neh huh' hă geet', ă she'-
jăht', kuh.

8 Neh no'wa go wa năh ne sgat' de wăh'nyah eeh ni-
ă'năn di det hos'nyăh oh ha wă, Syah'da gwên ni'yuh,

suh jih we suh' dwa ga'dohk' ne' neh huh' ha'syoh' he-dwak noh'sot; neh, gwa, sho, neh huh' hah'de ga ye'ih ne' sis nyiet ro wa'nos gah'ah, nas'ha doh' na geh'hah-shah.

9 Neh sah'sh, niih, no yah' dyo gahn'noh do nih, hogesh'has des'ha wii', sho, khe yahn'noh do nih no dis'geh-ah'geh dah; neh, gas, ne wa e'ya as, hoh'seh', wa ah'dandih', gas: o yah', kuh, ga'jih', daah'dan dih, naeh; neh, kuh, na geh'hah shah, nah ho' nah jeeh', neh'hah gas', na'yeeh.

10 Neh no nah sha'a'ok ne Jesus, neh neh wa oi'wa'na ah'guh, neh, kuh, na'go'ya ah'seeh no wa'non dadyieh, Do gas' oh gwah'as, tah'sh deh a'ge gash neh huh' na'we suh'gak na'ye yah d'ah sek, a'ye i'wa gwen niyus'thaak; tah'sh, hah'gwah, ha'di'yah da deh ne Isra el.

11 Neh, di, noh gwah'as, gut gah'deh neh tgaah gwit-gah's'gwa, kuh ne ga'ah gwah'sh ant hah'neh do'noh, ne do ga hah'nan dyah'sh hah d'as'ha non'dont' ne A braham, kuh ne Isaac, kuh ne Jacob, he'o weh tga yah ne dwa noh'do oh'shah gwen ni'yuh ne ga'o'yah geh,

12 Neh, gwa, ne dwa noh'do oh'shah gwen ni'yuh ga'wa ji'yah', neh, naeh, na gwus' as de'gwa de dyo'dahson da'igoh ah'o'wa non'do nyaht; neh huh', naeh, dadyoh'sant hwah'so ok, da dyon'dyuh'ga nye'ak, kuh.

13 Neh, kuh, ne Jesus ha wah'ah seeh no'wa go wa'nah ne sgat de wah'nyah ceh ni'nan di, Sa sah'dandih; neh, di, he ni sa i'wa gwen ni'yus doh neh huh' ni ya'wah he'syah'da deh. Neh, kuh, no'hah'shah sho-jah'doh ne' neh huh' ni dyu'is dah'e nah.

14 Neh, no nah' ne Jesus sha'a'yoh ho'noh'sot ne Peter, sha go'gash ne Peter yoh o noh'sh, ye yus'hah, go nook'da nih goh doh'go ah'oh.

15 O nah no'tha ya'o nyoh ne yes oh'dah geh: neh, kuh, ne goh doh'go ah'oh ja go'yah dat'gah wah: de dya-gut ga'oh, de sho'wan dis'nyeh oh', kuh.

16 Neh, di, no nah' oh'ga'as ah o doh'o on dyieh,

ho nont'gah deh neh huh' ho wan'di' yah'theesh ha'yah'da-deh, no'nan dyā'niih' na'di'nis he'o nōh: neh, kuh, ne cha go'yah dit'gā'oh na di'nis he'o nah, o wā'nah', sho, ho ye'āh dah'goh; ga gwe'goh', kuh, sha go'jāh dōh, no'di' nōk'da no'ni ak.

17 Neh neh huh' ni ya'wāh'oh, o i'waye'ih'oh no'-snlēh'oh no do'gās da'ni ak E sai as, ha wā, Hā'ō hwah', sho, de oh'gwāh' no gwah'hā yān dōh'; neh, kuh, ho-dye'āh dah'gwa niih' no gwa'nōh so dai'yīēhs'.

18 Neh no nāh' ne Je sus sha ā'ni nan dok gān dyuh'-go wa nāh' ho di'yah da yeih'oh. he'o weh ni eha, ha go-i'wā ah'seeh o sa ā'nont hā daat' si gwa'gwa nah ga'nyu-dāā dih ho'sa ā'neeh.

19 Da neh, dih, na yah'da do gā sha go'ya dō nih he-o'yos'oh; neh, kuh, na wā'ah seeh, Sa di'ō nya nih, ā-go'nōn dā'dyīēh sek ga'wēn ni yuh', sho, he'o weh hāh-se'nō on dyīēh.

20 Neh, dih, ne Je sus ha wā'ah seeh, Neh ne nāh'-gwat gwaah o nōn'dya de nyōh, naeh; neh, kuh, ne jīh dāh'āh'shoh o di'yāh' he'o weh wā nān'no es'thah: neh, gwa', naeh, No wā'wak' nō'gweh tāh'āh de o'yāh' he'o weh naat go'ān dah'gwaak.

21 O yah, kuh, ne sha yah'daat, ne ha go'i'ō nya ni'-ak, ha wā'ah seeh, Syah'da gwēn ni'yuh, dak nōk'dot-hu, nā dwā'dye ānt' ā'gah'dān dih; neh, kuh, nā eh'-sa dōoh na'ah nih.

22 Neh, dih, ne Je sus ha wā'ah seeh, Dak nōn'dā-dyīēh', sho; ho neh'ō on dyīēh', no ni'e yōoh ha dih'sa-dōoh no'nā wāh ne guh wān'dāh'oh.

23 Neh, dih, no nāh' sha a'deh nōh'dāāh ne ga'ō wa-go, ho wā'nōn dā'ā dyīēh' na go'i'ō nya ni'ak.

24 Neh, kuh, nā' nāh'ā'wāh, a gwus' oh ge'ō wa nānt' he ga'nyu daeh'; neh huh' he yōk'dāh'oh neh wa dōh'da weh'sāās ne' ga'ō wāh. Ho dah'oh jī'wāh, naeh, ng'ō hwah.

25 O nāh' neh sha go'i'ō nya ni'ak ho'wā'yah do'wāh-oh, ho wā'yeh dōh, ho nā', Syah da gwēn ni'yuh, da gyō'-het', e dwah'wān daht!

26 Neh, dih, na go'yă ah'seeh, A', naeh', go waah' swah dyohs'? iis, ne ni wah'aah ne swai'wa gwên ni yus'-dos hăh! O năh' thot gă'oh, ho is'da nii' ne gă'ă hah, kuh ne ga'nyiu daeh'; neh, kuh, neh we suh' tah'wa'-dyeeh.

27 Da neh, dih, no'gweh wa'o di'wa nă'ă guh, hă-nan'doh, A' nah o'gweh doh dăh nă gă'? neh', waeh, ne gă'ă hah, neh, kuh, ne ga'nyiu daeh' wa ot'hon daat.

28 Neh, dih, no năh' sha'a yoh ne sga'nyu dă'ă dih, he'dyo'ăn'ja deh he'tha di'ng geh' ne Ga da renes, neh-huh' de'o non dăh'oh de'i'ys heh, na di nîs he'o nōh ho-nan'dyă niih; da i'ya găht he'yeh sa'do nyoh, hah'de'yu-dohk', sho, ho dis'ha nit: tăh'ăh, dih, deh so gaah de-o'gwe nyoh na'a'at ne' neh huh' he yut'ha i nōh.

29 Nă', kuh, nah g'wăh, de o'ngă sânt hwăh', ho nă', A' nah ot' niih o'gwa'di wa deh' he syah'da deh', Je sua, ne' Ya'a wak' Na'wên ni yuh? Neh, găh, oh syoh'dek nk'huh, neh da'sgya doh'ho ga'nyat', ne ga oh' năh-wan dih he'ni yô'o weh' hă ga'eh?

30 Neh, dih, ne we'ăh ni dwă'nehs' he'o weh ni a'-dih si'aah o nont'gah deh ne gwis'gwis, dyo non'dek ho'-ni a dyiôhs.

31 O năh' na di'nîs he'o nōh'shoh ho wan'do e'syoh gwa-niih, ho nă, Neh neh dyă gwah ânt sgwa'yah dit găh, da gwa'nok do thvs' ne' neh huh' ha'ya gwa yoh' he'wa-di'yah da deh' ne gwis'gwis.

32 O năh' ha'go'yă ah'seeh, Hoh'swa yoh'. Neh, dih, no năh' da'a di'ya găht', neh huh' hês ho'di yoh he'wa-di'yah da deh' ne' gwis'gwis; Nă', kuh, nah g'wăh, ga-gwe'goh he'ni wăn nan di' ne gwis'gwis de'yu năh'da-doh dyu non'deh haas doh, he yu'non dyah dăh'doh he-ga ne'jôt hah'de yo dih'sgoh oh he' ga'nyu daeh', neh, kuh, no ni'e yoh o ne'gah gëh.

33 Neh, dih, no'nos'de is'do nōh wa'ă non deh'guh; neh huh' hês'ho ne nōh he'ga non'da yăh: ho nont'yu o-wii', kuh, nah'de yu i'wa ge; neh, kuh, he na'o di yah'-da wăh no'nan'dyă ni'năh na di'nîs he'o năh'shoh.

4 Nă, kuh, năh ă'wăh, ne'ga non'da gwe goh tho di'-
găh'oh, de o'wan dăh'doh ne Je sus; neh, dih, no-
h' wa'o wăgăh, hō wan'do e'syoh gwa niib, nō'sa at'hă-
at he'o weh ho nō'ăn ja deh.

OI'WAH IX.

NEH' ne ga'o wăgō sho deh'nōh da hōh', dīs ho'nyu-
dae'yah'goh', kuh; neh huh', kuh, hēs'ho yōoh
ga non'da yăh he'tha nă'geh'.

1 Neh, kuh, nă' năh ă'wăh, wa o wă yah'theeh ha-
h'da deh nō'gweh, ho nō'ok da nih, deh swă'ni non'do-
wah na'yah'dah gēh; ga nōk'dah gēh ha yvs'hăh. Neh,
năh' ne Je sus, sha at'gat huh he'nit ho năh'ni gō'ă-
doh hō wă'yah da ahs, ha wă'ăh seeh nō'nō'ok da nih
deh swă'ni non'do khah na yah'dah gēh, Gō'ă wak,
ă nōh' sa săn'nōh dō nyōoh; dō'se sa di'wah să gwvs',
eh, ne sai'wa neh'ak shăh.

1 Neh, kuh, nă' năh ă'wăh, ha di'yah'da do gă ne
a go'di ya'do nih', ho non'da dă'ăh seeh na di'yah di,
h nă gă' hō'gweh hoh'să'nă et'gănt hah Na'wěn ni-
h.

1 Neh, dih, ne Je sus ha'yăn de'ih ji wăh na dih ni'-
ăh gēh; ha wă, A' nah ot' ga i'o nih' he' wa et'găh
ăn nōh'do nyōoh' ne swăn nyah'sa gō?

1 Neh, săh'ăh, gă'ă'ni gaah' wa dye'sah gēh, na'ya găh,
e ji'sa di'wah să gwvs ne sai'wa neh'ak shăh; neh, gi-
ăh', na'ya găh Dō saas'daht', sah'dăn dih, kuh?

1 Neh, dih, nae'swah ni'gō ă yăn daht naah has'des'hăăt
o wă'wak' nō'gweh ne yō'ăn'jah gēh, neh dă'cha go i'-
ăh să gwvs ne gai'wa neh'ak shăh,—o năh' ha wă'ăh-
eh nō'nō'ok da nih, Dīs daht'; de sêk' ne sa'năk dah;
h hō'o sa seeh he di sa'nōh sôt.

1 O năh' dēs ho'dah oh, neh huh' hēs ha'we nōoh he-
o nōh'sôt.

1 Neh, dih, no năh' ne găn dyuh'go wa năh sha'ă-
nt gat'huh', wa'o di'wa nă'ă guh; ot hō wă'ăh să o nyōoh,

kuh, Na'wën ni'yuh, ne sha go'wis no'gweh nă gă' ni-gah has des'yuh dă.

9 Neh, dih, no năh' ne Je sus sha ah'dăn dih, ho gă' no'gweh, Mat thew ha ya'soh, ha nyus'yôt he'tha di'ga-nyahk'thah na di'wis de'o es, neh', kuh, na'wă'ah seeh, Dak non'dă dyiêh. O năh' det ho'dah oh, ho'non dă-dyiê's'oh.

10 Da neh huh' ni ya'wăh oh, no năh' ne Je sus sha-de'o non don'doh, he tho nōh'sôt, nă' năh g'wăh, ho-nont'gah deh na di'wis de'o es, kuh no di'wa'neh a gōh tho di'yōot, do gă' ho non'dyăn dws'oh ne Je sus, kuh neh sha go'i o nya ni'ahk.

11 Neh, dih, no năh' ne Pharisees sha'ă nont gaat-huh, ho wă'nă'ah'seeh ne sha go'i o nya ni'ahk, A, naeh', he go waah' ne she swa'i o nya nih' de'ă nan dōos' na di'wis de'o es, kuh no di'wa'neh a gōh'?

12 Neh, dih, no năh' ne Je sus sha a'ok' nă gă', ha go'yă'ah'seeh, Neh' neh sğă'ă nōh' ti'ă nōh heh no'gweh, tăh'ăh, naeh, dah'de'o non'do'ăn jo nih na'de-jăhs; neh, gwa', no dă no'ok da nih.

13 Neh, dih, neh swah'dăn dih, jih ni go'ă yăn dah't', kuh, ne' nah ot' găn dōh' nă gă', Neh niih dwak ni-go i yu' sah'gwah na da'ni dă'os hăh, tăh'ăh, naeh, ne ye yah'dont hwus: tăh'ăh, sğh'ăh, neh' deh a'gyōh dah-gōh no sa khe'nok ne tho di'wa ye is dōh', neh, gwa', no di'wa'neh a gōh do'sa'ă năh'ni'go'ă de nih.

14 O năh' ho wă'yah do'wăh oh neh ha go'i o nya ni'ahk ne John: ho wă'ah'seeh, A' nah ot' gai'o nih', ne niih, kuh ne Pharisees, we suh' de ya'gwăn don'dyet hah; neh, naeh, niis neh she'i'o nya nih, tăh'ăh, naeh, dah-de'ă nan don'dyet hah?

15 Ha go'yă'ah'seeh ne Je sus, O'gwe'nyo, găh, no'non de'oh shōh no'nyaak heh a'ă nan dă'nah'sek he'nă yo-nis heht nah'soh do gă' de'ă nan di'aak no'nyaak heh! Neh, dih, ne dwă nis'hă de'nyōh hă ga'eh no năh' no'nyaak heh dă's ho'wăn di'yah dah'gwăh; da o năh' dă'ă nan don'dyeet.

16 Tăh'ăh deh sô gaah ne ga'ăh dă seeh ne deh ga'yă năn'dah ôh a'ya go'ok' ne was syo'nyus hă'ga yo'neh; neh săh'ăh ne yo ôh'goh ăn'gă'ăh ne gă'ăht nas syo'nyus-hăh'gêh, neh, kuh, neh we suh', sho, dă wan'dăh'ne-gă'o guh.

17 Tăh'ăh, haeh'gwah, deh'sô gaah no'ne ga seeh no-nyo'gwih săă giĥ, [ne wine,] neh huh' a'ye ăh' ne gas-heh'da ga yoh' gah syuh'sah': dyă gwah', sho, dă wan'dăh ne gaah' ne gas heh'dah; ă ga'ihĥ, kuh, no'ne gah; ă gai'wah dōh, naeh, ne gas heh'dah; neh, gwa', neh-huh' hă'non dăăs' no'ne ga seeh no nyo'gwih săă giĥ ne gas heh'da seeh gah syuh'sah': neh, kuh, ne de ja'ôh ă-wi'yu aak nă yô'da dă.

18 Ah sôh', sho, chi a'gont hă niĥ' nă gă nah o'i ôh'dăh, nă' nah a'wăh, ha yah'da do gă ne thă noĥ'dô gh' ho yos'ôh, ho'dyah'dye năh'dôh, kuh', he'a gat, wa o'dă nă'yă as, ha wă, neh ne khe'a wak o'năh ne'wah ya'ye yos; neh'hub, dih, non da'seeh', she'yă'nis ôh'dă-ăh; ă ya'go hek', dih', naeh.

19 O năh dih ho'dah ôh ne Je sus, ho'non dă dyiēs'ôh; haeh gwah', kuh, na go'i o nya ni'ak.

20 Nă, kuh, năh a'wăh; ne ye'ôh, yet gwăh'chit găhs wus'hă dek ni' sga'eh ni'yus'hă ge nah o'nis heht neh-huh' chi yuh'dă, has ho'neh ni dya'ga we nooh, hah'de-ya'go yă'o nyôh' ne de yuh'ă on'da dyiēh no dyah'da-wih'dôh.

21 Neh, săh'ăh, ne wah a'go da'dă as, Neh neh theh-o'gwe nyôoh a os'gwah ah' neh naah'daa gyă'o nyôoh no'syu'nyah dōh naah'de ga gont' ăs'ga'dôh.

22 Neh, dih, ne Je sus dĥt ho'dih sa'de nyôoh', neh, kuh, no năh' ôh sha'gut gaat huh, ha'wă, Gô'a wak, sgă-noĥ' sah'ni go i'yu aak; neh', săh'ăh, seh sa'jăht he-ni-di săh'ni go'ăsah dōh sai'wa gwên ni'yus dōh. Neh, kuh, ne ye'ôh ja go'dôh ôh ne' neh huh' ni dyu'is dah'e-noĥ.

23 Neh, dih, no năh' no Je sus sha'a yoh' he'tho-noĥ'sôt na'go wa năh, neh, kuh, neh sha gut'gat hwăh

nə' nə' 'oh daas hə' nan' də naha, neh, kuh, no' gweh n
di' yah' da yeih oh, ot gah' ni de' ə' noh sənt hwə,

24 Neh na go' yə' ah' seeh, Swa' no' k' do dāh, ho' sa swa' y
gāht; neh, səh' ah, ne yək' sah' da seeh' ah tēh' ah de
a' ga we' e' yōoh; neh gwa' sho, ne go dāh' oh. Neh, ah
ne wə' o' was gaat gwāh'; wə' o' wə' no' wāt', kuh.

25 Neh, dih, no nəh' sho' wan' di' yah' dit gā' oh no' gwe
o nəh' he o' yos oh; neh, kuh, noh sha' gus oh' daah,
yək' sah' da seeh' ah, de' dya' gut gā' oh.

26 Da neh nə' gā' de' yu' di' o gwāh' o' i' wa nə' gāh' oh
ti' ga gwe' goh he' ni yō' ən' jah ne' neh ho' o' weh.

27 Neh, dih, no nəh' ne Je sus sha' ah' dān dih, de
yus heh de' i' gah gwe' goh ho' wə' non dā' dyiēs oh; da ya
sənt hwah' seh; hya dōh, Iia, ne' ya' a' wak' ne Dav
dak' ni' dāh'.

28 Neh, dih, no nəh' wa' a' yoh' he ga' noh' sōt, he
wə' yah' do wāh' oh ne de' i' gah gwe' goh'. O nəh' ne
sus ha go' yə' ah' seeh, Ji' wa gwēn' ni' yus thah', gāh, h
ge gwe' nyōoh ne' neh huh' nə' gveeh' nə' gā? Neh
wə' ah' seeh, Neeh', Syah' da gwēn' ni' yuh.

29 O nəh' hah' de' o' yə' o' nyos' oh ni' gaah' gēh; ha
Neh da gus' heh duk he' ni ji' wa gwēn' ni' yus dōh, neh hu
sho, ni ya' wāh' he ji' yah' da deh.

30 O nəh' sho' di' dok hah' heh' oh: neh, kuh' ne Je
ha go' ya is' da ni, ha wə', jat ga' ə' ooh, sə' noh' so' gaah'
ya' go' noh' dok.

31 Neh, dih, no nəh' sa' yah' dān dih, oh tya' di' o' g
he' ni yu' i' wa' nə' ə' gwat he' na' o' yə' nə' wāh' ne' ti' ga' g
goh he' ni yō' ən' jah ne' neh huh.

32 Neh, dih, no nəh' ho' sa' i' ya gāht, nə' nah' ə' w
neh huh' wə' o' wə' yah' theeh' ha yah' da deh no' gweh,
de' a' wə' nont; ho' dyə' niuh na' nīs' he' o' noh.

33 Neh no nəh' sa' o' wə' yah' dit gāh' na' nīs' he' o' m
sa' as' nyiēt ne de' a' wə' nont: neh, kuh, ne gān' dyin
go wa nəh' ho' di' wa' nə' ə' gwah' oh; ho' nə, de' wān' d
de' o' nont gaat hwāh' ne' neh huh' na' ya wāh' ne Is r
no' no' ən' joh dāh.

34 Neh gwa' ne Pharisees honă, neh ho ye'ăh-dah'gwaĥ no'wa go wa'năĥ na di'nis he'o noĥ'shoĥ heh cha go'yah diit'găĥ' na di'nis he'o noĥ.

35 Neh ne Jesus ne gagwe goĥ thoĥ da'et ne ga-non'do wa'năĥ, neh, kuh, ne ni ga'non dah's'aah, oh'sha'-guh ni'goo nih hă'nan'dă na'yăĥ dah'gwa noĥ; neh, kuh, noĥ sha'gut ha has no i'wi yus'dos hăĥ Na wên ni yuh ne gai wi yus'duk ne dwă noĥ'do oh'să gwên ni'yuh: neh neh sa sha'go jăĥ'da noĥ gagwe goĥ noĥ tgah'hoh dăĥ'-shoĥ no'di nook'da no nih no'gweh.

36 Neh, dih, no năĥ' shah sha'gut gaat huh ne găn-dyinh'go wa năĥ, da wa'do nya'noĥ na'yah'da go he'năĥ-sha'go dăĥĥ, neh ga i o nih he de'o năĥ ni'goĥ hăĥĥ'gwa-nih naah'de yoĥ he'ni dyu ye'ăh doĥ; neh, kuh, neh de o'non do'gwă an dyĥĥs, he ni yuh'dăĥĥ ne de yu'di-noĥ'gă on'doĥ oh, neh tăĥ'ăĥ deĥ o'di yăĥ naas de'ys thaĥ.

37 O năĥ ha go'yăĥ'ăĥ'seeĥ na go'i o nya ni'ak, Neh' ne ye yănt'hwa gwus' nah ot, do găĥ' we suĥ; neh gwa', naeh, ne yon di'oh daas duh gaah'ah.

38 She'swa'do e'syoh gwăĥ', dih, Na'yah'da gwên ni'yuh ne ye yănt'hwa gwus' nah ot', neh non'da sha'go-haht ne yon di'oh daas he'o weh ha yănt'hwa gwus.

O'WAH X.

NEH no năĥ chi a'go no goĥ' ne wus'hă dek ni' sga-eh ni ă'nan di na go'i o nya ni'ak ha goĥ'has des'-hă wii nă sho'wan di'yah di't'găĥ sek no'non't'wais'hăĥ gih' [na di nîs he'o noĥ] neh, gwaĥ huh, năĥ ha'go di'ăĥt haak ne gagwe goĥ ne go no'ok da'nis thaĥ, he'ga gwê goĥ, gwaĥ huh, no noĥ'so dai yoĥ.

2 O năĥ' neh he ni o'dih să'noĥ dăĥ ne wus hă' dek ni' sga'eh ni ă'nan di na go'i ont, năĥ'dah; dyu dye'ăĥ doĥ Simon, neh, găĥ, no'wa yaas Peter, neeh, kuh, ne de ya'dă non deeh, Andrew; James, no'a wak ne Zeb-dee, neeh, kuh ne de ya'dă non deeh, John.

3 Philip, kuh ne Barthol o mew; Thom as, kuh ne

Mat thew, na wis'de' o es; James, no'a wak neh Al phe-
us, kuh Leb be us, neh gye, gäs, no'wa yaas Thad-
de us.

4 Si mon, ne Zea lot, neh, kuh, ne' Ju das Is-
ca ri ot, no'gwe nyos oh hoh'ni'goh hah da nii ho'ot gah'-
wäh.

5 Neh nà gä' dek ni' sga'ch Je sus ha goh'hah oh,
nà dah ni a'goh'ni go'oh däs deh; ha wä, Să nöh' neh-
huh' hă sweeh ha di'na geh' no yah' ho no'än je nooh;
kuh ne ga'än dih gwa'o weh ni ga'non da yäh neh Sa-
ma ri tans ha di'na geh, să nöh' neh huh' hă swa yoh.

6 Neh, gwa', swah dân dih, neh' sah'gwah neh ho'
oh sweeh he ni yo di'yah' dah deh'oh ne de yu'di nah'gä-
ont dyo di'ya gäh'oh ho noli'sa go' ne Is ra el.

7 Neh, dih, hă'ä sweeh', de swa'di o gwat ä swa'do neh,
Neh ne gä'o yah'gäh o i'wah'gäh ne dwä nöh'do oh'shă-
gwën ni'yuh' o năh' oh'ga'yoh'.

8 Sa yet'chi jăht ne go no'ok da nih; sa yet'chi yah'da-
go'ech ne go yah'dat gäs; sa yet'chi yah'da ges guh' ne
ga we'e yoh; äñ jet'chi yah'dit gäh na di'nis he'o nöh:
Sgä nöh' niis swa ye'năh, sgä nöh, dih, kuh, et-
chi'yoh'.

9 Să nöh ä swa'gä ya dăh ne jit gwăäh'ăh no wis'dah,
kuh no wis'da nó oh, hach gwah', kuh, ne gwën nıs',
nae'jon da'ah ne de swat hwah has'da nöh;

10 Kuh ne ye da'ah gwah na dân'nah shăh hă swat'ha-
i neh; tăh'ăh, kuh, ne dek ni' a dyah'da wihs'hăh;
tăh'ăh, kuh, nah dah'gwah; tăh'ăh, hach'gwah, na dah'-
dis hăh; neh, săh'ăh, no'i'oh deh no'gweh, neh'huh
ne'huh hah'de ga ye'ih nă o'yah do wăht ni'aas, neh,
kuh, na dye'ăh dah'gwah.

11 Da neh, dih, ga ä gwa'o weh ni ga'non da'yăh, ne
ga'non do wa'năh, ni ga'non dah'aah', gi'h shăh, neh huh'
ä swa'yoh', swa'da on dooh', ä swah'ni go'ä yăn dah't, kuh,
son'dih gwa'nah ot neh huh' ha'na geh, neh huh' hah'de-
ga ye'ih na'she swa'yoh's', neh huh', sho, swăh'dyon dahk
he ni yo'o weh' o nach' hă'ä ji'swah dân dih.

12 Ga'wën ni yuh' neh huh' ă swa'yoh he'ô weh ni ga'-
noh sôt, de swa'no 0 nyôoh.

13 Da neh he ga noli'sôt neh huh', giñ shăh, hah'de-
ga ye'ih, neh ne swa'wăh' ne swa dăh'swi yus'hăh
neh huh' ga yoh'; neh, gwa', ne dyă gwah, tăh'ăh,
giñ shăh, tah'de ga ye'ih, neh neh swa dăh'swi yus'thah,
ă ji'swa yah'do wăht', sho.

14 Son'dih gwa'nah ot ă gă'ak deh et'chi yah'dah sən'-
no nih, tăh'ăh, gwah'huh, ta'yont hon daat neh swa'wă-
nah, no năh' hăn ji'swa ya'găht he'ô weh ni ga'noh sôt,
ga'non da yăh, giñ shăh', swah gă'ant neh swa dah'gă o'-
să'oh neh swah sih'dah gëh.

15 Do găs'ô weh oh gwă'as, neh nah'de ga gont neh
tigă'oh', naeh, nă yu'di yah'da wăh he'dyo ăn'ja de'nyoh'
ne Sod om kuh ne Go mor rah, no'năh' neh' dwă nîs'-
hă deh neh dăs swa'dyah do wet, naeh' hoi'gă' ga'non-
da yăh.

16 Swat ga'ă ooh, oh gwa'haht' ă swah'dăn dih, neh-
huh' ni yuh'dăh de yu'di nah'gă ont', i gă, hah de'wah-
să noh' a'wă neh'sek he'wă nehs' ne ta'yô nih. Neh',
dih, gai'ô nih, neh huh' nah swah'ni gôh'dahk he ni yôh'-
ni gont' nos haes'dah; neh gwah huh' nă gă'ak hah'-
gis'dăh deh swai'wa yăh, he ni yuh'dă, i gă, ne jo ăh'-
go wăh ne ga wă'nas dăhă.

17 Neh, gwa' ne' swas ha ek' no gwe'neh; neh neh'-
huh nă yet'chi ye'naah: neh huh' hă yet'chi ya'dwăn dët
ha di'as hăn'dah gwa'noh; neh, kuh, nă yet'chih soh'gwa-
we shooh he'ô weh ni ă nant gën'nîs ah'dah gwa'noh.

18 Neh, gwah huh, neh huh' hă yet'chi aah he'a di gat
neh thă năn'noh do'ăh, kuh ne go wăh'go waa shooh,
neh dyu'i wah niñ a gi'wah gëh; neh gai'wa gwai'ih-
sôs ha di'yah da deh, kuh no yah ho no'ăn je'nah shooh.

19 Neh, dih, no năh' neh huh' hă yet'chi yaat gah', să-
noh' ă swai wăh'ô'gak neh swah'ni'go ăh'gëh, he'ô weh
nô'de swa yeăh'duk, kuh ne' nah ot ă swus'nylëht; neh,
ăh'ăh, nah'de ga gont ăs he'joh' neh' shah gaat he'-
raia'da es ne' nah ot ă swus'nylëht.

20 Tăh'ăh, săh'ăh, deh iis tae'swus nyiēht, neh'gwa' no'twais'hăh neh She swah'nih neh huh' gas nyiēh'dah-gwah he'swa yah'da deh.

21 Neh neh de ya'dă non deeh ă o'dwăn det ne de-ya'dă non deeh nă'o wa nyuh', neh, kuh, no'deēh dōh, no'a wak; kuh na dik'sah shōh' oh dă'an di'daht' dă an'-di nyu dăh' no'wăn nan deeh dōh'; neh, kuh, ănt'ho di'-wah gă'ak ă'o wăn di nyuh.

22 Neh, kuh, nă yet'chis swa'ăh sek ga gwe'goh no'-gweh, na geh'să năh dyu'i wah. Neh gwa' neh sōn di-gwa nah ot ă oh'ni go'ă ni'yă do'ok, ă ai'i wa''a huh, neh nah'de ga gont ă'o hek.

23 Neh no năh' ă yet'chi noh'gon dăh nă gă he'ga non'-da yăh, swa deh'guh, o yah' det ga'non da yăh' hoh'. swech', do găs'o weh oh gwa'o wiĥ, Neh nă gă'ak ah'soh' theh swa'a hwăh he'ga non'da yăn dōh ne Is ra el, he'ni yo'o weh' ă a'yoh' No'wa'wak' no'gweh.

24 Neh, săh'ăh, na'de'yăs thah tăh'ăh de o'ăh da niĥ na'dyăs'da nih; kuh na'a hah'săh de o'ăh da niĥ no'-wăn ni'yuh.

25 Sgă noĥ', sho, a'ă noĥ'do nyo'ok na'de'yăs thah neh shah da'o di'yah da'wăh sek na'dyăs'da nih; neh, kuh na'a hah'săh no'wăn ni yuh. Neh, giĥ shăh' na noĥ'sa-gwăn ni'yuh, Be el ze bul ă'o wa yaas thaak', sah'gwaĥ noo', naeh, neeh' a'o'wăn di'yaas thaak' nă niĥ'dyoh ho'noĥ'sot.

26 Neh, diĥ, gai'o nih, să no' neh ă swus'ha nih'sek tăh'ăh, săh'ăh, deh thah'gwis dăh ne wa weh'să oh na' gă'ak, i gă, deh o'yăn det'heh ooh; kuh ne' wah seh'dōh, na'gă'ak, i gă, o'yăn det' deh o'dōh ooh.

27 A gwa'nah ot ă gwa'o wiĥ noh'son da go, neeh' sa-swus'nyiēh dŭk niis, neh de yuh'hat hes'găh: neh, kuh na gwa'nah ot nă wă'ok leh swa oh'do ga'ănt, ga noĥ'sa-gă'ya shōh ne'neh niis dōn da'swa di'o gwat.

28 Să'noĥ, diĥ, neeh' ă yet'chis ha'niĥ sek ne' ye nyus' no yah'dah, tăh'ăh, naeh, deh a'go gwe'nyooh na'ye nyuh no twais'hăh; neh, gwa', sah'gwah she'swus'ha

nih'sek no'gwe nyoooh & ai'i wah'doht de ja'oh, not wais'häh, o yah'dah', kuh, na nis'he o'noh gëh.

29 Täh'äh, gäh, de ga'yvs heeh ne ga noh'gäs häh'ge-aah ne jih däh'aah deh wa'dä ni noh sga gwën'nis hääd na'yu i'wah heht? täh'äh deh o'gwe nyo neh sga yah-daat, yo än'jah gëh a'ga yvs'hän daht, na'gä äk neh deh-tho'noh dos'ooh ne She swah'nih.

30 Neh, wach, haeh'gwah no geh'o dah'goh neh swa'-noh'äh gëh ga gwe'goh wvs'he däh.

31 Neh, dih, gai'o nih, sä noh' äh swah'dyok sek: we suh' neh'huh de swa'gä nyoooh he ni swa'yah da no'oh, naeh no nont'gah deh ne jih däh'aah, ne ga nah'gäs-häh'ge aah.

32 Neh, dih, gai'o nih, son'dih gwa'nah ot & ä'gi wa-wahs he'a digat' no'gweh, neh, kuh, näh' iih nä e'i-wa wahs' he'a gat Naah'nih ne gä'o yah gëh thäh'dyoh.

33 Neh, gwa', neh son'dih gwa'nah ot & gä'ak de ä'gi-wa'wah seh he'a digat' no'gweh, täh'äh, kuh, näh' iih ta e'i wa wahs' he'a gat Naah'nih ne gä'o yah gëh thäh'dyoh.

34 Sä noh' & swe'hek', Neh, gäh, ho'o yoooh ha'a wih na'sgä noh'gä'ak' ne yo än'jah gëh. Neh' ha gyoooh' täh'äh neh'huh deh'kha wih na'sgä noh'gä'ak: neh, gwa', neh ah'sha ah.

35 Neh, säh'äh, ha gyoooh' dä kheh'ni go'ä khah'so guh no'gweh, dä i'nyu däh no'oh nih: ne' go'a wak dä gi'-nyu däh no noh'äh; neh kuh, ne go'sah dä gi'nyu däh non'da de'sah';

36 Neh no'gweh nä o wah'ni go'äs swa'äh, neh huh', sho, kuh', naeh, & wä'do nih he'o weh hä'o hwa'h' ho-noh'sot.

37 Neh no'no'oh gwah nooh nih, ho'noh'äh, gi'h shäh', de yu'gä nyoooh' naeh niuh he'ni ak'no'oh gwah, täh'äh neh'huh tah da'a yeih no'sa ya'gi'h ni'go änt'gä'ak: neh', kuh, no'no'oh gwah no'a wak, sha'go'a wak, gi'h shäh', de yu'gä nyoooh' naeh niuh he'ni ak'no'oh gwah, täh'äh tah da'a yeih no'sa ya'gi'h ni'go änt'gä'ak.

38 Neh, kuh, ne son dih gwa'nah ot & gǎ'ak dah de'-oh gwǎǎh ne'o wǎh ne de ga'yah sont, neh, kuh, na'ak-non'dǎ dyǎh, tǎh'ǎh tǎh da'a yeih no'sa ya'gih ni'go ǎnt'-gǎ'ak.

39 Neh, sǎh'ǎh, ne son'dih gwa'nah ot & o'da dōh'ho'-hǎ wih, & oh'dōoh neh'huh: neh, gwa', ne son'dih-gwa'nah ot & oh'dōoh ho'heh, neh & dyu'i wah'heht na-gi'wah gǎh, & shvs'hǎ wih, naeh.

40 Neh neh son'dih gwa'nah ot & yet chi yah'dah sǎ-no nih, & a'gyah dah'sǎ no nih nǎh' iih: neh, kuh, neh son'dih gwa'nah ot & a'gyah dah'sǎ no nih, wa o'yah dah'sǎ-no nih neh'huh, haeh gwah, neh' tha geh'hah oh.

41 Neh, kuh, neh son'dih gwa'nah ot & o'wa yah'dah-sǎ no nih no'hah'shǎh Na'wǎn ni'yuh na di'o nya nih', neh & wan dye ǎh'dvk he'ni oh'sǎ noh'dǎǎh na'di'o nya-nih, neh & ot'ga nyah'gǎh' neh' nah ot hot ga'nyah'gih no'hah'shǎh Na'wǎn ni'yuh; neh, kuh, neh son'dih-gwa'nah ot & o'yah dah'sǎ no nih no i'wa ye'is dōh, neh & wan'dye ǎh'dvk he'ni oh'sǎ noh'dǎǎh no i'wa ye'is dōh, neh, gwah'huh, & o'yah do wǎht no'ot ga'nyah'gih nǎ gǎ'no i'wa ye'is dōh.

42 Neh, kuh, neh son'dih gwa'nah ot & o'wa ne ga nont' nǎ a'ne ge'ǎh nǎ gǎ' ne ni ǎ'nǎhs aah', neh huh' he'yo-dohk' ne ga wǎs'di', sho, no'ne ga nooh', & wan dye ǎh'dvk he'ni oh'sǎ noh'dǎǎh na'de'yǎs thah, do gǎs'o weh oh gwǎ'as, Tǎh'ǎh deh gat'gah huh ton'da gǎ ye'ǎh dvk na'oh dōoh ne' ot'ga nyak'dǎh.

O I'WAH XI.

NEH no nǎh' neh huh' shǎh a'wǎh, no nǎh' sha a'-dwǎ nohk'dǎh ne Jesus he ni a'goh ni'gōoh dǎa dōh ne dek ni' sga'eh ni ǎ'nǎn di na go'i nya ni'ak, o nǎh' he oh'dǎn dyōoh, neh huh' he a'we nooh ga'nōn da'yǎn-dōh ga nōn'do wa nǎs, nǎ a'go i'o nyǎh, dǎ ǎn'di o gwat, kuh, he'o weh ha di'nǎ geh.

2 O nǎh' ho i'wa o gǎh ne John, he'o weh ni ah'ho-

ph, he'ni o'i oh'dus yuh'däh ne' Christ, he a'goh hah'-
de i'yus heh na'go'i o nya ni'ak.

1 Neh no'wä'ah seeh, Iis, gäh, ne gäh ne' da eh';
gii', ah'soh' ä jo'gwus ha ek' no yah'?

2 Je sus des ha go'wä'nah sä gwäh, ha go'yä'ah seeh,
jah'dän dih, o'yän det' she'sno'nyäh ne John he ni-
ri wage eji'wa'ok, kuh ne ji'gäh;

3 Ne de ye'gah gwe goh, je'gäh'; go'si'nan ji'yuh ah, i-
hs', go yah'dat gäh, ja go'yah da'go e wäh; de yoh'-
re goh, kuh, ja gut'hon deh; ga we'e yoh, gwah huh,
na da'dyah da'ges gwäh; neh, kuh, neh wa o'ni däs-
et', gai'wi yus'duk ho wan'dit hääh'gwa nii.

4 Neh no'dä'oh ne son'dih gwa'nah-öt ä gä'ak de o'-
yäh'hiih da nih he'gyah da deh.

5 Neh no näh' sha ä'noh dän dih, Je sus hoh'saah' ha-
p'yä'ah seeh ne gän dyuh'go wa näh, ne' ot yu o'wiih'
6 John, A'nah ot' sweh he'ahk ä ya'gwa gäh, deh-
ye'na ge nyoh he swak'dooh'? O gii', neh ne gäh hah'
on dah doh no aah'gän dah?

7 A' di'nah ot' swat gat'hwah so'noh, he' neh huh'
sweh's'gwah'? O gii', neh no'gweh o'oh'dä'oh ho syu'-
yah doh? Swat gaat'huh, neh, naeh, yon dye'äh dah'-
wah no'oh'dä'oh nas syu'nyus häh, ne' neh huh', igä',
sh dyoh' go wäh'go waa shoh' ho di'noh so doh.

8 A', dih', nah ot' swat gat'hwah so'noh? No'do'gäs-
giih? Neh', wach, oh gwä'as, sha go'äh da niih neh'-
uh, naeh ne go do'gäs da nih.

10 Neh, säh'äh, nä gä' ho'doh', he'ni ga ye'äh he ga'-
a doh, ne wa'doh, jat'gaat'huh, wa'e haht nageh'hahe-
äh o'än doh' he se'goh sa deh, neh ä'as''yo nih he'se-
et, hä'äh se'no an dyläh.

11 Do gäs' gai'wa gwän ni'yuh oh gwä'as, Neh' ha di'-
ah da deh ne' neh huh', igä, go nä'gä doh he ye yah'-
a deh ne ye'oh, täh'äh dah a'go dyaht'gwai'ih sooh so-
nah ne da''o wa gä'nihe'ni a go wa näh, ne John, ne
äp tist; neh, gwa', naeh, na gwus' he ös'thoh, igä,
se'gweh ni ga'yäh ne gä'g yah gäh oi'wah gäh ne

dwǎ nōh'do ōh'shǎ gwěn ni'yuh, neh, naeh, de'o'gǎ nyōōh
he'ni a'go wa nǎh.

12 Shōn da'wah sa wǎh ne chi tha wǎ'nis'hǎ de nyōh'
ne John, ne Baptist, he'ni yo'oweñ nǎ gǎ ne'wah, ne
gǎ'o yah gēh o i'wah gēh ne dwǎ nōh'do ōh'shǎ gwěn ni-
yuh gǎh has'des hǎh o dye'ǎh dah'gwa nih ne go des'hah-
dōh ne dya guh'ni go'ǎs ah dōh; neh, kuh, ne dya-
guh'ni go'ǎs ah dōh go des'hah dōh do gǎs' yōn dye'nǎ-
want hǎh, gǎh has'des hǎh wa dye'ǎh dah'gwah.

13 Neh, sǎh'ǎh, ne ga gwe gōh no di'do gǎs'da ni'ak,
ha dis'nyīēh dah'gwak, kuh ne ga ya'ncs hǎh, gus nyīēh'-
dah gwak neh huh' ni yo'o weñ he'yo dōhk no nǎh'
shah'tha dah't ne John.

14 Da neh, dih, dyǎ gwah ǎ'swai'wa gwěn ni yus, neh'
ne gǎh nǎ gǎ' ne Eli as, ne'swus ha'eh, gǎs, dǎnt heh.

15 Sōn'dih gwa'nah ot' ha ōh'do dōh, i gǎ, o gwe'nyōōh'
nǎ a'ok, hot hōn dek' neh'huh.

16 Neh, dih, a', nōo, nah ot' dō'sa gyǎ'on da ak' nǎ-
gǎ' ha di'wa ji'yǎ deh'? Neh des sga'yǎ on daah na-
dik'sah shōh'ōh, hǎ nih'dyōh he'o weñ yōnt ge'on dah-
gwah go yah'da ye'is dah'gwa nōh, he sha'go ni'nōs neh
shah gaat' hǎ nōnt'ga nyeh.

17 Neh nǎ'nān dōh, Gwa ah'gǎn da'wah seeh, tǎh'ǎh
dah de'swat gwǎǎh; neh, kuh, ne gwa dǎ'ngǎh seeh, tǎh'-
ǎh niis dah'de''swah sǎnt hwǎh, na'yet chi'ha dǎh.

18 Neh, sǎh'ǎh, ne John, no nǎh' sha'a yōh, tǎh'ǎh
neeh' de aas', a'a ne'ge haak', giñ shǎh', [naeh ne' nah-
ot' ha diis', ha di'ne ge hǎh, kuh, no yah'shōh:] neh,
kuh, hǎ ngā'dōh, Neh ne'o aah na nīs'he'o nōh.

19 Neh, Nō wa'wak' Nō gwew, neh sha'a yōh' neeh'
ha dek'hō nih, ha ne'ge hǎh', gwah'huh', [nǎ'nōn'dek hō-
nih, ha di'ne ge hǎh', kuh, no yah'shōh:] neh nǎ'ngān-
dōh, She wat'gat huh' no'gwew, no nyah'do wīs, neh,
kuh, ha ne'ge hǎh no nyō'gwiñ sǎh o ya'giñ; hō'nōn dǎ-
ōh na di'wīs de'o es, kuh no di'wa'neh a gōh: neh, gwa',
ne gǎh ni'gōh dūs'hǎh ok sah'dah shōh hō'nān'nōh dōh
beh tǎh'ǎh deh o'yǎh his he'ni ga'ye hǎh.

20 Da o năh' hoh saah ha go'i wa'yăh dōh he'ō weh ga'non'da yăn dōh ne ga'non'do wa năs, he'ō weh to hah' ga gwe'goh no i'oh dŭs'yo wa năs ni o'dye ăs'oh, neh gai'ō nih heh tăh'ăh dah des'ho di de nyōoh na dih'ni go'ăh-gêh.

21 Ga no'oh niis, Cho razin: Ga no'oh niis, Beth sa ida: neh, săh'ăh, 'ne gai'oh dŭs'yo wa năs ni ya'wăh-syoh he'swa yah'da deh, neh huh' non'da ya'wăh syok ne Tyre, kuh ne Si don, o'năh jih'go waah do'sa o di de-nyōoh na dih'ni go'ăh-gêh, ne ga'ăh'dăă dăs ne ga'ăh'dăăh ga syu'nyah dōh a'ō non dŭe ăh'do ak, oh găăh'gêh a'ă nih'dyon duk.

22 Neh, gwa', noh gwă'as, Neh sah'gwah ti'gă'ăh he'nă ya wăh ne Tyre, kuh ne Si don ne dwă nis'hă-deh no năh dă swă'dyah do wet, naeh niis' he'nă swa'yah da wăh.

23 Neh niis, Ca per na um, sa yah'da nă'ă gwat'heh oh, neh huh' he'yo dōhk ne gă'ō yah-gêh, hah'de ga gont' eh dah'gêh ăh sa'doh', na nis'he o'năh-gêh; neh, săh'ăh ne ga i'oh dŭs'yo wa năs, neh huh' ni ya'wăh syoh he'ō-weh' syah'da deh, neh huh' non'da ya'wăh o'năh ne Sod-om, do gă', sho, ne'wah nă'yuh dă'năh nă'gă wă nis'hă deh.

24 Neh, dih, niih noh gwă'as, Neh naah'de ga gont sah'gwah ti'gă'ăh he'nă yu'yah da'wăh he'dyō ăn'ja deh' ne Sod om, no năh' dwă nis'hă deh ne' dă swă'dyah do wet, naeh niis' he'nă sa'yah da wăh.

25 Neh neh huh' ni yō'ō weh' he ga'a wihs, Je sus des ho'wă nah'să gwăh, wa'ăh, Ot go'no o nyōoh', O Hah'ni, Syah'da gwên ni'yuh ne gă'ō yah-gêh, kuh ne yō ăn'jăh-gêh, neh gai'ō nih heh she yah'sch da niih nă-gă' năh o'i oh'dăh ne' guh'ni gont', kuh ne go dyă'no-niib, o'yăn det' neh' she'yo nya niih' no'non dō nih'aah.

26 Do găs' neh huh' ni yuh'dăăh, Hah'ni; neh huh', ăh'ăh ni yuh'dăăh ne wi yu he'de se'ga nech.

27 Ga gwe'goh' he'ni yu'i wage ha gi'wa ge'ō niih Na'-ăh nih. Tăh'ăh deh'so gaah' nō'gweh do'ō yăn de'ih

No'a wak, ha oh'hwah ge ah' sho No'oh nih. Tăh'ăh, kuh, deh'so gaah' no'gweh de o'wa yăn de'ih No'oh nih, neh', sho, No'a wak, kuh, ne son'dih gwa'nah ot No'a-wak o'yăndet', ă's ha ga'ô nyăh.

28 Ga oh' da'swet' he'gyah da deh, ga gwe'goh niis neh swach hăh'do on dyiêh neh swai'oh deh, kuh neh swa e'nos da'nehs. Iih ă gyoh nă swa'do is'hăn duk.

29 De swak' na ga'wăh ne dya go'noh do'nis thah, swa dye'ăh duk', gwah huh; neh, kuh, niis gwai'ô nyăh swah ni'go ă yăn daht' he'gyah da deh; neh, săh'ăh, niis nak ni'go ă ni dăă, heh dah'gêh, kuh, o da'do niis na-gên'nyah sah: ă swa găh neh'huh nă'wan do is'hăăh ne swat wais'hăh'soh;

30 Neh, săh'ăh, na gi'wah gêh ne dya go'noh do'nis-thah tăh'ăh deh'ga no'oh; neh, kuh, nak he'năh tăh'ăh deh'ôs deh.

OI'WAH XII.

NEH' neh ho'ô weh chi ga'a wihs, Je sus hoh dân'-dyo on dyiêh', na'wăn da do'găh doh wă nîs'hă deh, ga'ăn da go, ho di'ăh doh he'ga yănt hoh no nan'jah; neh na go'i ô nya ni'ak ho non'dos sweh'da ni'neh; on-ăh' wa'a di jih'ji yak'hooh no'nan jah'; ho di'goh', kuh.

2 Neh dih, no ăh' sha'a di găh ne Pharisees he'-năn di yeeh', ho wă'ah sech, sat'gaat huh', neh neh she'i ô nya nih neh huh' na'ô di'yă nă wăh ne tăh'ăh deh ga'ya nîs'hăh gêh ne' neh huh' nă'ye yeeh na'wăn da-do'găh doh wă nîs'hă deh.

3 Neh, gwa, na'go'yă ăh'seeh, Tăh'ăh, găh, deh swa'-wă noh'saah he'ni o yăăs'oh ne David, no ăh' sha o'-dos sweh'dăh, neh, kuh, ne de'ă non di'năh?

4 Nch', wach, ne o'yos oh he'ô weh ni o'noh sôt Na'-wên ni yuh; wa ak' no ăh'gwah ne neh huh' ga'oh; neh' neh tăh'ăh deh ga'ya nes'hăh gêh na'ă hwah na'a-ak; tăh'ăh, kuh, haeh'gwah, no'no hăh ne'ă neeh; neh', sho, ho'noh'hăh ge'ah o'gwe'nyooh' ă'ăn diik na-di'yăh dont hwă's.

O gii', neh' neh tǎh'ǎh deh swa'wǎ nǒh'saah ne ga-
nes hǎh, he'ni ya'wǎs na'wǎn da do'gǎh dǒh wǎ nǐs'hǎ-
nyǒh, neh na di'yah dont hwus', he'ǒ weh hǎ nǎn'dǎ-
yǎn dah'gwah, de a'di yǎhs' na'wǎn da do'gǎh dǒh, tǎh'-
1, naeh, de o'di yǎh'his?

6 Neh, gwa', niih nǒh gwǎ'as, Neh' nǐk ho'ǒ weh sha-
ah'daat, neh si'gwa he'ni o'yah da'nǎ ǎ gwat, naeh he-
i yu'nǒh sa'nǎǎ gwat ne yon'dǎ nǎ'yǎn'dah gwah.

7 Neh, gwa', ne theh swǎn'nǒh dǒh ne' nah ot' gǎn-
ǒh' nǎ gǎ', ne wa dǒh, Neh niih sah gwah gǎ gwus' nǎ-
a'go da'ni dǎ'ǒ ǒk, tǎh'ǎh, naeh, na'ye yah'dont hwah'sek,
'gǎ nǎh' kuh', naeh, ne ya'gǎh ǒh e chi'wa'gǎh seh ne
eh a'go yǎh'hih ǒh.

8 Neh, sǎh'ǎh, Nǒ wa'wak' nǒ'gweh, Ha yah'da gwǎn-
i'yuh, haeh'gwah, na'wǎn da do'gǎh dǒh wǎ nǐs'hǎ deh.

9 Neh nǒ nǎh' chi ǒh'dǎn dyǒǒh, neh huh' he'ǒ yǒǒh
ǎ nont'gǎn nǐs'at hah.

10 Da neh', dih, nǎ' nǎh a'wǎh, neh huh' ǎh dyǒh'
ǒ'gweh nǒs ǒh'dat hǎh'ǒh; ho wǎ'ǒn dǒs ǒh [ne Je sus],
o nǎ, Ga ya'nes hǎh'gǎh, gǎh, nǒ'sa ye jǎht' na'wǎn da-
o'gǎh dǒh'gǎh wǎ nǐs'hǎ de nyǒh'? Neh ho di'wih'sa gǒh
ǎ'ǒ wai'wa'yǎh duk.

11 Neh na'go'yǎ ǎh'seeh, Sǒǒ' nah ot' he'ni swa di', ne
ǒ'gweh', a'ǒ nǒs'gwa yǎn dahk ne de yu'di nǎh'gǎ ont, sga-
ah'daat o ya'da'go ha'ga yah'dǎnt na'wǎn da do'gǎh dǒh
ǎ nǐs'hǎ deh, tǎh'ǎh, gǎh, deh a'ǒh a'a ye nǎh ho'sa-
'yah da'dah guh?

12 We suh', waeh, de yu'di ǎh nǒ'gweh he'ni ye'yah-
lano'ǒh, naeh he'ni ga'yah da nǒ'ǒh ne de yu'di nǎh'gǎ-
nt; neh', dih, gai'ǒ nih ga ya'nes hǎh'gǎh ne wi yu
e'nǎ yon dyeeh' a'wǎn da do'gǎh dǒh wǎ nǐs'hǎ de nyǒh'.

13 Da, o nǎh' ha wǎ'ǎh seeh nǒ'gweh, Da sǎn'nǐs ǒh'da-
laat: tho nǐs'ǒh'da da dǒh': neh neh sa'wa'dǒh', neh-
ah' nǒ sa'ya wǎh' he ni yuh'dǎǎh ne' sǎt.

14 O nǎh', ne Pharisees he'ǒ di ya'gǎh ǒh, ho di'as-
ǎn'dǒs ǒh, neh' ho di'wus'yo nya'nǒh he non'da a di ye'-
ih duk na di'wah'dǒht ha yah'da deh.

15 Neh, dih, no năh' ne Jesus sha oh'ni go'ă yăn dah, det ho'doh nooh, o'yah' jih' he sha'we nooh; gă dyuh'go-wa năh ho wă'non dă dyiêh; ga gwe goh sha gon'jăh dōh.

16 Ha go'yă ah'seeh, Să noh' ă sgwa'yah do'dah sih.

17 Neh noh gai'wa ye'ih no'os nyiêh'oh E sa i as ho-do'găs da nih, ha wă,

18 Ho! a geh'hah shăh, neh' neh'huh niih he yah'dă-gwăh; he no'oh gwah; neh ha yah'da deh niih na gat'-wais'hăh we suh' oh ni'go i yuh. Neh neh huh' ă khăh' na gat wais'hăh ha yah'da deh: ha'ô hwah' o'yăn det' ă-ă'go yô nyăh' no i'wi yus'dos hăh, ă o'di yah'do wăht nooh-tho'no ăn'joh dăh'shoh.

19 Neh, ne tăh'ăh ta'a sge'hah sek, a'o ihs'do wa'nă'ăk', gwah huh; tăh'ăh, kuh, so gaah' no'gweh ta'ô wă'wă nă'ok haak' ne ga'non da'gwên ni yuh'gêh.

20 Neh noh'da gwă'ă soh no ah'găn dah tăh'ăh tah-da'a yăhk; neh kuh, neh jô dyăh gwe ot' shô, ne ye-a'syon dah'gwah tăh'ăh ta'ah swat, he'ni yo'ô weh' hah'-da'ăn di'ô gwat, neh, kuh, nă want'gwe nih, heh'tgăh' ă'-wan'thăk' ne gai'wi yus'duk;

21 Neh' he ni oh'să noh'dăh ăn je'yah dăh'ăk' sek noh'-dya ga'ô ăn joh'dăh shoh.

22 Da, o năh' neh huh' ho wă'yah theeh' ha yah'da-doh, sha yah'daat, no'dye nă wah'doh na nă'she o noh, de-a'gah gwe goh, tăh'ăh, kuh, de a'wă nont; sa'ô jăht; jo gwe'nyooh' ne de a'gah gwe goh, de a'wă nont', kuh, de ja'oh, sa as'nyiêt, sa'a găh, kuh.

23 Neh ne ga gwe'goh ne găn dynh'gwah gêh wah o'-ăh duk wa'ô di wa nă'ăguh, hă nan'doh, Tăh'ăh, găh, deh neeh' nă gă' No'a wak' ne David?

24 Neh, dih, no năh' sha'a di'wa'ok' ne Pharisees', ho nă', Neh năn da'i gă, tăh'ăh de a'go yah'dit'găs na-di'nis he'ô nōh'shoh, neh, gwa', ha'ô hwah' ho ye'ăh dah'-gwah Be el ze bul, no'wă go wa'năh na di'nis he'ô nōh.

25 Je sus ho gă' na dih'ni go'ăh gêh, ha go'yă'ăh'seeh, Hah'de'yo ăn'ja go', noh dwa'duk hah'sih' a'ô hwah, shô,—neh huh' ă yu'yah theeh ă gă'ăk dch swa'dis thah: neh,

kuh, naah'de ga non'da ge', ga non'sòt', gih sháh', oh-dwa'dek hah'sih a'ò hwah',shò,—táh'áh neh'huh deh a'òh a'ga dahk.

26 Da neh', di, na nís'he o nòh o'sa o'yah dit gáh', gih sháh', na nís'he o nòh, neh, wach, nòh tha'dek hah'sih ha'ò hwah', shò', kuh: ga'ò weh' nánt'ga ye'áh-dok', a'ga dahk' no i'wah gèh?

27 Neh, di, ne dyá'gwah nìih Beel ze bul á'e'ya-dye'áh dvk nà ske'yah dit gáh' na di'nís he'o nòh, soo' nah ot' sha go'nán dye'áh dah gwah' ne chi'a wak'shòh sho'wan'di yah'dit gās? Neh, di, gai'ò nih, neeh' dā-yet'chi yah'do wet.

28 Neh, gwa', gih sháh', ne dyá'gwah neeh' ga dye'áh dah'gwah No'twais'hāh Na'wén ni yuh, hes khe'yah-di tās' na di'nís he'o nòh, o nāh', wach, ne dwā'non'do-oh'shā gwén nì'yuh, neh ho i'wah gèh Na'wén nì'yuh, táh'áh dah'de'juh nì'go á'ge, o nāh' neh huh' oh ga'yoh heh swa yah'da deh.

29 Da', o nāh neh, gih sháh', ga'á', nòo, non'da'a ye'áh dvk' so gaah, neh huh' ha a'yoh' ho'nòh'sòt na deh'-ji at'hah' no'gwèh, ne de oh'gwa nì'neh na'ah de yoh' na dye'áh dah'gwah no'o wāh? neh, wach, nòo, á'yus'-gas thet, neh' ánt ha'dye ánt nā os'hā on dāh na deh'ji at'hah' no'gwèh, o nāh' wa'eh de oh'gwa nòos ho'nòh'sòt.

30 Neh', wach, ne táh'áh, igā, deh ja'gih nì'go ánt, de yò'gi nyòt'; neh, kuh, ne táh'áh, igā, dah'de'ya-gi'o es, de a'do gwat'hah', wach, naeh.

31 Neh, di, gai'ò nih, oh gwā'as, Gagwe'goh he'ni yoh' ne ye i'wa neh'ak thah, á'ye'gā'ās yò nih, igā, á'ye'nòh gon dāh, kuh, dā ja'go di'wah sā gwus', naeh, no'gwèh: neh, gwa, gih sháh', á'ye'gā'á syò nih', á'ye'nòh-gon dāh No'twais'li'yus hāh, táh'áh neh'huh', naeh, tah'do sa ya go di'wah sā gwus' no'gwèh.

32 Neh, kuh, ne son'dih gwa'nah ot' á'as'nyìet á'o-dwā nā'gah dāh, á'o i'wa yānt' No'wā'wāk' no'gwèh, dā-sho'di wah'sā gwus; neh, gwa', ne son'dih gwa'nah ot' á'as'nyìet, á'an'dwā nā'gah dāh, á'a i'wa yānt' No'twais-

hi yuh', tǎh'ǎh de'wǎn dōh' tah'do'sa'o di wah'sǎ gwǎh'
nǎ'gǎ nǐk'huh yō ǎn'ja deh', tǎh'ǎh, kuh, haeh'gwah, ne'
yō ǎn'ja deh' da'weh'.

33 Neh, gih shǎh', ne gǎ'on di yuh' ne gǎ'ih, wi yu',
kuh, ne' wa'yont hah; o'nǎ' neh', gih shǎh', nōn'da et'-
gǎh oh; tǎh'ǎh, kuh, deh swi yu ne' wa'yont hah: neh,
sǎh'ǎh, he'ni gǎ'on dōh'dǎh, o yǎn'deh dah'goh he'ni yō-
yuh'dǎh ne' wa'yont hah.

34 O ga'wa ji'yǎ deh os hǎis'dah nōt'goh, ga'ǎh nōn'-
de swa ye'ǎh duk', swai'wa neh'a gōh', wi yu' ae'swǎ-
nyǐet haak'? Neh, sǎh'ǎh, he'ni we suh' na wǎn'nyah sa-
go' i'waat', neh huh' tga'ya gǎhs' ne' yes nyǐet'hah he'
yeh sa'ga ǎnt.

35 Neh nō gwēh'di yu nō'gwēh, neh huh' tha'ya'gǎs'
na'wǎn'nyah sa go' thoh sǎ'nō nīih ne wi yu' nah o'i oh-
dǎh. Neh, kuh, nō'gwēh no i'wa neh'a gōh neh huh'
tha'ya'gǎs' na'wǎn'nyah sa go' thoh sǎ'nō nīih ne wa'et-
gǎh nah o'i oh dǎh.

36 Neh, gwa', mīih nōh gwǎ'as, neh naah'de'yo-
wǎ'na ge ne' waet'gǎh nǎ yes'nyǐet nō'gwēh, neh' nǎ-
je'i wa'dǎh da'ǎh, no nǎ' neh dwǎ nǐs'hǎ deh dǎ swǎ-
dyah do wet.

37 Neh, sǎh'ǎh, he nih swǎ'noh dǎh, ǎ want'yu o wih
heh' deh sa'yǎh his; neh, kuh, haeh'gwah he nih swǎ'-
noh dǎh, o'yǎn det' ǎ yō'nih nǎ sai'wa'ǎh heh'dǎh, nǎ-
sa'noh joh'gǎh, nǎ sa'e wah'duk.

38 Neh na di'yah da do'gǎ' na di'ya do'ǎh, kuh ne
Pha ri sees des hō'wa wǎ'nah sǎ gwǎh, ho nǎ', Sa di'o-
nya nih, a gwēh' a'ya gwat'gaat huh' nō'yǎn det' a'-
yō gyo'nyǎh, iis neh huh' nǎ'syeeh'; ne tǎh'ǎh, i-
gǎ, deh a'go gwe nyōoh' nō'gwēh neh huh' nǎ'yo-
yeeh.

39 Neh, dih, neh de sha'go wǎ'nah sǎ gwǎh, wa'a go-
yǎ'as, Hō di'wa'neh a gōh, ho dih'nō weh'hǎāt ga'wa ji'-
yǎ deh hǎ nih'saas nō'yǎn det' a'o nǎn dōohs'; tǎh'ǎh,
dih', ta'ǎ nōnt'gat huh' nō'yǎn det' a'o nǎn dōohs', ne
tǎh'ǎh, i gǎ, deh a'go gwe nyōoh' nō'gwēh neh huh' nǎ'-

yeeh; neh, sho, he'ni o'yān det' o dōh'oh. ha yah'da-
no do'gās da'ni'ak Jo nas.

1) Neh, waeh, he'ni ya'wāh'oh ne Jo nas, sās ni-
nis hā ge, sās, kuh, ni wah'son da ge, neh huh' he-
ah daat' ne gat gwīs'da go' ne gān'jo go waah; neh-
r', kuh, haeh'gwah, nā ya wāh Nō wā wak' nō'gweh,
ni wā'nis hā ge, sās', kuh, ni wah'son da ge' hā a'-
da dahk' ne yō ān'ja go.

2) Neh nā' nō'gweh, ne Nine veh tha di'na gek,
hā gaat' dās ha'di daht nā gā' ga'wa ji'yā deh, no nāh
swan'dyah do wet'; neh, kuh, ne gai'wah dts'hāh ā-
'go di'noh jahk'dāh; neh gai'o nih heh de sho'nāh-
gō ān de nyōoh', naeh, ne chi a'gont hā nih' ne Jo-
: swat gaat'huh, dih, si'gwa he'ni a'yah da no'oh,
sh he'ni a'yah da no'ok ne Jo nas, nik huh' i ehs.

3) Neh ne yego'wāh go waah nā dyeh'gwa, shah gaat'
ha'di daht nā gā' ga'wa ji'yā deh, no nāh' dā swan-
ah do wet'; neh, kuh, ne gai'wah dts'hāh ā ye'noh-
ik'dāh; neh, sās'āh, he'yo dō'ān johk dōh' ni dya'ga-
h'dah gōh', neh na'ya gut'hon dek noh ni'gōh dts'hāh
Solomon: swat gaat'huh, dih; si'gwa' he'ni o'yah-
'nā ā gwat', naeh he'ni o'yah da'nā ā'gwah dō'noh' ne
lo mon, nik huh' i ehs.

3) Neh no nāh' no twais'hāāt gi'h [na nis'he o noh]
ya'gāh'oh he'o weh ni a'yah da deh' no'o gweh, neh
h' oh tha'da wā nyeeh', he'o weh deh o'ne go'nyōh';
i'saas' na'a dō'is hāāh; tās'āh, kuh, de o'gāāh.

4) O nāh' ha dōh', Neh nās gah'get, neh huh' hās-
ōh' he'dwak noh'sōt, he'o weh dwa gya'gāh'oh. Neh
nāh' sa'a yōh, wa'a gāh' deh tah'gwīs dāh' deh swaat;
sagā'waagoh, wa wi'yus dōh, kuh.

5) Da, o nāh' hoh dān'dyōoh'; de oh'gwāh, ja duk'
yah' ni yut'wais'hā ge no'nont'wais'hāāt gi'h [na di'-
he'o noh,] he a'yah daah, kuh, ne'ā hwāh, de o'wa-
nyōoh' he'ni o'di'wa neh'a gōh, he'o di yōs'oh, neh-
h' wa'ā nā ngāād'; neh ne' nāh'gāāh wah'o ahk
gā' nō'gweh, dō sa'yu gā nih', naeh he ni yuh'dā nāh-

neh' shon'da wa'dye änt'. Neh'huh, dih, nə'o'di yah'da-wäh, hach'gwah, nə'gä' ho di wa'neh a goh ni ga'wa ji-yä deh.

46 Neh nah'soh hot haah' ne gän dyuh'gwah gëh, nə'nah ä'wäh, neh no'noh'äh, kuh ne de'ä non dä'non deeh, ha dih'si aah as de'gwa, de o'non do'än jo nih nə'o wa'wä-nä'oh.

47 Da, o näh' sha yah'daat ha wä'äh seeh, Sat gaat'huh, sa noh'äh, de swa'dä non deeh', gwah huh, ha dih'si aah as de'gwa, de o'non do'än jo nih ne da'e swat-ha'äh.

48 Neh, dih, do sa'o wä'nah sä guh' no'gweh ne wa-o'o wi, ha wä, Soo' ne gäh' nah ot' noh'yäh'; soo', gwah huh', ne de ya'gwa dä'non deeh'.

49 O näh he o'näs ha'da doh he'gwa ha dih'si aah na-go'i o nya ni'ak, wa'äh, Swat gaat huh', ne' noh'yäh, kuh ne de ya'gwa dä'non deeh.

50 Neh, säh'äh, ne son'dih gwa'nah ot neh huh' nə-ye'yeeh' he'nit hoh'ni go'oh dääh Naah'nih ne gä'o yah-gëh thäh dyoh', neh' neh'huh shah ga'at ne de ya'gwa dä'non deeh', kuh ne noh'yäh.

O I'WAH XIII.

NEH, sho shah wä'näs häät ho ya'gäh oh ne Jesus, he'ga noh'söt, ga nyu'dääk ah he o'dyän dvs'oh;

2 Gän dyuh'go wa näs neh huh' wa o'di yah'da ye'ih: o näh' ne a hwah ho deh'noh da hoh', ga'o wa go' tho-dyän dvs'oh; neh, naeh, ne' gän'dyuh gwa gwo'goh ga-nyu'dääk ah', sho, ha dih'si aah.

3 O näh' hos nyieh'oh, we suh' o i'wa ge ha gos'nyieh-seeh, ne de o'yä on dääh'gwa noh; ha wä, Swat gaat'huh, na'yänt hws' wa ah'dän dih, wa'o nan jon'dyeh sah.

4 Neh no näh' sha'o nan jon'dih, ne ga nă'o gwäh o-a'ak da dyieh', gyeeh', oh ga'ge on'dah syooh'; jih däh'-gah ho di'yoo; neh, naeh, wa a'dis aah.

5 Neh'huh, gyeeh, oh ga'ge on'dah syooh' noh'agwäh-

gêh; os thooph', sho, ti yò'eh da''eeh; o nâh', sho, kuh, oh gah'hwâh o dâh; neh dyu'i wah heh' suh jih ni yó'eh''da gâ'â''gh.

6 Neh no nâh' shon'da gâh'gwit gâht, heh tgâh' nòh-wa'dâh gwa'âh, oh wa'dih sgon daht', sho, neh gai'ò nih he'deh ok'de ot, oh ga'da ge'eh', sho.

7 Neh'huh, gyeesh, no ik'da go oh ga'ge on daht; oh-wa'do dyaak no ik'dah shoh; neh', naeh, oh dyò'di o-nyahk.

8 Neh, dih, no yah'shoh o eh'di yus'gêh, naeh, oh ga'-ge on daht': oh wa'do nih, kuh', naeh; sgat de wâh'-nyah eeh', gyeesh, ni ga ye'ih nò sa'yu gâ'is; neh, gyeesh, ne ye'ih' ni wus'hâ; sâh, gyeesh, ni wus'hâ.

9 Son'dih gwa'nah ot' ha oh'dot no gwe'nyooh' & ot'-hon dek', hot'hon'dek' neh'huh.

10 O nâh' na go'i o nya ni'ak ho di'yoooh', ho wâ'ah-seeh, A, naeh, gai'ò nih' de ga'yâ on dâh'gwa nòh' sa-dye'âh dah'goh heh shet hâ'niih'?

11 De sha'go wâ'nah sâ gwâh, ha go'yâ'ah-seeh, Neh', gwa', gai'ò nih, iis, naeh, e chi'wa'wiih nâs swân'noh dook ha'ni yoooh' nah soh' o'yân det' deh'yo niih' ne gâ'o yah-gêh o'i'wah gêh, ne dwâ nòh'do oh'shâ gwên ni'yuh; tâh'âh, naeh, deh'neh' do'wâ na'wiih' na'o nân'noh dook.

12 Neh, sâh'âh' ne son'dih gwa'nah ot' ho yâh, & o-wa'yooh' ne'neh; we suh', dih', naeh, & o'yân dahk. Neh, gwa', ne son'dih gwa'nah ot' tâh'âh de o'yâh, dâ o'wah-gwâh na gwa'nah oh'dâh'âh, gi h'shâh' a'o yân dahk'.

13 Neh dyu'i wah neh khe ye'âh dah'gwa nih ne de ga'-yâ on dâh'gwa nòh' heh khes nyîeh'seh; neh gai'ò nih, heh ha di'gâh, heh huh', sho, ni yuh'dâh na'gâ'ak, i-gâ, de a'di gâh; hâ na'ok hañ, kuh, neh huh', sho, ni-yuh'dâh na'gâ'ak, i gâ, de o'na'ò gâh; tâh'âh, kuh, de-o'dih ni'go & yân dahs.

14 Neh huh' nâ gâ' ha di'yâh da deh' o'i'wa ye'ih oh no'-tyò o'wiih' ho do'gâs da'niahk E saias, neh' ne wa dòh, Neh & wan-dye'âh duk he swa'ok has thah, & swat'hon-dek; tâh'âh, naeh, tae'swah ni'go & yân daht': neh, kuh,

ă wan dye'ăh duk he swa dok'hwa dōh, ă swa găh; tăh'ăh, naeh, tah da'e swa ga'yăn daht.

15 Neh, săh'ăh, nă gă' ne găn dyuh'gwah gěh wa o-năn'nyah'sah săh'heht, deh sga'gah ă'yo gh: neh, kuh, nă nă'oh dah, tăh'ăh deh swa'ok hah; de o'nont gah'gwegoh; neh ne dyă'gwah', sho, a'ga găh' na di'ga'ah; a'yut'hon dek', gwah huh', no nă'oh dah; neh, gwah huh', a'yuh ni'go ă yăn daht no năn'nyah sah; do'sa a di de'nih na dih'ni go'ăh gěh: iih, gwah huh', o'sa khe jăht.

16 Neh, gwa', no dă'oh niis, ne swa dok'has dōh; neh, săh'ăh, ne ga'găh: kuh he swa'ok has thah; neh, săh'ăh, ne wa'ok hah.

17 Neh, săh'ăh, ne do găs'o weh niih oh gwă'as, Ho-nont'gah deh no'di do găs'da nih, kuh no di'wa ye is dōh' no'gweh, we suh de o'nōn do'ăn jo'ni ak na'a di găh ne' nah o'i oh'dăh shoh' niis ne swa găh; tăh'ăh, dih, de-o'di găs'oh; neh, kuh, nă'ă nă'ok ne' nah'o'i oh'dăh shoh, niis ne' swa'ok hah, tăh'ăh de o'nă''o gus'oh.

18 Neh, dih, ga'i'o nih, o năh' jat hon daat ne de ga'yă on dăăh'goh na'a yănt hwas'.

19 Neh no năh' neh son'dih gwa'nah ot' ă ai'wa'ok he ni ga'wă noh'dăăh ne gă'o yah gěh o'i'wah gěh, ne dwă nōh'do oh'să gwën ni yuh,—tăh'ăh theh o'yăn dah'ōoh na'oh ni'go ă yăn daht,—o năh' neh huh' wa'a yoh' na nīs'he o nōh, wa'a dis gwat' ne ga'yănt'hwah dōh na'wăn'nyah sa'go. Neeh' ne găh' no ak'da dyi'ăh'gwa oh-ga'ge on daht..

20 Neh, gwa', ne wa'o'yah do wăht ne ga nă'o gwăh noh sgwă'ăh gěh, neh sha'a'yah daat, no năh' wa ai'wa'ok no wă nah [ne ga'i'wi yus'duk,] o năh', sho, kuh, wa a'doh hă'ăh, wa a'ye nah.

21 Neh'huh, gwa', ni yuh'dăăh, neh tăh'ăh deh ok'de-ont ha yah'da deh: dah ji ah', sho, ne' wa'a gwe'ni; neh, gwa'; no năh' 'oh ga'dăh noh tho'yah do'ăăk, neh, giš shăh' nă o'wa nōh'gon'dăh, neh ă dyu'i wah'gă'ak ne gai'wi yus'duk, neh, sho, ne da wa'dye-ant ne da-oh'sih'do dăăh, o năh', gwah huh' wa'a'yah dye nănt'.

22 Neh, kuh, neh wa o'yah do wăht' ne ga nă'ō gwăh
no'ik da go', ne' o dōh', no năh', i gă, wa ai'wa'ok no-
wă'ngăh [ne ga i'wi yus'duk,] neh' suh jih' has de'is-
thah nĭk'huh yō'ăn'ja deh, kuh he'ni ya'go yah'dah-
dōht'hah nus'hă nō nyus'hăh, neh' de ga'ō nyahs' no wă-
năh; neh'huh ni ya'wăs neh tăh'ăh deh swa'yont hah
ha'yah'da deh.

23 Neh, gwa', neh' wa o'yah do wăht ne ga nă'ō gwăh
ne wi yu no eh'dah, ne' o dōh', no năh' wa ai'wa'ok
no wă'ngăh' [ne ga i'wi yus'duk,] wa oh'ni go'ă yăn'dah-
jih; neh, gwah huh', ne wa'do nih, neh, gyeesh, neh
agat de wăh'nyah eeh ni ga ye'ih nō sa'yu gă'is; ye ih'
ni wus'hă, gyeesh; săh, kuh, gyeesh, ni wus'hă.

24 O yah, kuh, sha go'yu dah'sah seeh des ho'yă on-
dăăh'goh, ha go'yă ah'seeh, Neh' ne gă'ō yah gēh o'i-
wah gēh ne dwă nōh'do oh'shă gwēn ni'yuh, de sga'yă on-
daah' nō'gwēh, wa o'nōh gwă'ăn dih o nōh'gwă i yu hoh'-
ă'go.

25 Neh, dih, no năh' wa o'ni dah' nō'gwēh, ho yos'oh
no'oh ni go'ăs swa'ăs, wa o'nōh gwă'ăn dih nōh e'oh da'et-
găh o nōh'gwă aah he'ga yăânt hōh no'năn'jah: o năh
hoh dăn dyōōh.

26 Neh no năh' oh dyo'ăn jot gah', o dō'ni a dyiēh no-
nōh'gwă i yu, o năh' haeh'gwah oh wă năn do'dah sih no-
nōh'gwă'et găh.

27 O năh' na'dih'hah shăh hō'wă'yah do'wăh oh na'-
nōh'sa gwēn ni'yuh' hō wă'ah seeh, Tăh'ăh, găăh', neeh'
deh sa'yănt hōh no nōh'gwă i yu ne sah'ă'go? Ga'ō weh,
dih, ni dya'we nōoh', de wa'dyēs dōh neh'huh nōh e'oh-
da'et găh?

28 Ha go'yă ah'seeh, Neeh neh'huh na'ak ni go'ăs swa-
ăs neh huh' ni o ye'ăh. Dēt ho'dis nyiēh'oh na'dih'-
hah shăh, hō'wă'ah seeh, De sa'do'ăn jō nih, găh, neh-
huh' ha'ya gweeh, [da'ya gyu'nyah sih,] a'ya gwe'o ek?

29 Dēt hos'nyiēh'oh, ha wă', Tăh'ăh; dyă gwah', sho,
no năh' dă ju'nyah sō'ōn dyiēh nōh e'oh da'et găh, ă di'-
swah hăânt'gwat haeh'gwah no'năn'jah.

30 Neh huh', sho, nə yuh'də ak, de ja'oh wa do'dyaak he ni yo'o weh, hə ga'nən ja'ih; neh no nəh' neh huh' ni yo'o weh, ə khe'yə as na'di'nən ji yəh's', Neh da-swa'dye ənt ji o'ek noh e'oh da'et gəh; jah'gwais'yu' nya nooh, kuh; neh səh'əh, naeh, nə ga'əh da'ak: neh, gwa', nach, neh huh' hə swa'yoh't' he geh e'oh da'yəh-dah'gwah no'nən jah.

31 O yah', kuh, sha go'yu dah'sah seeh, des ho'yə on-dəh'goh, ha wə, Neh no gə'o yah gəh o i'wah gəh ne dwə noh'do oh'shə gwən ni'yuh, des'sgya dye'əh ju noh-gwə ənt neh o noh'gwə on ji'wa gəh', [ne Mustard,] de-oh'gwəh no'gweh, neh huh', ho'ot ə'yəh ho noh'gwə on-dyoh.

32 Neh, wach, na gwus' he yus'thoh no nah'gwə oh-shoh oh; neh, dih, no nəh' o do'dyəh, neh si'gwa go-wa'nəh' noh e'oh dah'shoh oh; gə'on dah', kuh, wa do'oh; neh huh' hah'de ga ye'ih ne jīh dəh'əh'shoh oh, ne'eh təh wa di'dyləhs, wə non'da thaə heh oh hah'də-gwa oh.

33 O yah', kuh, dəs sho'yə on dəh'goh, ha go'yə əh-seeh, Neh ne gə'o yah gəh o i'wah gəh, ne dwə noh'do oh'shə gwən ni'yuh, dəs sgya'dye əh ne yont həh'gwəh-gwat'hah; de ya'guh gwəh ne ya go'gweh, ot hes'hə go he ya'guh seh'doh, swa də'nəh ge'əh dəs'həət ni yoo, he ni yo'o weh ga gwe'goh wah ot'gəh.

34 Ga gwe'goh nə gə' ni yu i'wa ge ne Jesus ni a'go-yəh'seəh ne gən dyuh'go wa nəh, dəs ho'yə on dəh'gwa noh: təh'əh, kuh, na'gə ak' deh gaah ne de ga'yə on dəh'goh, he ni yoo wa a'gos nyələhs.

35 Neh, dih, no i'wa ye'ih oh he ni o ye'əh hos nyələh-oh no'do'gəs da'ni ak, ha wə, Neh ə geh'ho do gwat he-geh sa'ga ənt, neh də gyə'on dəh'gwa'noh: neh ə gya-gəh nəh o i'oh dəhs, he ni yo'o weh dwa'dyə nok'dah oh he'yo ən'jə deh, chi wah'seh doh.

36 O nəh' ne Jesus sha go'yat'gah'wəh ne gən dyuh'-go wa'nəh; o gyeh', naeh, he o'yoh' he ga noh'sot; neh huh' he o'wa yah'do wəh'oh na'go'i o nya ni'ak, ho-

nă', Da gwah'ni go'ă yăn'dah dăh ne de sa'yă on dăăh'goh
noh e'oh da'et găh, de wa'dyēs dō'noh ne ga yănt hoh.

37 Des sha'go wă'nah să gwăh, ha go'yă ah'seeh, Neh
neh'huh ho'noh'gwă on dyooh' no noh'gwă i yu, Nō wă-
wak nō gwēh.

38 Neh ne gah'ă'yăh, naeh, he'yo ăn'ja deh. Neh
no noh'gwă i yu, neh huh' naeh, ne gă'o yah gēh o i'-
wah gēh, ne dwă noh'dō oh'shă gwēn ni'yuh ok sah'dah-
shoh. Neh, gwa', no noh'gwă''et găh, neh huh', naeh,
no'ok sah'dah shoh na'ah ni go'et găh.

39 Neh no'oh ni go'ăs swa ăs no'noh'gwă on dyooh no-
noh'gwă''et găh, neh neh huh', naeh, na nīs'he o noh:
neh nă ga'ăn da'ih, neh huh', naeh, no năh' ă wan'dok-
dăh he'yo ăn'ja deh'; neh na'di'nan ji'yahs', naeh, na di'-
o yah'ge o năh.

40 Neh, dih, gai'o nih, noh e'oh da'et găh, naeh, ă-
ge'o e'o ok, ă ga'ăh da'ak o jis'dah gēh, neh'huh, dih',
kuh, hah'gwah, nă ya'wăh, no năh' ă wan'dok dăh nă-
gă' he'yo ăn'ja deh.

41 Neh Nō wă'wak' nō'gwēh ănt'ha'go haht' nō'o'yah-
ge'o noh'shăh shoh; neh, naeh, ă an di o'ek, ă an'di ya-
găh' he'ni a'ăn ja deh ga gwe'goh, he ni yoo neh guh-
ni go'on da gwat'hah; neh, kuh, ne' wa et'găh go i'oh-
deh'goh.

42 Neh huh', naeh, he'o non dih' he'o weh' o deek'-
hah, no gă'is dōh oh dai'yăh; dēs'sgya dye'ăh ha'di'-
nyuh'os hă nō'wăh dah'gwa noh; neh huh', naeh, ănt hă'-
nos dă'o nyo'ok, dănt hă non dyuh'gă'nye aak', kuh.

43 Neh huh' ni yo'o weh', naeh, po'di'wa ye'is dōh dă-
o'non dăăh'gon dăh, dă'sgya dye'ă ok ho dăăh'got ne
găh'gwaah, no năh' neh huh' hă ă nih dyon dahk leh-
thă noh'dō oh'shă gwēn ni'yuh nō'wăh'ni. Son dih gwa'-
nah ot ha oh'da ga'ăn dōh, na'ot hon dek, hot hon'dek
ne' neh.

44 O yah', kuh; neh ne gă'o yah gēh o i'wah gēh,
ne dwă noh'dō oh'shă gwēn ni'yuh des'sga yă'on daah'
nas'hă nō nyvs'hăh, gah'ă'go wah seh'doh; neh no năh'

waas'hă wih no'gweh, shoh'seh'doh', sho: da neh, he-ni o'doh ho'os oh, hoh'dăn dyooh; ga gwe'goh wa'a-dă ni noh, he'ni o'yăh'; neh wa'a'ni noht he gach'da-deh.

45 O yah, kuh; neh ne' gă'o yah gëh oi'wah gëh, ne dwă noh'do oh'shă gwën ni'yuh, neh des'sga yă'on daah na'dah'gwa nyat'ge o'oh, ha wih'sa go'on dyiëhs ne wi-yuhs' gah nòh'sah.

46 Neh no năh' he'o găh' sgat, na gwus' oi'o wa năh ne gah nòh'sah, hoh dăn'dyos oh; ga gwe'goh ho dă'ni-noh, he'ni yooh' ho yăn'duk; neeh ho ni'noh dah'goh ne' neh.

47 O yah, kuh; neh ne' gă'o yah gëh oi'wah gëh', ne dwă noh'do oh'shă gwën ni'yuh, des'sga yă'on daah ne wah'a'ah ye juh'yak thah, ga'nyu dăh'gëh wah'e'oh; oh yu'eek naah'de găn'ja ge.

48 Neh no năh' o noh'heh'oh, det ho'non di'ânt hwăh ga ne'gak ah; o'năh' neh huh' ho non'dyăn dws'oh, oh-thă'no nyah'sih ne găn'ji yu; neh huh' ho non'dah hoh he'o weh ga'yăh ne ye'ăh'gwah; ne găn'ja'et găh ho-non'dyoooh', nach.

49 Neh'huh, dih', kuh, haeh'gwah, hă ya'wăh, no năh' ă wan'do ăn'jok dăh; neh na di'o yah'ge o noh ănt'hă'neh', dăh ha'go no'nyah sih' no di'wa'neh a goh he'o weh ni'a'di yah'da deh ne tho di'wa ye'is doh;

50 Neh huh' hă o'wan di'yah doh'yaak he'o weh dyo'-deek hah, no gă'is doh oh dai'yăh, des'gya dye'ăh ha-di'nyuh'os hă no'wăh dah'gwa noh; neh huh', naeh, dăn-dyoh'sănt hwah'so ok, dăn dyon'dyuh'gă'nye'aak', kuh.

51 Thos nyiëh'oh ne Je sus, ha go'yă'ăh'seeh, O'năh, găh, ga gwe'goh' e swah'ni go'ă yăn daht he ni yu i'wa ge! Ho wă'ăh seeh, O năh', Syah'da gwën ni'yuh.

52 Sha go'yă'ăh'seeh, Neh, dih, gai'o nih, hah de yo-gweh'da ge, neh sha go'di ya'do nih, ha ya'nes hă yăn de-ih, ho wah'ni go'ă yăn dah'da nih ne gă'o yah gëh oi'wah gëh, ne dwă'noh'do oh'shă gwën'ni'yuh năh oi'oh'-dăh, des'sga yă'on daah' neh no'gweh, na noh'sa gwën-

ni'yuh, tha'ya gās, he'ō weh ni ga'yāh nos'hā nō nyus'-
hāh, ne wa seeh', kuh ne wa ga'yoh'.

53 Neh no nāh' neh huh' ni yō'ō weh he ya'wāh oh,
no nāh' aha a'dyā' nok dāh ne Je sus, nā gā' da'yā on-
dāh' gwa nō'ok, hot hā'da dōh' o nāh'.

54 Neh no nāh' neh huh' he o'yos oh, he'ō weh ha'ō-
hwa'h' ha ān'ja deh, wa'ago i'ō nyāh' nō'gweh, he'ō weh
hā nont'gēn nīs'at hah: neh he'no di'wa nā'ā guh, ho nā',
Ga'ā o weh' ni tho'aah nā gā' gah ni'goh dvs'hāh', nō'-
gweh'? kuh nā gā' ho i'oh dvs'yo wa'nās'?

55 Tāh'āh, gāh, deh neh nā gā', na'noh'so nīs de o'a-
wak? Tāh'āh, gāh, deh neh', ne Ma ry deh e'ya soh
no'noh'āh? kuh ne de'ā non dā'non deeh, James, Jo ses,
Simon, kuh ne Ju das?

56 Kuh ne de ā'non dā'non deeh ne wā ni'os shoh'oh,
tāh'āh, gāh, ga gwe'goh dah'de dwa di? Ga'ā o weh,
dih, nit ho'a wih'dah gōh, nā gā' nō'gweh', ga gwe'goh
nā gā' he ni yu i'wa ge'?

57 Neh neh tāh'āh deh o'dih ni'go'i yuh ooh' ha yah'-
da deh. Neh, gwa, ne Je sus ha go'yā āh'seeh, Neh
no do'gās da nih hoh sā'ni yu; neh huh', sho, tāh'āh,
he'ō weh tha'ān ja deh, neh, kuh, ne'a hwa'h ho'noh'-
sa go.

58 Neh ne tāh'āh we suh' de o'dyuh'da dōoh no'i'oh-
dvs'hā nā'ā gwah'dōhs ne' neh huh'; neh gai'ō nih heh
de'ō wai'wa gwēn ni yus'dōoh.

OI'WAH XIV.

NEH ne neh huh' ni yō'ō weh, Her od ne tha go'-
yān noh'do nih wa a'i wa'ok he'ni ai'wa nā geh' ne
Je sus:

2 Ha go'yā āh'seeh no'hah'shāh shoh, Neh āh' nā gā' ne
John, ne Ba ptist: det hut'gā oh non da'deh sā'dōh-
gwah'gēh: neh, dih, kuh, gai'ō nih, o i'oh dvs'hā nā'ā
gwah'dōhs wa do'dah so'gwa oh ha yah'da deh.

3 Neh, sāh'āh, neh Her od ho ye'no nōh' ne John,

hos'hă on duk', ho'ho'dok', kuh: neh dya goi'wah neh He ro di as, ne' yoh ne de ya'dă non deeh', Philip ha ya'soh.

4 Neh, sho, gai'oni, ne John, he'a wă'ah seeh, Tăh'ăh deh ga'ya nes'hăh gēh neh a'eji nyaak [ne' yoh ne de ja'dă non deh.]

5 Neh, dih, no năh' sha'eeh', Ā'e nyuh' ne John, neh sha gos'ha ni h'oh ne găn dyuh'go wa năh; neh, săh'ăh, naeh, nă'ă neeh, Ho do'găs da nih.

6 Neh, gwa', no năh' ho sa'wă nis'hă eeh he ni'o'na gă-doh' ne Her od, oh dyo ont' neh huh' he'a di gah't, ne go'a wak neh He ro'di as; ho wah'ni go'i yus'doh' ne Her od.

7 Neh dayu'i wah'heht, wa a'iwis'aah agwvs' de o'no'oh gwa nyoh, neh' năs'ha gă'oh na'dih gwa'nah ot' ā'o-wan do'e syoh'gwăh.

8 Neh no noh'ăh guh ni'go'da niuh' ne' nah ot' ā ya'găh, ga wă, Neh nă'sgo h no'noh'ăh ne John ne Baptist, nik'huh, ga jăh'gēh.

9 Neh ne go'wăh go waah agwvs' wa oh'săs; neh, gwa', sho, he de o'no'oh gwa nyoh, neh kuh, gai'oni nă'ni h'doh, de'o nan don doh', o năh' ho dăh'hah'oh, ā-dyon'da doh', sho, no'noh'ăh.

10 O năh' he'o dăh hoh'oh he o'weh thah ho'doh' ne John he o'wa noh'o nyah'goh.

11 Ga jăh'gēh sgă'dyie h' no'noh'ăh, sga'eh': neh dyon da'da wiuh ne yěk sah'go waah: neeh, naeh, he ya'go wiuh' no noh'ăh.

12 O năh' neh huh' ho di'yos oh nago'i o nya ni'ak; de o'dih gwăh no yah dah, ho di h'sa doh', kuh: o năh' ho noh'dan dyoh, he o'wa o wiuh' ne Jesus.

13 Neh no năh' sha'i wa'ok ne Je sus, ga'o wa go ho-deh'noh da hoh, hoh dăn'dyos oh, tăh'ăh deh dye'na geh he'o we'gwa hot gon'dah'goh, ha o hwah ge'aah', sho. Neh no năh' sha a di'wa'ok, ne găn dyuh'go wa năh, he-ga non'da yăn doh' ho di'ya găh'oh, ho was'yoh eh dah'-gēs'shoh he'o ne'noh.

14 Neh no năh' o yah'jih sho sa'eeh, găn dyuh'go wa-năh ha go'găh oh; da wa'do nya'nooh na'yah'da go he'-no gon dăăh'; sa a'gon'jăht, kuh, no'no'gweh dah no'di'-nok'da nih.

15 Neh no năh' oh gă'ăs ah o doh'o on dyiëh, ho wă-yah do'wăh oh na go'i o nya ni'ak, ho nă', Neh, waeh, ne tăh'ăh deh e'na geh nîk ho'o weh; o nă' ăh', kuh, o dă'nîs yuk'dah o'on dyiëh; sha she'yat gah ne gă dyuh'-go wa năs, neh huh, dih, naeh, ha'a di yoh he'ga non'da-yăn doh', a'ă non'dah ni'nohs' ni'yes'.

16 Neh, dih, na go'yă ăh'seeh ne Je sus, tăh'ăh dah-de'yu do'ăn jo'oh na'ă non'doh nek. Et chi'nont', dih, sho, nă'ă dik.

17 Neh neh sho wă'ăh seeh, Neh he'ni yo'gwa yăh nîk'huh, wîs, sho, ni yu'ăh gwa ge, de'găn'ja ge', kuh.

18 Neh ne'a wă, ga oh' da ji'aah nîk'huh, he'gyah da-deh.

19 O năh ha go'yă ăh'seeh ne găn dyuh'go wa năs, ja-dyăăh' o ge'oh jah'gëh: o năh' de oh'gwăh ne wîs ni-yu'ăh gwa ge, kuh ne de găn'ja ge, gă o'yah'ge'gwa he-ot'gat hwăh, de o'no'nyos oh, de o'ăh gwi'yah khoh', kuh; det'cha'go ăh'gwa wii na go'i o nya ni'ak; neh, naeh, na go'i o nya ni'ak [de o'non do'gwah doh hă nih'dyoh] ne găn dyuh'go wa'năs.

20 Neh, naeh, ne ga gwe'goh wa ă'năn dek'hoh nih, wa o'noh daht, kuh. Da neh he'ni yoh des ho'dih-gwăh ne de yu'ăh gwai'ih oh, ne wah o'da dăăh, dek-ni' ska eh ni gah'ach hi.

21 Neh he'ni ă nan di wa ă'năn dek'hoh nih wîs, noo, ni ă'năh nyah'es hăs'hă na'di ji noh; tăh'ăh, nach, deh-go'wă nus'he dăăh ne wă ni'os shoh oh, kuh na dik'sah-shoh'oh.

22 Neh ne wah o'gon da dyiëh' ha go'yă ăh'seeh ne Je sus na go'i o nya ni'ak, ga'o wa go ja deh'noh da'ah, swa ănt', sga nyu'dăă di'gwa loh sweeh'; neh, naeh, năch'ha'go yaat gah', ya'eh, ne găn dyuh'go wa năs.

23 Neh no năh' sa a'go yaat'gah' ne găn dyuh'go wa-

nās, neh huh', naeh, heeh tǵǵh he'a we'nooh' ho non'da-deh, neh huh' hǵ an'dǵ nǵ yǵǵh, hǵ o'hwah ge'ah. Neh no nǵh' oh gǵās'ah oh wa dǵh, ha o'hwah ge'ah neh huh' he ǵh'dyǵh.

24 Neh ne' neh huh ni yo'o weh, o nǵh' ga'nyu dǵǵh he ga'o yo dyiēhs, o dǵn'do nyah'dǵ on dyiēhs no doh'-dah; neh huh', kuh, dyu' ǵ gont' he wa o'ne no'on-dyiēh.

25 Neh no nǵh da wǵn'do dǵh, Je sus neh huh' he a'-we nooh heh tha di'o yu dyiēhs, o ne'gah gēs'shoh hwa-ech'.

26 Neh no nǵh' wǵ'o wǵ gǵh na'go'i o nya ni'ak, o-ne'gah gēs'shoh i'eh', wa o'di yah'don daat, ho nǵ, o-twais'hǵh, ǵh', noo: de o'noh sǵnt'hwah oh, o nǵh, suh-jih wa o'noh dyok.

27 Neh neh wah'o'gon da dyiēh', thos nyiēh'oh ne Je sus, ha go'yǵ ǵh'seeh, Swa dah'ni go'ǵ ni yǵāt: iih' ne gǵh; sǵ noh' ǵ swah'dyohk.

28 O nǵh' ne Pe ter do sa'a wǵ'nǵh sǵǵ guh, ha wǵ, Syah'da gwēn ni yuh, do gǵs, gih shǵh, iis ǵ gǵ'ak, da gǵ'os, ga oh' non da'seeh', o ne'gah gēs'shoh.

29 Det hos'nyiēh oh, ha wǵ, Ga'jih'. Neh ne Pe ter, no nǵh wa a'deh noh'dah guh ne ga'o wǵ go, o ne'gah-gēs'shoh he'a we nooh, neh ho'gwa hot gon'dah gǵh heh da eh' ne Je sus.

30 Neh, gwa', no nǵh' wa a'gah ǵ'yoooh suh jih' dyu-dǵǵh'haas dǵh, hoh dyoh'oh; o nǵh', kuh, oh wah'sa-wǵh o ne'ga go wa eeh'; de oh'sǵnt hwǵh' o nǵh'; ha-wǵ', Syah'da gwēn ni'yuh, da gyah'da ge hah.

31 Neh neh wah'o'gon da dyiēh Je sus tho nǵs'ha gwai'-ih sooh, wa o'ye naǵh', kuh; ha wǵ'ǵh seeh, O iis, neh ni sai'wa gwēn ni'yus dos'hǵh a'ah, a'nah oh'dǵh ǵh gai'o-nih' de sah'ni go'ǵ ge nooh'?

32 Neh no nǵh' hwa'i yoh' ne ga'o wǵ go, oh wǵn'ni-hǵǵh ne gǵ'ǵ hah.

33 Da neh neh ga'o wǵ go ha dih'nont, neh huh' tho-nont'his dǵh, eh dah'gǵh ho non'da do'nyus oh he'a gat,

ho nă', do găs' gai'wa gwên ni yuh, iis'hya'a wak Na'-wên ni'yuh!

34 Neh no năh' oh tha'di nyu da'i yahk neh huh' ho-di'yoş oh he'yo ăn'ja deh neh Gen nes'sa ret'.

35 Neh no năh' wă'ô wai'wa ok na'di năgeh ne' neh-huh', ho non'dăh hăh'syoh ga gwe goh tit'ho'neh dōh he'ni o'nô ăn jah, neh huh' ga gwe goh tho wan'di aah no'di nook'da nih ha yah'da deh.

36 Neh nō'wan dō'e syoh'gwa niih, ne' neh, sho, s'ă-năh'nyuh gut he de yu'geh ont no dyah'da wih'doh; neh-huh', kuh, he ni yō'gweh da ge he ya'guh nyuh'gah dōh ja go'doh oh'ji wăh.

OI'WAH XV.

O NĂH' hō wă'yah do'wăh oh ne Jesus neh sha go'-di ya'do ni'ak, kuh neh Pharisees, neh huh' ha-di'năgeh he'ga non'da yăh ne Je ru sa lem, ho nă,

2 A, năeh', he'go waah' ne she'i o nya nih de a'di ya'-nes hă'it hah he non'da'o di oh'dă on dyiêh na di'găh jih'-shoh gă'ăh? neh, wăeh, neh tăh'ăh de'ă nōh jo'ăes, no năh' wa'ă non dek'hō nih no ăh'gwah.

3 Dēs ha'go wă'năh să gwăh, ha wă' A', diih', năh iis' nah oh'dăh ăh gai'ô niih' de swa'ya nes'hă it hah' he ni o'-i wih'sah hōh Na'wên ni'yoh, swa ye'ăh'dah goh heh ni-swai'yoh'dăh?

4 Neh, wăeh, he'ni o'i wih'sah oh Na'wên ni'yoh, ha-wă, De e'ses nyek ne' yah nih, kuh neh sa noh'ăh; neh, kuh, ne son'dih gwa'nah ot ănt hoh'syō nănt he'dă o snyek [no'oh nih, neh, gih shăh, 'no'noh'ăh, neh nă'ô wă nyoh.

5 Neh, wăeh, niis ne swa'doh, son'dih gwa'nah ot ă-gwă as no'oh nih, neh, gih shăh', no'noh'ăh, Neh săh'-ăh, ne de wa'gyah do'weh dōh, neh ho'gwa a ge'gon-dah'goh o nōh'sa do'găh dih'gōh, na'wa gye'ăh dah'go nah s'gi yah'da geh'hah dōh,

6 Neh ă dyu'i wah'gă'ak ă o'da dwên ni yuh'heht; Să'-

nòh, dih, dă os nyeeh no'oh nih; neh, gih shăh, no'-
nôh'ăh. Neh'huh, dih, ni swa ye'ăh, 'ne swa nyu' he-
nit ho'i wih'sah ôh Na'wên ni'yôh, swa ye'ăh dah gôh he-
non'di swai'yôh'dă'ân dyiêh.

7 Iis, no yah' swa da'de gôh'son dah'gôh; do găs' o'î-
wa ye ih'ôh, he ni o ye'ăh neh E sai as, ho'do'găs da nii,
he swa yah'da deh, ha wă,

8 Neh nă gă no'nô'ăn'jôh dăh dês gă'ôh tho nont'hă-
dôh he gyah'da deh, ho di ye'ăh dah gôh ha a dih'sa ga-
ănt; neh, kuh, nô geh'să ni'yus dôh, ho di ye'ăh dah gôh
na di'sgwă'ăh'shoh, neh gwa', naeh, no năn'yah sah we'-
ăh nit ga'da dyiêhs.

9 Tăh'ăh, dih, deh wa'dis thah nô'ga'dă nă yă nih, neh
sha go'di'ô nya nih, nô gweh', shô, go i'wih sah'ôh', neh
ya'gêh ôh Na'wên ni'yôh a'o i'wih sah'ô ôk.

10 O năh' he a'gô nô gôh' ne găn dyuh'go wa'năh, ha-
go'yă'ăh'seeh, Jat'hon daat, swah ni'gô'ă yăn dah't, kuh.

11 Tăh'ăh deh neh' nô'gweh na'ah sa gô hă ga'yôh-
duk na'ga et gânt ha yah'da deh; neh gwa', nânt'ga ya-
gănt haah sa'ga'ănt, neh'ă'ga'et gânt nô'gweh.

12 O năh' neh huh' ho di'yos ôh na go'i'ô nya ni'ak, hō-
wă'ăh seeh, Să nôh'dôh, găh, he' wa'o di năh'kwat ne
Phar i sees, he'năh a wăh ne wa a di'wa ôk?

13 Neh, gwa', ne do sa'a go'wă năh să guh, ha wă,
Neh naah'de yô e'oh da ge, ă gă'ăk neeh de o'yănt-
hwah'ôh Naah nih, nă'ô yah ge'o nôh, ă gah'hănt gwă'ăk
ne' neh.

14 Nyô gwah', shô; ho neh'ô on dyiêh', shô; neh
săh'ăh, ne de a'di gah'gwe gôh, neh, kuh, neh shah go'-
di năch'hi neh ne de a'di gah'gwe gôh. Neh, kuh, ne
dyă gwah ne de a'gah gwe gôh' neh'ă o'năch hi neh no-
yah' dă a'gah gwe'gô ôk hach'gwah, de i'gwe gôh o ya'-
da gô hah'dă'i yah'dăht.

15 O năh' thos nyiêh'ôh ne Peter, ha wă'ăh seeh, Da-
gwah'ni go'ă yăn'dah dăh nă gă' do sah'syă on dăăk.

16 Je sus thos nyiêh'ôh, ha wă, Neh, găh, năăh iis,
nă gă he ni yo'o weh', ah'sôh deh swah'ni go'ă yăn dahs!

17 Neh, gäh, nah'soh, deh swah'ni go'ä yän dāh, na'-
dih gwa'nah ot gah'sa gooh hä ga'yoh duk, gat gwis da-
go' he'wehs; neh, kuh, no'näh sa ga'ya gäh, neh huh'
he wa'dyoo' he'ya go dyeh'dah gwah?

18 Neh gwa', naeh, ne' neh huh' tga ya'gäh dah'gwah
he' gah sa'ga änt, neh huh' ni dweh'dah gwah he dya-
wän'nyah saat; neeh', naeh, nah oh'däh äh ne ga et'-
gänt hah, no'gweh.

19 Neh, wāch, na wän'nyah sa go dweh dah'gwah ne
wä'noh'do nyoh'shä et gäh, ä wän'dyo o nyoo'h', wa dyah'-
don dyos, oh no'weh ha'at, ga nos'gwa oh, o no'wä', guh-
sä na et'gänt hah.

20 Neh' ne gäh' nä gä' niyu'i wa ge neh ga et'gänt-
hah no'gweh: neh, gwa', naeh, nä yon'dek ho nih,
nä gä'ak deh a'goh jo'a eh, täh äh, naeh, deh a'go'et'-
gänt hah' no'gweh.

21 O näh' boh dän'dyos oh ne Je sus, neh ho'gwa
he a'we nooh, he o'yos oh dös gä'oh he ga non'da yän-
doh' ne Tyre, Sidon, kuh.

22 Nä', kuh, nah a'wäh, neh ne ya go'gweh, Ca na an-
ito nah a ga'än joh'dä, dya go'ya gäh'oh he'yo än ja deh;
ho wä'yah do'wäh oh; de ya'guh sänt'hwah oh; ho wä'-
äh seeh, Da gi däh, O Syah'da gwän ni'yoh, iis, ya'a-
wak ne David. Neh ne khe'a wak agwus' go o'ya gä,
ha nā'he o noh sha go'dye nä'wah doh.

23 Täh äh, gwa', dah dech'ha go'wä nah'sä gwäh: o-
näh' neh huh' ho di'yos oh na go'i o nya ni'ak, ho'wan-
do'e syoh gwa nihi, ho näh', She ya'do wih', sho; suh jih',
äh', da yos'dä'ä'neh ne nah gäh'gwa.

24 Dech ha'go wän'nah sä gwäh, ha wä, Neh tha geh'-
hah dah'goh, ne' neh sho, ä khe'yah do wäht no di'yah-
dah'doh oh ne de yu'di nah'gä ont dyo di'ya gäh oh he
ga'wa ji'yä deh' ne Is ra el.

25 O näh' neh huh' go yos'oh; heh dah'gäh go da'do-
nyos'oh he'a gat; ho'wä'yah da gwän ni'yus doh, ga wä',
Syah'da gwän ni'yoh, da gye'na wähs'.

26 Neh, dih, neh det hos'nyiäh oh, ha'wä', Täh äh

deh neh'huh jih, ne' neh don'da yeh'gwaak no'di'ah-gwah na dik'sah shoh'oh, neh huh' ha'ya go dih he'wa-di'yah da deh neh ni ga'ji'yahs aa'shoh oh.

27 Neh ne wah a gah, Neeh', Syah'da gwën ni'yoh; neh gwa', nach, neh ni ga'ji'yahs aah'shoh oh neh wë-non'dek hō nih noh dō'nyohs hāh, dwaah sās ho'dek-hwaah'gwaah syòt no'she'nāh shoh.

28 Neh neh det hos'nyieh oh ne Je sus, sha ga'wāh'ah-seeh, O iis, ne si'oh, gah haas deh', gāh, neh sai'wa-gwën ni yus'dos hāh, neh'huh, dih, sho, ni ya'wāh heh'syah da deh, he'nah'de di sa'dō ā jo nih. Neh no nāh', sho', kuh, sa yon'doh ne go'a wak.

29 O nāh' ne Je sus he oh'dān dyōoh ne' neh huh'; neh huh' dōs gā'oh he o'yoos oh he ga'nyu daeh ne Galilee; neh' ho non'da deh ho āāh'tāh, neh huh', kuh, he o'dyān dū'soh.

30 O nāh' neh huh' hō wā'yah dō'wāh oh ne gān-dyuh'go wa nās, hō wān'di a wi'noon dyieh' neh', no'dih'sohk hāh, de a'di gah'gwe goh, de a'di wā'nant, go yah'da yes'hah syoh, gut gah'deh', kuh, no yah'shoh oh, neh-huh' hō non'dat heh'dah is'doh heh de a'sih da'ge oh ne Je sus; ga gwe'goh aa'a'gon jāht'.

31 Neh neh ho di'wa nā'ā gwāh' ne gān dyuh'go wa nās, no nāh' wā'ā nant gaat huh', sa a'dis nyiet ne de a'di wā'non duk; ja go'yah da'gwek heh'oh ne go yah'da yes'hah oh; det ga ye'ih, kuh, i jās' neh goh soh'k-hāh; je gāh', kuh, haeh gwah, ne de ye'gah gwe'go-noh; neh huh' ni dyu ye āh'dah goh neh de o'wā'āh ā-ō'nyos oh Na'go wën ni'yoh ne Is ra el.

32 O nāh' ne Je sus he a'go nō'gos oh na'go'i o nya ni-ak, ha go'yāh'ah-seeh, Neh ne' we suh o yah' ni dyuh'dā ne gyah'daa go, khe dā'ās ne gān dyuh'go wa nās; neh' gai'ō nih o nāh' sās ni wā'nīs hā ge shah'de ya-gwa dii, tāh'āh, dih, deh sho'di yāh ni'yes': tāh'āh, dih, neh huh' ta'gyeeh, neh o'sa khe'yat gah neh da'o'nāo-don dyō'ok, sho; dyā gwah', sho, ā o'dih'ni'go āh'doh hā'ā shā'nant ha'i neh.

33 O năh' na go'i o nya ni'ak ho wă'ah seeh, ga'ă o weh' non'da weeh' na'yo gwa'ah gwa yăn daht' nîk'huh he' o weh deh e'ra gch, rch ra' o rch' daht he' ni găn'dyuh go wa'năh?

34 O rch' re Jesus ha go'yă gh'scch, Do ni yô'zh gwa go' swa'yăh'? Neh ne' o nă, Ja duk; duh gaah'ah', kuh, neh ni găn'jahs a'ah.

35 O năh' ha go'yă ah'scch ne găn dyuh'go wa'năh, swa dyăăh' yo ăn'jah gch.

36 O năh de oh'gwăh ne ja duk' ni yô'ăh gwa ge, kuh, ne găn joh'; o năh' ho doh'es ho nyoh, de o'yăh khoh', kuh; o năh' neh' he a'go ya wiîh neh ha go'i o nya ni'ak; neh na go'i o nya ni'ak, nach, o năh' he o'wăh na wiîh ne găn dyuh'go wa'năh.

37 O năh' ga gwe'goh wa'ă nan dek'ho nih, wa o'noh daht, kuh; neh, kuh, ne ja duk' năh ga'ă ach hîh ne de yu'ih syoh o'da dă' o noh des ho'dîh gwăh.

38 Neh he'ni ă nan di na'di ji'noh wa'ă non dek'ho nih ge ih' ni wăh'nyah eh'shăh hă, tăh'ăh de o'wăh nos'he dăh ne wă ni'os shoh'oh, kuh na'dik'sah shoh'oh.

39 O năh' sha go'yat gah'wăh ne găn dyuh'go wa'năh; ga' o wă go' naeh, ho deh'noh da hoh, neh huh' he o'yo-oh he'dyo ăn'ja deh ne Mag da la.

O'WAH XVI.

ONĂH ne Pharisees, kuh ne Sad du cees ho wă'yah do'wăh oh, ho wah'ni go'ăk doh, de o'wan do' ăn jo'nîs oh neh a'a go'yat gat'hwah dăh no i'wa nă ă-gwat gă' o yah gch on'da weeh duk'.

3 Neh ne thos nyîeh'oh, ha go'yă ah'scch, Neh no năh' oh gă'ăs ah swa doh, ă wă'nîs hî yus; neh, waeh, ne gwăh'dăăh'ăh ni yuh'dă ne gă' o yah gch.

3 Neh, naeh, neh se deh'ji ah, ă wă'nîs hă'ct gânt ne'wah' wă nîs'hă deh; neh', waeh, ne gwăh'dăăh'ăh ni yuh'dă ne gă' o yah gch; o dah'jîh gyo ni a dyîeh's', kuh. O iia, no yah' swat gol'son dah'goh, swah ni go'ă yăn-

dahs', nach, he ni ga'goh soh'dä he gä'o ya deh; neh', dih, gäh', nach, neh täh'äh deh swa'gwe nycöh nae'-swah ni'gö'ä yän daht no i'wa rä'ä gwah'dohs o yän'deh-dah'goh he ni ya'wäh ö'on dylëh ne'wah wä nis'hä de-nyoh.

4 Neh no di'wa'neh a goh, neh, kuh, no dih'no weh'-hää ga'wa ji'yäa deh hä lih'saas na'yu i'wa nä'ä gwah'-dö ok; neh gwa', nach, re ta'ö wä nch no i'wa nä'ä-gwat, neh, sho, he'ni yu i'wa nä'ä gwat he'ni ya'wäh oh ha'yah'da deh no'do'gäs da'ni ak Jo nas. O näh' ho döh'-nooh ha di'yah da deh, o yah'jih' he a'we nooh.

5 Neh na'gö'i o nya ni'ak, no näh' sga'nyu däa dih' he'-ho'di yos'oh, ho dih'ni goh'häh oh non'da a'di aah no äh'-gwah.

6 O näh' ne Jesus ha go'yä ah'seeh, Swat ga'ä ooh, swa dah'ni go'ä ääk', kuh, he'ni ga deh' neh hä nont'-häh gwäh gwat hah ne Pharisees, kuh ne Sad du ceas.

7 O näh' de o'dit hä o nyos'oh na di'yah di, ho nä', Neh, wneh, äh' noo, gai'o nih, heh täh'äh deh dwa'-wiih no äh'gwah.

8 O näh' ho ni'nän do'gäs oh ne Jesus, [neh' nah ot' ho nont'yu o wiih,] ha go'yä ah'seeh, O iia, neh ni swai'-wa gwën ni'yus dos'häh a'ah, a', nach', he go'waah' de-swat'hä o nyo nyoo' neh dyu i'wah heh deh swa'ah gwä'-o wiih?

9 Neh', gäh, nah'soh deh swa'gah ä'yo oh; täh'äh, gäh, kuh, deh ji'swus ha'ahs he'ni ya'wäh oh ne wis ni-yö'äh gwa ge, kuh ne wis ni ä'näh nyah'es häs'hä; neh, kuh, he ni gah'ach hih' de ji'swah gwäh?

10 Neh, kuh, he ni ya'wäh oh ne ja dek' ni yö'äh gwa-ge, kuh ne ge'ih ni ä'näh nyah'es häs'hä, neh, kuh, he'ni gah'ach hih' de ji'swah gwäh?

11 A ni yuh'dä heh täh'äh deh swa'gah ä'yo'oh' täh'-äh, wneh, neeh' deh gwus'nyeh dah'gwa nii no äh'gwah, neeh on'da gai'o nih ae'swa dah'dya wä änt hah'da'e-swa yä'o nyoo' nä nont'häh gwäh'gwat hah ne Pharisees, kuh ne Sad du ceas!

O năh wa o'dih'ni'go'ă yăn daht, tăh'ăh deh neh' n'nyeh dah'goh na'o non'dah dya wă'ăs do ok he'ni ga'- ne yoh dăh'gwat hah no ăh'gwah; neh, gwa', he' ha'di ye ăh'dah gwah hă non'di o'nya nih ne' Phar-i- kuh ne Sad du cees.

Neh no năh' ne Je sus neh huh' he o'yos oh he'- ăn'ja de nyoh ne Ce sa re a Phi lip-pi, ha go'ya on- na go'i o'nya ni'ak, ha wă', Soo' nah oh'dăh ăh', no'- h hă nan'doh, nă gă' niih', no wă'wak no gwew, gi'h'-

Neh ne' o nă, Neh' gyeeh nă'nan doh, neh' gi'h'- niis ne John, ne Bapt ist: neh' gyeeh, neh Eli- neh, kuh, gyeeh, ne Je re mi as; gat gaah', gi'h'- h, no'di do găs'da nih.

Neh neh sha go'yă ăh'seeh, Soo', dih, nah ot' niis ech' niih'?

O năh' thos nyi'ăh'oh ne Si mon Pe ter, ha wă', waeh, niis ne Christ, ne' Ya'a wak Na'wăn ni'yoh, heh'o weh.

Je sus det hos'nyi'ăh'oh ha wă'ăh seeh, săn dă'oh , Si mon, ne ya'a wak' ne Jo nas; neh, waeh, ne ăh, neh' noh wa'ăh', kuh not gwăh sah deh so'dah- seeh niis: neh, gwa', Naah'ni, ne gă'o yah gěh' h dyoh.

Neh, dih, năăh' iih noh go'yă as, Neh niis ne ter, neh, kuh, nă gă gas dăăh'gěh neh huh' ăk noh'- yăh he'ni dwa gye ăh'dah goh; tăh'ăh, kuh, ta'ga- nih no deh'ho ga'ăn doh na nă's'ho o'noh gěh, ton'da- ăh thet na gai'wah doht.

Neh, kuh, nănt'go yoh ne wa deh'ho do'gwah da'- ne gă'o yah gěh o'i'wah gěh, ne dwă noh'do oh'shă- in ni'yoh; neh', kuh, na'dih gwa'nah ot ăh sēs'hă on- ne yo ăn'jah gěh, ănt gvs'hă on dahk, haeh'gwah gă'o yah gěh: neh, kuh, na'dih gwa'nah oh'dăh'ăh s'hă on'da guh ne yo ăn'jah gěh, ănt gvs'hă on'da- ăk, haeh gwah, ne gă'o yah gěh.

O năh' ha goh'ni go'ăn do'găs doh na go'i o'nya ni'ak,

na'gá'ak deh'wə gaah deə wə'ə wíh' nə'gweh. he do'gá' neh' hā'g'hwah' ne' Chisn' [Chaga'ə he dsa.]

21 Neh' hū' nī'yo'ə weh'. o'ngā' hah' saah' ne' Je'sus, o'ya' dat' ha'gə'yo'ngə'wíh' na'gə'io'nya ni'ak, he' gā' wa'ya' dah'gə'. o'ngā' neh' ne' Je'ru'sa'lem ā'ant'gon-dək; we'sā' dānt'ha' dēh' hə' gā'ā'. ānt'ha' di'ə ni'h' na-di'gā'h' jih'shə'h' gā', kuh' na' dēh' sə' nə' wa'ngs' ha' di'ya'h-dənt'hwə's: neh', kuh', neh' sha'gə' di'ya' də' ni'h'; ā'ə' wa'nyuh', kuh': neh' neh' sā'h' wa' dēh' thah' wə' nis'hā' deh' o'ngā' dānt'haat' gā'h'.

22 O'ngā' ne' Pe'ter wa' o'ye' ngā'h, wa' ah'sa' wā'h' not-ho'i' wā'í'h' dā'h, ha' wā', We' ā'h' nít' gā'dək' he'syah' da' deh', Syah'da' gwén' nī'yò'h; tā'h' ā'h' deh' dō's' gā'h' neh' hūh' tá'e sa' yah' da' wā'h'.

23 Dít' ho'dih' sa' dē'nyò'oh, ha' wā' ā'h' seeh' ne' Pe'ter, ge-ho'ne' gwa' niis' da' sa'dāk, Sa'tan, neh', ā'ā'h, neh' de-sga'dyah' da' o' wā' ni'h' niis': neh', wā'h, niis, neh' tā'h' ā'h' neh' deh' sən'no'h' dē'nyò'h' gwā'h' Na'wén' nī'yò'h' ge'khaah', neh', sho', he' we' gā'h' nō'gwe'c' khaah'.

24 O'ngā' ne' Je'sus' ha' gə'yā' ā'h' seeh' na'gə'io'nya ni'ak, sən'dih' gwa'nah' oh'dā'h' ā'h' í'ceeh, A'e'non' dā'h', niib', neh' nā' gā'da' dat'gā'h' wā'h' jih'; dā'gā', kuh, no'o' wā'h' ne' de' gā'yah' sōnt, shak'non' dā'h'.

25 Neh', wā'h, ne' sən'dih' gwa'nah' ot' ā'eh' he' aak, Dā' wā'gā'h' nya' dō'ok' he'gə' heh', hah'de' ga' gont' wa' oh'də'oh' no' neh': neh', kuh, neh' sən'dih' gwa'nah' ot' ā'eh' he' aak, A' wā'gā'h' dō'oh' he'gə' heh', neh' ā'dyu'i' wā'h'-gā'gā' haak' no'oh' gwā'h, hah'de' ga' gont' ā'ā'gā'h'.

26 A', di'h, nah' ot' a'o'dis' dā'h' nō'gweh', ne' ga'gwe' gə'h' neh' a'a' yah' da' gwén' nī'yò'h' heht' he' nī-yo'ā'n'juh, a' oh' dō'oh', nah, no'twais'hā'h' ? neh', gih' shā'h', a' nah' ot' da'a' da'da' wis'duk' nō'gweh' no'twais'hā'h' ?

27 Neh' sā'h' ā'h', Nə'wā'wak' nō'gweh' hah'de' ga' gont' dānt' heh', dānt' ho'dyah' da'don' dyi'ēh' ne' de' a'ā'h' sā'ō'h'-gə'h' No'oh' ni'h; ānt'ha' di' yah'dā'ā' dyi'ēh' nō'g' yah' gə'o-nə'h'shā'h' shə'h, neh' hūh' nī'yo'o' weh' o'ngā' ā'ā'gə' gā'.

nyahk hoos hah'de yo gweh'da ge no'gweh, ant gvs'heh-dvk' he'ni o'i oh'dvs yuh'dä nöh.

28 Do gäs' neh noh gwä's, neh'huh, gyeeh nek'huh ha'dit', ne täh'äh ta'a dik dööl' ne gä'e yaht, he'ni yo'-o weh' ä o'want gaat huh' No wä'wak no'gweh, ant'heh, ant ho'dye äh'dah go'ou dyiëh no'o wäh ne thä nöh-dö-oh'shä gwën ni'yöh.

OI'WAH XVII.

NEH no näh' ye ih' chi yo'dä nls'yo guh'doh, neh' ne Je sus he o'aah ne Pe ter, neh, kuh, ne James, neh, kuh, ne John, ne de ya'dä non deeh, neh huh' he-a'go aah ho non'da deh no'non'des, ho noli'ho'h ge'ah.

2 Neh noh tha'go ya'dyah'da de nyäh he'a'di gat, neh noh'dwa dääh'gon däh na goh'sah gëh, dö'sa gya d're'äh-beht nän'de khaah gääh gwaah; neh, kuh, no'syo'nyra-käh neh huh' ni ga gä'ant he näh de'yuh haat heh'.

3 Nä, kuh, näh g'wäh, wä'o wä non'dyah do'dah sahs', no Mo ses, kuh ne Eli as, de o'dit haah ne [Je sus.]

4 Neh huh' ni yo'o weh thos nyiëh'oh ne Pe ter, ha-wä'gh seeh ne Je sus, Syah'da gwen ni'yöh, neh, ääh, noh'ni go'i yus deeh ne nek'huh ae'dwäh dyon dvk, neh, dih, ne dyä gwah ä'e sa ga'yäh säh ni dwrs'go nih; skat nia ä gwrs'yo nyäh; skat, kuh, haeh'gwah, ne Mo ses; skat, kuh, ne Eli as.

5 Neh nah soh' hot haah, nä' näh g'wäh, neh' noh-jih'gi gä'ant no di'yah da'weh sä'oh; neh, kuh, ne jat-gä's oh, o wä näh' dyn ya'gäh'oh noli jih'gä go; neh noh'gäh', Neh ne gäh nä gä, ne'no'oh gwah Ne'a wak; neh' ne we suh' dwak ni'go i yuh ha yah'da deh; neh', dih, kuh, she swat'hon daat.

6 Neh no näh' wa ä'no ok na go'i o nya ni'ak, de o'di-yus'gwäh dääh'oh; neh, kuh, naah de yu döhk'dah'oh wa o'noh dyohk.

7 O näh' neh huh' ho yos'oh ne Je sus, hah da'a go-yä'o nyos'oh, ha wä, De ji'daht'; Sä nöh' ä swah'dyoh sek.

8 Neh no năh' dō sa'ă nont'ga ah'gwaht, deh'so gaah de o'wă gă'; neh', sho, ha yah'di ne Je sus.

9 Neh no năh' sho nă'non dŭs'năh dō'on dyiēh ha gōh'-ni gō'ăn da dōh ne Je sus, ha wă, Să noh' sō gaah' ă-yeh'chi o wih' ne swat'gat huh, ne ga oh' năh wan dih he'ni yo'o weh' no năh' dănt haat'găh Nō wă'wak nō'-gweh, non da'deh sa'dōh gwah'gēh.

10 O năh' neh hō wă'ōn dōs'ōh na gō'i o nya ni'ak, ho-nă', A' nah'ot' gai'ō nih', naeh', hă'nān dōh ne sha-gō'di ya'dō nih, he gai'wa yăn'dah gōh neh' ă dwan'dye ănt ănt heh ne' Eli as?

11 Thos nyiēh'ōh ne Je sus, ha gō'yă ăh'seeh, Gai'wa-gwēn ni'yōh', naeh, neh' ă dwan'dye ănt' ă'ă'yōh neh Eli as, ănt hai'was'yō nya'neh ne yu i'wa gwe gōh.

12 Neh, dih, noh gwă'as, O năh', naeh, ho yos'ōh neh Eli as; tăh'ăh, kuh, de o'wă yăn'deh ōh; neh dih, naeh, neh huh' ni o'di ye'ăh ha yah'da deh, he'nah det'ho non-dō'ăn jō nih: neh'huh, dih, kuh, haeh'gwah, nă'q-ya găh Nō wă'wak' nō'gweh, ă dwēh'dvk ha di'yah da-deh.

13 O năh' ho dih'ni gō'ă yăn'dah ōh na'gō'i o nya ni'ak, he' neh wa os'nyeh dvk' ne John ne Bap tist.

14 Neh no năh' neh huh' sa'a di'yōh he găn dyuh'-gwa yăh ne găn'dyuh'go wa năh, neh huh' ho yos'ōh ha-yah'da deh, ha yah'da do gă' nō'gwēh; de o'dōs ho'dōs ōh neh huh', ha wă,

15 Syah'da gwēn ni'yōh, a'eh si dăăh ne'a wak: neh, săh'ăh', noh nō'e chahs; neh, kuh, neh we suh' ho o'-ya gă; neh, săh'ăh', no jis'dah gēh, gye, găa, hwa a'yah-da'ăht; o ne'gah gēh, gye, găa.

16 Neh huh' he e'yah'thech ha di'yah da deh neh she'-i o nya nih; tăh'ăh, dih, de o'di gwe'nyos ōōh nō'să'q-wan jăht.

17 O năh' thos nyiēh'ōh ne Je sus, ha wă, O [iis] deh swai'wa gwēn ni'yus dōs'hă yăh, swah'ni gō'ăn chih'-gwa dōh' swa'wa ji'yă deh! Ga'ăh nă'yo'nis heht' dă-dwa'di aak; ga'ăh, kuh, nă'yo'nis heht nă'wv'ni gō'ia-

o'ok' he swa yah'da deh'? Ga oh' da she'ji aah nek'huh he'gyah da deh'.

18 O năh' ne Je sus ho is'da nih na nîs'he o nŏh; o-năh' ho ya'găh oh ha yah'da deh; neh huh', sho, kuh, naeh, o weh, năh'det'ho dŏh'oh naak sah'aah he ni dyu'-k dah'e năh.

19 Neh na go'i o nya ni'ak o năh' ho wa'yah do'wăh oh ne Je sus, ho nŏh'hŏh ge'ah o dŏh'oh, ho nă, A' năh-ot gai'o nih' nih, deh o'gwa gwe'nyooh' na'sha gwa'-yah diit găh'?

20 Neh na go'yăh'seeh ne Je sus, Neh gai'o nih dyo dohk' he ni swai'wa gwên ni'yus dŏh. Neh, săh'ăh, ne do găs' oh gwă as, Neh huh', gih shăh', theh wah' ne swai'wa gwên ni yus'dos hăh, he'ni yŏ'nŏh gwă'ăh ne Mus tard, neh no gwen'yŏoh na'e swă as nă gă' ga e'non-deh, Ho'o weh ni yo'o weh sat'gă is, ă'ga gwe nih' ă-want'gă is: tăh'ăh, kuh, deh tah'gwis dăh na'gă ak deh-o'gwe nyooh he swa yah'da deh.

21 Neh, dih, nă gă' năh ga'wa ji'yuh dăh, neh, sho, o-gwe'nyooh nă yu'yah'diit găh na'dă nă yăn'dak shăh, kuh neh de wăn'don don'dyes'hăh'.

22 Neh he'năh weeh de o'nŏn da'wă nyeeh' ne Gal-lee, neh na go'yăh'seeh ne Je sus, Neh neh'huh Nŏ-wă'wak nŏ'gweh ă o'want găh ha dis'oh dah'gêh nă' nŏ-gweh;

23 Neh, kuh, nă'o wă nyuh; neh, dih, neh săh dwă-nîs'hă deh dănt haat găh: neh'huh ni ya'wăh oh haah'-de yu dohk'dah oh ho dih'ni go'ă et'găh oh.

24 Neh no năh, neh huh' he'o di yos'oh ne Ca per nam, ho wa'yah do'wăh oh ne Pe ter na di'wis de'o es go wa'gă ya'da nih' no nŏh'sa do'găh dih di drach ma [ga-yă'ŏh,] ho nă, Tăh'ăh, găh', naeh, ne she swai'o nya nih de a'ga nyaah ne di drach ma?

25 Ha wă', Ha ga'nyaah'. Neh no năh' o gyeh' hăh-ho'yos oh, Je sus de o'dwă nvs'hă nyooh, ha wă, Si mon, a' ni sah'ni go'ă yăn dahs'? So'năh ot' ne găh, ne go'-wăh go'wa shŏh ne yŏ'ăn'jah gêh sha go'di wis/de'o es'?

Neh, gäh, no'no häh ho dik'sah dah? O gi', neh no-yah' ga o'gweh dah'shoh?

26 Neh ne Pe ter ha wä'gh seeh, Neeh; no yah'shoh. Ha wä ne Je sus, Neh, dih, wach', naah, nä'nän da-dwën ni'yöh na dik'sah'shoh'oh.

27 Neh, dih, na'gä'ak dah de'yet hi'ya do dääh'da niih, neh neh sah'dän dih; neh hu' oh seeh heh' tga nyu'dach': gh säs'doh syuh: neh nä'chi jo guh nä dwän'dye änt änt'-ga'ik'; neh no näh' däh säs'gääh gh'se gäh' no wis'dah, sta ter [ga ya'suh,] gh se'hon da guh ne' neh, neh naah'de di gwe'goh än di'ga nyahk'duk änt che'yoh.

O I'WAH XVIII.

NEH ne' neh huh', sho', o weh', ho wä'yah do'wäh-oh ne Je sus na go'i o nya ni'ak, ho nä, So' nah-oh'däh gh gwus' ä'ä'go wa nä'ak' he'ni ga'yäh' ne gä'o-yah gäh o i'wah geh', ne dwä noh'do oh'shä gwën ni'yuh!

2 O näh ne Je sus he o'no goh na ak sah'aah, gän-dyuh'gwago hoh'dyoh'.

3 Neh ne' a wä, Do gäs' oh gwä'as, Neh nä gä'ak dah'de ji swäh'ni go'än de nyöoh, neh huh no ya'wäh he-ni yuh'dä ne ni a'dik sah'dahs aah', täh'gh ta'ga gwe nih na'e swa yoh he ni ga'yäh ne gai wi yus'dos häh, ne dwä-noh'do oh'shä gwën ni'yöh ne gä'o yah gäh o i'wah geh.

4 Neh, säh'gh, neh son'dih gwa'nah ot eh dah'gäh hä-on'dat haah he ni yuh'dä nä gä' ni ak'sah dah'aah, neh sha a'yah daat a gwus' heh tgh ä'ä'doh o'ok he'ni ga'yäh ne gä'o yah gäh o i'wah geh, ne dwä noh'do oh'shä gwën ni'yöh.

5 Neh, kuh, neh son'dih gwa'nah ot' ä'o wä guh' sha-yah'daat nä gä' ni ak'sah dah'aah nä yuh'dä'ak, na geh'-sä nä go, wa a'ge guh' ne' neh.

6 Neh, gwa', neh son'dih gwa'nah ot sha yah'daat dä'-o wan'do dääh'däh' nä gä' na gwus' he o'dis thoh na'a-gi'wa gwën ni'yus döh, neh sah'gwah ti gä'oh he na'o-yah'da wäh, ne gat heh'yo nyah'thah a'gah sgwä'ni yon-

dahk' na'a nyah'sah gëh, neh huh' ha'ah sgo'ok he'q weh gwrs' dyo'no des ne ga'nyu dāāh'gëh.

7 Oh'sant he ni yuh'dā he'yo an'ja deh, neh gai'o nih he ga'deh' neh de ya'go do dāāh'da nih; neh, säh'gh, ne tga gont neh lah' nā ya'wäh sek ā ga'yo ok ne de ya'go do dāāh'da nih; neh, dih, laeh'gwah, ne ga no'oh he'ni o'yah da wäh no'o gwëh, neh dā sha'go do dāāh'dāh.

8 Neh, dih, gai'o nih; neh, gih'shäh, dā sa'do dā'āh-dāh neh ses oh'dah, neh, gih shäh, neh sah sih'dah, jahk hoh', sho; sih' häh sa'dih': neh, säh'gh sah'gwah sa yah'da geh'has häh ne' neh huh' nā yuh'dā andyieh häh syoh' he'q weh nā yn i'wa da dyieh ā ya'gohek, ā sah'soh ga'neh, neh, gih shäh', na'e sa dēs'oh di'yah go'ok, nach he ni yuh'dā ne de ja'oh lah daa'sesoh'don dook, neh gih shäh' ne de ja'oh hah'daa'sah'sih'don dook, neh huh' ha'ye sa'yah doh'yaak he'q weh wah'o i'wa da dyieh dyu'de'kha.

9 Neh, dih, gih shäh, dā sa'do dāāh'dāh neh se ga'ah, dah dah'gwat; si, kuh', häh sa'dih': neh, säh'gh, sah'gwah sa yah'da geh'has häh ne' neh huh' nā yuh'dā andyieh' häh syoh' he'q weh wah'o i'wa da dyieh hā ya'gohek, nach he'ni yuh'dā ne de ja'oh lah daa'se ga'a dahk, he'dyu de'kha na nls'he o'noh gëh ha'ye sa'yah doh'yaak.

10 Swa dah'ni go'ā āāk, dih, säh'noh eh dah'gëh ā yoh'chi yo'ni aak jo gwëh'daat nā gā' na gwrs' he o'dis thoh; neh', säh'gh, noh gwā os, Neh no'di'o yah'ge o'noh shäh'soh, naeh, ne gā'o ya go dynt gont' de'o wā goh'sa ga': neh Na'ah nih ne gā'o yah gëh thäh dyoh.

11 Neh, säh'gh No wā'wak' no'gwëh ho yoh'dah goh nant'cha'go yah'da guh' ne go yah'dah doh'oh.

12 A' niis' ni swah'ni go'ā yān dahs'? Neh, gih shäh', neh skat de wäh'nyah eh ni wā'nan di ne de yu'di nah'gā ont ni o'nos gwa yäh no'gwëh, aga yah'daat a'wadyah'don da guh, täh'gh, gäh, de ot'gah wäh', sho, neh dyuh'dogh' ni wus'hä dyuh'dogh, kuh, aga'eh, a'ah dān-

dih, a'a yah'dih saak hah heh o non'da de nyoh, no-dyah'don da gwah'!

13 Neh, dih, ne dyah'gwah sa'a'yah dus'hah wih, do gah'oh gwah'as, Neh ne si'gwa he na on'doh hah'ah he'sa'a-gah' ne' neh, naeh he ni yuh'dah ne dyuh'doh ni wan'nes hah, dyuh'doh, kuh', sga ch, ne tah'hah deh o'non-dyah'don da gwah'.

14 Neh'huh, dih, kuh, haeh'gwah, ni yuh'dah nah'gah, tah'hah neh'huh deh thoh ni go'oh dah ne' She swah'nih, ne gah'oh yah'geh thah' dyoh, ne jo gweh'daat nah'gah he-o'dis thoh agai'wah'doh.

15 Neh, dih, gih shah, kuh, ne de ja'dah non deeh ah-o'yah'hih he'syah da deh, sah'dan dih, hwa e'sa'is dah he na o'yah'hih, de ji'yah do gah ne ji'yah'di: neh, gih-shah', nah' yat'hon daat, neh', waeh, ne sa e'syah da guh' ne de ja'dah non deeh.

16 Neh, gih shah' nah'gah de'yat'hon da dooh, neh', waeh, neh sha yah'daat, de'iyus heeh, gih shah, hant-che'ah; neh haa'dih sa ga'ant ne de'iyus heeh, ah, gih shah, ni ah'nan di na di'wa gwai'ih sos ah'ga gwe'nih' naah'de yo wah'na ge ah'gai'wa ni'ya do'ok.

17 Neh, dih, gih shah', nah'gah tah'hah da a'go yat'hon daa dooh, ah she'o wih' he gan dyuh'gwa yah ne dah non dah non deeh; neh, dih, gih shah', aeh, noh tha'go wah'nyah khooh', sho, haeh'gwah, neh huh, dih, ni-yuh'dah ah he dah'e sa ga'nahk, ne de o'dah son da igoh'no'gweh; neh, gih shah, shah' gaat' na wis de'o es.

18 Do gah'oh gwah'as, Neh na'dih gwa'nah oh'dah ah ah swus'hah on dah ne yo ah'jah'geh, ant gus'hah on dahk, haeh'gwah, ne gah'oh yah'geh: neh, kuh, na'dih gwa'nah-ot ah swus'hah on'da guh' ne yo ah'jah'geh ant gus'hah on-da gwah'ah haeh'gwah ne gah'oh yah'geh.

19 Ah'soh, aeh', sa gwah'as, Neh', gih shah', ne de'iyus heeh, nah'gah ni swa di, shai'wah nont ah wan'doh' ne yo ah'jah'geh, na'dih gwa'nah ot nah o'ioh'dah ah ya'do-e'syoh, neh huh' nah'ah'go ya'dye'ahs' Naah'nih ne gah'oh yah'geh thah' dyoh.

20 Neh, säh'äh, neh ga'än dih gwa'o weh dek ni', säh, gih shäh, ni ä'nan di', a geh'sä nah ho di'yah'da ye'is dah-goh, neh huh' nääh' iih gih dyoh' hä nih'dyoh.

21 O näh' ne Peter neh huh' nit ha'we nooh ha yah'-da deh, ha wä', Syah'da gwën ni'yoh, do nä ga'at' dä-she'i wah'sä gwus' ne de ya'gya dä non deeh', ä gi'wa'-neh a'gi aak'? Neh'huh, gäh, ne ja duk' nä ga'at?

22 Neh' na'wä'ah seeh ne Jesus, Neh' neh täh'äh ta'go yä'os, ja duk', sho; neh'huh, gwa', nä ga'at ne ja duk' ni wus'hä nä yo'ok ne ja duk.

23 Neh, dih, gai'o nih neh'huh ni yuh'dä ne gä'o-yah gëh o i'wah gëh ne dwä noh'do oh'shä gwën ni'yoh, de äga'yä'on dääh go' neh' na yah'da do'gä ne go wäh'-go waah', ha weh'oh a'ak do gäs' he'ni khe ge'o da ni, no hah'shäh shoh.

24 Neh no näh' wa ah'sa wäh da'as het, sha yah'daat neh huh' ho wä'yah theeh, neh wus'hä' ni wäh nyah es'-häs hä ne dyuh dooh' ni wus'hä ni ga'gohs häs'hä andyëh' no wis'da no'oh ni ot ge ot.

25 Neh, dih, neh täh'äh de'o yäh na'a ga'nyahk duk, ho i'wih sah'oh no'go wa'näh nä'o wan dä'ni noh; kuh ne' yoh'; kuh nok'sah'dah shoh; ga gwe'goh, kuh, he'ni yooh' ho yäh; neh ä ga ga'nyahk'do ok.

26 Neh no'yah'dye näh'oh naa'hahs'häh, ho do'e syoh'-gwa niih, ha wä', Syah'da gwën ni'yoh, da'gi dääh, dak-nok'do thos; neh, säh'äh, nach, ne ga gwe'goh ä go'-ga yah'gäh.

27 Neh no yah' non'da ya wäh' na yah'da go' na yah'-da gwën ni'yuh; ho'dä'äs oh no'hah'shäh; shot'gah'wäh'; do sa'o i'wah sä gwus', kuh, he'ni ot'ge o duk.

28 Neh, dih, neh sha a'yah daat na'hah'shäh hes'ho'-yagäh'oh, ho gäs'oh sha yah'daat nes'shah gaat hi hah'-shäh, neh no'ge'o da niih skat de wäh'nyah eh ni gah'si-yohs'hä ge: neh no'dyah'don dyooh, do'o nyah'goh, ha-wä, Da'ge ga nyah'gäh he'ni go'ge'o da niih'.

29 Neh no yah'dye näh'oh neh shah gaat' hi hah'shäh he de a'sih da de nyoh, ho do'e syoh'gwa niih, ha wä, Da-

gidāh, dak nok'doths; ga gwe'goh, säh'äh, nach, ä-gö'ga nyah'gäh.

30 Neh, dih, ne täh'äh de o'ga yäh'ooh; neh', shö, he we'gäh non da'deh ho'doh gwah'gäh he o'yah doh'ya-goh; neh huh' lä'äh dyon dahk he ni yo'o weh ä'ö'ga-nyahk he ni ot'ge ot.

31 Neh no näh' wa ä'nont gaat huh na di'hah shäh'-shoh he' nah ä'wäh, neh no dohk'dah gäh ho dih'säh-seh'gh: ho neh'dän dyos'gh; o'i'wa gwe'goh he o'wa g-wiuh na yah da gwän ni'yöh, he'nah ä'wäh.

32 Neh, dih, na yah da gwän ni'yöh, no näh' hö sa'o-nok', ha wä'gh seeh, Sai wa neh'a goh seh hah'säh; neh niuh neh de äg'o'wah ä'g'wah seeh he'ni sat'ge o dtk; neh gä'o nih heh äga dö'e syoh'gwa niuh neh huh' nä-g'gyeek.

33 De neh, dih, gäh', nöo, täh'äh nääh' iis deh gäi-wa yän dah'goh na'e si dä'äs oh neh' shah gaat' ji laah'-häh; neh huh' nä'e sa ye'äh niuh he'ni wa gye'äh, göndä'äs oh?

34 O näh' na'yah da gwän ni'yöh de o'de nyäh'deh'goh, neh ha go'yat gah'wiuh neh de sha'go non'doh ho'ga nyat'-hah, dä'ö'wa dö'h'ho ga'nyah dö'äk, he ni yo'o weh o gwe'-goh ä'ö'ga nyah'gäh no'tga ot.

35 Neh'hah, dih, hah'gwah nä she'swa yeeh Naah'niuh nä'ö'yah ge'o noh, nä gä'äk neh huh' deh dya'weh dah'-göoh he di swän'nyah'sa da'nyoh dö'sa yeh chi'wah ä'-gwa'ö nyöos ne de swa'dä non deeh he'ni o di yäh'hih-syoh.

O'WAH XIX.

NEH, dih, no näh' neh huh' chi ya'wäh'gh, sha'a-dy'ä'nohk däh ne Je'sus nä gäh' he ni grs'nyläh'gh, ho dö'h'nooh he'yo än'ja deh ne Galilee; neh huh' he o'-yos'gh he dyo än'ja deh neh Ju de a, si'gwa ne Jordan.

2 Neh neh gän dyuh'go wa näs neh huh' he'ö ne nöoh, he'ö'wa yah'do wäh'gh; neh', kuh, ne shag'on'jäh da'noh ne' neh huh'.

Oñh', hach'gwah, ne Pharisees neh huh' nít ho-
ooh, hō wā'yah do'wāh oh, hō wāh'ni go'ák dōh, hō-
sh sech, Neh, gñh, ne ga ya'nes hāh'gēh nō'wā sta'
gah ne' yōh nō'gweh, ga'wēn ni yōh', sho, ne'
ot' on'da gai'ō nih?

Dech ha'go wā'nāh sǎ'gwāh', ha go'yā ah'sech, Neh,
ne tǎh'ǎh dēh swa'wā nōh'saah, Neh Na'go'yah-
sah oh neh chi wa'eh shōn da'wah dān dih, neh na'-
h, ye oh', kuh, na go'yah dih'sah oh?

Neh, kuh, na'a wā, Neh, dih, gai'ō nih' nō'gweh
gah nō'oh nih, neh, kuh, nō'noh'ǎh; neh dǎ ya'-
ne gñh ne' yōh; da, neh' hoi gǎ' de i'ys heeh
wa at' ǎ wan'dōh.

Noh huh', dih, ni yuh'dǎh, oñh' ne tǎh'ǎh dah'-
hi yus'hech; neh, gwa', neh joh wa at', sho: neh,
na'dih gwa'nah oh'dǎh ǎh de o'nōh sont Na'wēn ni'-
sǎ nōh' sō gaah' nō'gweh dǎ shak'hah sih.

Neh nō wā'ah sech, A, nach', nah ot' gai'ō niil',
huh' ni o'i wih'sah o'nāh ne Mo ses, neh nǎ ga'ya-
k neh de ja'guk hah'sat hah, neh' ǎ cha ga'oh, oñh'
a'gut gah?

Neh neh sha go'yā ah'sech, Neh, wach, gai'ō nih
Mo sca, he'suh jih' swǎ nyǎh'da et gǎh, she swa'nok-
la niil' neh wak ah' ǎ jeh'chiis'thaak' ne swa'nyaak-
; neh, gwa', nach, neh shōn da'wah sa wāh, tǎh'ǎh
huh' dēh oh'dǎ nōh.

Neh, kuh, nōh gwǎ'as, Sōn dih gwa'nah ot' wak ah' ǎ-
go yah da'is ne' yōh, nǎ gǎ'ak neh' dēh dyu'i wah,
wā'yah dōn'dih', o yah' o'sa o nyaak, ha o lwah'
yāh bihk, oh sha go yah'dōn dih; neh, kuh, neh
ih gwa'nah ot' ǎ o'di nyaak ne' wak ah' on dat'hia-
h, oh tha'yah duk ne' neh.

Oñh' na go'i o nya ni'ak hō wā'ah sech, Neh huh',
shǎh', nǎ yuh'dǎ ak hi'yah'da dēh ne' yōh', tǎh'ǎh,
h, dēh ga'yah da'ge haas hāh na'ya go'nyak sek.

Neh, dih, neh sha go'yā ah'sech, Tǎh'ǎh dēh ga-
'goh nǎ' nō'gweh neh a'ǎ nan dye'ǎh duk nǎ gǎ

nòh o'í oh'dáh; neh', shò, kuh, naeh, [á'á non dye'áh-
dtk] na'wá na'wiih'.

12 Neh, sáh'áh, gyeesh, ne táh'áh deh'tga ye'ih, neh'-
huh, gáa, ni yuh'dá an dyíéh sha á'na gáad. O yah',
kuh, gyeesh, ne táh'áh deh'tga ye'ih, neh, naeh, ná'
nò'gweh neh'huh' ni'ò wán'di ye'áh: Da', o ná' neh', kuh,
gyeesh, ná'ò hwah' neh'huh' ni'ò da dye'áh, neh'dyu iwah'
ne gá'ò yah géh o'í wah géh, ne dwá nòh'dò oh'sha gwén-
ni'yoh. Neh no'gwe nyòoh á'an dye'áh dtk, ha dye'áh-
dtk ne' neh.

13 O náh' neh'huh' hò'wán di yah'theeh na'dík'sah-
shòh'oh ha yah'da deh, neh na a go'yá nis'oh da'áh, a'a-
go'ya do'e syoh'gwahs. O náh' neh'huh' na go'í o ya ni'ak
do'ò non dyah'da'oh, hò wán'na'is da niuh.

14 Neh, dih, ne Je sus ha wá, Sə nòh' á yech'hi ya'-
is da'ni aak; neh, gwa', nech hi'nok do'da ni'aak na'dík'-
sah shòh'oh ne' neh'huh', on'da o ne nò'oh dyíéh he'-
gyah da deh: neh'huh' sáh'áh, ni yòh'dáh ne gá'ò yah-
géh o'í wah géh, ne dwá nòh'dò oh'shá gwén ni'yòh o-
wáh.

15 Neh'huh' ni'yo'ò weh' o náh' ha go'yá nis'oh da'a-
oh, o náh' o yah'jil' he a we'nooh.

16 Da neh' neh jat'gaat huh', sha yah'daat neh'huh'
nít ha'we nooh, ha wá'ah seeh, so gwèh'di yu sa di'ò nya-
nih, a nah'ot' ná'ga'dyceh' ne wi yu', na'ga gwe nih a'-
wa ga'wás thoht ne wah' o'í wa da dyíéh yoh hes'háh'!

17 Neh, dih, neh ha wá'ah seeh, A', naeh, go waah'
i agyaas', So gwèh'di yuh? Neh', sáh'áh, neh táh'áh
deh'so gaah' deh'a'go gwèh'di yuh, neh, shò, sha yah'-
daat, Na'wén ni'yòh. Neh, dih, giñ sháh, neh dā'as'-
dò'ñ jo ni'aak na'a syoh heh'tga'yáh ne yoh hes'háh,
sai'wa ye'is do'ok ho'ni gai'wih sah'hoh.

18 Neh na wá'ah seeh, Ga'á ni gaah? Ha wá ne Je-
sus, Neh neh, Sə nòh' áh'sa dyu'oh: Sə nòh', kuh, áh-
sa'dyah don dih: Sə nòh', kuh, á snos'guh: Neh, kuh,
neh, Sə nòh' o no'wáh qoh á sa dye'áh dtk no náh' á-
ai'wa gwai'ih sih:

19 He sus'de ys'do ok ne' yah nih, neh, kuh, ne sa-
roh'gh: Neh huh', kuh, nə'e'sno'oh gwaak ne de jăn'-
oh sa'ne gǎh he'ni sa'dah no'oh gwaah.

20 Neh na'ak sah'go waah ha wǎ'ah seeh, Ga gwe'goh,
neh, nə'gǎ' he ni yu'i wa ge, a gat'gaa oh he'nah weeh
lo ga'do dyǎ'an dyǎh. A' nah oh'dǎh ǎh, dih, dwa ga'-
lohk dah'goh, ah'soh'?

21 Neh ne Je sus ha wǎ'ah seeh, Neh, gih shǎh', dǎ-
m'do ǎn jo ni'aak na gwus' ǎ gǎ'ak deh jo i'wa eh, sah'-
dǎn dih, sa dǎ'ni nōh he'ni sa yǎh'; neh' ǎ she'yoh' ne
go dǎs: o nəh'. ǎn di'sa yǎn daht nas'hǎ nō nyus'hǎh ne
gǎ'o yah gǎh; ǎnt chah'dǎn dih, kuh, ǎnt'sknon'dǎh'.

22 Neh, dih, naak sah'go waah, no nəh' wa a'ok he'-
na o wǎ'na wǎh, o yah'jih he sha'we nōoh, hoh sǎh'se neh;
neh, sǎh'ǎh, ne we suh' ho yǎn'do nyok.

23 O nəh' ne Je sus ha go'yǎ'ah'seeh na go'i o nya ni'-
ak, Do gǎs' oh gwǎ'as, Neh no'ot ga'no niuh no'gweh,
hah'de yo dohk sǎh'gǎh thǎ'ǎ'yoh' he'ni ga'yǎh ne gǎ'-
o yah gǎh o i'wah gǎh, ne dwǎ nōh'do oh'shǎ gwǎn ni'yoh.

24 Neh, dih, aeh, neh sagwǎ'as, Neh sah'gwah deh'-
ga no'oh nō doh'ǎ gwa ont' da'wa do gut' ha o'ga'ǎnt ne
de wa'dyo wǎ'o gut'hah, naeh, he ni yuh'dǎ no'ot ga'no-
niuh no'gweh ha a yoh he ni ga'yǎh ne gǎ'o yah gǎh o
i'wah gǎh, ne dwǎ nōh'do oh'shǎ gwǎn ni'yoh.

25 Neh no nəh' wa ǎ'no ok' na go'i o nya ni'ak, hoh-
dwa'dohk dǎh wa'o di'wa nǎ'ǎ guh; ho nə, so', dih, nōo,
nah ot' ǎ ga gwe nih ǎs ho'wa yah'da guh'?

26 Neh, dih, ne Je sus wa a'go yat'ga a oh, ha go'yǎ-
ǎh'seeh' Neh ha di'yah da deh' no'gweh, tǎh'ǎh, naeh,
deh o'gwe nyōoh: neh, gwa', naeh, ha yah'da deh Na'-
wǎn ni'yoh, hah'de yōo', naeh, he'yu'gwe nyōoh.

27 O nəh' ne Pe ter thos nyǎh'oh, ha wǎ'ah seeh, Sat'-
gaat'huh, ga gwe'goh niuh o'gwat'gah wǎh; iis, kuh,
gwa'nōn dǎ dyǎh; a nah oh'dǎh ǎh', dih, niuh ǎ yo'-
gwa yǎn daht'?

28 Neh, dih, na go'yǎ'ah'seeh ne Je sus, Do gǎs' oh-
gwǎ'as, Neh niis nə'gǎ' ne' sgwa'nōn'dǎ dyǎh, no-

ngh' wa sech' ð sgu'syo ni'aak, neh, kuh, no ngh' neh-huh' Nô wə'wak nō'gwel' ðs hă'dahk heh tha dă'dah-gwah tho'nok'da do'gəh di'h'gəh, neh huh' năgh' iis ðn-di'swa dă'dəh' ne wus hă' dek ni' aga'eh ni yon'dă dah-gwah, dă yeel'hi yah'do weh'do ok' ne wus hă' dek ni' aga'eh ni o'ni dyul'gwa ge neh Is ra el na o'no ðn'joh-dəh.

29 Neh naah'de yo gweh'da ge ne gut gah'wəh ne go-noh'so dōh: neh, gi'h shăh', ne de yon'dă non deeh; neh kuh, lo'oh nih; neh, gi'h shăh, no'noh'əh; neh, gi'h-shăh', ne' yōh; neh, gi'h shăh', ne gōk sah'dah shōh; neh, gi'h shăh', ne gah'əu'de nyōh; neh ð dyu'i wah-găk na geh'să nōh; neh ne skat de wăh'nyah ceh, nah-de wan dyah'săh nən'je ye nahh; neh, kuh, nə ja'go wă-găk neh tăh'əh ta'wa dohk dăh ne yoh hes'hăh.

30 Neh, dih, ne gut gah'deh no'ən dōoh go əh'goh, nah'găh ð ja ga'ō nih; neh, kuh, ne' nah'găh ga'ō nih, o'ən dōoh ð ja ga'ō nih.

O I'WAH XX.

NEH, săh'əh, ne gă'ō yah gəh o i'wah gəh, ne dwə-noh'do oh'să gwən ni'yōh, des ga'yə on daah ha'a-yah'da deh' nō o gwel, ha nōh'sa gwən ni'yōh, se deh'ji-ah hoh dən dyōoh, hoh hah'chi sak'hō uōoh, năh non-dyiōh'daat ho yănt hōh no nyō'gwi'h săh.

2 Neh no ngh' wa ð non di'wis aah neh' ne sga'h si'yoh-shă shōh swă nīs'hă shōh ð o'go ga'nyah khōos nə non-dyiōh'daat, neh'huh' he'a go yoh'doh he ga yănt hōh no nyō'gwi'h săh.

3 Neh no ngh' săh wa dōh thah jo'is daah ceh, o ngh' sho ya'găh oh, ha go'găh no yah'shōh deh thah'gwis dăh de'ō non dyō'əh, ha di'h'si aah heh yont go'on dah gwah.

4 Neh na'go yă əh'sech, Jah'dən dih', neh huh' hoh-sweeh', năgh' iis, he'ga yăn thoh' no nyō'gwi'h săh; neh ənt gus'heh duk' ne neh hah'jib, neh huh' nə'gyoh. O-ngh' ho nōh'dən dyō'oh.

5 O naeh' sho ya'gāh oh; neh huh', noo, ne yē ih', dyiuh dōoh', kuh, nōh de dyu'is dah es'yōh, neh ne shah gaat', sho, he nō sa'yeeh.

6 Nah', noo, ne wus hāh' sgaat, kuh; sga'eeh jo'is'-daah eeh', o naeh' sho ya'gāh oh; neh, ach, ne sha'gō-gāh no yah'shōh, ha dih'si'aaah, deh thah'gwis dāh' de o'-nōn dye'āh; ha gō yā'ah seeh, A' nah ot' gai'o nih nēk-hah swah si'aaah, ā nīs'hā gwe gōh' thi swa'dye āh'?

7 Neh nō wā'ah seeh, Neh gai'o nih he deh'so gaah' nō'gweh, deh sho'gwah hah'oh. Neh na gō'yā'ah seeh, Jah'dān-dih', neh huh' nāh' iis hōh'sweeh', he'ga yān-thōh' no nyo'gwiāh sāh; neh ānt gus'heh duk ne neh kuh'jih, neh huh', nach, tga gōnt' nā swa'ye nāh.

8 Neh no nāh' oh wān da'jis yōoh, neh na yah'da gwēn-ni'yōh he'ga yānt hōh no nyo'gwiāh sāh ha wā'ah seeh nō'-hah'shā gwēn ni'yuh, Hōh she'noh nā'nān dyōh'daas; ā-cho yōh', kuh, no nōn'da de'haah dah'gōh, ā cha dye'āh-duk ne nāh'gāh hō di'āh gōh, āh soh'k'drk neeh ne' tho nōn dye'āh dāh.

9 Neh no nāh' wa'a di yōh' nō wān'dih hah'oh neh ne wus'hā sgaat' sga'eh chi yō'is daah eeh he nōh'aaah, neh naah'de yō'gweh'da gō agah si'yōh'shā shōh' wa'a di'ye-nāh.

10 Neh, dih', no nāh' wa'o di yah'do wāht ne tho nōn-dye'āh dōh hō nōn dyiōh'da dōh, neh huh' ni'o dih mi-gōoh'dā nōh, nā ne'he ak, si'gwa, nōo niāh' he'nā ya'-gwa ye'nāh; neh huh, dih, sho, haeh'gwah, nōh'a wāh, agah si'yōh'shā shōh' wa'o wān di ga nyāh kōōa.

11 Neh, no nāh' wa' di ye'nooh, o nāh' wa'o wān dwā-nōh'dih na nōh'sa gwēn ni'yōh,

12 Hō'nāh', Neh nā gā, ne nōh'gāh he'o di āh'gōh, sgaat', sho, o'is'daah eeh' ni'o nōn di'wa gwāh, neh huh', dih', nōh'syeeh neh shah'agwa'yah da dat', sho, nā gā'neh' o gwe'gōh wa'a'gwā'e ya'gāh, neh kuh' nōh dya'-gwa dō gōt, he'ni yōh dai'yā nōh he ni wā'nīs hes.

13 Neh, dih neh' sha yāh daat de sho wā'nōh sā gwāh', ha wā' Gya dā'ooh', tāh āh- deh a'gyāh hih'ōoh heh'

syah-da deh. Tăh ăh, găh, neh huh' deh'ô gya di'wih sah'-
qh neh sgha si'yôh shăăt?

14 Je ngăh' niis he ni'sa wăh, o năh' sah dân dih; neh,
săh'ăh, ne' tga gont' neh huh' nă'e yôh' nă.gă', ne'
năh'găh he o'ăh gôh, năh' iis he'noh go yôh'.

15 Neh', găh, ne tăh'ăh deh ga'ya nes'hăh găh he'-
gyah da deh, ne' ga wên ni yôh' he'nă ga dye'ăt na'ga-
wăh? Neh, găh' gai'ô nih he go'gweh di yu, oh'no-
shăh' ne se ga'ăh găh?

16 Neh'huh, dih, haeh'gwah, nă ya wăh, ne năh'găh
ho di'ăh gôh, o'ăn dōoh' ă sho'no nyaht; neh, kuh, neh
o'ăn dōoh' ho no'nyah dōh, năh găh ă sho'no nyaht;
neh, săh'ăh, ne gôt gah'deh he'ô wă ni'no gôh; neh,
gwa', naeh, ne' dōh gaah'ăh, sho, ni o'wan di'yah dăh-
gwăh.

17 O năh' ne Je sus hoh dân'dyô on dyiêh hwa a'we-
no'ôn dyiêh het'ga non'da yăh' ne Je ru sa lem; neh,
dih, he'ni yo'oweh wak ah ha go'yah da'is dōh ne wus'-
hă dek ni' sga'eh ni'a go'i'ô nya'ni ak, ho nq'hôh ge'ah
o dōh'ôh, neh na go'yăh'ăh'eeh,

18 Jat'gaat hòh, neh huh' ne găh he dweeh het ga-
non'da yăh' ne Je ru sa lem: neh Nô wă'wăk' nq'gweh
neh huh' hă'ô'wă yah'do dah'sih, ă'ô want gah', kuh,
neh huh' ha di'yah da deh na'di go wa'năh ha di'yah dōt-
hwă's; neh, kuh, neh sha go'di ya'dô nih; neh ănt hq-
wă'ăh heh dăh nă'ă'eeh.

19 Neh ne' neh huh' hă'ô want gah' ha di'yah da deh
ne de'ô non dah'son da'i gôh, neh ănt hq'wă nq'h'go ăh,
ănt hq'wan dân do nyaht; ănt hq'wah sôh'gwa we shôoh,
kuh; neh, kuh, ne' dănt hq'wă yah'son dăh: da neh
neh' săh dwă nă'hă deh o năh' dănt haat găh.

20 O năh' neh huh' ni dya'ga we nqoh ha yah'da deh
nq'wan di'noh ăh ne Zeb e dee hok sah'dah shôh, hq-
wan'di a wih nq'wan'di a wak, de ya'go dos'ho dos'ôh, de-
ô'wan dō ăn jo'nis ôh', kuh, no i'wa do gă' nă'ă go'ya-
dye ăh.

21 Neh neh sha ga'wăh'ăh'eeh, A' năh ot' de sa'dô ăn-

jo niih' De dya'gos nyi'oh, ho wā'ah seeh, Neh na'-
she i'wis vs' nā gā' de i'vus heeh khe a'wak sho'h, neh huh'
da'a ya dyā'ah, sha yah'daat syā neh'go'gwa; sha yah'-
daat', kuh, chet'gwa di'gwa; no nāh' neh huh' he'o weh
chā nōh'do oh'shā gwēn ni'yōh.

22 Neh, dii, ne Je sus dech ha'go wā'nāh sā gwā'h,
ha wā, Tāh āh deh swān'nōh dōh ne' nah ot' e swa'do e-
syok. Neh, gāh, ne swa'gwe nyōoh' neh' ā swa'ne ge'-
āh duk ne' ga wis'dah, niih nā'kne ge'āh duk; neh, kuh,
ā swa dye'āh duk ne bap tism, niih na ga'dye'āh dah-
gwa niih ne bap tism? Neh nō wā'ah seeh, O gwa'gwe'-
nyōoh.

23 Neh ne sha go'yā āh'seeh, Do gās', nach, neh ne
gai'wa gwēn ni'yōh neh ā ji'ne ge'āh duk nak wis'dah;
neh, kuh, ā ja'dye'āh duk ne bap tism niih na'ga dye'-
āh dah gwa niih' ne bap tism; neh, dii, ne' neh huh' da'-
e ja dyā'ah' ne gyān neh'go'gwa, kuh ne sget gwa di'-
gwa, tāh āh niih deh gai'wa yān dah'goh ne' neh huh'
s'khe nōk'do ths; neh, gwa', nach, tga gont' ā'o wā nōh
na'go'ya dyā nōhk'dah seeh Naah'ni.

24 Neh, dii, no nāh' wa'ā ng'ok ne wus'hā ni ā nān-
dii, da'o nōh dān dyāh ne ga nōh'kwās hāh hi'yah'da deh
ne de i'vus heeh dā'ā nōn dā'ā nōn deeh.

25 Neh, dii, ne Je sus o nāh' he a'go nō gōh, ha wā,
swān nōh'dōh he'ni yōh'dā'āh ha'di'yah da deh' neh cha'-
go nān nōh'do nih nō'oh tho'nō'ān joh dāh'sho'h, neh ho-
di'ye'āh dah gōh he'eh tē'āh' sha go'nont hāh'gwa niih;
neh, kuh, ne gai'wah sho'h nō'gweh gah has'des hāh he-
cha'go di'ye'āh dah gwa nih.

26 Neh, dii, ne tāh āh niis neh huh' tha'yōh dā'ak
he swa yah'da deh; neh, dii, sho, neh sōn dii gwa'nah-
oh'dā'āh āh do gās' he'eh tē'āh' nā yōh'dā'ak he'ni swa di,
gai'wa yān'dah gōh ne' neh dā she'swts nyeeh.

27 Neh, kuh, neh sōn dii gwa'nah oh'dā'āh āh ā eh'he-
sak, Geh sān'no wa nāh, he'ni swa dii, neh, wach, swa-
bah'shāh gā'ak ne' neh.

28 Neh', wach, he'ni yōh'dā'āh ha yah'da deh Nō'wā'-

wak' nq'gweh, tãh'gh neh de o'yqh dah'goh no ya da'q wan'di wah'nya has, neh, gwa', ne'a'q hwah' dãh' di'wah'nya gh; neh, kuh, nã'ont gah ho'heh, neh want'ga nyahk duk ã ja'go noh'jahk ne gòt gah'deh.

29 O nãh' ho nont'hã da dõh' ne Jericho, neh gãn dyõh'go wa nãh he o'waa'non dã dyeh'dõh.

30 Da nã' nãh'g'wãh, de i'yys heeh de ni'gah'gwe'g de'ni'h'dyõh no a'ak ah, neh no nãh wa ya'qok wa'g gwah ne Je sus, de o'noh sãnt'hwah õh, ho nã', Dak' dãh, O Syah'da gwën ni'yõh, iis' ne ya'a wak' Da vid!

31 Neh no'non'dais'da niih ne gãn dyõh'go wa'nãh, i nã', Neh ne thah ja dyeeh, shq; sah'gwah, gwa' al ho sa'i gã's do sa'yah sãnt hõh, ho nã', Dak'ni dãh', Syah'da gwën ni'yõh, iis ne ya'a wak' ne Da vid!

32 O nãh' de o'dah õh ne Je sus, he a'go nq'goh, ne kuh, na'a wã', A nah ot' de ja'dõ ãn jo niuh' nã gye he ji yah'da deeh'?

33 Neh nq'wãh seeh, Syah'da gwën ni'yõh, neh na gah ho'do gwã'ak he de yak'ni gah'gãnt.

34 O nãh' o yah' ni dya'wãh õh na yah'da go ne sus, ha'gon dãs'õh, hah de o'yã'q nyõh ni'gah'gõ neh ne' wah o'gon da dyiẽh sa'i gãh': O nãh', ku naeh, wã'q wã'non dãh.

OI'WAH XXI.

NEH no nãh' dõs'gã'õh chi o'nont hã's'dõh ne Je salem, o nãh', naeh, chi o'di yqõh ne Beth pã ge, kuh ho non'da deh ne Olives, ha gõh'hah õh Je sus de i'yys heeh na'go'io nya nih,

2 Ha go'yã ah'seeh, Jah'dãn dih, neh huh' ã sneeh he ga non'da yãh de swa'do gãh'dõh, neh nã yõ'gon da dyi ã sni'gãh ne de wa'õh dees gys ha'ont, he yõ'aah', ku ne ga nos'ah; ã snis'hã'õ da guh, nek'huh ã di'snia he gyah'da deh.

3 Neh', gi'h shãh', neh sq gaah' nq'gweh hah'gwis'd

ĩ'ăh he'ji yah'da deh, neh nă'anih, Neh Na yah'da gwên-ni'yôh de o'do ău jo nih a'a dye'ăh duk; neh na gwus'ogon'da dylêh ănt ha'yah da nyeet.

4 Ga gwe'goh' neh huh' ni ya'wăh oh nă'gă', neh na-gai'waye ih he ni ya'wăh oh hos nyiêh'oh no'do'gă's da'ni-ak, ha wă,

5 Ech hi'o wih neh ne' go'a wak' ne Si on, Nă ni-yôh'dăăh, Neh ne go'wăh go waah' ne sa wăh' da eh' onăh', da'a ya'yah do'wăh seh, eh dah'gêh ho da'do ni'a-dylêh; neh, kuh, ă oh'seh ne de wa'oh dees; a gwus' hach gwa' neh ne ga nôs'ah.

6 O năh' ho nqh'dău dyos'oh na'go'i o nya ni'ak' ho di'-wa ye'is dōh he ni'a'go yo'ăh seeh ne Jesus.

7 Tho di'aah ne de wa'oh dees, kuh, ne ga nôs'ah, neh huh' tho di eeh gi yah'dah gêh no nôs'ayo nyus'hăh, neh huh', kuh, da'g'wăă dăh.

8 Neh naah'de yo dohk' găn dyôh'go wa năh' det ho'-non dyah'da wih'să gwai'ih da'nqh no'non dyah'da wih'-shăh, tho di'dăh daah he yôt'hai nqoh: o yah', kuh, greeh, neh' năeh, no waa'dih'hah'dyah khogh' ne gă'i-doh, neh de o'non do'gwah do'qon dylêh he yôt'hai nqoh.

9 Neh, dih, ne găn dyôh'go wa năh no'ăn doqoh hwa'o-ne no'qon dylêh, neh, kuh, ne năh'găăh da'ă neh, de o'-nqh sânt'hwah oh, ho nă', Ho san na ha yah'da deh no'a-wak ne Da vid! Ho dă'oh ha yah'da deh, neh huh' da-a'weh dah'go on dylêh hoh să'nă'go Na yah'da gwên ni-yôh! Ho san na neh si'gwa he'ni eh'tgăh!

10 Neh no năh' chi o'yos'oh ne Je ru sa lem, neh ne' găn'on da gwe'goh de o di'yah'da niih'oh, ho nă', Soq' ne găh' nah ot'!

11 Neh ne' onă no găn dyôh'go wa năh, Neh', waeh, ne găh' nă'gă' ne' Jesus, no do'gă's da nih, tho ya'găh-oh ne Naz a reth, dyo ăn'ja deh ne Gal ilec.

12 O năh' ne Je sus neh huh' he o'yogh' he ga nqh'-sot, Na wên ni'yôh ho nqh'sa do'găh dih, ga gwe'goh tha-gô'yah dit'gă oh nă'non dă'ni nqh, kuh na di'ni nqh; neh, kuh, no'o gah'hat hwah'soh no nqh'dek hwaah'gwah ayo-

doh ne de ă non da' da wis' no wis' dah: neh, kuh, he' ă non' d'yan dah gwah nă non' dă ni nōh' ne gr' he năh jă-ah go wăh:

13 Neh na go yă ăh' seeh. Neh huh' ni ga ye' ăh he ga' ya doh. Neh nă nă nă yă nă dah gwah na yoh' să noh' dă ăk hak nōh sô: neh huh' dih. ni jă swa nōh' sa ye' ăh ne neh a' ă non' dah seh dah gwah ne sha go' nōh set' hah.

14 Neh ne de a di gah' gwe gōh, kuh no' di h' sōk hah, neh huh' nit hō ne nōh, he o' wă yăh' do wăh' oh no gye h' hōn dă nă yă nă dah gwah: neh ne sa gon' jăh da nōh.

15 Neh, dih, na dih să no wa năs ha di' yăh dōnt hws', kuh ne sha go' di ya' dō nih, no năh' wa ă nont gat' hōh' he' ni yō' i wa nă ă gwah dōh s nă n dycēh, neh, kuh, na dik' sah shōh' oh de o' nōh să thwăh' no gye h', hă nă n' dōh', Ho san na ha' yăh' cā deh no' a wak' ne Da vid! neh na gws' dyō no' ăk deeh he' nah det' ho non' dē nyăh' dōh gōh,

16 Hō wă ăh' seeh, Sat hōn' deh', găh, nă nă n' dōh' nă gă'! Neh na go yă ăh' seeh ne Je sūa, A gat' hōn deeh'. Neh, găh, ne tăh' ăh de' wă n' dōh' deh swa' wă nōh' săh, Neh huh' ănt ga' ya găh' d'ck ha' di h' sa ga' ănt na dik' sah-shōh' oh, kuh nah' sōh ha di' năh ge hah, oh sa' dyă' nōh' d'ck ne de sa' ăh să' oh gōh?

17 O năh' shot hă' da dōh ha di' yăh da deh, ho ya' găh' oh he ga' nōn da yăh, he o' yōs oh ne Beth a ny; neh huh', kuh, he o' no e dōh'.

18 Neh no năh' se deh' jă ah, no năh' neh huh' shō sa' at gon' d'ck het ga' nōn da yăh, neh ne wa o' dōs sweh' dăh.

19 Neh, dih, no năh' wa' a găh' ne gă ih, ne fig năh' o' on dōh' dă, neh huh' ho yōs' oh, neh' gwah ne dah-thah' gwis dăh deh o' ni yōnt; neh, shō, he we' găh' h' no năh' dah; neh ne wa ă' os, Să' nōh' niis hah' gwis dăh ă wă n' dō nih ni yees', ă wăh' sa wăh ne' wăh, hă yō' i wa' da dyi' h' neh huh' nă yōh' dă ăk. O năh', shō', kuh, năh, oh ga' da gă' ch.

20 Neh no năh' wa' ă nont ga' thōh' na' go' i o' nya ni' ak, wa' o' di' wa nă ă gōh, ho nă', Ni găh' h', sōh jăh' dah jăh' oh ga' da gă' eeh ne fig năh' o' on dōh' dă.

21 Je sus thos nyi'eh'oh, ha go'yā'ah'seeh, Do gās oh-wā'as. Neh', gih shāh', nā swa'yān dahk ne gai'wa-wēn ni yōs'dōs hāh, ā gā'ak, kuh, dah'de'swah ni'go ā'ge, āh'āh ne' neh', sho, ae'swa gwe'nyo ok' nā gā' nōh go'-wā yeeh' ne fig nāh o'on doh dā, neh, gwa', kuh, gyeeh, neh, gih shāh', nā swā'as nā gā' ga'e non deh, Sat gā'is; neh, kuh, neh huh' he ga nyō'daeh he'wa dyo'ok tga-gont' neh huh' nā ya wāh.

22 Neh, kuh, naah'de yō'i wa ge a'dih gwa'nah ot ā-wa'do e'syok na'dā nā'yān'dah gwah'shā go, ā'di swai'wa-wēn ni yōs'dō ok', kuh, neh ne' tga gont' ā swa'yah do-wāh.

23 Neh no nāh' he sho'yos oh ho nōh'sa do'gāh dih, neh na di'h'sā nō wa nās ha di'yah dont hwus', kuh no di'gāh jih'dah shōh na'di nā geh', hō wā'yah do'wāh oh he'nāh weeh' ha di'ō nya nih, ho nā', Nāh gah'has des'yōh dāhāh', ne gāh' sa dye'āh dah gōh' sa di'wah dān-īyeh dōh' nā gā' nāh'o'i oh'dāh'. Soō' ne gāh' e'sah'-has des'hā wihi'?

24 Det hos'nyi'eh'oh ne Je sus, ha go'yā'ah'seeh, Jō'i-wast' nāh'iih ā gwa'on dōoh, neh', gih shāh', nā agwa'o-wih, ā gwa'o'wih, kuh, nāh' iih, ne' nāh gah'has des'yōh dāh a ga dye'āh dah gōh' a ga'di wah'dān dyeh dōh nā gā' nōh o'i oh'dāh.

25 Neh ne baptism ha ye'āh dah'gwak ne John, ga'āh o weeh' dya weh'dah gōh'? ne gāh' ne gā'ō yah gēh? p giih', o gwe'neh?—O nāh' ne o'non dah'ni go'i saak hōh, na'di'yah di, ho nā', Neh gih shāh' nā dwih', Ga'ō yah-gēh, neh, wach, neh'huh nā sho'gwā'as, A' di'h', nach, neh deh'ah'e swai'wa gwēn ni yōs'dōoh'?

26 Neh, dih, gih shāh', nac dwih', O gwe'neh, eht-hi'ha nis', nach, ne gān dyōh'gwah gēh; neh, sāh'āh, ne ga gwe gōh' hā neeh', Do gās' ho do'gās da nih ne John.

27 O nāh' de sho'wā wā'nah sā gwāh' ne Je sus, ho nā, Tāh'āh deh'ō gwa gwe'nyooh' na'ya gwih'. Neh na go'-yā'ah'seeh, Tāh'āh, kuh, nāh' iih tā'gwa o'wih' he'ni-

dwa gēh nas'ias hē'ā wāi dān gēh a ga di wah' dān dyōh dōh' nē' gē' nēh' o' ch' dīh.

25 Nēh, dān, nēh, a nī swāh' nī go' oh dāh' ? Nēh na yah' dā' iō' gē' nō' gwēh' dēk' nī de' o' dēh' dōk, de' i' jī' nōh; O' nēh' hō' yah' dō' wāh' oh' nē' tho' dyē' āh' dōh, ha' wā', Gō' ā' wāh', sah' dān' dīh, sa' dyōh' dān' hah' nē' wāh' wā' nī' hā' dēh' hē' dīwa' g'wānt' hōh' nōh' oh' sah.

26 Det' hōs' n' yēh' oh' ha' wā'. Dēh' dōs' gēh: nēh' g'ah' gēh, dīh, de' shōh' nī go' ān' de' n' yōh; o' nēh', kuh, nāch, hōh' dān' dyōs' oh'.

30 O' nēh', hāch' gwah, hō' yah' dō' wāh' oh' nē' dēk' nī' hā' dōh' thāh, nēh', kuh, hāch' gwah, ha' wā' āh' sech. Det' hōs' n' yēh' oh' ha' wā'. Ā' g'ah' dān' dīh, nāch; nēh' nē' tēh' āh' de' oh' dān' dyōh.

31 Ga' āh, nōh, nī gaah' nē' de' i' y's heeh' nēh' hah' nā' ā' yēh' hē' nī' hōh' nī go' oh' dāh' nō' oh' nīh' ? Nēh' nō' wā' āh' sech, Nēh' nē' tho' dyē' āh' dōh. Je' sus' hā' gō' yē' āh' sech, Dō' gās' oh' gwā' ās, Nēh' na' dī' wīs' de' o' ēs, nēh, kuh, nō' nōnt' gē' oh' de' yēh' hī' shā' n' yō' n' d' yēh' hwa' o' dī' yō' n' d' yēh' hē' nī' ga' yāh' nē' gā' o' yāh' gēh' o' i' wāh' gēh, nē' dwā' nōh' dō' oh' shā' gwēn' nī' yōh.

32 Nēh, wāch, nē' John, hē' she' swā' yah' dō' wāh' oh', nēh' hūh' nī' hā' wē' nōh' hē' nī' dyōt' hā' i' nōh' nē' gāi' wī' yus' dēk, tēh' āh, gwa', dēh' she' swāi' wā' gwēn' nī' yōs' dōh; nōh, dīh, sah' gwah, na' dī' wīs' de' o' ēs, kuh' nō' nōnt' gē' oh' hō' wāi' wā' gwēn' nī' yōs' dōh; nēh, nāch, nīis, nō' nēh' ās' swat' gat' hūh, dāh' de' jī' swāh' nī go' ān' de' n' yōh' nē' nēh' gāh' gōh, nēh' na' she' swāi' wā' gwēn' nī' yōs' nēh' ā' iia.

33 Dōn' dā' jat' hōn' daat' o' yah', kuh, nē' de' sga' yā' gā' dāh' gōh. Nēh' na' yah' dā' dō' gē' nō' gwēh', hā' nōh' ās' gwēn' nī' yuh, hō' yānt' hōh' nō' n' yō' gwīh' sāh' oh' oh' sāh, de' oh' ā' ān' dōh, kuh: hō' ya' dō' nīi', kuh, hē' o' wēh' dī' gā' nē' gō' āk' thān; hō' s' yō' nīih', kuh, nē' ēh' tēh' tēn' nōh' sā' dōh; o' nēh' hō' wānt' hāh' dō' nīih' na' dī' yānt' hōh' gō' nōh; hōh' dān' dyōs' oh', nāch; wē' āh' dyō' ān' ja' dēh' hē' ā' wē' nōh.

34 Nōh, dīh, nō' nēh' āhāh' gā' ēh' hē' nī' yē' yānt' hwa-

gwaa, he a'goh hah'oh ne' ho hah'shah shoh heh thă-nih'dyoh na'di'yănt hoh'ge o nōh, neh na'a di ye naah' no dō'niih he' ga yănt hoh.

35 Neh, dih, na'di'yănt hoh'ge o nōh wa'ō waz di'ye-naah no'hah'shah shoh; sha yah'daat wa'ō wah soh'gwa-we shoh hoh dwa'dohk dăh; o yah', kuh, hoh tha'di-gon dăh', naeh; neh, kuh, gyeeh, ne wa'ō wah sgwe'-oh yaak.

36 Neh, aeh, no yah' det ha'goh hah'oh no hah'shah-shoh; si'gwa ne'wah he'ni'ănan di'a dyiēh, naeh he'ni-ănan di'a dyeeh ne dyō dyē'ăh dōh; neh huh', shō' kuh, aeh, nō'wan di yeeh.

37 Neh, dih, na gwus' nah'găh he yō'ăh goh, neh tho hah'oh ha di'yah da deh no'a wak; ha wă, Neh, naeh, ne' tga gont' ă'ō wă yah'da no'ok' ne'a wak.

38 Neh, dih, na'di'yănt hoh'ge o nōh, no năh' wa'ō wă-găh no'a wak, neh ne de o'dis nyiēh syoh na di'yah di', ho nă', Neh, waeh, nă'gă' na'i'wa gwên ni'yōh: nyōh; she dwa'nyōh'; a e'dwa ye naah he ni a'i'wa gwên ni'-yōh.

39 O năh' hō wă'ye naah, as deh' hō sa'ō wă'yah doh'-yaak he' de gah'ă'ăn dōh; wa'ō wă'nyōh, kuh, hoh tha'-digon dăh.

40 Neh, dih, no năh' dănt heh na'yah'da gwên ni'yōh he' ga yănt hoh' no nyo'gwiēh săh oh'oh'sah, a' nōō, nă'-ă'go yeeh' ne'neh na di'yănt hoh'ge o nōh'?

41 Neh nō'wă'ăh seeh, Neh, nōō, ne dă'ă'go ya'doh-hō'ga nyat', ă'ă'i wah'doh't ne' neh ho di'wa'neh a goh nă' nō'gweh; o yah' na'di'yănt hoh'ge o nōh ă' shō'want-hah'dōgh hō'yănt hoh' no nyo'gwiēh săh oh'oh'sah, neh ne' tga gont', naeh, ă'ō wă'gwah se'aak ne wa dō'nih', no năh' hă sga'eh seek.

42 Neh na gō'yă'ăh seeh ne Je sus, Neh, găh, ne tă'ăh de wăn dōh' deh swa'wă nōh'saah he ga'ya dōh', Neh' ne gah'agwa ah' na di'nōh sō nis ho nōn'dyōgh, neh ne'neh ha gwus' o nih'sa gwaat' o dōh'oh: neh ne găh' Na yah'da gwên ni'yōh neh huh' ni'o ye'ăh; neh',

kuh, na gwus' o i'wa nă'ă gwat he'ni yòh'dă ne de dwa'-ga neeh?

43 Neh, dih, gai'ô nih, oh gwă'as, Neh Na'wên ni'yòh ho i'wah gěh, ne dwă nòh'dô oh'shă gwên ni'yòh dă je'-chi nyòh'seeh; o yah' ga'ăn je nòoh ă'ô wă nòh', neh-huh' ă dya'weh dah'go on dyiêh ă yò'do ni'a dyiêh.

44 Neh, dih, neh sôn'dih gwa'nah oh'dăh ăh neh huh' ă o'yah dye năht' nă gă' gah sgwă'ăh gěh, dă o'yah dyah'-khôoh ne' neh: neh, kuh, ne sôn'dih gwa'nah oh'dăh-ăh ha yah'dah gěh ănt ga'ăht, dă o'yah da'it, oh gă'ăh ă wan'doh.

45 Neh, dih, no năh' na'dih'să no wa'năs ha di'yah'-dônt hwus, kuh ne Pharisees, wa ă'nă ôk he'nă ă yeeh' oh tha'yă on dăăh'gwa nòoh, wa o'dih ni'go ă yăn daht be-neeh no'nô hoh wa a'gos nych'duk.

46 Neh, dih, no năh' sha'ă neeh', ă sha'gwa ye naah, oh sha'go di'sha nihk ne găn dyoh'go wa năh; neh gai'-ô nih he'ă neeh, naeh, Do găs' ho do'găs da nih.

O I'WAH XXII.

NEH ne Je sus de cha'go wă'năh să gwăh, sha gos'-nyiêh seeh', aeh, de ga'yă on dăăh'gwah shăh ho-ye'ăh dah gôh'; ha wă,

2 Neh ne gă'ô yah gěh o i'wah gěh, ne dwă nòh'dô-oh shă gwên ni'yòh de sga'yă on daah neh na yah'da do-gă ne go'wăh go waah, neh ne wa o'nyak dăh no'a-wak.

3 Neh na gôh'hăh ôh no hăh'shăh shôh nă sha'go ni'-nôok nòn da'da ô gah'doh, ă ye'yah da'ak no năh' ă'ô-wan di nyak'dăh; neh, dih, ne tăh'ăh de o'di ga'yăh'-ôoh nòn da'ă neet.

4 Ah'soh, aeh, o yah' sha gôh'hăh ôh no'hăh'shăh-shôh; ha wă', Ech hi'ô wih nô'wă nô o'gah dōh Jat'ga'-thòh', o năh', naeh, a ga'dyă nôhk'dah ôh a gěk'hwa eeh; neh na ges'he năh nòh'gae sos, kuh na gah'săs syô'ni nòh, o năh' go'wan di nyôoh; neh, kuh, naah'de yô'i wa-

ge o năh' wa deh'sah oh: ga oh', dih, da sneet he' o-
weh hō wān'di nyak'da ni'neh.

5 Neh, dih, ne tăh'ăh de' o'nos de'is dōoh wa'ă non-
dă'do nyaht', sho; ho nōh'dăn dyō'gwa oh', kuh; neh'-
huh, gyeeh, he'a we nōoh het ho eh'da de nyōh; neh-
huh', kuh, gyeeh, heh tho dă'ni nōh.

6 Neh he'na o'non da dăăh wă' o wān di ye năh no'-
hah'shăh shōh, neh nōh dwa'dohk dăh wa o'wān di' nōh-
gōn dăh, hōh tho'wān di'gōn dăh, kuh.

7 Neh, dih, ne go'wăh go waah', no năh' wai'wa ok
he'năh g'wăh, neh ne de o'de nyăh'doh gōh: o năh, ha-
gōh'hăh oh no'dyōh'gwah ho dis'geh'ă'geh dah, sha go'-
di wah'dōh dōh no'non dyō oh; neh, kuh, ne da'a di'-
ăh daah ne ga'non da'yăh' ha'di nă gek.

8 O năh' sha go'yă'ăh'seeh no'hah'shăh shōh, O năh',
năh, wa deh'sah oh nă o'wān di'nyak dăh; neh dih,
năh, na gwus' hō wă'no o'gah dō'nōh tăh'ăh tah da'a-
di ye iă.

9 Jah'dăn di, dih'; neh huh' hōh snech' he de yôt'ha-
o'găh syōh; neh, dih, he ni yo'gweh da ge ă yech'hi'-
găh, ă yech'hi ya' o gaht' neh huh' nă dyăăh' he' o weh hō-
wān'di nyak'da ni'neh.

10 O năh' ho di'ya găh'oh na di'hah shăh; neh huh'
he o'ne nōoh he de yôt'ha o'găh syōh; sha go'di yah'de' o-
oh ne' ga gwe'gōh he'ni sha'go di găăh; de ja'oh, ne
ya go'gweh da'et găh, kuh nă nō'gweh di yō: o năh' nō-
wān'di nyak'da ni'neh ho ni'dyōh'gwa yăn dah'oh.

11 Da neh no năh' da'a vōh' ne go'wăh go waah, ha-
go'yat gat'hwah sōh no'di ye'ih oh, sha yah'daat wa' o găh',
ne tăh'ăh neeh' de o'dyah da'wih dōh non da'de nyak'-
dah gwah.

12 O năh' hă wă'ăh seeh, Gya dă'oooh, a' ni ya'wăh oh'
he di sa yōoh' nō gye'h', tăh'ăh deh sa'dye ăh'dah gōh
non da'de nyak'dah gwah?—Neh huh' ni ya'wăh oh, ne
tăh'ăh de o'gwe nyos'oh non da'as nylăt.

13 O năh' ha go'yă'ăh'seeh ne go'wăh go waah no'hah'-
shăh shōh, She swus'hă on dăh, hah sih'dah gēh has oh'-

dah'gèh. kuh: dà'she'swa'rah drk. o'rah'jìh hā'she'swa-ah'. neh'hub' hā'she'swa'rah doh'raak' na'gwos' as de'-gwa' be' nāh' de' rō dah'son dah'goh: neh'hub', naeh, dān-dyoh'sat'hwah'so'ok: neh'hub'. kuh, dà'dyon'dyoh'jah-es'yo'ok.

14 Neh' sū'gh' naeh' ne' gān'dyoh'gowan'gh' he'q'-wā'ni'no'goh' dōh'gash'ah' gwa'. sho'. ni'ō'wan'di'yah'-dā's'gwāh'.

15 O'gh' ne' Pharisees' ho'neh'dān'dyos'oh', ho'di'sa-bān'dr's'gh' he'na'gh'di'reeh' a'ō'wah'e'ō'dāh' he'no'yā'i'-nooh' wa'as'nyieh'syoh'.

16 Neh' he'ō'wan'dih'hah'gh' nō'wan'di'ō'nyā'ni'ak', he'ō'wā'rah'do'wāh'gh': neh'. kuh. g'reeh, nō'hah'ahāh'ahoh'ne' Herod: ho'nā'. Sa'di'ō'nyā'ni'h, o'gwān'noh'doh', naeh. heh'tgai'wā're'ih'niis: neh'. kuh, sa'di'ō'nyā'ni'h he'ya'we'nooh'. Na'wēn'ni'yōh'ge'gwa, ne'gai'wā'gwēn'mi'yōh: tāh'āh, kuh, deh'sat'gā'ā'gh' he'ni'oh'ni'gō'oh'dā'so'gash' nō'gweh: neh'. sū'gh', ne' tāh'āh' neh'hub'deh'sat'gat'hw's' nā'a'digoh'sah'gēh' nō'gweh.

17 Da'gwa'ō'wih, di'h; A' ni'yōh'dā'gh' heh'sān'gh'-dō'nyoh? Neh, gāh, ne'gā'ya'nes'hāh'gēh'nān'dya'-gwat'gah'wah'seek' nā'sho'gwa'wis'de'ō'ek'seek' ne' Cēs'sar; o'gū', tāh'āh?

18 Neh, di'h, ne' Jesus' ho'gās'oh' he'ni'ō'di'wā'neh'ak-syōh'dā'gh, o'nāh' ha'wā', A', naeh', go'waah'agwah'ni'gō'āk'dō'oh', iis' nā'gā' nō'yah' swa'goh'son dah'goh?

19 Da'gyō'dah'sāh', di'h, ne' ngh'ō'wis'doh'dāh' swa'gā'-nyahk'thah.—O'nāh' neh'hub' ho'di'eeh' ha'yah'da'deh' ne' sgh'si'yoh'shāat.

20 Neh' na'gō'yā'ah'seeh, Sōo' nāh'ot' ne' gāh'ha-yah'daah'; kuh' nā'gā' gā'ya'dō'nyoh, sōo' nāh'ot' ho-dōh'?

21 Neh' nō'wā'gh'seeh, Cēs'sar. O'nāh' ha'gō'yā'ah'seeh, Sha'she'joh', di'h, ne' Cēs'sar, nā'dih'gwa'nah'oh'-dā'gh' neh' ā'ō'wā'gā'ak' ne' Cēs'sar; neh', kuh, Na'-wēn'ni'yōh, a'dih'gwa'nah'oh'dā'gh' neh' ā'ō'wā'gā'ak' Na'wēn'ni'yōh.

22 Neh no năh' wa ă'na ok nă gă', ni yò wă'na ge', neh ne wa'o di'wa nă'ă gòh; o năh' ho nont'hă da dōh' ha yah'da deh, o'yah jih' he sho'ne nooh'.

23 Neh shah wă'nis hăăt, hō wă'yah do'weh oh ne Sad-du cees, (hă nan'doh', naeh, tăh'ăh dah'de'dyont gă'as non da'deh sa'doh gwah'găh;) neh, dih, nō wă'on dos'oh,

24 Ho nă', Sa di'ō nya nih, neh na'a wă' ne Moses, Neh, gi h shăh', nă ă'eh, nō'gweh, ă gă'ak de ok'sah da-yăn dah'oh, neh ne de ya'dă non deeh' ă sho'di nyaak ne' yòh gă'ăh; neh dă ot'hwa'ji nyah'găh ne de ya'dă non dăk'.

25 Da neh', dih, he'ni ya'wăh oh, do gă', gyeeh, a-gwa'na gek' ne ja duk' nōh'dă non dă non dăk: Neh, dih, ne tho dyc'ăh dōh ho nyak'heh oh; ha we'e yōoh'; tăh'ăh de ok'sah da'yăn dah'oh: neh'huh, dih, oh gai-wa-yăn dat'heht ha yah'da deh ne de ya'dă non deeh ne' yòh gă'ăh.

26 Da neh', neh huh', sho, haeh'gwah na'o'yah da-wăh' ne dek ni' ha dōh'thah; kuh ne săh ha dōh'thah he'ni yo'o weh hoh tho'di ă hōh ne ja duk' ni ă'nan di'noh.

27 Neh, dih, na gwes' he yò'dohk dah'goh, o năh' he-ya'ga we'e yōoh ne ye'oh.

28 Neh, dih, no năh' dă dyont'gă oh'ayoh no năh'wăn-dah'oh' soo' nah oh'dăh ăh' ne' neh ă yòh'gă'ak' ne ja duk' ni ă'nan di'nooh?—Neh' săh'ăh, ne' a di gwe gōh' sha go'di yah'da wă'gă'ăh.

29 Je sus det hos'nyieh oh, ha go'yă ăh'seeh, Neh ne swa yah'dah dōh'oh, neh gai'ō nih he tăh'ăh deh swa-yăn de'ih he'ni ga ye'ăh he ga'ya dōh, tăh'ăh, kuh, deh swa'yăn de'ih he'ni ah'has des'yo wa năh Na'wên ni'yòh.

30 Neh, săh'ăh, no năh' ă shă non dōh'he da'nooh, tăh'ăh tho'sa'o di nyaak'ceek'; tăh'ăh, kuh, tho'sa o wân di'nyak da'ni aak; neh huh', gwa', sho, nă yòh dă ăk he'ni yòh dă nō'ō'yah ge'o nōh'săh shōh Na'wên ni'yòh, ne gă'ō yah găh.

31 Neh, dih, he'ni gai'wa gwên ni'yòs yòh'dăh nō'sa-

yon'doh he'da nooh ne ga we'e yooch, tsh'gh, ggh, deh-swa'wgh noh'saah he'ni o'ye'gh she sws'nyish seeh Na'wën ni'yòh; ha wgh,

32 Iih ne ggh He'wën ni'yòh ne A bra ham; neh, kuh, He'wën ni'yòh ne Isaac; neh, kuh, He'wën ni'yòh ne Jacob. Neh, sgh'gh, Na'wën ni'yòh, tsh'gh' deh neeh' de a'go wën ni'yòh no noh'wân dah'oh; neh, gwa', nğ'no heh.

33 Neh ne ggh dyòh'go wa nğh, no nğh' wa s'ng ok' nğ'ggh' wa'o di'wa nğ'ggh he non'da a ye'gh duk wa'a go i'o-nygh.

34 Neh ne Pharisees, no nğh' wa'a di'wa ok, neh'gwah ne wa'a go ihs dyahk ne Sad du cees, ho non'dyo-qs'oh neh dyò'i wah.

35 Da, neh, dii, ne sha yah'daat he'ni s'ngan di, ne ga ya'nes hgh sha ggh'ni go'gh ygh'dah da nih' no'gweh, hoh ni'go gh dok ho'on dos'oh jò'i waat; ha wgh,

36 Sa di'o nya nih, Ga s' ne ggh'ni gaah' si'gwa' he'ni gai'wah gai'wih sah'oh ne ga ya'nes hgh'gh?

37 Neh na wgh seeh ne Jesus, Neh naah'de ga gont' s'e sno'oh gwaak Na yah'da gwën ni'yòh ne Ya'wën ni'yòh; sgh nyah'sa gwe'goh' s sa ye'gh dah go'ok; neh, kuh, ne sat hwais'hgh gwe'goh; neh, kuh, ne' ga gwe'goh he'ni sni'go gh.

38 Neh ne ggh, nğ'ggh dyò dye'gh dok, si gwa' he'ni gai'wah ne gai'wih sah'oh.

39 Neh, kuh, ne dek ni' wa dok'thah, neh, sho, to-hah' shah gaat; Neh huh', kuh, nğ'e'sno'oh gwaak ne de jgh'noh sa ne ggh, heh ni sa'dah no'oh gwaah.

40 Da neh' neh ho'o weh nğ'ggh dek ni' de gai'wih'-sah oh ga'ni yont' ne ga ya'nes hgh gwe'goh, kuh no'di-do ggh's da nih.

41 Da neh' he'nah weeh ho di'yah'da ye'ih oh ne Pharisees, Je sus ha go'ya'on dos'oh;

42 Ha wgh, A' ni'yòh'dgh niis' he swgh noh'do nyoh ha-yah'da deh ne Christ? Sgh' nah ot' ho'a wak? Neh nğ'wgh seeh, Neh ho'a wak' ne Da vid.

43 Neh ne sha go'yă sh'seeh' A', dih, ni yòh dăsh' ne Da vid, No twais'hă do găh'dih shă go ho yaas, Syah'-da gwën ni yòh; ha wă',

44 Neh Na yah'da gwën ni yòh ha wă'ah seeh Na gyah'-da gwën ni'yòh, Sa dyăh', jih'dyon dak gyă neh'go'gwa, he'ni yo'o weh deh să'ăh sih'da găh'săh gwah' & go nih no-sah'ni go'ă swa ăs.

45 Neh, gih shăh', ne Da vid, Syah'da gwën ni yòh ho yaas', A' ni yòh dă' he neh', kuh, ho'a wak?

46 Neh o năh' deh'so gaah' no'gweh de o'gwe nyos'-ooh jò wă nagant' ah do sa'o wă'năh să gòh; tăh'ăh, kuh, deh'so gaah' no'gweh de ot'gwe nyos'oh, neh wă nis'hă-deh' oh saah', naah'gwis dăh o'sa o'on dooh.

OI'WAH XXIII.

O NĀH' ne Jesus sha gos'nylêh seeh ne găn dyòh'-go wa năh, kuh na go'i o nya ni'ak;

2 Ha wă', Neh ne sha go'di ya do nih, kuh ne Pharisees, neh huh' hă nih'dyoh ha dyăn'dah gwah ne Mo ses.

3 Ga gwe'goh, dih, na'dih gwa'nah oh'dăh ăh & yech'-bih ni'go ăn daat a'e'swat'ga'ă oh, swat ga'ă oh ne' neh: neh'huh', kuh, năh'swa yeeh: neh, dih, gwa', naeh, ne să nòh' & yech'hi yăn'nos heeh he ni o di'oh dvs'yòh dă: neh', waeh, naeh, na dis'nylêhs; tăh'ăh, gwa', neh huh' de a'di ye'lah'.

4 Neh no e'nos deh ha di e'non năn'dak thah, de yos'ge-e yaht' na'ya go'geh deh'seeh, neh huh' ha di'e hah ha-di'năh sah'gës shoh' no'gweh: neh, dih, naeh, no'no-hoh tăh'ăh de o'di gwe nyooh' na'a di gă'is, a os'gwah-ah', gih shăh', neh a'a di ye'ăh dvk na dih'nyah.

5 Neh, dih, no di'oh dvs'hă gwe'goh, neh, sho, gai'o-nih neh huh' ni a di'ye hah, ne' & neeh', A yo khi'gă ăk no'gweh: neh na di'da gwënt'lah no nă'wăh ne Phylacter ies; neh, kuh, ne sha'a di gă'is thah ne de yò'-geh qn'dăh goh no'non'dyah da'wih shăh'shoh;

6 Neh, kuh, ha di'no'oh gwah na gwus' heh'tgăh' o-

nok'da yăn dōh no năh' wa' ă non dek'hwa ooh; neh, kuh, na gwt's si'gwa wi yōhs o nok'da yăn dōh ne yōa dyān'-dah gwa'noh non dă'na yăn'dah gwah,

7 Neh, kuh, ne de ă non dân nō o nyos' he go ye'is dah'-gwa'noh; neh, kuh, nă'ō wan'di'yas dah'gwaak nō gwe'-neh, Rab bi, Rab bi.

8 Neh, dih, niis, ne să'noh' neeh' ă yech'hi yas'dah'-gwaak neh Rab bi; neh, săh'ăh, ne sha yah'daat', sho, niis she swai'ō nya nih; neh ne Christ: da neh niis, ne' swa gwe'goh, de swa dă'non deeh.

9 Sa'noh', kuh, sō gaah' nō gweh ă she'swa yaah seek', Sha gwah'nih; neh, săh'ăh ne sha yah'daat', sho, ne She swah'nih, neh ne gă'ō yah'gêh thăh dyōh'.

10 Sa'noh', kuh, nă' iis swa di'ō nya nih ă yech'hi yaah seek': neh, săh'ăh, ne sha yah'daat', sho, she swai'ō nya nih, neh ne' Christ.

11 Neh, gwa', ne sōn dih gwa'nah ot she swa'gō'wă năh, neh ă swah'hah shăh'gă'ak ne' neh.

12 Neh, dih, neh sōn dih gwa'nah oh'dăh'ăh heh tğh'ăn'da dō nih, eh dah'gêh ne' neh ă sho'wă yō nih: neh, kuh, neh sōn dih gwa'nah ot eh dah'gêh ă'ō dă'do ni'ak, heh tğh'ăh ne' neh ă'ō'wă yō nih.

13 Ga no'oh' he swa yah'da deh, Nech hi'ya'do nih, kuh ne Pharisees, de swat'goh sa neet; neh, săh'ăh, niis ech hi'noh sah'sah o'ōn dyi'ăh no di'noh gwa'ge e'yah syōh; neh huh', kuh, ni di'swa ye'ăh dah'goh na'yăh he'nyō'oh, do găs' swa dă'na yăn'dah gwah'shis: neh huh' ni dyō'i'wah si'gwa he'ni ga'e wah'dus syo wa'năh' năh swa'yah'de wăh'.

14 Ga no'oh, dih, he swa yah'da deh, nă', Nech hi'ya'do nih, nă, kuh, Pharisees, de swa'goh sa neet! neh, săh'ăh niis nech hi'ho dō nih nō gweh, he'ni ga'yăh ne gă'ō yah'gêh o i'wah'gêh, ne dwă'noh'do oh'ăh' gwên ni-yōh; neh, săh'ăh, ne tğh'ăh', kuh, theh'swa yōōh năh iis; tğh'ăh', kuh, deh'swa'ga'yă' ne a'ye yōh' ne wah'-a'go yō'ōn dyi'ăh.

15 Ga no'oh he swa yah'da deh, ne swa ya'do oh, kuh

Pharisees, de swa'goh sa neet; neh, ahh'ah, ne de-
a'nyo dà'á hys kuh he'yo'á ja deh, ne jo gweh'daat
eeh hi'wa gwën ni'yòs; neh no nãh' do gãs' neh huh'
oh'ni go'á wãh, neh oh she'swus syo nih ne dek ni' de-
ye ih' ni gah'has deh' ok sah'dah na nis'he o'noh gãh
a dõh, niis he ni yõh'dã.

5 Ga no'oh he'swa yah'da deh, iis', ne de swa'gah-
egoh, swa dãn'nãn chi neh'; ne swa'dõh, Neh neh
i'dih gwa'nah ot' neh huh' nãn tha'wih duk ho noh'sa-
gãh'dih dã a no'oh gwa nyoooh, neh ne tãh'ãh
i thah'gwis dãh; neh, gwa', neh son'dih gwa-
i ot' dã o no'oh gwa nyoooh á a'ye áh duk ne jih-
rããh'ãh o wis'dah, o dye'ãh dõh no noh'sa do'gãh-
i, neh ne wa at'ge o dãh.

7 Iis ne deh swah'ni gont, de swa'gah gwe goh! neh,
i'ãh, ne ga'á ni gaah' si'gwa', neh' gãh ne jih-
rããh'ãh o wis'dah? o gi' neh no noh'sa do'gãh'dih;
neh tga'i'õ nih o yah'da no'oh heh'õh ne jih tgwããh-
i o wis'dah?

3 Neh', kuh, ne son'dih gwa'nah ot' neh á a'ye áh-
c na di'yah dont'hwat hah, dã a no'oh gwa nyoooh, tãh'-
naeh, deh thah'gwis dãh; neh, gwa', neh son'dih-
a'nah ot' neh á a'ye áh'duk ne de go'wã yah'do weh'da-
o dye'ãh dõh dã a no'oh gwa nyoooh, neh ne wa at'ge-
ãh.

9 Iis ne deh swah'ni gont, de swa'gah gwe goh', kuh;
i, ahh'ãh, neh ga'á ni gaah' si'gwa'? ne de ga'yah-
weh dõh, o gi', neh na di'yah dãh'dat hah; he' neh',
ã, dyò i wah o yah'da no'oh heh'õh ne de ga'yah do-
h dõh?

7 Neh, dih, gai'õ nih, son dih gwa'nah oh'dãh ãh neh
n'dye áh'duk na di'yah dãh'dat hah dã o no'oh gwa-
noh; neh, wach, wa'a ye'ãh duk, heh ot ho no'oh-
a nyoooh, ne' neh; ga gwe'goh', kuh, he'ni yoo o-
s'ãh dõh.

1 Neh, kuh, neh son'dih gwa'nah ot' neh á an dye'-
duk no noh'sa do'gãh dih dã o no'oh gwa nyoooh; neh

wa a ye'ah d'ek ot ho no'oh gwa nyoh. ne' neh; neh, kuh. ha yah'da deh no'oh sot.

22 Neh, kuh. neh son di'g gwa'nah or' neh d'ə'no'oh gwa nyok he g'ə'ya deh. neh ot ho no'oh gwa nyok ha' dyə'dah gwah. Nā wən ni yoh: neh, kuh. ha' yah'da deh ne' neh hah' hah' yoh.

23 Ga no'oh he swa yah'da deh. ne' Swa ya'də'ah, kuh ne' Pharisees, de swa'goh sa neet: neh, səh'ah, əg-yah'gə's h'əat swa ga nyak thah ne' wts h'ə ni ga'rah'goh, neh swa d'ə'nyā nih, neh hah' he yuk dah'oh noh'ə'ob dah'shə'oh. ne' yə'nyā g'əs. i g'ə: swa dah'sat hah', naeh, na g'wts' o i o wa n'əs ne' ga ya'nes hah'gəh; neh, i g'ə, ne' neh hah'jəh, a d'ni d'ə'os h'ah. g'ə' wa g'wən ni yoh d'os h'ah'. kuh: da neh n'ə g'ə ne' g'ah' neh hah' nae swa ye'ah; a g'ə'ak', kuh, haeh'gwah, deh swa dah'səh'də'oh ne' skat.

24 Iis, ne' de swa'gah gwe'goh swa d'ən'əch hi neh; de swā'no' wān de nyos', ne't'ga gont' ə g'ə'ak' deh əg-yah' doh' noh' g'ə'hwant, neh gwa', naeh, ne' swa' yah'da' n'ənt hah', sho, no doh' ə gwa'ont.

25 Ga no'oh he swa yah'da deh. ne' Swa ya'də'ah, kuh ne' Pharisees, de swa'goh sa neet; neh, səh'ah, neh swa'no' aeh'ji w'əh, naeh, g'əs, nas de gwa ne' ga w'is'dah, kuh ne' ga j'əh; neh gwa', naeh, g'əs, neh noh'g'ə' gwa ga n'ə hoh' ne' de gah'nyuh syə'os'h'ah, kuh ne' t'əh'əh deh neh' hah'jəh.

26 Iis, ne' deh se'gah gwe'goh Pharisee, neh da'm'dye'ənt sno'a'eh ne' nah'g'ə'gwa ne' ga w'is'dah, kuh ne' ga j'əh; neh neh a'g'ə'ak', haeh'gwah, deh j'ot'g'ə' nas de'gwa.

27 Ga no'oh he swa yah'da deh, ne' swa ya'də'oh, kuh ne' Pharisees, ne' de swa'goh sa neet: neh, səh'ah, de j'is'wa y'ə on daah' ne' ga n'ə'wah duh'g'ə'oh ne' yon da'deh-sa'də'gwa'noh; a'y'əh, naeh, do g'əs' wi yu nas de'gwa; neh, gwa', naeh, neh noh'g'oh ga n'ə hoh' no'gwe'g'ə'ah'oh n'ə'yah, hah de y'ot'g'is'h'ə'g'e', kuh.

28 Neh hah', di'g, ne' g'əh' n'əh' iis ni yoh d'ə' ne'

'wi yòs dòh nas de'gwa, neh huh' ni yòh dǎ nò gwe'-
; neh gwa', naeh, ne nòh go'ò gwa, ga nò hòh' ne
ni'gòh hòh' dws hàh, kuh ne gai'wa neh'ak shǎh.

Ga no'òh' he swa yah'da deh, neh Swa ya'dò òh, kuh
Phar i sees, de swa'gòh'sa neet; neh gai'ò nih heh
gǎs ji swa'wi yòs'da nòh hò wàn'dih sa'dòh gwah no'-
lo gǎs'da ni'ak; neh, kuh, neh swa wi'yus da'no, gǎs,
wàn'dih sa'dòh gwa'nòh no di'wi'yus da'nòk.

Neh, kuh, ne swa dòh, Neh, gih shǎh' neh teh-
ròh he nyòh' neh chit hò'nǎ nǐs'hǎ de nyòh nak hih'
shòh'gǎ aah, a'gǎ nòh' nǐh tǎh'ǎh deh o'gwa dyah'-
sòh hò wàn'dit gwǎh'saih'syòh nò'di do gǎs'da ni'-

Neh huh, dih, ni yòh'dǎ; iis, shò, kuh, swa da'di'-
gwaih'sah seh, neh niis ho dǐk'sah dah'shòh gǎ'aah ne
wàn di nyus'gwah no di'do gǎs'da ni'ak.

Da ji'no heht', dih, shò, nǎ nòn'dǎ nah'ge ǎh'dah-
h nech hih'nih shòh'gǎ aah.

Iis, nos hais'dah'shòh: iis, ne da ga'wa ji yǎ da-
hòh no des shais'dat gòh'shòh òh, a' nǎ swa yeeh', ǎ-
h'nyā gǎhs' he ni gai'wah'dws yuh'dǎ na nǐs'he o'nòh-
!

Da neh, dih, ne' jat gaat'huh', neh net'kheh hah'-
h, ǎ yech'hi yah'do wǎht, nò'di do gǎs'da nih; neh,
l, no dih'ni gont nò'gweh; neh, kuh, na di'ya dò'ǎh;
l'huh', dih, nǎ swa'yeeh', nǎ yech'hi nyuh' gyeeh; dǎ-
l'chi yah'son dǎh', kuh, gyeeh; neh, kuh, gyeeh,
yech'lih sèh'gwa we'sòoh' heh swat gǎn'nǐs ah'da nòh;
l, kuh, nǎ yech'hi nòh'gòn da'dyǐèh sek he'ga nòn'da-
l dòh;

Neh niis ae'swa yah'do wǎht he'ni yoo' hò wàn'dit-
h'sa'i òh nǎ nò'gweh di yu ne yò ǎn'jah gèh; dyòh-
h' he nah'ò'nǐs heht' thò want'gwǎh sa'i òh nò gweh'di-
nǎh A bel, neh huh' o dohk'dah òh sha'ò want'gwǎh'-
ih ne Zach a ri as, ho a'wah gǎ'aah ne Ba ra chi as;
h, wach, nǐs she jeh'hi yah'gòh de'yò gǎ' no nòk'da-
gǎh dih, kuh haa di'yah dǎh'dat hah.

36 Do gās' oh gwā'oa. Ga gwe'goh' nā'gā' he ni yō'i-wa ge e o di yah do wāht nā'gā' ga wa'ji yā deh.

37 Je ru sa lem. Je ru sa lem. iia, ne' she nyōs no di'do-gās'da nih: neh, kuh, ne sheh sgwe'oh yaas ne tho-wan di bah'oh ā o sa yah do wāht; do gwa', nōo, nō'khe-yah'de'oh ne sak sah dah shōh, neh huh' nā'wa gye'āh he ni ga'ye hah ne da gāāh'āh noh'ga yah de'o ak not-was'shōh'oh ga nā'gos da go'o gwa; tāh'āh, gwa', nūa deh sa'ga yāh'oh.

38 Sat gaat'huh', jō noh'sos sgah'ah', shō, he ji swa'nōh-sōt.

39 Neh, sāh'āh, noh gwā'as, Neh neh to'sa sgwa'gāh no'ān do'gwa, he ni yō'o weh no nā' neh nā swih', Ho-dā'oh ne' neh huh' da a'weh dah'go on dyi'āh hoh'sā nā-go Na'yah'da gwēn ni yōh.

OI'WAH XXIV.

ONĀH' ho ya'gāh'oh ne Je sus, hot hā'da dōh, kuh, he'ni ga'nōh sōt no nōh'sa do gāh'dih: da neh', dih, na go'i o nya ni'ak neh huh' ni tho'ne nōoh, hō wa'yah do'wāh'oh neh na o want'gat hwah'dāh he ni yō'i wa nā'ā-gwah dōh ni yō dyc'āh he'gwa'yo niuh no nōh'sa do'gāh-dih.

2 Ha go'yā'ah'seeh, dih, ne Je sus, Tāh'āh, gāh, dah-swa'gāh' ga gwe'goh' nā'gā? Do gās' oh gwā'as, Tāh'āh deh jōh'sgwāāt'ah tāh'do'sa gya dyah'sāhk, nā'gā'ak deh dwah'sāh dōh.

3 Neh neh huh' he o'dyān dcs'oh o nōn'da gā'yat na Olives; o nāh' neh huh' hō wa'yah do'wāh'oh na go'i o-nya ni'ak, ha di'yah di, hō nā', Nā', da gwa'o wih, wā-dōh ne gāh' neh huh' nā'ya'wāh syōoh? neh kuh, nā-nāh'ot' ā yō'yān deh'dah go'ok no nāh' dāch heh'; kuh no nāh' ā wan'dōhk dāh he yō'ān'ja deh?

4 Dech ha'go wā'nāh'sā gwāh ne Je sus, ha go'yā'ah'seeh, Ja dah'ni go'ā'ak; sā nōh sō gaah' nō'gwah ā shō-swah ni go'ā'gah haat hōh.

5 Neh sãh'ãh ne gòt gah'deh a geh'sã na go' ã dyããh'-dek, ã'non do'neh, lih ne gãh' ne' Christ: da, gãndyoh'go wa nãh ã sha'go dih'ni go'ã gah'hat hòh'.

6 Neh, kuh, nã awa'i wa'ok haak, neh huh', gyeeh, dya'go di yò; neh, kuh, nã gai'wa na gek' ã'yón di'yòh'; ja dah'ni go'ã ãk, dih, sã nõh' ã swah'dyohk; neh sãh'ãh, naah'de yo'i'wa ge hah'de ga gont' ã gai'wa ye'ih; neh, dih, na gwus' o dohk'dah gòh, tãh ãh, naeh, ah sòh, ne' neh.

7 Neh, sãh'ãh ne dãnt ha'di daht no tho nõn joh dãh'-shoh dã an'di nyò dãh; kuh ne go'wãh'go waah ho ni'-dyoh gwah'shoh, dã an'di nyò dãh: ã ya'go dos'sweh da'-nos, kuh; o nõh so dãã'tgih, kuh, ã ga'nòh so da'ih; ã ya'ãn jon'dah da'nòh, kuh, ne' thi ga wã ni'yòh. . . .

8 Ga gwe'goh' neh nã gã' dyoh sa'wah gòh, sho, nõh'-ni go'ã et gãnt.

9 Neh huh' ni yo'o weh', o nãh' ã yech'hi ya tgah' dã yech'hi ya'do ã'oh dãh, ã yech'hi nyòh, kuh; neh, kuh, nã yech'hi swa'ãh nah de ya ga'ãn ja'gee; neh ã dyoh i wah'gãk na geh'sã nãh.

10 Neh huh' ni yo'o weh, gòt gah'deh dã ya'go do dããh dãh, dã'non da'dat gah'gòh, kuh; dã ã'non da'des swa'ãh syo'nyo ok', kuh.

11 O nãh gòt gah'deh ne ya'gãh oh ho di do gã's'danìh dãn tha'di daht; gòt gah'deh', kuh, ã sha go dih ni go'ã gah'haat hòh. .

12 Neh huh', dih, nã ya'wãh, neh, ãnt gai o niìh hã ga-deek' ne de ye ya nes'hã it'haì, ne go nõ'oh gwah'shaì ne gòt gah'deh ã ga'nòh nos.

13 Da neh', dih, ha yah'da deh nã o'gwe nyo'ok ã'o dah'gas dook' he'ni yo we'yo dohk, neh ne' neh ã sho wa-yah'da gòh.

14 Neh, dih', nã gã' nõh gai wi'yòs dos'yòh dãh neh o i'wah gòh, ne dwã nõh'do ãh'shã gwèn ni yòh, ã o'wan-di'hãh gwãh ne yo'ãn ja gwe gòh, gai'wa gwai'ih sos ã-o'no nyãh naah'de o nõ'ãn ja ge: neh huh' ni yo'o weh, o nãh, ã ga yoh' no dohk'dah gòh.

15 Neh huh, dih, ni yo'o weh, no năh' ăh swat' gat huh' not gih' shă swa' aht ne go i' wah doht hah, kuh ne de-ya' go deh' gwa oh' gwah, hos nyêh' dah goh ne Daniel ho do' găs da ni ak, neh huh' ă ga' dahk' o nok' da do' găs-
dih gēh, (son' dih gwa' nah ot ă' ă wă nōh' sa haak hat ga ă-
qoh ne' neh,)

16 Neh huh, dih, ni yo'o weh' ne' neh, neh huh' yon-deh' gwat he ga e' non de nyoh, ne' neh huh' ă ye' nă gek' ne Jude a:

17 Neh, kuh, neh ga nōh' sa găs' yaat ănt hăă' dahk, să-
nōh' neh ănt ha' dyah dăh' duk naah gwis' dăh hoo' sa a-
guh' nō gyēh:

18 Neh, kuh, ne gah ă' go ănt heh' sek, să nōh' ăh sah'-
get na' eh he' aak, hăh ge' guh, no' syo' nyts hăh.

19 Neh, dih, nōh' sânt he nă yo' di yah' da wăh neh de-
wa' di yah' da net; neh kuh, nă wă non dă' năh ge' ăh-
thaak ne neh' dwă nis' hă de nyoh.

20 Ja do' eh syoh' go ok', dih, na' găs' ăk' gôs he' neh deh-
swa' deh gwăăh; neh, kuh, na găs' ăk' haeh' gwah na' wăn-
da do' găs doh' gēh:

21 Neh huh' ni' yo weh' do găs' ga no' oh' he' nă ya' wăh'-
syoh; neh huh' nă ya wăh ne tăh' ăh de wăn doh deh-
dyā' wăh oh' heh năh o' nis heht chi yo' ăn ja deh, ne' wăh
he' ni yo' o weh' he ga' wihs; do găs' tăh' ăh de' wăn doh',
kuh, neh huh' tho' sa ya' wăh.

22 Neh, dih, nă găs' ăk, gih' shăh', deh wă' nis hă' gwah-
da' nōh ne' neh huh' ni yo' o weh', deh o' gwe nyoh neh
so gaah' a' ya go hek'. Neh, gwa, sho, gai' o nih he yo-
gweh' dă' gwa oh ă wă' nis hă gwah da' nok no năh' hă-
ga' eh.

23 Da neh no' năh hă ga' eh, so gaah', gih' shăh', ă-
shes' swă as, Nă, ne găh', naeh, ne' Christ; si dah',
gih' shăh; să nōh' ă swai' wa gwēn ni' vōs:

24 Neh, săh' ăh, neh dă on' di dah' syoh ne ya' găh oh
neh' ne Christ; neh, kuh, ne ya' găh oh ho di' do găs-
da' nō nih, neh nă sha' go no' dah sah' syohs no i' wa nă' ă-
gwah' dōhs nă ya' wăh syo' nyoh, neh' huh hah' de ga ye' ih,

neh teh o'gwe nyqoh ne' tga gont' a'o wan'dih ni go'ā-
gah baat'huh' na gws' ho wan'di yah dā'gwa oh.

25 Jat'ga'ā oh', dih: o nāh', naeh, dyo āh'doh tgwa'-
o wih.

26 Neh, dih, giñ shāh' na'yech hi'yā as, Nā', neh huh'
neh'huh thāh dyoh he deh dyo'gweh da'na geh', sē nōh'
neh huh' ā swat'gon duk; Jat gaa thoh, neh huh' neh'-
huh thāh dyoh, ne eh'tgāh a dah'seh dōh'gēh dyo nōk'-
da yān dōh; sē nōh' ā swai'wa gwēn ni'yos.

27 Neh, sēh'āh, he ni yōh'dā neh tgāāh'gwiť gāhs
don da'wan ni'huh' he gāāh gwāhs hoh ga'āh nooh dyōh'-
hat heh'; neh'huh, dih, haeh'gwah, ne gāh' ni ya'wāh-
seh, no nāh' dānt heh Nō wā'wak nō'gweh.

28 Neh, sēh'āh, ne ga'ān dih gwa'o weh tga yws'swa-
yāh, neh huh' hā yō'nōn dyō'o ok ne dō'nyon dah.

29 A yō'gon da dyiēh' no nāh' ā ga'at ne dwā nīs'hā-
de nyoh ne ga no'oh nā ya'wāh syo'nyooh', dā wan'dah-
son daik' he gāāh'gwaah; neh, kuh, ne so'e khaah
gāāh'gwaah tah'do'sa yōh'hat heh: neh, kuh, nā dwah'-
āh syooh he ga jih'soh dā o nyoh' ne gā'o yah'gēh; neh,
kuh, he ni gah'has des'yōh dās he gā'o ya de'nyoh' ā ya'-
on dah'da nōoh.

30 Neh huh' ni yo'o weh' ā wan'do dah'sih no yān'deh-
dah'goh ha yah'da deh Nō wā'wak' nō'gweh ne gā'o-
yah'gēh: neh huh', kuh, ni yo'o weh', ga gwe goh ne
ga'wa ji'yā de'nyoh ne yō ān'jah'gēh dā o'nān nyah'sah-
gwa'nooh, ā o'wā gāh', kuh, Nō wā'wak' nō'gweh, dānt-
heh' oh jih'gā go shoh' ne gā'o yah'gēh, gah has des hāh,
kuh, neh si'gwa he nōh de ga'āh sē oh ā tho'dye āh'dah-
go'on dyiēh.

31 Neh nānt ha'goh haht no'o'yah ge'o nōh'shāh shoh,
ānt ga'wā nā ān dyiēh neh si'gwa he'ni ga'wā nāh' ne
yā oh'das thah; neh, kuh, nāch ha'go di'yah de'o ek na-
go'yah dāā gwa'oh, neh huh' dāch ha'go di'a wih'duk, he-
ni tgā ā'gon'dah gwah neh ne ge'ih' ni yō: kuh he-
gws' hah'de yō dyo'yohk dōh.

32 O'nāh, dih, jih ni'go ā yān daht he'ni yōh'dā des-

aga'yā on.daah neh no nyo'gwiñ säh'go waah nah'gä'on-
doh'däh, neh no näh' o näh'don da dyiēh no do'niñ aah'
de dyu'deh'hah'do dyāh, swa'yān de'ih heh o näh' de yu-
gāh hon'dyo on dyiēh.

33 Neh'huh, dih, ne gāh nā ya wāh nā gā, no näh'
o i'wa gwegoh ē swat'gat huh, ē swān'noh dook', o nā'
neh' ne dōs gā'oh ni ga'deh, a gwus', gwā', nah huh/
o'nāh' ga deh' he'gah ho'ga ān doh.

34 Do gās' oh gwā'ga, Neh ne tāh'āh ta'gaat nā gā'
ga'wa ji'yā deh', he'ni yo'o weh' ah soh' ē gā'ak deh'o i'-
wa yeih'oh nā gā' ne yō'i wa gwe'goh.

35 Neh he gā'o ya deh, kuh he'yo'ē ja deh ē ga'at,
naeh; neh, gwa', he'ni wa'gwan nā wāh syoh tāh'āh,
naeh tha'ga at.

36 Neh, dih, ne dwā'nīs hā deh, kuh he nā dyō'u-
dah'e ak, deh sō gaah' nō'gweh de'o noh doh; tāh'āh;
tāh'āh, kuh, haeh'gwah de'o nān noh'doh na di'o yah'ge-
o noh; neh', sho, Naah'niñ hā'o hwañ ge'ah'.

37 Neh, dih, he ni dwā'nīs syōh'dās gwah ne oh'o-
heh' ne No ah; neh huh', haeh'gwah, nā ya wāh' no-
nāh' ē ān'dyah do'dah siñ No'wa wak' nō'gweh.

38 Neh huh' ni dwā'nīs syōh'dās gwah nah'soh deh'a-
ān'joh o'noh, neh no non'dek ho nii, ha di'ne ge hah',
kuh; ho di'nyak ho nyoh', ho wan di'nyak'da nō niñ',
kuh; he'ni yo'o weh' hoh wā'nīs hā'eh, o näh', naeh,
ga'o wa goo he o'yos oh ne No ah,

39 Tāh'āh de a'diñ ni'go āh, ho non'dyā gwah'oh', sho,
o näh' o no'don dyiēh, wa'o di yah'dah gwiñ', kuh; nah-
huh' ne gāh' ni ya wāh'seh no näh' ē ān'dyah do'dah siñ
No wa'wak' nō'gweh'.

40 Neh no näh' hā'ga'eh de i'yus heeh' ne gāh'ē'goh
ē neh'seck, sha yah'daat hā'o wā'āh; ē o'da dāh', naeh,
ne sha yah'daat.

41 De gi'yus heeh, kuh, ne dek ni'oh ē git'heh syō'ni-
ak he ye theh'syō nyah'tah: je yah'daat hā yon'dat-
haah, ē ya'go da dāh', naeh, ne je yah'daat.

42 Neh, dih, gai'o ni'aak, swa dah'ni go'ē āh; neh,

h'gh, ne tsh'gh deh swa'noh dōh he nā dyò'is dah'e aak
nāh' gh'a yoh' ne She swa'yah'da'gwēn ni'yōh.

43 Neh, dih, swa'noh'dok nā gh', Neh, gih shāh', ne
s'o'noh dōh nō'gweh, na'noh'sa gwēn ni'yōh, he'ni dyont'-
ra'gh oh gwah o nāh' gh'a yoh' na nos'gwa oh, neh',
wāh, na'ot ga'gh os oh; neh on'da yò'i wāh'heh oh a'gh-
noh de a'weh oh, A weh'o on dyiēh', sho, hak noh'-
sā jo.

44 Neh, dih, gai'o nih, swa deh'sah oh'ji wā'ok; neh,
h'gh, ne ga'gh gwah' ni yo'o weh' nān dyò'is dah'e aak,
gh'ak neh deh ji'swa'noh'do nyoh, wa a'dyah do'dah sih
No wā'wak' nō'gweh.

45 So' nah oh'dāh gh, dih', do gās' ho i'wa ye'is dōh,
ho hah'shāh ni gont', kuh, neh no'yah'da gwēn ni'yōh
tho noh'dos oh, ha weh'oh', neh gh' tho'noh dōon dyiēh
he'ni knoh'sa gwēn ni'yōh, neh gh'o'goh kwa'non dā'ak'
no nāh' hā sga'eh seek?

46 Ho dā'oh ne neh na'hah'shāh no nāh' dānt heh
no'yah'da gwēn ni'yōh, gh'o dyā gwah' neh huh', gwah',
ni o'ye'an dyiēh.

47 Do gās' oh gwā'as, Neh ne' tga gont' neh huh'
nā'o yeeh, ne ga gwe'goh neh gh' tho'noh dō'on dyiēh
he'nā ya wāh'o on dyiēh no'shā nō nyus'hā gwe gōh.

48 Neh, dih', gih shāh, nō'gweh'da et gāh, na'hah'shāh,
a'ga gwe nih na wān'nyah sa go' ānt hāh', O nā'gh o āh'-
dō on dyiēh he nā'o yōoh na gyah'da gwēn ni'yōh;

49 O nāh', kuh, gh'ah'sa wāh gh'o'go noh'gon dāh', gh'o'-
go yās'da nooh' kuh, ne shah'gaat ha dih'hah shāh, gh'-
ga'dek ho nih, gh'a'ne ge āh, kuh, neh' shah'gaat gh'o di-
no gh'doh o'ok no yah'sho,

50 Neh no'yah'da gwēn ni'yōh na'hah'shāh ānt heh'
neh wā nā'hā deh no nāh' gh'gh'ak de'ah'ni go'gh; neh,
kuh, he nā dyò'is dah'e aak gh'gh'ak de o'noh dōh.

51 Neh neh hah'dā o yah'dyahk duk, neh huh' gh'o'wā-
yah'don dyeet' ha di'yah da deh' ne da'a di gōh'sa neet:
neh huh', wāh, gh' dyos dā o'nyo ok, dā dyon'dyōh'gh'-
nye'aak', kuh.

OI'WAH XXV.

O'NĀH, dih, ne gǎ'ō yah gēh o'wah gēh. ne dwi-
nōh'dō qh'shā gwēn ni'yōh neh dās ga'yā'on dāh-
go'ok ne' wcs'hǎ ni wǎ'nōn dii' ne wa'eh o'nō'do-
dyāh, ah'sōh o'di'yah da'wa'dōh, de yo'dih gwāh' ne
wa di'jis do'dah gwah, o nōh'dān dyōs'ōh, de o'wan dāh'-
da nōh no'nyaak'heh.

2 Da neh', dih, neh wīs' ni wǎ'nōn dii' no dih'ni-
gont', wīs, kuh, ne deh o'dih'ni gont.

3 Neh ne tǎh'ǎh deh o'dih'ni gont' de yo'dih gwa'ōh
ne wa di'jis do'dah gwah; tǎh'ǎh, naeh, theh o'di'as
no'nōh.

4 Neh, gwa', naeh', no dih'ni gont he yo'di'as no'nōh
he'ō weh wa di'āh gwah; haeh'gwah, kuh, ne wa di'jis-
do'dah gwah.

5 Neh, dih, he'nōh weeh' ho yah'dus ha yās no'nyaak-
heh, ga gwe goh' oh wān'nōn dyah'da ge'ōh, wah o'ni-
dah'hōh, kuh.

6 Neh'huh, dih, no nǎh' hah de'wah sōn thǎh, de wah'-
sān twah'ōh; Jat ga'thōh, o nǎh' da eh' no'nyaak heh;
swa ya gǎht' des'he swa dǎh'sāh;

7 O nǎh' wa di'gwe goh' ne wa dik'sāh go waah de-
dyo'di dah'ōh, jo dīs'syo nya'nōh ne wa di'jis do'dah gwah.

8 Neh, dih, ne dyo dīs'nyieh'ōh ne deh o'dih'ni gont',
go wǎ nǎ'ah seeh, no dih'ni gont, Da gyōh' neh' awa'-
nō yǎh', neh, sǎh'ǎh' ne tǎh'ǎh' deh'gǎ'ō nyōh nūh'
na gwa'jis do'dah gwah.

9 Neh, dih, no dih'ni gont de dyo'dīs'nyieh'ōh, o nǎh',
Tǎh'ǎh; dyǎ gwah', sho, on'da yo'gwa dohk'ths ne
dwa gwe'goh; neh, nōh, sǎh'gwah, ne neh huh' ha e-
sweeh' he thǎ nōn'dǎ ni nōh, a'e swa dah'ni nōh.

10 Neh, dih, he'nōh weeh' o nōh'dǎ dyō o di'nō''nōh,
ho yōs'ōh no'nyaak heh: neh, dih', kuh, naeh, no nōh'-
deh sǎh'ōh shah gaat, hǎ neh he o'di yōs'ōh he'ō weh
ǎnt'ho'wan di'nyak dǎh'; neh huh' ni yō weh' tǎh' bō-
dōs'ōh.

11 Noh'gäh gäh o năh' haeh'gwah o di'yos oh ne' wa di'yah daat ne wă nō'gweh da seeh ah soh' o di'yah da'wa dōh, o năh', Syah'da gwên ni'yōh, Syah da gwên ni'yōh, da gwah'ho dō gwā.

12 Neh, di, ne det hos'nylêh oh, ha wă', Do găs oh-gwă'as, Tăh'ăh niuh deh gwa'yân de'ih.

13 Neh, di, gai'o nih, swat ga'ă ooh; neh, săh'ăh, ne tăh'ăh deh swă'noh dōh he ni dwă'nis hă deh, kuh he-nă dyo'is dah'e aak o năh' Nō wă'wak' nō'gweh ânt'-heh'.

14 Neh săh'ăh' shah gaat' he ni'yōh'dă nō'gweh ha-tha'ineh, we'ăh' dyo'ân ja deh hwa eh', he'a'go nok hoh' no'hah'săh shoh, nêh na go'yat gah'wi no'săh nō nyus'-hăh.

15 Neh ne sha yah'daat wīs ni ga'yê ih ne wīs' sga'eh nōh de'wăh'nyah eeh ni ga'wīs da ge tho'wiih'; o-yah', kuh, dek ni', naeh, ni ga'yê ih; o yah', kuh, sgaat, naeh; neh naah'de yō'gweh'da ge neh da gus'heh-duk', găs, he'ni ot'gwe nyah'see; o năh' wah'ogon da-dylêh' de ot'haah'gwăh.

16 O năh' neh ne wīs' ni ga'yê ih ne wīs' sga'eh nōh-de'wăh'nyah eeh ni ga'wīs da ge ho ye naah, hoh dăn'-dyos oh, de o'no wă'yăh dus'oh ne' neh; neh huh', kuh, nō sa'wa do dyaak' he'ni o ye'naah.

17 Neh huh', kuh haeh'gwah ni ya'wăh oh ne dek ni' ni o'ye naah, dek ni' nō sa'o do dyus'.

18 Neh, di, ne sgaat', sho, ho ye'naah' hoh dăn'-dyos-oh', ho nōh'gwa dōh he'yo'ân ja deh, hoh seh'dōh no'o-wīs'dah no'yah'da gwên ni'yōh.

19 Neh na'o nis'heh oh na go'yah da gwên ni'yōh na-di'hah shăh sho yos'oh, ho nont'tgă'do găs'dōh.

20 Da neh' neh wīs ni yo' ne wīs' sga'eh nōh de'-wăh'nyah eeh ni ga'wīs da ge ho ye'naah', neh huh' nit-ha'we nō', ha'a wih', kuh, no yah' ne wīs' ni ga'yê ih ne wīs' sga'eh nōh de'wăh'nyah eeh ni ga'wīs da ge; ha-wă', Syah'da gwên ni'yōh', neh huh' nit'sga wii ne wīs' ni ga'yê ih ne wīs' sga'eh nōh de'wăh'nyah eeh ni ga'-

wis da ge; sat'ga thòh', neh huh' ne gǎh ni wa'go dyǎh he'jo ye'is dōh', kuh, he'nlt sga'wii'.

21 Neh no'wën ni'yòh ha wǎ'ah seeh, Neh huh'jih; neh ne sò gweh'di yòh, di sa'i wa ye'is dōh seh hah'shǎh; neh noh si'wa ye'is he ni sa'di ɔn duk dòh gaah'ah' ni yò-i wa ge; neh'huh, dih, nǎ'go yeeh, no'i wa we sòh' ne-wah ǎ chǎ'noh dō'ok; hoh joh' neh huh' he'ò weh ni-thoh'ni go i yòs'dah gòh ne ya yah'da gwën ni'yòh.

22 Haeh gwah, kuh, ne dek ni' de ga ye'ih ne wis-sga'eh noh de'wǎh nyah eeh ni ga'wis da ge ni o ye'naah' ho yos'oh neh huh'; ha wǎ', Neh'huh niit nlt'aga wiih' ne dek ni' de ga ye'ih ne wis' sga'eh noh de'wǎh nyah eeh ni ga'wis da ge; sat gaat'huh, neh huh', kuh, ni wa'-ga dō'dyah seeh he'nlt sga'wiih'.

23 Neh no yah'da gwën ni'yòh ha wǎ'ah seeh, Neh huh'jih, sò gweh'di yòh, tga'i wa ye'ih, kuh, seh hah'shǎh, neh noh si'wa ye'is he ni sa'di ɔn duk dòh gaah'ah' ni yò-i wa ge: neh'huh, dih, nǎ'go yeeh, ne we sòh' ne'wah o'i wa ge ǎ chǎn'noh dō'ok. Hoh joh' neh huh' he'ò weh nlt hoh'ni go i yòs'dah gòh ne ya yah'da gwën ni'yòh.

24 O nǎh' haeh'gwah ne wis' sga'eh noh de'wǎh nyah eeh' ni ga'wis da ge ho ye'naah' neh huh' ho yos'oh, ha wǎ', A ge'gah ǎ yos'oh he neh naah'de yò dōhk' sah-nya'gas deh; sa yǎnt'hwa gwǎ'an dyiēhs he'ò weh deh m'-nòh gwǎ''on dyooh: neh huh', kuh, sa noh'gwǎ sò'q'-dyiēhs, he'ò weh deh'sa'dyooh'.

25 Neh, dih, neh a gah'dyoh ɔh: a gah'dǎn dyos'oh; yò ǎn'ja go a gah'seh dōh' ne sa wis'dah: nǎ' da', dih, ne sa'wǎh: 'is haah', naeh.

26 Det hos'nyiēh ɔh no'yah'da gwën ni'yòh ha wǎ'ah seeh, Sai'wa neh'a gòh, sa nooh'seh, kuh, seh hah'shǎh, sa gah'ǎ yos'oh, gǎh, he' neh huh' a gyǎnt'hwa gwǎ'on dyiēhs' he'ò weh deh ak'noh gwǎ'on dyooh; neh huh', kuh, ak noh'gwǎ soon''dyiēhs he'ò weh deh a'ga-dyooh'?

27 Nǎh'ho, dih, shò, nae'sa ye'ǎh, neh huh' ae'm'-gah'wǎh nak wis'dah he'ò weh ga wis'da yǎnt'hq';

uh, dih, no'ya wāh'oh, no nāh' o'sa wa gyooh', o'-
'gye naah' na ga'wāh, kuh he nā'yò'dò'dyā nōh.

She swah'gwah, dih', he'ni a'aah' no wīs'dah; neeh',
she'joh' neh wus'hā ni ga ye'ih ne wīs sga'eh nōh-
āh nyah eeh ni ga'wīs da ge ha'aah'.

Neh, sāh'āh, naah'de yō gweh'da ge nā ye'a wahk,
i'da dōh' ne' neh; ā ya'go gah'dāh', kuh: neh, dih,
e yah'da deh nā gā'ak deh e'aah, ā yon'da deh'gwah',
neh, tga gont', na'dih gwa'nah oh'dāh āh go yāh.

Neh, dih, ne' neh huh' hoh she'swa yah'doh yaak
ah'shā et gāh, na gwus' as de'gwa de dyu'dah son da-
h; neh huh', naeh, dān dyoh'sānt hwah'syo.nyo'ok,
yon dyoh gā'nye ak', kuh.

Neh no nāh', Nō wa'wak' nō'gweh dānt heh, ānt-
ye āh'dah go'on dyiēh ne de a'āh sā'oh goh; ga gwe'-
, kuh, no di'yah da'do gāh'dih na'di'ō yah'ge o nōh
; hō'wān dyah'da dōon dyiēh; neh huh' ni yo'ō weh'
huh' ānt ha'dyāh he'ō weh tha dā'dah gwah, neh
ra he nāh'de ga'āh sā'oh;

Neh huh' he'agat ā'ō wān nā'ān je'ō ek naah'de o'-
n ja'ge; neh' neh dā ā'go khah'sih, neh huh' nā ā-
l, gāh he'ni a'ye hah ne de yò'di nōh'gā ont has de'-
ah, nōh tha'gok hah'sih no'she'nāh shōh de yò'di nāh'-
at he'ni wa'di yah'da deh ne ga yah'da gās.

Neh na yān'neh go'gwa ā ā'goh dyooh ne de yò di-
'gā ont; shat gwa di'gwa, naeh, ne ga yah'da-

Neh huh' ni yo'ō weh ne Go'wāh go waah ā ā'go-
s na'yān'neh go'gwa, Ga oh da sweet', iis ne' she'-
n dā'oh Naah'ni, swa yah'da gwēn ni yōh'heht he ni-
ok da yāh eeh hi'ya'dyā nohk'dah' seeh chi wa'eh
a da wah'dān dih he'yo'ān ja deh.

Neh, sāh'āh, nō ga'dos swēh'dāh, iis sgwa'nōn dāh';
, kuh, nōh khah'dat hāh, iis, aeh, sgwa'ne ga'nōn-
h; neh, kuh, ne' gat ha'i neh, iis, aeh, oh sgwa'-
dah'sā nō nih.

A geh'nos dah'gāh, iis, aeh, sgwus'yō niis; ak-

nook'da'ni ak, iis, aeh, des sgwa'wus'nyes oh; geh'ho'dok', neh'huh, aeh', hes sgwa'yah do'wah oh.

37 Neh huh' ni yo'o weh' dās hō'wā wā'nah sǎ gōh no-di'wi'yōs dōh, ǎ'ǎ nih', Syah'da gwēn ni'yōh, wān'dōh ne gǎh' gwa gǎh' sa dōs'sweh da'ni neh, gwak khwa'non-dǎ', kuh; shah dat'hǎh seh, gih shǎh'; gwa'no ga'no dǎ', aeh?

38 Wān'dōh ne gǎh' gwa gǎh' sat ha'i neh', gwa-yah'dah sǎ'no ni', kuh; sah'nos'dah gēh, gih shǎh, gwus'syo ni' aeh?

39 Neh, gih shǎh, ne wān dōh' ne gǎh gwa gǎh' m-nook'da nih; seh'ho dōh', gih'shǎh'; neh huh' ha'gwa-yah'do wah'o ok'?

40 Neh ne dānt cha'go wān'nah sǎ guh' ne Go'wah-go waah, ǎ'ǎ'go yǎ'as, Do gās' oh gwǎ'as, Neh na gwus'neh huh' he swak'dah oh neh huh' ni yech'hi ye'ǎh jo-gweh'daad na gwus' he yōs'thōh nǎ gǎ' de ya'gwa dǎ'-non deeh, neh huh' nǎh' iih ni sgwa ye'ǎh.

41 O nǎh', haeh'gwah, ǎ'ǎ'go yǎ'as ne' shat gwa di-gwa; Jat'hǎ daat' he'ni gyah'da deh, iis, ne chi'wis'ah-seeh he'o weh wah o'i'wa da dyléh dyō deo khah, hō'wā-non dyǎ nok'dah sech na nis'he o nah, kuh no'hah shǎh-shōh.

42 Neh, sǎh'ǎh, no nǎh' o ga'dōs sweh'dǎh, tǎh'ǎh de sgwak'hwa non dǎh'ǎh, oh khah'da thǎh', kuh; tǎh'ǎh, aeh, deh sgwa ne ga'non dǎh'ǎh.

43 Gat ha'ineeh, tǎh'ǎh, aeh, deh sgwa'yah dah'sǎ'no niih; a geh'nos dah'gēh, tǎh'ǎh', aeh, deh sgwus'syo-niuh; ok nook'dǎh, geh ho'dōh', kuh, tǎh'ǎh, aeh, deh sgwa'i wus'de is dōh;

44 O nǎh', haeh'gwah, neh huh' ni yo'o weh' dǎ shō'-wa wān'noh sǎ gōh, ǎ'ǎ nih', Syah'da gwēn ni'yōh, wān'dōh' ne gǎh' gwa'gǎh', sa dōs'sweh da'ni neeh; neh, gih shǎh', neh' shah dat'hǎh seh; neh, gih shǎh', neh' sat ha'i neh; neh, gih shǎh', neh' sah nos'dah gēh; neh gih shǎh', ne sa nook'da nih; neh gih shǎh, neh' seh'-ho'dōh; da neh na'gǎ'ak dah gwa'yah da'ge hǎh'.

15 Də cha'go wə'nəh sə gòh, ǎ'ǎh', Do gās' oh gwǎ'as,
 əh hǎ gwus' deh ǎs'thəh deh jo'gweh daat'ah' neh huh'
 əh'swa ye'ǎh nə gǎ' na gwus' he o'dis thəh, tǎh'ǎh,
 əh, nəǎh iih neh huh' deh sgwa'ye'ǎh.
 16 Də neh' nə gǎ', neh huh', naeh, hǎ'ǎ neeh' he'ǎ-
 əh' wah o'i wa da dyǎh' ǎga'e wah dʷa'hǎ yǎh; neh,
 wǎ', naeh, no di'wa ye ǎs dǎh', he'ǎ weh wah o'i wa da-
 yǎh' hǎ ya'go he dyǎh'.

OI'WAH XXVI.

NEH no nəh' neh huh' he ya'wǎh əh, ho'dyǎ nok'dah-
 əh ne Je sus, nə gǎ' ne yò i'wa gwe gòh', ha go'-
 ǎh'seeh na go'i ǎ nya ni'ak,
 2 Swǎn nəh'dəh, neh no nəh' ǎ ga'at ne de wǎ'nis hǎ-
 ə, waeh, he'ni ǎ'nəh dek hwe'ǎ ek thaəh ne Pass over;
 əh huh' ni yo'ǎ weh' ne'neh Nə wǎ'wak' no'gweh wa-
 'wǎ yǎh'dat gah' neh neh də'ǎ wǎ yǎh'səh dǎh.
 3 O nəh' ho nəh'dyǎ ǎs'əh na di'h'sǎ no wǎ'nǎs ha di'-
 əh dǎnt hws'; kuh na di'ya dǎ'əh; kuh no di'gǎh jǎh'-
 əh əh'əh ne gǎn dyǎh'gwǎh gǎh, he'ǎ weh tha dyǎn'dah-
 wǎh na gwus' hǎ wǎ go wǎ'nǎh na di'yǎh dǎnt'hws',
 ə ǎ phas hǎ wǎ yas gwǎh.
 4 Neh no di'ǎh heh'dəh he .de'ǎ di yǎh'də weh'də nəh
 ə gǎh ni'gəh hǎh'dʷa hǎə go nənt ha'di ye'ǎh dʷk ǎ'ǎ wǎ-
 ə nəh' ne Je sus, ǎ'ǎ wǎ nyòh', kuh.
 5 Neh, dih, ne' ǎnǎ', Sǎ nəh', naeh, neh huh', no-
 ǎh' hǎ ga'əh ǎ'nəh dek'hwe'ǎ ek: dyǎ gwǎh' shǎ, də-
 ǎ dyǎh'gwǎe syǎh' ǎ yò'ǎs da gǎh', kuh, ne gǎn-
 lyǎh'gwǎh gǎh.
 6 Neh, dih, ne Je sus, no nəh' neh huh' ǎh dyǎh ne
 3əth ə ny, ho nəh'sa go ne Si mon, no'yǎh'dat gǎs'gwǎh,
 7 Neh huh' hǎ wǎ yǎh do'wǎh əh ne ya go'gweh, ye'a-
 ri'h' ne gǎh'sgwǎ no'əh nəh gǎs'heh dǎh'dǎh, gǎ'ǎ dyǎh'
 na gwus' ǎ ni yò, ho nəh'ǎh'gǎh dya go'ənt hǎh', he'-
 əh weh' hǎh'dyǎh' ho dek'hǎ ni'h'.
 8 Neh, dih, no nəh' wǎ ǎ nǎnt'gə thǎh na go'i ǎ nya-

nih do'non de'nyāh doh'goh, ho nā', A'nah ot', ne gāh, naeh', hā ya'wās duk nā gā' noh ga'yēs haah'?

9 Neh, sāh'āh, nā gā' o'noh, a'wa dā'ni nok, o'i'o wa-nāh, naeh, on da ya'weh dah'goh, neh a'o wān'no wih' no'ni dās.

10 Neh no nāh' wa oh'ni go'ā yān daht ne Je sus, ha-go'yā ah'seeh, A', naeh', he go'wa' de yech hi'yāh'ni go-hāh'gwa nih'? neh, sāh'āh, naeh', ne gai yōh dūh'chiyō he'noh o'ga dye'āhs.

11 Neh, sāh'āh, ne dyōt gont, naeh, e chi'aah no'ni dās; neh, gwa', nihh tāh'āh deh'dyōt gont' dah'de-dwa'dii.

12 Neh, sāh'āh, he'noh a'wāh da yā'on thōh no'noh ne gyah dah'gēh, neh gai'o nih neh huh' noh e yech, hō geh'sa dō'neh.

13 Do gās oh gwā'os, Neh ne ga'ā dih gwa'o weh nā gā' gai'wi yōs'duk hā gat'hāh'go ok ne yo'ān ja gwe'goh', neh huh', haeh'gwah, nā gā' he'nāh'o goi yōh dw'hā wāh nā gā' ya go'gweh ā want'yo wi'aak, haeh'gwah; neh' ā yon'da dān'noh dō'nyoh gwaak.

14 O nāh' sha yah'daat ne wus hā' dek nii' aga'āh ni ā'nān dii', Ju das Is car i ot ha ya'āoh', neh huh' he-a'we noh' he thā nih'dyoh na dih'sān no'wa nās, ha di'yah dont hwus'.

15 Ha go'yā ah'seeh, Do ni yō'i wāh a'gyooh', nā a'gwa yah'dat gah'wāh'āh'? Neh huh', dih, ni o'non'di'wih-sāh'oh neh sāh ni'wus'hā ni yo'wis da ge, no wā'de-no'oh.

16 Neh huh', shō, kuh', naeh, ni yo'o weh' hoh saah' ne wa'ih saak na'yō nok'do daht o nāh' a'o yah'dat gah.

17 Neh, dih, ne da'wa dyē ānt wā nīs'hā deh wa't-nōn dek'hō nya'nooh ne deh wat'hāh gwāh'gwah dōh', hō wa'yah do'wāh'oh ne Je sus. na go'i'o nya nih, hō wā'gh'seeh, Ga ā'o weh', ne gāh' nits nō'ehs, nānt gwā'syo nyāh nā'sa dek'hō nih ne Pass over?

18 Neh ne' a wāh', Neh hu' oh sneeh het'ga'non'de-yāh, ā she'swa yāh do wāht ha yah'da do gā' nō'g gwah

she'swā os, Neh ne' a wā Na di'ō nya nih, O nāh' he gā'oh ni ga deh he nis wak'hok dot, Neh'huh, dih, 'sa noh''sot. ā ya'gwa dek'hō nih ne Pass o ver ne he'i o nya nih.

19 O nāh, naeh, no'wan di'ō nya nih' ho di'wa ye'is-oh' neh huh' ni o'di ye'āh he ni a'goh ni gooh'dās dōh' o Je sus', waa'dis syō nih', naeh, oh wa'des aah ne 'ass o ver.

20 Neh huh', ni yo'o weh' no nāh' oh gāās'ah oh wa-oh' o nāh' do gā' ho non'dyān dōs'oh ne wus hā' dek-i' sga'ch ni ā'nan dii.

21 Da neh' he nāh weeh ho non'dek hō nih, ha wā', ho gās' oh gwā'os, neh ne sha yah'daat nā gā' he'ni-wa'di' ā o'gyah daat gah'.

22 Neh huh' ni ya'wāh'oh na gwus' dyo deh'has dōs'oh o dih'sāh'sch'oh, ga gwe'goh' neh ne ye yah'di a dyēh' o wā'ah seeh, Syah'da gwēn ni'yōh, iih', gāh'?

23 Dech ha'go wā'nāh sā gwāh', ha wā', Neh ne shah-ā'ya gyēn'nis oh'do jūnt, neeh sha a'yah daat ne'neh ā-ga dwān det'.

24 Neh No'wā'wak' no'gweh ho'oh dān'dyō'on dyēh', i'wa ye'ih o'on dyēh' he'ni ga ye'āh ha'a ya dōh; ga-o'oh, dih, ha yah'da deh no'o gweh he'o weh nā-weh'duk No wā'wak' no'gweh ā o'yah daat gah' neh ah'gwah neh huh'ji gā'aah na'gā noh de o'no gā'dōs'oh.

25 Neh, dih, ne Ju das, no'yah'dat gah'wāh, des ho'wā-ah'sā gwāh, ha wā', Sa di'ō nya nih, iih', gāh, neh huh' ā gyēh'? Neh na'wā'ah seeh, Neh', wach, sa'dōh'.

26 Neh, dih, he'nāh weeh ho non'dek hō nih, de oh'-wāh no āh'gwah ne Je sus; de o'dā no'nyos'oh; de o'-ah'goh', kuh; o nāh' he a'go ya wiuh na go'i o nya ni'-k, ha wā', Swa ye nāh'; i swaak: neh ne gāh' nā gā', e' gyah dah.

27 O nāh, haeh'gwah, de oh'gwāh' ne ga wis'dah: de-no'nyos'oh, haeh'gwah; o nach' he a'go ya wiuh, ha-rā, Swa gwe'goh' swa ne'ge āh:

28 Neh, sāh'āh, neh'huh nā gā' ne get gwāh'sah no i'-

wa ni'yās dōh ne wa seeh' wa di'wih sah'ōh, neh ne gēt-gah'deh dyon'da dā'ont hwah seeh' nō'sa gā'gō'e wat ne go i'wa neh'ak shāh.

29 Neh, dih, noh gwā'as, tǎh'ǎh niih to'sak ne'ge ǎh nǎ'gǎ' ne wa dō nih noh'ōh'sah, ne ga'oh' nōh'wan dih he'ni dwǎ'nīs hǎ deh, o nǎh' dō gǎ' wa seeh' ǎ'ji'dwa ne'ge ǎh he'ō weh' ni thoh'nok da yǎh het'ha nǎ geh Naah-nih.

30 Neh no nǎh' wǎ'ǎ nǎn ni hǎh' no'non dǎ no'duk', ho di'ya gǎh'ōh, neh huh' he'ō'ue nōoh' he dyo non'da deh neh Olives. O nǎh ha gō'yǎ ǎh'seeh ne Je sus,

31 Swa gwe'goh' ne gǎh' dǎ swa'do dǎh'h'dǎh neh gai'ō nih he'gyah da deh' nǎ'gǎ' wah son'da deh; neh ǎh'ǎh he'ni ga ye ǎh' he ga'ya dōh, Neh nǎ'e nyōh ne de-yō'di nōh'gǎ'ont' hos de'is dōh; da, neh' ne de-yō'di nōh'gǎ'ōn'dōh'ōh wǎ' nǎn'ni dyōh'gwi nehs' dǎ wǎn'nān-dō guh', sho.

32 Neh, dih, no nǎh' dǎnt gaat'gǎh, iih ǎ'gwa'ǎn dah hǎ gyōh' ne Galilee.

33 Pe ter des ho'dwǎ nǎh'sǎ gwǎh' ha wǎ'ǎh seeh, neh' gih shǎh', he nǎ'ya wǎh ne ga gwe'goh' nō'gweh da'ya gō'do dǎ'ǎh dǎh' on'da yō'i wah'heht he'syah'da deh', tǎh'ǎh gwa', naeh, niih, de'wǎn'dōh' tah'da'wa ga'do dǎ'ǎh'dǎh.

34 Neh na'wǎ'ǎh seeh ne Je sus, Dō gǎs' oh gō'yǎ'as, Neh nǎ'gǎ' wah son'da deh, ah soh' ǎ'gǎ'ǎk deh os'nyīēh'ōh ne da gǎh'h'ǎh, ǎh' nǎh sa'dōh hiih, naah'gwīs'dǎh' a'e sa di'wa dek he'gyah da deh.

35 Det hōs'nyīēh'ōh ne Pe ter, ha wǎ'ǎh seeh, Neh huh', gih shǎh', nǎ'ya wǎh ne dō gǎ' da eh'ni ceh', tǎh'ǎh deh dōs'gǎh' ta'gō ya'dōh hiih'. Ga gwe'goh' nah huh' na'ō di wǎn'na wǎh na'gō'i'ō nya ni'ak.

36 O nǎh ne Je sus det ho'yah dǎ'dyeh dōh de tho'di-yōs'ōh ne Geth sem a ne ga ya'soh; neh huh' o nǎh' ha gō'yǎ ǎh'seeh na gō'i'ō nya ni'ak, Nǎ, kuh, ja dyǎh', he nǎ yō nis heht ho'ō weh' ǎ'geet', ǎ'ga'dǎ nǎ'yǎ nōh.

37 Neh he a'gō ǎh ne Pe ter, kuh ne dei'ys'heeh ne Zebedee ha gō'a wak'ahōh; oh wah'na wǎh' o nǎh'.

wa ah'ni go'et gäh, wah'oos däh', kuh, naah'ni go'äh'gäh.

38 O näh' ha go yä'ah'seeh, Hah'de yò dohk' gah'ni go'et gäh na gat wais'häh; agwus' neh huh' he'yò dohk' ne gä'e yaht gäh; nä', kuh, swa ah'heht; neh, kuh, naah'de dwa'ye naah', dwa dah'ni go'ä'ähk.

39 O näh' os thooh' hes hot'gä is'doh; neh, kuh, ne'eh dah'gäh ho da'do nyus'oh, ho däh'na yän'dus'oh, ha wä', Hah'niih', neh, gi h shäh', ne' theh o'gwe nyoooh', nä'gä' ga wis'dah a'ga'at he'ni gyah'da deh. Neh huh', di h, naeh', sho; tä h'äh, naeh, neh ni h he'ni dwak'ni go'oh däh; neh, gwa', niis he'ni di'sah'ni go'oh däh.

40 Neh ne sha go'yah do'wäh oh na go'i o'nya ni'ak; ho ni'dah hoh', gwah, no näh' saa'go gäh; ha wä'ah seeh ne Peter, Gwe! tä h'äh, gäh, deh swa'gwe nyoooh, ne do'gä' a'e dwa dah'ni go'ä'ähk sgat a'ga'is dah'ek'?

41 Swah'ni go'ä'ähk, swa'dä na yäh, kuh; neh nä'gä'ak deh di'swah'ni go'än'di ä'n'twäh'; neh not wa'i shäh hah'de yo dohk', naeh, o'ga'yäs'; o da'ge e yoo', gwa' naeh', noh wa'ah.

42 O naeh' o'yah jih he sha'we nooh' ne de k nii' wa-doh'thah, sho'dä na yän'dus'oh, kuh; ha wä', Hah'niih', neh', gi h shäh' nä'gä' ga wis'dah ä'gä'ak deh o'äh dooh he'ni gyah'da deh, neh', sho, näk ne'ge äh, neh huh' ni ya'wäh' he ni di'sah'ni go'oh däh.

43 O naeh' neh huh' sho yos'oh, sho ni'dah hoh', aeh, no näh' saa'go gäh; neh, sä h'äh, nos'deh na'di gaah'gäh.

44 O naeh' shòt hä'da dōh' o'yah jih' he sha'we nooh', neh, ne sä h' wa dōh'thah he sho'dä na yän'dus'oh, shah'-o wä'nos shoh', sho, ne' sa'äh.

45 O näh' sa'a go yah'do wäht na go'i o'nya nih', ha go'yäh'seeh, Swä h dah'hooh', sho, o näh': swa do'is shä', kuh; swat ga'thoh', o'näh' hoh ga'eeh he'ni yò'is daah'-eeh', No'wa'wak' no'gweh wa'o wa yah'dat gah ha dis'-oh dah'gäh no di wa'neh a gōh.

46 De swa dah't: neh nō gwah'dän dyo'on dyiēh; swat-gat'hoh', o näh' wa'a yoh' na gyah'dat gah'heh.

47 Neh nah'noh hot'ha'ah, jat ga'thah', Ju daa, nes-

sha yah'daat ne wrc hăă' dek'ni' sga'eh ni ă'năđđ, wa a yoh, hă dyoh'gwă o wih gă dyoh'go wa năh, ah'sha-ah', gah huyah'shoh oh, kuh, ha di'a wi'no on dyiêh'; dă-ă noh dăđ'lih' he thă nih'dyoh na di'isă no'wa năă' ha di-yah dont hwrs; kuh no di'găh jih'dah shoh ne găn dyoh'gwah gēh.

48 Da neh' he o we'gwa da weh'duk' wă o wa yah'dat-gah o yăn deet' ha go'yo nya nii', ha wăă', Neh ne son-di'gwa'nah ot dă'e ji'gwa yos', neh neh'huh, ne' neh; ă she'swa ye năh, să noh' ă sha'doh sech.

49 Wăh o'gon da' dyiêh' o năh' ho yah'do wăh'oh ne Je sus, neh ne' wa ăh, Sgăă noh'gă ăk, Sa di'ô nya nih'; o năh' de o'ji gwa'yos dōh.

50 O năh' ne Je sus ha wă'ah sech, Gya dă'oh', ă nah ot' ne găh gai'ô ni'ih' he ga oh' non da'sech'? O năh' neh huh' ho di'yos oh, ho wă'n'is oh'da ech ne' Je sus, wa'ô wa ye'năh'.

51 Neh ne jat'gathoh', sha yah'daat ne Je sus hă-nch'gwah, tho nis'oh'da gwa'ih sooh, thoh'shă'ges sgwăh', ho yăh'doh no'hah'shăh no'wă go wa năh' na di'yah dont hwrs; neh ne wa'oh dyahk'dek.

52 O năh ne Je sus ha wă'ah sech, Sa seh'să no'nih' ne sah'sha ah' he'ô weh ni ye'yăn dah'gwah; neh, săh'ăh, ne ga gwe'goh' ne' neh dă yêk nah'sha ah', neh, kuh, ă ya go'i wah dont nah'sha ah'.

53 Neh huh, găh', ni yoh'dăă he să noh'do nyoh' nih'-sech, tăh'ăh deh'sho gwe nyoo' ne'wah no'sa o ya'dă nă-yă'os Naah'nih, ne' neh huh' no'ya'wăh ne'wah, si'gwa no'ô gi'dynh goh ne wrc hăă' dek ni sga'eh ni ga ye'ih ne ye'ih ni wăh'nyah es'hăă hăă na di'ô yah'ge o noh'!

54 A, di'ih', nă ya'wăh', ă gai'wa ye'ih he'ni ga ye'ăh' he ga'ya dōh', ne tga gont neh huh' no'ya wăh'?

55 Neh ho'ô weh', shô', kuh, he'ni dyo'is dah'e noh, ne Je sus ha go'yă'ah'sech ne găn dyoh'go wa năă, Neh huh', găh, ni swa'da dyc'ă an dyiêh he na'e swa yech neh sha gôh'set hah' da'e swa do gânt swah sha'ă o wi'non-dyiêh, swa wăh'ga'ă o wi'non dyiêh', kuh, gwca' ne'wah

sgwa ye'no eh? Oh hăh'syo nyoh', nach, do găs' dwăh'-
dyoh' ga di' o nya nih no nŏh'sa do'găh dih'gêh; da, tăh'-
ăh deh'sgwa ye'ngăh.

56 Ga gwe'goh, dih', nă găs' neh hui' nŏh a'wăh, ne'
tga gont' a'gai'wa ye'ih he'ni o'di ye'ăh ho di'ya dŏh no'-
di do găs'da nih. O năh' ha'di gwe'goh' na'go'i o nya nih
ho wă'yah dat'gah wăh, wă'ă non deh'gòh', kuh.

57 Neh ne sha'a di yah'daat no'wă ye'ngăh' ne Je sus,
neh hui' o năh' wă' o wă gon'duk' he' thăh dyoh' ne
Ca i a phas, ho'wă go wa'năh' na di'yah dont hwrs; neh-
hui', kuh, o' o weh tho di'yah'da ye ih'oh' na di'ya do'oh,
kuh, na di găh jih'shoh' oh.

58 Neh, dih, ne Pe ter wa o'non dăh we'ăh non da'-
eh, he o'yos oh' hach'gwah he tha dyăh'dah gwah no'-
wă'go wa năh' na di'yah'dont hwrs neh shah'gaat' ho-
non'dyăh des'oh na dih'hah shăh, neh m'eh ă gat'gat-
hoh hă'ya wăh.

59 O năh' na dih'săn no wa năs' ha di'yah dont hwrs',
kuh na di'găh jih'shoh' oh, ga gwe'goh', kuh, na di'a shăh'-
ăh, wa ă'ni saak no no'wăh'oh a'wa di'wa gwa'ih sih
ha'yah'da deh ne Je sus, neh hui' no'da ga ye'ăh duk a'-
o wă nyoh.

60 Tăh'ăh, dih, de'o di'găh; do găs', nach, he sôh-
jih gôt gah'deh no'no'wăh'oh ye i'wa gwa'ih sos ho di'-
yos'oh, tăh'ăh, gwa', ah sôh' de'o di'găh. Neh', dih,
na gwrs' he yo'dohk dah'goh, de i'yrs heeh neh hui' ho-
di'yos'oh, no no'wăh'oh ho di'wa gwa'ih sooh',

61 Neh ne' o năh', Ha wă' nă găs' ho'gweh, A ge'gwe-
nyoh' na'gi wah'dŏht no nŏh'sa do'găh dih Na'wên ui'-
yoh, neh', kuh, ne' săh ni wă'nis hă ge o năh' o'sa ga'-
nŏh sih'sah o'ok.

62 Neh ne det'ho'dah'oh no'wă go wa năh' na di'yah'-
dŏht hwrs, ha wă'ă seeh, Tăh'ăh, găh, deh thah'gwis-
dăh thah'dŏsah swăn'nŏh'să gòh? A' năh ot' ne găh
nă găs' wa ni'wa gwa'ih sih heh'syah'da deeh'?

63 Neh, dih, ne Jo sus, ho dwă'nŏh dŏh'dŏh, shŏ.
O năh' no'wă go wa năh na di'yah'dont hwrs . det hos'-

nylêh'oh, ha wă'gh sech, Oh go'yă as, da ses'nylêh, neh
gh sa dyc'ăh duk ha yah'da deh noo'heh'ô weh Na'wên-
ni'yôh, neh na'sgwa o wi'h, a'dih gwah do găs iis' ne
Christ, No'a wak Na'wên ni'yôh.

64 Det hos'nylêh oh ne Jesus, ha wă'gh sech, Neh',
waeh', naeh, oh'sih: tăh'gh de'wân dōh' tōn'da yôh-
syo nânt noh go'yă os, Neh no'ă do'gwa hah'de ga gont'
wa'eh se găh' No'wa'wak' no'gwel' ă thăh'dyon dahk ga-
yăn'neh go'gwa ne gah has'des hăh, kuh no năh' dănt'-
heh' oh jih'gă go'shōh ne gă'o ya go.

65 O năh' no'wa go wa năh' ra di'yah'dont hwus de o'ăh-
ne gă oh no'dyah'da wi'h'shăh, ha wă', Neh nă gă', hō-
gwel' wa et'găh ho dwăn'noh diis: ah'soh, găh, de yô-
dō'ăn jo oh ne ye i'wa gwa'ih sos? Swat'gat hòh', o năh',
nach, e swa'ok he non'dwă nă'et gânt ha yah'da deh Na'-
wên ni'yôh.

66 A' ni swah'ni go'oh dăă'? Det ho'dis nylêh'oh, ho-
nă', Neh', wach', he no o'yăh hi'hk, gă'e yaht o di'wa deh.

67 O năh' hō wăn'nis gyon'dyos oh na'goh'sah gēh, ho-
wa'go ek hōh, kuh; o yah'shōh oh', kuh, hō wăn'nis oh'-
da gwăh'dă nih hō wa'go ees;

68 Hă nan dōh', Da gwa'do găs'dăh, iis, ne Christ,
soo ne hul', wa ya'go cek'?

69 Neh ne Peter as de'gwa noh gah'să dih năt hăh'-
dyoh no gyêh. O năh' neh hul' hō wa'yah do'wăh oh
ne yêk sah'da sech ah', ga wă', iis, ăh, gyech', aneh'-
sgwah' ne Jesus, ne Galilee tho ya'găh oh.

70 Ho dōh'hi yrs'oh, dih, he'a di gat' ga gwe'goh, ha-
wă', Tăh'gh deh gi'wa yăn de'ih ne' nah ot' sa dōh'.

71 Neh no năh' hes ho'ya găh'oh as'gwa gooh' hes ha'-
da dyiêhs, o yah', kuh, ne ye'oh sho wă'găs oh, neh
no'wăn nă'sech, ne' neh hul', ha dih'si ă dyiêhs, Neh,
nă gă' hō'gwel', hach'gwah de ya'di'a'dyiêhs gwah ne
Jesus tho ya'găh oh ne Nazareth.

72 O nach' sho dōh'hi yăh, a gwus' neh noh'has'deh/
o wăn'na et'găh ho ye'ăh dah'goh, Tăh'gh ni'h deh os'-
thōgh de'e yăn de'ih. nō'gwah.

3 Neh ne deh ja' o nls' heh' oh o naeh' sho' wa' yah do'-
h oh ne dōs gā' oh ni a' di h si' aah, ho wā' ah seeh ne
ter, Do gās' iis gyech chyah' daat he' ni ā' non diih,
h, sās' āh, ne sa yah' do dah' sōs he' ni h swān' noh dās' h.

4 O nāh' hoh saah' no' dwā' nā' et gāh da' noh, wa oh' sās'-
et gāh' da nooh', kuh, Na' wēn ni yōh: ha wā', Tāh' āh
ih deh ōs' thooh deo' yān de' ih no' o' gweh, Neh' ne'
āh o' gon da dylēh' da gvs' nyiēht ne da gāh' āh' āh.

5 O nāh' shos shāāh' oh ne Pe ter, he' ni o' wān noh'-
h heh' oh ne Je sus, ha wā' ah seeh, Neh' nah' sōh ā'-
gk deh dyos' nyiēh oh ne da gāh' āh' āh, sās' nāh sa'-
h hiih he' gyah' da deh'; o nāh' he o' ya gāh' oh; neh'
we suh' de o' gah sās' nls' hāh' syoh.

OI'WAH XXVII.

NEH no nāh' wah' o hāht', ga gwe' gōh' na di h' sēn no-
wa nās' ha di' yah dōnt hws', kuh no di' gāh jih' dah'-
oh ne gān dyōh' gwah' gēh, ho di' a shān' dws' oh, he nā'-
di yeeh a' o' wā nyōh' ne Je sus.

2 Neh' huh, di h, no nāh' wa o' was hā' on dāh, o' yah jih'
o' wān nos' gwā' āh, he o' wānt gah' wāh neh huh', het'-
ih' dyōh ne Pon ti us Pi late, thān noh' dō' oh.

3 O nāh' ne Ju das no' yah' dat gah' wāh, no nāh' waat'-
h hōh, o' nāh, gwah', wā' o' wai' wis aah ā' o' wā nyōh,
h hōh' ni go' ān de nyōo, neh huh' hes ho' aah ne sās'
wus' hā' ni yō' wis da ge het' ha di' yah da deh' na di h' sēn-

wa nās' ha di' yah dōnt hws, kuh na di' gāh jih' shōh' oh,

4 Ha wā', Neh' uoh gi' wa neh aak, he' nāh gyech, a gat'-
h wāh' ne deh thah' gwīs dāh' deh o' i wa eh' not gwāh'-

h Neh' ne' o nā', A' nah' ot', di h, naeh', ne' neh'
āh o' gwa' di wa deeh'? Iis, wach, naeh, ne' neh' gai' wa-
in' dah' gōh sa di' wa deh.

5 O nāh' eh dah' gēh ho dyōoh' no' wis' dah, o gyēh'
noh' sa do' gāh di h' gēh; o' yah jih' hes ha' we nooh, wa-
da dyah' tha āh.

6 O nāh' na di h' sē no. wa nās' ha di' yah dōnt hws' de-

ho'dih gwăh no'wis'dah; ho nă, Tăh'ăh deh ga'ya nes'-
hăh găh ne' neh huh' hac'dwah sânt he'wus de'is dōh
no'wis'dah; neh gai'ō nih he' neh huh' ni yō'i wah'heh-
ōh not gwăh'sah hoh dweeh'.

7 Ho di'as hăn'des ōh o năh', neh ho di'eh daa'ni nōh'-
dōh he'ō weh hot'ă'ă yăh na gahs'dă ō nis', neh huh' ă-
sha'go dih'sa dōh'gwaak no'yah jih thă'neet thah'.

8 Neh huh, dih', ni dya'weh dah'gōh no'wah ga'ya'sōh
he ga'eh da deh' nă gă' he ya'wă nis'hă eh, Neh' ga'eh da-
deh'gōh not gwăh'sah.

9 O năh' ōh gai'wa ye'ih he ni ya'wăh ōh hos nyi'eh'ōh
ne Je re my ho do'gă's da'ni ak, Neh ne de o'dih gwăh'
neh săh' ni wus'hă ni yō'wis da gee' no wis'da no'ōh,
neh huh' ni'ō yah da no ōh'heh ōh' he ga gă do'gă's dōh',
ho nō hōh' na'a wa ji yăh' ne -Is ra el, neh huh' ni o'di-
no'ōh gōh.

10 Neh ho nōn'da wis'dah gōh' ho'eh'da deh', na gahs'-
dă ō nis, neh huh' ni a'gi wis'ah seeh' Na yah'da gwên ni-
yōh.

11 Neh ne Je sus o năh' neh huh' i aat he'a gat ne
thăn nōh'dō'ōh' ho ōn'dōs ōh, ha wă, Iis, găh', ne Go'-
wăh go waa' ho nō wăh' ne Jews? Det hos'nyi'eh' ōh' ne
Je sus, ha wă'ăh seeh, Neh', wach, sa'dōh.

12 Neh huh' no năh' wa'ō wan dwăn'nōh dih' na dih'-
săn no wa nă's ha di'yah dōn twes, kuh na di'găh jis'hōh-
ōh', tăh'ăh deh thah'gwis dăh' dah des'ho wăn'nōh să-
gwăh.

13 O năh' thos nyi'eh'ōh ne Pilate ha wă'ăh see, Tăh'-
ăh, găh, deh sat'hon deh', he'ni we sōh' ni yō'i wa gee,
ha di'wa gwa'ih ses de yō do găh'dōh heh'syah da deh'.

14 Tăh'ăh, dih, deh'jo'wă nant'ăh' dah des'ho wăn'nōh-
să gwăh; neh huh' hoh gaak daht' naah de yō dōh'k'
wa o'i wa nă'ă gōh, ne thăn nōh'dō'ōh'.

15 O năh', no năh' shah ga'eeh he ni ă'nōn dek'hwe'o-
ees, neh huh' nōn da'ō i ōh dă'ōn dyi'eh', ne thăn nōh'dō-
ōh wa'a go yat'gah wăh', gă's', ne gūn dyōh'gwah găh',
sha yah'daat na nōs'gwah, ga nyōōh, shō, nă ă nih, neeh'-

16. Neh', dih, nò di yān duk' ne' neh ho'q weh no'oh-
sān'no q'gaht' ne wa'et gāh'gēh' na nos'gwah, Ba rab-
bas ho wā'yaas'.

17. Neh'huh, dih', no nāh' shá o di yah'da ye'ih ha go-
yā'ah seeh, né Pilate, Ga ā ni gaah' de swa'do ān jo nīih'
ā gwat'gah wāāh', Ba rab bas, q'gi', Je sus ne Christ
ho wā'yaas'?

18. Neh 'sāh'āh' no nōh'doh, neh', sho, gai'q nih ne
gah nos'hah qoh', heh ho wā'yah dat'gah wāh'.

19. Neh'huh, dih', no nāh' neh huh' da'a dyāāh' he
det tha'yah do'weh dah'gwah, go di'wa nyeh'do on dyiēh'
ne' yōōh', ga wāāh', Sā nōh' hah gwis'dāh nāh syeeh'
ha yah'da deh' ho i gāā' tga'i'wa ye'ih ho'gweh; neh,
sāh'āh, ne we sōh' -o i wa gee oh gyo'ya gāh nā gā' wā-
nā'hā deh', q'ga'dya nōhk', neh gāi'q nih' ha yah'da-
deh.

20. Neh', dih, na dihsān no wa nās' ha di yah'dont hwus',
kuh na di'gāh jis'hoh qh', oh sha'go dihi'ni go'da gōh ne
gān dyōh'go wa nās', ne tga gont', neh ā'q wān do'e syok
ne Ba rab bas, ā'q wā'i wah dōht', naeh, ne' Je sus.

21. De cha go wān'nōh sā gwāh ne thān-nōh'do qh', ha-
go'yā'ah seeh, ga ā ni gaah' ne de i'ys heeh, di swah ni-
go'i yōō' ā gwat'gah wāāh'? Ho nāāh', neh' ne Ba rab-
bas.

22. Ha go'yā'ah'see, ne Pilate, A, dih, naeh', sho',
nā gyeeh' ha yah'da deh ne Je sus ne Christ ho wā-
yaas'? Neh' ne ga gwe'goh' ho wā'ah seeh, De q'wāyah'-
son dāh', naeh.

23. O nāh' neh thā nōh'do qh' wā āh, A nāh ot',
dih', ni o'dye āh' ne wa et gāh'? Neh, dih', nōh'ga gā-
ā', sho, des ho'nōh sānt'hwah qh', ho nāāh', De'q wā-
yah'son dāh', naeh.

24. Neh'huh, dih, no nāh' wa a'gah ā yōōh' ne' Pilate,
heh tāh'āh dah a'wa des, neh', sho, sāh'gwah ne da'-
o nōn dihs'do wa'nāh do'q on dyiēh o nāh' de'oh gwāh no'-
ne ga nōs, hoh'jo aēs'oh he'a di gāht ne gān dyōh'go wa'-
nāh; ha wāāh, neh nīih nā gā'ak deh o'i wa eh' he'-

gyah da deh nă o'want gwăh'saih' nă gă tga'wa ye ih
ho'gweh'; iis, naeh, gai'wa yăn'dah gôh swat ga'g ôh.

25 O năh' des ho'di wă năh să gwăh ne găn dyôh' gwa-
gwe'gôh', ho năh', Neh năat gwăh'sah iih găi'wa yăn-
dah'gô ok; kuh ha di'yah da deh nă gwak'sah dah!

26 O năh' neh ha go'yah dat'ga wiih ne Ba rab bas;
neh', kuh, no năh' shah ga'at neh' săh ni yô'joh dyôont
ho ye'ăh'dah gôh hoh soh'gwa wes'hos ôh ne Je sus, o năh'
ho yah'dat gah'wăh neh neh dă o'wă yah'son dăh o năh'.

27 O năh' no dis'geh g'geh dah nă dyôh' gwăh ne thă
noh'do ôh neh huh' he o'wă găh' ne Je sus beh tho noh'
sôt ne' thă noh'do ôh; neh huh' o năh' wa'o wăn dyah-
de'o e găh ne găn dyôh' gwa gwe'gôh' ne găn dyôh'-
gwant, no dis'geh g'geh dah.

28 O năh' ho wăn dyah da'wih sooh, neh' ho wăn dyah-
da'wih doh' ne gwăh dăăh găh ni wa'dyah da'wih syôh'-
dăăh.

29 Neh kuh, nă năh' wăa'dih hi gwais'aah' na we'o-
ek' nah oh'dăh găh, tho di'ech' nă noh găh'găh; neh,
kuh, ne da o'wăn dah'dis yôh na yăn'neh go'gwa; o năh'
de o'nôn dos'ho'dos'ôh he'a găht, neh nă wăn dăn do-
nyah doh; ho năh', săh noh' săh năh'do nyo'ok ne Go'-
wăh go waah ho nă wăh ne Jews.

30 O năh' wă'o wă nis'gyon dih'; sho wăh'gwăh, kuh,
na dah'dis hăh; ho'nôh găh'găh, kuh, tho di'yăh doh.

31 Neh no năh' shah ga'at ne' wă'o wăn dăn do nyah',
sho wăn dyah da'wih sooh ne gwăh'dăăh găh ni wa'dyah-
da'wih syôh'dă, neh na'o hwăh ho wăh sho wăn dyah da'
wih doh; o năh' o'yah jih he o'wă găh, de o'wă yah'son-
dah'nooh.

32 Neh no năh' wa'a'di ya găht', ho'wă'yah dus'ă-
nyôoh nă'gweh, Cy re ni an nă'yah doh'dăh, Si mon ha-
ya'sôh'; neh da'o wăn năh'do os' hot hăh'ôh nă'o wăh
ne de ga'yah sont.

33 Neh no năh' neh huh' wa'di yôh' he'o weh' Go-
go tha ga'ya soh', (neh găn doh', he'o weh ga'nă găh'
no năh' găh' ok dah,) neh neh tho'wă wii' ne de yô'ne-

'yòh jis' nă ă'ne ge ăh, neh de ga'yes dōh' nos hah'-
h.

4 Neh, dih, no năh' wa'ak dōgh, tăh'ăh de o'ga yăh'-
h na'a ne'ge ăh.

15 O năh' de o'wa yăh'son dvs'oh; de o'dik hah'sōgh
syô'nyvs hăh; de o'nont gă'nyos oh de o'dih wvs'dyah-
oh, [oh gai'wa ye'ih, dih, he ni o ye'ăh hos ny'ăh'oh
r'do'găh dă'niak, Neh neh de o'dik hah'sōgh na gvs'yô-
ră'hăh, da' o năh' neh heh'tgăh' tkhăh'gwah', neh',
neh; ne de o'nont gă'nyos oh, de o'dih wvs'dyah gōh son-
ih gwa'nah ot' ă ye'ō gōh.]

26 O năh' ho nōn'dyăp dvs'oh, hō wənt'gă'os oh ne'
ah hah'.

37 Neh' no di'ăh năn'dak dōh ni o'nōh ă'gă'yaat neh'
sh'ot' wa' o'dēs dōos duk', ga'ya dōh', NEH NE GĂH'
Ă GĂ NE JESUS, NE GO'WĂH GO WAAH, HO-
Q'WĂH NE JEWS NO'NŌ ĂN'JOH DĂH.

38 Da neh ne de i'yvs heeh ne sha go'nōh set'hah
yah gaat de'ō wan di'yah sont; sha yah'daat ha yăn'neh-
g'gwa, sha yah'daat', kuh, shat'gwa di'gwa.

39 Da neh' ne' neh huh' ha di'ăh da'nōh, hō wa'nōh-
pō'do nyōh', ho nōn'dwă na'et găh'da nōh ha yah'da deh;
ăh, kuh, neh de ă'nōh wōh'ō ăn dōos'; hă năn'dōh', kuh,

40 Iis neh si wah'dōht.hah no nōh'sa dō'găh dih, neh,
uh, neh săh' ni wă'niă hă ge o'sa sa dyă'nohk dăh, sa-
s'dyah da'geh hah, sa să'da deh'nya gănt; neh', gi-
hăh', neh iis 'Ya'a wak Na'wên ni'yōh', da sa'dyah dănt
ă' de ga'yah sont;

41 Haeh gwah', kuh, na dih'să no wa năs' ha di'yah-
gat hwvs hō wă'nōh gă'nis'oh, he'a di'yah'daah na di'ya-
g'oh, kuh na di'găh jih'shōh oh, hă năn'dōh,

42 Neh, naeh, neh cha go'yah da gwvs' no yah'shōh;
oh nă'ō h'wah, tăh'ăh, naeh, de'ō gwe nyōh' o'sa a da-
yah'da guh. Neh, gi hăh, ne' dō'găh' neeh' Go'wăh-
ō'wah' ne Is ra el no'nō ăn'joh dăh, o năh' he' de ga'-
ah sont' det ha'dyah dănt; o'ăh, ne' neh' ă'ha gwai'-
agwên ni'yôs'.

43 Neh, naeh, ho yah'dāāh'sgwah Na'wēn ni'yōh': o-ngh, dih, ho yah'da ge hah, nānt hoh'ni go'i yō'aak, gi-shāh', ha yah'da deh. Neh, sgh'gh, ne' a wāāh', lih' ne gāh Hak'ha wak', Na'wēn ni'yōh.

44 Haeh gwah', kuh, neh sha go'noh set'hah neh shah'gaat' de'o wan di'yah sont, shah'o'i waat ho di yā'āh-dah goh ho wan'dwā noh'di oh.

45 Neh'huh, dih, nah wah'sa wāh ne ye'ih chi yō'is-da eh oh dwa'dah son daik, ti'ga gwe goh he'yo ān'ja deh, neh huh' ni yo'o weh' hoh ga'ak daht, no nāh' dyuh dōh' chi jō'is da eeh.

46 Neh'huh, dih, noo, no nāh' dyuh dōh' ni jō'is da-eeh, o nāh' tho deh'has dōs'oh de oh'sānt hwah'oh ne Jesus; ha wā, Eli', Eli', la ma' sa bak tha'ni! neh' gān dōh, neh Sgwēn ni'yōh, Sgwēn ni'yōh, a', naeh', heh gwah' ti sgat'gah wāāh'?

47 Neh, dih, neh de'g non dyes'dōh ne' neh huh' ha-dih'si aah, no nāh' wa ā'ng ok, wa'g nih, Neh neh, he-o'noos ne' Eli as.

48 Neh' ne wah'o'gon da dyāh de o'gh da'dōs oh sha-yah'daat' he'ni ān'nān di, de oh'gwāh ne de ga'ne gah'-gwah, neh' ho noh'heh dōh ne de yō'ne ga'yōh jia, oh-ā'ng gā'yaat ha'o'aah, neh wa o'ne ga nont.

49 Neh, dih, naeh, no yah'shoh wa'g nih', sgh'noh', shō: neh' ne dwat'gaat'huh a'dih gwah ānt heh' ne' Eli as, ānt ho'yah da'geh ha'neh.

50 O naeh' no nāh' des hoh'sānt hwah'oh ne Jesus, tho deh'has dōs'oh, neh huh' ni yo'o weh' o nāh' ha we'e-yos'oh.

51 Da neh ne jat ga'g oh, neh ne yō'sa ni'yont' oh-seh'dah goh he'o weh gwus dyō nok'da do'gāh dih de yu'-do wās'oh, heh tgāh' dyuh sa'wah goh, a ok'dah goh heh de yuh'dyon dah'dōh; neh', kuh, neh wah a'ān jon daat oh dwa'do wās'yooh' kuh, he gas dāān'de nyoh.

52 Neh, kuh, noh wa'deh ho'do gwa'oh he'yeh sa'do-nyoh, neh no yah'da we sōh' neh tho di'wa ye'is dōh no-ni'dah hok det ho'nont gā'oh,

53 Tho di'ya gāh'oh ha dih'sa dō'nyok, no nāh' shah-don'da at gāh; neh huh' he o'di yos'oh he'ga non'da yāh neh o non'da dō'gāh dih, neh huh' he sha'go non'dyah-do'dah sah'seeh gōt gah'deh [nō gwēh.]

54 Da neh' no nāh' nō'wā go wā'nāh no'dis'geh ā'geh-dah ne skat de wāh'nyah eeh ni ā'nān dii, neh, kuh' neh, shah'gaat de ā'nān dii hō want'ga oh ne Je sus, wā ā'nont gaat huh' wah ā'ān jon daat, kuh he'nāh g'wāh-syoooh no yah o i'we nōoh shoh, wa o'nōh dyok hoh dwa-dok dāh; ho nāh, Gai'wa gwēn ni'yoh' dō gās' nā gā neh Ho a'wah gā'gāh Na'wēn ni'yoh'.

55 Da neh no nont'gah deh ne wā ni'oh shoh'oh neh-huh' he wā'nehs gwah, we āh' de dwa'di ga'neeh, hō wā'-non dā dyiēh' ne Je sus he ni yo'o weh' ne Galilee dā-ā'nōh dān dih, de o'wās nye'dyiēh', kuh.

56 Neh he'ni yo' ne wa di'yah'dā dyiēh, neh gyeeh ne Mary Magdalene; neh, kuh, ne Mary nō'wān di noh'-āh ne Jamea, Jo sea, kuh; neh, kuh, nō'wān di noh'āh ne Ze be dee hok sah'dah shoh.

57 Neh' kuh, no nāh' oh gā'ās ah oh wa'doh', neh-huh' ho yos'oh no'ot ga'nō nii nō'ō gwēh, A ri ma the a da eet', Jo seph ha ya'soh; neh, haeh'gwah, na'ō hwah neh ho i'ō nya ni'ak ne Je sus.

58 Neh huh' he a'we nōoh' het'hāh dyoh' ne Pi late, ho dō'e syoh'gwa nii na yah'dah ne Je sus, O nāh' ne Pi late, ho i'wih sah'oh nā dwat'gah wā'ak.

59 Neh ne Jo seph, no nāh' dōn da'ah sānt na yah'-dah, neh na gwus' ga ni gā'ō shi yō ho wa'da seeh.

60 O nāh' neh huh' he'o yas hāh he'ō weh neh' ha'ō-hwah' ho da'des ah'seeh non da'deh sa'doh gwah; ha'ō-hwah', kuh, ho ya'dō nyus'oh ne gas dā'gōō; tho h sgwā'-gah ha'de nyah'doh he' gah ho'gā ānt, ne gahs gwā'ā-dāh, hōn da'deh sa'doh gwah; o nāh' o'yah jih he sha'-we nōoh.

61 Da neh ne' neh huh' ik'nehs neh ne Mary Magdalene, neh, kuh, ne je yah'daat ne Mary; dek nih'-dyoh, hek'ni gat' heh on da'deh sa'doh gwah.

62 Neh no năh' wah'o hăht', neh wă nîs'hă deh jo'-
non'dă dyeh' neh chi' s'non des'yo nya'noh, neh na dih'-
să no wa năs ha-di'yah dōnt hws, kuh ne Pharisea,
ho di'yah'da ye'ih qh' neh huh', he'ăh'dyoh ne Pilate;

63 Hô năh, Syah'da gwên ni'yoh'; Neh no gwus'hăhă
nă'a wă nă gă naah ni'goh hoh'thah, nah soh' chi'o hah,
Neh no năh' s'ga'at ne săh ni wă nîs'hă gē, o năh'
dănt'gaat găh'.

64 Neh, dih, ne ji wis'ah o do'găh qoh. nă'ya wăh' s'
want'ga's ok hōn'da'deh sa'doh-gwah' he'ni yo'o weh' hă-
ga'ceh neh săh' dwă nîs'hă deh; dyă gwa'sho, na go'i-
o nya nih neh huh' s'an'di yoh' ne so'eh, s'o'wă yah'da-
nos'goh; da o năh' s'sha'go nă'as no gwew', O năh'
dēt hōt'gă qh' he'o weh ni'a'we'e'yo noh. Da neh ne
nah'găh nă yō'yăh hihk s'ga'gă'is he'nă ya wăh, naeh
he'ni ya'wăh qh' ne dyō dye'ăh dōh.

65 Neh na go'yă'ah'sech ne Pilate, Swa'yăh', waeh,
naeh, nă'non'tga's qh; swah'dăn dih, swa ni yăăt', kuh,
he'nă swa gwe'nih'.

66 O năh' ho nōh'dăn dyos'oh', o do'găh qoh he'ni o-di-
ye'ăh ha'ah sa dōh, ho di so wah'da năn'dak dōh; kuh,
ne găh'gwăh'găh; neh, kuh, no non'dăh hăh'qh ne
wa's nōnt ga's qh.

OI'WAH XXVIII.

NEH no năh' wa dă nîs yōhk'thah. na wăn da do'găh-
dōh, he'ni yō'o weh' no năh' da'ya wăn dō da-
dyeh' ne dyō dye'ăh dōh wă nîs'hă deh' he'nōh de wa'dă-
da'eh, o di'yo's qh' ne Mary Mag delena; kuh ne je-
yah'daat ne Mary, gyat'gat'hwah seh' haah'sa dōh.

2 Neh, dih, neh, nă' nōh g'wăh, 'wăh' s'jōn daah'
na neh huh'; neh, săh'ăh, no'o yah'ge'o năh' Na yah'da-
gwên ni yōh', tho dyah'dăh dōh' ne gă'o yah'găh; tho-
sgwă'oh nōh he'găh ho'ga'ant, neh huh', kuh, daa'dyăh'
găh'gwăh'găh.

3 Neh dea'gya'dye'ăh' he'ni a'goh seh' dōh' nōh dwă'nih-

bôh', i gâh; neh', kuh, no syô'nyah dôh neh huh' nî-
ga gâ'ânt, he'ni-ga gâ'ânt' no'ni yah'.

4 Neh he nō'wys ha'nihk, wa o di yah'don daah't, sho',
no'ngnt'ga a ôh', neh huh', sho, na o di yah'da wâh ne
ga we'e yôoh' nō'gweh.

5 O nâh' thos nyiêh'oh nâ o yah ge'o nōh', ha go'yâ ah'-
seeh ne dek ni'oh, Sâ nōh' âs nyah'dyôhk; A gâ nōh-
dôh', naeh, he neh' she ji'yah dih'saas ne' Je sus, ne
de o wa yah'son duk.

6 Tâh âh neh'huh, naeh', neh huh' de âh'dyôh nek-
huh; neh sâh'âh, naeh', neh o nâh' det hôt'gâ ôh, 'o'-
wa ye'ih ôh he'ni a wâh. Gas nih', jat gat hôh' ha yus-
hân duk Na yah'da gwên ni yôh.

7 Neh', dih, ne de jâh'sâ i'yâh jah'dân dih', ech'ô wih
na go'i o nya nih, heh' o nâh' det hôt'gâ ôh he'a we'e yô-
nōh; jat gâ'â ôh, dih, neh' â'o â deh' hâ swa yoh' ne'
Galilee; neh huh', naeh, o nâh' â che'swa gâh; da o-
nâh', naeh, ôh gi'ô wih.

8 Neh nōh dyo'dih sâ i'yâh ôh gyat'hâ daat' haah'sa-
dok o nōh'dyôh o'ôn dyiêh; we sôh', kuh, o non'doh-
hō'ôn dyiêh, neh, kuh, neh, ôh tgyâ'âh daat ne gon da-
dyeh' a'ô di do gâs' na go'i o nya nih.

9 Neh he'nōh weeh' o nōh'dân dyo'ôn dyiêh wa o wa di-
o nya'neh na go'i o nya nih, nâ' nōh a'wâh', ôh thâ'non-
dâht' ne Je sus, ha wâ, Sâ nōh' jâ nōh'do nyo'ook.
Neh ne dyo nōh'dân dyo'ôn, hah sih'dah gēh' hōh gi'ye-
nōoh', de o wa nō'nyo'ôh, kuh.

10 O nâh' ha go'yâ ah'seeh ne Je sus, Sâ nōh' an jah'-
dyôhk seek; jah'dân dih', he yech'hi'ô wih' ne de ya'gwa-
dâ'non-deeh, neh huh' hâ â neeh' ne Galilee, neh huh',
naeh, o nâh' â'o ge gâh.

11 Neh no nâh' o nōh'dân dyo'ôn dyiêh, nâ' nōh a'-
wâh, neh'huh, gyeeh, wa a'di yoh' he ga'nên da'yâh'
no'ngnt'ga a ôk, neh neh, wa'o wan di'ô wih na dih'sâ no-
wa nâs' ha di'yah dont hwus', o i'wa gwe gōh' he'nah a'-
wâh syôôh.

12 Neh he'nah weeh' ho di'yah da ye'ih ôh, kuh na-

di'găh jih'shoh oh, do'o non dah'ni go'ih saak hoh', ho di'ăh heh'doh', kuh, neh no i'o wa năh no'wis'dah ho'wăn na wiih' no dis'geh ă'geh dah.

13 Ho năh, Neh' nă swih' neh huh' ho di'yo's oh na go'i'o nya nih neh so'eh: neh ne wa'o wa yah'da nos-goh he'nah weeh o gwăn'dah hoh.

14 Neh, dih, gi'ăhshăh', no'i wa'ok neh' thă noh'do-oh', neh, naeh, nă sha'gwah ni'go ă yăn dah'dăh; tăh'ăh naeh, niis tah'gwis dăh ta e'swa yah'da wăh'.

15 O năh', naeh, ho di'ye nos'oh no wis'dah; neh huh', kuh, nă'ă di yeeh he'ni o'wăn dih'ni go'o niih; da neh' nă gă he'ni o'di wă'noh dăh'heh oh, ne wah' nă gă wă nă-deh' ho di'wa nă geh' ne Jews.

16 O năh' neh' sgat' sga'eh ni ă'năn di no'wăn di'o nya nih neh huh' he o'ne nooh ne Galilee, he o'di yo's-oh ho'non'da deh' he'o weh he a'go yo'wăn da niih ne Je sus.

17 Neh no năh' wa'o wa găh', ho non'dyah dye'năh-doh he'a gaht, de o wa ăh'să o'nyos oh'; neh' gwa', gyeeh noh'tho dih'ni go'ă geh heht'.

18 O năh' ne Je sus neh huh' ho yo's'oh, ha gos'nyăh-seeh, ha wăăh', Găh has'des hă gwe goh' ne gă'o yah-găh, kuh ne yo'ăn'jah găh, lih ho ga'wiih.

19 Neh, dih, neh jah'dăn dih', ă yech'hih ni'go ă yăn-dah'da ni'a dyiăh naah'de ya ga'ăn ja ge, neeh' ă swa ye-ăh dah'go'on dyiăh ne baptism ă yech'hi ye'ăh dah'gwa-ni'a dyiăh', no'oh să năh No'oh nih, kuh No'a wak, kuh, No twais'hă do găh'dih;

20 Neh ă yeh'chi'o nyăh ă o'non't ga'ă ook hah'de yô-i'wa ge he'ni yooh' oh gwa'i'wis'us: da neh dih', naeh, niih ne dyôt gont' ne wă năh'hă de nyoh dă dwa'di a-dyiăh seek', he'ni yo'o weh' hă wăn'dohk dăh' he'yo'ăn-ja deh. Do găs' neh huh' nă'ya wăh.

NO I'WI YUSTQSHĀH NE CHA GA'Q HE DUS

He'ni o ye'āh ho'ya dōh

NE MARK.

O I'WAH I.

SHON DA'WAH SA WĀH' no i'wa do'gāh dih'shāh ne-
Je sus Christ Ho'a wak' Na'wēn ni'yōh';

2 He'ni ga ye'āh' ga'ya dōh' ha di'yah da deh' ho di'do-
gā'da ni'ak, Sat ga thōh, hwa e'yah da nyeet' hee se'goh-
magat', nā os'yo nya'nooh hāh sat'ha iih' no'ā dōo'gwa
hee'se gat.

3 Neh na'wā nōh' nō gwēh, dooh'sān twā'on dyiēh he'o-
wēh deh'e'nā ge nyōh' ha dō'neh, Swa syō'nya nōo' he'-
nānt hat'ha iih'. Na yah'da gwēn ni'yōh', swa do'gāh da'-
nōo he ni'a'ah dah'gwa nōh'.

4 Do gās' ne John, neh' ne baptism wa ye'āh duk
he'o wēh' deh'e'nā ge nyōh'; neh, kuh, 'ho i'wa no'da-
dyiēh' ne baptism ne de yāh'ni go'ā de'nyah thah, neh
ne wak'ah' o'sa ga'is ne gai'wa neh'ak shāh.

5 Onāh' neh huh' he o wa yah'do wāh'oh, he o'nō'ān-
ja gwe'goh' ne Ju de a; kuh, ne Je ru sa lem; ga gwe-
goh' neh, ha go ye āh'dah gwa niih' ne baptism, he'gāh-
hān deh' ne Jor dan, deh sho'non dōh'hi yāh' no di wa'-
neh ak'shāh shōh.

6 Da neh' ho syō'nyah dō'nooh ne John, ne ga'nyah'-
agwaat o'āh'dāh; gah syōh'sah, kuh, gah heh'sah, de-
ot'wah hāh; neh', kuh, i'aas' no gwā'yōh dah, oh nōh'-
gent, kuh, o'ā'ng;

7 Ho'dān thā'ni a dyiēh, kuh; ha dōh, Neh, ne' da-
eh' sha yah'daat hah has'des yō wa nāh', ne nōh'gāh;
neh ne de a'noh sōn'dah gwah' nooh'dah'gwah', tēh'ā
thah'de ga ye ih' he ni gyah'da nō oh' ne daa'gus hah'geet,
ak'kyōh-dā.

8 Iih', naeh, do gäs' oh gwa ye äh'dah gwäh' ne baptism, o'ne ga nos' oh gye'äh dvk; neh gwa', naeh, ä she'swa ye'äh dah'gwäh ne baptism, o twai'shä do gäh'dih ä ä'ye'äh dvk.

9 Neh', dih, no näh' neh huh' shah a'wäh', neh dwä nıs'ha de nyok, neh huh' da'ah dän dih ne Jesus, het-ga non da yäh' neh Nazareth, dyo'an ja deh' ne Galilee; o näh' ne John, neh wa o ye'äh dah'gwäh ne baptism, het'gäh han deh' ne Jordan.

10 Neh' ne wah o'gon da dyiësh no näh' det ho'da wä'än dö, ho'ne göh', ho gäs'oh de dyo'nih ho'on dyöoh' ne gä o'yah gäh', dyö dah'säh dö, kuh, No twai'shä, neh huh' ni yöh'dä on dyiësh he ni ga'ye hah ne jäh'go waah gvs'he näh' ne da wa'dah sänt; neh huh' o dä'dvs oh ha yah'da deh.

11 Da neh ne dyö ya'gäh oh no wä näh' ne gä o'yah gäh; wa dö, Iis' ne gäh' go no'oh'gwah Go'a wak', neh huh' tga ye ih' ak ni'go i yöo' heh' syah'da deh'.

12 O näh' wah o'gon da dyiësh' Not wai'shä neh huh' wa'o do nyaht', he'ö weh' deh dye'na ge nyoh'.

13 Neh huh' he äh'dyoh he'ö weh' deh dye'na ge nyoh', ha dän'noh ge'ät hah, Na nıs'he o'noh', na'oh ni'go da göh', ge ih' ni wä nıs'häs'häs, näh o'nis heht; de'ä non di'noh, kuh, ne ga nyöh'shoh oh; da neh ne de'ö was-nyes'oh na di ö yah'ge o'noh'.

14 O näh', shah ga'at ne'neh, sha ö wa yah'dat gah' ne John, Galilee ni tha we nyoh' ne Jesus; neh hot-häh'goon'dyiësh ne gai'wi yös'dos häh' ne dwän noh'dö oh'äh'oh'shä gwän ni yöh' Na'wän ni'yöh gäh dya weh'dah-goh,

15 Ha dö'neh, o näh' he'ni yö weh' he ga'wiha, oh gai'wa ye ih'; oh ga yoh' o näh', ne dwän noh'dö oh'äh'gwän ni yöh' Na'wän ni'yöh gäh' dya weh'dah-goh; dö-sa'swäh ni'go än de nih, dih'; swa i'wa gwän ni yös', gwah-höh', ne gai'wi yös'dos häh,

16 Da neh he ngh wech' ga nyö dääh'da dyiësh' ich' ne Galilee, ho gäs'oh ne Simon, Andrew kuh, ne de-

ya'dă non deeh', hya dah'e'o ah ne ga nyò dăh'gêh;
neh, sâh'âh, ne nijòh'yaas, nâ'i'yah doh'dăh.

17 Neh na'go yâh'seeh ne Je sus, Ga snih', dak hni'-
non dă dyiêh; neh kuh', naeh, âk hnis'yo nih' ne'neh,
ajis'ni jòh'yak seek' nò gwêh'.

18 Da neh', ne' wah o'gon da dyiêh' ho nont'gah wâh'
no nòh'âh'shoh, hò wâ'non dă dyiêh' oh.

19 Neh nos tho'oh, sho, tho sa'at gâ is, he o weh' hwa'-
we nò'qn dyiêh, neh ne'wah wa o gâh' ne James, Ze be-
dee ho'a wak'; neh kuh, ne de ya'dă non deeh' John,
ga'o wâ goo' ha dih'nont shân no'o nyoh no nòh'âh'shoh.

20 Neh ne' wah o'gon da dyiêh' he a'go nò gòh'; da
neh ne' ga'o wa go' da'o want gah' nò wâh'ni, neh
shah det'hâ non diih' na dih'hah shâh; o nâh', naeh, wa'-
o wâ non dâh'.

21 Neh huh' he'o ne nòoh ne Ca per na um: da neh
ne wah o'gon da dyiêh na wâ'nis hâ do gâh'dih gêh neh-
huh' he o'yo oh he yon'dâ nâ yân'dah gwah, ho di'o-
nya'nis oh.

22 A gwâs' wa'o di'wa nâ'â gòh he'nâ yâ'â nòoh: neh,
sâh'âh, he'wa'a go'i o nyâh neh huh' ni yòh'dâh nooh'-
has'des hâ'yâh', i gâ; tâh'âh deh neh'huh deh a'wâh ooh
naeh he ni yòh'dâh ne sha go'di ya do nih.

23 Da neh nò gyeh' hâ'nont'gân nîs'at hah, ha yah'-
daah' nò'gwêh, naah ni go'et gâh ho dyâ'niih: neh ne
de oh'sânt hwah'oh,

24 Ha wâ', sâ nòh' dâ sgwâh'ni gòh hâh'gwâh: a nah-
ot' o gwa'di wa deeh' he'syah da deeh'; iis, ne Je sus, ne
Nas a reth di seh'dah gòh? Neh gâh oh syoh'dok nâ-
sgwai'wah'dòht? Gô'yân de ih', naeh; iis waeh, ne Sa-
yah'da do'gâh di; Ha wên ni'yòh gêh di seh'dah gòh.

25 O nâh' ne Je sus ho is'da nii; ha wâ', Sâ nòh' âch-
hes'nyîêht: da'ja'gâht' ha yah'da deh.

26 Neh o nâh' no twai'shâ tgi' na nîs'he o nòh we-
sòh wa o yâ'âs' nò'gwêh, de oh'sânt wah'oh, kuh, tho-
deh'has dòh, o nâh', tho ya'gâh oh ha yah'da deh.

27 Neh' ne we sòh' ho di'wa nâ'â gwah'oh', ne'a di-

gwe goh'; a gwa' neh huh' hoh gaak daht' noh'than-
non da'da on do nyoh'; ho nãh', a noh o'i wa'ses yoh'.
dãh' ne gãh' neh', wach, ne gah has'des hãh ha'eh-
gwah ha go ye'ãh dah gwa nih' no nont'wai shã tãh' ha-
di nis he'o noh'shoh'; da', do gãs' ho want'hon daaa.

28 Neh ne' wah o'gon da dyieh', thi'ga gwe goh' hoh-
dwa'di o goh' he'ni wa do'ãn jak ha'oh ne Galilea, ho-
wah'san na'gãh.

29 Neh no nãh' sho', kuh, no nãh' shah don'da di ya-
gãht' he'yont gãn'nis ah'dah gwah', bã neh' ne James,
kuh ne John, neh huh' he'o di yos'oh ho di'noh sòt'
ne Simon, kuh ne' Andrew.

30 Neh', dih, ne Simon yòh o noh'ãh ye yus'hãh,
go nook'da nih', goh doh'go s'oh; o nãh sho', kuh, wa'-
o wa o wih' he ni yòh'dãh, he'ye yah'da deh.

31 O nãh' neh huh' ni tha'we nooh', yes oh'dah gẽh'
tho ye'nos oh, sha go'yah da'ges gwãh; wah o'gon da-
dyeh' ja go'yah dat'gah wãh' ne goh doh'go s'õ noh, daa-
ho'wan dis'nyes oh', kuh.

32 Neh, dih, no nãh' oh gãs'sah o doh'o on dyieh',
o nãh', naeh, chi yo'ãh gwãh'oh, neh huh' ga gwe'goh'
ho wan'di yah'theeh ha'yah'da deh, no di nook'da nih';
neh', kuh, na di'nis he'o noh ho non'dyã niih'.

33 Da neh ne ga non'da gwe goh' neh huh' tho non-
dyo oh het'gah ho'ga ãnt.

34 Neh no nont'gah deh' sha gon'jãh da'noh, nooh-
tãh'hoh dãh'shoh ho di nook'da no'ni ak; ho nont'gah-
deh', kuh' cha go'yah dit'gã oh na di'nis he'o noh; tãh'-
ãh deh os'thoh, de a'go nok'do da niih' na di'nis he'o noh
na'a dis nyieht', neh gai'o nih' hoo'wa yãn de'ih'.

35 Neh no nãh' se deh'ji a ne'gwa, ah soh', naeh, ã-
yo'nis heht' hã yò hãht', o nãh' thot gã'oh, ho ya'gãh oh,
neh huh' he'a we nooh, he'o weh' deh dyo gweh da'na-
gẽh', neh huh' he'o dãn na'yãn dũs'oh.

36 Da neh ne Simon, kuh he'ni ãn non diih' de'ã-
non di'noh, neh huh' he'o ne nooh' he'o weh' he'a'we-
nooh.

37 Neh no năh' he o'wă găs'oh, hō wă'ăh seeh, 'Ga-gwe gōh' nō gwēh' hō sâ'yah dih'saas.

38 Neh na gō'yă'ăh seeh, Dwah'dăn dih', neh huh' he-dwa yoh' no yah' det ga'nōn da'yăn dōh'; neh naak ha-i'ō nyăh' haeh'gwah, ne' neh huh'; neh', sâh'ăh, a ga-di wa deh', heh neh huh' a gyooh'.

39 Da neh na gō'i'ō nya niih' he'ō weh' ni'ă nōnt găn-nis ah'da nōh', thi yō'ă ja gwe'gōh' ne Galilee; sa'a gō-yah'dit găs'ōoh', kuh, na di'nis he'ō nōh.

40 O năh' neh huh' ni tha we nōō' no yah'dat găs ha-yah'da deh; neh' neh de o'dōs ho da niih, ho dō'eh syōh'-gwa niih; ha wă'ăh seeh, Neh' gi h shăh' nō'de sa ga yăh', sa gwe'nyōoh', nō'sas gyah'da gō'eeh.

41 O năh' ne Je sus, da wa'do nya'nooh, na yah'da gō, he'nă o dăăh, he o'nis oh'da da dōh' hōh tho'yă'ō nyōoh', kuh; ha wă'ăh seeh, o'ge ga yăh'; neh' neh, sa'sa dōh'.

42 O năh' sho, kuh, no năh' sha'dwăn nōh'k'dăh, wah'-o gōn da dyiēh' wa o'yah da tga h nōh, ot găs' nōh gah'-hōh dăh; do neh ne sho wă'yah da'gō e wăh.

43 Neh no năh' sha'oh ni gō'ō ni h, o năh' shot gah'-wăh:

44 Ha wă'ăh seeh', } Sat ga'ăh'oh, sâ nōh' hah gwis'dăh
ă sho'yă'ăh sō gaah' nō gwēh'; neh gwa', sho, ne' sah-
dăn dih'; neh huh' hōh sa'da dyah'do dah'sih he'thăh-
dyōh', na'yah'dōn twws; neh, kuh, ne' sat gah', nă yo-
yă deh'dah gō'ok heh ji sa'dyah da'gō e wăh', ne nōh o'-
i oh'dăh, ne Mo ses ho i'wih sah'oh, neh ă gai'wa gwa'-
ih sōh sôk', ha di'yah da deh.

45 Neh dih, ne' sho'ya găs'oh, o năh', sho', kuh, hōh saah' we sôh' de o'di'ō'gwah dōh, a gws' ho i'ō'wa-
năh dō'ōn dyiēh, he'năh g'wăh; neh'huh, gwa', hwa'-
aak daht', ne tăh'ăh, deh sho'gwe nyōs'ōoh ne Je sus
ne de yēh'hat hes'gēh ga nōn'da gōoh' hōō'sa a yōh'; as-
de'gwa, gwa', sho, nōh ga'nōn da'dis hōh' he'ō weh'
deh'e'nă ge nyōh', neh huh' ni'ehs; da neh ne' thi ga-
gwe gōh', da ă'neh da'nooh, heh huh' he o'wă yah'do-
wăh'oh.

OI'WAH IL

NEH no năh' dòh'gaah'ah' ni wă'nîs hă gee chi jo'dî-
nîs yô gòh'doh, o naeh' hes ho'yos oh' ne Ca-per-
na'um; neh no di'wa'ô găh nò gwēh', heh ô gyēh' hă-
dyoh'.

2 Neh no năh' sho', kuh, gòt'gah'deh neh huh' go-
yah'da ye'ih oh, neh huh' hoh'gaak daht', ne tăh'ăh
deh jo'nok doot nò gyēh', nò'da di yoh'; tăh'ăh, ha'eh-
gwah, he'tgah ho'ga'ănt dah'de'dyò nòok doot'; o năh'
neh, ha gos'nyîēh seeh no wă'ngăh.

3 Neh nò wă'yah do'wăh oh, hò wă'wih, sha'yah'dast
no nòok'da nih, ne deh swăn'ni non'dok hah' nah oh'dăh-
ăh; ge ih', ni ă'non dii nò wă'wih.

4 Neh dii, no năh' tăh'ăh deh jo'gwe nyos'ôoh ne-
dòs gă'oh {hò sa'ăn non this he ni tha'yah'da deh', he ni-
găn'dyoh go wa năh', da ă nò weh'să gòh' ne ga nòh'sah-
gəh, o do'găh dōh' he'ô weh' nî'aat'; neh no năh' dōn-
daa di'it, ne' neh huh' da'ă nòh sânt ne ga'nòok dah',
neh huh' ha yah'da a dyîēh' no nòok'da nih, ne deh swăn'-
ni non'dok hah', nah'ot.

5 Neh no năh' ne Je sus shaat'gat hòh he nit ho'năh-
ni go'ăs ah dōh', ha wă'ăh seeh', Gô'ă wak', de ji'sa di'-
wah sa gwus' ne sa i'wa neh'ak shăh.

6 Neh, dii, na di'yah da do'gă ne sha'go'di'ya'do nih,
neh huh' hă nih'dyoh, det ha'di yah'do weh'da nòh' no-
năn'nyah sa gôo,

7 A, naeh', he go'waah', nă gă' hò'gwēh' hòh să'ng-
et'gănt hah' Na'wên ni'yòh'? Sô' nah'ot' no yah' go-
gwe'nyôoh' ne dō'sa ye'i wah'să gwus' ne gai'wa neh'ak-
shăh, neh', sho, Na'wên ni'yòh'?

8 Neh, dii, ne wah o'gon da dyîēh', no năh' ne Je-
sus sha'a gah'ă yôoh' not wa is'hă gôoh, he det ha'di-
yah'do weh'da nòh' na di'yah da gôoh', ha go'yă'ăh'seēh,
A, naeh', he go'waah' de di'swa yah'do weh'da nòh' nă-
gă' năh' o'i oh'dăh shoh' ne swăn nyah'sa gôoh'?

9 Ga'ă dii gwah' ni gaah' deh'ga nò'oh', na'yon da'dî-

ne go nòok'da nih, ne deh swān'ni non'dok hah' nah-
 Dò'se sa di'wah sǎ gwvs ne sai'wa neh'ak sháh; neh,
 sháh' na'ya gǎh', Des daht';] de sǎk' ne sa'nòok dah',
 dǎn dih'?

Neh gwa', shò, na'e swai'wa yǎn deeh', haah has'-
 háat Nò wǎ'wǎk' nò'gweh' nǎk'huh yò'ǎn'jah gǎh,
 dǎ cha'go i'wah sǎ gwvs' ne go i'wa nǎh'ak sháh,—ha-
 ah seeh no'nòok'da nih ne deh swān'ni non'dok hah
 ot,—

Neh nòh go'yǎ as, Des daht'; de sǎk' ne sa'nòok-
 '; sah'dǎn dih; neh huh' hò sa'seeh', hò sa'joh' he'-
 a'noh sòt.

Wah o'gon da dyǎh des ho'dah oh; de oh'gwǎh ne
 nòok'dah; hoh dǎn'dyos oh', ga gwe'goh' de o'wǎ ga'-
 h; neh huh' hoh'gaak daht, naah'de yo dohk' wa'o di'-
 ná'ǎ gòh; de o'wǎh'sǎ o'nyos oh', kuh, Na'wǎn ni'-
 ; ho nǎ, Tǎh'ǎh de'wǎn dòh' deh dyo'gwat gaat-
 h' neh huh' nò'ya wǎh'.

O naeh' hoh dǎn'dyos oh', ga'nyò dǎǎk ah' hea-
 we nòh; da neh ne gǎn'dyòh gwa gwe goh'
 huh' he o'di yah'da ye'ih oh, ha go'i o'nya nís'oh',

Neh, dih, no nǎh' sha'at, ho gǎs'oh ne Levi, ho'-
 ak ne Al phe us; neh huh' ha nyòs'yòt he'tha di'ga-
 k'thah na di'wis de'o es; neh, kuh, na wǎ'ǎh seeh,
 non'dǎ dyǎh': o nǎh' det ho'dah oh, ho non'dǎ-
 sǎ'oh.

Da neh huh' ni ya'wǎh oh, no nǎh' ne Je sus shah-
 non dòn dòh het'ho nòh'sòt, ho nont'gah deh na di'-
 de'o es, kuh no di'wa'neh a gòh, haeh'gwah neh huh'
 nih'dyoh, há'ǎh dyoh' ne Je sus, kuh na go'i o'nya-
 k: neh, sǎh ǎh, no'nont'gah deh; hò wa'non dǎǎ'-
 sǎ'oh', kuh.

Da neh' no nǎh' ne sha go'di ya'dò nih, kuh ne
 risees sha o'wǎ gǎh, neh'gwah de'o non dòn dòh'
 li'wis de'o es, kuh no di'wa'neh a gòh', ho'wǎ nǎ'ǎh'-
 na go'i o'nya ni'ak, A ni yòh'dǎǎh, he' neh' de'ǎ-

nɔn doos'', neh, kuh, shah gaat' ha di'ne ge haah' na di' wis de'o es, kuh no di'wa'neh a goh'!

17 Neh, dih, no năh' ne Je sus sha a'ok' nă gă, ha go'yă ah'seeh, Neh net'ga ye'ih, i gă', hă'no heh', tăh'ăh, naeh, dah'de'yò dō'ăn jo'oh ha di'yah da deh' na'de-jăhs; neh gwa', naeh, de'yò dō'ăn jo'oh ha di'yah da deh' no'di nook'da nih. Tăh'ăh neeh' deh' a'gyoh dah'goh' nō-sa khe'nok no di'wa ye'is dōh; neh, gwa', neh dō sa'ă năh'-ni'go'ăn de nih' nō di'wa'neh a goh.

18 Neh, kuh, na go'i o nya ni'ak ne John, kuh ne Phar i sees, de'ă nɔn dɔn'dyet hak', naeh. Ho di'yoh hach'gwah, hō wă'ah seeh, A, naeh, he go'waah' na gū-i o nya nih' ne John, kuh ne Phar i sees de'ăn nɔn dɔn'dyet haah'; neh, dih, naeh, niis ne she i' o nya nă, tăh'ăh, naeh, dah'de'ăn nɔn dɔn'dyet hah'?

19 O năh' ne Je sus, ha go'yă ah'seeh, Ho di'gwe nyog, găh', nō dă'oh shoh, nō'nyak heh' ne da'ăn nɔn dɔn'dyet', he nă yo'nis heht dă'nɔn di'aak nō'nyak heh'! Neh, wach, he nă yo'nis heht, nō'nyak heh' dă'nɔn di'aak, tăh'ăh deh'-o'gwe nyoh' da'ăn nɔn dɔn'dyet'.

20 Neh', dih, ne wă nă'hă de nyoh' da weh, ne năh' nō'nyak heh' ă o wă yah'doh neek he'ni a'di yah'da deh'; da o năh', neh huh' ni yò weh' dă'nɔn dɔn'dyet', neh wă nă'hă de nyoh'.

21 Tăh'ăh, ha'eh gwah, deh'so gaah' nō gweh', ne gă'ăh'dăă seeh ne' deh'ga'yăn nă'dah'oh, a'ya go'ok' ne wus syo'nyus hă ga yo'neh; dyă gwah', sho, ne gă'ăh'dă seeh' nō weh'săh dōh' ănt găăh ne găăht' ne wa gă-yo'neh; da', sah'gwah', sho', sa'yo gă is' he nōh dwa-dăh ne gaah'.

22 Tăh'ăh, kuh, ha'eh gwah, deh'so gaah' nō gweh', gus heh'da ga'yo'neh' a'a ne gă'ăh nō'ne ga seeh' nō (wine); dyă gwah', sho, nō'ne ga seeh' dă gus heh'da nō gă o gwa'oh, ă ga'ne ga'ih, wach, ne (wine), ă wă ôh-joh', kuh, ne' gus heh'dah; neh gwa', gă, ne' gus heh'da seeh' gēh' ga'ne gon da hōh' nō'ne ga seeh' nō (wine.)

23 Da neh huh' ni ya'wäh oh, ga'än da go shoh', no-nan'jah', neh huh' ho äh'doh, na wän da do'gäh dö'h' wä-nis'hä deh; o näh' na go'i o nya ni'ak, he'noh weeh ho-noh'dän dyoo, ho noh'saah wa di jih'ji yahk' no nan'jah.

24 O näh' ne Pharisees ho'wä'äh seeh, a' nash he-go'waa'h', neh huh' nan di yeeh ne täh'äh deh ga ya nes'häh gäh' na wän da do'gäh dö'h'gäh?

25 Neh na go'yä'äh seeh', täh'äh, gäh', deh swa'wän-noh'saah, naeh he'ni o dye äh' ne Da vid, no näh, shah-tho'do ä joos; kuh no näh' sha o'dos sweh'däh, ne' a' o hwah', kuh ne' shah gaat' hä neh.

26 Neh huh', wae'h, he'o yos oh' ho noh'sòot Na wän-ni'yoh', ne chi tha'wä nis'hä de nyoh' ne A bi a thar, ho'wä go wa nän' na di'yah dön twus'; neh, kuh, neh ho-äh'gwa goh' ne yo chih'wääh'gwah, ne täh'äh deh ga-ya nes'häh gäh' na yeek'; neh', sho, ho noh'hoh go'ah na di'yah dön twus'; tha go ya wi'oh, kuh, ha'eh gwah' ne'ä neeh.

27 O näh' ha go'yä'äh seeh, neh, no'gweh ho wä dyä'-nohk dah'seeh, na wän da do'gäh dö'h'; täh'äh deh neeh' no gweh' a go wä dyä'nohk'dah'se aak' na wän da do'gäh dö'h'.

28 Neh', dih, gai'o nih' No wä'wak' no gweh', ha yah'-da gwän ni'yoh', ha'eh gwah, na wän da do'gäh dö'h'.

OI'WAH III.

O NAEH' neh huh' hes ho'yos oh he'o weh ho di yah-da ye'is dah gwah', yon dän'na yän'dah gwah'gäh, neh huh' gyee, häh dyoh' no'gweh hos oh'dat häs'oh.
 2 Neh no want ga ä'os oh', a'dih gwah' o'sa o jäht na-wän da do'gäh dö'h'gäh wä nis'hä deh, neh na o wä'wa'yäh duk.

3 O näh' ha wä'oh seeh', no'gweh, noos oh'dat häs'oh, des daht', gän dyoh'gwa äh.

4 Neh na go'yä'äh seeh, ga ya'nes häh gäh', gäh, ne wi'yòò' nā yoon'dyeeh', na wän da do'gäh dö'h'gäh wä-

nis'hă'de nyoh'; o gii', neh, ne' wa et găh' nă yoon-dyeeh'! & ye'yah da'ge hah ne yoh hes'hăh, o gii', & ye-nyoh'! Neh gwa, neh' thi'o non dye'ăh, sho.

5 Neh dih, no năh' de ot'gah doos'oh, ga nōh kwăh hă-goo' ha go'yat gat'hwah'oh, hoh'ni go et găh'oh, kuh; neh gai'ō nih' he'soh jih' o ni yoh' no năn'nyah sah; ha-wă'ăh seeh' nō'gweh, Da sən'nīs oh'da gwa'ih sih. O năh' tho nīs'oh da gwa'ih'so: neh ne jo dōh'oh naas oh'dah; neh huh', nōh de dyō ye'ih oh he ni yōh'dăă ne' agaat.

6 O năh', sho, kuh, ne Pharisees ho nōh'dăn dyo'oh, neh' shah gaat' he o di as'hăn dws'oh nō Her od ho-hah'hăh shoh; neh' ho di'as hăn'dah gōh' ha yah'da deh, he non'da di ye'ăh duk a'ō wă'i wah'dōht.

7 Neh no dyah'dōh nōo, ne Jesus, kuh na go'i'ō nya-ni'ak, neh huh' he'o ne nōo' he'tga nyō dă eh; da neh' ne găn dyōh''go wa năh, ne Galilee, kuh ne Judea tho'neh dōh', hō wă non dă'dyēs oh;

8 Kuh, ne da & neet' ne Jerusalem; kuh, ne Idamea; kuh, neh si'gwa ne Jor dan; kuh, ne tho neh'da nōh' ne' wak da dyi'ăh' ha'di nă ge nyoh' ne Tyre, Sidon, kuh, găn dyōh''go wa năh, neh no năh wa a di'wa ook. he ni yō'i wa năă'gwah dōhs ni o dyă & nōh, neh huh' ni tho ne nōo' hō wă'yah do'wăh oh.

9 O năh' ha gos'nyeh seeh na go'i'ō nya ni'ak, neh nō wăn'des ah'se aak' ne ni ga'ō wah'ăh', neh gai'ō nih he sōh jih' găn dyōh''go wa năh; dyă gwah', sho, sōh-jih' & o deh se'ō ăh.

10 Neh săh'ăh ne gôt gah'deh sha gon'jăh dă'năh; neh huh', gwa', hoh gaak daht' ne da & non dyah'da eek' ha yah'da deh, neh naah da'ō wă yă'ō nyōoh', he ni yō'gweh da gee' ne' goh hă'yăn dōh.

11 Neh, kuh, no nont wais'hă tgi'h', no năh', wa'ō wă găh', ho di'yah dye'năh syoh he'a gat, do'nōh sânt'wăh'oh, kuh; ho năăh, Dogă's Iis' neeh, Ya's wak' Na-wên ni'yōh.

12 O năh', sho, kuh, ha gōh'ni go'ō nii, neh na'gă'gak' de o'wă yah'do dah'sōoh.

13 Neh huh' o năh' heht găh' he a'we nooh heh' o-
noh'da deh; he a'go no'gos oh, kuh, ga nyôôh hé ni tho-
ga'yă; da neh huh' ni tho'ne noo', ha yah'da deh.

14 O năh' ha go'yah dă gwăh', ha gôh'ha' oh' wus hăh':
dek ni'aga'eh; neh i găh', da'ă non'di aak; neh, kuh',
na'a go hăh' a'ă non'dănt hă ni'noh.

15 Neh, kuh, nă'o dih has'des hă yăn dahk no'sas ha-
go di'jăh thaak ne go nook'da nih; neh', kuh, no'sa o-
wan di'yah dit'găh seek na di'nis he'o noh.

16 Da neh, ne' Peter, Si mon, no sa'oh săn'noh-
dă.

17 Da o nă' neh, ne James, Ze be dee ho a wak';
neh, kuh', ne John, de ya'dă non deeh' ne James;
Bo an er ges, naeh, no'gôh săn'noh dă; neh' găn dôh'
neh, neh, o a'wak shôh ne ga wăn'no da dyêhs;

18 Neh, kuh, neh, An drew; kuh, ne Philip; kuh,
ne Bar thol o mew; kuh, ne Mat thew; kuh, ne
Thom as; kuh, ne James, Al phe us ho a wak'; kuh,
ne Thad de us; kuh, ne Si mon, ne Ca naan ite;

19 Kuh, ne Ju das Is ca ri ot, neh ho yah'dat gah'-
wăh: o năh' o gyeh' he o di yos'oh, he ga noh'sôôt.

20 O naeh ne găn dyôh'go wa năh', sho di'yah da ye iă-
oh', neh huh', he yôk'dah oh o năh', ne thăh'ăh deh jo-
gwe nyos'ôoh, neh o sa a di'ăh'gwaak.

21 Neh, dih', no năh waa di'wa ook no dă'oh shôh,
ho di ya găh'oh' ho noh'dăn dyos'oh' wa'ô wa ye năh; neh
săh'ăh nă'năn dôh, Tăh'ăh dah det'ha' ni'go'ă ye'ih.

22 Neh, dih, ne' sha go'di ya dō nih' ne Je ru sa lem
da'ă noh dăn dih', wa'ă nih', Neh ho aah' ne Beel ze-
bal; neh, kuh, ho ye'ăh dah'gwa' no'wă go wa năh' na-
di'nis he'o noh, he sha go'yah diit găs' na di'nis he'o noh.

23 O năh' he'a go no'gos oh; neh, kuh, ne' des ho'yă-
ga dăăh gôh', ha go'yă gh'seeh, A nă'ă yeeh Na nă's'he-
o noh', o sa'o yah di tgăh' Na nă's'he'o noh'?

24 Neh, dih, waeh, gi h shăh, ne go wăh'go waah,
he'ô weh' thă noh dō oh'să gwên ni yôh' da wa dek'ha-
hă, a ô hwăh, shô, kuh, dō'sa gya do gănt; neh, waeh,

ne neh, he' o weh tha' noh do' oh' shă gwên ni' yôh ne go'-
wăh go waah tăh' sh deh a' oh' a' ga gwe nih' a' ga dahk'.

25 Neh, kuh', gih shăh', ne ga' noh' sôt da' wa dek' hah-
sih', a' o hwăh', sho', kuh, do' sa gya do gânt, tăh' sh ne'
neh ne ga' noh' sôt deh o' gwe nyoo' na ga dahk', sho.

26 Neh, kuh', gih shăh', ne' do' da' a' daht' Na ni' s' he o-
noh, ha' o hwăh', sho', kuh, a' a' da' dat gon dăh', da a' da-
dek hah' sih, kuh; tăh' sh de' o gwe nyoo' na' a' dahk',
sho; neh gwa', naeh, ne wa' a' dohk dăh'.

27 Tăh' sh', kuh, deh' so gaah', no' gweh, a' a' gwe ni
neh ha' a' yôh ho' noh' sôt na deh ji' at hah no' gweh, da-
oh gwa' noos, kuh, no' shă no' nyvs' hăh, neh, gwa', naeh,
ne tga' gont' neh, yae'h', an' tha dye' ânt' nă' os hă on dăh'
na deh ji' at hah no' gweh, o năh' wa' eeh a' a' gwe nih' dă-
oh' gwa' noos' no' noh' sôt.

28 Do găs' neh' noh gwă' os, Hah de gai' wa neh' ak shă-
gee', naeh, dăh ho' wan di wah' să gwus no' wan di' a' wah-
shoh' no' gweh'; kuh neh a' yon' dwă nă' et gânt, ne ga'-
a' dih gwa' o weh nă' dye' a' wih duk' a' yon' dwă nă' et gânt.

29 Neh, gwa', ha yah' da deh, ne' neh huh', i gă', nă'-
a yeeh, a' an' dăn do nyaht' No twa' i shă do găh' dih, tăh'-
sh' de' wăh' doh' thah' do sa' o wă' i wah să gwus'; neh,
gwa', naeh, ho ye no' wah' kho' ne wah o' i wa da dyeh'
ga' e wah dus' hăh;

30 Neh, gai' o nih, he' wa a' nih', neh ha aah' no twais'-
hă tgih.

31 O năh' neh huh' ho di' yos oh ne dă' non dă' non-
deeh, kuh no' noh' sh, as de' gwa tha di' si aah, neh huh'
he o non dăh' hăh oh', he o' wa yas hoh'.

32 Neh, dih, ne găn dyoh' go wa năh ne neh huh' hă-
nih' dyoh, de o wan dyah' da doh, neh' ho wă' ah seeh,
Sat ga' thoh', năh' ne sa noh' sh, kuh ne de swa' dă' non-
deeh as deh' tha di' si aah', iis ho sa' yah di' saan.

33 Neh ne dech ha' go wă' noh să gwăh', ha wăh. So'
ne găh' noh yăh'', de ya gwa dă' non deeh', gih shăh'?

34 O năh' de' ot gah dos' oh he' o weh' ni a' nih dyoh'
ne de' o wan dyah' da doh'; neh', kuh, ne' a' wăh, Ech hi'-

rat ga thoh' ne' noh yāh', kuh ne de ya'gwa dā'non-
leeh.

35 Neh, sāh'āh, ne son'dih gwa'nah oh'dāh āh' do gās'
neh huh' nā'ye yeeh' he nit hoh'ni go'oh dāh Na'wēn-
ni'yōh', neh' shah'gaat' ne' neh ne de ya'gya dā'non-
deeh' na'ji noh, kuh ne ye'oh, noh'yāh', kuh.

OI'WAH IV.

O NAHH' shoh'saah ha di'ō nya nih', ga'nyō dāāk ah:
da neh ne gān dyōh'go wa nāh' neh huh' he o di-
yah'da ye'ih oh ha yah'da deh; neh da ga'i'ō nih, o nāh'
ga'o wa go' ho deh'noh da hoh, ga nyō dāāh'gēh da'a-
dyāh: da neh, naeh, ne gān dyōh'go wa nāh', ga nyō-
dāk ah' ha dih'si aah, he ni yō'ā ja da dyeh'.

3 Neh' ne we sōh' oi'wa gee ha go'i'ō nya nā'oh de-
ga'yā on dāāh'gwah shāh' ho ye'āh dah'goh, neh kuh
he nō'da ye'āh dah'gwa nōoh, ha go'yā āh'seeh,

3 Jat'hon daat'; Nā' noh'g'wāh; neh neh ho ya'gāh-
ah neh ha nan ja yā twus nō'yah doh dāh, ho nan'jon-
dyieh'sōoh.

4 Da neh', dih, no nāh' neh huh' shah'a'wāh', he-
nāh weeh' ho nan'jon dyon'dyehs', o a'ah'gēs'hoh, gyeeh',
oh ga'ge'on dah syōoh'; o di yō's'oh neh huh' ne jih dāh'-
nos hōh'oh, [neh heh tēh' wa'di dyehs';] neh, naeh',
o dih'sah oh.

5 Gas dāh'gēh, gyeeh', oh ga'ge'on dah syōoh, he'o-
weh' os tō oh', sho, ti yō'eh da'eeh; o nāh', sho, kuh',
naeh, wah o'gon da dyeh', da wā'non do dyak'; neh gai-
qūh he deh o'eh da'no dees.

6 Neh huh, dih, no nāh' heht gāh' noh wa'dāh gwa-
h', oh wa'dih sgon daht', naeh'; neh', kuh, gai'ō nih'
neh tēh'āh deh ok'de ont; oh ga da gā'eeh, nach', ne' neh.

7 O ihk'da go shoh', gyeeh, ne ni yō'ihk dah'aah, he'o-
weh' noh ga'ge'on dah syōoh'; da wān'non do dyaak',
naeh', no ihk'dah; neh', naeh, oh tga'o nyaahk; tēh'āh,
kuh', naeh, deh o dō nyus'ōoh.

8 Da o năh neh', o yah'shoh, yô'ă ji yô's'găh, naeh, oh ga'ge oon daht, oh wa do nih', kuh', naeh', he ni yô' noh' wa di ya găht' oh wăn'non do dyaak', kuh; da neh he'noh wa do nih' săh, gyee, ni wus'hăă ni ga ye ih' nă sa'yô gă is'; ye ih', gyee, ni wus'hăă; agat, kuh, gyee, de wăh'nyah eeh.

9 Neh na go'yă gh'seeh, Son dih gwa'nah ot' ha'oh do-doh', no gwe nyô' a o'thon deek', hot hon deek' ne' nah.

10 Neh huh, dih', ni yô weh' no năh', chi a'oh hwah'-ge ah, neh' ne neh huh' ha dih'si aah de o wan dyah'da-doh'; he a di yah'daah', kuh, ne wus'hăă' dek nii' agat; ho wă'an dō's'oh, ne' nah ot' wa an doh'; heh', oh tha'yă on dăăk'.

11 O năh' ha go'yă gh'seeh, Iis ech hi'ya wii na e swān-noh'dook nah'soh o yăn deet' deh yô nii, he'ô weh' tăh-noh'do oh'shă gwěn ni yôh', Na'wěn ni yôh: neh, gwa', ha di'ya da deh' ne tăh'ăh' de a di yah'daah, he yô'wa gwe gôh' nă găă' de ga'yă on dăăh'gwah shă go' ga ye'ăh dah'goh.

12 Neh ha di dōk hah', naeh; dyă gwah', sho, ăă dî-găh', tăh'ăh' gwa', ănaeh, thah da'a di'ga yăn daht: hă-no'ok hah', gwah huh; dyă gwah', sho, ă'no'ok'; tăh'ăh', kuh, ă gă'ăk de o dih ni'go ă yăn dah'qoh; dyă gwah', sho, ne ga ă gwah' nă yô'nis heht, neh' ne wa a dii'wi yô's; neh, kuh, ne do sa'ô wan dii'wah să gwē'no di wa'neh ak'shăh shoh.

13 Neh na go'yă gh'seeh, Tăh'ăh, găh, deh swah'ni go'ă yăn dah's, nă gă' de ga'yă on dăăh gôh? A, dih, nă ya wăăh' a'ga gwe nih' o gwe gôh' ă swah'ni go'ă yă-daht' ne de ga'yă on dăăh'gwa noh'?

14 Neh' no nōh'gwă on dyeha, ho dyehs' neeh' no wă-năh'.

15 Neh', dih, ne'huh, naeh, nă gă', neh, o-aah'gaw'-hoh ne ni yô'aah'aah', he o weh' wa dyôoh' no wă năh'; neh gwa', no năh' ho nă'ô găh', wah o'gon da dyeh' neh huh' i eh Na nis'he o nōh'; neh', naeh, o'yah'jih' hwa-a'aah no wă năh', wa dyô'nōh no năn'nyah sa gooh'.

6 Neh', naeh, nə gǎ', haeh'gwah, ne neh huh' ga-
h'gwǎ on dyooh' he'ə weh' os tho'oh, sho, thi yo'eh-
"eeh noh agwǎh'gǎh, neeh' no nəh' ho nə'ə gǎh' no-
nəh', wah'ə gon da dyeh' wa a di ye naah'; wa ǎ non-
h'ha ǎh, kuh;

7 Tǎh'ǎh deh os'tho ǎh deh dyo'dek de ǎ niuh na di-
h da goo; dah ji'ah, sho, neh huh' ne yoh dǎh;
h'gǎh gǎh, gǎa, no nəh' oh ga dǎh' ne de yò'doh ho-
nyat', kuh ne ga noh'gon dus'hǎh, neh dyò i'wah no-
nəh, wah'ə gon da dyeh', gǎa', oh tho'non do dǎh-
h'.

8 Neh', naeh' nə gǎ' neh', o ihk'da goo' ga noh'gwǎ-
dyooh, neh' he'ni yoo' ne wa ǎ nò ǎk' no wǎ nəh',

9 Neh', gǎa, he ni yo'ə ya gǎh ne yeh ni go ǎh'gǎh
'ya go'yǎn dah't' ne yo'ǎn jah gǎh o di'wa de nyoh',
h he ni ya go yah'dah dǎh't' thah ne' wa tǎa nò nǎ'hǎh;
h, kuh, na wǎn'det gǎa des'hǎh no yah' o i'we nǎh-
ǎh' da yò di yoon'dyeh; neh', naeh, oh tǎa'ə nyahk
wǎ nəh'; da, tǎh'ǎh, gǎa, deh a'oh a'wa do nih'.

10 Da neh, naeh, nə gǎ' ne' yo'ǎn ji yòs'gǎh ga noh'-
ǎ on dyoo; neh he ni yoo' ne wah ǎ'ǎk no wǎ nəh,
ǎ e ye naah', kuh; oh wa do nih', naeh', ne'neh;
h'huh, gyee, neh', ǎh ni wus'hǎh ni ga ye ih' nǎ sa-
gǎ is; ye ih', gyee, ni wus'hǎh; ǎgat', kuh, gyee,
wǎh'nyah'eeh.

11 Neh na go'yǎ ǎh'sech, Neh', gǎh, gai'ə nih' ne ye-
'do dah'gwah, neh huh' ga'eeh ne gah noh'gwa goo'-
naah' on'da ga'yǎn dahk, ne yon dǎ'noh ge'ǎh dah'gwah,
nòk'da go'ə gwa', gih shǎh' tǎh'ǎh, naeh, ne' neh-
h', i gǎa', ǎ da ga'a nyò dahk, he'ə weh' ye nyò'dah-
rah'!

12 Neh, ǎh'ǎh, ne deh thah'gwǎs dǎh' deh wah'seh-
h, nə'gǎ ǎk i gǎa' deh ǎ yǎn det'heh ǎh; tǎh'ǎh,
ǎ, de wǎn dǎh' he noh weeh, naah gwǎs dǎh' a dah'seh-
h'gǎh ǎ ga yǎn dahk'; nə'gǎ ǎk, i gǎa', deh dyoh'dǎn-
ǎh, gwah thaa'ga aht'.

13 Neh, gih shǎh, neh sǎ gaah' nǎ'gweh ha ǎh'do dǎh,

o gwe nyoo', i gǎǎ', nǎ'ot hǎn deek'; hot hǎn deek' ne' neh.

24 Neh na go'yǎ'ǎh'seeh, Ja dah'ni go'ǎ'ǎhk ne nah'ot ǎ'swa'ok'haak; neh ne yǎn dǎn'noh'ge'ǎh dah'gwah ǎ'swa ye'ǎh dah'gwaak', ǎ'yech'hi ya dǎ'noh'ge'ǎh dah'gwa-niaak; neh, kuh, nǎǎh' iis ǎ'jech'hi ya dǎ'noh'ge'ǎh dah'gwǎh; neh', dih, he swa yah'da deh' ne' swa oqk-hah, si'gwa, neh'huh, he'nǎn jech'hi yoh.

25 Neh, sǎh'ǎh, ha yah'da deh' ne' o yǎh', i gǎǎ', ǎ-ho wǎ yoh' ne neh' tgagont: neh, kuh, ha yah'da deh' ne tǎh'ǎh, i gǎǎ', de o yǎh', ǎ'o wah gwah' ne' neeh, na'dih'gwa'nah'ot', ha'eh gwah, ǎ'o yǎn dahk.

26 O nǎh' ha go'yǎ'ǎh'seeh, Neh huh', ha'eh gwah, ne gǎh' ni yoh'dǎǎ' he thǎn'noh'do'oh'shǎ'gwǎn ni yoh' Na'wǎn ni'yoh', he no'ya wǎh', gi'h shǎh', no'gweh, yo ǎn ja goo' ha o'noh'gwǎ'ǎn dih;

27 Da neh' neh, a'o dah'wah seek, don da at'gǎ'oh'-seek, kuh, ne' wah sǎn'da de nyoh', wǎ nǎ'hǎ de nyoh', gwah huh', ǎn da gah'hwǎh' o dǎh', na'eh, o nǎh' no'noh'gwǎ'oh; a'wa do dyaak', gwah huh'; tǎh'ǎh deh'os'thoq de oh'ni go'ǎ' yǎn dahs, he nǎn'da ga ye'ǎh duk.

28 Neh, sǎh'ǎh, neh' a'o hwah', sho, he'yo ǎn ja dah'dyo i'wah, heh, o do'ni a dye'h; da wa dye ǎnt', neh noh'ga ge'oh'jo dǎh; da o nǎ' neh noh'ga'jih'jo dǎh', oh'ga-at ne' neh, o nǎn'jo doh' ne'wah no jih'jah'gǎh.

29 Neh huh, dih', ni yǎo weh' no nǎh' oh wa da wǎ'aah, wah'o gǎn da dye'h' neh huh' hwa o haht' na'nǎn'ji-yahs, wa'a nǎn'ji yahk; neh, gai'o nih, heh', o nǎh' hoh'ga'eeh he'no ga yah'go ok.

30 Da o nǎh' ha wǎǎh', Ga o weh', dih, na'eh, nǎn-di'dwa ye'ǎh duk', dǎn'ji dwa yǎ'o da ak', heh, thǎ'noh'do'oh'shǎ'gwǎn ni yoh' Na'wǎn ni'yoh'? neh', gi'h shǎh', neh, a nah'oh'dǎh'ǎh' o gwe nyoo' da e dwǎǎh ne gǎǎh': no'sa yǎo gǎ'is', i gǎ, a'yoh'ni'go'ǎ' yǎn dat'heht ne' neh'.

31 Neh shah'gaat' des gya'dye'ǎh' ne' neh, no'noh'gwǎ'o ji waagǎh', noh'oh'noh'gwǎ'oh'dǎh; neh' no nǎh'yo ǎn ja goo' he ga'noh'gwǎ'ǎn dyoo, neh a'oh'hwah'ǎh'

ò nòh gwá'os thoh no nòh gwá'oh shoh oh' he ni yoo'
ò àn jah gèh' ga yáh':

Neh huh, dih', no nàh' ga nòh'gwá on dyoo, oh wa-
lyak', gäs, ne' neh; neh', kuh, a'oh hwaäh ah go-
yáh' he ni yoo' nòh e'oh dah'shoh oh, oh hah'do wa-
, gwah huh', nòh gah'hah dā gwá'oh; neh huh,
, hah de ga ye ih' ne jih dāh o'shoh oh' neh, heh-
i' wa di dyehs', š wā'nòn dāā dāh, o dā o nos'hā gōō
neh huh'.

Da, neh huh ni ya'wāh oh, we sòh' neh ne de ga'-
n dāāh gōh' ho ye'āh dah'goh, he a gos'nyeh seeh no-
nāh; neh heh' ho di'gwe'nyos'oh, na'eh, nā o'nōn-
n deek.

Tāh āh', kuh, na'gā āk, i gāā, deh gaah ne de ga-
n dāāh'gwah shāh ha gos'nyeh seeh: da neh', dih,
yáh', sho nòh'hoh ge'ah o i'wa gwe gōh' ha gōh'ni gō-
n'dah da nii' na gō'i o nya nih.

1 Neh, sho, shah wā'nīs hāāt', no nāh' oh gāās'ah
wa dōh', ha gō yā āh'seeh, Si gwaa'gwa nòh ga'nyò-
i dih' he dweeh.

2 Neh huh, dih, no nāh' sa'ō wā nōn'tgah' ne gān-
h'go wa nāh', neh huh', sho, he yòh'dāāh he o'wā āh,
ō wā gō' he'ō wāh nòh'da hoh; o yah'shoh oh, kuh,
e', ne ni ga'ō wāhs aa'shoh oh, ne shah gaat hā-
h'.

3 Da neh huh' ni ya'wāh oh, nah'de yò dohk' oh gō'-
nānt', ga o wāh gèh he wa'doh da'yān thāh; neh huh,
a', hoh gaak daht', neh, o nāh' oh ga'nōh heht.

4 Neh ne nòh gāāh'gwa he yòt'hō yòhk', naeh, ni-
h'nont; ga gōh'sāh gèh' ho dah'oh: o nāh' hō wā'-
l'doh, hō wā'āh seeh, Sa di'ō nya nih', neh, gāh, neh'
h thah'gwis dāh' he sē nòh'doh nā dwai'wah'doh?

5 O nāh' thot gā'oh; wa'is dāh' ne gāā hah'; neh,
h, ne wā'š os he ga nyò da eh', Thah'sa dyeeh: Sgā-
h'gā āk. Da neh nòh wā'nih hāāh ne gāā hak':
h huh' nòh ā wāh' naah'de yò dohk' thah wa dyeeh.

6 Ha gō yā āh'seeh o nāh', A naeh' he gō waa' sòh-

jih' swah dyoh'ni' A ni yòh dǎǎ, heh, tǎh'ǎh deh-
swa yǎh ne gai'wa gwén ni yòs'dòs hǎǎh?

41 Da. neh naah'de yo dohk'dah'oh, ho ngh'dyoh'oh;
do'nón da'dǎ'ǎh'seeh, A' ne gǎh' nò'gweh doh dǎh' nǎ-
gǎǎ, heh o'gwe nyoo ne gǎǎ hah', kuh, he ga nyò daeh'
hot hón daas'?

OI'WAH V.

O NǎH' dón da'ǎ nón da wǎ'ǎnt neh sga nyò dǎ dǎ-
gwa ho di yos'oh he'ò weh' ho nò'ǎn ja deh ne
Ga da renes.

2 Neh, dih, no nǎh' ho deh'ngoh dah'gwǎh ne' ga'g-
wa goo', wah'ò gón da dyeh' de'ò wǎn dǎh'doh ne da'-
ya gǎht' he'ò weh' dyon da'deh sa'doh gwa'ngoh' nò'gweh',
neh' ho'aah' no twai'shǎ tgih.

3 Neh huh' ni'a nò gǎ dyehs' he'ò weh' yon da'deh sa'-
doh gwa'ngoh; tǎh'ǎh, kuh, deh sò gaah' nò'gweh de o'-
gwe nyoo na'os hǎ on dǎh; tǎh'ǎh deh o'gwe nyoh',
ha'h gwah, ne' de gǎ'ò we'ò da hoh':

4 Neh ga i'ò nih', heh, o nǎh' we sòh ni yò'ǎh dōh ne
dah ji'ah neh' o naeh' sha sha'ont, neh ga ye'ǎh dah'goh
ne de yò'da dah'sih da'ngoh sòn'dah'gwah', kuh, ne de gǎ'-
ò we'ò da hoh: da neh' ne de'a yabh' hò'oh, sho', ne'
de gǎ'ò we'ò da hoh'; neh, kuh, ne de yon'da dah'sih da'-
nōh sòn'dah'gwah' de a'it hah', sho; tǎh'ǎh, kuh, na-
gaah' nò'gweh de o'gwe nyos'oh na oh ni'gò g'gwa'ih sǎh:

5 Dyòt gent', gwah huh', ne' wah sòn'da de nyoh', kuh
ne wǎ nǎs'hǎ de nyoh, neh huh' hah de'ò da wǎ nyoo
he ga e'nón de nyoh'; kuh he'ò weh' on da'deh sa'dǎh-
gwa'ngoh, daah'sǎn twah'seha, ha dat he nò'ngoh, gwah huh,
neh ha ye'ǎh dah'gwah' ne gǎh sgwǎ ǎh shoh'oh.

6 Neh huh, dih', no nǎh' wa'ò gǎh ne Je sus, we ǎh,
hah de'ò ǎh'da dōh', hah de'ò yah'da nò'oh gwa'ngoh',

7 De'oh sǎnt wah'oh, kuh, tho deh'has dōs'oh; ha-
wǎǎh, A nah'ot' a ga'di wa deh niñ' heh syah da deeh',
Je sus, iis ne' ya a wak' ne si gwa'di hah heh tǎh'
Ha'wén ni yòh' Neh Na wén ni yòh' hoh sǎn'na gò' dak

ha'wih duk' oh go ya do'eh syoh gwäh', na'gä aak' dah-des'ga doh'ho ga'nyah dooh.

8 (Neh säh'äh na wä'äh seeh, Da ja gäht' ha yah'da-deh' no'gweh, iis, ne sat hwa'is hä tgih.)

9 O näh' ho'on dos oh', A nah oh'däh'äh' sya soh' Neh ne det hos'nyeh oh', ha wääh, Le gion, neh'huh gya soh'; neh, säh'äh, no gwat'gah deh'.

10 Neh ne we söh' wa o do'eh syoh gwäh' na'gä ak da'go ya do wih' aa go'yah di tgih' he'yo ä ja deh' ne neh huh'.

11 Da neh', di, ne' neh huh' dö's gä'oh, ho non'da-de nyoh', gän dyoh'go wa näh' ne gwis gwis' dyo non'-dek ho'ni a dyeha.

12 Neh' ne' ga gwe goh' na di'nis he'o noh' wa o wan-do'eh syoh'gwäh, ho näh', neh huh' da'gwa gon duk' he wa di'yah da deh' ne' gwis gwis; neeh'', ha'yak hi''-yah dyeha.

13 O näh', sho, kuh', naeh, ne Je sus wa go nok'dot'-hae'. Neh ne' wa di ya gäht' no nont wa'i shä tgih, neh-huh' he'o di yos'oh he wa di'yah da deh' ne' gwis gwis: da neh he ni gän'dyoh gwah' de yo näh' da doh' ; deh-swä'nnon da dwän ni yò dyeh', o nän non dws'näh doh he'g-weh gwus' ga ne jòöt'; ga nyò dääh'gäh hah de yò dih'-sgh'oh'; (de wä'h'nyah es'häs hääh', noo', ni wän'nnon di'-näh;) neh huh', naeh, da wän non do'is swäh'däh ga'nyò-dä goo'.

14 Neh neh, ha di'nnon dää'ak ne gwis gwis wa ä non-deh'goh', naeh; neh huh' hwa'ä nont yò wih' he'tga non-da yäh'; kuh, he'yo'än ja deh' ne' neh huh'. O näh' ho di'yä gäh'oh ho nont'gat wah soo ne' nah ot', ne gäh, non da'ya wäh'.

15 Neh neh' ho wä'yah do'wäh oh' ne Je sus, ho wä-gäh', kuh, neh ha nis'he o noh' ho dyä'ni noh, neh, kuh, neh ho a wahk ne Le gion; häh dyoh'; hòs yo ni, kuh; neh, kuh, ne' det ga ye'ih naah'ni go äh'gäh; da neh neh ho noh'dyoh oh.

16 Neh neh ho nont'gat wäh' wa o wan di'o wih', he-

ng'o yah da wăh', neh ho dyă'ni nōh' na nīs'he o nōh';
neh, kuh, he nōh' o di yah'da wăh ne gwīs gwīs.

17 O năh' ho nōh'saah ho wān dō eh'syoh gwa nii nō'-
sa ya găht' he ni o'no ăn ja deh.

18 Neh no năh' hes ho'deh nōh'da hōh ne' ga o wa gō',
neh ha yah'da deh' neh ha nīs'he o nōh' ho dyă'ni nōh',
ho dō'e syoh'goh ne da'a ya di'aak', sho'.

19 Neh huh, gwa' ni ya'wăh oh, ne thăh'ăh de o ga-
yăh'ōoh' ne Je sus: neh, sho, na wă'gh seeh, Sa saah'
dăn dih, hō sas'he yah'do wăht ne' she'nook shoh'; neh,
kuh, năh he'o wih he ni yō i wa năă'gwah dōhs, nōh o'i-
oh'dăh Na yah'da gwēn ni yōh' nō'ya dye āhs; kuh he-
ni găn dăăs'yō wa năh' wa yăn dăăh.

20 Neh no'yah jih: hes'ha we nōo, neh huh', sho', kuh,
o năh' hoh saah oh tha'di o gwat neh De cap o lis he ni-
yō i wa năă'gwah dōhs nōh o'i oh'dăh shoh ne Je sus ni-
o dye āh'see: da neh ne ga gwe gōh' nō gweh' ho dă-
wa năă'gwah oh.

21 Neh huh, dih, ni yo weh' no naeh' ne Je sus ga-
wa goō ho ye āh dah'goh des ho ya yah'goh', gōt găh'-
deh nō gweh' neh huh, hō di ye'ih oh' ha yah'da deh: neh
ne ga nyō dăăk ah', sho', ni ehs.

22 Neh neh, nă ni ya'wăh oh, dyă gwah', sho', da-
eh' sha'yah'daat he'ni ă non dīi ne thă năn' nōh dō'oh,
hă nont'găn nīs'at hah', Jai rus ha ya'soh; neh', kuh,
no năh' wa'o găh', neh huh' he'o yvs hăn'dah oh he de-
ah'sih da'de nyoh.

23 Da neh' ne we sōh ho dō e syoh'gwa nii', ha wăh',
Neh ne ni ya'gah a'ah khe'a wak ye yvs'hăh, neh huh'
o năh' he gaa deh' ne yai'e yos: Oh gō ya dō e syoh'-
gwăh, dih, ne neh huh' haah seeh, a'she yăn'ni-
oh'da ăh, o'sa yon dōh', i găă, a'ya gō heek', dih'
naeh.

24 O năh' ne Je sus sho ne nōo; da neh' ne găn-
dyōh'go wa năh' hō wa'non dă'dyes oh, dō'wa yah'do ă-
gō'on dye'h' ne gwvs'.

25 Neh, dih, neh' ye yah'da dō găă' ne ya goō gweh',

rus hăh' dek nii' sga'eh ni yòs'hă gee' nòh ò'nis heht,
et'gwăh ji tgăhs',

Ho nont'gah deh', kuh, nă'non de jăhs' tho di'wah,
h' o i'wa gee' de ya go dōh' hō ga'nyah òh; ga gwe-
kuh, he ni yoo' go yăn duk, go dăh daah; tăh'ăh,
deh thah gwis dăh deh a'go yah'da geh'has òoh; sah'-
l, gwa', sho, a yăh, òh ga gă'is';

Neh no năh' hō wai'wa ò găh' ne Je'sus neh huh'
dya'go'yos òh he de a di yah'dah si'aah, has hō ne'gwa
a'ga we nōoh' hah de ya go'yă'ò'nyos òh no dyah'da-
hăh.

Neh, săh'ăh, ne ga wăh, Neh, gih shăh', sho,
huh' ni yò gwe nyōoh', ne neh', sho, hah dă gyă ò-
h. no'syo'nyus hăh, tga gont' ne' neh' sga'

Da neh, na'gwus' o năh', sho'', kuh, wah'ă ni-
jăhk; neh, kuh, neh, da yăn'ni non dook' ne ye'-
la goo, do găs' sa yon dōh'. he ni ya'go yah'da wăs'-
l

Neh' ne Je sus, wah'ò gon da dyeh' tho gah'ă yos'-
na yah'da'goo, heh, o ya'găh'òh, gwah, ha yah'da-
ne gah has'des hă gwén ni yòh' ja go'jăh dah'gwah,
dih sa de nyoo' he nòh da di'yah dah'si aah, ha wăh,
ne găh' hoh dye'yă ò nyōoh' na gvs'yo nyus'hăh''?

O năh' na go i'ò nya nih' hō wă'ăh seeh', She găh',
l, naeh, ne găn'dyòh go wa năh, kuh he'nòh de ye sa-
lò'ă goh; da, a ni yòh'dăh heh' sa dōh', So'
r' hoh dyo'gyă ò nyōoh''?

O năh' de ot'gah dōos'òh neh na'sha go găh' ne'
huh' nòh'e yeeh nă găh'.

Neh, dih, ne ya goo gwēh' goh dyoh'òh, go yah'-
laah thah', gwah' huh', ye i'wa yăn de ih' he ni ya'-
ph he ye hah'da deh; dya gòh'dăn dyos'òh, neh huh'
h'dye năh'òh he'a gat, o i'wa gwe goh' ne gai'wa-
ni yòh' hō wă'ò wii.

O năh' sha ga wă'ăh seeh, Go'ă wăk', neh ne sai'-
wén ni yòs'dos hăh' se sa jăht; sga' nòh' sga' nòh'do-

nyo'neh, sah'dan dih; neh, kuh, ne ji sa'doh o'ok he ni sa'yah da wa.

35 Neh, dih, he'noh weeh ah soh' ho thaah ha di'yah da do gah' ne neh huh' da g'noh dan dih he tho noh'at ne tha'noh'do oh' ha'noh't'gan n'at hah', ho nah', O nah' ga we'e yoo' ne' she a wak: a, naeh, he go waah' ah soh' deeh'seh no'weh ha ni a dyeh' Na di'o nya nih?

36 Neh, dih', he ni yos'no weh, no nah' wa g'ok ne Je sus he no'di wa'noh dah'heht ne wa a'dis nyeh't, he wa'ah seeh ne tha'noh'do oh' ha'noh't'gan n'at hah', Sa'noh' g'sah'dyohk; neh', sho, ne' ji wa g'wa ni yos'.

37 Da neh ne tha'ah de o ga yah'ooh neh' so gah' no'gweh a o wa'non dan; neh, sho, ne Peter, kuh, ne James, kuh, ne John, ne de ya'd'non deeh ne James.

38 O nah' neh huh' ho yos'oh ho noh'soot ne tha'noh'do oh', ha'noh't'gan n'at hah'; hot gat'wah oh' heh noh de yo dyoh'gwa e'syoh; neh, kuh, na'na's'd' o nyah' ha'non da'noh' he ni yo gwe nyoo.

39 Neh huh', dih', ni yo weh', no nah' tho yoo, he ga yah'ah'seeh, A, naeh', he go waa', na'ga' ni swa dye'ah; swa's'd' o nyoh', kuh! tha'ah ne gah', naeh, de ha ga we'e yoo ne yek sah'da seeh ah; neh', sho, ne go dah'oh.

40 Da neh no wu's'gat gwah'oh, ho wan dan de'nyah-doh'. Neh huh, dih, ni yo weh', no nah' ga gwe'gok' ho sa a go'yah di'gah', neh he a'go'ah ne' sha go'nga deeh'oh' ne yek sah'go waah, kuh ne' sha'gaat ha neh', neh huh' he o di yos'oh he'o weh ni dye'yus ha' ne yek sah'go waah.

41 Neh noh sha'gos oh'da ye nah' ne yek sah'go waah, neh', kuh, ne sha ga wa'ah seeh, Ta li tha cu mi; ah'gan doh ne de ga'wan non de nyoo', Sek sah'go waah, Neh noh go'yah as, sat'gah'.

42 Neh na gwus' o nah', sho'', kuh, don da'yont'gah ne yek sah'go waah, wah oh'dan dih', kuh; neh, sah'ah, ne wu's' ha' dek nii' ga'eh ni ya ga'os hi yah'goh. Da

'na gwes' deh sho'dih ni gonat', sho, he na o dii'wa-goh.

Da neh na gah'ni go'o nii ha go ya is da nii na'ga-
so gaah' no'gweh de'o i wa yan deeh'oh; wa a'i wis-
, kuh, naah gwis'dah o'da yon da doh' a'yon dek ho-

OI'WAH VI.

NĀH hoh dān'dyos oh, sho ya'gāh oh ne' neh huh';
neh huh, hes ho'yes oh he'o weh' ha o hwah tha'-
deh; da neh no wa'non dā'dyes oh na go'i o nya nih.
Neh huh, dih', no nāh' boh wā'nīs hā'ech ka wēn da-
gāh doh'; o nāh' hoh saah' ne wa a'di o nyāh' hā-
t'gā nīs'at hah: neh no nont'gah deh no wān'di wat'-
deh, we soh wa'o dii'wa nāā'goh, ho nāā, Ga ā o-
ne gāh ni tho a wih'dah gah', nā gāā' ho gweh',
gāā noh o i oh'dāh shoh? neh, kuh, ne noh gah'ni-
dus yōh'dāh' nā gāā', neh, ho wa wii'; he'soh jih'
o i'oh dus'hā nāā gwah dohs da ya weh do'on dyeh
yah'da deh?

Tāh'āh, gāh, deh neeh nā gāā' na noh'yo nis, ho wa-
t' ne Mary; neh', kuh, de ya'dā non deeh' ne
nos; kuh, ne Jo ses; kuh, ne Ju da; Si mon
ah'huh? Tāh'āh, gāh', kuh, ne de ā non dā'non deeh
wān nī'os hoh'oh nā', kuh, deh wān'niā dyoh he'o-
t' dwāh dyoh? Da neh noh tho'non do dāāh dāh
yah'da deh.

Neh dih' ne Je sus ha go'yā'gāh'seeh, neh no do'gāā-
hāh', tāh'āh deh neeh' na'gā āk i gāā' de oh'sān'ni-
; neh, sho, tāh'āh, he'o weh' ha o hwah' tha'ān ja-
; kuh, he'o weh' ne a di yah'da deh ne sha ā no-
ā'daat'; kuh ne a o hwah' ho noh'sa goo.

Da neh ne tāh'āh, ne' neh huh, de o gwe nyos'oh
oh dus'hā nāā gwat nā'ān dyeeh; neh, sho, he we-
ne wa a'go yān'nīs oh'da āh doh gaah ah ni ā non dii'
hī nook'da nih; neh, kuh, ne' sa a'gon jāht.

Neh ne wa'o i wa'nāā'goh, neh gai'o nih heh, dah-

aa di'wa gwën ni yòe. Da neh ne de o da wân'nyes qh ne dos gäs'ho hoh ga non'da yân dōh', ho di'ō nya'nia-dyeha.

7 Neh ne a'go no'gos qh ha yah'da deh, ne wus hāh' dek nii' sga'eh, hoh saah' o nāh ha gōh'hah syoh' ā'noh-dān dih' de a di yv'shes hoh; ha gōh'has des'hā wii, gwah-huh', neh heht gāh' ā'ō wān nont'hāh gwa'ni aak ne nont'hwaishāt gih;

8 Neh, kuh, na go i wīs'ah seeh', nā gā'ak hah gwā-dāh the o'di aah na wa'dye'āh duk hā'nont ha'i neh; neh, sho, he we gāh' na dah'dis hāh; thāh āh ne yek hwa-dah gwah, thāh āh no āh'gwah, thāh āh no wīs'dah; tha-wa dahk' no nont'hwah has'hāh.

9 Neh gwa ne dā o nāh so'ook; thāh āh', kuh, aah, ne de wa dyah da'wih shā gee a'a dyah'da wiht.

10 Da neh na go'yā'ah seeh, Neh ne ga ān dih gwā'g-weh nā swa yoh' ne ga noh'sòt', neh huh', sho, swāh-dyō dahk', he ni yo weh' hā swat'hā daat' ne' neh huh'.

11 Neh, kuh, neh so'dih gwa'nah ot ā gā'ak deh ech'-hi gwāāh', ā gā'ak, kuh, deh ech'hi yat'hon da dōh', neh huh' ni yō weh' no nāh' ā ji'swat hā daat' ne' neh huh, swah gā'wāak ne swah sīh'dah gōh', neh ā gai'wa-gwai'soh seek, ha di'yah da deh'. Do gās'ōh gwā'ga, neh naah'de ga gont' ti gā'oh, naeh, he nā yō di yah'da wāh ne So dom, kuh ne Go mor rah, no nāh' neh' dwā nā'hā deh neh dā swā'dyah do wet', naeh hoi gā' ga'na-da yāh.

12 O nāh' ho di'ya gāh'oh ho noh'dān dyos'oh, neh ho-dit'hāāh gōh neh dō sa ā nāh ni'go ān de nih nō gwah'.

13 Da neh ne we sōh' ne' sas ha'go di yah dit'gāh-sōoh na di'nis he'o noh; neh, kuh, ne wa o wān noh'gōh ho nont'gah deh' no'di nook'da nih, o noh ho di yāh'dah gōh, sas ha'go dii jāht', kuh.

14 Neh ne go'wāh go waa Her od, no nāh' wa o'i wa-ook, (neh, sāh'āh, ne de yō'di o gwāh' he ni oh'sān noh'dā,) neh ne'a wāh, Neh ne John ne Baptist; det hot'gā'oh non da'deh sa'dōh gwah'gōh; neh, dih', kuh, ga-

uh, o i'oh dūa/hă năă'gwah'doh, wa do'dah so'gwa oh
ah'da deh.

O yah'shoh oh' hă nan dōh', Elias ne'huh: o yah',
gyee', hă nan dōh', Ho do'gās da nih' ne'huh: neh-
ni yōh'dā, he ni yōh'dā, no do'gās da nih.

Neh, dih, no năh' ne' Herod wai wa'ook, ha wă,
hăh nă gă ne John ne'noh'o nyah'goh: det hot-
h non da'deh sa'doh gwah'gēh.

Neh, sâh'âh, ne'a o hwah ne' Herod he o'dâh-
'oh ho'wa ye năa' ne John, on da'deh ho'doh gwah'-
ho wa'hă ont, neh dya go i'wah ne' Herodias, ne
a'dă non deeh Philip yōoh; neh sâh'âh ne'neh
di nyak heh'oh.

Neh sâh'âh ne John hos nyeh'oh, ha wă'ah seeh
Herod, Tâh'âh ne'huh deh ga ya nes'hăh gēh hēh
da deh' ne'neh a'she gōh ne' yōoh ne de ja'dă-
deeh.

Neh dyo i'wah heh'oh, ne' Herodias wa o wa-
nyah dâh; neh, kuh, na'o wa'nyos oh' o năh'; tâh-
gwa, deh a'go gwe nyōoh.

Neh, sâh'âh ne' Herod, hos'hanis' ne John; ho-
'doh heh tga'i wa yeih ni o'gweh doh'dă, ho yah'-
lo'găh dih', kuh; de o nyeh', kuh; neh, kuh, ne-
wa o di wat'hon daat', we sôh o i'wages nă'ân-
ah'; wa a'doh hă'âh, kuh, găs', he wa'o di wat'hon-
E

Neh huh, dih', ni yō weh', no năh' hwah o'nok do-
at' hoh wă'nis hă'eeh, neh ne' Herod no năh' ho sa'-
nă'hă'eeh he'ni o nō gă dōh', wa a'gok hwa'e has na-
yah da wăh' ne thă nă'noh dō'oh, kuh neh, honă nă-
h'gwas de is da'noh no dis'găh'gēh dah', neh gwah-
na dih'san no wa năa' he non do'ă jas de is da'noh ne
ilee:

Neh huh, dih', ni yo wah' ne' go a wak', ne gâh'
Herodias, da ye yoh, oh dyont, kuh, wa o wah ni-
yee' ne' Herod, kuh ne de gâh' hă nih'dyoh, sha-
wă'ah seeh yek sa'go wa'a', ne go'wăh go wa'a',

Da ga do'eh syoh gwäh' ga nyòòh, sho, ne nah oh'däh-
äh; da, tga gont ne'neh dă go'yah do'weh däh.

23 Neh ne de o no oh'gwa nyoh shaga wă'ah seeh,
Neh na dih gwa'nah oh'däh äh äs ga do é syoh gwäh, tga
gont ne'neh ä go yoh', neh'huh', gih shäh, hä gaak dakt
naah de'wah sä nöh' he'nit gä nöh do'oh gyah'da gwän-
ni yòh.

24 O näh gòh dän'dyos oh, he ya ga wă'ah seeh no nöh-
äh, A nah oh'däh äh' ä ga do e syook'? Da neh' ne ga-
wăä', Neh no nöh'äh ne John ne Baptist.

25 O näh wah o'gon da dyeh' de dya'go yos'oh de ya-
goh säi'yäh'ò on dyeh' sho wa'yah do'wäh oh ne go'wäh-
go waa, go do e syoh'goh, ga wăä', Neh dwa ge'ga yä'
ne neh' äs gòh' ne ji gwus', sho, gajäh'gëh ä gääh dyah,
no'nöh'äh, ne John ne Baptist.

26 Neh nooh dwa'dohk däh wa oh'säs ne go'wäh ge-
waa, neh gwa', sho, dyò i'wah, he de o nòoh'gwa nyoh;
neh, kuh, dyò i'wah ne gäh' ne' shah gaat, hä nih dyah,
täh'äh de'o gwe nyos'òoh ne don'das ha ga'oh ne gäh.

27 O näh' wah o'gon daa dyeh' ne go'wäh go waa he-
oh'hah oh sha yah'daat ne de o'dyah da döh, ho i'wih-
sah'oh, nant ga'aak no'nöh'äh; o näh hoh dän'dyos oh,
he o nöh o'nyah gòh on da'deh hó döh gwah'gëh.

28 Neh, kuh, ne' tho aah no'nöh'äh gajäh'gëh gä-
dyeh'; neh hes ha'go wii' ne yek sah'go waa: da o näh'
ne yek sah'go waa, neh, naeh, he ya go wii no nöh'äh.

29 Neh huh' ni yò weh no'näh neh', ha go'i o nya-nih
wa dii'wa ook, neh huh' nit ho ne nòò', de o dih gwäh ne-
yah'dah, neh huh', he o di yän'dus oh, he'ò weh' on da-
deh sa'doh gwah.

30 O näh' nò wä'dih hah'oh neh huh' ho non'dyah de-
o e gòh', ha yah da deh ne Jesus, hò wä'o wii o i'wa-
gwe gòh', de ja oh' he'na ä non dyeëh, kuh, ne nah oh-
däh äh hä non'di o nya ni'ak.

31 Neh na go yä'ah seeh, Ga swih', swa dyah'don da-
gòh; neh huh' hoh swee' he'ò weh' deh dye'na ge nyoh,
swa do'i shä, ya eh', sah nă yo'nis heht: neh säh'äh ne

gòt gah'deh ha dii yoh, shă'noh'dăn dyehs', kuh; neh ne' deh a oh a o di'no'k do dahs', ha eh'gwah na ă'non'-dek họ nih.

32 O năh ho nont'hă da dōh', neh huh' he o'ne noo he'-o weh' deh dye'na ge nyoh', ga o wa goo' ho di ye ăh'-dah gōh, ho non''dyah don'da gwăh.

33 Da neh ne găn dyoh gwah gēh' wa o wăn di găh' no năh' ho non'thă da'do on dyeh; got gah deh', kuh, ne' wa o wa yăn deeh; o năh eh dah'gēs họh de o năh'-da dōh, ga gwe gōh ho di ya găh'oh ne ga'non da yăn dōh, neh huh' he o ne noo' he'o weh' hă oh'di heht, neh noh'-tho wăn di shă'ni, neh huh' wa o di yah'da ye ih' ha yah'-da deh (no năh' wa a yoh.)

34 Neh ne Jesus no năh' da a'ya găht, gòt gah'deh no gweh' wa a'go găh, neh' ne da wa'do nya'nooh na-yah'da goo he'na o gon dăh; neh gai'o nih he neh huh', shō, ni yoh'dăh ne de yo di noh'gă ont ne thăh'ăh, i-găh', deh o di yăh' nas de'is thah: o năh' hoh saah ne wa a'go i'o nyăh, o i'wa we sôh'.

35 Neh huh, di, ni yò weh' no năh we ăh' he wa'dă-nis hi neha, họ wa yah do'wăh oh na go i'o nya nih, ho-năh', Tăh'ăh deh e'na gēh' nek ho'o weh; o năh, gwah-huh, we sôh' o ăh'dōh he ni yò no'k doòt:

36 She'yaa tga, neh neh a'ă'noh'dăn di, da ă'non-da wă nyeeh' ne dōs găs' họh oh he'yo ăn ja deh; kuh, he'o weh ga'non da yăn dōh, neh na ă'non'dah hni nohs' no ăh'gwah: neh, săh'ăh, ne thăh'ăh de o di yăh' ni-yea.

37 Dech ha go wă'noh să gwăh, ha go'yă ăh'seeh, Da-yech'hi yoh na'a diik. O năh hă wă'ăh seeh, Neh găh' ne găh' ni'ih' ă ya'gwah dăn di', ă ya'gwa ni noh' dek-mi de wăh'nyah eeh ni gah'si yoh'shă gee na yò i wah'-săk no ăh'gwah, neh ă dyak hi'yoh na ă'non'dek họ nih?

38 Neh na go yă ăh'seeh, Do ni yò'ăh gwa gee' swa-yăh' swah dăn di', swat gat'hwah sah. Neh huh' ni-yò weh no năh' wa'o di do găs', neh neh', ho năh', Wîs: de găn ja gee', gwah huh.

39 O năh' ha gô i wîs'ah see, neh nă yôh'gôh so nyôôk', o ge'oh jah'gôh ă a'wên nih'dyôôh.

40 O năh' wa ă non dyăăh', wa ă non da'deh gôh'so-nyôôh', de wăh nyah es'yôn dyeh'; wîs, kuh, ni wus'hă-an dyeh.

41 Neh huh' ni yô'o weh' no năh' de oh'gwăh] ne wîs' ni yô'ăh gwa gee, kuh ne de găn ja gee', gă o'yah gă he ot'gat hwăh, de o dăn nô'nyos'oh'; de o yahk hoh', gwah huh', he ni yô'ăh gwa gee; o nă'neh he a'go ya wă' na gô i'ô nya nih; neh', naeh, neh huh' ă di ge'ôh he'a di gat; neh, kuh, ne de găn'ja gee' wa a'go yahk' hō os', haeh gwah, ne'a di gwe gôh.

42 Da neh ne gagwe gôh' wa ă non dek'hô nih, wa o' nōh daht', gwah huh.

43 Neh he ni yôô' des ho'dih gwăh, wus hăă' dek nă' sga'eh' ni gah'ach hii, ne de yô'ăh'gwa'ih ôh; ha'eh gwah', kuh, ne găn joh.

44 Neh ha di'yah da deh' ne wa ă non dek'hô năh' he ni yô'ăh gwa'ge nōh, neh huh', nōô, ne' wîs ni ăn năh-nyah'es hă's'hăă' na'di ji nōh.

45 Neh no năh', shô', kuh, da'go yăn nōh dō'os sa gô-i'ô nya nih, ga'ô wa gôô' wa ă non deh'nōh da ah'; neh, kuh, năă'nōh dăn dih' si gwaa'gwa nōh wăn dih hō'să-nee, he o weh' tga'nōn da yăh' ne Beth'sa i da he'a yô o weh', nae, ya eh, ne' a o hwăh, ă ha'go ya tga'h' nō gweh'.

46 Neh huh' ni yô o weh' no năh' sa a'go ya tga'h', hō-hă'da dōh', neh huh' hō dăn'nô yăă'nôô heh' o nōn'da-deh'.

47 Neh huh' no năh' ôh găă's'ah ôh waa dōh', shăh de-ga nyô dă'ăh, naeh, he ga'ô yô dyehs; da o năh' ne' a o hwăh', ha ôh hwăh ge'ah, naeh, ah sôh' ga nyô dăăh-ah' i ehs.

48 Da neh' na'go'găă ôh hō di'ô ya găă, hō'di ga wô; neh, săh'ăh, ne' neh huh dyô ă gont' he wa o ne nō'ge-dyeh; neh huh', dih, nōô, ni yô weh' no năh da yôh'hăh o'ôn dyeh, neh huh' hôt gon'dah gôh het ha di'yah-

da deh, o ne'gah gës'hoh he'a we nqo; gweh thah, **häh**, kuh, na'o äh'doh, sho, ha di'yah da deh.

49 Neh, dih, no nãh' wa'o wa gäh' ga nyò däh' gëh' hoh' ieh, neh no'neeh oh othwais'häh, **häh**, nqo; o nãh' de o'noh sãnt'hwah oh.

50 (Neh sãh'äh neh ha di gwe goh' wa'o wa gäh' wa-o'noh dyohk', gwah huh.) O nãh' wah'o gon da dyeh' de-o'dih häh'oh; neh, kuh, na go'yä'äh'seeh, Neh ne agã-noh' swã nqo'do nyò'ok, swãn det'gãã deek. Lih ne gäh: Sã nqo' ä swah'dyohk seek.

51 O nãh' neh huh' hot gon'dah goh, he a go yah'do-wäh'oh ne' ga'o wa goo, neh noh wën'ni häh' ne gãã-hak'; neh, kuh, ne dyò nqok'deh, sho, he ni'o non dã-yò gwäh, ho di wa'nãã gwus', gwah huh'.

52 Neh, sãh'äh, net häh'äh deh sho'nãh'noh'do nyos'-qoh he ni yò i oh'dws hã'nã ä gwat ni ya'wäh'oh he ni yò-äh gwa'ge nqo; neh sãh'äh no ni'yoh heh'oh no nãh'-nyah sãh'soh.

53 Neh huh' ni yò weh' no nãh' do sa'a di nyò dai yakh', neh huh' ho di'yos oh he'yò ãn ja deh ne Gen-ne a ret, nah huh' he o'non thís'doh he ni yò'ãn ja da-dyeh'.

54 Neh no nãh tho di'ya gäh'oh ne' ga'o wa goo, o-nãh', sho', kuh, wa'o wa yãh'deeh;

55 Neh ne de o nãh'da dõh, thi yò'ãn ja gwe goh' thit ho'neh dõh ne dos gës'hoh oh; o nãh' wa'ã'noh sa-wäh' oh aha'go di a wih'sqoh no di nqok'da nih, ga nqok'-dah gëh ha di'yah da'on dyeha, neh huh' hes ha go di'aas, he'q weh' ha di wa'ok hah nit häh'dyoh.

56 Neh, kuh, ne ga'ã di h gwa'o weh nq'o yoh' ne ga non'da yãh dõh; neh, gih shäh', he'q weh deh ga'non-da yãh dõh; neh huh' sha gò nih dyò'oh de ga'non do'-gã hoh no di nqok'da nih, ho wa do'e syoh gwa nih' ne neh', sho, he we'gã' na ä nãh'nyoh gut; agwus, ha'ah-gwah, neh, sho, ne de yò'geh ont no dyah da wih'shäh: da neh', kuh, he ni yò gweh da gee' nooh'tho wa yã q-ayqoh' ja go'dõh oh.

O I'WAH VII.

O NĀH' neh huh' ho di'yah da ye'ih oh' ha yah'da deh ne Pharisees ha di yah da do gā'noh, kuh, neh ha di'ya do'oh, Je ru sa lem da'ā noh dān dih.

2 Neh no nāh' wa'q wā di gāh' ha di'yah da do gās' na-go'i o nya nih', neh huh', sho, he o'dis oh'dat gi h' ha di'āh gwaas, (neh gān doh' net hāh'āh de o'noh jo'aeh,) neh' ho di'wā o gwāh', ho wā'i wa'yāh dah'goh.

3 (Neh, sāh'āh, ne Pharisees, ga gwe goh', kuh', ne Jews, neh nā gās'ak i gās' deh shān'noh jo'aes, thāh'āh de ā non dek'ho nih, neh ha di'ye nō'wahk hoh he non'da-o di oh'dā on dyeh' na di'gāh jis'hoh oh.

4 Neh, kuh, no nāh' neh huh' do da'ā neet he thān-nont'ge on'dah gwah', ā gās'ak i gās' de o'non dyah'do a-eh', thāh'āh, kuh, dah a'ā non'dek ho nih. We sōh, kuh, no yah' o i'we nooh shoh' ga ge'on da dyeh', na di'ye nō'wahk hoh; neh, i gās', nā ga no aeh'hoek ne ga wīs'dah-shoh'oh ga noh'jah shoh'oh, kuh; o gwān'nīs hāh', kuh ne ga wīs'di yōhs; a dek hwaah'gwah shoh'oh, gwah huh'.)

5 O nāh' ne Pharisees, ga gwe goh', kuh, ne sha go-di ya do nih', ho wā'on do's'oh, A na'eh he go waa' ne ahe-i'o nya nih, neh huh' dah'de o nont'hah ah'gwā ā dyeh' he nō da'o di oh'dā on dyeh' na di'gāh jis'hoh oh? neh, gwa, gās', naeh, na di'āh gwaas nah'soh de o'noh jo'aeh.

6 Dech ha go wā'nāh sā gwāh' ha go'yā āh'seeh, Ho i'wa ye'is doh do'gās' ne Esai as, ho do'gās da nii, he'swa yah'da deh, de swa'goh sa neet; neh he'ni ga ye'āh' ga ya doh, Neh nā gās' noh ga wa ji'yōh dāh ho geh'āh-ni'yōs thah, neh ha di ye āh'dah gwah' na dis gwāh'āh-shoh; we āh', gwa', naeh, nit'ga deh' no nān'nyah sah.

7 Neh huh', gwa', naeh, thāh'āh deh wa'des-thah, heh', tho ga'dān nā'yā nih'; neh', gwah huh', hān non'di-o nya nih' ne noh o'i oh'dāh shoh nō gweh' ho di'wih'sah oh.

8 Neh, sāh'āh, ne' wak ah' ā swais don'dyeh'seek no-i'wih sah'oh Na'wēn ni'yōh', neh, wae h, swa ye nō wahk'.

no gweh' ho di wih'sah oh; neh, i gāā, na ga no a'-
 rook, ne ga noh'jah shoh'oh, ga wis'dah shoh'oh,
 ah huh'; o i'wa we sòh', gwaah huh', no yah' o i'we-
 h shoh', ni swa'dyeh hah.

Da neh' na go'yā'ah'seeh, Wi yòò'', āāh, he' wak-
 swais'do on dyehs no i'wih sah'hoh Na'wēn ni'yòh',
 na'e swa ye no wahk'hok', sho', he ni swai'oh'dāā.

Neh, sāh'āh, neh ha wāā ne Mo ses, De e'sea-
 ek ne' yah nih, kuh, ne sa noh'āh; neh, kuh, ne
 'dih gwa'nah ot ānt hoh'syo nānt' he dā'o snyeek' no'-
 nih; neh, gi shāā, no'noh'āh, neh nā'o wā nyòh.

Neh, waeh, niis' ne swa dōh', Neh, gi shāā, no'-
 sh āā wā as no'oh nih; neh, gi shāā', no'noh'āh;
 āāh'āh, ne Cor ban; (neh gān dōh', neh, de wa-
 h do'weh dōh, neh ho'gwa a ge'gon dah'goh o noh'-
 lo'gāh di h'gēh,) na wa gye'āh dah'go nāh a'gi yah'da-
 hah dōh; neh ān dyò i'wah'gāā āā dā'dwēn ni'yòh'-
 it.

Neh, kuh, ne thāāh deh che'swa ga'yah seh
 ā'gwis'dāā no sa'o dye āā no'oh nih, neh gi shāā'
 noh'āh;

Neh huh, di h, ni swa ye'āh ne swa nyòò' na'wā noh
 'wēn ni'yòh, swa ye'āh dah'goh he non de swai'oh dā'ān-
 āh; neh huh' ni swai'oh'dāā he swa ya'gā oh; we sòh',
 ah huh', no yah' o i'we nooh shoh' nā gāā des'gya-
 āāh', ni swa yā noh'dāā.

Neh no nāh' ga gwe gōh' no gweh' he a'go no'goa-
 ha yah'da deh, ha go'yā'ah'seeh, Da gwa'di wat'hon-
 dāā, hah de jo gweh'da gee; swah ni'go ā yān dah't',
 ah huh.

Tāāh deh thāā'gwis dāā deh'ga deh' nas de gwa'a-
 t' noh wan di h' ha yah'da deh no'gweh, neh, ha yah'-
 roo', gi shāā', ha'weeh, deh a'oh' a'ga gwe nih', na'-
 ā'dat git: neh, gwa, ne' noh o'i oh'dāā shoh' tga-
 āāh' ha yah'da deh, neh ho yah'dat git'hah no'gweh.

Neh, gi shāā', neh, so gaah' no'gweh ha oh'do-
 no'gwe nyòoh' ā ot'hon deek', hot'hon deek' ne' neh.

17 Neh no năh' he ga'noh sòt {he o'yos oh, w he'q weh' ni s'ni h dyoh' nō gweh', hō wa'an dōa'q go'i o nya nih ne'nah ot' wa an dōh' hoh'tha yō q di

18 Neh na'go yā ah'seeh, Neh huh, gāh, năh ah soh' neh'huh ni yōh'dăh, ne thăh'ăh deh swah' s'yan dahs? Thăh'ăh, gāh', deh swa'gah s'yō oh r gwa'nah oh'dăh ăh as de'gwa'a gwa năn dweeh duk yah'da goō nō'gweh hă weeh', heh thăh'ăh del a'ga gwe nih' a'o yah'dat git?

19 Neh gai o nih he thăh'ăh ha wăn'nyah: theh'we nos; hat gwis'da goō, gwa', gās; neh huh', hes'ga ya gās' he'q weh he ga'ya gāh'dah gwah, dwos'at hah' naah de'yōh wa'gee.

20 Neh neh ha wăh, Neh năn'tga ya gāht' ha y deh nō'gweh, neh ne'neh, ho yah'dat git'hah nō'g

21 Neh, săh'ăh, ne nōh'goō'gwa năn dwe'eh dōi o weh' tho năn'nyah saat' nō'gweh', neh huh' tga ya'gāh dah'gwah, ne wăn nōh'dō nyōh'săh et gāh dyah'don dyos, oh nō'weh ha at, wa dyo'o nyōh,

22 Ga nos'gwa oh, oh no'shăh'ăh, gai'wa neh'ak shōh oh, gah ni'goh hōh'dus hăh, ge os'yos hăh, gāh' ne ye gaah'gēh, gōh'san nō et'gāt hah, wa nyās'dos hăh, deh oh'ni gont;

23 O i'wa gwe goh' nă găh neh huh' dwet hah nōh'goō'gwaa; neh' ho yah'dat git'hah nō'gweh.

24 Da neh huh' o năh' det hō'dah oh, neh huh' we nyōh', he o'yos oh' he'noh de yō dō's johk'dō ne' Tyre; Si don, kuh; he o'yos oh' he ga nē ne'neh huh: neh, kuh, de'o dō an jo ni'ak na'gă gaah' nō'gweh de o'gah s'yos ooh: thăh'ăh, gwa', gwe nyōoh' na'o dyah'dah seh'dō ok', shō'.

25 Neh, săh'ăh, ne ye yah'da do găh' ne ya go neh ne' go a wak' go dyă ni h' not hwa'is hă tgil wai'wa'ō gāh; neh huh', kuh, ni dya'ga we nyōh' g dye năh'oh, neh huh' he de ah'sih da de nyōh.

26 (Neh, ne ya go gweh', Greek nah oh'dăh ăh, phe ni ci an, naah, nōh o ga's jōh'dăh.) Da neh' :

e'syoh gwa nii', neh nō sa'o yah dōh'neek na nīs'he o-
h, he'o weh ni ye'yah da deh ne' go'a wak.

7 Neh, dih, ne Je sus, sha ga'wā'āh'seeh, Neh', ya-
dwa dye ānt' na dīk'sah shōh'oh ho nōh'daht; neh,
āh, ne thāh'āh deh neh'hōh'jih ne' neh dōn da gah-
gah no di'āh gwah na dīk'sah shōh'oh; neh huh'
wa dyo'ook he wa di'yah da deh ne ni ga ji yāhs'aa-
h oh.

8 Des hō'wā wān'nōh sā gwāh', hō wā'āh seeh, Neeh',
ah'da gwēn ni yōh', neh gwa', naeh, gās, ne ni ga ji-
h'sa'ah'oh oh, neh wā nōn'dek hō nih nōh dō'nyoh-
h, ne wa dek hwaah'gwah shā gōō'gwa, neh ho nōh'-
seh' na dīk'sah shōh'oh.

9 Neh ne' sha ga wā'āh seeh, Neh gai'o nih nā gā'
ne sa wān nā wāh', neh huh' hō sa seeh' he'o weh'
h heeh; sho ya'gāh'oh, naeh, o nāh', na nīs'he o nōh',
o weh ye yah'da deh ne' she a wak.

10 Neh no nāh' neh huh' sa ye yōh' hē go nōh'sōōt,
ya'gāh'oh, gwa', naeh, ha nīs'he o nōh'; ga nōk dah-
r, naeh, ye yv'shāh ne' go a wak.

11 O naeh' shot hā'da dōh' ne' neh huh' he'nōh de yō-
ān'jōhk'dōn dyeh ne' Tyre; Si dōn, kuh; neh huh'
hō'yōs'oh het'ga nyō da eh' ne Galilee dyo'ān'ja-
h; neh huh' hah de'wah sān'nōs hōh ho āh'dōh he ni-
dō ān'jōhk da dyeh' ne' De cap o lis.

12 Neh ne' o wā'yah theeh' neh huh' ha yah'da deh,
yah'dast ne de ah'swe gōh, thāh'āh', gwah huh',
a wān ni yōō; da neh nō wā dō eh'syoh gwa nii' na'o-
'oh da'āh.

13 O nāh' ho yah'dōh nōō, he'ni a di yah'da deh ne
dyōh'go wa nāh; neh huh' ni yō weh' o nāh', wa āh'-
yah'da nōōh' neh ha oh'da gō shōh; da ā'nīs gyo dih',
ah huh; hōh tha'yā o nyōōh', kuh, nā āh'nōh sah'gāh;

14 O nāh' ga o'yah ge'gwa he ot'gat hwāh, thos syō-
s'oh, kuh; neh, kuh, na wā'āh seeh, Eph pha tha;
h gān dōh, neh, Wa deh'ho dō gōh.

15 Neh no nāh', shō', kuh, oh wa'deh ho dō gwā'ōōh

heh, ha_oh'do_doh; neh, kuh, nos'hăă deh nă_ăh'n
sah'gêh, oh wa'tyôh dăă; da neh neh, sa yo'o gaht'hu
ne wa as'nyeht.

36 O năh' ha goh'ni go'o nii na'gă_ăk so gaah' no'g'
de o'wă o wih: sah'gwah gwa', sho, găs, nō sa'a g
sa a goh ni'go o nih; neh huh', kuh, găs, nō sa'a di g
he ni we sôh' dō sa_ă non'di o gwat:

37 Neh huh', kuh', nah'g wăh, ne we sôh' sa yô'
duk hé no'o dii wa nă'ă goh, hă non dōh', Neh huh
he'no o yeeh' ne yô'i wa gwe goh; de ja'oh', wash,
gwe nyoo ne de yôh'swe goh, ă jo'ok; kuh', ne' dă
wă nont', ă jes'nyeht.

OI'WAH VIII.

NEH, ne' neh ho'o weh chi dwă'nis hă de nyôh',
he'sôh jih găn dyôh'go wa năă; thăh_ăh',
deh sho'di yăh' ni yees; ha a'go no'gos oh ne Jesus,
go'i o nya nih, ha yah'da deh; neh', kuh, na go'yă
seeh,

2 Neh ne' we sôh' o yah' ni dyôh'dă ne' gyah da
khe dă_ăs' ne găn dyôh'go wa năă: neh gai'o nih, l
o năh' săh ni wăă'nis hă gee' shah'de ya gwa dii; thăh
kuh, deh thah'gwis dăh' de o'di yăh' na'a diik'.

3 Da neh', gi h shăh', kuh, nō sa'khe'yat gah da'o n
don dyo'on dyeh, neh huh' hō sa di yo'nooh he tho
nôh so dōh, ă o di h'ni go'ăh'dōh, wash, ne'huh, he'ni
weh; ha di'yah dă o nyôh', săh'ăh, ne'huh, nō we
tho neeh dōh.

4 Neh ne' des hō'wă wăn'noh să gwăh', ho năă, G
o weh' ne găh' nănt ga wih'dah go ok' no_ăh'gwa
na'ga gwe nih' a'o di h'ni go i yô's nă găă nō gweh', n
huh he'o weh' deh e'nă ge nyôoh'?

5 O năh' ha go ya on'dos oh, Do ni swa'ah gwa yă
Neh ne' o năă', Ja duk'.

6 Neh na go'i wis'ah seeh nō gweh', ne yo_ăn'jah
ă non dyăăh: o năh' de oh'gwăh ne ja duk' ni yô

gwagee, de o'dăn no'nyos'oh, de o'yahk'hoh', gwah huh'; ongh' neh, he a'go ya wii na go'i o nya nih; neh', naeh, neh huh' a' di yah' he'a di gat; do gās, naeh, neh huh' ho di'ge oh he'a di gat no'gweh.

7 Neh, kuh, ne dōh gaah'ah' ne nigān'jahs a'ah ho-di yah'; de o'dăn no'nyos'oh; wa i wis'aah, gwah huh, ne' neh huh', ha'eh gwah, a ga'yān dahk, he'a di gat.

8 Neh huh', naeh, ni ya'wāh oh, ho non'dek ho'nyos'oh, wa o nōh daht', gwah huh: da neh he ni yoo do sa'a-dik, ne de yō āh gwa'ih syoh' wah o'da dāh', ja duk' ni-gah'ach hii'.

9 Neh he ni yoo' ne' wa a non dek'ho nih', ge ih', noo', ni ānh nyah'es hās'hā. O nāh' sha go'yat gah'wāh.

10 Da neh' no nāh', sho', kuh, ga o wa goo' ho deh'-nōh da hōh', kuh na go'i o nya nih, neh huh' ni tho'ne-noo', ho di'yos oh he'yo'ān ja deh ne Dal ma nu tha.

11 O nāh' ne Pharisees da ā'nōh dān dyo gwa'ōoh; ho nōh'saah', kuh', wa o wān do nyōoh, wa ā nih saak' ha yah'da deh' neh o i wa nāā'gwat he no'ya wāh', gā o'-yah gōh o'da weeh duk' hah'da wa dyā o nyōoh'; ho wah'-ni go āk'doh.

12 Da neh na gwrs' ho twa'is hā'gōh jih da weeh duk' wa os'yō dyāh; ha wāā', kuh, A, naeh, he go waa' hā-nih'saas, nā gā' ga wa ji yā deh', neh, a ā nont'gat hōh na yō'i wa nāā gwah'do ok'? Do gās' neh, nōh gwā'as, Thāh'āh tha'ō wā nōh na yō'i wa nāā gwah'do ok nā gā' ga wa ji yā deh.

13 O nāh' ho thā da dōh' ha di'yah da deh; ga o wa goo', aeh, sho deh'nōh da hōh, des ho nyō dai yah'gōh.

14 Da neh' he ni ya'wāh oh, wa o di'ni'gōh hāh na-go'i o nya nih, na'a di'aah no āh'gwah, thāh'āh, kuh, ha'eh gwah, ne' ga o wa goo de o di yah', neh huh', sho, ne jo āh'gwat.

15 O nāh' ne Jesus ha gōh'ni go'ō nii, ha wāā, Swat-gā'ōoh, swa dah'ni go'ā āk', kuh; he'ni ga deh neh hā nont'hāh gwāh'gwat hah ne Pharisees; neh, kuh, a thāh'gwāh gwat'hah neh Her od.

16 O năh' dé o di yah'do weh'da năh na di'yah dii, năă, Neh, găh, ne găh gai'ô nih he deh o gwaah'g yăh.

17 Năh, dii, ne Je sus, no năh' wa š'ni nan do ha go'yă ah'seeh, A, naeh', he de swa'yah do'weh da n neh, gai'ô nih, he deh swa'ah gwa yăh'? Tăh'ăh, g ah soh' deh swa găh; thăh'ăh, găh', kuh, deh swah go'ă yăh dahs? Neh, găh, nah'soh o ni yoh' ne a nyah'sah?

18 Swa gaa'da nyoh', naeh, thăh'ăh, găh', deh swag Swa oh'do dōh', gwah huh', thăh'ăh' găh' deh swa hah? Neh, găh', kuh, ne thăh'ăh deh ji'swah ahs?

19 Neh, waeh, ne shah khe'ăh gwi'yahk ho'os ne ni š'năh nyah'es hăš'hăă ne wis ni yô'ăh gwa gee, do gah'ach hii' ne de yô'ăh gwa'ih ôh' de ji swah gw Neh nō wă'ăh seeh, Wws hăă dek ni' sga eh.

20 Hach gwah', kuh, ne ja duk', no năh neh huh' wa do gwah'doh ha di'yah da deh' ne ge ih' ni š'n nyah'es hăš'hăă, do ni gah'ach hii' ne de yô'ih syoh' ji'swah gwăăh'? Neh ne' o năă, Ja'duk.

21 O năh' ha go'yă ah'seeh, A ni yôh dăă he thăl deh a'oh a e swah ni'go'ă yăh dah't'?

22 O năh' neh huh' ho yos'oh ne' Beth sai da; da ne' neh huh ho wă'yah theeh' ha yăh'da deh, ne d gah gwe goh' nō'gweh: neh', kuh, nō wă'do eh'aj gwa'nis ôh naah da o'yă o nyôoh.

23 O năh' wa os'oh daah ne de a'gah gwe goh' gweh; wa'o năch hiih' wa o'yah diit găh' he ga non yăh; neh huh, dii, no năh' ho nis'gyon dyos'oh gaah'gêh, wa o nis oh'da'ăh, gwah huh'; ho on'dos ôh', dii gwah hah gwis'dăh ha'găh'.

24 O năh' hot gaa thwăh' neh' heh'tgăh; neh, ne'a wăă, Khe găh' nō gweh', neh' shah gaat he ni y dăă ne' gă i dōh a'wă neh.

25 Oh ga'at ne' neh, o na'eh sho nis'oh daas'oh gaah'gêh; don da o năh'do os', gwah huh', heht găh'

atgat hòh: neh huh' ni yò weh' de dyò ye'ih oh, det'ga-ye ih', gwah huh, he'sa a'go yat'gat hòh' no'gweh'.

26 O nãh' shot gah'wãh, neh ho'gwa sa'o go duk' he-tho ngh'sòòt; ha wãã', Sã nòh' neh huh' hãh seeh he'-ga non da yãh; sã nòh', kuh, so gaah' ãs he'o wih ne' ga-non'da goo.

27 O nãh' ho ya'gãh oh ne Jesus, kuh na go'i o nya-nih; neh huh' he o'ne noo het ga'non da yãn dòh' ne Ces a re a Phi lip pi. Neh', dih, he'nòh weeh hã nont'-hai neh', ha go ya'on dos oh' na'go'i o nya nih, ha go'yã-gh'seeh, So nah oh dãh ãh gih oh', ha nan dòh' no'gweh', ne gãh Niih'!

28 Neh ne' des ho wa wã'noh sã gwãh, ho nãã, John ne Baptist; neh gwa', gye, nã'nan dòh, Eli as; o yah'-shoh oh, kuh, gye, nã'nan dòh, Sha yah'daat no'o di do-gã's da nih.

29 O nãh' ha go'yã gh'seeh, So, dih, niis' nah oh'dãh-gh swa dòh' ne gãh niih'? Neh ne' Pe ter thos nyeh'-oh, ha wã'gh seeh', Neh', waeh', niis ne Christ, [ne Cha ga'oh he dus.]

30 O nãh' ha goh'ni go ãn do'gãs dòh na'gã aak' so-gaah' de o'wa o wiih no'gweh, ha yah'da deh.

31 Neh huh' ni yò weh', o nãh' hoh saah, ne wa a'go'-i o nyãh, he neh' ne' tga gont we sòh' o i'wa gee, ã o'-ya gãh Nò wa'wak no'gweh'; neh', gwah huh', nã'o wa-dih na di'gãh jis'boh oh; haeh gwah', kuh, na di'h'sũn-ko wa nãs, ha di'yah don thwus; kuh ne sha go'di ya dõ-nih; neh', gwah huh', nã'o wa nyòh'; da neh' no nãh' ã ga'at neh sãh' ni wã'nis hã gee, o nãh' dãnt hat-gãh.

32 Da neh' he'no o wãn nã wãh' he wa a'nyeh't, a-gwus' neh', ne gwah' tha dwën nã'ãh. O nãh ne' Pe-ter wa o ye nãh', wa ah'sa wãh' ne wa o'is dãh.

33 Neh huh, dih', no nãh' oh tha'dih sa de nih', wa a'-go yat'gat hòh', kuh, na go'i o nya nih, wa o'is dãh ne' Pe ter; ha wãã, Ges ho ne'gwa niis' da sa dãk' Se nis'-he o nòh: neh, waeh, niis ne' thãh'gh neh' deh sãn'noh-

do'nyoh gwah Na wën ni'yòh gee khaah; neh, sho, he-we gǎh nò gwe'e khaah.

34 Neh huh' ni yò weh', no nǎh' he a'gò nò'gòs oh nò-gweh' ha yah'da deh; he a di yah'daah', kuh, na gò'i-nya nih; ha gò'yǎ gh'seeh, Sòn dih gwa'nah oh'dǎh ǎh ho-ga yǎs' na'ak nòn dǎ dyeh', neh nǎ an da dat'gah wah'jìh; neh, kuh', de ak ne'ò wǎh' ne de ga'yah sònt; o nǎh' hak'nòn dǎh.

35 Neh', wach, ne sòn'dih gwa'nah ot ǎ eh'he aak, Dǎ-wǎ'gǎh nya dǒok' he'gò heh, hah'de ga gont' wa oh'dòoh ne' neh: neh', kuh, neh sòn'dih gwa'nah ot ǎ eh'he aak, ǎ wǎ'gah dǒoh he'gò heh, neh ǎ dyò'i wah'gǎk haak-no'oh gwah, kuh, ne gai wi yòs'dvk, neh ne'neh shas'yah daat, hah de ga gont' sa a da dyah'da gòh.

36 Neh, sǎh ǎh, neh, a nah oh'dǎh ǎh' a o des dǎh'' nò-gweh'', ne neh', gih shǎh', ga gwe gòh' a a yah'da gwe-ni yòh'heht he'yò ǎn ja deeh', a'oh dǒoh', nach, not hwa'-is hǎh?

37 Neh', gih shǎh, neh, a nah oh'dǎh ǎh'. ho gwe-nyoh', nò'gweh, on'da at gaah', neh o'sa'a ni nòh'dat not hwais'hǎh?

38 Neh' neh sò'dih gwa'nah oh'dǎh ǎh, ǎ a de'ǎh'seek he'gyah da deh, neh, kuh, he ni gwǎ'nòh dǎh, nǎ gǎ he'-a di gat ho dih'nò'weh hǎat, ho di wa'neh a gòh', kuh, ga'wa ji yǎ deh; neh ne' neh ha yah'da deh, ha'eh-gwah, Nò wǎ'wak nò gweh, ǎ o'de aht, no nǎh' ǎnt hah' neh ǎnt ho dye ǎh'dah gò'on dyeh' ne de a'ǎh sǎ'oh gòh' Nò'oh nih; ǎnt ha di yah'dǎ dyeh', gwah huh', no o'yah-ge'ò nòh shǎh shòh', ho di'yah da do gǎh'dih.

OI'WAH IX.

NEH na gò'yǎ gh'seeh, Do gǎs' neh nòh gwǎ's, Neh huh, gyeeh, nǎk'huh ha'dit', he ni ǎ nòn dǎ, ne thǎh'ǎh ta'a dik dǒoh' ne' gǎ e yaht', ne ga oh' nòh-wàn dih' he'ni yò weh' nǎh' nont gaat hòh' ne thǎn nòh'.

o oh'shă gwên ni yòh' Na'wên ni yòh, gah has'des hăh' yò dye šh'dah go'on dyeh, š yòh'dăn dyo'on dyeh.

3 Neh no năh' shah ga'at ne ye ih' ni wă'nis hă gte', ah ne' Pe ter hwa o'aah; James, kuh; John, gwah-uh; neh huh' wa'go gon duk he'o weh gwus o non-ees', ho noh'hoi ge'ah wa š non dyah'don da gòh; neh-uh' o năh' oh tha go ya'dyah da de nyăh' he'a di gat.

3 Da neh' he'noh g wăh no syo'nyus hăh, oh dyòs'dă-beh; oh ga gă is', kuh, neh huh' noh'ga gânt heht', he'-i ga gă'ânt' no ni'yah; neh, gwa, he ni yò weh' ho-hak daht, ne thăh'šh de o gwe nyoooh' naa'ni gă'os yo-is nek'huh yo an jah gēh' neh huh' ni ga gă'ânt' a'o-ih.

4 Da neh' ne' neh huh, wa ya'dyah do'dah sih he'a di-at', neh, Eli as; neh', kuh, ne Mo ses: neh de o'dit-aah, ne Je sus.

5 O năh; ne' Pe'ter thos nyeh'oh, ha wă'ah seeh' ne esus, 'Sa di'o nya nih, neh', ššh, noh'ni go'i yòs deeh e nek'huh a e'dwăh dyon dahk; neh', dii, neh, săh' idwus'go nih; skat' niis š gwus'yo nyăh; skat, kuh, a'eh gwah, ne Mo ses; skat, kuh, ne' Eli as.

6 Neh gai'o nih heh thăh'šh de o'noh doh' ne nah ot' wus a'ăh; neh, săh'šh, naah'de yò dohk' ho noh'dyoh-h.

7 Da neh' noh wah'jih găăt ne' neh huh, neh wa o-iyah'da weh'săh; neh', kuh, neh', o wă năh' dyò ya'-šh oh noh jih'gă goo, neh noh găh, Neh' ne găh' nă-š' ne'no'oh gwah He a wak: neh' she swat'hon daat.

8 Neh na gwus' da wă nook, no năh' oh thăn'nont gah'-loh, thăh'šh deh os'thoo, deh so gaah' deh sho wa găăh' o'gweh; neh', sho, ha oh'hwah ge'ah ne Je sus, kuh no'noo hoh.

9 Neh no năh' sho nă'non dus'năh do'on dyeh ha goh'ni-yn do'găš doh, na'gă ak, i găă, so gaah no'gweh, de-ŵa o wiih, ne' noh o'i oh'dăh shoh' wa š'ont gat hòh, ne ga oh' noh wa dii' he' ni yò weh' No wa'wak' no-weh' dănt hot'gă'o ok non da'deh sa'doh gwah'gēh.

10 Neh' neh, ha di'yañ dii', sho, ho di'h'sen nō :
nō o wā na'wāh', de ā non da'da o dō nyoh, gwah h
nah ot' gān dōh ne dānt hot'gā'o oōk non da deh
gwah'gēh.

11 Da neh nō wā'an dōs'oh, ho nāā, A, naeh',
waa', hā nan dōh' ne sha go'di ya dō nih', neh'
gont ā dwān dye ānt' ānt heh' ne Eli as?

12 Des ha go wān'nāh sā gwāh', ha go'o wii, Eli
gās' ā a yoh' nān dwān'dye ānt, neh' ās hō heet' :
yō i'wa gee: neh, kuh, he ni yōh'dāā ha'ya dōl
wā wak' nō gweh', neh ne tga gont ā'a'ya gāh'
o i'wa gee; neh, kuh, ne' deh gai'wah', sho, ā ā
nih.

13 Neh, gwa', nīh noh gwā'āa. O nāh', naeh,
gāh' ooh ho yoo' ne' Eli as; o nāh', kuh, neh h
o di ye āh' ha yah'da deh, he nāh det'ho non'dō ān
o i'wa ye'ih oh he'ni ga ye āh' ha'a ya dōh.

14 Neh no nāh' neh huh' sho yōs'oh ha di'yañ
na go'i o nya nih, ha go'gās'oh gān dyōh'go wa nā
wān non'dyah da dōh, neh ne sha go'di ya dō nih
na go'i o nya nih, de ān non da'da on dō nyoh.

15 Neh no nāh', sho', kuh, ne gān'dyōh gwa g
no nāh' wa'o wā gāh', neh nooh dwa'dohk dāh' :
wa nā'ā gōh; neh huh hah de o nāāh'da dōh ha
deh, de'o wā nō'nyos'oh.

16 O nāh' ha go ya on'dos'oh, ne Sha go'di ya
A nah ot' ne gūh' swa da'o dō nyoh' ha di'yañ da

17 Neh ne' shā'yah'daat he'ni ā non dii' ne gā
go wa nāh, thos nyeh'oh, ha wāā, Sa di'o nya nī
nee'yañ'theeh heh', syah da'deh, ne'a'wak, neh'
nā wahk'hōh ne' deh ga wā nont' not hwai'sāh.

18 Neh, sūh'āh, gās, ne ga ān'dih gwa'o weh
aah, oh tho'āh ne gā'o gōh', gās; da ga wāhā d
kuh, gās, haah sa'ga ānt, oh tha'dyōh gā nyeeh'
gās; neh huh, kuh, hwa o'yañ dat'hā ān dyeñ. D
ne'khe wā nāāh'oh ne she'i o nya nih; neh, i gā
o wā yah'dit gāh; thāh'āh, dih, de o di gwe'nyos'o

10 Neh' ne' des ho wān nāh' nā gwāh, ha wāh. O deh swai'wa gwēn ni' yōs dōs hā rāh swa'wa jī rā deh, ga ē nā yō'nis heht' dān dwa'di saak! ga ē ne gāh nā wak'ni go i-
sō qk' he swa yah'da deh! Des he jī saak nēk hūh he-
giah da deh.

20 O nāh' neh hūh' hō wa'yah theeh ha yah'da deh. Neh, dih', no nāh' wa o gāh, o nāh', shō', kuh, a ch, da o'yah da'gwis yōgh not hwa'is hāh; neh' ne yō' nō jah-
gēh hō yōshān dah'ōh, waa'dyah jē nyeeh; da ga-
wāhs da'ihā, gwah hūh, |

21 O nāh, hō qn'dōs qh ne' oā nūh, Ga ē' nāh q'nis-
heht' tho yah do wāh'ōh nā gāh! Neh, ne' a wāh, chi-
ak'sak a'ah, shō, dyōh saah.

22 Neh, nāh'āh, ne we sōh' o nāh ni yō'ah dōh, neh,
ōjā'da gūo, gēh, hwa o'yāh dōh'yaak, o ne'gāh gēh, gye,
gis; neh ni'ee, Ā e'i wah'dōht. Neh, dih', gih shāh,
nā gwe nyō'qk naah gwis'dāh nāg syeeh, da gwē'dāh,
da gwa'yah da'geh hah', kuh.

23 Jesus det hōs'nyeh qh ha wā'ah seeh, Neh', gih-
shāh, nō gwee nyōq' naa'ni wa gwēn ni yōs', hah de yōi-
wa gee, naah, o gwe nyōq' ha yah'da deh, neh, hai'wa-
gwēn ni yōs'thah.

24 Neh' no nāh, shō', kuh, wah o gōn da dyeh' nooh'-
nūh naak sah'sah, de oh'sānt hwa'h'ōh, o gāh'sā gūo, ha-
wāh, Syah'da gwēn ni yōh', oh gi'wa gwēn ni yōs' nūh,
yah da'geh hah he ni dyōh'syō nānt'hah na gi'wa gwēn ni-
yōs'dōs hāh.

25 Neh' no nāh' ne Jesus wa a'gō yat'gat hōh ne
gū dyōh'gwah gēh', ga oh' da a di duk'he nō dyeh he-
nā dyō'q dyeh, wa'is dāh o nāh nōt hwa'is hā tgi; ha-
wāh seeh, Iis ne' deh swā nōt', deh sah'swe gōh', kuh,
ōhwa'is hāh, lih oh gō'yās da ja gāht' ha yah'da deh;
shāh', kuh, nah'ēph, ne' nah hūh' hō'sah sygh ha yah'-
da deh.

26 O nāh not hwa'is hāh de yōh'sānt hwa'h'ōh, da o-
yāh da'gwā yōgh, gwah hūh; o nāh' da'a ya gāht' ha-
yah'da deh; hūh', shō, na'o yah da wāh' ne wa'g-

eeh; neh huh, gwa', hoh gaak daht', ne'gòt'gah'deh wa-
 ẽ non do'nooh, Ha we'e yoo.

27 Neh', dih, ne Je sus has oh'dah'gẽh da o'yeenash,
 wa o'yah da'ges gòh; o nẽh' do sa'a daht.

28 Neh huh' ni yò weh', no nẽh' o gyeh' ho sa'a yoh
 he ga nòh'sòòt, neh na go'i o nya nih' ho wa'an dos'oh ha-
 di'yah'dii he'o weh, A naeh he go waah', deh o gwa gwe-
 nyoooh' niih', no'sas ha gwa yah'dit'gẽh'?

29 Neh na go'yẽ ah'seeh, deh os'thoo deh thah'gwẽ-
 dẽh no yah' a'ga gwe nih' o'da wat'gẽ is nẽ gẽh nah'oh-
 dẽh ẽh; neh, sho, na dẽn no yẽn'dah gwah'ahh, de-
 wãn'don dyeh'do ok', gwah huh.

30 O nẽh' ho nòh'dẽn dyos'oh, ho nont'hã da dõh' ne'
 neh huh'; neh huh' wa a'di ăt ne Galilee; da, thah'ẽh,
 kuh, de o'ga yãh'oooh, neh', so gaah no'gweh a'ẽ ni'na-
 dook.

31 Neh, sãh'ẽh, ne wa a go'i o nyãh na go'i o nya nih',
 ha go'yẽ ah'seeh, Neh No wa'wak no gweh', ha di'oh-
 dah'gẽh no gweh, ho wa'yah dat'gah wãh; neh', kuh,
 neh, ẽ'o wa nyoh; neh nẽ ga'at ne' neh, o nẽh' ẽ'o
 wa nyò'aak, dẽnt ha tẽh, neh, sãh wa dõht'hah dw-
 nĩs'hã deh.

32 Neh, dih, neh, thãh'ẽh de o dii ni'go ẽ yẽn dah'-
 ooh, he'na o wãn nẽ wãh; wa o was ha'nihk', kuh, ne-
 wa'an dõoh.

33 O nẽh' neh'huh, ho yos'oh ne' Capernaum; da
 neh', no nẽh' o gyeh' hãh dyoh', ha go ya on dos'oh, A
 nah oh dẽh'ẽh, de swa i'wa geh hah'dah go'on dyeeh', ne
 swa yah'dii', he ni yò weh no a'ah ges hõoh'?

34 Neh, dih, neh', thi'o non dye ẽh' sho; thãh'ẽh
 deh tho'dis nyeh'oooh; neh sãh'ẽh, he ni yò weh' ne sãh'-
 ges hõh, neh de o dii'wa geh'hah dah'go on dyeeh'. na di-
 yah dii, neh, so dii gwa'nah ot ẽ a'go wa nẽ'aak he'ni ẽ-
 non dii.

35 Neh' neh, ho dyãn'dus'oh, o nẽh' he a'go ny'gweh
 ne' wus hãh dek nii' sga eh, ha go'yẽ ah'seeh, So thãh-
 gwa'nah ot de o dõ ẽn jo ni'aak', neh, o ẽn dõoh ha'a daht,

neh, sha'yah daat ne' neh, noh'găh'h' ăh ha'q nyaht ne
a'di gwe gôh; neh', kuh, ăh ho'wah hah'shăh gă'gak ne'
a di gwe gôh.

36 O năh' do da'o yah'duk naak sah'sah, hah de'wah să-
noh hă'ni'h'dyôh, neh huh' wa oh'dyôoh; neh, kuh, no-
năh', oh tho'yah duk, ha năh'hah gôh hwa o'ă dăh', ha-
go'yă'ăh'seeh,

37 Sô dih gwa'nah oh'dăh'ăh, ă o wa gôh' sha yah'daat
nă'gă' nă'gak'sah doh'dă'ăk, na geh'să' nă'gôo, wa a'ge-
gôh' ni'h, ne' neh: neh, kuh neh, sô'dih gwa'nah ot
do gă'ă' ă'ă'ge gôh, thăh'ăh deh neeh, shô, neh, iih a'-
age gôh; neh, gwa, kuh, ha yah'da deh, ne tha geh'-
hah oh.

38 O năh' ne' John de o'wăn noh'să gwăh, ha wăă,
Sa di'q nya ni'h, oh sha'gwa găh' sha yah'daat, sha go'yah-
diit gă's na di năh'he'q noh, neh ho dye'ăh dah'gôh, ne'
sah să' năh; da, thăh'ăh deh shô'gwa nōn dă dye'h's; O-
năh' oh sha gwa is'dăh, neh gai'q ni'h heh thăh'ăh deh-
shô'gwa nōn dă dye'h's.

39 Neh, dih, neh, ha wăă' ne Je sus, Să noh' ăh he'-
swais'dăh: neh săh'ăh, ne' deh'sô gaah, nō gweh' neh,
o i'oh dus'hă nă'ă gwat nă'ă dyeeh' na geh'să' nă'gôo, na'-
o gwe'nyô'ôk na'yô gon'da dye'h ne' wa et găh, a'as nyeh'-
syôoh, ni'h aa gat'yô wih.

40 Neh, săh'ăh, ha yah'da deh ne thăh'ăh, i găă, dah-
de'yô gwa do găh'dôh, iih ge'gwa, waeh, tha yah'dăăh'-
gôh.

41 Neh săh'ăh ne sô'dih gwa'nah ot ga wă diih no'ne-
ga nos ăh he swă nōnt' na geh'să' nă'gôo, neh gai'q ni'h
he' neh she swa'yah da wăh ne' Christ, do gă's' ne' neh,
oh gwă'ă, thăh'ăh tha'oh dōoh, nă' ot ga nyah'găh.

42 Neh, kuh, neh, sô'dih gwa'nah ot dă'q wăn do dăăh-
dăh' sha yah'daat nă'găă', ni'ă'n'noh'sah, neh, iih, i-
găă, hō gi'wa gwên ni yô's'thah, neh sah'gwa'h ti gă'ôh'
he na'o yah'da wăh ne gat heh'syô nyah'thah' a'găh'sgwă'-
ni'yon dahk', na'a nyah'sah gôh, ga nyô dăăh'gôh ha'ah-
sô'ô'ôk.

43 Neh gih shăh', kuh, neh ses oh'dah dă sa do dăh' dăh, i jahk' ne' neh; neh sah'gwah ti gă'oh he na'e sa yah'da wăh, na e sa des'oh dyah'go on dyeh', neh hah' haah syoh he o weh' nit'ga yăh ne yoh heh' o weh, naeh he ni yoh dăh ne de ja oh' hah daah'ses oh'don dook', neh huh', haah syoh he o weh' dyo deek hah' na nă'he o'noh gēh, ne thăh'ăh de wăn dōh' tha'ga gwe nih', nă' wah swah'do ok;

44 He o weh' no di'jih nō wah' tho'da gă'eeh; neh, kuh, ho deek hah' thăh'ăh tha'wah swah'do ok.

45 Neh, gih shăh', kuh, ne' sah sih'dah dă sa do dăh' dăh, i jahk' ne' neh; ne sah'gwah, ti gă'oh he na'e sa yah'da wăh na e sah soh'ga neh, neh huh' haah syoh he o weh' nit'ga yăh ne yoh heh' o weh, naeh he ni yoh dăh, ne de ja'oh hah daah'sah sih'don dook', neh hah' ha'wah săh'do ok na nă'he o'noh gēh, o jis'da go, he ni yō dek hah' ne' de wăn dōh' tha'ga gwe nih' nă' wah swah'do ok;

46 He o weh' no di'jih nō wah' tho'da gă'eeh; neh, kuh, ho deek hah' thăh'ăh de wăn dōh' tha'wah swah'do ok.

47 Neh, gih shăh', kuh, neh se ga'ah dă sa do dăh' dăh, das dah'gwat ne' neh; neh sah'gwah ti gă'oh he na'e sa yah'da wăh ne sgat', sho, a ah'se ga'dahk, ha'ah syoh he thăn nōh'do oh'să gwěn ni yoh' Na'wěn ni yoh, naeh he ni yoh dăh, ne de ja oh' hah daah'se ga dăh he'dyo deek hah' na nă'he o'noh gēh, ha'wah săh'do ok.

48 He o weh' no di'jih nō wah' tho'da gă'eeh; neh, kuh, ho deek hah' thăh'ăh de wăn dōh' tha'wah swah'do ok.

49 Neh, săh'ăh, naah'de yo gweh'da gee neh š ga'jikh heh'doh gah'do ok no jis'dah'; ga gwe gōh', kuh, he ni yō' nă ga'gă ya'dahk' nă ga'yah dăh daak, tga gōh' neh' š ga'jikh heh'doh gah'do ok, no jik'heh dah.

50 Wi yō' no jik'heh dah: neh gwa', gih shăh, nă yoh'do ni'aak no jik'heh dah, ne de yō yoh jis'dah gōh ga'š o weh' nah'dănt gas'wih dah'go ok nă ga'jikh heh'da găh't? Neh' ne ga'yăh dahk' no jik'heh dah ne swa

yah'da gōō; neh', kuh, swa yān dahk ne' agā nōh' ti-
gai'wi yō', ne de swa'yah do'gās hōh.

OI'WAH X.

ONĀH det ho'dah ōh ne' neh huh; neh huh' nit ha'-
we'noō' he nōh de yō do'ān johk'dōh ne' Ju de a,
tho kh'dōh, na gwus' si gwa'a gwa nōh wān dih' ne Jor-
dan: da neh huh', aeh, sho di'yos ōh nō gweh', ha yah'-
da deh; neh huh, kuh', naeh, he ni o'i oh'dāš, o naeh'
a go'i o nyāh.

2 Neh ne Pharisees neh huh' nit ho'ne noō', ha yah'-
da deh, hō wān dōs'ōh, Neh' gāh, ne ga ya'nes hāh'-
gāh ha yah'da deh nō'gweh, ne' wak ah' o sas ha go yah'-
da is ne' yōōh! neh ne wa o'wah ni'go āk dōōh.

3 Neh ne' des ha'go wān nōh sā gwāh' ha go'yā sh'-
seeh, A nah ot' she swai wīs'ah seeh, ne Moses'!

4 Neh neh, ho nāš, Neh', naeh, ne Moses ha nok'-
dot hak, nā ga'ya dōōk', ne de ja'gok hah'sah thah'; o nāh'
wak ah' āeh ha'go is.

5 Neh ne' dō sa a go wān nōh'sā gōh, ha go'yā sh'seeh,
Neh, sho, gai'ō nih he swān nyah'sa ni yoh', neh huh'
ni she swa ye'āh seeh heh she swa'ya dō niih.

6 Neh gwa', naeh, ne' sho da'wah sa wāh, shah wa'-
des yō nīh he'yō ān ja deh, neh ha go'yah dōs'yō nī Na'-
wēn ni yōh', neh ha ji nōh, ye ōh', gwah huh.

7 Neh, dih, gai'ō nih nā gā', neh huh' nā a yeeh' nō'-
gweh', neh, ā ot gah' nō'oh nih, haeh gwah no nōh'āh
ā ha'got gah; neh, da'ya'dyah daak hah' ne' yōōh;

8 Da neh ho i gā, de'i'ys heeh, joh wa'at ā wān dōh,
neh huh, dih', nā a wāh', o nāh thāh'āh dah des'hi yvā'-
seeh, joh wa'at, gwa', sho.

9 Neh, dih, na gwa'nah ot', Na'wēn ni yōh de o'āh'ne-
gāh', sā nōh' sō gaah' nō'gweh dās hak'hah sih.

10 Da neh' nō gyēh' he ga nōh'sōōt, neh', aeh, na go'-
i'nyā nih' sa'ō wā o dōōh'; neh', sho, shah o'i waat.

11 O nāh ha go'yā sh'seeh, Sō dih gwa'nah oh'dāh āh

neh huh' nă ă yeeh', wak ah' ă s ha'go is ne' yòòh,
yah' ă s ho nyaak', wa o'yăh hihk' ne' neh, oh sha/
yah'don dih.

12 Neh, gih shăh, ne ye'oh, wak ah' ă o'wă is
yòòh, neh', kuh, no yah' ă ja'go nyaak', wah a'go yi
hihk, wa o wa yah'don dih.

13 O năh' neh' neh huh' hō wān di yah'theeh, ha y/
da deh, neh, ni a'dik sah'dahs a'ah, neh neh, hah d/
go yă o nyōoh; neh', dih, na go'i o nya nih, wa ă non/
is dăh, neh wa o'wān nō'is dăh ne' neh huh sha go
yah'thees.

14 Neh, dih, no năh' ne Jesus, wa a'tgat hòh,
sòh' o yah' non da'oh ni'go ă wăh; neh, kuh, na go
ă h'seeh, e chi'nok do da ni'aak ne ga oh' on da'o n/
gon'dah go'on dyeh he'gyah da deh, ne ni a'dik sah d/
a ah; neh', kuh', ne să nōh' ă yeeh'hi ya'is da'ni a
neh, săh'ăh, o'wăh, he ni yòh dăh, he thăn nōh'do/
shă gwēn ni yòh' Na'wēn ni yòh.

15 Do găs' oh gwă'as, Sō dih gwa'nah oh dăh ăh, ă
ak de o gwă'ăh he'thăn nōh'do oh'shă gwēn ni yòh
wēn ni yòh, shah gaat' neh huh nă'ya wăh' nă gă' n/
sah dah'aah, thăh'ăh tha'ga gwe nih' neh, ha'a yoh
neh huh.

16 O năh' oh tha'go yah'dok, ha nă's'hah gēh' hwa a/
ă dăh, wa a go yă'nis oh'da ăh, oh tha dă nō'nyō
gwah huh, ha di'yah da deh.

17 Neh huh, dih', no năh' hoh dăn dyō he'ō weh
yò'a deh, sha yah'daat neh huh' nīt hō'dak he nōō, oh t/
dōs hō'dō os; neh', kuh, neh, hō on'dōs oh, Sō gweh
yòò, Sa di'ō nya nih, a nah ot' nă gaa'dyeeh', na'gy
da gwēn ni'yòh haht', ne yoh heh'ō weh'.

18 Thos nyeh'oh ne Jesus, ha wă'ăh seeh, A', na
he go wa'ah, is gyaas' sō gweh'di yòò'! thăh ăh ne/
deh sō gaah' deh a go gweh'di yòò, sha yah'daat, g/
shō; neh Na'wēn ni yòh.

19 Syən de ih', naeh, he ni gai'wih'sah hōh, Să n
ăh'sa dyah'don dih; Să nōh' ăh'sa dyō'oh, Să nōh'

'gòh; Să nòh' ăh sâ'no wănt' năh sî'wa gwa'ih'ăh;
nòh' gah ni'gòh hòh'dwa hă gôo' năch hye'ăh det hă-
yăn dah't' nas'hă nòn nyus'hăh; Dee'ses nyeek, ne'
hăh, hăch gwah', kuh, ne sa nòh'ăh.

0. Neh ne' det hos'nyeh ôh' ha wă'ăh seeh, Sa di'ô nya-
h, ga gwe gôh', năch, nă găă agat'ga a ôh' he'nôh-
eh. dô ga do dyă'ôn dyeh.

1. Neh ne Je sus, ho no'ôh gwah, de o'ga neeh, ha-
'ăh seeh, Jo i'waat di sah'syô nănt'hah; sa sah'dăn dih,
dă'ni nòh' a'dih gwa'nah ot ă'sa yăn dahk; neh', ă-
yôh' ne' go dăă; o năh' ă di sa yăn dah't' nas'hă nò-
w'hăh, ne gă o'yah gôh: o năh' ga ôh' nòh dă cheeh;
hăk', ne' de ga'yah sônt; iih, gwah huh', ăch'kuon'-
dyeh'.

2. Da neh' neh, daah'ni gô'ăht he'nôh ă wăh' wa'ă-
k; neh ne' shot hă da dôh', o'yah jih hes'ha we nòh'
h ni gô'et găh'seh; neh, săh'ăh, neh, hos hă nòn nyus'-
wa năh gwah.

3. O năh de ot'gah dôos'ôh ne Je sus; neh, kuh, na-
'yă'ăh seeh, na gô'i ô nya nih, Ne găăh'' sôh jih ga-
'ôh, săh gôh'' thă ga gwe nih', ha di'yah da deh' no-
at'ga nò'nis hă yăn dôh', hă ă di yôh het'hă nòh' dô ôh'-
ă gwên ni yôh Na'wên ni yôh.

4. Neh' ne dô găă' wa o dii'wa năă'gôh na gô'i ô nya-
h' he'na o wên nă wăh. Det hos'nyeh ôh, dih', a'eh,
Je sus, ha gô'yă'ăh seeh, Gwa a'wak shôh, ni găăh''
ă jih' ga no'ôh ha di'yah da deh', ne neh', i gă, ye-
h'dăăhă, ne' wat ga'nô nis'hăh', ne' neh huh, ha'a di-
ph' het hă nòh' dô ôh'sha gwên ni yôh Na'wên ni yôh!

5. Săh gwah' neh ti gô'ôh he'ni ga no'ôh ne' ga nyah'-
wat da'wa dô gô't' ho gah'ga ănt, ne de wa'dyô wă ă-
s'hah, năch he ni yôh dăă noot'ga nò nî' nô'gweh neh,
'a yôh he thă nòh' dô ôh'să gwên ni yôh Na'wên ni yôh.

6. Neh na gwus' wa o nòn da'wă ă thvs' he na o dii'wa-
ă'gôh, do'nòn da'dă'ăh seeh no'nô hòh, Sô' nah ôh'-
ă ăh', dih, ne găh' ă ga gwe nih' ă ho'wă yah'da-
ôh'!

27 O năh' ne Je sus wa go' yat gat' hòh, wa ăh', Neh ha di' yah da deh' nò gwēh'; thăh ăh', năeh', deh o' gwe-nyooh; thăh ăh, gwa, năeh, neh huh' deh oh' dăă ha- yah' da deh Na' wên ni yòh; neh, săh ăh, ha yah' da deh Na' wên ni yòh', hah de yò i' wa gee', năeh, he yo gwe-nyooh.

28 O năh' ne' Pe ter hoh saah', ha wă' ăh sêeh, Năh', ga gwe gôh' niîh o gwat' gah wăh; iis', gwah huh', gwa- non dă dyes' ôh.

29 Det hos' nyeh ôh ne Je sus, ha wăă', Do gă' ôh gwă' ăă, thăh ăh deh os' thooh deh so gaah' nò' gwah ne- ot gah' wă ăăk ne ga nòh' sòot; dăă' dă non deeh, gih- shăh', ha di ji nòh', wă ni os hoh' ôh, gih shăh; hoh' năh', gih shăh; ho nòh ăh', gih shăh; neh', gih shăh, ne' yòoh; hok sah' dah shoh', gih shăh; ha' ăn ja de nyah', gih shăh; niîh o da wa' gi wah' gă ăăk', kuh, neh, o i' wa- wăh ne gai' wi yòs' duk,

30 Neh, gwa', năeh, neh, sgat de wăh' nyah sêh' si- ga ye ih' nă' jo gă is, he' năă ha ye năah' nă gă ne' wăh, ga nòh' so dōh, dăă' dă non deeh ha di ji nòh' hoh' ôh, wă ni os hoh' ôh, gwah huh; ăă ho nòh' ăă hă yăh' dah' syooh', kuh; ă ok' sah da yăh dah' syooh', kuh; yò ăn jah', kuh; hă gă dyet', kuh, neh, ga nòh' gôn dws' hăh; neh', năeh, no yah de dyo' ăn ja deh', neh, ăn dweh', ne wăh o i' wa- da dyeh' yò heh' o wêh.

31 Neh, gwa, ne gôt gah' deh, neh, o ăn dōoh' ge- dōh' ôh, tga gont' nòh' găăh ă ja gă' o nyaht'; neh, kuh, ne nòh' găăh ga o' nyah dōh, o ăn dōo', năeh.

32 Da neh neh, o năh' ho nòh' dăh dyo' ăn dyah, o i' ah ges' hoh, neh huh' hwa o ne nò' ăn dyeh ne Je ru- lem, neh' ne Je sus ha ăn deh' he' ni ă neh; da neh no di' wa năă' gwah ôh; neh', kuh, he nòh' weeh' he wă- non dă dyeh', ho nòh' dyoh' o' ăn dyeh; o nă' ôh wăh' ăh' sha go' yah da' is dōh ne wws hăă' dek niî' sga ôh, hoh- saah' na go' o wii ne' nah ot nòh' o i' ôh' dah' shoh' nă ye- wăh' ha yah' da deh,

33 Ha wăă', Năh, neh huh' ne găh' he dweeh' ăă

Je su sa lem; da neh huh' tga gont' No wə wək' ne-
gweh' hē o wə yah'dat gah' ha di'yah da deh' na di'h' sūn
nə wə nās' ha di'yah don tws', kuh neh, sha go'di ya do-
nib; da neh, kuh, ne'tga gont neh' ē ē wai'wa'āh beh-
dāh neh, ē ē eeh; neh huh', kuh, hē o wə yah'dat gah'
ha di'yah da deh' ne' de o non dah'son da i goh;

34 Neh', kuh, neh, ē o wə noh'ge āh; neh', kuh, neh,
ē o wəh soh'gwa we shooh; neh', kuh, neh, ē ē wə nā-
gyon dih; neh', kuh, neh, ē o wə nyoh; neh', kuh, neh,
ē ē wa doht hah dwə nā'hā deh, o nāh' dānt hat gāh'.

35 O nāh' ne James, kuh, ne John, ne Zebe dee ha-
go a wək'ahoh', neh huh' nit ho ne noo', ha yah'da deh,
ho nās, Sa di'o nya nib, neh de yo'gya do'ān jo nih net'-
ga gont, neh huh' noo's'gya dye āhs na dih gwa'nah oh'-
dāh āh dā yo'gya do'ān jōōs.

36 Neh' na'go yā āh'seeh, A nah oh'dāh āh' ne gāh
da ja do'ān jo nih' no'gya dye āhs'?

37 Neh' no wā'ah seeh, Do da gi yah'do weeh dāh ne'
tga gont', igāh', neh huh' da'ya gya dyāh', agat, neh,
yāh neh go'gwa, da o nāh ne' agat, chet'gwa di'gwa,
neh, be'o weh' tga yāh'; neh, deh sāh'āh oh'goh.

38 Neh, dih, ne Je sus ha go yā āh'seeh, Thāh'āh
deh jān'noh doh ne' nah ot ja do e syoh'gwah; neh,
gāh, ne ji gwe nyooh' neh ās ni'ne ge'āh duk ne' ga-
wis'dah, niih nā'kne ge'āh duk? neh, kuh, ne' neh ās-
nya dye'āh dah gwāh ne baptism, niih na ga dye āh'dah-
gwa niih' ne baptism?

39 Neh' no wā'ah seeh, o gi'gwe nyooh. Neh' ne' sha-
go yā āh'seeh, ne Je sus, Do gāh, na'eh, neh' ē ji'ne ge'-
āh duk ne ga wis'dah nā'kne ge'āh duk; neh', kuh, ne
baptism, niih' na ga dye āh'dah gwa niih', tga gont nāh
iā, neeh ē yech'hi ye'āh dah'gwāh ne' neh.

40 Neh' gwa', ne' neh huh' aa'yon dyāh' ne gyān-
neh'go'gwa, neh kuh neh aget'gwa di'gwa, tāh'āh deh-
gi'wa yāh dah'goh niih, ne' da'gyah do weet: neh' gwa',
neh, tga gont' ē ē wā'ah' ha di'yah da deh, neh, ho-
wə aya dyā'neh' dah seeh.

41 Neh huh' ni yò weh' no năh' wa ă'no ăk ne' hăh, neh ne wa ă'no hsa wăh ne we sôh' deh tho' ni go'i yôh ăh hi yah'da deh ne James, kuh ne Jo

42 Neh', dih, ne Je-sus he a'go nă'gôh, neh' ni tho ne năo' ha yah'da deh, ha go'yă ăh'seeh, swă r dōh, he'neeh' he ă weh' ni a di'yah'da deh, ne'ă nes' nă'noh dă'ăh cha go năn năh'dă nih' nooh tho nă ăn dăh'shăh, neh huh' ni o di ye ăh', neh, heh tăh, ah nont hăh'gwa nii; neh, kuh, neh, he'cha go di ge năh', neh huh', naeh, ni o di ye ăh' ne' neh, dech h nă'noh dă nih.

43 Neh, gwa', ne neh huh nă'yôh dă'ăk he swa' da deh, thăh'ăh', naeh, ne' neh: neh, gwa', neh, dih gwa'nah oh dăh'ăh ă e'he ăk, ă'ge go wa'nă ăk, h swa dii', neh ne' neh ă swa'hah shăh'gă ăk.

44 Neh', kuh, neh', sô dih gwa'nah ot ă e'he ăk, h swa dii', ă geh'să no wa nă'ăk, neh, naeh, gwus', o ă o'di hah'shăh gă ăk ne' a di gwe goh.

45 Neh, săh'ăh, ha'eh gwah Nă wa wak' nă g thăh'ăh neh' de o'yôh dah'gôh ne da'ă wa snyeeh' găă; neh, gwa', ne dă o'gôh nyeeh'; neh, kuh, ă tăh, heh, hă heh; neh ăs ho'di yah'da gwat gôt gah'deh.

46 O năh' neh huh ho di'yôh ăh ne' Jericho: dih, he'noh weeh ho ya găh o'on dyeh ne Jericho, nă go'i nă nih, găn dyôh'go wa năh', gwah huh, nă g neh ne de a'gah gwe goh' Bartimeus, Timeus wak, o săh'ah hăh dyôh' hah'ne khah'.

47 Neh huh, dih', no năh' wa i wa'ăk, neh' gwah Jesus ne Nazareth tho ya'ăh ăh; wa'ah'sa wăh o ne de oh'sănt hwah'ăh, ha dăh', Jesus, iis ne' ya a ne Da vid da'gi dăă.

48 Neh ne gôt gah'deh neh huh' ni o'wa ye'ăh net ha'o dy'e'ăk', shô: săh gwah, gwa', sho, we hă sa'a gă is des hoh'sănt hwah'ăh, iis ne' ya a wak Da vid, da'gi dăă.

49 O năh' wa o'ăh heht' ne Jesus, wai wis'ăh, g

huh, ne' neh huh' ant ho'wa sah. O năh' he o wă nq'-
gos oh ne de a'gah gwe goh nq'gweh, ho wă'ah seeh,
Să nq'h' să nq'h'do nyo'ok, des daht'; thy nq's ne' huh.

50 O năh' wak ah' ho dyoo' no dyah'da wi'h'săh, det-
ho'dah oh, neh huh' nit ha'we nqo' ha yah'da deh ne
Je sus.

51 O năh' ne Je sus, des ho'wă nq'h'să gwăh, ha wă'ah-
seeh, A nah oh'dăh'ăh' ne găh de sa'do an jo nih' nă-
gyeeh' heh syah da deh'? O năh' ne de a'gah gwe goh
thos nyeh'oh ha wă'ah seeh, Syah da gwên ni yôh', neh'
na'yo gwe'nyo ok o'sak do khaak.

52 Det hos'nyeh oh ne Je sus, ha wă'ah seeh, Sah'dăn-
dih; neh', naeh, se sa jăht' he ni di'săh ni go'as'ah dōh,
sa i'wa gwên ni yôs'dōh.—Neh ne' wah o'gon da dyeh,
de dyo'ye'ih oh sa'a găh; wa o non dăh', gwah huh, ne
Je sus, o sa'h'ges'oh.

OI'WAH XI.

NEH HUH' ni yô weh' no năh' dōs gă'oh ni s'nehs,
ne Je ru sa lem, he' o weh ne Beth phage kuh' ne
Beth any, he dyo non'da deh' ne Olives, he a gōh hăh'-
oh de i'ys hee, na go'i o nys nih,

2 Neh na go'yă'ah'seeh, Jah'dăn dih, neh huh' hăn ji-
yoh' het'ga non da yăh' ne de swa do găh'dōh: da neh
he ni yôs'no weh', no năh' hă ji'yo ok ne' neh huh', s'ji-
găh' neh huh' gas ha ont' ne ga nq's'ah, ne thăh'ăh de'-
wăn dōh' ah sōh, de o dă dōs'oh nq'gweh; s'jis'hă an da-
gōh, s'dis'ni aah.

3 Neh', gi'h'săh, neh sō gaah' s'as hes'nă'as, A, naeh,
he' neh huh' ne ji yeeh'? neh nă'snih, Neh de o'do an jo-
nih' Na yah'da gwên ni yôh' he ga yah'da deh; da neh'
nă yo gon'daa dyeh' ne' neh an tha'yah daa nyet.

4 O năh' ho nq'h'dăn dyos'oh, ho di găh', gwah huh', ne
ga nq's'ah gas ha ont' as de gwa'a gwa nq'h wăn dih' he' o-
weh' găh' s' o gă'ant, o a'ak ah: neh no di's'hă on da gwăh'.

5 Neh na di yah'da do găh' he'ni s'non dii' ne' neh huh

ha dih'si aah, ho wá'ná'áh'seeh, A nah'ot' ni ja dye'á
jis há'on da gwus' ne ga nos'ah'.

6 Neh ne' sho wá'ná'áh'seeh, ga nyòòh' neh huh' níe
wih'sah' oh ne' Je sus: o nàh' sho wá'not' gah'wàh.

7 Da neh' ne' neh huh' ho di'yah theeh ne ga nos's
ha yah'da deh ne Je sus: neh'huh', kuh, tho di eeh n
non'dyah da'wih sháa ne ga yah'dah'gèh; o nàh' neh hu
da a'dá dāh.

8 Da neh', kuh, ne gòt'gah'dèh, neh huh', naeh, da
non dyah'da wih'shá dāh'dā o nyòòh' he yòt'ha i nòo:
yah'shoh' oh', gwah huh', ho di'h'hah dyah'khon dyel
naeh, ne' gá'idoh, neh, de o non do'gwah do'on dy
he yòt'ha i nòo.

9 Da neh' neh, o'án dōoh' hwa's neh', neh, gwah hu
ne nōh'gāh, de o nōh sāt'hwah'oh, há nan dōh', H
san na; Ho dā'oh' ha yah'da deh' ne' neh huh' das'we
dah'go on dyeh' hoh sá'na go' Na yah'da gwén ni yòh.

10 O dā'oh' he thā nōh'dō oh'shá gwén ni yòh' ne at
dwah'ni, Da vid, ne' neh hò'gwa' á dyāh duk' hoh'ah
nō'gōō' Na yah'da gwén ni yòh'; Ho san na, neh ní'g
he'ni eh tēh.

11 Neh neh, he'o yos'oh' ne Je sus, ne Je ru sa les
neh huh', gwah huh', heh, o nōh'sa do'gāh di; neh hul
dih, ni yò weh', no nāh' de ot'gah dōos'oh, he ot'g
hwāh' naah'de yò i'wa gee, o nāh', gwah huh', oh gāās'
o dōh'ō on dyeh, sho ya'gāh'oh, neh huh' he a we nō
ne' Beth any; ho ne nōō, gwah huh', ne wus háā' da
nii' sga'eh.

12 Neh no nāh' wah o hāht', o nāh', naeh, sho di'y
gāh'oh ne Beth any, wa o'dos weh'dāh.

13 Neh no gā's'oh we āh' tēā ih' ne fig nōh'gā'on dōl
dāh, o nāh'dont; neh huh' gwa hot'gōn'dah'gōh; dy
gwah', sho, theh'wa dye sāh' hah'gwis'dāh a'gāh, a'y
ni yō dah'k': neh no nāh' neh huh' wa a yōh, thāh'
deh thah'gwis dāh' de o'gā's'ōh; neh', sho, he we g
neh, o nāh'dont; neh, sāh'āh, he ni gā'a wiha, thāh'
ah'oh' theh' o'eeh na ge'o oōk' ne figs.

14. Thos nyeh'oh ne Je sua, ha wə'gh seeh, Deh ə-
gaah' nō'gweh tho sə'a yaak, neh huh ɔ da weh dek'
keh' syah da deh, ne ʔn do'gwa hwah oi'wa da dyeh.
Neh ne wa ʔn ɔk na go'i ɔ nya nih.

15. Onəh' neh huh' ho di'yo ɔh ne' Je ru sa lem; ɔs'
neh, ne' neh kuh' he o'yo ɔh ne Je sua, heh, o nɔh'-
sa do'gəh dih; o nɔh' wa ah'sa wəh ne. saa'go yah'dit gə-
soh' nə nɔn'də ni nɔh; neh kuh, neh, o gye'h' hə nih'-
dyoh heh o nɔh'sa do'gəh dih ha di'ni nɔh; wa s'gah hat'-
hwah soh', kuh, nə nɔn'dek hwaah'gwah no wis'dah ɔs'-
ʔnɔn da da wis; neh, kuh, hə nɔn'dyən dah'gwah ha di'-
yah da deh ne jəh'go waah gə he nɔh hə nɔn'də ni-
neh.

16. Thəh'əh, gwah huh', neh, ə gaah' nō'gweh de o'-
nɔk do da niuh' naah gwis'dəh a'a wih da ʔ nɔh'ə gət'
ne nɔh'sa do'gəh dih.

17. Da neh' ne wa a'di ɔ nyəh, ha go'yə ʔh'seoh, Thəh'-
əh, gəh', neh huh' deh ga ye ʔh' he'ga ya dɔh, Neh ʔ-
di'yaas thaak' naah de ya ga'ʔn ja gee hak nɔh'səet, neh
gəh'so dah'goh nə yon'də nə yən dah'gwak? neh gwa',
nəh, niis' jo niuh, ne neh'huh ʔ nɔn dah'seoh dah'-
gwak ne' sha go'nɔh seet'hah.

18. Neh, ne' sha go'di ya dɔ nih', kuh neh, ha dih'ə ʔn-
no wa nɔs' ha di yah dont hwə', ho nɔnt'hon deh, wa ʔ-
nihsaak', gwah huh', he nɔn'da di ye'əh dek a'ɔ wə i wah'-
dɔh; neh, əh'əh, neh, wa ɔ wə ha'mihk', neh ga i'ɔ-
ni heh, wa o di'wa nəh'goh ne' ga gwe goh' nɔ gweh
ne nɔh o'i oh'dəh wa as'nyeh dek.

19. Neh', dih, no nɔh' oh gəəs'ah ɔh wa dɔh', he ya'-
gəh ɔh he'ga nɔn da yəh'.

20. Neh neh, se deh'jah, no nɔh' wa a'di ət, ho di'-
gəh ne fig nɔh gə'ɔn dɔh'dəh, eh həs'ɔh, ok de'əh-
gəh dyoh as'wah goh.

21. Neh, dih, ne sho shəh'oh ne' Pe ter, ha wə'gh-
seeh, Sa di'ɔ nya nih, sat gat hoh' ne fig nɔh gə'ɔn dɔh'-
dəh, neh, sa e'wah dɔh, o nɔh' o da'ge e yoo.

22. Neh ne dech ha'go wə'nyəh sə gwəh', ha go'yə ʔh'

seeh, Neh huh' ga yăn'dah go'ok ne swai'wa gwên ni yòs'dos hăh' ha yah'da deh Na'wên ni yòh.

23 Neh, sâh'âh, ne do găs' oh gwă'as, Neh, so'dih gwa'nah oh'dăh âh â'â as, nă găs' o nòn da deh', Să găs'is; neh, kuh', neh huh' he ga nyo da'eh he wa'dyo ok; thăh'âh', kuh, â găs'ak dah det'hoñ ni'go â gee' as wên'nyah sa goo; neh, gwa, sho, neh, â'â i wa gwên ni yòs thaak, ne' tga gont', i găs', neh huh' nă ya wăh', â gai'wa ye ih', na diñ gwa'nah oht nòh o'i oh'dăh shoh' â'âh; neh nă'o ye nă'ân dyeh na diñ gwa'nah ot â'âh.

24 Neh, diñ, ga'i o nih' oh gwă'as, Neh naah'da yò'i wagee na diñ gwah nòh o'i oh'dăh dă swa'do ân joos, neh, no năh â swa'dă nă yăh'âh', swa i'wa gwên ni yòs'thaak, sweh he'ak, Wah a gwa ye naah'; da, do găs', găs, ne' neh â'swa ye naah.

25 Neh, giñ shăh', na gwa'nah ot sañ ni go'et găh dōh he ye yah'da deh' so gaah', neh he nă yò'nis heht' â dahk', â sa'dă nă yăn dahk', do sa'ji wah'să gòh, ne' neh; neh na yò gwe'nyo ok, i găs', haeh'gwah, ne' Yah niñ ne gă o'yah gôh' thăh dyoh' ne do sa ya'i wah'să gwa ne dee'sa di'wa e nih.

26 Neh, gwa', giñ shăh, nă găs'ak dah'de ji swa i wah' să gwăh'âh', thăh'âh', kuh, haeh'gwah, ne' She swah'păh ne gă o'yah gôh' thăh dyoh', thăh do'sas he swa i'wah să gwus ne de she swa ya'nes hă'ih daa nih.

27 Neh' neh, o naeh' neh huh' sho di'yos ôh ne Je ru sa lem: neh', diñ, he'nòh weeh o gyes'hoñ, neh, o nòh'sa do'găh diñ'gôh, i eh', neh huh' ni tho'ne nòh ha yah'da deh, na diñ'să no wa năs ha di'yah dont hwus; kû ne sha go'di ya do nih; kuh na di'găh jis'hoñ ôh;

28 Neh nò wă'ah seeh, Ga'â o weh' ne găh' ni dya'wah dah'goh' ne gah has'des hăh', nă găs' nòh o'i oh'dăh sa di'wah dăn'dyeh dōh? So nah ot' ne găh' hō sañ'has des'hă wii' nă găs' nòh o'i oh'dăh âh sa'di wah'da dyeet'?

29 Neh ne' det hos'nyeh ôh' ne Je sus, ha go'yăh' seeh, Neh năh' iih ne jo i'want â gwa'o dōh; dăh

gwa'wə nòh'sá gòh; neh huh' ni yò weh', o năh ă gwa'-
o wih he ni dya'weh dah'gòh ne gah has'des hăh nă gə'
nòh o'i oh'dăh a ga'di wah'dăn dyeeh dōh.

30 Neh ne baptism ha ye'ăh'dah'gwak ne John, gə'-
o'yah gəh, gəh', dya weeh dōh; 0 gii', 0 gwe'neh! don-
da gwa wăn'nòh sá gòh.

31 O năh' de o di yah'do weh'da nòh' na di'yah dii, ho-
năh, Neh, gih shăh', na e dwih' Gə o'yah gəh, neh ne'-
huh nă'ăh, A, di' naeh, he go waah', deh she swa i'wa-
gwən ni yòs'dooh'!

32 Neh, gwa', gih shăh' na e dwih', 0 gwe'neh; neh,
na'eh, neh, oh sha go dis'ha nihk' nò gwēh': neh, săh'-
ăh, ne ga gwe gòh' nò gwēh' hă neeh', naeh, ha yah'da-
deh ne John, do'găh 0 weh' ho do'găh da nih.

33 Neh, ne det ho'dis nyeh'oh ho wă'ăh seeh ne Je-
sus', Deh 0 gwă nòh'doh. O năh' det hos'nyeh'oh ne
Jesus, ha go'yă'ăh seeh, Thăh'ăh, gwa', kuh, năh' iih,
tha'gwa o wih' he ni dwa'geh has'des hă'ăh wih'dah gòh nă-
găh' nòh o'i oh'dăh a ga'di wah'dăn dyeeh dōh.

OI'WAH XII.

NEH neh', o năh' hoh saah' ha gos'nyeh seeh, de ga-
yă 0 dăh'gwah shăh' ho ye'ăh dah'gòh. Neh nò'-
gwēh, ho yăn'twah'oh no nyo'gwih săh' oh'oh'sah, de oh'-
tăn dōh', kuh; ho ya dō nii', kuh, he'0 weh dă ga'ne go-
lăk thaak; wa'ă'gò nòh'so-nyăh', kuh, neh, ă o'nont ga'-
lăk, heht găh' tga nòh'sa deh; o năh' ho want'hah dō-
năh', na di'yănt hoh'ge o nòh; we'ăh' dyo'ăn ja deh' he-
we nòh.

1 Neh', dii, no năh', shah ga'ceh he ni ye'yăn twa-
gwa', he o'hah'oh no hah'săh' het hă nih'dyoh na di-
yănt hoh'ge o nòh, neh na'a ye năh' neh huh' o'da weeh-
deh' ha di'yah da deh' na di'yănt hoh'ge o nòh', neh, o-
dō niih, he'ga yăn thoh' no nyo'gwih săh' oh'oh'sah.

2 Neh ne' wa'0 wă yee năh'; neh', kuh, neh', wa'0-
wah soh'gwa wee shohh, a gwə' dwa deh'syoh sa ne gă'-

ăh thah he'a di yănt'hah; o năh shô wănt'gah wăh, deh thah'gwis dăh de a'wih.

4 O na'eh o yah' det ho'hah ôh, na hah'săhă hăd' yah da deh; da neh', naeh, neh, wa ô'wah agwe'ă yaak; ho nôh ăăh'gôh, naeh, wa ô wa yă ăă'; shô wă'gah wăh, shô wă do wiih', kuh; a gwus' neh nôh ga'ăh gô daht' he'na ô wa yeeh.

5 O naeh' o yah' det hoh'hah ôh; wa ô wa nyôh', naeh, ne' neh; ho nont'gah deh', gwah huh', no yah'sohô gh dêt ha'gôh hoh ôh; wa ô wă dih soh gwa'wes hohô gyee, ne' neh, a gwus dwa deh'syôh sa ne gă'ăh thah he'a di yănt'hah; wa ô wă di nyôh, kuh, gyee.

6 Neh, dih, nah'sôh ho da dă ôh' sha yah'daat no wak, a gwus' ho no'ôh gwah; neh a gwus' nôh'găh he o'ăh gôh he o'hah ôh het ha di'yah da deh; ha wăh, Neh', na'eh, ne' tga gont' ă ô wa yah'da no ôk' ne'a wak.

7 Neh', dih, na di'yănt hoh'ge o nôh' de o nôh da dă gh'seeh, Neh', wăh, nă gă na i'wa gwên ni yôh; nyôh', she dwa nyôh'; iih, dih', na'eh, ă yô gwa wă's'heht he ni a i'wa gwên ni yôh.

8 O năh' wa'ô wa ye năh', wa ô wa nyôh', gwah huh; as de gwa'a gwa', gwah huh, ho sa ô wa'yah doh'yaak he ni ga'yănt thoh' no nyô'gwih săh ôh ôh'sah.

9 A nah ôh'dăh ăh', nôh', na yah'da gwên ni yôh' he ga yănt hoh' no nyô'gwih săh, ôh ôh'sah, nă ô yeeh'. Nôh naah'de ga gont' ănt heh, ă ă i'wah dôht ha di'yah da deh' na di'yănt hoh'ge o nôh, o yah', naeh, ă's'ha gô yôh' he ga yănt hoh' nôh ôh'sah.

10 Neh, găh, ne thăh'ăh deh swa wên nôh'sah nă gă ne' gâ ya dôh, Neh ne' gah agwa ah' na di'nôh sô nă ho nôh dyôh', neh ne' năh hă gwus' o nih'sa gwat e dôh'ôh;

11 Neh' ne găh' Na yah'da gwên ni yôh' neh hah' nă o ye ăh, neh', kuh, na gwus' o i'wa năh'gwat he ni yôh' dăă', he de dwa'ga neeh.

12 O năh' ho nih'sa gôh he nô'da di ye'ăh duk a'g wa ye năh; neh, gwa', ôh sha gô di's'ha nihk' ne găn dyôh'.

gwah'gêh; neh, sâh'âh, neh wa'o'dih ni'go s'yan dahk, he' neh' no'no' hoh, wa'a'ges nyeh'dek, heh', oh tha'ya-ga dâak: o nâh' ho non'doh'nooh', ha yah'da deh, ho-nôh'dên dyo'gwa oh.

13 Neh ne det ho non'dêh hoh oh, tho wan dih hah'oh ha di'yah da do gâ'noh ne Pharisees, kuh neh', He rodians, neh na'a di'â o dâh' a'a di'wê o gôh he'nâ o wê-nô wâh.

14 Neh no nâh', ho di'yo', ho wê'âh seeh, Sa di'ô nya-nih o gwên'noh'noh', nach, heh, t'ai'wa ye ih' niis; t'âh'âh', kuh, deh sat'ga s'ôh he ni oh'ni go'oh dâs sô-gaah' no'gweh; t'âh'âh', kuh, neh huh' deh sat'gat hwes' na di'goh nah'gêh no'gweh: [neh, gwa', sho, sa di'ô nya-nih' he'ya we nooh' Na'wên ni'yôh ge'gwa, ne gai'wa-gwên ni'yôh: Neh', gâh, neh, ga ya'nes hâh'gêh nân-dya'gwat gah'wah seek nâ sho'gwa wis'de'o ek seek ne Cæsar, o gii', t'âh'âh'!

15 Neh', gâh, neh, s'ân dya'gwat gah; o gii', neh ne thâh'âh' tho da ya'gwat gah! Neh, gwa', het ho non'doh ne Je sus he ni a'dih ni'go hoh'thah, ha go'yâ'âh'seeh, A, na'eh, he go waah' agwah'ni go'âk do'oh? Da swa'âh sâk'huh he'gyah da deh' ne' agah si'yôh shâât, neh na'gât gaat hòh.

16 O nâh' neh huh' ho di'eeh. Neh na go'yâ'âh'seeh, sôo nah'ot' ne gâh ha yah'daah; kuh nâ gô' gaya'do-nyoh', sôo' nah'ot' ho dooh'? Neh nô wê'âh seeh, Cæsar.

17 O nâh' det hos'nyeh oh ne Je sus, ha go'yâ'âh'seeh, sôo he joh' ne Cæsar, na dih gwa'nah oh'dâh'âh' neh' s'ô'wê'gâ'âk ne Cæsar; neh, kuh, Na'wên ni'yôh a'dih-gwa nah'oh'dâh'âh' neh' s'ô'wê'gâ'âk Na'wên ni'yôh.

18 O nâh' neh huh' ho di'yo's oh ha yah'da deh ne sâd du cees, hâ nân'noh', i gâs, thâh'âh' dah de'dyont gâ'se non da'deh sa'doh gwah'gêh; neh nô wan'dos'oh, ho-nâh,

19 Sa di'ô nya nih, Mo ses cho gwa'ya do nii, Neh', gih shâh, ne de a'dâ non deeh' no'gweh s'â'eeh, s'â ha-

go yah'don dih' ne' yòòh, ă gă'ăk de ok'sah da yăn dah'-
ooh, neh', sho, ne' de ya'dă non dăk' ăs'ho di nyaak' n'
yòh gă'ăh, neh dă ot'hwa ji'nyah găh ne de ya'dă non-
dăk.

20 Neh', dih, he ni ya'wăh oh, ha di'yah da dek' ja-
duk' nòh dă non'dă non dăk; neh ne dyò dya'ăh dōh
ho nyak'heh oh; neh, kuh, neh, ha we e yos'oh, thăh'-
ăh de ok'sah da yăn dah'ooh.

21 Neh ne'wah ne' dek nî ha dōht'hah sho di'nyak-
heh'oh; thăh'ăh, kuh, aeh, de ok'sah da yăn dah'ooh,
ha wee yos'oh; neh huh', sho, kuh, a'eh, ni ya'wăh oh,
neh, săh ha dōh'thah.

22 Da neh naa'di gwe gōh' ne ja duk' ni ă non dî he-
ya go nyak'heh oh, thăh'ăh deo'dik sah'da yăn dah'ooh:
neh, dih, na gwus' he'yò dōhk dah'gōh aee' ga gwe-gōh',
o năh', ha'eh gwah he ya ga wee yos'oh ne ye'oh.

23 Da neh, dih, no năh' ă swa'deh ho dō gwa'ooh, he-
yeh sa'do nyoh', no năh' dănt hă'nont găh, sô nah oh'-
dăh'ăh ne neh' ă yòh'gă ăak' he'ni ăn ăn diih' ga gwe-
gōh', săh'ăh, ne ja duk' sha go di yah'da wă'gă ăh.

24 Neh ne det hos'nyeh oh' ne Je sua, ha gō yă ăh'-
seeh, Thăh'ăh, dih, găh, săh', nōoh, deh swa'yăh hă,
neh, gai'ō nih, heh, thăh'ăh deh swa'yăh de ih' ne' gă-
ya dōh', kuh, haeh gwah, he ni ah'has dea'yo wa năh
Na'wên ni yòh?

25 Neh, săh'ăh, no năh' dănt hă'nont găh non da'deh-
sa'doh gwah'gêh, thăh'ăh tho'sa o di nyaak seek'; thăh'ăh,
kuh, tho'sa o wan di nyak da'ni aak: neh huh, gwah',
sho', naeh, o năh' năn jòh'dă ăak, he ni yòh dăh' na di-
yah'ge o nòh' ne gă o'yah gēh' thă nih'dyoh.

26 Neh, dih, ha di'yah da deh', naeh, no ni'e yoo, heh,
dănt hă'nont găh; thăh'ăh, găh, deh swa wă nòh'saah no-
o ya'dos hăh'gêh ne Mo ses, he ni ya'wăh oh nos go'ă-
gōo nō'ō dot, neh huh' thos nyeh'seeh, ha wă, lîh ne
găh' nă gă Ne'e wên ni yòh', neh, A bra ham, neh, kuh,
He wên ni yòh, [neh,; Isaac, neh, kuh, He wên ni yòh,
neh, Ja cob?

27 Thăh'ăh', naeh, deh neeh' De a'gô wên ni yòh', neh, ho ni'e yoo; neh, gwa', naeh, Ha gô wên ni yòh', neh', hă'no heh: neh, dih, gai'ô nih, hah de yò dohk' swa-yah'dah dōh'oh.

28 Neh ne' sha yah'daat ne sha go'di ya dō nih', neh-huh' ho yos'oh, wa'ô ok, gwah huh, he de a di yah'do-weh'da nōh na di'yah diih; wa a găh', gwah huh', he ni-wi yòoh' he dō sa'gô wă nōh'să gôh', ho on'dos oh, Ga ſ-ni gaah' nee' ga gwe gôh', ne gai'wih sah'hoh, a gwus'dyo dye ăh dōh'?

29 Det hòs'nyeh oh ne Jesus, des ho wă nōh'să'gwăh, Neh ne'huh, na gwus' dyo dye'ăh dōh nee' ga gwe-gôh' he ni gai wih'sah'hoh, nă găh': Da sat'hon daat', O la ra el, Neh Na yah'da gwên ni yòh, ne' Shô gwa wên-ni yòh sha yah'daat', sho, Na yah'da gwên ni yòh.

30 Neh, kuh, neh', ſ'e'sno oh gwak' Na yah'da gwên-ni yòh, ne' Ya wên ni yòh; ſa ye'ăh'dah gô'ok ne sâ-nyah'sa gwe gôh, neh', kuh, ne' sat hwa'is hă gwe gôh, neh', kuh, ne să nōh'do nyo'h'să gwe gôh, neh, kuh, neh, seh has'des hă gwe gôh; neh ne găh' nă gă, ne dyo dye'ăh dōh ne gai wih sah'hoh.

31 Neh ne' dek'nii wa dōht'hah, naeh', des gya dye-ăh' nă găh'; Neh huh' nă es'no oh gwak' ne de jă'nōh sa-me găh' heh, nih sa'dah no'oh gwah. Thăh'ăh no yah' be ni yoo' ne gai'wih sah'hoh, theh jô'ăh dōh he ni yô'i-owa năh nă găh'.

32 Thos nyeh'oh ne sha go'ya dō nih', ha wă'ăh seeh, Neh huh'jih, Sa di'ô nya nih; do găs' gai'wa gwên ni yòh' se' nah ot' oh sih'; neh, săh'ăh, ne sha yah daat', sho, Na'wên ni yòh; thăh'ăh', kuh, no yah', gyee, a'găk; neh', sho, ne'a-oh hwah'.

33 Neh', dih, nă'ô wă no'oh gwak, ſ yò dye ăh dah gô'ok nee wên'nyah sa gwe gôh'; he yò gwe gôh', kuh, ne gah ni'gôh dŭs'hăh; he yòt hwa'is hă gwe gôh', kuh; he-gah'has des'hă gwe gôh', kuh; neh, kuh, ne neh huh' nă'ô no'oh gwak' ne de yă'nōh sa ne găh', he ni'a dah no'oh gwah; si gwa', naeh, nă găh' he ni yòh'dăh, naeh' he-

ni yòh'dǎh, na ga yah'dǎh da'ak, kuh, ne da'ga yah'do-weh'do ok.

34 Neh ne Jesus no nǎh' wa at'gat hòh heh, gah nǎ-gòh dǎs'hǎ gòo det hos'nyeh oh ha wǎ'ah seeh, Thǎh'ǎh' deh we ǎh' deh chyah'da deh, he ni ga deh' net hǎ ngh-dò oh'shǎ gwén ni yòh Na'wén ni yòh. Thǎh'ǎh, kuh, deh so gaah' nò'gweh deh sho'gwe nyos'òoh naah gwǎ-dǎh o'sa'o on dòoh.

35 Neh' ne Jesus de thos'nyeh oh, ha wǎh, he'nghe-weeh' ha di'ò nya nih no ngh'sa do'gǎh dih'gǎh, A ni-yòh dǎh, heh, hǎ non dòh' ne Sha go'di ya dò nih', Neh, ho a wak' ne David ne Christ?

36 Neh, sǎh'ǎh, kuh, ne'a o hwañ ne David, o-hwañ hǎ do gǎh'dih gǎh, dya weh'dah gòh, ha wǎh, Neh Na yah'da gwén ni yòh ha wǎ'ah seeh Na gyah'da gwǎ-ni yòh, Sa dyǎh', jih dyon dahk' gyǎ neh'gò'gwa, he ni-yò weh deh sǎh'ǎh'da gǎh sǎh gwah' ǎ gò nih' nò sǎh ni-gò'ǎ swa ǎa.

37 Neh, dih, gai'ò nih ha o hwañ, sho', kuh, ne David, ho yaas' Syah'da gwén ni yòh, ga'ǎ o weh, dih', nò dya'weh dah'gòh', he neh, sho', kuh, ho a wak'! Da neh ne gǎn dyòh'go wa nǎh wa o'noh ees hah' he nò yǎ-ǎ nòoh, wa ǎ'no ok.

38 Neh na gò'yǎh'eeh, he wa a gò'i o nyǎh', Swadah'ni-gò'ǎ ǎk' ha di'yañ da deh' ne sha go'di ya dò nih, ne neh' igǎh' ha di nò'oh gwah' nǎ o'nos yo'nyus he'òok, he'dò o non da wǎ nye'aak; neh, kuh, ha di nò'oh gwah' ne' dǎ ǎ non dǎ nò'nyo ok he'ò weh yont ge'on dah'gwa ngh;

39 Neh, kuh, he'ò weh hǎ non dyǎn dah gwah' na dih' sǎ no wa nǎs', he'yont gǎ'nǎs'ah'dah gwa'ngòh; neh', kuh, na gwus' heht gǎh' o nòk'da yǎn dòh', no naah' wa ǎ'ngò dek hwe'o eek.

40 Neh, sǎh'ǎh, neh, sha go di nòh'sah sǎh'hòh nò dǎ'ngòh gwa'yes hah'syoh; neh', kuh, ne ya'gǎh oh, igǎh' do gǎs' oh yò'nis heht', gǎs, hǎ non dǎ nǎ yǎh; neh, nǎ'luh, nǎ gǎh', si gwa'dih'hah ga e'wah dǎs'yo wa nǎh, nǎ'ò di yah'do wǎht.

41 Neh ne hăh dyoh', ne Je sus, neh' de o do găh'-doh he' o weh wat hwis' dws de' is doh, neh na go' yat gat'-hwah oh no gwew', o wis' dah he' g'noh sânt' hah he' o weh wat hwis dws de' is doh; neh ne' gôt gah' deh no nont' ga-nô nihs', we sôh, kuh', naeh, hwa' g'noh sânt.

42 Da neh', ne .ye yah' da do găh' ne' wah a' go dăa-theht' go noh' gwa yes' hah oh neh huh' go yos' oh; da neh', naeh, ne' dek nii na gwvs' ni yo wis' dahs' aah, ne' neh huh' he' ya go dyooh, neh huh, nōo, ni yô' i wah ne' aga yah' khos hăăt, ne ge ih' ni ga' yah gôh ne gwân-nia.

43 O năh, he a go no' gos oh na go' i o nya nih', ha go'-yăh' seeh, Do găs' oh gwă' os, Neh' nă găs' wah a' go dăa-theht' go noh' gwa yes' hah oh, neh', na' eh, si' gwa wa sôh' hwah oh' sânt, naeh he ni yoooh' he o' noh săh' doh ne' a di gwe gôh', he o weh' wat hwis' dws de' is doh.

44 Neh, săh' gh, na' di gwe gôh' do găs' hwa g'noh sânt, neh huh' da weeh duk' he' ni o di gah' de nyoh: neh, gwa'-ah, ho i găs', he ni dyô dohk', do găs', naeh, gagwe-gôh' neh huh' hwah a go dih' he ni yoooh' go yăn duk'; a-gws', gwa'', gagwe gôh ne ya gôh' heh gôh.

OI'WAH XIII.

NEH he' noh weeh ho ya' găh o' on dyeh no noh sa do'-gah dih' gôh, sha yah' daat na go' i o nya nih ha wă'-gh seeh, Sa di' o nya nih, sat ga thôh' he' noh gah' sgwe oh'-dăh shôh; neh', kuh, he ni yôh' dăgh, hoh dyôh' dăh shôh he' gvs yô' nya noh năk ho' o weh.

2 Dot hos' nyeh oh ne Je sus, ha wă' gh seeh, Se găh, găh', he ni yô' i wa năă' gwah dôhs gvs yô' nya noh' nă-găă' ga noh' se wa năă' thăh' gh ne' huh, deh jôh' sgwăăt-ah ne dă gya' dyah săhk na' gă ak, i găs', deh dwah' săh-dôh.

3 Neh, dih, he' noh weeh, o non da gă' yaat thăh dyôh' ho non da deh' ne Olives, de o do găh' doh no noh' sa do'-găh dih, neh ne Peter, kuh ne James, kuh ne John,

neh, gwah huh', ne Andrew, hō wān'dōs'ōh a dah'seh-dōh'gēh,

4 Da gwa'o wih, wān dōh' ne gāh' neh huh' nā ya wāh', rā gāh' nōh o'i oh dāh' a nah' ot', kuh', ā yo yān deh'dah-gō'ok', no nāh, he yo'i wa gwe gōh ā gai'wa ye ih!

5 Dech ha gō wā'nōh sā gwāh' ne Je sus, hoh saah' o. nāh' ne'a wāh', Swa dah'ni gō'ā hāh, dyā gwah', shō, sō gaah' nō'gweh dās he'swah'ni'gō āh'sāh.

6 Neh, sāh'āh, ne gōt gah'deh' a geh'sā nā gōō' āt-hā'neh duk, ā nōn dō'ok, lih' ne gāh' ne' [Christ:] da neh ne gōt gah'deh', ā sha gō dih'ni gō ā gah'hat hōh.

7 Neh, kuh, nā swa i wa'ok haak neh huh', gyeesh, dya-gō di yō', neh', kuh, nā gai'wa nā geek' ā'yon di yōh, ā nōh ne' neh ā swah'dyōh; neh, sāh'āh, nā gāh' nōh o'i oh'dāh, tga gont neh huh' nā ya wāh: neh, dih, nā gwus' o dōh' dah gōh', thāh āh, naeh, ah'sōh ne' nah theh o'eeh.

8 Neh, sāh'āh, ne' dānt ha di daht' nooh tho nō ān'jah dāh'shōh, dā'nōn dō'gāh da'nōoh; gō wāh gō'wa shōh, gwah huh', he ni thā nōh'dō'ōh, dā wān dō gāh'da'nōoh; ā ya ān jon'dah da'nōoh, gwah huh', ne' thi ga wān yōh, ā ya gō dōs'sweh da'nōoh', kuh; ā'nōn di'yōs yōoh, kuh, na di'yāh diih; neh' ne gāh' nā gāh' dyōh sā'wah-gōh nōh'ni gō'et gānt.

9 Neh, dih, neh, swa dah'ni gō'ā o nyōok' ne sūyāh'di a dyeh; neh, sāh'āh, ne' neh huh' hā yech'hi-yat'gah hōoh' ha di'yāh da deh' ne ga ya'nes hāh ha dā-aah; ā yech'hi e wat', ā yech'hi yā ās da'nōoh', gwah huh', he'ō weh hā nōnt'gā āis'at hāh; neh huh', kuh, hā yech'hih dyōoh' he'a di gat' ne thā nā'nōh dō'ōh, gō'wāh gō-was hōh, gwah huh'; neh ā dyō'i wāh'heht nā gi'wah-gēh; neh ā gai'wa gwai'h'sōh seek' dā yō dō gāh'dō'ok' ha di'yāh da deh.

10 Neh, gwa', naeh, tga gont' ā dwān'dye ānt' ne. dā-wān di o'gwah dō'ok' ne gai'wi yōs'duk he'ni ye nā ge-nyōh' naah'de ya ga'ān ja gee.

11 Neh', dih, no nāh' neh huh' ni yō weh hā yech'hi-

aah, ă yech'hi yaat gah', gwañ huh', sâ nōh' neh ă swă-
o ya'găh dah'gō ok' ne' nah ot' ă swih'; sâ nōh', kuh,
o năh' dōn de swa'yah do'weh dah'sō ok'; neh gwa' na-
gwa'nah ot' ă yech'hi yōh, ne' neh năn dyō is dah'e aak,
neh ne' neh, swas'nyeht: neh, sâh'ăh, ne thăh'ăh
deh iis' nă swas'nyeht, neh, gwa', Not hwa'is hă do găh'-
dih.

12 Q năh' ne de a'dă nōn deeh' ă o'yah daat gah ne
de ya'dă nōn deeh, neh năh'eeh; neh', gwañ huh', no'-
deeh dōh, nach, no'a wak: ha dik'sah shōh'ōh, gwañ-
huh', dănt ha di daht', neh' dă nōn do gănt' nō'wăn nōn-
deeh dōh; neh', kuh, ănt ho dii'wah heht' ă'ō wăn di-
nyōh.

13 Da neh', gwañ huh', ne ga gwe gōh' nō gweh' ă-
yech'his swa'ăh seek, neh ă dyō i wah'gă ak nageh'sâ nōh:
neh, gwa', ha yah da deh nă o'dah gaas dōok', shō, he-
ni yō weh' hă wăn'dohk dăh, neh ne' neh sha a'yah-
daat, ăs hō wă yah'da gōh.

14 Neh huh, dih', ni yō weh' no năh' ă swat'gat hòh,
nōt'gih'ăh swa'ăht ne goi'wah dōht hah, kuh, ne de ya-
go deh'gwa o'h'gwañ, hos nyeh'dah gōh ne o dō'găd da-
năh ne Daniel, neh huh ă ga dahk' he o weh' deh o'i-
wah'gēh a'ga dahk', (neh ha yah'da deh, nă ă wă nōh'sa-
wăh hòh ni'gō ă yăn daht' ne' neh;) neh huh' ni yō weh'
o năh' ne Ju de a ye nă geh' neh huh' yōn deh'gwañ
he'ga e nōn de nyōh.

15 Neh', kuh, ha yah'da deh ne ga nōh'sa gă yaat
ănt hă dahk', sâ nōh' dănt ha'dyah dănt; sâ nōh', gwañ-
huh, hăs ha yōh', nă eh'he aak, i găă', hah gwă'sdăh hă-
ge gōh' nō gyeñ.

16 Neh', kuh, ha yah'da deh ne gah'ă'gōōh ănt'heh'-
seek, sâ nōh' ne' neh ă shah'geet na'ah dō'sa ak no-
syō'nyus hăh.

17 Neh', dih, ne ga nō o'h', nach, he wa di'yah da deh'
ne de wa di yah'da neet; neh', kuh, he wa di'yah da deh
nă wăn nōn dă nōh ge'ăh thaak né neh dwă nă's'hă de-
nyōh.

18 Neh', dih, ne swa dō'es yoh' go ok na'gā'ah, i gā',
neh, ne' gōs he'neh, deh swa' deh gwā'ah.

19 Neh, sā'h'āh, ne ga no'oh de yō'doh ho ga nyā' he
nā ya wāh' ne' neh dwā nīs'hā de nyoh; neh huh' nā
ya wāh' ne thā'h'āh de wān dōh' deh dya'wāh oh he nōh-
weeh dyōh saah' ne' gva yō niih' he ni yō dyā'ā nōh, ne
nah ot'soh hos yō niih' Na'wēn ni yōh', nā gā ne'wah
he yō'eeh; thā'h'āh, kuh, neh huh' tho'sa ya wāh.

20 Neh, dih, gi hshāh', na'gā nōh Na yah'da gwēn ni-
yōh' de o'nīs hā'gwah da' nōh ne' neh dwā nīs'hā de
nyoh, a'gā nōh so gaah' deh ja'go heh: neh, dih, shō,
gai'ō nih ha di'yah da deh' na go'yah dā gwāh', ha wā-
nīs hā'gwah da' nōh.

21 Da neh', ne' neh huh' ni yō weh', so gaah', gi h-
shāh', nō'gweh ās he'swā'as, Nā, ne gāh', naeh, ne'
Christ; neh', gi hshāh, neh', sū; si dah', naeh, the-
yah'da deh; sō nōh' ne' neh ā yech hii'wa gwēn ni yō.

22 Neh, sā'h'āh, neh, dā on di dah'syoh ne ya'gā-
oh neh', ne' Christ; neh, kuh, ne ya'gāh oh, ho di do-
gās'da nih; neh nā sha go no'dah sah'syōōs naah'da wa-
dyā'ō nyōōh'; neh', gwah huh', no i'wa nā gwah'dah
nā ya'wāh syō nyōōh; nā sha go di h'ni go'ā gah'he thāh',
i gā, ne' theh o gwe nyōōh', na gwvs' ho wā di yah'da-
gwa oh.

23 Neh, dih, neh, ja dah'ni go'ā āhk: Jat ga'ā oh; e-
nāh', naeh, oh gwah'ni go'ān daat, ne yō'i wa gwe gōh.

24 Neh', dih, no nāh' neh dwā nīs'hā de nyoh, no nāh'
ā ga'at ne ga no'oh, dā wā'dah son da'ik nān'deek haah'
gāh'gwāah; neh, kuh, neh so'ek haah gāh'gwāah
thāh'āh thah dō sa yōh'hat heh;

25 Neh', kuh, neh, ga jih'soh dā o nyoh' ne gā o'yah-
gōh ā dwah'sāh syōōh; neh, kuh, ne gah has'des hāh'-
shoh ne gā o'yah gōh' tga yāh' ā ya o dah'da nōh.

26 Neh huh' ni yō weh' o nāh' ā o wā gāh' Nō wā'wāh'
nō gweh oh jih'gā go shoh' ānt heh; ānt ho dye āh dah-
go'ōn dye ne gah has'des yō wa nāh', kuh' ne de a'āh-
sā'oh gōh.

17. Neh huh' ni yò weh', o năh' ănt ha'goh hoh't' no o'-
h ge o nŏh'shăh shoh, neh' naeh, ăa ho wa'di'yah de'o-
k do gŏ ăa gŏ'ăak ne ha go yah dă'gwa oh; dŏnt hŏ-
pa di'a-wih'dah gwa'nŏh he'nit găă gon'dah gwah' ne
ih' ni yŏŏ; kuh, ha gwa' hah de yò dyŏ'yôh-
h.

18 O năh' swah ni'go ă yăh daht', ne' des ga'yă o dăăh-
h' ne fig nŏh gŏ'ŏn doh'dăh: neh', găă, nah'soh
dŏ'nih a'ah nŏh hah'doot da yò'năh dŏn da dyeh', gwah-
h', swa yăh de ih' heh, o năh' dŏs gŏ'oh ga gŏh'ha-
h.

19. Neh huh, dih', ne gŏh', năh' iis nă ya wăh' no-
h' ă swat'gat hŏh' nă gŏh' nŏh o'i oh'dăh ă ga'i wa ye-
; swŏ nŏh'dŏok heh, o năh' dŏs gŏ'oh ga deh; a-
wa', gwa', neh huh', he gah ho'ga ăn dŏh.

20 Do gŏs' oh gwŏ'ăa, Thăh ăh tha'gaat nă gŏ' ga'wa-
yă deh', he ni yò weh' hă ga'i wa ye ih' ne yò'i wagwe-
h nă gŏh'.

21 Gŏ o'ya deh, yŏ'ăh ja deh', gwah huh', tga gont',
/eh, ă ga'at; neh gwa' ne gwŏ nŏh thăh ăh', naeh,
ă ga'at.

22. Neh' dih, ne' neh dwŏ nă'hă deh tăh'ăh deh'ŏ-
wah' nŏ'gweh de o'nŏh dŏh; thăh'ăh, ha'eh gwah, na-
go yah'ge o nŏh ne gŏ o'yah gŏh' thăh'nih'dyoh; ha'eh-
wah thăh'ăh No'a wak; neh', shŏ, Nooh'nih.

23 Swa dah'ni go ă ăk', dih; swat ga'ă ok, swa dă nă-
hă; gwah huh'; neh, sŏh'ăh, ne thăh'ăh deh swŏ nŏh-
h no năh' hă ga'eeh.

24 Neh, sŏh'ăh, shah gaat' he ni yòh'dăh, nŏ'gweh,
s wa ăh'dăn dyŏ'eh, we ăh' hwa'eh; neh no năh' ha-
gŏh'neh' ho nŏh'sŏt, ha gŏh'has des'hă wiih no hăh'-
hă shoh, wa go'i oh dŏs'hă wi'ŏh, gwah huh, hah de-
ŏgweh'da gee; neh', naeh, wa o'i wis'as na deh ho'as-
s is thăh nŏ'ot'ga a ok.

25 Swat ga'ă ok, dih; thăh'ăh sŏh'ăh deh swŏn'nŏh-
h no năh' dŏnt heh' ne thăh' nŏh'dŏ oh' he ga nŏh'-
ŏt; oh găă's'ah; shah de'wah sŏn thăh', gi'h'shă; neh-

huh', gih shäh', he nit gus'nyehs ne dagääh'äh; neh-
huh' gih shäh, neh, se deh'ji ah.

36 Dyä gwah', sho, ä gä'gak deh di'swah ni'go ääh no-
nääh' äs ha yoh, swän dah'hoh, gwah, ne' sas he'swa gäh'.

37 Neh', dih, ne' nah ot oh gwä'as, ga gwe goh' hoh-
khe'yä as; Swat ga'ä oh.

OI'WAH XIV.

NEH ne' shä ga'at ne de wä'nis hä gee, o näh' hä
ga'eeh he ni ä non dek'hwe'o ees ne de wa'da wä'oh
gwah, kuh neh thäh äh deh wat'häh gwäh gwah döh:
o näh' na di'h'sän no wa näs ha di'yah dön thwus', kuh ne
sha go'di ya dö nih, ho nih'sa goh ne gah ni'goh hoh'da-
hä gog' no'da di ye'äh duk a'ö wä ye nöh, a'ö wä nyöh', kuh

2 Neh', dih, ne' o näh', Thäh'äh', naeh, no näh'
neh wä'nis'hä deh ä non dek'hwe'o eek; dyä gwah', sho,
söh jih' ä yo'ih's da ga'eh ne gän dyöh'gwah gäh.

3 Neh ne Beth any nit häh'dyoh, he'ö weh' ho näh'-
sööt ne Si mon no yah'dat gäs; neh', dih, he'nöäh weh
ho dek'hö nii, go yos oh' neh huh' ne ya go gweh', ye-
wih' ne' gah sgwä no oh' gas heh'dah, o näh' gä dyah
na gws' ga no'oh; o gä'is döh', kuh, ga säs no gah'oh;
neh' ne de ya go yah'goh ne gas heh'dah, ho näh' ääh'-
göh ne' neh dya go'on thwäh.

4 Da neh gyee na di'yah daah', na di'yah da gog' dö-
da ä non de nyäh'dohk; ho näh', A, naeh, he go wä'ah
gwah thah ga'yes haah' no näh', söh jih' äeh ga'i wä
oh go wä yö niih'?

5 Neh, säh'äh, naeh, na wa dä'ni nok, si gwa', nö
neh, säh nah de'wäh nyaah eeh' ni gah'si yoh shä gee se
yo'i wä heh'oh, neh' a'ö wä no wiäh' no'ni däsa. O näh'
oh sha go non dwä nöh'dih.

6 O näh' ha wäs' ne Je sus', ga weh'ö ö dyeh'; ä
naeh, he go waah' ech hih'ni go et gant haah'? neh, säh'-
äh, naeh, ne ga'i'oh dus'hi yöö nöh ö'dyeeh', he'gäh-
da däh,

9. Neh, sãh'ãh, ne dyòt gont', naeh, ech hi'aah no'ni-
 ãs: da, ga nyòòh', naeh, he nã yò'nis heht & di swa-
 yãh', wi yòò', waeh, he nò'yech hi ya dye'ãhs: neh,
 wa', niìh, thãh'ãh' deh dyòt gont' dah'de dwa dii.

10. Neh, waeh, ne ga nyòòh' he nòh ont'gwe niìh he-
 ph e yeeh': neh', waeh, ne de ya go niìh'shã nyò'òn dyeh,
 nòh'ga eh ne' gyah dah, neh' he go wah'sa dõ'neh.

11. Do gãs' oh gwã'sa, Neh ne ga ãn diìh gwa'ò weh nã-
 h' gai'wi yòs'duk & gvs'nyeh dõ'ok, ha'eh gwah' nã gã-
 s'nyoh ò dyeeh', neh & yò da dã'nyoh dõ'nyoh gwaak.

12. O nãh', ne Ju das Is cari ot, sha yah'daat he'ni ã-
 ãa diìh' ne wus hãh' dek niì' aga eh, hoh dãn'dyos oh,
 a go yah'do wãh'oh na diìh'sã no wa nãs' ha di'yah dõn-
 wus, ne' neh huh' haa di'yah da deh' a o yah'dat gah.

13. Neh no nãh' wa ã'nyò ok, wa o'nyoh ees hah, wa dii'-
 is aah', kuh, no wís'dah ãnt hõ'wã yoh. O nãh' wa iìh-
 ãk he nòn'da a ye'ãh duk, a yò deh'sã yãhs theht' a o-
 ãh'dat gah.

14. Neh ne dyò dye'ãh dõh, wã nís'hã deh'gõh ne
 ãh'ãh' deh wat hãh gwãh'gwah'dõh, no nãh' sha'a di-
 yòh' ne de wa da wã'oh gwah, hõ wã'ãh seeh na go'i o-
 ya niìh', Ga ã o weeh ne gãh' nits nò'ehs ha'ya gweeh',
 ãh nò da ya'gwus yò niìh' he'ò weh' haah'sa dek hõ niìh'
 de wa da wã'oh gwaah'?

15. O nãh' ha gõh'hõh oh de i'yus heeh na go'i o nya-
 ãh; neh', kuh, na go'yã ãh'seeh, Neh huh' hoh sni yoh'
 ã'ga nòn da yãh; da' neh' ne' neh huh' dã swa dãht
 i'gweh ga wís'dah ha a wiìh' o ne ga nos' gã dyeh: neh
 ne jì'nòn dãh.

16. Da neh', ne ga ãn diìh gwa'ò weh' hãs ha yoh', shes-
 ã'sa naa nòh'sa gwèn ni yòh', Neh Na di'ò nya niìh' ha-
 ãh', Ga ã o weh' ne gãh' dyo nòk'da neet' he go yah'da-
 o'is dah gwaah', he ò weh' ã dya gwa dek'hõ niìh', ne
 he i'ò nya niìh' ne de wa'da wã'oh gwaah'?

17. Neh, neh, ãs hẽs'nò wã thvs' dyo nòk'das dãh'
 eeh'tgãh, ga yãn dõ nyoh'; wa dyã nòh'k'dah oh', kuh:
 eh huh' ne' neh, da gwa'des as.

16 O năh' ho năh'dăn dyos'oh na gô'i o nya nih, tho dī-yos'oh' he'ga năn da yăh': neh', kuh, năh'ga'i wa ye'ih' wa yat'gat hòh' he'ni a gô ye'ăh seeh: neh huh', o năh, wa ya'des as ne de wa da wă'oh gwah.

17 Neh no năh' oh găās'ah, neh huh' ho yos'oh, kuh ne wus hăă' dek'ni' aga eh.

18 Neh, dih, he'nôh weeh hă nih'dyoh, ho năn'dek hō nih, kuh, ha-wăă ne Je sua, Do găs oh gwă'at, Sha yah'daat he ni swa diih', de'yo gwa dôn dōh', hah'da-ga gont' wa'a gyah daa tga.

19 O năh' oh wah'sa wăh ne waa'di'ni gô'et găt; neh', kuh, nō wă'ăh seeh, jō gwēh'das hōh' da wa dăă, lih', găt? o yah', kuh, ne' a wăăh, lih', găt?

20 O năh dech ha gô wă'ngă să gwăh' ha gô'yă'ăh'seeh, neh ne'huh, sha yah'daat ne' wus hăă' dek'ni' aga eh, ne' shah'dă ya gi jănt' ne ga jăh'gēh.

21 Neh Nô'wă'wak nō gwēh' ho'oh dăn'dyo o dyah', do găs' o i wa ye'ih' o'ôn dyeh he ni ga ye'ăh' ha'sa ya dōh: ga no'oh', dih, ha yah'da deh nō'gwēh, he'nă dweh dă' Nô'wă'wak nō gwēh' ô o wă yah'dat gah: neh ash'gwah neh huh'ji gă'ăh ne' neh ha yah'da deh nă'gă năh' de o nō gă'dos'oh.

22 Neh he'nôh weeh ho năn'dek hō nih, de oh'gwăh ne Je sua no'ăh'gwah, de'o dă nō nyos'oh; de'o yah'goh', kuh; o năh' he'ago ya wi'ih', ha wăă', kuh, Swa ye-năăh', i swaak': neh' ne găh ne' gyah dah.

23 O năh' neh, de oh'gwăh ne' ga wis'dah, neh huh' ni yô weh' no năh' de'o dă nō nyos'oh, o năh' he'a'go ye-wii': da neh' ne ga gwe'goh' waa'di ne'ge'ăh.

24 Neh na gô'yă'ăh'seeh, Neh' ne găh nă găă' ne gô'gwăh'sah nō i'wa ni'yăs dōh ne wa seeh' wa di'wih'ăh'ăh, ne găh ne dyon da dă'ont hwah seeh' ne gôt gah'dah.

25 Do găs' neh nōh gwă'as, Thăh'ăh nih tho'ăak ne'ge'ăh ne wa dō nih' nōh oh'sah gēh, ne ga oh' năh' wă-wan di' he ni yô weh' hă wă'nis hă'eēh, no năh' wa-seeh' as kne'ge'ăh he o weh' thă năh'dō oh'ăh' gwēn'ăh yôh' Na'wēn ni yôh.

26 Neh huh' ni yò weh', no năh' wa di'g nohk dăh no'-
nən dă no dek', ho di'ya găh'oh; neh huh' he'o ne nqoh'
he'dyo nən da deh', neh, Olives.

27 O năh' ha gô'yă gh'seeh, ne Jesus, Neh' ne swa-
gwe gôh' dă swa do dăh'dăh neh ga'io nih he'gyah-
daa deh', nă găh' wah'son da deh': neh, săh'ăh, he'ni ga-
ya'ăh' he'ga ya dōh, Neh nă'e nyōh, ne de yò di nqh'gă-
ont hos de'is dōh; da neh', naeh, ne dă'wă nən do gôh'
ne de yò di nqh'gă o'dōh'oh.

28 Neh' dih, nă ga'at ne' neh, no năh' dăn dwă gat-
gă'ô oqk, lih š gwa'sn deh hă gyoh' ne Galilea.

29 Neh', dih, ne thos nyeh'oh ne' Peter ha wă'ăh-
seeh, Neh, gih shăh', naeh, ne ga gwe gôh' dă ya'go do-
dăh dăh', thăh'ăh, gwa', naeh, niuh.

30 Thos nyeh'oh ne Jesus, ha wă'ăh seeh, Do găh'
oh gô'yă as, Neh' niis nă găh' wă nă'hă deh, neh'
gwa'' nă găh' wah'son da deh, shoh' š gă'gak deh jô-
nyeh'oh ne da găh'ăh, ne dek niu' wa dōh'thah, săh,
nă ga'dōh'hiuh.

31 Neh', dih, no gă'is dōh'oh haas deh' he' det hos'-
nyeh'oh, Neh huh', gih shăh', nq ya wăh', ne do găh'
da eh'ni eeh', thăh'ăh deh dōs'găh deh gat'gah hōh tho-
da ga ye'ăh'dok a'go ya'dōh'hiuh. Neh huh', ha'eh gwah,
na'o di wă nq wăh' ne'a di gwe gôh.

32 Da neh' neh huh' ho di'yos'oh he'ô weh' Geth-
sem a ne gô wă'as thah: o năh', ha gô'yă gh'seeh na gô'-
io nya nih', Năk'huh ja dyăh, he nă yô'nis heht niuh',
ya eh', š'ga dă nă yăh.

33 Da neh' he a'go'ăh' ne Peter, kuh ne James,
kuh ne John; o năh' oh wah'sa wăh na gwus' ho yo-
we'o ek hq nyoh' he ni'o'ô ya găh, wah'os dăh', gwah-
huh', naah ni gô'ăh'gêh.

34 Neh na gô'yă gh'seeh, Neh' na gwua'' gă'e'yaht gêh'
he yo dōhk'' he ni gah'ni gô'eet găh' na gat hwa'is'hăh,
năk'huh', shq, swa'ăh'heht, swa dah'ni gô'ăh'ăk', gwah'-
huh.

35 O năh' os thq'oh hes hot'gă is dōh; neh huh', yo-

ăn'jah gēh ho yah'dye năh'oh ho dă nă yăn'due oh', gwah'-huh; neh ne' theh o gwe nyoh', i găă, nă'ga at', sho, ha yah'da deh he ni yô'is daah eeh.

36 O năh' ha wăă', Ab ba, Hah nihi, hah de yô'i'wa-gee, naeh, he yo gwe nyoh' heh' syah da deh; sôh neek' nă găă' ga wis'dah he'gyah da deh: neh huh', naeh, thăh'ăh, naeh', neeh, nihi, he ni dwak'ni gooh'-dăă; neh, gwa', niis he ni di'sah ni gooh'dăă.

37 O năh' neh huh' sho yos'oh, ho ni'dah hoh', gwah, ne' saa'go găh; o năh' ha wă'ăh seeh, ne' Pe ter, Si-mon sən dah'oh, găh? thăh'ăh, găh, deh sa gwe nyoh' naah'sa dah'ni go'ăăhk', agat' a ga is'dah eek'.

38 Sa dah'ni go'ăăhk', sa da nă yăăh', gwah'huh; dyh gwah', sho ne'huh ă di'sah ni go ăn'di ăn thoh. Neh, not hwa'is hăh do găs', nă'eh, o ga yăs'; neh gwa', naeh, ne thăh'ăh deh agah'has deh noh wa'ah.

39 O naeh' shot hă'da dōh, sho dă nă yăn'due oh, gwah'-huh; shah'o wă nyos hoh', sho, ne' sa ăh.

40 Neh no naeh' neh huh' sho yos'oh, sho ni'dah hoh', aeh, no năh' saa go găh; (neh săh'ăh nos'deh na di gah'-gēh:) thăh'ăh', kuh, de o năn ngh'doh ne' nah ot a'ă nihi he do'sa o wă wă'ngoh săă gōh.

41 O naeh' neh huh' sho yos'oh, ne săh wa dōh't'hăh; neh na go'yă'ăh'seeh, Ah sôh swăn dah'hoh', swadôh' hăh', kuh? neh huh', sho, hah'de gaye ih, o năh', săh'ăh naeh', hoh'ga'eeh he ni yô'is da ah eeh: swat ga thoh, o năh' Nô wă'wăk' nō gweh' neh huh' wa o wă yah'dat gah ha di'soh dah'gēh no di wa'neh a gōh.

42 De'swa daht; neh nō gwah'dăn dyo'on dyeh'; swat-gaht hoh, o năh da'eh na gyah'dat gah'heh.

43 Neh ne'wah o gon da dyeh', ah sôh', sho, hot hăh' ho yos'oh ne Ju das, sha yah'daat ne' wus hăă dek'ăh sga eh; hă neh', gwah huh, găn dyoh'go wa năh: ah sôh'ăh', gah hnyah'shoh' oh', kuh, ha di'a wi non dyeh'; neh huh' da ă neet' he thă nih'dyoh na di'h'să no wa năh' he di'yah dōn thwus', kuh ne sha go'di ya dō nih', neh, kuh, na di'găh jis'hoh' oh.

44 Neh ha yah'da deh he nō da'weh duk wa o wa yah'-
dat gah, o yān deet' ha go yō nya nih', ha wāh, Neh
neh, sō'dih gwa'nah ot dā e'ji gwa yōs', neh ne'huh ne'-
neh sha'yah daat'; neh ās he'swa ye ngah, o'yah jih'
hāh he'swa aah; sē nōh' ās ha'doh seeh.

45 Da neh' he ni yōs'no weh', no nāh' wa a yōh', neh-
huh', shō', kuh, hwa'a do gānt' het ha yah'da deh; neh,
kuh, ne'a wāh, Sa di'ō nya nih, Sa di'ō nya nih: o nāh'
oh tho'ji gwa yōs.

46 O nāh', wa o wā nis'oh da'āh, wa o wa ye ngah.

47 Neh neh, sha yah'daat ne dōs gā'oh ni aat', tho-
shā'gees gwāh', ho yāh'doh, no'hah'shāh nō'wā go wa-
nāh na di'yah dōnt twa, neh ne wa'o oh dyahk.

48 Neh ne'thos nyeh'oh ne Je sus ha go yā āh'seeh,
Neh huh', gāh, ni swa da dye'ā an dyeh he nā'e swa yeeh'
ne sha goh'set hāh da e'swa'doo gānt, ah sha ah', gah-
hnyah'shōh oh, gwah huh', swa'wi nōn dyeh, heh sgwa-
ye'nō eh!

49 Oh hāh'syō nyōh', naeh, do gāā' dwāh dyōh', ga-
di'ō nya nih' no nōh'sa do'gāh di'h'gēh; da, thāh'āh deh-
ngwa'ye ngah; neh, gwa, net'ga gōnt' ā gai'wa ye ih he-
ni ga ye āh' he'ga ya dōh.

50 Da neh' ne ga gwe gōh' hō wā'yah dat'gah wāh
ho nōn'deh gwāh.

51 Da neh' ne wa o'nōn dāh, ha yah'da do gāā nō-
gweh'da seeh, ga ni gāā'ōs hāh de ot'hwah hāh; o nāh'
na dik'sah go waa', wa'o wa ye nōh.

52 Neh ne' wa o di'h', shō, ne ga ni gā'ōs hāh, ho-
nāh'gōh oh waa'deh gōh.

53 O nāh' ne Je sus neh huh' hwa o'wā ngah' he'thāh-
dyōh nō'wā go wa nāh na di'yah dōnt hwus: neh, kuh,
shah gaat' hā nih dyōh, neh huh' ho di'yah da ye ih oh'
ga gwe gōh' na di'h'sē no wa nās', ha di'yah'dōnt hwus kuh
na di'gāh jis'hōh oh, kuh ne sha go'di ya dō nih.

54 Da neh' neh, ho nōn dā dyes'oh ne' Pe ter; we-
th', gās', da eh; neh huh', gwa'a, ha'eh gwah, he'o-
yōs oh het ha dyān'dah gwah' nō'wā go wa nāh' na di'yah-

dont hwus; da neh' shah gaat' ho non'dyān dōw'gh ne dih'hah shāh, waa'don theht' neh huh' ho'deek hah.

55 O'ngh, neh', ha dih'sān no wa nās' ha di'yah dont hwus, ga gwe gōh', kuh, no di'as hāh, wa s'nih saak ne ye'i wa gwa'ih sih da wa do gānt' ha yah'da deh ne' Jesus, neh huh' non da weeh duk' as'o wā nyōh; da, thāh'gh, dih', de'o di gāh:

56 Neh sāh'gh ne gōt gah'deh ne thāh'gh deh ga'wa gwēn ni yōh' ne wa dii'wa gwa'ih sih ha yah'da deh; thāh'gh, gwaah', sha dii'waat theh o'doh ooh na di'wa gwa'ih sos.

57 Da neh, dih, na di'yah da do gāh' det ho di dah'gh o no'wāh ooh ho di'i wa gwa'ih sooh ha yah'da deh', ho nāh',

58 Neh nō gwat'hon deh', ha wāh', Neh nā gūi'wah dont nā gāh' o nōh'sa do'gāh dih', os oh'dah shōh os'yo nīh: da neh he nā yo'nīs heht, neh', sāh ni wā'nīs hā geeh' o'ya' s ges'yo nih; thāh'gh', naeh, os oh'dah shōh tha'gus yo nih.

59 Thāh'gh, dih, aeh, deh gaa tgaah nō wā dii'wa gwa'ih sah'seh ne sha dii'waat ha'wa dōh'.

60 O nāh' nō'wā go wa nāh' na di'yah dont hwus hah de' wah sā nōh de o'dah gh, ho on'dos gh' ne Jesus; ha wāh, Thāh'gh gāh' deh thah'gwīs dāh thah dōo'sah swān'gh sā gōh? A nāh oh'dāh gh ne gāh' nā gāh' ha dii'wa gwa'ih sos' de yō do gāh'doh heh, syah da deh'?

61 Neh, dih, ne thi o dye gh', shō, deh thah'gwīs dāh dah des'ho wā'nōh sā gwāh. O naeh' nō'wā go wa nāh, na di'yah dont thwus' sho on'dos gh, ha wāh' aeh, ha'gh ne' Christ, neh, Ho a wak, Na'yah'da nō'gh go waah?

62 Neh' neh, ha wāh' ne Jesus, Fih neh'huh: neh, kuh, ne' tga gont' s he swa gh' Nō wā'wak nō'gwā' gānt hāh'dyōn dahk' ga yā'neh gōo'gwaah, ne gah' hā' dōh hāh; neh', kuh, nānt'heh oh jīh'gā go shōh' ne gā' q' yah gh.

63 O nāh' nō'wā go wa nāh' na di'yah dont thwus de o'gh

we g'gh n'oo syo'nyos h'ah, ha w'ah, kuh, A nah ot' ah-
s'oh de y'oh do an jo oh' na dii'wa gwa ih ses'!

64 O nah', na'eh, eswa'gok he'no dw'et no'et g'ant; a
hi swah'ni gooh d'ah? Da neh ne' a dii gwe g'oh', neh
wa o wa'i wa'ih heh d'ah ne' g'e yaht' o d'ye'ah dah-
g'ah'.

65 O nah', kuh, gyee, wa o wa'nis'gyo dii, wa o wa-
g'oh'so week', gwah huh; neh, kuh, no wa'go ees; neh,
kuh, no wa'ah seh, S'ah'ne y'oh: da neh', kuh, na dii'-
hah sh'ah ho wa'go ees, h'e n'ah nis oh'da gw'ah'da hah.

66 Da neh, na'eh, ne' Pe ter eh dah'g'oh nit h'ah'dyoh
ne'gyeh', neh huh' go y'oh je yah daat ne sha g'ok'sah-
go'was h'ah', no'wa go wa nah' na di'yah don th'ws:

67 Neh, dii, no nah' wa o wa'g'ah' ne Pe ter ho don't-
heh d'oh, ho want'gat h'wah'oh; neh, kuh, ne ga w'ah',
Neh h'ah nah' iis do g'ah' sneh sgwah' ne Jesus ne
Nazareth tho ya'g'ah'oh.

68 Neh, dii, no d'oh'hi y'ah, ha w'ah, Th'ah'ah niuh',
deh a g'e n'oh'doh; neh', kuh, ne th'ah'ah niuh deh ak'ni-
go'ah y'ah-dah' ne nah ot' sa d'oh. O nah' he o ya'g'ah'oh
as gwa go' h'ah de o dah'oh; o nah' da gas'nyeht ne da-
g'ah'g'ah'.

69 Da neh ne'sa o wa'g'ah' a eh, ne yek sah'go wash,
o nah' g'oh'sah ho wa'n'oh'seeh ne' neh huh' ha dii'si-
sah, Neh, gyee, ne g'ah' n'g'ah' sha yah'daat he'ni'-
non dii.

70 Sa a'd'oh hiuh', a eh. Dah'ji ah', sh'o, o na eh' sh'o-
w'ah'seeh ne' Pe ter ne' neh huh' ha dii'si sah, Do-
g'ah' iis', gyee, chyah daat' he'ni' non dii: neh', s'ah'-
ah, ne Galilean n'oh syah'd'oh d'ah; neh gai'wa gwa'ih-
s'ah heh' ses nyeha.

71 O nah' hoh'sah' no dw'et g'ah' d'ah'oh', ho e'wah-
de'h'g'oh Na'wen ni y'oh hoh'tha da dee d'us'; neh, kuh,
hwa o'yah da'di'ant h'oh n'g'i wa gwa ih sih, ha w'ah,
Th'ah'ah niuh deh os'th'oh de e'y'ah de ih' n'g'ah' no'-
g'weh, ne' she swat'hyo wiuh.

72 O nah' ne' dek nii wa d'oh'tah, don da'g'wa'nyeht

ne da gāāh'gāh. Neh, neh, o nēh' shosēhāh'oh ne Pe ter, he'ni o wā noh'dāh heh'oh ne Je sus, ha wā'gh-seeh, Neh nah soh ē gā'gāk deh jos' nyeh oh ne da gāāh'gāh ne' dek nii wa dōh'thah, sēh nēh sē'dōh hūh naah gwis'dāh a e sa di'wa deek he'gyah da deh. Neh nō nēh' neeh wa ē'noh do nyōoh', de o gah sā'nis hāh'syoh.

O I'WAH XV.

NEH ne' wah o'gon da dyeh', no nēh' se deh'jah, ho di'as hān'dus oh' na di'h'sā no wa nās' ha di'yah-dont hwus; kuh na di'gāh jis'hoh oh; kuh ne sha go'di-ya dō nih; neh', kuh, ga gwe goh' no di'as hāh; neh nē wās'hā ont ne Je sus; o'yah jih he o'wā gāh; neh hūh-he'o wāt gah'wāh het ha yah'da deh' ne Pi late,

2 O nēh thos nyeh'oh ne Pi late, ho on'dos oh, Ia gāh, ne Go'wāh go waa' ne Jews ho nā wāh? Neh ne' det hos'nyeh oh, ha wā'gh seeh, Neh wāch', naeh, oh'āh.

3 O nēh' na di'h'sā no wa nās' ha di'yah dont hwus' he wā'i wā'yāh da nōh, we sōh o i'wa gee; tēh ēh, dih, deh-thah'gwis dāh dah des'ho wā'noh sās gwāh.

4 O nach' ne, Pi late sho on'dos oh, ha wāh', Thah'gwis dāh' thah dō'sah swā'noh sā gōh? nēh', ni yō'i wa-we sōh' na dii'wa gwa'ih sōs heh' syah daa deh.

5 Neh, dih, ne Je sus ah soh' dah des'ho wā'noh sā gwāh; neh hūh' gwaa' hōh gaak daht' ne wa o i'wa nās-gōh ne' Pi late.

6 Da neh', dih, he'ni ē non dek'hwe o'ees, wa a go yāh-gah'wāh', gās, sha yah'daat na nōs'gwah, ga nyōāh, sho, ne' wa o wān dō'e syoh'gwāh wa ē neeh', neeh.

7 Neh ne' sha yah'daat Ba rab bas ha ya soh', nah shah gaat' ha di's'hā ont, naa'di ya nes'hā gah'hat hwus, he a'yah daah', kuh, ne a oh hwah; neh', kuh, ne' wa ē non dyō o nyōoh' he'noh weeh ha di ya nes'hā gah'hat hwus.

8 O nēh', ne gān dyōh'go wa nēh tho non'deh has'de-oh de o'noh sānt'hwah oh, wa ē'noh sa wāh, nōh'tho wā-

in jòòs' ne' neh huh', sho, na'a yeeh he non da'go-
an dyeh.

Neh', dih, ne' Pi late dech hago wá'noh sá gwáh',
wáh', Neh', gáh, de swa'do an jo nih' ne' neh a'-
t gah'wáh ne Go'wáh go waah, ho no'wáh ne Jews!
) (Neh, sáh'áh, neh, hai'wa yán de ih' he neh', sho,
gah nos'hah ooh gai o nih, heh, ho wa'yah dat'gah wáh
dih'sá no wa nās ha di'yah donthwa.)

Neh', dih, na dih'sán no wa nās' ha di'yah dont-
sá das ha'go dih'ni go'ó nih ne gán dyòh'gwah géh,
neh', i gáh, sah'gwah a'ot gah ne Ba rab bas ha di'-
daa deh.

O nǎh' ne Pi late det hos'nyeh oh, neh ne' sha-
yáh'seeh, Ga an dih ni gaah', na'eh, di swa ga yás',
a yeeh' nǎ gáh ne' she swa yaas' Go'wáh go waah' ne
wa ho no'wáh'!

O naeh' des ho'noh sánt'hwah oh, Des he swa yah'-
dǎh.

O nǎh' ne Pi late ha go'yáh'seeh, A, na eh': a-
ot' ni o dye áh' ne' wa et gáh'! O nǎh, we sòh
aa'di gǎ is' he non da á non''deh haas dooh, de o'noh-
t'hwah oh, Des he swa yah'son dǎh.

Neh huh' ni yò weh' o nǎh' ne' Pi late, tho gaa-
na'a goh'ni go'i yòs' ne gán dyòh'gwah géh', neh
o'yah daat gah' ne Ba rab bas, ha di'yah daa deh;
huh no nǎh' wa oh'soh gwa'wes hoooh ne Je sus, wao'-
daat gah' o nǎh; neh, na'eh, ne' dǎ'ó wa yah'son dǎh'.

O nǎh', no dis'gáh á'geh dah' neh huh' hwa o wa-
he de yò'noh sa gwán deh', Pre to ri um ga ya soh':
h hwa o wǎ ni'nook, wa o wán di'yah de'o eek he'ni-
i dyòh'gwah.

O nǎh' wa o'was yó nih, gwáh dǎh'áh'áh' ni yòh'dǎh;
ik'dah', gwah huh, daa'dih hi gwǎ o nih' neeh oh tho-
noh'áh' hoooh.

Neh neh, o nǎh' wa á'noh sa wáh' noh tho wǎ noo'-
noh, Sgǎ noh' sǎ noh'do nyó'ok, iis ne Go'wáh go-
ah, ne Jews ho no'wáh'!

19 A dah'dis häh', gwah huh', daa dii yänt' no ng ääh'gäh, wa o wä nis'gyo dih', gwah huh, de ä non dö'ä do'oh, gwah huh', de o wä yah'da no oh gwaa'ngh.

20 Neh huh', dih, ni yò weh', no näh' wa'o wä ngh'ä äh, aa a'di ää gòh' ha yah'da deh ne gwäh dääh'ä neh' dö da a di'äh ne' a oh hwäh' hos'yo'nyus häh; o n hō wä'yah dit'gä oh, de o wä yah'son dah'ngh.

21 Neh ne tho wä'ngh dö'nis oh, ha yah'da do gäh : Simon, Cy re ni an nö'o yah doh'däh, neh wa a'at : neh huh; neh huh' da o'yoon dyeh' he'ga non da yä ha goo wak'shoh neh, neh, Al ex an der, Ru fus, gwä huh'; neh' ä aan thäh' ne de ga'yah sont ne'oo wäh.

22 O näh' neh huh' hō wä'yah theeh ne Gol go ti neh gän dö, no näh' de ga'wä non de nyöoh', He'g w ga naa geh no ngh ääh' ok dah.

23 O näh' neh tho wäa wihi, nā äa'ne ge'äh, na wi de ga'yes dö ne myrrh: täh äh, dih', de'oo gwäh.

24 Neh huh' no näh' oh tho wä yah'son däh', de o'di hah'sogh noo syo'nyus häh, de o'ont gä'nyos oh' de dih wus'dyah göh, he nii gaah naah de yo gwäh'da gaa a'ye naah'.

25 Da neh', neh huh' no näh' säh' ni jo'is daah e o näh' de'o wä yah'son dvs'oh.

26 Neh ne ga ya'ngh daa'ngh nö wä'i wa'yäh dah'g neh huh' gaa yaa dö' heht gäh', NE GO'WÄH'G WAAH', HO NQ WÄH' NE JEWS NO NQ Ä JOH DÄH.

27 Da neh ne de i'yus heeh ne sha go'ngh set'hu shah gaat de'o wan di'yah sont; sha yah'daat ha yä'ne goo'gwaah, sha yah'daat', kuh, shat'gwaa dii'gwaah.

28 O näh' oh gai'wa ye ih' he'ga ya dö' ne wa dö Neh huh ha yah'daah, he'wus he däh', haa di'yah daa de ne de a di ya'nes hä'it hah.

29 Da neh ne' neh huh ha di'äh da'ngh hō wä'ng gon'do nyoh', hä non'dwä nā'et gäh'da nōh ha yah'da de neh, ne de ä'ng ngh'ö ä n döos; ha nān dö', kuh, D gäs'; iis neh, si wah'döht hah no ngh'aa do'gäh d

neh, kuh, neh, sah' ni wá'nis há'gee, o'sah m d'v'í nehk-dáh,

30 Sa da'dyah da'geh hah, m m da deh nra gant; de da-se dyah'dánt, gwah huh, he de ga yah s'ot.

31 Ha oh gwa', gwah huh, na ch'ín s'í no wa n'p'í ha di-yah'dont hwus hó wá'noh gá'í nih, de o'non da d'í ah seeh na di'yah diih', he a di yah daah, gwah huh, ne sha go di-ya do nih, Cha go' yah da'gwus, kach, no yah shoh; o'n'íh ne' a oh hwah thah'áh, naeh, de o'gwe ny'oh' no'ssa da dyah'da gòh.

32 O'n'íh, diih', ne' Christ ne Go wáh go' waa no'no-wáh neh Is rael, det ha dyah d'ánt: 'o'n'íh' he de ga'yah-s'ot, neh na'ya gwa'í gat huh', a ya gwa'í wa gwén ni yòs', gwah huh. Da neh' kuh, ne' shah gai'waat, shó, ne' shah gaat' de o'wan di'yah s'ot, hó wan dwá no'yáh-daa'noh.

33 Neh huh, diih', no'n'íh' shah ga'eeh' ne ye ih' chi-yo'is daah eeh, neh' de yò'dah s'ón dai'g'os oh ne thi yò'-ín ja gwee gòh, neh huh' noh' o'nis heht ne' dyòh d'ògh cho sa ga'is dah eek.

34 Da' neh huh' no'n'íh' dyòh d'ògh' chi yò'is daah eeh, de oh'sánt hwah'oh tho deh'has dos'oh', ha wááh, Eloi, Eloi, la ma Sa bach tha ni? neh gá'ín d'òh', no'n'íh' de'ga wán non de ny'oh', 'Sgwén'ni yòh', Sgwén'ni yòh'; a-naeh heh gwah' ti sgat'gah wááh?

35 Da neh', gyeeh, ne' d'òs'gá'oh ni a'dih si'aah, no-n'íh' wa ín'no' o'ok, ho nááh, Eli as he o'noos.

36 O'n'íh' sha yah'daat de o'áh daa d'òh, de yò'ne gaa'yòh'jís ho noh'heh d'òh' ne de gaa'ne gah'gwah, oh'ín'no-gá'yaat da o'a'áh, neh wa o'ne gaa n'ont, ha wááh, Sá-ngh' hah d'ás'he swa yá o'ny'oh; neh neh, dwat gaa thòh' a'dih gwah do gá's'ánt heh', neh, Eli as, ne neh', i-gááh, d'ò da o'yah'dánt.

37 Da neh' ne de oh'sánt hwah'oh ne Je sus tho deh'-has dos'oh, o'n'íh' ha we e yos'oh.

38 Da neh' ne yò'sa ni yont' oh seh'dah gòh', he'q-weh gwus' dyò nòk'da do'gá'h diih', de'yò do wás'oh, heh-

tgăh', dyòh sa'wah gòh, a ohk dah gòh' he de yòh'dy dah'dòh.

39 Da neh'huh ni yò weh nò wə go wə năh ne sg de wăh'nyah eeh ni ăn nòn diih no dis găh ă'geh dah ne huh' i aat de o nòn do'găh dòh het ha yah'da deh', he gat'hwah òh he'nòh ă wăh', he de oh'sănt hwah'òh, ka heh wa ă'eeh, ha wăăh', Gai'wa gwên-ni yòh' do gî neeh', Ho a'wah gă'ăh Na'wên ni yòh.

40 Wăn ni'os hòh'òh', gwah huh' gyeeh', wee ăh' d dwa di gaa'neeh, neh neh huh' wa di'yah daah' ne Ma Mag da lene; kuh ne Mary, nòo nòh'ăh ne James', ne hos'tòh; Jo ses, kuh; Sa lo me, gwah huh';

41 Neh haeh'gwah ne Galilee chit heh's, ho wə nòn dă'dyehs gwah de o'wə nyə'dyehs gwah', gwah huh' o nont'gah deh', gwah huh', no yah'shòh òh' ne wăn ni os hòh'òh ne' shah gaat' da ă neeh', tho di'yos òh : Je ru sa lem.

42 O'năh, diih', no năh' òh găăs'ah o dòh'o ɔn dyə (neh gai'ò nih he'neh huh' ni ă nòn des'syò nya nòòt neh' găă dòh neh, neh wə nîs hă deh, o năh ă yòò hăh sho, ă ya'wăn da do gănt'heht,)

43 Jo seph Ari me the a tha weeh dòh', neh', nah nooh'să ni yòòh, ha as'hă ăh, neh, ha'eh gwah, hah ni'g ăăh nă gaa yòh' net hă'nòh do òh'shă gwên ni yòh' Ni wên ni yòh, neh huh' ho yos'òh, tho ni'go ă gon dah'g neh huh' he'a we nòh' he'tha yah'da deh ne' Pilat ho do e syoh'gwa niih naa yah'dah ne' Jesus.

44 Da neh' neh, ho i'wa năă'gwah òh ne Pilate, i diih gwah 'o năh', kuh', ha we'e yòh; o năh' he o'n gos'òh ne' sgat' de wăh'nyah eeh' ni'ă nòn diih' no di găh ă'geh dah ha go'yas de'is dòh, ho ɔn'dos òh, a'di gwah o năh' neh huh'jih he nòh o'nîs heht chi a'we yòh.

45 Neh huh, diih, ni yò weh', no năh' wa o do gă da weeh duk' ha yah'da deh ne' sgat' de wăh'nyah eeh' no di'găh ă'geh dah' ha go'yas de'is dòh, neh da os yò no yah'dah, ne Jo seph.

neh' na gwus' ga ni gǎ'os hi yòòh ho'ni nòh,
tho yah'dǎh dòh, neh wa o'wa daa seh' ne ga ni-
i yòòh, o nǎh' neh huh' hwa o'ya sǎh hǎn da'-
oh gwah, neh ne gas dǎ'gòò ga'ya dòò nihi;
ǎ ga'ha de'nyah dòh, gwah huh', he gah ho ga ǎntt
leh sa'dòh gwah.

h' ne Mary Mag da lene, kuh, ne Mary noo-
ne Jo ses, de gi'ga neeh' he'ò weh' hwa o'wa-

OI'WAH XVI.

HUH, dih', ni yò weh' no nǎh' chi yò'ǎh dòh/
wèn da do'gǎh dòh, Mary Mag da lene, kuh ne
noo nòh'ǎh ne James, kuh ne Sa lo me, neh no-
h ne ga'sǎ nò gah'os hǎh'oh; ne' neh huh' i-
on'da wǎ neeh', a o'wa'yah dòh'gaah.

neh' na gwus' se deh'ji ah, neh dyò dye'ǎh dòh
ǎ deh he'nòh de wa dǎn daeh, neeh', neh huh ni-
nooh', heh, on da'deh sa'dòh gwah, no nǎh' da-
riit gǎht:

neh neh, de yò'nòh da dǎ'ǎh'seeh, So nah ot' ne-
ok'hih sgwǎ'oh ne gǎh', heh, gah ho'ga ǎnt nòh-
a dòh gwaah'?

neh' no nǎh' oh wǎ'nont gaat huh', oh wǎ'nòh-
a', naeh, gah sgwǎ'oh nòh,) neh, sǎh'ǎh, naah'-
ohk' go wa nǎh.

o nǎh' hoh wa'di yòh ne nòh'gòoh, hǎn da'deh-
wah, neh ne wa o'wa gǎh' nòò gweh'da seeh'
ga yǎ'neh gòò'gwaa nòh wàn dih' hǎh'dyoh;
yòos wus yò'nyus hǎ gǎ'ǎnt' hos yò'nyah dòh; da
wah o'nòh dyohk.

nǎh' ha go yǎ'oh'seeh, Sǎ nòh' ǎ swa'dǎ yò gòh;
eswa'yah dih'saas ne Jesus ne Nazareth tha-
h', ne' de o'wa yah'son duk: det hòt'gǎ'oh neh'-
ihǎh'ǎh deh shǎh'dyoh nǎk huh; swat'gaat huh'
h' he o'wa yas'hǎn duk.

h' gwa', shò, ne' swah dǎn dih, ech hi'ò wih h

ha go i' o nya nih, kuh ne Peter, neh s' s' an dah' g da dyeh h' o' yo o'ok, h' s' wa yoh ne Galilee; da r huh', na' eh, s' s' he' s' wa g' ah', a gai' wa ye ih' he' ni she s ye' ah' seeh.

8 O n' ah' [de yò'dih s' s' i y' ah' oh] jo di ya g' ah' oh, non' deh gw' ah' he' o' weh' ni yon da deh' s' s' doh' gw' ah'; s' s' h' ah', neh, wah o di' yah' don daah't, wah o dii' wa n' s' s' g gw' ah' huh'; th' ah' ah', kuh, neh, so gaah' no' gw' eh h gw' is' d' ah' a' o w' s' as; neh, s' s' h' ah', neh', o noh' dyoh o' o' dy

9 Da neh', dih, no n' ah' se deh' ji ah', shah' det' hot, oh Je sus, ne dyò d' y' e' ah' doh w' s' n' s' h' a' deh' he' noh wa d' an daeh', neh dyò d' y' e' ah' doh cha go' dyah do' d' s' ah' seeh ne Ma ry Mag da lene; neh he' o' weh' ni yah daa deh ja duk ni s' non diih naa di' n' s' he' o' noh' (go' yah dit' g' ah' oh.

10 O n' ah' gòh d' an' dyos oh, he' o' wan di' o wi' ih', n shah' gaat h' s' neh' s' gw' ah', he' noh' weeh' h' s' non d' ah' n' h' s' nos' d' a' o nyoh', gw' ah' huh.

11 Da neh', neh, no n' ah' wa s' n' o' k' hah, h' oh' gwa', nach; neh', kuh, noo' w' a' g' ah' ne' wa o' w' a' di wi' ih, th' ah' ah' de o dii' wa gw' en ni yòs' do' oh.

12 Noh' g' ah' g' eh n' s' g' ah' shah' a w' ah, de i' y' s' heeh : wah waa go ya' dyah do' dah s' ah; o yah' ne' wah n' s' yah doh' d' ah', neh he' noh' weeh hyat ha' i' neh, ho di g' ah' o' o' dyeh' he ga' non da y' ah.

13 O n' ah' ho noh' d' an' dyos oh, he o' wan di' o wi' ih' J eh gw' ah' he' ni sho non da d' ah' oh: th' ah' ah', ha' eh g' deh os' tho' oh de o' wan dii' wa gw' en ni' yòs' do' oh.

14 Noh' g' ah', o n' ah' waa go ya' dyah do' dah s' ah w' s' h' s' s' g' at' s' ga ch, he' noh' weeh ho non' dek ho n waa gos nyeh' dah gw' ah he' ni o di y' ah' hi' h' oh he' s' oh, daa dii' wa gw' en ni yòs' thah; kuh, he' ni o n' s' nyah' s' a' yoh; neh gai' o' nih het h' ah' ah' do' wan dii' wa gw' en yòs' do' oh noo' w' a' g' ah' noh, no n' ah' shah' det' hot' g' ah' oh.

15 O n' ah' ha go' y' ah' s' eeh, Jah' d' an' dih, thi' ga gw' g' oh' th' an dii' sweet' he ni yò' an' jah, neh ech hit' h' s' gw' ah' ne gai' wi yòs' duk naah' de yò' gw' eh' da geo.

16 Neh ha yah'da deh, neh, § ga i'wa gwën ni'yòs, neh' kuh § o'dye'ah dah gwäh' ne Baptism, tga gont' ne' neh, §s ho wa yah'da gòh; neh, gwaah', haa yah'da deh nã gã'gak i gã' de o'i wa gwën ni'yòs dooh, tga gont', naeh, neh' wa o wa' i wa'ah heh däh ne ga no oh' he nã o'-yah da wäh.

17 Da neh § ga i'wa gwa'ih soh seek' nã gã' nã ya'-wäh syo'nyo ok § o'di non dà dyeh'seek nã a dii'wa gwën-ni'yòs: A geh'sã noo' gooh' nã tha di a'wih dah'gwaak, §ah ha go'di'yah di't'gäh seek na di'nis he'o noh; neh', gwah huh', § a'dis nyeh'dah gwaak na wãh'noh saa seeh;

18 A o di gwe'nyo ok, gwah huh', he dã a di yah'dah-gwaak' nos ha'is dah'sho'oh oh; neh', gih shãh', kuh, § a'di ne'ge'ah noh hne'gut'goh' go nyòs', thãh'ah tha'o-di yã §s; §s ha go nã'n'is oh'da e haak', gwah huh', noo-di nook'da nih, daah', §s hã non dõh' ne' neh, gã's'.

19 Neh', dih, no nãh' shah ga'at Na yah'da gwën ni-yòh' oh' a'gos nyeh'seeh, o nãh' na'eh, gã o'yah gëh' shot gon'dah goh, ha yã'n'neh go'o'gwaa het'hãh dyoh Na'-wën ni'yòh, hes ho dyã'n dya'oh.

20 O nãh' ho noh'dãh dyo'gwa oh, neh neh' thi'ga-gwe'goh' thon da'§ neet' wa § non dãnt'hah has, da di ye-na wãh'h'oh Na yah'da gwën ni'yòh' hoo dii oh'da dyeh, ho i'wa ni'yã doo'dyeh' gwah huh', no wãh'noh, ngh'gãh, naeh, i weh' ne gai'wa gwa'ih sòs. [Do gã's neh huh' nã o'ya wãh.]

NO I'WI YUS'DQŠ HĀH' NE' CHA GA'Q HE DUS,

He'ni o ye ġh' ho ya dōh'

NE LUKE.

O I'WAH I

NEH dyò i'wah he'gòt gah'deh he ya go i'wa di'at-
hwġh na ye'i wa dġh'da ġh' he ni ya'wġh syōh ne
yo'i wa gwe gōh, ne do'gās o weh', igġġ', o gwa'i wa
gwġn ni'yòs dōh,

2 He ni ya'wġh oġh oġh hii wa'dġh dā niih, ne neh', igġġ',
dya go'i wa'ga o weeh' nes'hon da'wah sa wġh, neh, kuh,
ha dit'hāġh gwak' no'wġġ nōh :

3 Neh, diġh, he ni wak'ni go'ġ wġh'oġh, a geeġh'oġh', neh-
huh'jiġh, heh, o'i wa gwe gōh', naeh, ak hni'go'ġ yān dah'-
oġh he ni ya'wġh syōh chi wa'eġh shon da'wah sa wġh,
neh, a'ga dyġ nō niġh' a'gi wak'ha oōh, ha'go ya'dō qā, a-
di'ont go waa The ophi lus,

4 Neh naah'si wa yān de'i saak he ni ga'i wa gwġn ni'yō-
yōh'dġġh ne nōh o i oġh'dġh shōh he'o weh ni ye sa fē-
nya niih.

5 Neh, neh, ho hek', ne chi tha'wġ nīs'hā de nyōk', ne
Her'od chi go'wġh go waa ne Jude a, ha yah'da do gġġh'
naa yah'dont hwts' Zach a ri as ha ya'sō nōh, neh, sha-
ih'ni go'ġnt neh A bi a; da' o nġh ne' yōōh neh huh',
naeh, dya go'dyah dā gwġh ha'a wa ji yāġ deh' neh Aa-
ron, neh', naeh, neh Elis a beth ye ya'sō nōh.

6 Neh ne' de i gwe gōh' ho di'yah da do gġh'diġh he'sa-
gat Na'wġn ni yōh; neh huh', gwah huh', de o'nont hah'-
ah gwġ'ġ dyeh he ni o'i wiġh'sah hōh, ga gwe gōh, kuh,
he ni o i oġh'dġġh Na'yah'da gwġn ni yōh, thġh'ġh de o di-
yġh'his.

7 Da neh' ne thġh'ġh de o'diġh saġ'da yġh, neh gai'-
o niġh, heh, thġh'ġh deh o'deh dō'ok neh, Elis a beth;

neh, kuh, ne' de i gwe goh' o nah' we ah' hah de'no-
gweh'da yah.

8 Da neh huh' ni ya'wah oh, neh, he'noh weeh ho-
di'wah dan'dyeh doh he ni ga'i wa yan dah'goh na yah'-
dout hwus he'aa gat' Na'wen ni yoh, o na'eh sho yah'do-
wah'oh he'noh de'ah'noh'de nyo'gwa oh.

9 Neh he'non da o di oh'da o dyeh', na di'yah dout hwus'
ho non di on'dah goh, neh o i'wa yan dat heh'oh heh, oh-
than'nant ga nih', ne' neh ne'wah ah'ah' daah' ne ga sa-
no gah'oh, no nah' neh huh' ha a yoh' hoo noh'sa do'gah-
dih Na yah'da gwen ni yoh.

10 Da neh ne gan dyoh'gwa gwe goh no gweh' ho-
non'da noo yah nas dee'gwa, he'noh weeh' o deek hah'
ae ga sa no gah'oh.

11 Da neh' ne wa o'dyah do'dah sahs' no oo'yah ge'o-
noh'sahh Na yah'da gwen ni yoh, ga yan'neh goo'gwa
noh wan dih' i'at', he'ga nyoot' ne ye ah'dat hah ne
ga sa no gah'oh.

12 Neh no nah' neh Zacharias wa'o'gah', wa o'da-
yo'goh; neh, gwah huh, ne wa oh'dyohk.

13 Neh', dih, neh, thos nyeh'oh na oo'yah ge'o noh,
ha wah'ah seeh', sa noh' ah'sah'dyohk, Zacharias; neh
ah'ah', na eh, ne wa o'gah' ne sa da no yan'dah gwah'-
shah; da neh', kuh, ne' des nii, Elisabeth, ah'ye sa-
deh'do'os, ha'ji noh: neh', kuh, ne John ah'eh'syas-
dek.

14 Neh, kuh, ne' tga gont' ah'san'det gah' dah, ah sa'-
doh ha'ah, gwah huh'; got'gah'deh, gwah huh', ah ya ga-
wan'det gah' dah' no nah' ah'no gah'.

15 Neh, ah'ah', he na yaa wah' ha a yah'da deh, ah o'-
yah da nah'gwah do'ok he'aa gat' Na yah'da gwen ni yoh;
ah'ah', kuh, neh' tha'ane'ge ah ne wine, neh', gi-
ah'ah', ne' ga ne'gah has deh; neh', kuh, he na yoh'da-
gah' haa yah'da deh, ah'ga'noh ho'ook not hwa'is ha do-
gah'dih; agwus', gwaa', neh huh' na dwah'sa wah' no-
nah' ah'no gah'.

16 Neh', gwah huh, ne got'gah'deh nook sah'dah shoh

neh, Is ra el, neh ho'gwaa s̄a'ha ge gen duk' ha yah'da-
deh Na yah'da gwën ni yòh, Ha'go wën ni yòh.

17 Da neh' neh, s̄o'ân deh' d̄s̄ o'yah'do'go aak. noo-
thwa'is hãh, neh kuh, s̄o'dye'ãh'dah goo dyeh nãh-
has'des hãh', neh, E li as; nã o ye ãh'duk ne d̄s̄ ha'dih-
sa de nih' no nãn'nyah sah' na a di'gãh jih, ha di'yah da-
deh' no dik'sah dah; neh', kuh, ne de s̄o'ont hon daas',
he'ni gaa deh' ne' gah ni'goh d̄s̄ hãh da ya'weh do'go
dyeh haa di'yah daa deh' ne tga i'wa ye ih; nã o dyeh-
nohk d̄h haa di'yah daa deh' ne neh' i gã s̄o wa d̄s̄
ah se'aak Na yah'da gwën ni yòh.

18 O nãh' neh, Zach a ri as thos nyeh'oh, ha wãh-
seeh, neh', hã o'yah ge o noh, Ga's̄o weeh', ne gãh
nãn dya'wãs duk' s̄gã ni no dook'? neh, s̄h'ãh, neh, o-
nãh' ge gãh'jih; ha'eh gwah ne de yaak niuh' o nãh
we ãh' he ya go gweh'da yãh.

19 O nãh' neh', hã o'yah ge'o noh, des ho wãh'oh
gwãh, ha wãh'ah seeh', Iih' ne gãh', ne Ga bri el ne
neh huh' i geet' he'aa gat' Na'wën ni yòh; neh ne gãh',
ne dyo geh'hah oh nã gos'nyehs; neh' kuh neh s̄ga'ya-
gat'hwah d̄h' nã gã s̄a oh'ee sat' noh o i oh'dãh.

20 Da neh', dih, ne' sat ga's̄oh, neh' neh, s̄h'wãh-
noh d̄h, s̄gã aak deh jo gwe nyoo'h' noo'sah ses'nyehs,
ne gaa oh' noh wãh dih' he'ni yòò weh' d̄wã nã'hã deh
nã gã s̄o' noh o'i òh'dãh neh huh' nã yaa wãh, neh ga'le-
nih' heh tãh'ãh deh aa oh' aah'si wa gwën ni yòs'. he
noh gwã'noh d̄h'hoht, ne' noh o'i òh'dãh tga gont' s̄ga-
i wa ye ih' no nãh' hã ga eeh.

21 Neh ne gãn dyòh'gwah gẽh' ho wãh'oh' ne Zach-
a ri as, ho dii wa'nãs gwãs', gwah huh, o nãh' he'oh'jũh'
he a gont', sho, no noh'sa do'gãh dih'gẽh.

22 Da neh', dih, no nãh' don daa'ya gãht', thãh'ãh'
de o gwe nyoo'h' noo saa'gos nyehs; neh, neh, wãh'ãh-
gãh'ãh yoo'h, heh, hoh'tho dyã o nyoo's, hãh gwãs'dãh
wa a gãh no noh'sa do'gãh dih'gẽh; neh, s̄h'ãh, neh,
wa go ya d̄s̄ noh'ge ãh'daa noos', sho; tãh'ãh, nãh, d̄h-
aa oh' on da as'nyeht.

23 Neh, dih' no năh' neh huh' shah a wăh', he ni yôh'-
no weh' no năh, shah wa'dă năh's at' wa' i' wa yee is' he'-
ni o di' on dah gôh', o năh' neh huh' shot gon'dah gôh
hoe nôh'sôôt.

24 Neh no năh' ôh ga'at ne' neh wă năh's de nyôh',
wah e ne'ôh heht ne' yôôh E lis a beth; wis', kuh, nă-
wă' năh daa gee' ne' wah on'dah set; ga wă'.

25 Neh huh' niîh' na' o yă nôô wăh' he'gyah da deh'
Na yah'da gwên ni yôh' ne' neh wă năh's de nyôh' no-
năh' shah' gat gaat hòh', neh, o sâ'ôh neek, i gă'ă', nôô-
knôh' go dah' gwah nô gwêh'.

26 Da neh', dih, no năh' ye ih' dwă năh's da deh', neh
nă' q' yah ge o nôh' Ga bri el, tho wah' hoh ôh, Ha wên ni-
yôh' tho hah'ôh, neh huh' ô oô yôh' he ga non da yăh',
ne Gal i lee yô'ân ja deh, Naz a reth ga ya' sôh,

27 He ye yah'da deh' ne yek sah' go waa', ho non'diî-
wih' sah ôh' nă' o' di nyaak' nôô' gwêh, Jo seph ha' ya sôh,
he nôh' na goo ne Da vid ho dôô' niîh; da neh', naeh,
ne Ma ry ye yaa sôh' ne' yek sah'da seeh ah.

28 O năh' neh, hă' q' yah ge o nôh' neh huh' ho yos'ôh
he ye yah'da deh, ha wă'ă', kuh, Să' nôh' tiga' i wi' yô-
sak heh' syah daa deh, iis' nă' gă'ă' neh' si' gwaa ho sâ'-
yah da no ôh gôh; de yăh nya dôh neh' huh Na yah'da
gwên ni yôh: Neh' dih, neh' iis' si' gwaa he ni sâ'n dă-
ôh', naeh he wa di' yah daa deh' no yah' ne wă ni'ôh.

29 Neh', dih, no năh' wa' o wa găh', neh ne' wah a-
go dă'ă' yô gôh he' na o wă nôô wăh; dya go' nôh dô' nyô-
ôh o năh' ne' nah ot' gôn dôh he nôh oô wăh' ôh' sha-
go wă nă' ânt.

30 O năh' neh, hă' q' yah gee o nôh' sha ga wă'ăh seeh,
Să' nôh' ô sah' dyôh'k, Ma ry: neh, sâh'ăh, neh', ôh sêe-
găh' na da ni dă'ôh hăh ha' yah'da deh Na' wên ni yôh.

31 Da neh, dih, ne' sat ga'ă' ôh, neh neh, ô' dwân-
dô nih neh', syah'daa goo, ô eh' sa deeh dôôh', gwah huh',
ha' jû nôh, neh ne JESUS ô eh' syas duk.

32 Neh' Nă' o' yah da nă'ă' gwah dô' ôk, neh', gwah huh,
ô o wa yaas thaak neh, neh' Ho a wak' neh si' gwaa He'-

ni eeh tgāh; da neh Na yah'da gwēn ni yōh' Ha wēn ni yōh' & oo yōh' neh, haa dā'dah gwah' nooh' nih David.

33 Neh' ānt ha go yē'noh dō'ni aak [na'aa wa ji yāh' ne Jacob hā yo'i wa da dyeh; neh, kuh, he thā'noh'de qh-shā gwēn ni yōh' tāh āh ne'neh deh gat'gah hòh thā'ye dohk'daak.

34 O nāh neh', Mary ho wā'gh seeh neh' hā o'yah ge'o noh. A ne gāh' nā yaa wāh', ho tāh āh', wāh, ne gāh' niīh, de e'yān dee ih' naa'ji noh!

35 Neh, neh', sha ga wā'gh seeh, neh, hā o'yah ge'o noh, Neh & sa'yah do wāht' not hwa'is hi'yōe hāh; neh', gwah huh, naah has'des hāh neh si'gwaā He'ni eeh tgāh, & sa'dā & nōs: neh, dii, gai'o nih ho i gāh', o yah'de dō'gāh dii, neh', & wā nō gāāt' heh', syah daa deh', neh Ho aa wak' Na'wēn ni yōh', nā oh'sā noh'dā gāk.

36 Da sat ga'ā qh, neh' neh, jāh'seeh Elis a beth, ha'eh gwah o nāh ye'nee qh' he ni ye'gāh jih; da neh' nā gāā ne'wah o nāh' ye ih' ni ya'goo nih'da nyōōh, nā gāā neh', deh qn'deh dō'ok:

37 Neh sāh'āh ha yah'da deh Na'wēn ni yōh, thāh āh', naeh, deh thah'gwis dāh na'gā gāk i gāā' de'o gwe nyōōk.

38 O nāh' ne Mary ga wāā, She yat'gat hòh' ne sha go'hah shāh' Na yah'da gwēn ni yōh, neh huh dii', nā yaa wāh' he'gyah daa deh, & ga'i wa ye ih' he'ne aa wē nōō wāh. O nāh' shot hā da dōh' he ye yah'da deh, neh, hā o'yah ge'o noh.

39 O nāh ne Mary de dya go dah'qh ne' neh dwē nīs'hā de nyōk, de ya'gōh sā i yāh'qh neh huh' he ya'ge we nooh' he'o weh' dyo non da de nyōh', go yōs'qh neh huh' he ga non da yāh' ne Ju da,

40 Neh huh' he ya go yōs'qh hoo noh'sōōt ne' Zecharias, neh huh' de ya go nōō'nyōs'qh, neh', Elis a beth.

41 Neh no nāh' neh huh' shah aa wāh', no nāh neh, Elis a beth wah o'ōok heh', oh dyo dā nō'nyōōh ne Mary, neh' ne tho dō'nyaa nōs'qh naak sah'aah ne ye yah'da goō: da neh' neh, o noh'heh qh he ye yah'da deh neh, Elis a beth, Not hwa'is hā dō gāh'dih.

42. O năh, dya gos'nyeh oh dya go'deh has'dos oh ga-wăh, lis si'gwaa sən dăh oh' naeh he ni yoh'dăh, no-yah' ne wən ni'oh, neh', gwah huh, neh', o dăh oh' no-
lôo niih', neh', ayah daa goo.

43. A dih nōo' naeh niih' a ga'dii wa deeh, he go-
raah' wah o'gyah do wăht' noo noh'ăh Na gyah'da gwên-
ni yoh!

44. Năh', neh' săh'ăh he ni yos'no weh no wăh nōh
neh, oh cha dă nōo'nyok, neh huh' hwah ot'ga eh ne ga-
h'da goo', daa do nyaa'nōoh naak sah'aah ne'gyah'da-
gōo' he nōo'doh hō'ăh.

45. Neh' dih, ne go dăh oh' he ye yah'da deh heh, wah-
si wa gwên ni yos: neh săh'ăh ne' tga gont ă ga'i wă-
re ih ne' nōh o i oh'dăh shoh' oh sha'goo wi, da weeh-
kek' ha yah'da deh Na yah'da gwên ni yoh.

46. O năh ne Mary ga wăh, Do găs' na gat hwa is'hăh
o'io wa'năh dōh haa yah'da deh Na yah'da gwên ni yoh;

47. Neh kuh na gat hwa ih o dōh hō os'oh ha yah'da-
leh Na wên ni yoh na gaa wăh Cha ga o'he dus.

48. Neh săh'ăh neh, hot gat'hwah oh he ni dyò dohk'
ne sha goh'hah shăh: neh săh'ăh ne sat ga'ăh, nă-
hăh ne'wah ă wăh'sa wăh, he nă gaa'wa ji'yă nee dăh' nō-
wəh', ă yō'gyas heek', go'dăh oh.

49. Neh săh'ăh ha yah'da deh naah has'des yo wa năh',
i'wa năh gwat nōh o i oh dăh ni o yee ăh' he'gyah daa-
leh; neh' dih neh, hoh'săh nan do'găh diik.

50. Neh' gwah huh' noo'da ni dă'as hăh ho di'yah do-
văh's' nōo wah ni gō'as ha'nis, he ni yoh'dăn dyo'ō dyeh
ne' gaa wa ji yă de nyoh.

51. O yăn deet' ha o niih' he ni gah'has des'yoh dăh',
na'năh's hah; de a go ya'deh gwa'oh goh' gwah huh, na-
di na yeeh' he ni ă nă nōh'do nyoh'ayoh dăh' dwet hah'
wə'ho năn nyah saat.

52. Eh dah'găh, gwah huh, ha go yōo niih naa dih'ha-
leh, tha go'yah dăh dōh hă'ăh nōn dyăn dah'gwah; neh'
wə'tgăh' sha go yōo niih neh, eh dah'găh ho nōn'doh oh.

53. Neh', gwah huh', ne wi yohs nah oh'dăh shoh' ha-

go'yah dah'da niih' no non'dos weh'da nih, da o năh neh,
ho nont'ga noo niih ha go'yat gah'wăh, naeh, deh thah-
gwis dăh' deh'sho di yăh da dyeh.

54 Neh' neh ho ye nq wah'seh oh noo hah'săh. Is-
el, neh shos hăh'gwa'nis dōh, noo'da ni dă as hăh;

55 Heh ni o ye ăh' ha gos'nyeh seeh neh' ok hăh'ni-
hoh'gă aah, neh' neh A bra ham neh' kuh ha'waj-
yăh deh', hwaah o'i wa da dyeh.

56 Neh neh Ma ry neh huh' shq yeh dyeh, de gya-
diih, săh' nooh ni wă'ni h da goel' nq o'nis heht, o năh'
neh huh he ja'ga wec nooh' heh dya go'nqhs soot.

57 Neh' dih neh o năh' neh Elis a beth hwaah'ggo-
wăh he nă yon'deh dōh; neh' neh ha ji nq' hq wă-
dah dos'oh.

58 Neh neh shah gaat' wă nă'noh sa ne găh yoh, kuh
neh wă năh'seeh oh wa dii'wa ook, heh' na o yă na wăh
Na yah'da gwên ni yoh, oh sha ga'o dah sahs wa da'ni dă-
qs yo wa năh oh sha'goo dăh, neh neh oh dwa'di'ye-
năh o non'doh hq'os oh.

59 Da neh' dih he ni ya'wăh oh, no năh' hoh'ga'ah
neh' de gyoh' nq'o daah, neh huh' nit ho'ne nooh' neh
nă'q wă yaa nqht' naak sah'a'ah; da neh' neh Zacha-
rias hq wă'yas dōh, neh shah tho'dih să nq wăh' nooh'-
nih.

60 Neh' neh dya gos'nyeh oh no'noh ăh, ga wăh,
tăh ăh deh neh'huh; neh ne'huh ne John ăh'yas dah-
go ok.

61 Neh neh sha go nă'ăh seeh, Tăh ăh deh'sqo gah'
neh swa dă'nok shoh ne neh' i găh a'a yas'dah go'ok.

62 O năh' wa q wan dă'noh ge'ăh da'nos nooh'ni h naeh
ha nit hă'noh dō nyoh na'oh să'noh dă'ook.

63 Neh neh ho dō'syoh'goh neh' ye ya'doh gwăh
a'q wan dek hwaah'gwaah'syot has, neh neh waa'ya dōh,
wa dōh', Neh ne John ha ya'soh. Neh neh ho di wa-
năh'gwaah oh ga gwee'goh.

64 O năh' wah'o'gon da dyeh sgaah ho'dō gwăh haah-
sa'ga ănt, sa wat'hyoh dăh', gwah huh', năh'ăh'noh sah'

; da neh ne sho anyeh'oh, de o'ah sa o nyos'oh, kuh, wën ni yòh.

Da neh' ne ga'gwe goh' wa o'noh dyohk, ne dòs-
hoh oh mi ã'nih dyoo dōh ne neh huh: ga'gwe goh',
nã gãh' he ni ga'i oh'dãh hoh dwa'di o gōh', thi'ga-
goh' thon da weet' ne' neh huh', he'o weh' no non'-
le nyoh' yō ãn'ja deh'goh ne Judea.

Da neh' ne ga'gwe goh' he ni yō'gweh da ge ne
ã'nō ook', wa'a dihi'sã nō niñ ho nãn'nyah sa gooh, ho-
A' nō nã gak'sah dōh'dã aak' ne gãh? Da neh',
no yah'da gee hãh', de oh'nya dōh', kuh, Na yah'da-
m ni'yòh.

O nãh' nooh'niñ Zacharias o noh'heh oh ha yah'-
deh Not hwaish'hã do gãh'dih, neh noo do'gãs dōh hã'-
wãh no'ãn dōoh, ha wãh',

De ga'ah sa ok Ha yah'da deh Na yah'da gwën ni'-
Ha'go wën mi'yòh neh Israhel; neh sãh'ah, neh,
go'yat gat'hwah oh, cha go'yah da gwãh', kuh, naa o'-
ah dah,

Neh kuh noo'gees gwãh ne ga noh'gãh nã jō'-
ph hees duk, ho nōh'sa goō noo bah'shãh Da vid;

He ni ya'wãh oh ho snyeh'oh haa dihi'sa ga'ant noo-
yah'da do gãh'dih ho di'do gãs'da nih, ne chi ga'i wa-
i sho, he nãh o'nis heht dyoh saah' he yō'ãn ja deh;

Neh nōo sa yōk'hi yah'da gōh he'ni a di yah'da deh'
hih'ni go ã swa'ãs; neh kuh he ni a'dis oh'da deh'
di gwee gōh nōk his'swa'ãs;

ã go yat'gat hwah'dãh noo'da ni dã'os hãh nok-
mis hōh, neh' kuh nã os hãh'seek he ni o'i wih'sah-
e do'gãh dih;

De o no'oh gwa nyoh, neh huh' hos nyeh'oh ha yah'-
deh ne she dwa'h'niñ A bra ham,

Né da'ho gwa'yah do'weh dãh' i gãh, he dwa yah'-
deh, o nãh' naeh ã jōk'hi yah'da gwã'aak he ni a'dis-
da deh nōk hih'ni go'ãs swa'ãs; neh daa'she dwa'dii-
h nyã ni aak, a'gã aak' deh tgaah' non da yō'gwah-
phk seek;

75 Neh na'yo gwa yah da do gāh'dih gā aak, neh' kuh, neh, a yo gwa'i wi yòs'do ook he'a gat, he ni yo'gwā nīa. hā gee he'dyoh heh.

76 Neh dih niis, sek sah'aah, neeh' āh sya'so ook, ho'do'gās da nih neh Si'gwa Heh tgāh; neh sāh'āh, he'aa gat Na yah'da gwēn ni yōh hāh'seeh', āh ses'yo nya-nooh he' noh daa'da wā nyah'dah gwah:

77 Ā she'i o nyāh he ni yōh'dāā ne ja go'yah da'gwat-hah, ha di yah da deh' neh ha o'gweh dah, neh ā ga'yo-āh'dah go'ok ne' dās ga'i wah sā gwā'aak no dii'wa'neh-aak shah;

78 Neh huh' dā wā'do gōt' he ni gaa deh' no'da ni dā'ee-hāh Ne'sho gwa'wēn ni yōh; de yōh hat he'a dyeh ne-wah o nāh' heh tgāh' dya weh'dah goh o gwa'yah do-wāh oh,

79 Ne da'o dih'hat heh'dāh nōh sōn'da goō' hā nīa-dyoh, kuh, he ni yō dā'o'nos dōh he'ni gaa deh' ne' gā-ee yalit'; neh gwah huh' na'yo wā thvs' ne' dwah sīh-dah shōh he'ya wee nooh ne' sē nōh' thi ga'i wi yōōh.

80 Da' neh neh, ho'd'ayas oh' naak sah aah; ho-has'dāh heh'oh, gwah huh', not hwa'is hā goō; neh huh' shō ni ehs he'ōō weh' deh e'na gee nyoh he'nāh o'nīs-heht hoh wā'nīs hā eeh o nāh' ha go'ya dyah'do dah'sah-seeh neh, Is ra el.

O I'WA H II.

NEH no nāh' neh huh' shah aa wāh, ne' neh dwā-nīs'hā de nyoh, no ya'gāh oh ha yah'ha deh Augustus Cesar ne ga ya'nes hāh, neh ne thi yo'ān ja gwe goh [neh Ju de a] ā o wā noos heet ā o wan dih'sā nā'ō nyoh.

2 (Neh ho'ō weh' ni dyōh saah, nā gāā' hō wan'dih sē-nōh hōh, wā'ō wan di'wis de'o eek, ne Cyrenius ohit hā-nōhdo'oh ne Syria.)

3 O nāh' ga gwe goh' neh huh' he o'neh da'noh he'ō-weh' neh ha'ō hwāh' ho nōn'da goō; neh huh' ānt hō-wan dih'sā nā'ō nyoh.

Da o năh' ha'eh gwah ne Joseph neh huh' he a'we-
h', hwa ah'dăn dih ne Galilee, ho ya'găh oh he'ga-
da yăh' ne Nazareth, he o'yos oh' ne' Judea, he'-
eh hoh'non da yăh' ne David; Beth le hem ga ya-
, neh, gai'o nih he'neh huh' (tha weh'dah goh' ha'-
ji yăă deh', neh' kuh' sha o'dih seăt ne David,

Neh shah gaat' a'o wan dih'să năăh ne' yòoh Mary,
sh' ye go wa năh he'ni ya'go dyah'da dyeăh.

Da neh' dih he'nôh a wăh, he'nôh weeh neh huh'
nih'dyoh, o năh' hoh wa'dăăh năh'sat hoh ga'eeh, o-
, neh neh, ş yon' deh dōoh.

Da neh dya go'deh dōh gōh naa'ji nōh no năh' shah
deh dōoh, neh hō wă'yah da da seeh' ne ga'ăh dăăh,
huh' hō wă'yas hăn'dus oh he de wa'di dus'tahh ne'
he năh; neh gai'o nih heh thăhăh deh o'nok doot
gus wăh'gă ni yont.

Da neh dih neh, shah yo'ş jaat' shō, neh huh' hă-
'dyoh he'yoăn ja deh ne de yò'di nōh gă ont hă-
'de is thah, ho nont'gaa oh no dis'he năh'shoh neh
eh.

Da, jat ga'ăh oh, neh no'o yah ge'o nōh'shăh Na yah'-
gwên ni yôh ha go'yah do'wăh oh; neh gwah huh' ne
b'h'hat hes'hăh Na yah'da gwên ni yôh oh dwa dă'ăh-
dōoh haa di'yah da deh; da neh' neh, hoh dwa'-
ik dăh wa o'nōh dyohk.

O năh' neh, hă o'yah ge'o nōh ha go'yăăh'seeh,
nōh' ş swah'dyohk; neh săhăh ne jat ga'ăh oh, Neh
şăh' ne gwaa'wih da'nii neh' ne gai'wi yòò, neh si'-
a he ni yò'doh hōoh'gweeh; ga gwe gōh' nōo gweh hă-
go yah'do wăht.

Neh săhăh, (he swa yah'da deh wa ş'nă găăt', ne'-
a wă năh'să deh, heh' thoh non'da yăh ne David,
ga'oh he dus, neh ne' Christ, Na yah'da gwên-
rôh.

Da neh' dih nă găă ş yo'yăn deh'dah go'ook he
yah'da deh; neh he nă'yôh'dăăk şs he'swa găh'
k saah, ho dyah'da da seeh' ne ga'ăh'dăăh, neh-

huh', kuh, ha yvs'häh he'q weh' de wa di dvs'thah as gvs he näh.

13 Neh na gwvs' da wää nook', sho, de ä'nön diih', gwah', neh hä o'yah ge'o nöh', ne gä o'yah gäh' tga-dyöh'gwa yäh, de o wa äh'sä o nyoh' Na'wän ni'yöh, hä nää döb',

14 Dé ga'äh saa ok' haa yah'da deh' Na'wän ni'yöh', neh sii'gwaa he'ni eeh tga, neh naeh ne yo än'jah gäh' agi-nöh' tä ga'i wi'yö aak, ä gah'ni gä i yö aak', kuh, haa di-yah da deh' nö gweh.

15 Da neh' diih he ni ya'wäh oh, no näh' naeh chie-ho'nont hä da döb' na di o yah'ge o nöh' ha di'yah daa-deh', gä o'yah gäh hes ho nee nooh', dö'nön da dääh'seeh ne' de yö di nöh'gä ont hä nos'de is thah', Nyöh, o näh sho' kuh, neh huh' he dwesh ne Beth le hem, a e'dwa-gaa thöh' nä gää', he ni ya'wäh oh, ne' nah ot' oh sho' gwa o wih Na yah'da gwän ni yöh.

16 O näh' neh huh' nit ho'ne nooh' de o'dih sä i yäh' oh; neh ne' sha go dii gääh' ne Mary, kuh ne Je-seph, kuh naak sah'aah ha yvs'häh he'q weh' de wa di dvs'thah ne' gvs hee näh.

17 Neh diih no näh' wa ä'nont gaat höh', dö'nön di o-gwah'doh, he ni ga'wän noh'dääh ho wan'di o wih', de yö do gäh'doh haa yah'da deh' naak sah'aah.

18 Da neh' ne gagwe goh' he ni yöoh' ne wa ä'no-ook', ho dii'wa nää'gwah oh he ni gai oh'dääh wa o'wan-di'o wih', da weeh dwk ha di'yah daa deh' ne de yö d-nöh'ge ont hä nos'de is thah.

19 Neh diih ne Mary ga gwe goh' wah eh'sä nö nää' nä gää' ni gai oh'dääh, de dya'go yah'do weh'da nöh' kuh, ne ga wän'nyah saa gooh.

20 O näh neh', de yö di nöh'gä ont hä nos'de is thah sho nöh'dän dyöoh, ho wah'sä ni yös daa'neh, de o wa äh'sä o'nyo neh' kuh Na'wän ni'yöh, neh dyö i'wah. he ni yö i'wa gee' wa ä'no ook, wa ä'nont gaat höh', kuh; de gvs'heh dwk he ni ya'wäh oh ho wan'di o wih.

21 Neh huh diih' ni yoo weh' no näh' de gyoh' nöh co-

' hoh wa'dă nîs'hă at, o năh' ă ga'ya nōh'do oōk' yah'da deh' naak sah'a ah, neh neh, Jesus hō wă' lōh, he neh huh', săh'ăh, ni oh'să nă ye ăh' neh, 'yah ge'o nōh, nah'sōh deh tho'do nî'nōh he'o weh' i do'nyah thah nō gwēh.

Neh huh dih' ni yō weh' no năh' hoh wa'dă nîs' at sa ya'dyah da gō eeh, oh gai'wa ye ih he ni o'ya rōh dăăh' ne Moses, neh huh' da o'wă ăăh ne Jerusalem, ne neh huh o năh, dă'o wăn dws' he'aa gat Nă da gwēn ni yōh.

(He'ni ga ye ăh' he'gaa'yaa dōh' no ya'nes hăh Nă da gwēn ni yōh, Neh naa'di gwe gōh' naa'di ji nōh dă oh'ho on dih, he'o weh' dwa do'nyah thah nō gwēh, ne' neh, Nă yah'da gwēn ni yōh ă o'yah da wă găăk.)

Neh kuh neh, dă ă'yah do weet nă ga'yah dăh'da ă gai'wa ye ih' ne' neh, ne waa dōh' no'ya'nes hăh yah'da gwēn ni yōh, ă gya'dat hyōh'gă ăăk ne ga gō dăăh jăăh'go waah, neh' gi hshăh ne de gi'yus ne de yō'dit hwos'a ah ne jăăh'go waah.

Da neh', ne' jat ga'ă oh, neh neh, hăh dyō duk' weh ne Jerusalem, Sime on ha ya'sō nōh; da shaa'yah daat ne' neh ne' o gwēh' tga'wa ye ih, wi yōs'dōh, hah ni'go ăăh ne' sğă nōh' tho'o'sa gōh' ă yăăh neh, Israel: da neh' kuh neh, ot hwa'is o găh'dih ho ye'nō wăhk'hōh.

Neh neh, ot hwa'is hă do găh'dih o yăn deet' ha o' nîh', he'neh ne tăh ăh' ta'at ga thōh' ne gă e yaht ga oh' nōh wăn dih he ni yō weh hă ot'gat hōh' Nă da gwēn ni yōh' Christ.

Da neh ho aa wih Not hwa'is hăh, tho yōs'oh he ga nōt no nōh'sa do'găh dih: da neh' no năh' ne de jîh da o'wă ăăh' naak sah'a ah Jesus, ne' neh huh' wăn dye ăăh he'nōn da yō i'oh dă ăn dye h ne ga ya' hăh.

O năh' de o'yah dah gwăh hană'shăh ges'hōh hwa'o ăh, de o nōo'nyōs oh' gwăh huh'. Nă wēn ni yōh, ha

29 Syah'da gwën ni yòh, o năh' hes nòk'dot has' ne sah hăh'shăh ne sgă nòh' ă ă' nòh dọ nyo neh ha at' ha yò ăn ja deh, ă gai'wa ye ih' he ni sa wă nòh'dăh heh'oh.

30 Neh săh'ăh naeh neh, o năh' oh wat'gat hòh ne ge gaah'shòh ne che yah'da gwat'hah,

31 Nă găă neh', oh sa dyă'nohk dăh, he'as di gat' ga gwe gòh' nòo gweh;

32 De yòh'hat heh, neh dă o'dih hat'heh dăh ne deo non dah'son da i gòh, neh kuh dă non dăh'să ok ne sọ gweh'dah Is ra el.

33 Neh ne Joseph, neh kuh neh, ho nòh'ăh wa o dii'wa năă'gòh, ne nòh o i oh dăh shòh ne wa as'nyah ha yah'da deh.

34 O năh' ne Si me on de a gọ dă'ă nòh, oh sha ga wă os, kuh, ne Mary, no'nòh'ăh, Sat ga'gòh, neh nă gă' hak sah'aah ho wă'yah da'găă ya'dah gòh ne' neh kuh gyce năn dweeh dvk' ă ăn di yah'dye năht', dăh ha di dah', gwah huh, gòt gah'deh neh, Is ra el: neh kuh neh ga nòh'gon dvs'hăh ă o'dòh o'òok, neh' kuh ă o'nòn dwă' nòh di'ò ok.

35 (Do găs' haeh'gwah ah shaah' tga gont' ă wah'gah dọ' ok, dă wăn dọ gòt' ne sat hwa'is hăh.) neh ne wă nòh'do nyoh'shăh shòh' na wăn'nyah sa we sòh' a wa do'dah săh.

36 Da neh' ne ye yah'da dek je yah'daat, Anna go do'găs da nih, neh sha go'a wak ne Phan uel, the weh'dah gòh ha'a wa ji yă deh' ne Aser; neh naah'do yòò dohk' o năh we sòh' ga os'hi yah'gòh; da neh abọ ne ja dvk' ni yòs'hă gee go nya gòh' he năh o'nis heh dya go'do dyăh;

37 Da neh neh, go nòh'gwa yes'hah oh neh nòh de gyoh' ni wus'hăă ge ih' kuh' aga eh ni yòs'hă gee nòh o'nis heet; tăh'ăh, kuh, de wăn dọh deh dya'gòh syy' năh dọh naa ye yah'dăăk he wa dii'wah dăn dyehs' heh', o nòh'sa do'găh dih; dyòt gont gwaah' de o'wă'ăh să o nyoh' Na wën ni yòh, go ye'ăh dah'gòh de wăn dọn dọn' dyes hăh, a dă nă yăn'duks hăh kuh, ne wă nīs'hă deo nyoh, wah sòn'da dee nyoh' kuh.

18 Neh' neh, dya go'yos oh ne' neh huh' ni yòò weh,
 19 wa noo nyos'oh haeh'gwah Na yah da gwën ni yòh;
 20 ne' wa o wan dit'hăh gwăh' ga gwe goh haa yah da-
 21 ne neh huh' i găh yeh ni'go găh, he'ga non da yăh'
 22 Je ru sa lem, ă wan'da do nih nă ja go yah'daa nii noht.
 23 Neh huh' dih' ni yò weh' no năh' sha dii'wa ye is'
 24 de yo i'wa gee, da gvs'heh dek' he ni o'ya nes'yòh dăh'
 25 yah'da gwën ni yòh, neh huh' sho nont gon dah'goh
 26 Galilee, he'o weh det hi na geh' tga non'da yăh ne
 27 a zar eth.

10 Neh ne' waa do dyaak' naak sah'aah, wa ah'has-
 11 gwah huh, not hwa'is hă goo; ga noo hoh' haa yah'-
 12 deh ne gah ni'goh dvs'hăh; da neh' ne de o'yah doo-
 13 bôh' no'da ni dă os hăh Na wën ni yòh.

11 Neh he ni yòh'dăh ne de i'găh jih, hah de yòs hă-
 12 neh huh' he'neet hah' ne Je ru sa lem, no naeh'
 13 non dek'hwe o eek ne da wa'da wă'oh gwah.

12 Neh huh dih' ni yò weh' no năh' was hăh dek nii'
 13 neh chi a'os hi'yah goh, neh huh' he o'nee nooh' ne
 14 ru sa lem, he non da yò i'oh dă'ă dyeh ne' wa ă non-
 15 hwe'o eek.

13 Neh huh dih' ni yò weh' no năh' hoh wa'dă nă'hă-
 14 wa dii'wa ye is', neh' no năh' sa ă'noh dăn dih, chit-
 15 năh' naeh naak sah'aah, Je sus, ne Je ru sa lem; da,
 16 hăh de o năn ni'non doo găh' ne Jo seph kuh no'-
 17 oh'ăh.

14 Neh gwaa', naeh, ni'neeh neh huh' noo ha yah'-
 15 dyeh heh', hă nă ni dyòh'gwi neh', ho noh'dăn dyoo'
 16 hă, he'ni wăh nă hees; o năh' neh huh' wa o wă yah'-
 17 hă naak' haa di'yah daa deh' ne de ă non da'dyăn dee ih',
 18 non'dă nook shoh, gwah huh'.

15 Neh huh' ni yò weh' no năh' de'o wă găh, sho-
 16 g'đooh, Je ru sa lem hes ho nee nooh' hō wă'yah dih'sa-
 17 g'đ dyeh.

16 Da neh huh dih' he ya'wăh oh, no năh' shaah ga'eeh
 17 hăh ni wă'nă hă gee, neh huh' sa'o wă găh' o gye'h
 18 eh, o noh'sa do'găh dih, hăh de'wah să'noh' hăh dyoh

hăă nih'dyôh neh, sha go dii'ô nya nih, de jaa ôh'
ha go ya dii'wat hōn deh', ha go'ya on dō nyôh' gwah!

47 Da neh' ne ga gwe gôh' ne' wa o wān dii'wat
daat', wa o dii'wa năă'gôh, he'sôh jih' hōh nii gont, h
heh, des ha'go wă'nyôh săă gwus.

48 Neh huh' no năh' wa o wă găh', ho dii wa năă'gw
ôh: o năh' no'noh'ăh ho wă'ăh seeh, Ha gyăăh', a na
he go waah' neh huh' nyôh sgi yeeh'? Sat ga'ă ôh,
ne' yah nih, iih' kuh, ak hniih'ni go eet'ăh sehs gi y
dih sa go on dyehs.

49 Neh naa'go yă'ăh'seeh, A di naeh' he go w
sgi yah'dih saas'? Tăh'ăh găh de jă'nyôh dōh he gai'
yăn'dah gôh he'gyah da deh ne' neh a'wa ga'dii wah'd
dyeh'dô ôok' no dii'wa deh Naah nih?

50 Da neh ne tăh'ăh de o'dih ni'go ă yăn dah'ôôh
nah ot waa wă nit'ăh duk' he waa'gos nyehs.

51 O năh' naeh sa ăă neeh, neh huh' hō saa'dii;
ne Na za reth: neh kuh neh, ha go'yat hōn deh dy
gont; Neh gwaa' ne ga wăn'nyah saa goôh' shô d
gôh'să nōô niih ga gwee gôh nă găăh' he ni yô wă n
geeh', no'noh'ăh.

52 Da neh neh, ho gă'is da ni aa dyeh' ne gah ni'g
dys hăh ne Je sus, kuh he'ni ăh; neh, gwah huh' n
thoh ni go i yôôh Na wăn ni yôh ha yah'da deh, ha
gwah' kuh nōô gwel' hō wă'i wă'no ehs.

OI'WA H III.

DA neh' no năh' was hăă' wīs kuh sga eh ni y
hă gee wa dōh'thah nyôh ô'nis heht chi a go wă
yôh ne Ti be ri us Ce sar, Pon ti us Pi la tē, naeh' t
nyôh'dô ôh' ne, Ju de a, He rod naeh thă nyôh'dô ôk C
i lee, o năh neh, de ya'dăă nōô deeh' Philip, neh' n
thă nyôh'dô ôk' neh, Iturea, neh kuh, he'dyo ăn ja d
ne Tra cho ni tia, da' o năh neh, Ly sa ni us neh n
thă nyôh'dô ôh' ne Abiline,

2 An nas, kuh ne' Ca ia phas, neh' naeh de i'go w

' na di'yah dont hwaa, ho yah'do wăh'oh ne John
'wă nõh Na'wên ni yòh, neh' ho aa wak' ne Za cha-
a, he'ò weh' deh e nõ gee nyoh.

Neh huh' ho yos oh, thi ga gwe goh' kuh, thit ha'-
doh', de jot'hwa da'se oh he'yo ăn ja deh ne Jor dan;
'hot hăăh goo'dyeh ne baptism, ne de ja'goh ni'go ăn de-
h't'hah, ne' wak ah' ăs ga'is dŭk ne gai'wa neh ak shăh.

He'ni ga yee ăh' he'gaa yaa doh' ne' ga ya'dos hăă-
hos nyeh'oh neh, E sa ias ho do'găs daa nih, ha-
f', Neh na'wăă nõh nõ'ò gweh dooh'sănt hwă'ò-
h he'ò weh' deh e'naa ge nyoh, Sa jis'yo nya'nooh
st haa'deh Na yah da gwên ni yòh, swah soh'gwa doo-
r heh, haah'dah gwa nõh.

Ga gwe goh' ne' de yò'ă dee nyoh' ă ga'noh heh'syoooh,
gwe goh' kuh, ne' ga'e non deh' o non'da deh', kuh,
dah'gêh ă ga'is do'ook; neh' kuh not chih'gwa doh
jah'soh gwa do gwă'gak, neh' gwah huh, no non'dyahk-
ă as gah'so wi'yos do'ook.

Neh' kuh ne ga gwe goh' noh wa'ah ă want'gat hòh
cha go'yah da'gwat hah Na'wên ni yòh.

O năh ha go yă ăh'eeh ne găn dyòh go wa năh ne
huh' dya got'his doh, ne' neh aas'ha go ye ăh'dah-
ăh ne baptism; O iis ga'wa ji yă deh' no des ha'is-
goh, soo, ech hih'ni go ăn da doh na e'swah nya găhs'
ga nõh kwăś hăh da weh'.

Neh dih neh, swai'oh dŭs hă yăn'deh do'ok heh,
găś de ji swăh ni go ăn de nyoooh; ă nõh dih' ă swah'-
wăh' nõo de swih' ne swa yah'da gooh, Neh săh ăh
h neh, A bra ham sho gwah nih, neh săh'ăh neh'huh
ă gwăśa, ho gwe nyoooh Na'wên ni yòh nă găă gah-
ră ge oh na'a go'yah da ges gòh, neh a'ok sah dah-
ăh'găgak neh, A bra ham.

Neh dih, o năh' ne'wah neh huh he ga'eeh na do-
r' nok de'ăh gêh ne' găi doh: neh dih gai'ò nih,
ă de gă'ò da gee' ne tăh ăh' deh waa yont hah' no'yi-
òh ă gă'ò dyah'go ok; neh huh hă wan'dyo ook no-
dah gêh.

10 O nǎh' nǎ gweh' ho wǎn dǎs'oh, ho nǎh, A sho' niih', nǎ ya gwa dyeeh?

11 Des ha go wǎ nǎh sǎh gwǎh, ha go yǎ ah'seeh, I haa yah'da deh ne dek nii de o'dyah da'wih shǎ yǎh' neh, ho yoh' ne thǎh'ǎh de'o yǎh: neh kuh haa y da deh neh, noo dǎ'nǎh shǎ yǎh neh huh' ha'eh g' ni aa yeeh.

12 O nǎh ha'eh gwah ho di'yos oh na dii'wis de o ha dih'ni go ǎn dyeh' ne baptism ǎ o nǎn dye ǎh d gwǎh, neh no wǎ ah'seeh Sa di'o nya nih', a nah ot' niih', nǎ ya gwa dyeeh?

13 Da neh' na go yǎ ah'seeh, Sǎ nǎh hǎ swa'at h he nǎ swa ye nǎ scek', naeh, he ni yech'ni gǎh'ya niih.

14 O nǎh ha'eh gwah noo dis'gǎh ǎ'geh dah, oh t wǎn dǎ ǎn jo'as, ho nǎh, A dih, niih' nǎ ya gwa ye Da neh na go yǎ ah'seeh, Sa'nǎh So gaah noo'g dǎs he'swa dǎ ǎ'oh gwah'dǎh', sǎ nǎh ha'eh gwah soo g ǎs he'swa dwǎ nǎs haa'niih dǎh, neh gwah huh ne' n nǎh' swǎ nǎh'dǎ nyo'ok he ni swat'ga nyah'gih.

15 Neh dih he'nǎh weeh ho nǎs'ha'eh nǎ gweh, h de yo gweh'da gee gwah huh nǎ'gweh' det ho di yah' weeh dǎh' no nǎn'nyah sa gooh' ha yah'da deh ne Jo a dih gwaa' neh ne' Christ, thǎh ǎh' gih shǎh,

16 Dech ha go wǎ'nǎh sǎ gwǎh' ne John ha go yǎ; seeh, ga gwe goh', lih naeh, do gǎs' oh gwa ye ǎh'd gwǎh' ne baptism, o ne ga nos' oh gye'ǎh duk; i gwaah', ne' sha yah'daat ne' da eh', neh, si'gwaah he ah'has dees hǎh' niih' he ni geh'has dees hǎh: neh he ga'nǎh sǎnt nooh dah'gwah, thǎh'ǎh thah'de ga ye ih I ni gyah'da no oh' naak'hyoh dǎs: neh' naeh not hwa hǎ do gǎh'dih o jis'dah, gwah huh, ǎs he'swa ye ǎh d gwǎh ne baptism ǎ swaa doohs;

17 Neh ha aah na ga'eh da wak thah; neh h neh, tga gont' ǎnt has'ah dah'jih he'o weh' ni at gw es'dah gwah: neh' kuh, no nǎn jah neh huh ǎ'e'o he'o weh' ha ge'on dah'gwah; neh gwa' naeh, no ga'

g'ah daah naeh, neh g'ye ah'duk no jis'dah ne
i'ah de wän.doh' thaa'wah swah.

We soh' gwah huh no yah' o i'we nooh shoh' waa'-
j'ö nyöoh' he waa'gont ha has ne gai'wi yös duk
gweh'.

Neh gwa neh, ho want hä nis oh, ho wa'is da nüih'
h huh, ne tha go yän nöi do nih Her od; neh dya-
wah neh, He ro dias ne de ya'dä non deeh yööh;
we goh' gwah huh, he ni yöoh ne wa eet gäh ni o-
äs'oh ne Her od,

Sho yes'doh, aeh, ho jo'äh döi ne' ga gwe goh,
h'ho döoh ne John on da'deh ho döi gwah gäh.

Onäh dih' neh huh ni yö weh', no näh ga gwe-
no gweh' neh' wah a go dye'äh dah'gwäh ne bap-
, neh huh he ya'wäh oh no näh' ha eh gwah ne
is neh chi o dye'äh dah gwaa nüih ne baptism, he'-
weeh ho dä na yäh tga h'ho döi gwäh' ne gä o'yah-

Neh ne dyö dyah däh döi Not hwa'is hä do gäh'dih,
h dont ni yöh'däh, neh des gya dye'äh' ne gus he-
jäh'go waah, o dä'dus oh neh huh' ha yah' da deh,
nöi' gwah huh dyo dyah'däh döi ne gä o'yah-
neh nöi gäh, Iis.ne gäh ne go no'oh gwah Go a-
, neh he h'syah da deh ha h de yo dohk' ak hni'go i-
l.

Onäh ha'eh gwah ne' a oh hwah, ne Jesus, oh-
'sa wäh neh, säh ni wus'hä nöi, na os'hi yahk, neh
ni o dih ni gö öh'dä nöi) ho a wak ne Joseph, neh,
'wah gä'gäh neh, He li;

Neh, ho a'wah gä'gäh neh Mat that; neh, ho a'wah-
gäh ne Levi; neh, ho a'wah gä'gäh ne' Mel chi;
ho a'wah gä'gäh ne Jan as; neh, ho a'wah gä'gäh
Joseph;

Neh, ho a'wah gä'gäh ne Mat thi as; neh, ho a'wah-
gäh ne A mos; neh, ho a'wah gä'gäh ne Na um; neh,
'wah gä'gäh ne Es li; neh, ho a'wah gä'gäh ne Nag-

26 Neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Ma ath; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Mat thias; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ Se mei; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Jo seph; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Ju da;

27 Neh, ho a'wah gǎ'aaḥ Jo an na; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Rhe sa; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Zo ro babel neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Sa la thiel; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Ne ri :

28 Neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Mel chi; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Ad di; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Co sam; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne El mo dam; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Er;

29 Neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Jo se; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Elie zer; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Jo rim; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Mat that; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Le vi;

30 Neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Si me on; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Ju da; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Jo seph; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Jo nan; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Eli kim;

31 Neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Me lea; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Me nan; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Mat ta the neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Na than; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Da vid;

32 Neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Jes se; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne O bed; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Bo oz; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Sal mon; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Na as son;

33 Neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne A min a dab; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne A ram; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Es rom; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Pharez; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Ju da;

34 Neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Jacob; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Isa ac; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne A bra ham neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Tha ra; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Na chor;

35 Neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Sa ruch; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Ra gau; neh, ho a'wah gǎ'aaḥ ne Pha le

h, ho a'wah gǎ'āh ne He ber; neh, ho a'wah gǎ'āh Sa la;

6 Neh, ho a'wah gǎ'āh ne Cai nan; neh, ho a'wah-
gǎ'āh ne Ar phax ad; neh, ho a'wah gǎ'āh ne Sem;
h, ho a'wah gǎ'āh ne Noe; neh, ho a'wah gǎ'āh ne
mech;

7 Neh, ho a'wah gǎ'āh ne Ma thu sa la; neh, ho a'-
h gǎ'āh ne Enoch; neh, ho a'wah gǎ'āh ne Ja red;
h, ho a'wah gǎ'āh ne Ma leel; neh, ho a'wah gǎ'āh
Cai nan;

8 Neh, ho a'wah gǎ'āh ne Enos; neh, ho a'wah gǎ'-
h ne Seth; neh, ho a'wah gǎ'āh, ne A dam; neh,
a'wah, gǎ'āh Na'wen ni yòh.

OI'WAH IV.

) NĀH' ne Je sus ga nōō hōh' haa yah'da deh Not-
hwa'is hā do gǎh'dih, det hoh'dān dyōōh ne Jor-
a, da neh' hwa o'aah Not'hwaaih he'ō weh' deh-
s'no gee nyōh,

Neh huh' ne gee ih' ni wǎǎ'nīs hās'hǎǎh na nīs he o-
h', hōh ni gō ǎk'dō ǎh. Da neh' dih ne' neh dwǎ-
hā dee nyōh deh thaah gwīs dǎh' de o'dek hōō nīih:
h huh' dih' ni yōō weh' no nǎh' ǎh wa'dōhk dǎh', ǎh-
at ne' neh' o nǎh' wa o'dōs weh' dǎh.

O nǎh' na nīs'he o nōh' ha wǎ'ōh seeh', Neh gih shǎh
h, Iis' hya a wak Na'wēn ni yōh', ji wīs'as nǎ gǎǎ' gah-
wa ah', o ǎh'gwah ǎ gas'yo ni'aak.

Det hos'nyeh ǎh ne Je sus ha wǎ'ōh seeh', Neh ne'
yaa dōh', Tǎh ǎh neh' shō no ǎh'gos gah'ah a'ǎh beh'-
ōōk' nō'gweh, neh gwaa' naah daa'wǎ nǎ gee Na wēn-
yōh.

O na'eh na nīs'he o nōh, neh huh' hwa o'aah o nōn-
gǎǎ'yaat na gwus' o nōn dees, ga gwe gōh' wa ot'gat-
ah'dǎh he'nit hǎ nǎ nōh'dō ǎh' ne go wǎh'go waa shōh,
yo ǎn'jah gēh a gwus' da wǎ nōōk' shō, ga gwe gōh
at gat hōh.

6 O năh' na nîs'he o nōh ha wă'oh seeh', He gah has des'hă gwe gōh' nă găă' & gōo yōh'; kuh, he' nōh dē gāh'să'oh: neh săh'ăh naeh neh, iih, hō gyah'da gwēni yōs'dōh; da neh' kuh, sōo'dih gwa'nah ot & dwā gē gaa yăh', neeh'' & ee yōh.

7 Neh dih' gih shăh ne dyăă gwah' iih dă s ga'dē ho'do os & s gi'wa yă'aa, gā gwe gōh' Iis' & h syah'da gwēni yōh heht.

8 Je sus det hos'nyeh'oh' hā wă'oh seeh', Ges hōo'ach niis' da saa dāk Se nîs'he o nōh; neh [săh'ăh] nē'gā yaa dōh', Neh' tga gont' & eh'si wa yă ni'aak Na yah'da gwēni yōh', nee' Ya wēni yōh, hā oh'hwah'ge'ah shō' neh, dă eh'sa dii'wah nyă ni'aak.

9 Neh huh nee'wah da o'aah he ga nōn da yăh' ne Jerusa lem, neh huh ho nōh'sa do'găh dih ga nōh'sa gă'yaat da o'ăă dăh, hā wă'oh seeh, Neh' gih shăh' ne dō gă's' neh' & yaa'wah'gă găk' Na'wēni yōh, hăh sâ dē dyah'dănt.

10 Neh săh'ăh ne' gā yaa dōh' Neh' naeh nă o'gă i onyăh' no o'yah ge o nōh'shăh & o'sat gā'ă găh, dă ye săh' nya dōoh gwah huh';

11 Neh' kuh naa dis'oh dăh dă ye sa yah'dah gwah'dak, dyăă gwah' săh'ăh shō ne gā g gwah ni yōd weh' gah sgwăăh'gēh hah dă'sah sih'doo yănt.

12 Neh ne' det hos'nyeh'oh ne Jesus hā wă'oh seeh', Neh neh, i wăăh', Să nōh' & h sa dă nōh'ge'at haak, naa'sa mī-go da gōh' Na yah'da gwēni yōh' nee' Ya wēni yōh.

13 Da' neh huh ni yōd weh' no năh' sha ohk dăh gā gwe gōh', haa dă nōh'ge'at hak na nîs'he o nōh', na'a dăh ni gōd'daa gōh', hot hă da dōh' haa yah'da deh sâh' nōh' yō'nis heht.

14 O năh ne Jesus det hoh'dăn dyōoh' neh' jo dyē'ăh dăh'gō on dyeh' Not'hwaah ih' gah has'des hăh, shō yōs'oh ne Galilee: da neh' neh, oh gā ya găh' ne' neh huh, he ni o'yah da năă gwat hoh dwa'di oō gōh' gā gwe gōh' he'yo'ăn ja de nyōh ne' neh huh dē jot'hwa daa seeh.

Neh ne' waa go i' o nyāh hāh nont gā nīs'ah dah'gwa-
 , ga gwe goh' hah de o wā'āh sē o nyoh.

O nāh' neh huh' nit ha wee nōoh' ne Na za reth,
 2 weh' ni o wā yòò dyāh; neh huh' dih kuh' naeh,
 1 o i oh dāāh, neh huh' he o' yos oh hāh nont' gā nīs'at-
 , na wēn da do'gāh dōh wa nīs'hā deh, neh huh' de o'-
 oh, waa'des aah nā o wā nōh'sa wāh.

Da neh' dih tho waa'ya dōs'hā wih, no'o ya'dōs-
 1 noo do'gā da'ni ak E sa i as. Neh huh' ni yò weh'
 nāh' oh thaa'ya dōs'hā gwaa it', wa a gāh', he' o weh'
 yaa dōh,

1 Gyah dah'gōh ga eeh' Not hwa'is hāh, Na yah'da-
 5a ni yòh, neh ga i' o nih' heh, O nōh hak hnoh'gash,
 gyah'da gā'yaat ne' neh āk het'hāāh gwāh' no'nii dāāh'
 ga i'wi yòs'duk; neh tha geh'hah dah'goh nāsk he-
 t' ne de yò'dyah goh' ne ga wēn'nyah sah; neh kuh,
 het'hāāh gwāh' nō'sa o wā nont gah' naa di'nōs gwah;
 1 kuh nōo sa ye dok hah'heht ne de ye gah'gwe goh,
 1 kuh nās khes'ha nyahk', ās hā nōn da dwēn ni yòh'-
 it neh, o de da gwāās'hoh he ye yah'da deh;

1 Neh' kuh, ā get'hāāk, heh, o nāh hoh ga'eeh ne'-
 hāāh deh thoñ ni go i yòòh' Na yah'da gwēn ni yòh, nā-
 ye nōoh' no i'wi yòs'dōs hāh.

9 O nāh des ho'ya dōs'hāh seeh neh kuh hō saa'o-
 h nōs de'is dōh ne' ga ya'dōs hāh, o nāh sho dyān-
 1 oh. Da neh ne'aa di gwe goh' nō gyeh' hā nih-
 oh hōn dē nō yān'dah gwah' neh huh' sho ho nont gai'-
 1 dōh ha yah'da deh' de a di gaa'neeh.

1 O nāh' hoh saah' na go yā āh'seeh, Neh nā gāā'
 nīs'hā deh oh ga'i wa yee ih' he ni ga yee āh' ga yaa-
 h e swa'ook.

3 Da neh' ne ga gwe goh' ha dii'wa gwa ih sos' ha-
 h'da deh, wa o dii'wa nāā gōh' kuh, heh, sōh jih' o-
 ni dōā oh' nī ga wā nōh'dāāh da ga ya gāht' haah sa'-
 ānt. O nāh' ho nāāh', Tāh āh gāā' neeh nā gāā' ne
 seph', de o'a wak?

3 Neh na go yā āh'seeh, Tga gont' neh nās gwā ās,

ně gǎǎ ni ga wǎ noh'dǎǎh, ha dis'nyeh dah'gwah, Sa dee-jǎhs', sa'sa da dee jǎht: neh na gwa'nah ot o gwa'qo gǎh ni wa dye ǎs oh ne Ca per naum, neh huh ha'eh gwah'noh jeeh' nǎk'huh he so'ǎn ja deh.

24 Da neh' neh, haa wǎǎh, Do gǎs' oh gwǎ'qa, deh soo gaah' no do'gǎs daa nih' noo'da o wǎ gwah'sek he'o weh' ha oh hwah thaa'ǎn jaa deh.

25 Neh gwaa niih ne gai'wa gwǎn ni yǎh oh gwa'co-wih, o nont'gah dek' no di'noh gwa'yes hah'syok neh Israel, chit ha'wǎ nǐs'hǎ dee nyok' neh, Eli as; no nǎh' shah wa'deh hoo dooh he gǎ o'ya deh, sǎh' ni yos'hǎ gee yee ih' kuh ni wǎǎ'nih daa gee' noh o'nis heht, no nǎh' do gǎs' shah ga gǎǎ is' wah a go dos'weh daa'noos thi yǎ'ǎn ja gwe goh' thon daa weet, ne' neh huh dyo'ǎn ja deh;

26 Neh dih ne tǎh ǎh deh gaat gaah he ni wǎ non diih ne' neh huh' ha o'wǎǎ haht neh Eli as, neh' sho neh, Sa rep ta, ga non da yǎh ne Sidon a ǎn-jah gǎh, hea ha'go-yah'do wǎh oh ne ya goo gwah', go noh gwa yes'hah oh.

27 Ho nont'gah dek' gwah huh' no di'yah dat'gǎs gwah ne Israel, nah'soh chi oo heh neh, Eli se us, hodo'gǎs-da'ni ak; da neh' ne' deh so gaah' deh sho wǎ yah do m-eh, neh sho ne Naa man, Sy ri an noo'yah doh'dǎh.

28 Da neh ne ga gwe goh' no noh'sa do'gǎh dih'gǎh hǎ nih dyoh, no nǎh' wa ǎ'no ook nǎ gǎǎ noh o i oh'dǎh, oh ga'noh heht haa di'yah daa deh' ne ga nohk hwǎs hǎh,

29 Det ho di dah'oh gwah huh, as dee'gwaa noh ga non daa dih' ho sa o wǎ'yah doh'yaak, neh huh' hee'yǎ non dyah'goh hwa o'wǎ ǎǎh, (he'oweh' ni gaa at hoo'di non da yǎh,) neh ne' neh huh a'ah no'wes ho da dyeh ha'o wǎ'yah dǎnt.

30 Neh gwaa' naah de'wah sǎ nos hoh' sho, haa dih'm-aa'h' ho ǎh'doh, de ot'haah'gwǎh,

31 Neh huh' ho yos'oh ne' Ca per naum, ga non da yǎh' he'yǎ ǎn ja deh ne Ga li lee, neh huh' ha goi o nya nǐs'oh na wǎn da do'gǎh doh' wǎ nǐs'hǎ dee nyoh.

32 Da neh' ne' wa o dii'wa nǎǎ'goh ne' nah ot ha go i-

ih dāā niuh; neh säh'äh ik neh' no wääh'oh' ne'
 ias'des häh.

Da neh' kuh no gye'h, häā nont gä nīs at häh neh-
 gye' häh dyoh no'gweh, neh' ho sah' noot hwa'is-
 no yah'dat gi'h hē nīs he o nōh; neh ne de oh'sänt-
 'oh tho deh'has dos'oh,

Haa wääh, Ah'hah! a nah' ot' niuh' o gwa'dii waa-
 heh, syah daa deeh, iis' Je sus ne Na za reth di sa-
 h'oh? neh' gäh oh syoh'dvk nās gwa i wah'dōht!
 'naeh ne go yān dei h, neh' wach niis ne sa-
 la do'gäh di h, Ha wēn ni' yōh hya yah da wäh.

Onäh ne Je sus wa o'is däh, ha wääh, thah sa dyä' aak,
 a gäh't' kuh, haa yah'da deh. Da' neh huh' ni yō-
 no näh' na nīs'he o nōh' gah säh gooh' wa o'eh dah'-
 'gweh, daa ya gäh't o näh' haa yah'da deh, täh äh'
 de o'yääs döoh'.

Da neh' ne ga gwe goh' wa o dii wa nii'eek, de o-
 la dā oh'seeh gwah huh' ho nāā, A ne gäh nōh ga-
 h'däh' nē gääh! neh' wa eh neh', da go yä' nōh dö-
 ah has'des häh gwah huh' wa'ye äh'dvk, wa go i'wis-
 o nont'hwa is'hät gi'h, do gäs dön daa'di ya gäh't.

Da neh' ne wa i'wa no gäh, ga gwe goh' thon daa-
 he'yo än ja deh ne neh huh' shōh.

O näh' det ho'dah'oh sho ya'gäh oh häā nont'gä nīs-
 h, neh huh' he o'yos oh' hoo nōh'sōöt ne Si mon. Da
 di h ne Si mon yōōh o nōh'äh goh dö'h'go ä'oh o-
 ji ah'doh, o'näh ho wa dö e'syoh'gwa niuh, oh sha go-
 lyah dön dak.

Da' o näh' neh huh' de o'dah'oh he ye yah'da deh,
 ne waa'is däh', he'gohdoh go ä'oh; neh ne' wah-
 rah'dat gah: o näh kuh' naeh, wah o gon daa dyeh'
 a'göt gä'oh, des ho wān dis'nyes oh' kuh.

Da neh di h, no näh' shah gääh gwäh'seh, ha dii-
 goh ne' got he'yoh daa yäh' i gääh gääh, hoh tgah'-
 läh shōh ho di nōok'da nih, neh huh' da o wān di'-
 haa yah'da deh; neh ne' waa go yä nīs oh'da äh' hah-
 gweh'da gee, saa go jäh't' kuh.

41 Neh neh, ha di'nis he o nòh'shòh ha'eh gwah daa di yaa gáht' haa di'yah daa deh' ho nont gah deh, da'òh nòh sànt hwua, hã nòn dòn' kuh, Iis' do gäs', ne' Christ, ho aa wak' Na'wën ni yòh. O nãh' ha gò ya is'da nii, tãh' ãh deh sha go nòk do daa niih neh a'odit hãh gòk ho nã'òh dòn, do gäs' neh, ne' Christ.

42 Da' neh huh' no nãh' sa wã'nis hãh dãh, hoh dãn dyos òh, neh huh' he a wee nòh he'ò weh' deh dyo' gweh da nò geh; o nãh' nòo gweh' ho wã'yah dih'sa gah, ho wã'yah do'wãh òh' gwah huh, ho wã'yah da'nos daa dòn', kuh, neh naa'gã gãk deh sho'dòn nòh haa di'yah daa deh.

43 Neh na'gò yã òh'seeh, Tga gont' sãh'ãh neh' ã get'hãk net hã nòh'dò òh'shã gwën ni yòh' Na'wën ni yòh, no'yah jih ga nòn'da yãn dòn'; neh sãh'ãh dyo'i' wah heh tho geh'hah òh.

44 Da' neh huh' he ot'hãh òh hã nont gã nã'sah dah' gwaa nòh', ne Ga li lee.

OI'WAH V.

DA' neh huh' he ya'wãh òh, he'òh wech' nò gweh' da o nòn dyah'da e' a dyeh' shò haa yah'da deh, na yò gwe'nyo òok a ã nò'òok na'wãh nòh Na'wën ni yòh, neh huh de o'dah òh ga nyò dãk ah', ne Gen ne aa ret.

2 Neh no gäs'òh de ga o waa gee' ga nyò dãk ah' ga' yò nyòh: ho nòn'deh nòh'dah gwãh' gwaa' naeh, nã ni'jòh yaas, neh' neh, ha di'no aa es no nòh ãh shòh.

3 O nãh' sga o waa' ho deh'òh daa hòh' ne' ga o wã ge'òh, neh' ne Si mon ho wãh'; ho dòn e ayòh'gwa nãh' gwah huh' nòs tò'òh sah ni yò weh' nòn da ga'ò yòk he ni yò'ãn ja da dyeh'. O nãh' ho dyãn'dvs òh, ha gò' o nya nis'òh neh' gãn dyòh'go waa nã, ga'ò wã gò daas'nyeht.

4 Neh dih, he ni yò weh' no nãh' sha ã'nih hãh he' haa ahk', ha wã'òh seeh' ne Si mon, o no'dea gãh, hoh

o wan da daat, neh' gwah huh neh', sh jòò sooh ne'
 aah shoh, a ga yee nooh', ne' gän joh.

Neh ne' det hòs'nyeh oh ne Si mon, ha wä'oh seeh,
 'o'nya nih, oh son da gwee goh o gwä'o yaa gääh, tsh'-
 dih, deh thah'gwis däh' deh o gwa yee nooh; neh-
 gwaa na'eh he ne sa wä noo wäh, do gäs' ä gah'-

Neh huh ni yòò weh' no näh' nã gääh' no dii yeeh', o-
 'gah deh ne gän joh' oh thä ni dyòh'gwah haah:
 noh'dwa dyahk' no noh aah.

O näh' hwa'o wä non dä noh'ge äh'daa noos ne' shah-
 ' de a di ye'no wahk hoh, ne'sga o waat' ha dih'nont,
 ne gaa oh' on'da ää neet, a'o wan di ye noo wah-
 huh' ho di'yos oh, hah de ga o wan jä'oh gwah huh',
 i noo het, neh huh gwaa' hoh gaak daht o näh' wah-
 no wa yänt hwat.

Neh no näh', ne Si mon Pe ter waat'gat hoh, neh-
 he de os'ha dee nyoh' ne Je sus ho yah dye näh'oh,
 ää', Sat hä daat' he ni gyah'da deh; neh säh'äh niüh
 ää go gweh', O' Syah da gwën ni yòò, a gi'wa neh'-
 h.

Neh säh'äh neh, wa o'i wa'nääh gòh, ga gwe goh'
 ne' shah gaat' hääh nehs, neh säh'äh naah'de yòò-
 : o nont'gah deh ne gän joh', ne' wa di yee-
 h.

Ha eh gwah' kuh, ne James, kuh ne John, ha-
 wak'shoh ne Ze be dee, neh shah gaat' hah de'a di-
 o wahk hoh' ne Si mon. O näh' ne Je sus ha wä'-
 seeh ne Simon Sã noh' äsah'dyohk; neh' nã gääh
 h'aa wäh, neh ne'wah äch he ye noo seek' nã noo-
 h.

Neh huh dih', ni yòò weh' no näh' neh huh' sa ä'-
 ho'wah gaa at' he ni yo äy ja da dyeh', ga gwee goh'
 'nont gah, neh wa o'waa non däh.

Neh huh ni ya'wäh oh, no näh' ga non da do gääh'
 weh' häh dyoh', Jat ga'ä oh, neh no'gweh, ga noo-
 ' no yah'dat gäs: neh no näh, wa oo gäh' ne Je sus,

ho goh'so dah'oh, ho do e syoh'gwa niih', ha wăă, Syah-da gwên ni yòh', neh' gih shăh' noo'de sa ga yăh', a-gwe nyoooh' noo'sas gyah'do aa eh.

13 O ngh'tho nis'oh da gwa ih'sooh, hoh tho yă o nyoooh' gwah huh, ha wăă, o'ge ga yăh; swa dă'no aa eh hoh syah da deh. Neh ne' wah o gon daa dyeh' neh, et-gă's'gwah, oh wa'doh neek ha yah'daa'deh.

14 Neh ne wa oh'ni go'o nih', nă gă'gak so gaah' ng-gweh de o'o wiih: neh gwaa', ne' sah dân dih, neh hwa e sa dyah'do dah'sahs naa yah'dont hwaa, neh huh' sh saat gah' ne' dăh syah'do weet, heh ji sa'dyah do's eh, sh sii'wa ye is' he ni o'i wih'sah oh ne Mo ses, neh' t'g-i wa gwa ih'soh seek' haa di'yah da deh.

15 Neh'' dih, he'noh a wăh sah gwah' sho, oh dwă-di o gôh' wa i'wa nă găh: da neh', ne găn dyoh'go waa'nă's', da sh'noh dân dyo gwa'oooh, wa o di yah'da yeeih, neh na sh'no'ook, o'sa o wan di'jăh daa'nooh, kuh, no'di-nyook da nih.

16 O ngh' neh huh' hot gon'dah gôh' he'ô weh' dah-dye noo gee nyoh, ho dă năyăn dwă oh', kuh.

17 Da neh huh' he ya'wăh oh ne' wăă nis'hă doo găh, he'noh weeh' ha di o nyaa nih', neh huh' gwah' doo gă'oh ni sh nih dyoh' ne Pharisees, kuh neh', ha non'di o nyr-nih ne ga ya'nes hăh, hah de ga non da gee'. he ni ga nă-daa yăh' ne Galilee tho neh'daa noh, kuh ne Judea, haeh gwah' kuh, ne Je ru sa lem; da neh', ne' neh huh' gaa dek naah has'des hăh Na yah'da gwên ni yòh', noo'-sao di jăh'doh.

18 Neh ne' jat ga's'oh, hă noo gwah' da di nok'ă-nyoh't' neh huh, ha yah'da aa dyeh' kuh, no'gweh, neh neh', a we'ee yoooh na yah'dah gëh' - nah oh'dăh sh: neh neh, ho nih'sa gôh' he noo'da di ye sh duk ha'ô waa yoh't, neh huh', a'ô wa'yas hăh he'a gat.

19 Neh huh dih, ni yôo weh' no ngh' tăh'ăh de'o di-găh' he'ô weh' ha'ô wa'yoh dak, neh ga i'ô nih' beh, soh'jih' găn dyoh'go waa năh'; ga noh'sa găh yast o năh' he'ô nee nooh; neh huh' da o wa nok'di nyoh'dok, de

găh' ne' tga nōh'sa weh'săh dōh, găn dyōh'gwa-
wa o wat gah he'as gat' ne Je sua.

Neh huh ro năh' waat gat hòh', he'nit ho'năh ni go-
h dōh', ha wă'oh seeh, So'gweh, dō se sa dii'wah să-
să' naeh o năh' ne sa i'wa neh'ak shăh.

O năh ne' sha go'di ya dō nih', kuh ne Pharisees,
nōh saa wăh' nōh'tha di yah'do weh'daa nōh, ho-
i', So ne găh' nă găh' neh, o wăn'nos swa'ah't goh-
et gânt hah has nyeh'dah gwaah? So no yah' go gwe-
yoh' ne dō sa ye'i wah'să gōh, ne gai'wa neh'ak shăh,
i' shō, ha oh'hwah ge'ah Na'wên ni yōh'?

Neh' dih he ni yō weh' ne Jesus wa'aa găh nă-
nōh dō'nyoh shăh, det hos'nyeh oh, ha go yă oh'seeh,
nah oot' de di swa yah'do weh'daa nōh' ne swă nyah'-
yoh'?

Ga găn'dih gwah ni gaah deh'ga noo oh, na wă găk,
se sa dii'wah săă gwus' ne sa i'wa neh'ak shăh; neh'
shăh' na'wă găk, Des daht', sah'dăn dih?

Neh' dih, na e swă nōh' dōk, heh, hah has des hăăt
wă wak' nō gweh, ne yō găn'jah gēh ne dăh hai wah'-
gōh ne gai'wa neh'ak shăh, (ha wă'oh seeh ne deh-
ni nōn'dok hah ho nōk'da nih,) Oh go'yă o, Des-
h, dee sek' kuh neh, sa dyas'hăn dah'gwah, neh-
h' hō saa seeh' he di sa'nōh soot.

Da neh, ne' wah o gōn daa dyeh' det ho'dah oh
aa di gat, de oh'gwăh kuh' he'ō weh' ni a'ya-
dık, o năh' hoh dăn'dyōh oh neh huh' hes ha-
e nōh' het ho nōh'soot, de o'ăh să o nyo'neh Na'wên ni
h.

Neh' ne gagwe gōh' wa o dii'wa năă gōh, oh thō-
găh'sōnyōh' kuh Na'wên ni yōh, oh ga'nōh heht'
nh huh', ne da o'nōh'dyōh, ho năă, Neh' ne dwat'-
hoh no dyaa nōt' nōh o i oh'dăhshōh nă găă' wă-
hă deh.

Neh' no năh' shah ga'at nă găă' nōh o i oh'dăh-
h', neh' nooh'dăn dyōh, neh no găă'oh neh, ha-
i'de o'ees, Levi ha yaa sōh, neh huh' hăh dyōh' he'ō.

weh' ha di ga nyahk'thah no wis'dah : neh' neh, hawt-oh-seeh, Dak'non dāh'.

28 Da neh' ne ga gwee goh' hot gah'wāh, det ho'-dah oh kuh, wa o'non dāh'.

29 Da neh', ne wa os'yo nyāh, ne gak hwa'eh go was heh, tho neh'soot ; neh' ne gān dyoh'go waa nāh na dii'-wis de'o ees, o yah'shoh oh' gwah huh, ne' shah gaat', hwa'ā non dyāh.

30 Neh' dii ne sha go'dii ya doo nih', kuh, ne Pharisees, wa ā non dwā nō yānt' haa di'yah daa deh' nage'i o nya nih, ho nāh', A na eh' he go waah' neh shah gaat' he swa'dek hoo nih', shah gaat' kuh, he swa'ne gee hah', neh, ha dii'wis de'o ees, kuh neh, ho dii wa'neh aa gooh?

31 Neh ne' det hos'nyeh oh ne Je sus, ha go yā oh'-seeh, Neh ne' sgā noh' thi ā noh heh nō gweh', thāh'ā dah de o non'do ān jo nih' naa'de jāhā, neh gwaa', no di-nook'da nih.

32 Thāh'āh' neh, deh'a'gyoh dah'goh ne' neh o nah-he'nook ne tga'i'wa ye ih, neh gwaa' nōo'aa ā non dat'he-wat' no dii wa'neh aa goh.

33 O nāh' ho wā'oh seeh, A naeh' he go waa' na go i o nya nih' nē John, dah ji'ah neh o na'eh des ho non don'-dyeh dooh, hā non dā nō'yā oh gwah huh, ha eh gwah' kuh ne Pharisees sha go dii o nya nih ; neh gwaa' nā ne she i'o nyaa nih, hā non'dek hoo nih, ha dii'ne gee hah' kuh.

34 O nāh' ha go yā oh'seeh, Swa'gwee nyoo gāh nah', on da yech'hi yā'noh do'os, no dā'oh shoh no'nyaa'kheh, neh, da ā non don dyeet' he nā yo'nis heht dā non di'-aak'?

35 Neh gwaa' naeh ne'wāh nīs'hā dee nyoh daa weh', no nāh noo'nyaa'k heh' ā wā yah'doh neek he'ni a di yāh'-da deh, da' neh huh' ni yōd weh' dāh non don dyeet', ne' neh wā nīs'hā dee nyoh.

36 Neh' kuh ne de ga yā on dāh goh' ha gos'nyeh dah'gwa niih, Deh soo gaah nō'gweh ne ga āh'dāh seeh' ga āh'dāh ga yoo'neh - haa āh nān daak ; neh gi h shāh' no

yah' noo ya wăh, o năh' wach de jaa oh', ne waa seeh' oh tğăăh' ne gaah, neh neh, găă no' wet hăă gwăh' ne waseeh gēh', tăhă ģh' deh aa oh' daa gya dah' no eht' ne ga ģh' dăă ga yoh.

37 Neh kuh ne' deh soo gaah' no' gweh, no' ne ga seeh ne wine ga sheh da ga' yoo neh' neh gah syoh' sah a' on-daa ah; dyăă gwah' săh ģh' sho, no' ne ga seeh' dă gvs'-beh da nee gaah, neh gah syoh' sah, ģ ga iht' kuh, ģ ga i-wah' dōh gwah huh' ne' gvs heh dah, neh gah syoh' sah.

38 Neh gwaa', no' ne ga seeh' ne (wine) gas heh' da-seeh gēh' ģ yqn' dah ho' ook, da', de jaa oh' ne' neh, ģ-wi' yò aak.

39 Deh soo gaah' no' gweh, no năh' ģ o' ne ge' ģ aak no'-ne ga gaa yoh, ne (wine,) no năh' sho' kuh, da o do' ģn-jooe ne waa seeh', neh săh ģh' ne' wa ģh, Neh' wi yòò noo' ne ga ga yoh.

OI'WAH VI.

DA neh he ni ya' wăh oh neh ne da wa dye änt' a-wăn da do' găh dōh jo non dă dyeh ne dek nii wa-dōh' tah wă nīs' hă deh ne de wa' da wă' oh gwah, neeh ne' neh huh, ho ģh' dōh he ga yănt' hwah soh no noo jah; da neh' neh, waa di jih ji yah khooh na go' i o-nya nih, wa ģ-non dek' hooh nih gwah huh, doo' năh nya găă' nye aa dyeh, no noo jah.

3 Da neh' na' di' yah da doo găăh' ne Pharisees ho wă sģ' oh seeh, A' naeh he go waah', neh huh' ne swa yeeh', ne tăh' ģh deh ga ya nes' hăh gēh no ye yeeh' na wën da-do' găh dōh wă nīs' hă dee nyoooh'?

3 Neh ne' dech ha go wă' ngh săă gwăh ne Je'sus', ha-wă, Tăh' ģh găh deh swa wă' ngh' saah', năk huh' sho ni-jo' i wah, he' ni o dye äs oh ne David, no năh' sha o' dōs-wah' dăh ne' a oh hwah neh' kuh, ne' shaġ gaat' hă-nah' gwah;

4 He ni ya' wăh oh he' neh huh he o' yos oh ho ngh' soot Na' wën ni yoh, do găs' de oh' gwăh no ģh gwah ne' yont-chih wăăh gwah, ho dek' ho nyas' oh gwah huh, ha go ya-

wiuh' ha'eh gwah ne' shah gaat' hää neh', ne tä'h deh'ga ya nes häh gëh naa yeek', neh' sho na di'yah dõt hwts' ho nõh'ho'h ge'ah?

5 Neh' kuh na go yä oh'seeh, Neh Nõ wä'wak nõ gwëh', Ha yah'da gwën ni yõh' ha'eh gwah na wën da do'gäh dõh.

6 Da' neh huh' he ya'wäh õh, no naeh o yah' ja wën da do'gäh dõh' neh huh' ne' wah he o'yos õh' hää nõnt'gä nis'at hah, wa'di o nyäh' kuh: da neh' neh', häh dyõh' neh huh' nõo'gwëh, hos oh'dat häs'õh na yän'neh gõh.

7 O näh' ne sha go'dii ya dõ nih', kuh ne Pharisees ho wat'ga ä'os õh, a'dih'gwah äch ha go jäht' na wën da do'gäh dõh wä nis'hä deh; neh' neh, a'a di was'hä wih' i gää na'õ wä'i wa'yäh dck.

8 Neh' dih ne tho nõh'dõh he'ni ä nän nõh'do nyõh' syõh dääh, neh na wä'õh seeh nõ'gwëh nõs oh'da yes'hah-õh, Des daht', hah de'wah sä'nõh jih' des'daht. O näh' det ho'dah õh neh huh' kuh, ho äh heh õh.

9 O näh' ne Je sus ha go yä oh'seeh, Jo i'waat ä gwä'on dõõh; Neh'gäh ne ga ya'nes häh'gëh na wën da do'gäh dõh wä nis'hä dee nyõh, ne wi'yõõh' nä yon dyeeh, o gii, neh ne' wa eet gäh nä yon dyeeh; ä ja'go heet nõ' gä ee yos, o gii', ä ye'i wah'dõht?

10 Neh neh, de ot'gah dõos'õh he a go yat'gat hwah'õh ga gwe gõh', ha wä'õh seeh nõ'gwëh, Da sä nis oh'da gwä'ih sih. Neh huh' ni o ye äh: Neh' ne sa waa dõh naa-oh'dah, shah dõ sa yaa wäh' naeh' he ni yõh'dääh ne' sgaht.

11 Neh' neh, da ga'nõh heht ha di'yah daa deh ne ga nõh'kwäs häh: neh' kuh, ne de o'dit hääs'õh, he nõ'õ' wä yeek' ne Je sus.

12 Neh' neh, nä ni ya'wäh õh ne' neh dwä nis'hä de nyõk, hoh dän'dyos õh neh huh' he a wee nõõh' he'dyõnõn da deh wa dä nõ'yä nõh; neh neh, oh sön da gwee-gõh' ho dä nõ yää niih' Na wën ni yõh.

13 Neh huh' dih', no näh' sa wä'nis hää däh he a'go nõ'gos õh' na'go'i o nya nih' ha yah'da deh: neh he ni

on diih' wus hää' dek' nii' sga eh ne' wa go yah'dää-
h; da neh ne' neh he noo'goh sá'nòh däs, ho wan'dih-
h oh:

4 Simon, (neh' naeh ne' Peter na oh'sá' noh däs)
drew naeh, ne' de ya'dää' non deeh; James kuh,
1' kuh, John; Phi lip, Bar tho lo mew gwah huh;

5 Mat thew, Tho mas kuh; James gwah huh, ho aa-
k' ne' Al phe us, Si mon kuh, ne Ze lo tes ho wa'-
thah;

3 Neh' kuh ne Ju das, ne' de ya'dää' non deeh' ne
nea, kuh ne Ju das Is ca riot, neh, ho dyah'dat'gah'-
h.

7 Neh huh' sha yah'dää' dyeh' det ho non dyah'däh-
h, neh huh' sho di'äh heh'oh he'o weh' shah de'yo än-
leh; neh ni o dyoh gwah na go'i o nya nih', gän-
bh'go waa näh' gwah huh noo'gweh', tho di ya gäh'oh
yo än ja gwe goh', ne Ju dea, Je ru sa lem kuh, ga-
dääk'da dyeh', gwah huh', he noh'de yò d'än johk'-
h ne Tyre, Si don kuh, neh no wan'di wat'hon daat-
h, neh' kuh no'sa o wan dii jäh't' no di'h'hä yän döh;

3 Neh' kuh haa di'yah daa deh' not hwa'is häät gihs'
jä' dyo i'wah, go wën no i'nehs; neh' ne' sho wan di-
'doh.

1 Da neh' ne gän dyoh'gwa gwe goh' wa ä'nihsaak'
ya go'nok do dahs' i gää, naah da'o wa yä o nyoooh, neh-
äh nòh'ga ya gäh't' haa yah'da deh, ne ja go'jäh-
h, gah has des häät, ga gwee goh' kuh, sa'o di jäh't.

1 Neh ne' de ot'gaah'gwah döh' ha go yat gat'hwah-
na go i o nya nih, ha wää', Swän dää'oh niis' ne
in dääs, neh säh'äh niis' swaa wäh' heh, thä noh'de-
shä gwën ni yòh Na'wën ni yòh.

1 Swän dää'oh' niis' ne swa dos'weh daa nih nä gää
wah, neh säh'äh ne'tgaagont' äh swah'daht. Swän-
loh' neh' swa dää'nohs de swa'gah sä'nis häh'syoh
gää ne'wah, neh säh'äh ne' tgaagont' ä'swa yon dih.

1 Swän dää'oh' niis, no näh noo'gweh' ä yech'his-
s'äh, kuh no näh' wak ah' ä yech'hä yah'da is he'ni o-

ni dyòh'gwa deh, & yech'hi nòh'gòn dāh' gwah'huh; neh' kuh ne deh gai'wa gwèn ni yòh & an'dih daah es'da nòh gwah huh & yech'hih sà nò gāāt, neh' & dyò'i wah'gā gāak haa yah'da deh No wā'wāk nò gweh'.

23 Swa dōh'ho' ok' dih ne' neh dwā nīs'hā deh, neh' neh, dāh swā'nòh sgwah'gwa nòh he'nā swa dōh'ho'āh; neh sāh'āh ne' swat ga'ā'oh, o i'o waa nāh ne'huh, & di'swat ga'nyah'gāh ne gā'ō'yah'gōh: neh huh' sāh'āh shō ha'eh'gwah nò wān'dih nīs'hōh'gā gāh, nit hō wān di'yeh hak nò'di do gās'da ni'ak.

24 Neh' dih ne ga noo'oh' he swa yah'da deh ne' swat ga nōo'niih? neh sāh'āh naeh niis' neh, o nāh swah ni gō i'yòh'oh.

25 Ga noo'oh' he swa yah'da deh, ne' swah dah'oh, neh sāh'āh ne' tga gont' & swa'dos weh'dāh. Ga noo'oh' he swa yah'da deh ne' swas gaat gwās nā gāā ne'wah, neh sāh'āh ne' tga gont' & swah'ni gō e tgāht, dā swah'sānt hoh.

26 Ga noo'oh' [he swa yah'da deh,] nò nāh', [ga gwā-gōh'] nōo'gweh' wi yòh' & yes'nyeh duk' hah' swa yah'da deh! neh huh' sāh'āh shō ha'eh'gwah nit hō wān di'yeh hak nò wān dih nīs'hōh'gā gāh ha di'yah da-deh' ne ya'gāh'oh ho di do gās'da ni'ak tāh'āh' naeh deh doo gās.

27 Neh gwaa' niih, nòh gwā'ās, nā gāā ne' swa gōk-hah, Ech hi nò'oh gwaak nech hih'ni gō'ās swa'ās; wi-yòh' ni yech'hi ya dye āh'se gāak nech his'wa'ās.

28 Ech hi'ya dō e syōh'gwah se'aak na dāh swi yòh hāh ha di'yah daa deh ne dyòt gont' ho nōn dō'e syōh'gōh na dāh swa et'gās hāh he swa yah'da deh.

29 Neh' kuh, haa yah'da deh neh, sa dah'hos gwah'gōh & ya'gō eek hes daa dāh' ha'eh'gwah ne agaat; neh' kuh haa yah'da deh, nāā yah'gwah neh, sah gwaa-thah', sāā nòh' ha'eh'gwah & es'nōs daa dāh' nāā yah'gwah ne sa dyah'da wi'h'shāh.

30 Hah de yō'gweh'da gee' she yōh, nā ye sa dō e syōh'gwāh; neh' kuh ha yah'da deh ne dāā yah'nyòh seeh

ne' sas hă nō nyas'hăh, sâ nōh ne' neh, âch ha'do ee-
syok.

31 Neh' kuh, he'nōh de di swa'do ân jo nih' na'o di ye'-
aak nōo gwēh' heh swa yah'da deh, neh huh' kuh nââh'
iis nōh swa ye'aak haa di'yah daa deh.

32 Neh sâh'âh gih shâh nâs'he no ôh gwaak', ha di'-
yah daa deh, nōo'sa no ôh gwah, a nah ot' naeh ne' neh
de ye sa nōo'nyoh'gwah'? neh huh' sâh'âh shō ha'eh-
gwah ni yoh'dââh no dii wa'neh aa gōh, sha go di no'ôh-
gwah, nō'wan di no'ôh gwah.

33 Neh gih shâh' kuh, nâ yech'hi yah'da geh hă aak,
nââh' iis nech hi'yah da'geh hâh, a nah ot' ne' neh de-
yech'hi nō nyoh'gwah? neh huh' sâh'âh shō ha'eh gwah'
ni a di yee hah' no dii wa'neh aa gōh.

34 Neh gih shâh' kuh nâ yech'hi ya dwâ deh'da ni'aak,
dâ ji swa dâ nōn dahk' kuh ha di'yah daa deh' nō se swa-
ye nōoh, a nah ot' ne' neh de yech'hi nōo nyoh'gwah'
ha eh gwah sâh'âh ho di wa'neh aa gōh, sha go nōn dwân'-
deh daa nih', no dii wa'neh aa gōh sha dih'ni go'ââh' kuh
ne' neh huh' nâs ha di ye nâs.

35 Neh gwaa' nech'hi no ôh gwaak' nech hih ni go â swa'-
â, ech hi'yah da ge hă aak, ech hi'yat hah'do ni'aak kuh,
sâ nōh' dâ swa dâ nōn dahk' naah gwâs'dâh o'o se swa ye-
nōoh; neh huh' nânt ga ye âh'duk o i o wa nâh â swat-
ga nyah gâh, neh' kuh, âs hok'sah dah'shoh gâ'aak neh
ni'gwaa He'ni eeh tgâh: neh sâh'âh ne' sha go dâ âs'
ne' dah de ya go dâ nō'ôh, kuh neh, ya go'gwēh da'-
et gâh.

36 Neh' dih, dyo i'wah gâ'aak swa da ni dâ'o aak, hoo'-
da ni dââh ôh' ha'eh gwah ne' She swah'nih.

37 Sâ nōh' dâ yech'hi yah do weet; tâh âh kuh, nââh'
iis, tah daa'yech hi'yah do weet: sâ nōh' neeh, â yech hi-
wa âh'heh dâh na yon dat'he wat, tâh âh kuh nââh' iis
ta yech hii wa âh'heh dâh na yech hi e wat: de ji swa i'-
wah sâ'gwah seek, dâ jech hii'wah sâ'gwah se'aak kuh
nââh iis.

38 Swa da'wih seek, â jech hi ya'wih seek kuh âh'

iis ne' huh; ǎ ga'noh ho'ook, ne yon dǎ'noh ge ǎh dah' gwah, eh dah'gǎh kuh hǎ gaa wih'do'ook, ǎ yon'dah dǎ'ook ǎ wan dǎn do'eek, dǎ wan da wǎnt'ho'nyo'ook kuh, ne' swa nyas da goō hǎ hǎ'noh sǎnt nō gwēh'. Neh sǎh'ǎh shah gaat' nǎ yech'hi ya dǎ noh'ge ǎh'dah gwǎh, kuh nǎh' iis ǎ jech hi ya dǎ noh'ge ǎh'dah gwǎh.

39 O nǎh' neeh, ne de ga yǎ on dǎh'gwah shǎh' hǎ goe'nyeh dah'gwa nǎ; Ho gwee nyōō gǎh' ne de a'gah'gwe goh, ǎ o'nǎch hǎh ne de a'gah'gwe goh! tǎh'ǎh gǎh de i'gwe goh' o ya da goōh' thah da'i yah'dǎht!

40 Tǎh ǎh wach na de yǎs thah de o'ǎh daa nǎh' adyǎs'da nih; neh gwaa' naah'de yō gwēh'da gee, nǎdyōs ah dǎ'ook ǎ o'yǎh heh o'ook', shah dǎ'i yah'da dǎh' wa eh' o nǎh' naa dyǎs'da nih.

41 A dih na'eh, heh' see gǎh' ne ni wah'aah noch hi'nos gǎh ho gah'dah gwǎh ne de ja'dǎ non deeh', tǎh'ǎh' naeh, deh se gah'ǎ'yo'oh niis, ne de gǎ on da'oh neh se gaah'gǎh?

42 Neh gi h shǎh, neh, a nōō ya wǎh' aah'se gwe nǎ a'eh sǎ'os ne de ja'dǎ non deeh, De dya'dǎ non deeh, dǎ nyōh' ago gōh noch hi'nos gǎh ni yōh neh se gaah'gǎh, he nǎ yō'nis heht, niis ǎ gǎ'gǎk deh se'gah'ǎ'yo'oh heh, de gǎ on da'oh neh se gaah'gǎh? Iis ne' dea ni gǎ'ǎh-seeh, o yah' sat goh son dah'goh, neh' da sa dyee'ǎh' ne sa soo gōh' ne' det gǎ on da'oh neh se ga'gōh, o nǎh wa'eeh ǎchs dok'hah heht tis gǎh'noh tǎh see gǎh' nǎch'ho gōh noch hi'nos gǎh ho gah'dah gwǎh' ne de ja'dǎ non deeh.

43 Neh wach ne tǎh'ǎh deh gǎ'on di yōōh' neh o ya'et gǎh wa'yon tah; neh gwa huh' neh tǎh'ǎh dah'gǎ on da'et gǎh no'yi yōōh wa'yon tah.

44 Neh huh sǎh'ǎh ni yō yǎn des'dah'goh' he ni gǎ'ǎh-doh'dǎh naah'de gǎ on da gee, he wa daa'yo nih; neh' wa eh ne tǎh'ǎh nō gwēh', neh huh' de a di ni on da-gwus ne figa, heh o ihk dōōt neh a we'o eek, neh gi shǎh no nyō'gwi h sǎh, a'a di ni on da gwah'seek he'g weh' o ihk'du yǎh' not gǎs'hǎh.

45 Neh nò gwèh'di yòòh nò'gwèh, nèh huh, heh tha-
nà'nyah saat he'ò weh' thòh sà nò nìih ne wi yòòh,
na ya'gàh dah'gwah ne wi yòòh; da o nàh' nèh, hò-
wah'da eet gáh nò'gwèh, he'ò weh' thòh sà nò nìih' ne-
a'eet gáh heh tha wén'nyah saat, kuh' naeh tha ya-
hà dah'gwah ne' wa eet gáh; nèh sàh'áh he ni dyò-
ph'hon dòh' gáas he tha wén'nyah saat, nèh huh' o wá-
gh he wa'dò oh he thah sa'ga ánt.

46 ¶ Neh' kuh nèh, a na eh' heh sgwa wá nàh'sa',
wa dòh, Syah da gwén ni yòh', Syah da gwén ni yòh, tãh-
h' na eh' nèh deh swa'dii wah dãn dyah'dòh ne nòh o-
ph'dãh shòh' ne' gaa dòh.

47 Neh nèh, sò'diñ gwa'nah ot á g'gyah do wáht, á ot'-
on deek' kuh nà ga'doo nòoh, nèh huh' kuh nà gá yeeh,
gyo'wat has' ne' nèh, ne' des hya dye áh.

48 Neh' des hya dye áh' nòo'gwèh nooh nòh'sò nyas'òh,
nà no ya'des dòh, gas dãh gèh' kuh thoh sa'wah gòh
nèh waa'nòhsa gáh sàh: da nèh no nàh' da wáá'no-
gòh, nèh nòh hne'gah dãn'dyo on dyeh oh haas deh
h huh' de ya o yá'h'dòh, heh ga nòh'soot, tãh áh' deh-
gwe nyas'òoh ne daa ga nòh'sa nìih eek, nèh gai'ò nìih
nà os dãh gèh tga gáh'seek.

49 Neh gwaa' ha yah'da deh ne waa'òok tãh áh'
nèh nèh huh' de o ye áh, nèh' naeh des hya dye áh'
g'gwèh, tãh áh' naeh deh thah'gwis dãh deht ga'gáh-
nèh, yo áñ jah gèh' ho nòh'so dsa'òh, dyo deh'has dsa'òh
nèh huh' o ne ga yá'h'dòh no nàh' oh hne'gah dãn'dyo on-
yeh, nèh ne' wah o gon daa dyeh' oh gah'hnye nãht,
nèh kuh no gá'is dòh do gáas o i'ò waa nàh he'nòh gò-
gh' shah ga'nòh sah'dòh.

OI'WAH VII.

NEH' he ni yòò weh no nàh' ga gwee gòh' sha dwi-
nohk'dãh, ha gò'yat'hon'das dah'gwa nìi nòh nò-
weh', Ca per na um hes ho'yòs oh.

2 Neh na yahda doo gáh' no hah'shãh nò'wá go waa-

năh' ne' sgat' de wăh'nyah eeh no dis'găh s'geh dah, a-gwas' ho no'oh gwah, neh no nōok'da nih, o năh' gwah-huh' hă'e yos.

3 Neh' no năh' sha o'i wa ook ne Je sus, neh neh, he a'goh hoh'oh no di'găh jih dah shoh' ne Jews he tha-yah'da deh, neh nō wan dō e'syoh gwa niih ne gaa oh' on'da eet, o'sa o jăht' no hah'shăh.

4 Neh no năh' wa o wa yah'do wăht' ne Je sus, o năh' shō' kuh hō wan dō e'syoh gwa'nis oh, ho năh', Neh huh' hah de ga ye ih' he ni gai wah hō gwēh ne dō gās neh-huh' na'eh sa dye āhs.

5 Neh săh'ăh na no'oh gwah ne nōh o gyo ăn'joh dăh, neh' kuh neh, shō gwa'nōh sō nya niih' ne yont gă'nh-at hah.

6 O năh' ne Je sus sho'ne nōoh. Neh huh dih' no-năh' deh swee ăh' he nit ga'nōh soot' non da'eh, o năh' no'wa go waa năh' ne sgat' de wăh'nyah eeh' ho dis'găh s'geh dah, he a'goh hoh'oh no dă'oh shoh, he a wă oh'-seeh, Syah'da gwên ni yoh, Să nōh' ăh sa da dyo'ya gă'-duk: neh săh'ăh neh' soh' jih niih' dwa gaa dōhk', na-gwus' neh huh' on'dah syoh heh ak hnōh'soot;

7 Neh' dih kuh dyo i'wah neh huh ni ya'wăh oh ha-gă'nōh do'nyos oh, niih' he ni dyo dōhk', tăh ăh' thah de-ga yee ih' neh' ha'go yah'do wăht; neh gwaa' shō ne'ses nyeht, da', ăs has dōh' na eh' tga gont' na geh hah-shăh.

8 Neh săh'ăh niih' no yah shō, ha'eh gwah dyo gă'-nōh dōo nih, hō geh'has des'hă wii' shō khe yă'nōh dōo-nih' no dis'găh s'geh dah; neh gă's ne sha yah'dast wa e yă'os, Sah'dăn dih, waah'dăn dih naeh; neh kuh, na geh'-hah shăh Năh hoh' nōh jeeh', neh huh gă's' na'g yeeh.

9 Neh no năh' ne Je sus shaa'ook nă gă' nōh o i oh'-dăh, wa o i wa năh' gōh he ni o gwēh dōh'dăh, det ho'-dih sa de nyōoh, neh na go yă ăh'seeh nō gwēh' nō wă'-non dăh dye, Neh nōh gwă'os Tăh ăh' deh a gee găh' neh huh' non da yō da des'ah dō'ook a ye'i wa gwên ni-

yòs'thaak, tǎh'ǎh, ha'eh gwah, haa di'yah daa deh neh',
Is ra el.

10 Neh he'ni ǎ non diih' nò wǎn'dih hah'ò on dyeeh,
sho nòk'dooh hes ho di yos'oh het ga nòh'sòòt, dyǎ gwah'
naeh ne' sa o wǎ gǎh' naa hah'shǎh sho dǎh'oh ji'wǎh
no nòok da'ni ak.

11 Da neh huh' he ya'wǎh oh no nǎh' sa yòò hǎht',
neh huh' he o'yos oh he'tga non da yǎh ne Nain ga yaa-
sǎh: da neh' neh ho nont'gah deh na go i o nya nih ho'-
nee nòoh, got gah'deh kuh nò gweh.

12 Da neh' diih no nǎh' dos gǎ'oh chi ehs he ni gah'ho-
gǎ'ant he ga non da yǎh', Nǎ ni ya'wǎh oh, neh na we'e-
yòoh' nò'gweh wa'ò wǎ yah'dit gǎh, neh' shò sha yah'-
daat hò wǎ'deh dǎk' na'ji nòh no nòh'ǎh; da' neh ha-
eh gwa' naeh ne go nòh'gwa yes'hah oh: neh kuh ne'
gòt gah'deh nò gweh' ne ga non da go'ò nòh, shah gaat'
hǎ neh.

13 Neh no nǎh' Na yah'da gwǎn ni yòh' sha go'gǎs oh,
o yah non da ya wǎh' na yah'da gooh' he'nòh'sha go dǎh,
neh neh, sha ga wǎ oh'seeh, Sǎ nòh' ǎh sas'da ǎh.

14 O nǎh' thoh dǎn dyooh' hah de o yǎ o nyoh na yah-
daah'goh; O nǎh neh' hò wǎ'yah dǎ o wihi de o di dah'-
oh. Neh ne'a wǎh, Sò gweh'da seeh, Oh go'yǎ os, Sat-
gǎh.

15 Da' o nǎh' na wee yo'nòh saa de'nyòs'yò dǎh, waah'-
sa wǎh' kuh o nǎh' ne saas'nyeht; o nǎh' neh huh'
sho gon'dah gòh he ye yah'da deh, no nòh'ǎh.

16 Da neh neh, gagwee gòh' wa o non dǎ'yò gòh:
neh gwah huh ne de o wa'ǎh sǎ o nyos oh Na'wǎn ni yòh,
ho nǎh, Neh no do'gǎs da ni go waah' de o'dah oh, neh
kuh, na go'yoh seeh Na'wǎn ni yòh, na o'gweh dah.

17 Da neh' nǎ gǎh' he wa i'wa nò gǎh, thi ga gwee gòh'
thon daa weet ne Ju dea, thi ga gwe gòh' kuh, ne'neh-
huh' yo'ǎn ja dee nyoh de jot'hwa daa seeh.

18 O nǎh' na go'i o nya nih ne John, o i'wa gwe gòh'
he nòh o'wǎh syooh' shò wǎ oo wihi.

19 Neh ne John hwa'go nòok' o nǎh' de i'yas heeh

na go'i o nya nih, neh huh' he a'goh hoh'oh het ha yah'da deh ne Je sus, ha wăă, Iis gâh ne gâh' nânt'heh? O gii', neh' no yah' â ya'gwah ni'go â âhk!

20 Neh' no nâh' wa o wa yah'do wăht nâ'no gwah, neh ne'oo nâh', John ne Baptist sho gih'hah on'dyah â gi'yah do wăht, tha wăă Iis' gâh ne gâh nânt'heh! O gii', neh no yah' â ya'gwah ni go â âhk!

21 Da neh' ne' neh huh ni yò weh' chi dyò'is dah'ee-noh wee sòh' saa go jăht' ne deh sha'dih has'de nyah, kuh neh oh hăăt gih' ho dih'hă yăn dōh, kuh neh, ot hwa'is hăăt gihs ho non dye no'wah do'noh; neh' kuh, ne' got gah'deh, ne' de a di gah'gwe goh' dea ha go gah' gwa'ih'soh.

22 O nâh' ne Je sus det hos'nyeh oh ha go yă oh seeh, Sa jah'dân dih, she ji oo wih', kuh, ne John ne noh ot oh'dah shoh' e jat'gat hòh, kuh neh e ja'ook; he'neh oo wăh' sa di dok'hah heht' ne' de a'di gah'gwe goh; gah'soh'khaa det ga yee ih' sa yoh'dân dih; ho di'yah da'gwa gwah sa o wan di'yah da go eeh; de â'noh swee goh' sa â'no ook; ho ni'e yò'noh sa o wă noo heet; naeh ha di'yah daa deh no'ni dăăs neh naeh ne ga i'wi yòòh ho wa' dit hăăh'gwa nih.

23 Neh' dih no dăă oh, neh, so'dih gwa'nah ot â gi'gak dah de'o do dăăh'da niñ he'gyah'daa deh.

24 ¶ Neh huh no nâh' no'hah'shăh shoh' ne John saa yat'hă daat, o nâh' hoh saah ne' neh waa'gos nyeh dah gwăh' no gwah, haa yah'da deh ne John, A nah'ot sweh be'ak â ya gwa gâh, deh dye no gee nyoh he swah dooh? O gii', neh ne găă hah a on dah dōh no ah'gah dah?

25 A di nah ot swat gat'hwah so noh; he'neh huh' he sweh'sgwaah? O gii', neh no'gwah neh, o oh'dă oh hos yò'nyah dōh? Jat ga'â oh, neh ne'huh naeh neh hah'yeh dyoh ne' yoh gwi yòòh' kuh ne gòs hă'noo niñ' heh ya goo heh hă'no dyăn dah'gwa noh ne go'wăh go'was hoh.

26 A di nah ot swat gat'hwah so noh? O gii' neh no-

lō'gās daa nih! Neh' wach noh gwā'os, sha go'āh daa-
suh ne'huh ne go do'gās daa nih.

27 Neh' ne gāh' nā gās' ho dōoh', he'ga ya dōh, Sat-
p'ā'oh, hwa ee haht na geh'hah shāh o'ān dōoh' heeh'-
egat, neh' ā'as'yo nih heeh'se gat, hās' se nō on dyeh.

28 Neh' sāh'āh noh gwā'os, Neh' ha di'yah daa deh ne'
neh huh i gās' go nō gā dōh' he ye yah'da deh' ne ye'-
h, tāh'āh' deh' a go dyah'da gwa'ih sooh so gaah, nō'oh-
ā'no wa'nās' nōh no do'gās daa nih, naeh' he ni yōh dās'h
ne John ne Baptist neh gwaa' naeh na gwus' he os'-
hoh he'o weh' thā' nōh'do'oh'shā gwēn ni yōh Na'wēn ni-
ōh, ne Gai'wi yōs'duk i gās, neh' naeh si'gwa ho yah'-
la nās'gwat.

29 Neh, he ni yōoh' nō gweh' ne' wa o wan di'wat-
on daat', kuh na'di wis de'o ees, thai'wa yee ih Na'wēn-
i yōh' he'wa ā' nā nōh'do nyōoh, he neh huh naeh dya-
reh'dah'goh' ne baptisam ho nōn'dōh seeh'oh haa yah'-
adeh ne John.

30 Neh gwaa' ne Pharisees, kuh ne' de a di ya'nes-
āh'nyaah, deh ga'i wah' sho' wa ā' nōo nih', he'no go-
ee āhs Na'wēn ni yōh ha di'yah daa deh, heh, tāh'āh'
neh nōo nōo hōh neh huh deh dya'weh dah'goh ne-
ap tiam ho nōn'dōh seeh' haa yah'da deh.

31 [O nāh' ha wās' Na yah'da gwēn ni yōh,] Ga ā' o-
eh dih' nōoh, nōh dōo'sak he yā' o dās'k' nō gweh' nā-
ās' ga wa ji yās' deh' neh' neh, a ā'āh nōo gwus des-
a di yā' on dās'h'gōoh'?

32 Neh' des ha di yā' on daah' he ni yōh'dās'h na dik'-
āh' shōh'oh hā nih'dyōh hās' nont ge on'dah gwah, neh'
s' de ā' nōn da'dyas hōo nyōh, hā nōn dōh' kuh, Neh'
e gwā'oh da wa diih, tāh'āh' dih' dah de'swat gwā'h;
eh ne gwa dā'nōh se'ak, tāh'āh' dih' dah de'swa gah'sā-
is hāh syōh.

33 Neh' wach ne' sha'a yōh' ne John ne Baptist
hāh' neh de o'gō on dyeh' no āh'gwah, neh' gi h'shāh
s'one ge ān dyeh ne wine; da neh' niis ne swaa dōh',
leh' ho aah na nis he oo nōh.

34 Neh' naeh Noo wa'wak noo gwesh', heh ho'o yooq', ho dek'ho ni'a dyeh, haa ne'ge hah gwah huh, da neh' ne swas dgh' She swat'gat hòh' no'gwesh, no nyah'doo-wis, hane ga gah'was thah' kuh ne wine, neh ho non dāā oh na di'wis de'o ees, kuh no di wa'nahs-goh.

35 Neh gwaa' ne Gah ni'goh dos'hāh gagwe goh nok-sah'dah shoh ho nān'noh dgh heh tēh'āh deh o'yāh hē he ni ga'ye hah.

36 Da neh'neh, sha yah'daat ne Pharisees oh to'de-ān joos ne da'a ya dont. Onāh' neh huh' he o'yoq' hoo noh'soot ne Pharisee, neh huh' ho dyah'da dāh-daah oh that'hyoh soo dāh wa dek hwaah'gwah sāk ah neh na'a dek'ho nih ne, gak hwa'eeh.

37 Neh ne Sat ga'ā oh, neh' ne ya goo gwesh', ye nē-geh' he ga non da yāh', neh ne go i'wa neh'a goh, neh no nāh wah ā'ni non dook', neh huh gwah' hāh dyoh' ne Je sus hoo noh'soot ne Pharisee, ha yah'da dāh'daah de-ot'hyoh sot wa dek'hwaah'gwah sāk ah, dya'go'go hē gah neh huh' no'noh ne ga sē no gah'oh,

38 Neh huh de ya go dah'oh he de ah'sih da de nypā has ho'neh, yos daa hah, onāh' goh saah' ne wa o'wah-sih'do aa eh, o gah'sāh go ye āh dah'goh, neh' kuh shē-wah'sih da go e'wah dgh ne go geh'āh, oh dye ji gwaa yooq' gwah huh', naa sih'dah gēh, neh' kuh da ya'goh gah' no'noh.

39 Neh' dih, nonāh ne Pharisee, no do e syoh'gwē-niih' het'hoo yooq', shaat'gat hoh', neh' ne' waa da dāā, Neh' nā gāā' ho gwesh, te o do gās'da nih' gi hāh, aa-ha go yān deeh oh', nooh, kuh, he ni ya go gwesh'doh dāh, nā gāā ya goo gwesh', nōh'to wā yā o nyooq'; neh sē-āh ne go i'wa neh'a goh.

40 Onāh' ne Jesus tos nyeh'oh ha wā'oh seeh', si-mon, Neh' ne gāh' na gi'wa yāh ā go'o wiā, Neh ne' aa wāh, Sa di'o nyaa nih, sat'hyōō wiā.

41 Neh' naa yah'da doo gāh' no'ge o dok, de i'ye-heeh' naa'go go o da niih: neh ne' sha yah'daat wi'

ph de wāh'nyah eeh' ni gah'si yōh'sha geeh, ni ot'ge ot da nāh neh' sha yah'daat wis' naeh ni wus'hāh.

42 Neh huh dih no nāh' tāh'āh' deh'sho dii yāh' na'i-nyahk duk, do'gās o weh' de igwee gōh', do'saago i-ah'sā gwus, Dak'h'yōō wih, dih, ga š nōō ni gaah' weh', š'o no oh gwaak'?

43 Det hos'nyeh oh ne Simon, ha wāh'h', neh' ni wih, ah nōō' kuh' naeh, ne wee soh' do sa'o wā'i wah'sā-wus. Neh ne waa'wā ga, dah'syee is' hoh chyah'do-wet.

44 O nāh' neh huh, hō saat gah'dāh he'yeh dyeh, ne e'oh, neh' ne waa'wā ga ne Simon, Shee gāh nā gāh e'oh? Neh huh dwa gyōoh' he sa nōh'soot, tāh'āh' deh's'tōoh deh agaa wih' no'ne ga nos naa gāh'h'sih do'āht: ah gwa' naeh nā gāh' ne go gah'sāh wah o'gah sih'do-āht, neh kuh o gah'sih da go e wah dōh no geh'oot ne o nōh āh'h'gēh.

45 Neh' kuh ne tāh'āh' niis dah des'ge ji gwa yō-ōoh; neh gwaa' nā gāh' ya gōō gweh tāh'āh' ah sōh' ah'ago mii hāh he'de ye ji gwa'yōs daa'nōh ne gah sih'-lah gēh.

46 Tāh'āh' kuh deh soh'gaah no'nōh nak nōh āh'h'gēh; ah gwaa' nā gāh' ya gōō gweh o nōh gah sā nō gah'eh nah o'gah sih'doh gaah.

47 Neh' dih gai o nih' oh go'yā ga, Ne goi'wa neh'-kshāh, naeh he ni wee soh', des gai wah'sā gwāh; nah sāh'āh ne we soh' ok no oh gwah: neh sāh'āh he-re yah'da deh ne ni yōi wah'aah' shō do sa'yōn da'diit-nah'sā gwus, o s'tō'oh shō, kuh' naeh ti ye no oh-gwah.

48 O nāh' shaga wā oh'seeh, do se sa di'wah sāā gwus na sa i'wa'neh'ak shāh.

49 Da neh he'ni š nōn diih' ne shah gaat' de o nō-ān dōh', wā š nōh saa wāh' tho nāh' na di'yah daa gōōh', š'nah ot' ne gāh' nā gāh' ne gai'wa neh'ak shāh' ha-sh gwah' des ha'i wah'sā gwus?

50 O nāh' shaga wā oh'seeh ne ya gōō gweh', neh' e-

soo heet', ne sa i'wa gwën ni yòs'dos häh; Sga nòh' t-
nòh'do nyo'ook sah dân dih.

OTWAH VIII.

NEH no nàh' neh huh' shah aa wàh' ne nòh'gäh gäh,
hoh dân'dyos oh ga gwe goh' tit ha'weh doh ne ga
non da yän doh, ho dân't hää ni a dyeh, neh kuh ha'-
dah so'ön dyeh he ni yo'doh hoo'h'gweeh he ni ga i oh'-
däh he ni ga i wi yòhs he tã nòh'do oh'shã gwën ni yòh'
Na'wën ni yòh; da neh' neh, hää neh' ne' wos hää'
dek nii' sga eh,

2 Neh' ne wa di'yah da do gäh' ne wã no gweh, ne
sgo wa di jäh doh not hwa'is hã'et gäh, (o di ye nq'wahh-
hok) o nòh'so da i yoo'h' kuh, Mary, on'daa da dyaa,
Mag da le ne ja duk' ni ð non diih' na di'nis he o nòh' b-
wan di yah'dit gäh' he ye yah'da deh,

3 Neh' kuh ne Jo an na, ne' yòòh ne Chu za, He ro d
de o'di wah'nyã niih, neh' kuh ne Su san na, o nont'gah-
deh gwah huh' no yah'shoh, nòh'to wa yah'do weeh däh',
da wa di ã gòh' he ni yò dii yäh.

4 ¶ Neh' no nàh' got gah'deh sha o di yah'da yee ih
ga gwe goh' kuh da ð'neh daa nòoh ne ga non da yän-
doh, wa o wa yah doo wäht, de ga yã on däh gòh' ho yò-
äh dah'goh he tos nyeh'oh.

5 Ho ya'gäh oh no nòh'gwã an dyehs', ho nòh'gwã an-
dyeh sooh: neh' dih he'nòh weeh' wa o'nòh gwã an-
dih, o aah'ges'hoh' gyee oh ga ge on daht, don da go w-
nãas'gäh syok' naeh, neh' kuh ne jih däh oos'hoh'oh
neeh'tgäh wa dii dyehs' oh wa'dis aah.

6 Os däh'h'geh gyee oh ga'ge on daht; neh' shq' kuh'
naeh, no nãh' oh wa dii yaa gäh't, oh ga da gä'eeh, neh'
gai'o nih he dyo dohk' he ni yò'eh das'ha däh'oh.

7 Neh huh gyee' no ihk'da goo' oh ga'ge on daht, shah-
gaat da wën non doo dyaak' no ihk'dah, neh' naeh
oh dyó'di oo nyahk.

8 Neh huh gyee ne' yo an ji yòs'gäh oh ga'ge on daht,

wën non doo dyaak' naeh, egat' kuh de wăh'nyah-
h ni ga yee ih' nō sa yo găă is. Neh huh ni yòò weh
năh' o' i' wa gwe goh' shaăh' na găă oh to'e et', So'-
i gwa'nah ot ha oh'do dōh' no gwe nyōoh' ă ot'hon-
ak', hot hon deek' ne' neeh.

O năh neh, ha go'i o nya nih' hō wān'dos'oh, ho-
ih', A nah ot' ne găh' găn dooh'', nă găă de wa dă-
h'ge ăh'dah gooh'?

O Neh ne' aa wăăh, Iis' ech hi ya wiuh' nă swă'noh-
ok nah'soh o yăn deet' deh yoo niuh, he tă nōh'do oh'-
i gwën ni yòh, Na'wën ni yòh: neh gwa' naeh haa-
yah daa deh', no yah'shoh, de ga yă ăn dăăh goh' wa-
o'ăh dah gwah; neh haa di'dok hah naeh, tăh ăh
na' naeh ta'a di găh; hă nōok hah' gwah huh, tăh ăh
na' ta o dih'ni go'ă yăn daht.

I Năăh ne găh' ni yòh dăăh ne de'ga yă ăn dăăh goh;
h' no nōh'gwă oh neh'huh, na'a wăă nōh' Na'wën-
yòh.

2 Neh' no a'ăh ges'hoh oh ga'ge ăn daht, neh'huh ne
ă'no ăok; o năh găă's neh huh' wa'a yoh' na nis'he o-
h, waa'dis gwat no wăă nōh no năn'nyah saa gooh' he-
on dah'heh o'nōh, neh' ne dyăă gwah' sho ă ăn dii'-
gwën ni yòs', ăs ho di yah'da gòh' kuh.

3 Neh' naeh nos dăăh'gêh o ge'ăn dah oh, ne huh'
ih no năh' wa ă'no ăok' wa o'nōh ees hah' găă, wa di-
nōoh', kuh no wăă nōh; da neh' nă găă tăh'ăh
i ok'de ont, wah e'i wa gwën ni yòs' na eh găă's dah-
h, ga nyòòh gwaa', găă, oh gaa yoh' ne goh ni'goo-
gwus', sa di yah'dyee năht.

4 Neh' kuh no ihk'da gooh' oh ga'ge ăn daht', ne huh'
ih, no năh' ho nō'ô găh, wa ă nōh dăn dih, neh naeh
to'dih si'ăăh dăh no nă dii'wa dee nyoh, neh kuh ne'
ga nō nis'hăh, kuh' he ni ya wën det'găă'des yòh'-
ih he'dyoh heh, tăh ăh' deh aa oh' a wa da'wis aah',
ih, ne neh no nōh'gwă oh.

5 Neh gwaa' ne' yo ă ji yòs'gêh, ne'huh naeh, oh-
dye ăh duk he nit ga'i wa yee ih', kuh .he ni o năn-

nyah'si yòòh, no nǎh' naeh wa ǎ'no'ók, waa'dih sa-
nih, oh wa dōo nih' kuh, da wǎn'nǎh ni'gō iia.

16 Deh sōo gaah' nō'gweh, no nǎh gǎǎ' waa'jā doo-
dǎh, ga noh'jah a'a weh'sǎǎt, ga nōk da gooh' gih ahǎ
ha'a yǎǎh; neh huh gwaa' kuh gǎǎ wa'a nyòò dǎh' he
ye nyò'dah gwah, neh naa ga gwee nih' nǎnt'ha dii yah
nǎ'ān dii.gǎh he de yòh'hat heh.

17 Neh sǎh ǎh no gwee goh' nǎ yò'dah seh'de ooh,
gwah' tǎ ga i wa'ah hah gwǎs'dǎh gih ahǎh ǎ wah'wah de-
ooh tga gont' shō wah o yǎn deet heht, dǎ wǎn'di o gǎh'
kuh.

18 Swa dah'ni gō'ǎ ǎhk' dih he nǎ swa yeeh' no nǎh' ǎ
swa'ook: neh sǎh ǎh neh sō'dih gwa'nah ot ho yǎh' ǎ
o wǎ yoh' ne'huh; neh kuh neh, sō'dih gwa'nah ot ǎ
gǎ'gǎk de o yǎh, dǎ o'wah nyoh'seeh ne'huh ha'eh gwah
nǎ eh'he aak' a gǎh.

19 O nǎh' neh huh' ho di yos'oh haa yah'da deh, no
noh'ǎh, kuh ne' dǎ nōn dǎǎ'nōn deeh, tǎh'ǎh dih dah-
o gwe nyos'oh, na o wǎ'yah doo wǎht, neh dyo'i'wah
he'de a di yah'dah si aah.

20 Neh' dih na di'yah da do gǎh' nō wǎ'o wǎh, ho-
nǎh', Neh' ne sa noh'ǎh, kuh ne de swa'dǎ nōn deeh'
as deh' ta dih'si aah, de o nōn dō'ǎn jo nih' naa'ō saagǎh.

21 Neh' ne dōn daas'nyeht ha gō yǎ'oh'seeh, Neh ne-
huh noh yǎh', neh' kuh de ya gwa dǎǎ'nōn deeh nǎ gǎh
ne ye i'wa oos na'wǎǎ nōh' Na wǎn ni yòh, neh huh' kuh
nǎ ye yeeh.

22 ¶ Neh huh ni ya'wǎh'oh ne wǎ nǎ'hǎ doo gǎh',
ga o wǎ gooh' ho deh'noh daa hōh, kuh na gō i o nya nih:
neh na gō ya'oh'seeh, Sga nyò dǎǎ dii'gwaa he'dwah.
O nǎh' wa ǎ'nont hō'wah gǎǎ gōh.

23 Neh dih he'nōh weeh' ha di ga we'eh, ho ya'hǎh-
dah'oh wa oo dah' naeh: neh no yos'oh ne gō o wǎ
nǎ nōn dyeh ne ga nyò dǎǎh'gǎh; neh ne' wa o di nōh-
het' nō'ne ga nōs', oh ga'yah ga hǎ'ō'hǎ ǎh' kuh haa dǎ-
yah daa deh.

24 O nǎh' neh huh' nit ho nee nōh' ha yah'da deh'

'o wə yə' kuh, ho nəh', Sa di' o nya nih, Sa di' o nya-
i, edwa i wah' dōh. Det ho' dah' o h' o nəh', waa' is dāh'
gāh hah, kuh' he ni yō' des haa' nih dōh' he' ga nyō da-
: da neh' noh gyā' nih hāh, neh' kuh ne' tah waa-
eeh' shō.

5 O nəh' ha go yā' o h' seeh, Ga š o weeh' ni gaa yāh
swai' wa gwēn ni yōs' dōs hāh? Neh ne wa o' noh-
qāh, wa o dii' wa nāā' gōh' kuh, de o non da dā' o h' seeh,
noo no' o gweh dōh' dāh nā gāh! neh sāh' h' wae
wa' i wis' as ne gāh hah' kuh no' ne ga nōs', neh ne
ot' hon daat.

6 Da' neh huh' hwa dii' yōh haa' di ga we' eh he' to no š-
deh' ne Ga da renes, neh' de yō non dō' gāh dōh'
dilec.

7 Neh huh' dii' no nəh' ha deh' noh dah' gwaeh, ha-
h' da doo gāh' no' gweh' neh huh' oh' too dāt' daa ya-
h' he ga non da yāh, neh' no' nəh' jih' chi a' go sāh' na-
nis he o' noh, tāh' h' kuh de o' dya əh' dōh nas yō' nya-
h; tāh' h' kuh, gat gah' hōh ne ga noh' so dōh a' o-
h da' h' heh' o' ok, neh gwaa' neh huh' hon da' deh' sa-
h gwaa' noh.

8 Neh no nəh' wa o gāh' ne Je sua, dō' o h' sēnt hwa h'-
i, neh huh' waa' yah dye nāht' he' aa gat, neh ne' to-
h' has dōs' o h' ha wāh' A nah ot' ni h' a ga' dii' waa deh
h' syah daa deeh, Je sua Iis ne' Ya a wak' Na wēn-
yōh' neh si' gwaa he' ni eeh' tēh? Neh noh' go ya dō-
yōh' gwāh sēh' noh' dās ga' dōh ho ga nyat.

9 (Neh sāh' h' neh o nəh' chi a' go' i wis' ah seeh no-
nt' hwa is' hāt' gih nēnt ha di ya gāh' haa yah' da deh'
o' gweh. Neh sāh' h' neh' dōs' gā' o h' gāh' oo o h' no-
noos: neh' shō gāh' ne de gā' o we o daa hōh', has-
on dah' gōh' neh kuh ne de yon da dah' sih' da' noh' sōn-
h gwah'; neh gāh' noh' ta' yah' khōh' shō naas' hā' o n-
h' gōh, neh huh' gāh' wa o do nyaht' na nis' he o' noh'
' o weh' deh' dye nō gee nyōh.)

10 O nəh' ne Je sus' ho on' dōs' o h' ha wāh' A nah ot'
soph? neh ne' a wāh', Gān dyōh' go waa nəh: neh

ga i' o nih, he găn dyoh' go waa năh' na di' nis he' o năh' he-
wa yah' dyoh' seeh.

31 Neh nă wăn dă e' syoh gwaa niih', na' gă sâk' neh-
huh' de' a go ya do nyah' dăh' he' dyô no dees.

32 Da neh, ne' neh huh' o năn' dyô ôh găn dyoh' go-
waa năh' ne' gwis gwia, o năn' dek hă ni a dyahs ho' nă-
da deh: o năh' wa ô wăn dă e' syoh' gwăh' na' a go' năk do-
tes' ne' neh huh' shô ha' a di yoh' he wa di' yah daa deh.
O năh' wa go' năk dot hwa.

33 O năh' waa di yaa găht' na di' nis he o năh' haa yah'-
da deh' năo' gwēh, neh huh' hă saa' di yoh' he wa di' yah-
daa deh' ne' gwis gwis: o năh' ne wă nă ni dyoh' gw-
nehs dyô năn' deh has' dă ôh, deh swă' năn' da' dwă ni yoh',
ôh dwă năh' daat, o năn' năh' dăh' he ô wēh gwus' ga nă-
jôot, hoh' dwă' dih' sôht' ga nyô dăh' gēh; neh' năh'
wah' o năn' dă' is wēh' dăk.

34 Neh na' di năn' dă' ôk no năh' wa g' nănt gaa' tăh'
he' năh' ô wăh', wa g' năn' deh' gôh, neh huh' hwa g' năh'
het' ga năn' da yăh', wa g' nănt hăyô wih' ga năn' da gôh,
neh huh' kuh haa' di nă gēh' na di' yănt hoh' gē o năh'.

35 O năh' waa di ya' găh' syôôh wa g' nănt gat' hwah' sâh'
he nă da ya wăh; neh ne' wa ô wă yah' dă wăht' ne Je-
sus, wa ô wă găh' kuh năo' gwēh he' ô wēh' nit ho di ya'-
găh' ôh na di nis he o năh, neh huh' hăh' dyoh' he dă sâh'-
sîh' da dă nyoh' ne Je sus, hos' yôô niih', det hah' ni gô g'
yee ih' kuh: neh' ne wa o' năh' dyôhk.

36 Neh' kuh haa di' yah' daa deh', ne wa g' nănt gaa' tăh'
wa ô wăn di' o wih', he năn' da ga ye' âh' dăk ne găh' na di'-
nis he' o năh' ho wăn dăy nă wăh' dă' năh, saa' dăh.

37 O năh' nee găn' dyôh' gwa gwe gôh' ne' dă năh' dăh'
he' to nă' nă jaa deh' ne Ga dă renes kuh ne dă jô' hwa-
daa seeh ne' neh huh, wa ô wăn dă e' syoh' gwăh' nă-
dăh' neek he' ni a di yah' dă deh, neh sâh' âh' năah' dă ye-
dôhk' ho năh' dyôh' ôh. O năh' ga ô wă gôôh' shô dăh'-
năh' daa' hoh', neh huh' hes' ha we năôh' heh' tăh' dă-
dyôôh.

38 Neh' dih' năo' gwēh he' ô wēh' ha yah' dă deh' to di-

gáh oh na di'nís he'o nòh', wa o dō e'syoh gwáh' ne
a ya di'aak shō. Neh' dih ne Je sus, o'yah jih' shō
o gon dūk', ha wáh' kuh,

9 Neh huh' hō saa seeh' he di sa'nòh sòòt; neh kuh
yān deet' gh sō nih' he ni yò'i o wa nāh' nòh o'i oh'-
ha nō ya dye āhs' Na wēn ni yòh. O nāh' hoh dān'-
ga oh, neh kuh ne' ti ga nōn da gwe gōh' oh ta'di oo-
at he ni yò'i o wa nāh' nòh o'i oh dāh shōh ne Je sus'
o yeeh' haa yah'da deh.

0 Da neh huh' he ya'wáh oh, no nāh' ne Je sus' chis-
'yos oh, wa gh nōn dōh'es hōoh he'sa gō yah'do wāht,
h sáh'gh ne ga gwe gōh' hō wa'nō nòhk.

1 Neh ne' jat ga'gh oh, ha yah'da doo gāgh' nōo'gweh,
irus ha yaa sōh, neh ne'tā nōh'dō ok he'yont gā'nís at-
h: neh huh' hō yah'dye nāh'oh he de ah'sih da de-
ph' ne Je sus, neh no dō e'syoh gwa niih' ne' neh huh'
da a yoh' hoo nòh'sòòt:

2 Neh sáh'gh ne je yah'daat shō hō wi'yā yāh ne
gh, wus hāgh' nōoh dek nii' sga eh' ni ya ga os'hi yah'-
t, da neh' ne ye yas'hāh ya'ee yos. Neh' dih,
nōh weeh' hoh dān'dyō on dyeh', hō wā'yah do'es dōn''-
sh nōo'gweh.

3 Neh' ne ya gōo gweh, wus hāgh' dek nii' sga eh'
rōs'hā gee nòh o'nís heht chi yet'gwāh jiit gāhs; ga-
ee gōh' kuh neh huh' gō dāh'daah ne ya gōh'heh gōh'
di'yah daa deh nāgh'nōn de jāhs, tāh gh' kuh deh gaat-
h' nō'sas ha gō jāht,

4 Haas hō nee'gwaa nōn da yāgh', hoh dye yā o nyōoh'
ni yò'dohk daa dyeh' no dyah'da wih'doh; da neh' ne'
h o gon da dyeh' oh wā ni gwāh'jahk ne yet gwāh'jit-
is gwah.

5 Ha wāgh ne Je sus', Sōo' nah' ot' hoh dyō gyā o-
pōh' Neh' no nāh' ga gwee gōh' wa gh nōn dō hiih',
ter kuh ne' shah gaat' de gh nōn diih' hō nāgh', Sa di-
ya nih, hō sa'yah do'es dōn'dyeh' gān dyōh'go waa nāh,
sa yah'do āā gōh' gwah huh, neh' dih neh' dōh',
2' nah' ot' hah de yō gyā o nyōoh'

46 Neh ne' aa wăăh ne Jesus', Sôo gaah' ne gâh' hah'de yô gyă o nyôh: neh sâh'âh ne ge gah'â yô'ôh o ya'gâh'ôh he'gyah daa deh' ne ja go'jâh dah'gwah.

47 Neh' dih no nâh' wah e'gah'â yôoh' ne ya goo'gweh', he tăh'âh' naeh' deh a go dyah'dah seh'dôh, go-yah'don dah'daa neh' dya goh'dân dyos'ôh, neh kuh wah c'yah dyee năht' he'aa gat, wa o wa'i wa gwa'ih saha, kuh nee' ga gwe goh nôo'gweh', ne' nah'ot' ga i'ô nih hoh'to wa yă o nyôoh, kuh he'ni yôs'no weh' sa'yon-dôh.

48 Neh ne' sha ga wă'ôh'seeh, Go'ô wak, sgă'nh' sî-nôh'do nyo'ook: neh' se saa jăht' ne sa i'wa gwên ni-yôs'dos hăh; ga i'wi yôs'hă gooh' sah'dân dih.

49 Neh he'nh weeh' ah sôh' hot haah, ho yô'ôh sha yah'daat, da eet' he'to nôh'sôôt, ne' tă nôh'do ôh' he-yont gâ'nis at'hah, wa'wă'os, O năh' wah a'ieah ne' she-a wak: sâ nôh' dă es'no weh'ha'âh Na di'ô nya nih.

50 Neh' dih no năh' wa'ok ne Jesus des ho wă'nh' sa gwăh, ha wăă, Să'nh' sâh'dyôhk, ji wa gwên ni yôs'shō, neh sâh'âh naeh nă'jon dōh.

51 Neh huh no năh' hwa'a yôh' he ga nôh'sôôt, tăh'âh deh sôo gaah' nôo'gweh de o ga yah seeh, neh, ha'a yôh, neh' shō ne Peter, kuh ne James, John, neh' kuh nôôh'ni kuh no nôh'âh ne yek sah'da seeh ah.

52 Neh' ne ga gwee goh' wa s'nos dă o nyôoh, waa'dih ni go'et găht' kuh, neh' dya go'i wah; neh, gwa' ne' a wăăh, Să'nh' sâswas'da'âh; tăh'âh neh huh naeh deh a ga we'e yôoh, neh' shō ne go dah'ôh.

53 Neh ne wa o'was gaat gwăh' wa o wan dăn do nyah, neh' ho năh'nh dōh' he ga we'e yôoh.

54 Neh' ne ga gwee goh' sa go yah'dit gâh, ôh'ah' gos ôh'da yee nōoh' o năh, sha go'yas hōh' kuh, ha wăă. Sô gweh'da seeh' des'dăht.

55 Neh ne sa ga yôh' aeh ne' got hwa'is hăh; o no weh', kuh', dōn da'yont gâh: o năh' wa i'wis'ah uas'ha go dîk'hwa nont.

56 Da neh' ne' wa o dii'wa năă'gôh' ns' sha go nō-

deeh dōh: neh' dih ne waa'goh ni'go o nih' nā'gā'gak
so'gah' no'gweh de o'wa o wiih, he'noh o'wāh.

OI'WAH IX.

O NĀH' he a'go noo'goh, ne wus hā' dek nii' sga-
eh, do gāh' waa'go yoo nih, neh ne' gah has'dea-
hāh' ha go ya wiih, neh nāt''ho wā nā'noh do'ni aak ga-
gwee goh' naa di'nis he'o noh, neh' kuh nās'ha di'jāh'-
taak nooh tēah'hoi dāh'shoh.

2 Neh' naa go'yah dān'dyeh dōh, ē o'dit hāh'gon'dyeh
neh Na wēn ni yōh tē noh'do o'h'shā gwēn ni yōh, neh
kuh nāch'ha go di'jāh taak' ne go nook'daa nih.

3 Neh naa'go yā o'h'seeh, Sā noh' hah'gwis'dāh hā'swa'-
sah ne da e'swat haah'gwah'duk, tēh'āh' kuh ha'eh-
gwah na dah'dis hāh, kuh ne ye daah'gwah' na dā'noh-
shāh, tēh'āh' no āh'gwah, kuh no wīs'dah; sā noh'
kuh ha'eh'gwah ne da e'swa dyah'da wi'h'shā ge'a dyeh.

4 Neh' kuh ne ga'ā'dih gwa'o weh ni ga'noh soot hā'-
swaa yoh, neh huh' swāh dyon dahk, neh huh' kuh hā-
ji'swah dān dih.

5 Neh' kuh neh, son'dih gwa'nah ot ē gā'gak deh-
ech'hi gwāh, neh no nāh ē ji swa yaa'gāh' he ga non-
da yāh', swah gā'wāak jih ne' swah aih'dah gēh neh ē-
ga'i wa gwa ih'soh seek dā yō do gāh'do ook' haa di'yah-
daa deh.

6 O nāh' ho noh'dān dyo gwāh, de o non do'goh dōn'-
dyeh he ga non da yān dōh, neh' ho dit'hāh'go on dyeh'
ne ga i'wi yōh, neh' kuh neh' cha go di'jāh'do on dyeh',
ne' ti ga gwe goh.

7 ¶ O nāh' ne Herod ne tē noh'do o'h, ga gwee goh'
hwa'i wa'ook he'non dye'ā'nooh: neh' dih noh toh'ni-
go'ān dōh, neh ga i'o nih hā'non dōh gyeeh', Det hot'-
gā'oh ne John non da'deh sa'dōh gwah'gēh.

8 O yah'shoh o'h' kuh, neh' naeh neh, Eli as ho da'-
dyah do'dah sooh; o yah' kuh gyee, sha yah'daat no-
do'gās daa nih det hot'gā'oh.

nyah'si yòòh, no nǎh' naeh wa ǎ'no'ok, waa'dih saag-nih, oh wa doo nih' kuh, da wǎn'nǎh ni'go iia.

16 Deh soq gaah' no'gweh, no nǎh gǎs' waa'ja-doo-dǎh, ga noh'jah a'a weh'sǎat, ga nok da gooh' gih shǎh ha'a yǎh; neh huh gwaa' kuh gǎs wa'a nyòò dǎh' he-ye nyò'dah gwah, neh naa ga gwee nih' nǎnt'ha dii yǎh nǎ'an dii gǎh he de yòh'hat heh.

17 Neh sǎh ǎh no gwee goh' nǎ yò'dah seh'do ooh, gwah' tǎ ga i wa'ah hah gwǎs'dǎh gih shǎh ǎ wah'wah do-ook tga gont' sho wah o yǎn deet heht, dǎ wǎn'di o gǎh' kuh.

18 Swa dah'ni go'ǎ ǎhk' dih he nǎ swa yeeh' no nǎh' ǎ swa'ook: neh sǎh ǎh neh so'dih gwa'nah ot ho yǎh, ǎ o wa yoh' ne'huh; neh kuh neh, so'dih gwa'nah ot ǎ gǎ'gǎk de o yǎh, dǎ o'wah nyoh'seeh ne'huh ha'eh gwah nǎ eh'he aak' a gyǎh.

19 O nǎh' neh huh' ho di yos oh haa yah'da deh, ne noh'ǎh, kuh ne' dǎ non dǎs'non deeh, tǎh'ǎh dih dah-o gwe nyos ooh, na o wa'yah doo wǎht, neh dyo'i'wah he'de a di yah'dah si aah.

20 Neh' dih na di'yah da do gǎh' no wa'o wǎh, he-nǎh', Neh' ne sa noh'ǎh, kuh ne de swa'dǎ non deeh' as deh' ta dih'si aah, de o non do'ǎn jo nih' naa'o saagǎh.

21 Neh' ne don daas'nyeht ha go yǎ oh'seeh, Neh ne-huh noh yǎh', neh' kuh de ya gwa dǎs'non deeh nǎ gǎ ne ye i'wa oos na'wǎs noh' Na wǎn ni yòh, neh huh' kuh nǎ ye yeeh.

22 ¶ Neh huh ni ya'wǎh oh ne wǎ nǎs'hǎ doo gǎh', ga o wa gooh' ho deh'noh daa hoh, kuh na go i o nya nih: neh na go ya oh'seeh, Sga nyò dǎ dii'gwaa he'dweh. O nǎh' wa ǎ'non ho'wah gǎs gòh.

23 Neh dih he'noh weeh' ha di ga we'eh, ho ya'h'kǎ-dah'oh wa oo dah' naeh: neh no yos'oh ne ge'e we-nǎ on dyeh ne ga nyò dǎs'h'gǎh; neh ne' wa o di ngǎhet' no'ne ga nòs', oh ga'yah ga hǎ os'hǎ ǎh' kuh haas'yaah daa deh.

24 O nǎh' neh huh' nit ho nee neoh' ha yah'da deh'

es ho nyoooh, waa dāh swi'yòs dāh, de o'yah khoh' nāh' neh he a go'ya wiuh' na go'i o nya nih, h neh huh' a on dii yāh' he'aa di gat' ne gān-waa nāh.

' neh ne wa š non dek'hoq nih, wa o'noh daht' 1: neh' he'na o non da dā šhs' ne de yò'ih syoh k, wus hāš' dek nii' sga eh ni gah ach hiih.

Da neh huh' he ya'wāh oh, he noh weeh ha oh'-ah ho dā no yāh, de š non diih, kuh, na go'i o-neh na go'ya on doh, ha wāš', So'nah ot' ha-1' no gweh', ne gāh' niih'?

h' ne do sa o wa wā noh'sā gòh, wa š nih, John p tist; neh gwaa' gyee nā non doh' Elias; o-oh' kuh gyee hā non doh', Sha yah'daat naa'-hoh gā'oooh no'di do gās'da ni'ak det hot'gā oh. go yā oh'seeh, So di niis' swa doh ne gāh' niih' let hos'nyeh oh, ha wāš', Neh ne' Christ Naa'-h hya yah'da wāh.

āh' waa go'i wa ni yā dāh' waa go'i wis as, nā-oo gaah' no'gweh de o wa o wiuh, ne' neh, noh-h,

wāš', Neh No'wa'wak no gweh' wee sòh' o i'-š a'ya'gāh duk, neh kuh nā'ō wan dah'sānt naa'-hoh oh, kuh naa dih'sā no wa nās' ha di'yah-, kuh ne sha go'dii ya do nih, š o wa nyòh' 1, neh' kuh neh, sāh' dwā nā'hā deh' o nāh' t gāh.

Neh' naa'go yā oh'seeh ga gwe goh', Soo gaah', no'gweh ānt ho ga yāh'seek nā'ak non dā dyeh', la'dat gah'wah jih, neh. kuh' de ak no'ō wāh ne 1sont, šs hak'non dāh', gwah huh.

h sāh'āh neh', son'dih gwa'nah ot' š eh'he aak' h nya dook' ho'heh, š oh'dooh ne'huh; neh eh, son'dih gwa'nah ot' š oh'dooh ho'heh neh' š-h'heht niih na gi'wah gòh, š shvs'hā wiuh naeh.

h sāh'āh neh, ga š nā yò gāš is' š o'des dāh' 1', ne ga gwee goh' gi h shāh, he ni yo'ān jah a'-

o wās'teht, a'o da'dyah dah'dooh naeh, a wa dyo'ook gā-shāh?

26 Neh sāh'gh neh, son'dih gwa'nah ot neh & o daah dah gwak he'gyah daa deh, kuh' ne gwās'noh, & yā-gh' kuh haeh gwah No wā'wak noo gwah, haa yah'da-deh, no nāh' dānt heh, ant ho dye āh'dah gon'dyeh nva-oh hwah de a'gh sā'oh goh, kuh Nooh'ni, haeh gwah, kuh, no di'yah da do gāh'dih ha di'o yah'ge o.ngh.

27 Neh' dih nōh gwaa'o wih ne gai'wa gwēn ni yōh, neh huh gyee nek'huh ha di'h'siaah ne tāh'gh ta'a dii-dooh' ne' gā ee yaht he ni yōō weh' hā on dii gāh' Nā-wēn ni yōh tā nōh'do oh'shā gwēn ni yōh.

28 Da neh huh he ni ya'wāh'oh de gyoh', nooh, nōh-o daah, shah ga'at nā gāā ni ga'wā'noh'dāā, he'o'ah ne Peter, kuh ne John, kuh ne James, neh huh' hā a wee nooh' he dyō nōn da deh' ho dā nā yāā'nooh.

29 Neh'dih he nōh weeh' ho da nō yāh' nōh dwah'da-nih' naeh he gwus nit ha'goh soh'dā nōh, neh kuh nō-yo nyus'hāh, neh' ne nō'wah dah'āāh nōh'oo wāh'oh dyōs'dāāt heh'heht' gwah'huh.

30 Neh ne' jat ga'ā'oh; neh' ne de o'dit haah' de i-yus heeh ne' de nō gwah', neh ne Moses, kuh neh, Elias:

31 Neh ne de ga'gh saa'oh' he ni yōh'dāāh he'waa'yā do dah'sih, neh wa is'nyeh dā heh ni o'yah da'wāh'ah hā e'yōh seh, neh huh' gwah huh' hā g'i wa ye is neh' Je ru sa lem.

32 Neh' dih ne' Peter kuh ne' shah gaat' de & nōn diih', he'ni yō gwe nyōoh ho ni'dah was; neh dih hō-nāh' sho dii yeeh', waa di gāh' he'nōh de a'gh'sā'oh, kuh ne de i'yus heeh' dee nō gwah' ne' neh huh' de iit hō-o weh' ni aat.

33 Neh' he ni ya'wāh'oh no nāh' sa yat'hā daat hā yah'da deh, neh ne Peter ha wā'oh seeh ne Je'sus, Si-di'o nya nih, neh ne' neh huh'jih he'neh huh' i dwēh's; neh' dih ne, sāh nā yo'ook & dwus'gwa daat; sgat tis & gwus'go nyāh, sgat kuh ne Moses, sgat kuh ha'eh

gwah neh Elias; tãh'ãh de o'noh dõh ne' nah ot wa ãh.

34 Ah soh' sho hot haah', neh huh' wah jih gyon dyeh, neh' wa o non dõ o nos'duk: neh ne wa o'noh dyohk no nãh' wa o'noh jih gã weh sãh.

35 O nãh' da ga wã nit gãht' noh jih'ga gooh waa doh', Neh' ne gãh' nã gãã' ne'no'oh gwah' He'aa wak: neh' she swat'hon daat.

36 Neh' no nãh' shah ga wã nãn daht' sha oh'hwah ge'-ah sho ne Je sus. Neh wa dii'wah sã nõ niih' sho; tãh'ãh' deh soq gaah' nõ'gweh de o'wa o wih, ne' neh dwã nis'hã dee nyoh, ne nõh o'i oh'dãh shoh' wa ã'ngot-gat hòh.

37 Neh huh ni ya'wãh oh, no nãh' o yah' sa wã'nis hã-dãh', o nãh' shah det'ho nõn'dyah dãh'doh ho nõn da-dah', got gah'deh nõo gweh' oh to wan dat.

38 Neh ne jat ga'ã oh, neh ne'sha yah'dat nõo'gweh he ni gãn'dyoh gwah de oh'sãnt hwah'oh, ha wãã', Sa di'q-aya nih, Oh go ya dõ'e syoh'gwãh he sat'gat hòh' ne'aa-wak: neh sãh'ãh sho' sãt' a gek'sah daa yãh.

39 Da neh' gããa, not hwa'is hãh wa'o yee nõoh, da-wã nõok' gããa oh tah'sãn tòh; neh' kuh gããa ne da-o'yah da gwis yõoh, da gaa'wãhs diit gãht', kuh gããa (haah sa'ga ãnt,) wa o'yah da gwããa hõoh' kuh gããa; o-nãh gããa' sãh gãh' sho tõ'sa o yah'dat gah.

40 Neh' kuh neh' ke ya dõ'e syoh gwaa niih' ne she-i'õ nya nih', nõo'sa o wã yah'dit gãh, tãh'ãh de o di gwe-nyos ooh.

41 Neh ne' tos nych'oh ne Je sus, ha wãã', O iis ne' deh swa'i wa gwën ni'yos dõh swa ãh'gwã no oh' nõh swa'-wa ji yõh dãh, ga ã nã yõ'nis heht' dã dwa'di aak', ã dwa'-gãh ni go'is dõ ok' kuh he swa yah da deh? Da ces haah' nees'ha wak.

42 Neh' dih nah'soh sho da eh, wa o'eh dah'is na-nis'he o nõh, da o'yah da'gwis yõoh' kuh. O nãh ne Je-sus' waa'is dãh not hwa'is hããt gih, sa o jãht' kuh naak'-sah'aah, neh' kuh ho sa o yah'dõh nõõh'nih.

43 ¶ Neh' ne ga gwee gòh' wa o dii''wa nă'gòh he-ni ah'has des'yo wa năh' Na wên ni yòh. Neh' dii he-nòh weeh' ho dii wa nă'g wus' hah de yò gwah'da gae', naah de yò i'wa gee' he nò on dyeeh' ne Je sus', ha gə-yə'oh'seeh na gò'i o nya nih,

44 Neh huh' he wah'səht nă'gəə' he ni yò wə'noo'geeh, he swa oh'do ga'ən dōh: neh səh'əh Nə wə'wək noo-gweh' neh huh' hă o wə yah'dat gah' ha dis'oh dah'gəh noo'gweh'.

45 Neh' dii neh', təh'əh de o'di'ni'gə'ə yən dah'qoh nă'gəə' he ni ga'wə'noh'dəə, neh səh'əh, no nən da wəh'da dii ga'i o nih, de o'di'ni'gə'ə yən dah'qoh: da neh' kuh ne wa o was ha'nihk na'ə wə'ən dōh he'na o wə'noo'wəh.

46 ¶ O nəh' oh ta dii''wa geh ha nooh na di'yah dii, ne ga'ən dii gwa ni gaah' he'ni ə nən dii si'gwaah ə'oh'sə'no wa nă'gək.

47 Da neh' no gəs'oh ne Je sus' he'ni dwə'noh dō'nyoh əyòh dəəh he to nən'nyah saat, de o'yah dah'gweh' naak sah'aah, ha yah'dak ah' hòh'dyoh,

48 Neh na gə'yə'oh'seeh, Sən'di'gwa'nah ot' ə o wə'gòh' nă'gəə' hak sah'a ah na geh'sə'no gəo', was'ge'gəh ne' neh; neh kuh neh, sən'di'gwa'nah ot' ə o gee'gòh', wa o wə'gòh' ha'eh gwah ne ta geh'hah'oh: neh səh'əh haa yah'da deh' na gwus' he os'toh ne' swa gwee gòh', neh' sha'yah daat ne' neh, ha go wa năh.

49 ¶ O nəh' tos nyeh'oh ne John, ha wəə', Sa di'nya nih, oh sha gwa gəh sha yah'daat sah səə'noh' he-dye'əh dah'gwah sha gə'yah'diit gəə's' Na di'nis he o nōh; o nəh' oh sha gwa'is dəh, neh ga'i o nih' heh, təh'əh shah gaat' deh əə'gweh', he'gwa nən də dyeh.

50 Ha wə'oh'seeh ne Je sus, Səə'noh' əs he swa is'dəh: neh səh'əh ne təh'əh i'gəə' dah de yò gwa do gəh'doh, iih ne'huh she dwah'ni gə'ənt.

51 ¶ Da neh huh' he ya'wəh'oh, no nəh' shah ga'eeh, neh', heh tğəh' həs'ho'wə'əh, neh' ne wa əh'ni gə'ə'aah ne Je ru sa lem ə'ənt'gə'ən dək.

52 O năh' ho dăh' hōh syōh' nă gū'di ŋat, neh' no nōh'-
in dyōs'ōh he o di yōs'ōh kuh ho di nōn daa gōōh' ne
ama ri tana, neh' huh' ǵ o wās yō'nya nōōs he'ō weh ǵ-
h'āga dii yahk.

53 Neh' ne tăh'ăh deh tō wă gwăăh', neh' gai'ō nih',
jă he ni a'gōh soh dăăh, Je ru sa lem sho ha'eah.

54 Neh' dii na gō'i'ō nya nih, James kuh ne John
a yat'gat hōh' nă găă, neh' ne'ō năăh', Syah da gwën ni-
b̄h', neh' găh' ne sa gaa yăă' neh, a e dwa'i wis as' no-
s'dah ne gō'ō'yah gēh' ōn'da weet', a'ō dii wah'dōht,
jă huh' nōō ya wăh' naeh' he'ni o yō'ăh' neh, Eli as'.

55 Neh' dii ne' det hō'dih sa de nyōōh', wa gō ya'is-
ăh' kuh, neh' neh' ha wăă, Tăh'ăh deh jă' nōh dōh' a-
h' gwah' sho nōh ot'hwa is'yōh dăh' niis, i waat he ji-
nă'da deh.

56 Neh' săh'ăh Nō wă'wak' nō gwēh' tăh'ăh' neh' de-
yōh dah'gōh neh, as'ha gō'i wah'dōht nōō gwēh, neh'
waa' nōō'sa gō yah'da gōh. O yah' det ga nōn daa yăh'
năh' he'ō weh' hes ho ne nōōh.

57 ¶ Da neh' huh' ni ya'wăh'ōh he'nōh weeh' hă nōnt'-
a ineh', ha yah'da dō găăh' nō'gwēh ha wă'ōh seeh,
yah'da gwën ni yōh', Neh' nă gōō'nōn dă'dyeh seek' ga-
pōōh sho he'ō weh' hă se' nō ōn dyeh.

58 O năh' ne Je sus ha wă'ōh seeh, Neh', no nōn dya-
se nyōh' naeh neh nōh'gwat gwaah, kuh ne' jih dăh-
ga'hōh'ōh' o nōn'deh să dōh, naeh; neh' gwaa' naeh,
tō wă'wak' nō gwēh', tăh'ăh' de o yăh' he'ō weh' nō'-
nt gō'ān dah'gwaak.

59 Neh' kuh ne waa'wă'ōs no yah', Dak nōn dă dyeh.
leh' gwaa ne'a wăăh', Syah'da gwën ni yōh, neh' yaa-
h' dak nōk'dōt has' nă eh'sa dō'nōh naah' nih.

60 Ha wă'ōh seeh ne Je sus', Neh' sho' she yat'gah-
ăh' no ni'ee yōōh' sha gō'dih saa dōōh' no ni'ee yōōh':
oh' dii, niis ne' sah dān dii', neh' set hăăh'gwaa'nōh
la wën ni yōh' tă nōh'dō qh'să gwën ni yōh.

61 Neh' kuh no yah' gyee, ha wăă, Syah da gwën ni-
ōh, neh' niis nă gō'nōn dă'dyeh seek; neh' gwaa niis'

yaa eh' neh dās ke nqō' nyō nqōh, neh' tē nīh' dyaē hē-
dwak nqō' sōōt.

62 Neh naa wē' qh seeh ne Jesus Deh sōq gaah' nqō
gweh no nāh' wa ye nqōh ne yeeh' da gah' hat hwa' hah'
nqō' gāh' kuh he ni dyo dye ēh' hah' dōq' wā' ga nāh' tē-
ēh' tah de ga yee ih' naeh ne neh' neh' kuh' ha' a yph' hē-
hā nqō' dō qh' shā gwēn ni yōh' Na' wēm ni yōh.

OIWAH X.

NEH no nāh' shah ga' at nā gāē nqō' ē' oh' dāh, jah' hē
ni ē' nqōs hāē' no yah' ne' waa go yah' da gā' ya dā
Na yah' da gwēn ni yōh, neh' ne' dea di yō' hē' hah' nqō'
waa' go hōh' he a' gōh' saa gat hā' an di yōh' naah' dā gē
nqōn da gee, kuh hō di' nqōs s' a' gwā' o nyōh' he o wēh' hāē
heeh' ne' a' o hwaē.

2 Neh' dih' naa go yē' qh seeh, Ga i' wa gwēn ni yōh'
go waa nāh' hā ga' yānt hwa' gwā' gāk, neh' gwa' s' a'
dōh' gaah' ah' na di' yānt hwa' gwā' s' a' neh' dih' ga' i' gāē
she swa' dō' ē' syōh' gwāh' Na yah' da gwēn ni yōh' hā gā-
yānt hwa' gwā' gāk, neh' na' a' gōh' hōh' syōh' nā' nqō-
dyōōh' daas' a' a' di' yānt hwa' gōh' hō' yānt hōh.

3 Swah' dān dyo' gōh: jat ga' ē' qh, neh' shah' gāē' nqō'
de yō di' nqō' gā' ont o di' hwa' s' hōh' qh' hah' da wē' nqō' dya'
ne taa' yō nih' heh, oh' gwa' haht.

4 Sā nqōh' hā swaah' sōqōh' ne' gat gwāh' dah, kuh' ne'
yek hwa' dah' gwah, kuh' nah' dah' gwah; sō' nqōh' sō' gāē'
dā yeeh' hi' nō' nyōqōh' no aah' gēs' hōh.

5 Neh' kuh' ne' ga' ē' gwa' o wēh' ni ga' nqō' sōōt' hē-
swaa' yōh, neh' ē' di' swa' dye' ānt nā' swih', Sō' nqōh' gā'
gāk' nā' gāē' ga' nqō' sōōt.

6 Neh' gih' shāh' neh' kuh' ē' hā' dyōn' dāh' ne' nqō' nqō'
ti ga' i' wi yōōh' ni oh' ni' go' oh' dāh, neh' kuh' ē' wān' dāh'
hāh' nāh' iis' ne' swah' ni go' i' yōē' dōh: tēh' ē' gā-
shāh', chā' di' swa' a' wāh' shō' neh' swah' ni go' i' yōē'
dōh.

7 Neh' shō' shah' ga' nqō' sāt' neh' kuh' ē' swa' ē' hōh' q-

4. neh' § awa'dek ho'ni aak, neh' kuh § swaa'ne gee-
 uk' na gwa'nah oh'dgh shoh' § dya'chi ya'wi a dyeh;
 5. neh'gh. neh' ha dyi'oh daas neh huh' hah de ga-
 rah', he ni a'yah da no oh na'ot ga'nyah gi'aak. §
 6. § awa non dih'don'dyeh seek' he ga noh'se doh.
 7. Neh ne ga § gwa'o weh ga non da yeh' § awa yoh',
 ech'hii gòh' kuh, i swaak' na gwa'nah ot § on dii yeh'
 swas gat.

§ jesh'hi jəht kuh no di neok'da nih', ne' neh huh'
 nih'dyoh; neh kuh nə yesh'hi yə'os, Neh ne' tə-
 a'dəch'sah gwən ni yoh Na'wən ni yoh, dos gə'oh o-
 a ni gaa deh' he swa yah da deh.

1 Neh gwa' ne ga § gwa'oo weh' ni ga non daa yeh'
 swa yoh, § gə'ək deh ech'hi yah'dah sə'noo nih, swah'-
 a'dih' sho neh huh' hoh sweeh' he de yo'non da'gwən-
 i myoh' ne' neh, § swih' kuh,

2 Neh naah'de yoh gə'gee he'swa naa geh ga non da-
 h, nòh gə'nəh dak heh'oh ha gwa'yah da deh, neh' neh
 pa gwa'go eeh, neh huh' sa ya'gwa gon duk heh swa-
 a'da deh: neh'huh gwa' naeh, neh gwa'a' sho o do-
 i qoh swə'noh'dok nə gə'ə, neh' neh, tə'noh'do oh'-
 i gwən ni yoh' Na'wən ni yoh, dos gə'oh ni gaa deh'
 swa yah'da deh.

3 Neh gwaas nòh gwə'os neh neh, sah gwah naeh
 §'oh heh nə yo'yah daa wəh' ne Sodom ne' neh
 §-ni's'hə deh, naeh ho'i gə'ə ga non da yeh.

4 Ga ne oh' heh', syah da deh' Oho ra sin t ga no oh'
 h, syah da deh' Bethesda! neh huh' gih shəh teh-
 a'wəh syoh ne Tyre, kuh ne Sidon, he ni ga'i oh'daa-
 wa nə' ni ya'wəh oh nīs' he swa yah'da deh, o nəh-
 " naeh don da o nəh ni'go ən de myooh, ga §h'dəh-
 h nòh'si yoo waa nə's, oh gə'h'gəh' gwah huh' oo sa §-
 i dyon duk.

5 Neh gwa'a, neh sah gwa' naeh ti gə'oh? he nə yaa-
 h' ne' Tyre, kuh Sidon, no nəh' də'awa'n'dyah doo-
 ot, nīs ah' he swa yah'da deh.

6 Da o nəh nīs', Capernaum, nīs ne gə'o'yah gəh'

he yòò dōh'k he'noh de ye sa'ah saa qh, ha-nis'huo'ngh-
gēh' naeh' hē wah'sāh dō'qk.

16 Neh' haa yah'da deh nās he'swat hōa daat', wa'ga-
hōn daat' nāh' iih: neh kuh haa yah'da deh' nās hē'wa-
gāh'syo nih wa ge gāh'syo nih nāh' iih; neh kuh
haa yah'da deh nās ge gāh'syo'ni h wa o gāh'syo'ni
kuh ha'eh gwah ne ta geh ha' qh.

17 Neh' neh, o na'eh sho di'yo qh' ne jas dōk'ni-
nōh hāh, neh ne' sē'noh' ti o nān det'gāh da dyeh' he-
nāh', Syah'da gwēn ni yōh, ha'eh gwah na di nā hē'noh
dyak hi yān nōh dō nih', wa dye āh dah'gwah he ni nāh'
nōh'dāh.

18 Neh na go yā'qh seeh, Neh' ne'yat'gat'hwah'qh M-
nis'he o nōh' shah gaat nōh dwā'ni hōh he'noh qō'ni
da na'dyah dāt' ne gē o yah gēh.

19 Jat ga ā qh, neh nōh gwah'haa dees yōh ne dō'wāh-
gāh'syo'k nōh ha'is dah'shōh qh kuh neoh hāh'eh daat'gēh,
neh kuh neh' heht'gēh' ā she swat hāh'go qōk hōni'āh-
haa dees shāh ne she swah'ni go ā swā'ās na nā'he'noh
neh kuh neh deh tah'gwis dāh tōn da ga ye'āh dōk'ni-
gwis dāh a'e swa yā'ās.

20 Neh huh' na eh nā gāh sē'noh gwa'a ā swā'gh-
hō'qhk, heh' o gwe nyōōh' ā dyeh'hi yā'noh dō'qō'ni
di'nīs he'o nōh; neh gwaa', sah'gwah swa dōh'he'ph'g-
ōōk' he gē o'yah gēh na eh he swah'sē nā o nyōh.

21 Neh he ni dyō'is dah'ee nōh, ne' nah he'qō'ni
hō dōh'hō o's qh ne Je sua, not hwa'is hāh gōōh, hē'wāh
kuh, Oht'gō'no o nyōōh, O Hah nih, Syah'da gwēn ni
yōh' ne gē o'yah gēh, kuh ne yō'ān'jah gēh, heh'āh-
yah'seh daa ni h' nā gāh nōh o i oh'dāh shōh' ne dā'āh-
gōnt', kuh' ne go dyā'noō ni h, o yān deet' neh she yā-
nya ni h' no'nōn dō nih'a'ah: dō gāh' neh kuh' ni yōh-
dāh, Hah ni'ih'; neh huh' sēh'āh, ni yōh'dāh, ne'ni
yōōh' he deh se'gaa neeh.

22 Ga gwee gōh' he ni yō'i waa gee' ha gi'wa go'qō'ni
Naah'ni h: tēh āh kuh deh sōō gaah' nōō'gwah' dees
yān deē ih' sō gwās'āhō No'aa wak, neh' shō' Noah'ni h;

ah kuh ne', so gwas'ahq Nooh'nih, neh sho No'aa-
 ah, neh' kuh haa yah'da deh son'dih gwa'nah'ot No'-
 ahwak' & tho ga yah' o yan deet' & s'ha ga'o nyah.

23 ¶ O neh neh huh' hwaat'gah dāh' haa di'yah daa-
 ah nā go'i o nya nih', a dah'seh dōh'gōh kuh ha wā',
 dāh'oh' no gaah shōh ne 'gaa gāh' ne nōh o'i oh'dāh-
 qh' niis' ne swaa gāh,

24. Neh sūh'āh nōh gwa'oo wih, Neh no nont'gah deh,
 u'di do gās'da nih, go wāh'go waa shōh' kuh, ne' de o-
 n dō'ān jō'nis qh na'a di gāh ne nōh o i oh'dāh shōh
 ān ne de swa'gaa neeh, tūh'āh' naeh de o'nont'gaa-
 sūh; neh' kuh na'ā nō'ōok, ne nōh o i oh'dāh shōh
 ān ne' swa ook hah, tūh'āh' naeh de o'nō'ō gāh.

25. ¶ Neh ne' jat ga'ā qh, ha yah'da doo gāh' ne ga-
 a'nea hāh' hah ni'go & yan dat hah, de o'dah qh, neh' ne
 u'oh'ni go'āk dōh, ha wā', Sa di'ō nyaa nih, a' nā-
 jeeh' nā ga gwe nih' & wa ga wā'teht ne wah o'i wa da-
 jah' yoh heh'ōo weeh?

26 Ha wā'oh seeh, A nah'ot' ga yaa dōh' ne ga ya'nea-
 ā gōh' a ni yōh'dāh', swā nōh'sah haah'?

27 Neh ne' det hos'nyeh qh, ha wā', Neh nā es'no qh-
 waak Ma yah'da gwēn ni yōh', Hya'wēn ni yōh, āh sye'-
 ādōk nee sū'nyah sa gwee gōh, kuh nee sat'hwa is'hā-
 wee gōh, kuh nee seh'has des'hā gwee gōh, kuh nee
 u'go & gwee gōh; neh kuh' neh huh' nā es'no qh gwaak
 a de jū'qōh sa nee gāh' niis he'nih sa'dah no'qh gwāh.

28. Neh naa wā'oh seeh, Neh nōh'syee is he dō dah' sea-
 yeh: neh huh' nōh jeeh', neh' & ga gwee nih' āh'ōo heeh.

29 Neh' dih no'gaa yā', ne' neh huh' da'o da dēe dōs'
 a tga'i wa yee ih' i gāh, ha wā', So dī ne gāh' ne
 a ya gyā nōh'sa nee gāh'?

30 Neh ne' det hos'nyeh qh ne Jesus, ha wā', Neh
 nyah'da doo gāh' nō'gweh, Je ru sa lem' hwah'dān dāh,
 wī cho hwa eet, neh ne' sha go'nōh set'hah wa'ō wa-
 ne nōh, wa'ō wā' yō'nyah aih, wa'ō wā'yā's'daa'nōh,
 ah; o nāh' sho nont'hā daa dōh' haa yah'da deh, hah-
 a'wah sūh' nōh' ni s'we e yōh', he ni yōh dāh.'

31 Neh dih ne' wah o dc he'n' g'wäh neh
 hoe'gwaa nōn da'eoh, ha' g' naa yah dōn
 hwus; neh' no nōh' so th si gwa'a gwa'a neh
 nōh wān dih' ho āh'dah geh.

32 Ha eh gwah' kuh ne I te no nōh' neh kuh' neh
 he'ōō weh, neh kuh' nit ha wee nōh' hot gāt'hwah'ōh' d'
 gwaa' kuh a eh' nōh wān dih' ho āh'dah geh.

33 Neh gwaa' naa yah'da doo gāh' ne Samari'tān, h'
 nōh weh' hat ha'i neh, neh kuh' ho yōh'ōh' he'ō weh' he
 yaa'hāh: neh' no nōh' wa oō gāh', neh nōo dāh'ōh'.

34 Neh ne' wa o'yah doo wāh, neh ne' wa o'yah dō
 nyōōh', he'ō weh' ho wā yāh'da nōh; o nōh', tās
 gwah huh', hwa g'ont hwah'ōōh, neh' kuh ne' a ghwah'
 hee hee nāh' neh huh' da o'āā dāh', neh huh' kuh' hwa'
 oō yōht' he' gus wāh'gāh' ni yōnt, oh toos nyeeh' kuh.

35 Neh no nōh' wah oō hāht', no nōh' wāh'ōōh' dāh'
 de gah'si yōh'shā gee' to dah'gwāh, neh' toe wīt' na nōh'
 sa gwēn ni yōh, ha wā'ōh seeh' kuh, He sa'de i dō dāh'
 neh kuh ne doo'dih gwah' nāch hat'gā'ō nāh' neh, h'
 gwaa, neh' no na'eh dānt geh, o nōh' ās gō gāh'ōh'
 gāh.

36 Ga g'ni gaah' nā gāh' neh, sūh' nā nōn dāh' hāh'
 sūh' nōh'de nyōh', de yān' nōh sa nee gāh', nā gāh' hōh'
 ne' neh huh' waa'yah dye nāht' haa di'yah dāa-dāh' ne-eh
 go'nōh set haah!

37 Neh ne ha'wāh', Neh kuh' naeh ne' wa'ōp dāh'
 O nōh' ha wā'ōh seeh' ne Je'sus, Sah'dān dāh, neh kuh'
 nāh' iis nōh'jeeh'.

38 ¶ O nōh' neh huh' he ya'wāh'ōh' he'nōh weh' hō
 nōh'dān dyōōh, ga nōn da doo gāh' he'ō weh' he'ō yōh'ōh'
 neh ne ye yah'da doo gāh', Martha ye yaa'ōh, oh tō'wā
 nyeeh neh huh' he'ō wā yōh'dōh he go nōh'ōōh.

39 Neh' ne de yōn'dāh nōn deeh', Mary ye yaa'ōh'
 neh huh' ha'eh gwah' da'yōn dyāh' ha dāh'āh' dā doo
 nyōh' ne Je'sus, neh ha'eh gwah' ne wah e'i yōh'ōh'
 na'wā nōh.

40 Neh gwaa' ne Martha, wee sōh' de ya'gāh' nōh'de

'oh' he' dā ɔ wən dii'wah nyāā nih; neh kuh go-
'oh haa yah'da deh; neh ne ga wāā, Syah'da gwən-
doh, tēh'āh gāh, deh tah'gwāā dāh he sē nōh'doh, 'heh
yah'dat gah'wāh ne de ya gya dāā'nōn deeh, a gōh'hōh-
ah' shō dā gii wah nyāā ahk? neh dih neh' she't-
as' nē'yō gye nō wāh.

1 Neh ne' det hos'nyeh ɔh ne Je sus, sha ga'wā ɔh'-
h, Martha, Martha, neh ne sa de'yā ɔ ɔ ɔ dōh wpe-
' kuh o'i'wa geeh, ne de sa'de yāh'hīh da nih,
2 Neh gwaa', ne joi'waat de yo dō ān'jo ɔh; neh'
h ne Mary go da dā gwah'seeh, ne' wi yōō ne'gwa,
3 kuh ne tēh'āh' naeh' tō ɔ sa yōn da deh'gwah.

OI'WAH : XI.

JEH ne' neh kuh' ni ya'wāh ɔh, he'nōh weeh' 'ho dā-
nō yāh ga doo gāh' he' ɔ weh, neh no nāh' wa'ā-
gāh'āh', sha yah'daat na go'i ɔ nya nih ha wā'ɔh seeh,
ah da gwən ni yōh, da gwa'i ɔ nyāh' he'nā ya gwa yee-
ah' nā ya gwa'dā nō yāh, naeh' he'ni o yee āh ne
ha ha go i ɔ nya nih' na go i ɔ nya nih.

4 O nāh' ha go yā ɔh seeh, Neh' no nāh' ā swa dā nō-
āh', ā swih', Gwah nih' ne gā ɔ'yāh gāh' chih dyōh,
hā nōn dō'gāh dih'gā ɔ ɔ ɔ. Gaa yōh' nech hā nōh'do-
'shā gwən ni yōh. Neh kuh he ni di'sah ni gōōh'dāh
h kuh ni yāā wāh', naeh' he ni dyōh'dāh ne gā ɔ'-
hā gāh, neh kuh' kuh ha'eh gwah nā yōh'dā gāh ne
ān'jah gāh.

Da gyōh' he ni wa'dāā nē'hāh hōn dyōh', ne' swā-
shā hōh nō gwah'gwah.

Neh kuh neh, dōn da gwa'i'wah sāā gwus' nō gwa'i-
'seeh aak shāh naeh' nih he de jak'hii'wah sā'gwah seh
ā hii wa'neh aa gih. Sā nōh' kuh neh kuh' hā gwā-
h hā dyō'gwah m'goo da gōh; neh gwaa', shō, ne
gwā'yāh dōh'nō ɔ ɔ ɔ' ha yah'da deh' naeh'ni go'et gāh.
Neh na go yā ɔh'seeh, Ga ān'dih gwah ni a'yāh daah'
ni swa diih' ā ɔ de oh'sā yān daah', neh na'eh syah dō-

wāh't' naah de'wah sōn tāj, a'eh sē'os, kuh, Gya dā'ēh,
sāh ni yō'āh gwaa geah' go yat'ha' dōh:

6 Neh sāh āh, nō gya dā'ēh hat ha'i neh' ha gyah' dō
wāh'oh, tāj āh di' deh tah'gwā dāh deh sa gyāh' naa
gyāh' he'aa gat?

7 Neh ne' dānt has'nyeht nō gyeh, ānt hāh, Sā-nēh'
dā gāh'ni gōh'hāh'gwāh: o nāh' gah hoo dōh' Kē'gāh'
ho'ga ānt, neh' kuh ne ke a'wak ahōh o nāh' dō gāh'
ō gwāh'tōh ga nōk'dah gāh; tāj āh' deh aa oh' dōn dā
gaat gāh' nōn'da gōō yōh.

8 Neh nōh gwā'as, Heh tāj āh' naeh' de'o gwe nyōh'
nōn'da at gāh, nōn'da oo yōh', neh shō on da ga'i o nāh'
ho'nōn dā'oh', neh gwaa', ānt ga'i o nih he'soh jih ānt
ho'i wa gā nyah'dō oōk', ānt'haat gāh, ānt haa oh' kuh
ga nyōōh' shō he'nōh de'o dō'ān joo nih.

9 Da neh' nōh gwā'os, Sa dō'e syōk, ā ye'āh' ni
neh tga'gōnt'; jih'saak, āh see gāh' ne'huh tga'gōnt';
jāh daa'nōoh, neh ne'huh ne' tga'gōnt' dā ye'sah ho'ga
dyāha.

10 Neh sāh āh naah'de yō gwēh'da gee ne yōn dō'e
syōh'gwah, ye yee nōōs' ne'huh; neh kuh haa yah'de
deh ni'ha'saas, has hāh'nyehs' ne'huh; neh kuh haa
yah'da deh naa yāh'daa nōh' dā o'deh ho'ōn dyāha, ne'
huh tga'gōnt'.

11 Neh' gih shāh naak sah'sah ā o dō'e syōh'gwāh
no āh'gwah sō gaah' nō gāh' he'ni swa diih, neh kuh
nook sah'da yāh i gāh, neh gāh ne' gah agwaa ah' hāh
haa oh'? gān joh' gih shāh, ā on'dō ee syōk, neh' gāh
naa weet' gān joh, os ha'is dah on'da a oh'?

12 Neh gih shāh, ne dyā gwah' oh hōh'sah a'a dō'e
syōk, neh' gāh ā o da dāh' no chih'eh daat gōh'?

13 Neh di' gih shāh niis, he ni wa'et gāh he swa
yah'da deh, swa'yān dee ih' naeh, he nān di swa ye'āh dāh
ne wi yōhs' a'yech hi yōh' nech hi'a wak'ahōh, dō nōh'
na'eh neh si gwaa he ni wee sōh', ne She swah'nik nō
gā o'yah gāh' tāj dyōh aah'ha gaa oh' Not hwa'is hā dō
gāh'di'ih, nā'ō wan dō e syōh'gwāh?

14 ¶ Da neh neh, ho yah'dit gās gwah' na nīs he o-nōh' neh ne tāh'āh deh ga wā nōnt. Neh huh' he ya-wāh'ōh, no nāh' na nīs he o nōh' chi o ya gāh'ōh, saas-nyeēt ne' de a'wā nōnt; neh ne' wa o dii'wā nā'gōh ne gān dyōh'gwah gēh.

15 Neh' dih gyee ne' wa ā nih', Neh sho' kuh ho-ye āh dah'gwah ne Beel ze bul, nō wā go waa nāh' na di-nīs he'o nōh, heh, sha go'yah diit gās na di'nīs he o nōh.

16 Neh kuh no yah'shōh ho wah'ni gō'āk dō'ōh, ho-nih'sa gōh ha yah'da deh no i'wa nā'gwat he nā'ya wāh, gē gō'yah gēh qn'da weeh duk.

17 Neh gwaa', heh, to nōh'dōh he'ni ā nā nōh'dō-nyōh'ayōh dāh', ha go'yā'ōh'seeh, Ga gwee gōh' he ni wah', gāa, tā nōh'dō'ōh' ne go'wāh go waah, da'wa dek'hah-sih, gih shāh, dō'sa gya'doo gānt', shō', kuh, neh wach ne tāh'āh deh je nō geh' ōh waa dōh; neh' kuh ne ga-nōh'soot daa'wa dyahk', dō'sa gya'do gānt', kuh, ne ga-nōh'soot, ōh gah'hnye nāht, ne'huh.

18 Neh' gih shāh naa nīs he o nōh' da'a dyahk ha o-hwah' shō' kuh qō'sa da dat'gōn dāh', a nō'ya'wāh' na'ga dahk' shō, he tā nōh'dō'ōh'shā gwēn ni yōh' neh gā'ō nih' he swaa dōh' wach neh he ye'āh dah'gwah ne Beel ze bul, he ske yah'dit gās na di'nīs he'o nōh.

19 Da neh' gih shāh, ne Beel ze bul niīh' he ye'āh-dah'gwah he ske yah'dit gās' na di'nīs he'o nōh, so' na-eeh' neeh hi'a wak'shōh hō wā ye āh'dah gwaa', he shō-wān di yah'dit gās' Neh' dih gā i'ō nih', neeh' dā-jesh'hi yah'do weet haak.

20 Neh gwaa', ne dyās gwah' neh' gye āh'dah gwah saah'nyah Na'wēn ni yōh he ske yah'dit gās' na di'nīs he'o nōh, neh wach' ne dah de'jōh ni'gō ās geeh, o nāh'-swa yah'do wāh'ōh ne tā nōh'dō'ōh'shā gwēn ni yōh Na'-wēn ni yōh.

21 Neh ne' ngā nōh' ti ga'ge ōh noos'hā nō nyw'hāh na deh'ji at'hah nō'gweh, ga nyōōh' ho dye'āh dah'gōh nōa di'yōh dah gwah, he'aa nōh' hō nōh'soot;

22 Neh gwaa' no nāh' si'gwaa he ni ah'has deh' nā o'-

yah doo wāht', heh tēh' kuh' ǝ ot'hāh gwāh, wā
gwah' wa eh' ga gwee gōh' naa di'yōh dah' gwah' h
weh' ha yah dāh' gwah, oh tak'hah sō gōh' kuh no'
dō nyok.

23 Neh' haa yah'da deh' nā gā'ak shah gaat' he'
yok nih ni gooh dā'ok de yō gya dō'gāh dōh' waeh';
kuh ne tēh' shah gaat' deh a gi'o'ees de'a dō'g
hah' waeh, ne'neh.

24 Neh' no nāh' not hwa is hāat' gih' o ya'gāh oh' l
yah'da deh' no'gweh, neh huh' waeh'sōdih, he'ō
deh o'ne goo nyoh, hih saas' na'a dō'is hāh: neh
de o'gāh; o nāh' wa'gh, Neh nā'gah'geet, hā'gy
he'ōo weh' dwak noh'soot, he'ōo weh' dwa'gya
oh.

25 Neh' no nāh' sa'a yoh', neh' naeh', ne' gā'g
waa gōh, ga nek'di yōs dōh ga'yān dō nyoh, kuh.

26 Da o nāh' gā'g waah'dān dih, jaa dōk' kuh ni y
hwa is'hā gee noo yah' ne waa'gō ooh; neh kuh' s
si'gwaa' naeh he'noh de o'wa gā'nyooh he ni o dī'
neh'a gōh; neh' neh huh' hō'saa'di yoh' neh huh' a
nā'noo gā'ad: da neh ne noh'gāh hwa'oo dī' l
yah'da deh' noo'gweh, si'gwaa' he'ni wa'set gāh, n
he ni dyōh'dā' noh' ne' chi wa'eeh.

27 Da neh huh' ni ya'wāh oh, he'noh weeh neh' l
nyeh'dah goon'dyeh nā gā' noh o'i oh'dāh, ye-yah
doo gāh' ne ya'gōo gweh' he ni gā'dyōh gwah dya
deh has'dos oh gōs nyeh oh, neh nō'wā'oh seeh, O dī'
ne yon deh'noh dāat hah he'ō weh' ni'sa'doo nihi, neh
he ga noh'goo dōh' he'ō weh' snōh'gee'hak.

28 Neh' gwaa' ne'aa wāh, Dō gā' naeh, neh' a
gwah. hō'ni dā' oh' ne' gōt hōn deh' na'wā'noh' d
wēn ni yōh', yeh sē nō nih' kuh.

29 Neh' dih' no nāh' noo'gweh de a di yah'dah' s
shō he'noh o'gōt gāh'dāh wa'o di yee ih, hōh'naah' o
ne'aa wāh', Neh' ne' ga wa ji yā'et gāh nā'gā' s
waeh' hā'ni saas no i'wa nā'gwat he'na'ya'wāh' nā
tāh'gh tā'ō wā'noh' no yān'deh dah'gōh, neh' shō' l

neh o yān'deh'dah gōh haas yah'da deh' ne Jo nas' ho do'.
gās daas nih.

30 Neh säh'äh he' neh naeh ne Jo nas' o yān deet'
ho non'doh see oh' ne Nin e vites, neh huh dih ha'eh gwah
nā yaa wāh', neh na eh' o yān deet' ā o non dōghs nā-
gās' ga waji yāā deh', ha yah'da deh' Nō.waa'wak nō'-
gweh.

31 Neh ne ye'oh go'wāh goo waah' nān dyeh'gwaa,
shah'gaat' dās'ha-dū daht' nō'gweh' nā gās' ga waji yāā-
deh, no nāh' dā swan'dyah doo weet, neh kuh ne ga e'-
wah dūs'hāh ā o wan di'noh jahk'dāh: neh säh'äh he-
gwys neh huh' haah'de yō dō ān jōhk'doh ni dya ga weh'-
dah gōh neh nā'yo oōk nooh ni'gōh dūs'hāh ne So lo-
mon; da, jat ga'ā'oh, si gwaa' naeh he ni o'yah da'nā-
ā gwat' nēk huh' i ehs' naeh' he ni yōh'dāā noh ne So-
lo mon.

32 Neh nā'noo'gweh ne Nin e veh' ta'di nō gek, shah-
gaat' dā'ōn di daht' nā gās' ga waji yāā deh, no nāh' dā-
swan'dyah do weet, neh ne ga e'wah dūs'hāh ā o wan-
di'noh jahk'dāh: neh säh'äh ne des ho'nāh ni'gō ān de-
nyōgh' naeh, ne chi a'gōnt hāā nih' ne Jo nas; swat-
gaat' hōh dih, si gwa' he ni a'yah da noo oh' nēk huh' i-
ehs', na eh' he ni a'yah da noo o'k' ne Jo nas.

33 Deh sōo gaah' nō'gweh no nāh' ho jīs doot' a dah'-
seh dōh'gēh o nōk'da yāh neh huh' ha'a yāāh, neh gih-
shāh ne yōn dā'noh ge'āh dah'gwah a'a weh'sāāt, neh huh
gwaa' kuh he'ō weh' ye nyō'dah gwah, neh' dih nā-
yee gāh' he de yōh'hat heh nān dyee yōh' i gās.

34 Neh ne gajis'do dah gōh' no yah'dah, neh' na eh
nō ga'ah; neh dih ga i'ō nih dyā gwah' wi yōōh' neh,
se gaah'gēh, heh syah'da gwee gōh' wa eh' ā ga'noh'ho'-
oōk, ne de yōh'hat hes'hāh; neh gwaa' ne dyā gwah'
wa eet gāh' neh, se gaah'gēh heh syah'da gwee gōh' neh'
ga nōo hōh' ne de yō'dah sōn da'i gōs hāh.

35 Ja dah'ni gō'ā'āhk' dih, he'noh de'awah haat heh ne'-
wah, a'gā oōk' neh ne de yō'dah sōn da'i gōs hāh.

36 Neh dih, gih shāh' nee syah'da gwee gōh' ga nōo-

hoh' ne de yòh'hat hes'häh heh syah daa deh', tãh'äh ne daa yò dah'son da i go'ook gyee, neh' wa ih ne ga-gwee goh' ä ga nòh ho'ook ne de yòh'hat hes'häh; shah-gaat' he nã yaa wãh' ne de yòs'dãät heh' igãä gãä ga jiis doot', de sah'hat heh da nii.

37 Neh' he'nòh weeh' hot haah', ha yah'da do gãh' ne Pharisee wa o do'e syoh gwãh', ne da'a ya dõnt: o-nãh' he o'yos oh, ho dyän'dvs oh' kuh, waa'dek hoo nih.

38 Da neh huh no nãh' ne Pharisee 'waat'gat hòh, neh' ne wa o'i wa'nãä gòh he tãh'äh de oh'jo aa eh yae eh' o nãh' waa'dek hò nih.

39 O nãh' Na yah'da gwën ni yòh' ha wã'oh seeh, Neh' niis he ni swa'ye hah ne Pharisees neh' gãä swa no-aes nas de'gwa, ne gaa wis'dah kuh ne ga jãh; neh-gwaa', naeh, ne swa yah'da goo shoh' neh' ga noo hòh' ne ga nyah'do wis'häh, kuh ne gai'wa neh'ak shäh.

40 Iis' ne deh swah'ni gont, tãh'äh gãä' neh, na-dee'gwaa hos yoo nih, ha'eh gwah' neeh de os'yoo nih' nee nòh go'o gwaa?

41 Neh gwaa' sah'gwah swa da'wih seek', he ni yòh'dãä ne swaa yãh, ni gaah' ne ga wis'dah kuh ne ga-jãh', da, jat ga'ä oh, hah de yò i'wa gee' na eh' ä gãäk deh òòt gih' he swa yah'da deh.

42 Neh' dih ne ga noo oh' he swa yah'da deh, Pharisees! neh sãh'äh ne sgayahk'hos hãät swa ga'nyahk-tah' ne' wus'hãä ni ga'yah goh ne' yò nya gãä, kuh ne rue, hah de'yòh e'oh daa gee' kuh, wak ah' shò naeh' swa is thah ne' neh huh'jih shoh, kuh' no no'oh gwah'-shäh Na'wën ni yòh: neeh' nã gãä gai wa yän'dah goh ha'eh gwah neh huh' na e swa yee äh', aa'gã nòh gwa' ha'eh gwah ne sgat deh di swah syo'nãnt hah ne'neh huh' na'e swa yeeh.

43 Ga noo oh' he swa yah'da deh', Pharisees! nah' wa eh swa no'oh gwah neeh'tgãh dyò nòk'da yän dõh he'ò weh' hã nont'gã n'is'ah dah'gwaa nòh, neh' kuh ne de swa dã noo'nyoh' he'ò weh' hã nont'ge on'dah gwah.

44 Ga noo oh' he swa yah'da deh, neeh hi'ya dõq nih

uh ne Pharisees', de swa'goh saa neet! neh säh'äh
 iis' shah ga t' he ni yöh'däh, he yon da'deh sa'doh-
 wah, täh'äh i gäh' deh jo yän deet, neh' kuh no gweh'
 s' neh huh' ha di'äh daa'noh täh'äh de s' nän ni'non-
 oo kah', he' neh huh' ni yöh'däh.

45 O näh' tos nyeh'oh, sha yah'daat ne ga ya'nes häh'
 a dih'ni go s' yän'dat hah', neh' naa wä'oh seeh, Sa di'o-
 yaa nih, neh neh' he ni sa wä'noo wäh neh' noh agwa-
 gh gon däh näh' iih.

46 O näh' ha wä's', Ga noo oh' he swa yah'da deh ne
 a ya'nes häh' swah ni'go s' yän dat'hah! neh' wa ih'
 agwas' o nook'deh' sho ne da ya gòh'gwah do'ok he-
 i yó'ee noos'dehs ech hi'geh daas' noo'gweh; da neh'
 a eh niis' ne täh'äh deh swa gwe nyoo'h' ne' joh nyaat'
 go'gwah ah' a e swa ye'äh duk' hah'da e swa yä o nyoo'h.

47 Ga noo oh' he swa yah'da deh! neh säh'äh niis'
 vas yoo nih' ho wan'dih sa'doh gwa'noh no'di do gäs'da-
 do nih, iis' kuh ech hih'nis hoh' noo'wan di nyòòh.

48 Neh huh' ni dyo ye'äh dah gòh iis swa i'wa gwa'ih-
 se, heh, ech hii'wa'ni yäa dih' he ni ta di yä'nòh däh'noh
 ech hih'nis hoh' gä'gäh: neh säh'äh ne do'gäs oo weh'
 ah' to wan di nyòòh, neh' na eh neh', iis swas yoo nih
 p wan'dih sa'do nyoh.

49 Neh' dih ga i o nih ha'eh gwah waa doh' nòòh ni-
 gh dus'häh Na'wén ni yòh, Neh' no'di do gäs'da nih,
 ik hee haht', ha di'yah daa deh, kuh neh, hä non'di o-
 ya nih; da neh' gyee nä'o'wan di'noh gon däh', s' o wan-
 ii nyòòh' kuh, gyee.

50 Neh na di't'gwäh sah' ne'aa di gwee goh' no'di do-
 s'da nih, he ni yoo'h' gat gwäh'sa i'oh he noh o'nis heht',
 wa dyä nòhk'dah oh he yò'än ja deh', neh' nä gäh' ga wa-
 yäa deh' s' ga'i wa yän dat'heht,

51 Ä dwäh'dän dih' sha o'want gwäh'sa ih' neh, Abel,
 eh' s' wan'dòhk dak' ne sha o'want gwäh'sa ih' neh,
 ach a rias de yòò'gäh' he ni gaa'nyòòt, ne ye'äh'dat-
 ah, kuh no noh'sa do'gäh dih: do gäs' neh nòh gwä'-
 s, neh' s' ga'i wa yän dat'heht nä gäh' ga'wa ji yäa deh'.

52 Ga noo oh' he swa yah'da deh ne ga ya'nes hih swah ni'go & yān dat'hah! neh sāl'āh ne jōh'nooh', ne yeh ho do gwat hah he ni gaa yāh', ne' gah ni'goh' dā' hāh: tāt'āh' kuh' nāh' iis teh swa yōoh, neh kuh' neh' hwa o di yon'dyeeh, wah ech'hi ya de yāh'hih dāt' mēh.

53 Da neh' he'ngh weeh' ha gos'nyeh seh' nā'gāh' nōh o'i oh dāh shōh', neh ne' sha go'di ya dōo nih', he ne Pharisees neh ne wa & nōh saa wāh a gwus, wa o di nōh kwāh, neh' kuh' non'da o wan do wih, na'gāh' gwus dah des'ho yah'do weeh'doh' heh & de nyeh'gā' dyeh; we sōh' kuh' o i wa gee a'as nyeh syōoh;

54 Neh no wāh'ni go'āh, neh kuh' neh, ho nōh'gā' oh', ho nih'sa gōh nāh gwā's dāh a'a di'wā' o gōh sāt' ga ya'gāt' haah sa'ga ānt, a'o wā'i wā'yāh duk' i'gāh.

OI'WAH XII.

NEH' he'ngh weeh, no nāh' chi o di yah'da yē'ih' o tāt'āh' deh o gwe nyōoh' na'yos heet' he ni ya'gā' gah'deh nōo'gwēh, neh huh gwaa' hōh gāak dāt' ne de & non da'das hān'dāh syōh, o nāh' hōh saah' na go'jō' oh'seeh na go i o nya nih, neh ne dyō dyē'āh dōh ne'gā' gwee gōh, Ja dah'ni go & āhk' he ni gaa yāh' na di's hāh' gāh dah'gwāh ne' Pharisees, neh' gā' dōh' ne de yōat' gōh sa'net hah.

2 Neh sāl'āh ne deh tah'gwā's dāh na wa wāh'sā' o'ōok, na'gā' āak' i gā'ā' deh yō'dah sōoh; & wāh'seh dō'ōok gih shāh, na'gā' āak' i gā'ā' deh o yān det'heh ooh.

3 Neh' dih gā' i o nih, a gwa'nāh ot oh sōn da gōoh' & swas'nyeh o'ōok, de yōh'hat hes'gēh & wa gā' āak; neh kuh' nā' swas'nyeh o'ōok ne wa oh'da gōo, neh' gā' hāh' ne 'ni yō'ngok dah a'a neh, ga nōh sa gā' yas hōh ne' pāh dān dwāt'hyō wi'aak.

4. Neh' kuh' nōh gwā'os, nō gwa dā' oh'ahōh. Sā' nōh' & yech'his haa'ni' seek, no yah'dāh ha'dij nyōō nyōō, neh no nāh' oh'gā'at, tāt'āh' de o di gwee nyōoh' neh, a' gwāa hō'sa di yeeh.

i Neh' dih noh gwah'ni go'ān daat he ni a'yah daa deh'
 a he'swas haa'nih seek: Neh' she swas'haa nih'seek, neh
 nah' ho nyōōh', hoh has'des hāā yāh' naa nīs he o'noh-
 ih, hā'oh'sant; do gās' neh noh gwā'os, Neeh' she
 swas'haa nih'seek.

i Tāh'āh gāh, ne wīs' ni wā nōn diih ne ga nōh gās-
 ih'ge aah ne jih dāh'ōoh deh wa'dāā ni nōh' hah de ga-
 rēn nīs hā'āh nōō yō'i wah heht, tāh'āh' kuh deh sga'-
 ih daat ah' na go wā yah dah'ni goō hāh' he'aa gat' Na'-
 sa ni yōh'!

Neh' dih ha'eh gwah' kuh ne'huh no geh'oo dōh'
 swa nōh'āāh'gēh ga gwee goh' was hee dāh. Neh'
 h gai'ō nih', sās nōh' ā swah'dyōhk'seek: si gwaa ne'-
 h nīs, he ni swa'yah da nōō oh, na eh ne ga ā gwah'
 o yō nōnt'gah deek' ne ga nōh'gās hāh'ge aah' jih dāh'-
 h.

Neh' kuh noh gwā'os, Son'dih gwa'nah ot ā o'gi wa-
 hs' he'a di gat nō gwēh', neh' kuh' Nō wā'wak' nō-
 wah' ha'eh gwah' ā o'i wa wahs' he'a dii gat nō o'yah-
 o nōh shāh Na'wēn ni yōh,

Neh' gwaa' ha yah'da deh, nā gā'gāk de a'gi wa'wah-
 h, he'a di gat' nō gwēh', tāh'āh' kuh ha'eh gwah'
 o wā'i wa wahs' he'a dii gat nō o'yah ge o nōh' shāh
 wēn ni yōh.

0 Neh' kuh neh, son'dih gwa'nah ot heh ā o'snyeht,
 h wa o dwā nōō yānt' Nō wā'wak' nō gwēh', dās ho-
 i wah sās gwās' ne'neh; Neh' gwaa', haa yah'da deh
 neh ā an dwā nō'et gāh'daa nōōs' Not hwa'is hā do-
 h'dih, tāh'āh' naeh ne' neh tah dō'sa o wā'i'wah sās-
 wa.

1 Neh' kuh no nāh' neh huh' hā yech hi yōht' hā-
 nt'gā nīs'at hah, kuh, he'aa dii gat ne' tē nā'nōh dō oh,
 h nō gwēh' no diih'has des'hā yāh, neh kuh ne' de-
 a'go di'yah do'wet hah, sās nōh' ā swā'ngēh dōō nyōōh, he-
 g ya wāh, a'e swa da'dyah da'geh hah' neh' gih shāh ne'
 h ot' ae swih.

2 Neh' sās'āh naeh, he nā dyo'is dah'e aak neh- Not-

hwa'is hā do gāh'dih ǎ swa'io nyāh ne' nah ot' ga'wa-
yān dah gōh ǎ swih.

13 ¶ O nāh' shayah daat he ni gān'dyōh gwāh ha wā-
ōh seeh, Sa di'o nyaa nih, he ses'nyehs ne de ya gya dā-
non deeh, neh' ne dā ya'gik hah'sih he ni ya gi yah'da-
gwēn ni yōh.

14 Neh naa wā'ōh seeh, Sō'gweh, sō'nah ot' ne gāh'
de a'yah do'wet hah hō ges'yōō niuh'; neh', gi hāh, ne
daa'gok hah'sahs'!

15 Neh' na gō yā'ōh seeh, Swas'haa ek, neh' kuh ne
swa dah'ni gō ǎ hāh' he ni gaa deh' ne' gah nōs'hah gōh;
tāh āh sāh āh neh huh deh dweh'dah gwāh he ni o yā-
dōō nyōh' nōō'gweh, hōō'hah, a weh'ō qn dyeh' hōgah'-
deh gi hāh' naeh.

16 O nāh' neh waa'gōs nyeh'dah gwāh ne de ga'yā'ō-
dāāh'gōh, ha wāh'; Neh ha'ǎ jas deh' noot'ga nōō niuh
nōō'gweh, o dōh'hon dōh' nōh'wa dōō nih.

17 Neh ne' to nōh'dō nyōs'ōh na yah'da gōōh' ne'ā-
hwa h, ha wāh', A nā gyeeh; tāh āh' waeh' deh o'ōh-
doot' he'ō weh' aā ge ge'ōōh na ga'dō nyaa niuh?

18 Neh ne'aa wāh, nāh'hoh nā gyeeh: neh' nās knōh'-
sa gah cho gōh' he'ō weh ga dā'nōh shā ge qn'dah gwā-
nōh, si'gwaa he nā swah'syōōk nās ges'yōō nih; neh he'-
ō weh' ǎ geh'sā nōō nih' ga gwe gōh na ga dā'nōh shāh,
kuh, na gas'hā nō'nyvs hāh.

19 O nāh' ǎ gā'ōs na gat'hwa is'hāh, Agat'hwa ih, neh'
ne wee sōh' yōs hāā geeh' sa da'deh sā nō nyah'seeh na-
hā nō nyvs'hāh; neh' ne sa dō'is hāh, sa dak'hōō nih,
sne gō'āh, sa dān det gāā dōōh' kuh.

20 Neh gwaa' Na'wēn ni yōh' ha wā'āh seeh, Iis' deh-
sah'ni gont! neh nā gāā wah sōn da deh' dānt gō'wā-
nōōk' ne' sat hwa'is hāh: da neh' neh, sōō' nah ot'
ǎ ja gō wā'gā'ōōk' hoi gāh' ne' sah sā nō niuh'?

21 Neh huh! ni yōh'dāhāh ha yah'da deh' naa hā nō-
nyvs'hāh ha da'dyō ee gi h, tāh āh naeh' da ot'ga nōō-
niuh' Na'wēn ni yōh gee'gwaa.

22 ¶ Neh na gō yā'ōh seeh na gō'io nya nih, Neh

dyò i'wah oh gwá'os, Sàh' noh' neh § swá'noh do-
h gwaak' ne' joh heh'goh, a dih gwa'nah ot § swa'-
hoo nih; tǎh'ǎh' kuh ha'eh gwah no yah'dah a'dih-
h naeh nah ot' § swas'yo nyaht.

Neh sǎh'ǎh ne yoh heh'goh si'gwaa he niga'i wah,
h he niga'i wah ne gak hwah; kuh no yah'dah si'-
na he niga'i wah, na eh' he niga'i wah nas yo'nyva-
L

De swa'yah do'wet haak ne gah'ga go waah: neh'
eh ne' tǎh'ǎh deh wa di noh'gwá on dyehs; tǎh'ǎh'
deh wa'di no jii yáhs: tǎh'ǎh' kuh deh o di noh'soo-
ne yon dǎ noh shǎ go on'dah gwah; neh' naeh Na'-
ni yòh' ha go noo dǎh. Ga § nooh niis' ni yò gǎ is-
r', he ni ga'i wah' na eh' he yòh'dǎh' ne jih dǎh oos'-
oh?

Neh' kuh neh, so''nah ot' he ni swa diih' neh' on-
ga'i o nih' ne da'o da'dǎh ni'goh hǎh'gwa'ni aak, det-
nǎk dooh' noo'sa gǎ is' he ni yòò weh he a dǎ gweh'-
nehs.

Da neh dih wach' gih shǎh, nǎ swa no o'ook ne'
huh na e swa yeeh' na gwus' he yò i wus'toh, a ni yo-
hǎh' he de swa da dǎh'ni goh'hǎh'gwa nis taah', neh',
gwas o gon'dah gooh'?

De swa'yah do'wet haak no nòh'jah ne' ga ǎn da-
shoh' a wǎ'a yǎh; he ni yòh'dǎh' ho do'dyǎ on dyeht;
ǎh deh wǎ non dye'oh daas; tǎh'ǎh' kuh deh wa'dih-
yeh; neh dih noh gwá'os, neh ne So lo mon he'-
de ga ǎh'sǎ oh ga gwee goh' he ni yòoh' ho yǎn duk,
na syò'nyah dah'gwak he ni yò'yǎs dǎh, tǎh'ǎh' dah-
'ga yǎ on daah' naeh' he ni yòh'dǎh' nǎ gǎ ja wǎ'-

Neh dih ne dyǎ gwah' neh huh' ni os'yo nyva-
dǎs'doh Na wén ni yòh noh e'oh dah'shoh' oh, ne'
in da goo shoh' o yǎh', nǎ gǎ wǎ nǎs'hǎ deh; neh'
yòò hǎht' yont hǎh'gon dah'gwah gǎh' hǎ wah'sǎh dǎ-
; tǎh'ǎh' gǎh niis' sah'gwah' naeh' taa'she swus'yo-
ak, O iis ne' deh gǎh' de swa'i wa gwén ni'yòs dǎh'?

29 Da neh' dih ne sãh' nõh' ã swih' sa gũ' ɔɔk nah' ot' gwus a e' swak seek, kuh ne' nah' ot' a e' swa geh haak, sa nõh' kuh dõn de swa dũh' nõn dahk', ga swah' dyõhk seek, gih shãh, he nã ya' wãh' o' õn dyeh swa' da dyah' da geh' hã gãk.

30 'Neh' sãh' ãh' ne ga gwee gõh' nã gũh' nõh' o i dũh' shõh, hã nih' saas nooh' tũ nũ ã' jõh dũh' shõh ne ãn' jah gẽh: neh' naeh' ho nõh' dõh' ne' She swah eh de yũ dũ ãn' jũ õh' he swa yah' da deh' ga gwee nã gũh' nõh' o i õh' dũh' shõh.

31 ¶ Neh' dũh' gwa' eh swih' saak' sah' gwah ne' i' gẽh Na' wẽn ni yõh, ne dwã nõh' dũ õh' shã gwẽn ni' da' o nãh' na eh' ga gwee gõh' nã gũh' ha' eh' gwah swa' yah' do wãh't.

32 Sã nõh' ã swah' dyõhk' seek, nãh' ni swa' wa jũ' yãh' ah; neh' sãh' ãh' ã õh' ni gũ' i yõh' dah' gũ' ɔɔk ne Shs sw nih, ne' neh' ãs hee jõh' no i' wah' gẽh ne dwã nõh' õh' shã gwẽn ni yõh.

33 Swa dũh' ni nõh' ne' swa yãh, de swa' yah' doo w kuh; neh' kuh neh, swa da' des yũ nã nõõs ne' ga' ah ye wĩs' da daah' gwah, ne tãh' ãh' dah' wa ga' yõs' neh' kuh nas' hã nõ nyvs' hãh' ne gũ' ɔ' yah' gẽh ne tãh' tũ da yõh' syõ nãnt, he' ɔ' weh' na nõs' gwa õh' de ɔ' g nyõõh' neh', dõs' gũ' ɔh' a' wa dõh, neh' gwah hnh jũh' nõ wah' tũn da ga' et gãnt.

34 Neh' sãh' ãh' he' ɔ' weh' ãnt ga' yãh' dahk' ne' s hã nõ nyvs' hãh, neh' huh' kuh ha' eh' gwah ne sã ny: sah, ãnt ga' yãh' dahk.

35 Neh' neh' ga' wah' has' yõõk' ne swa' yah' dah' kuh ne' i' swat chĩs' do dah' gwah' o dek' ha' nyõõk.

36 Neh' dũ sa gya' dyẽ ã' ɔɔk he swa' yah' da deh' haa di' yah' daa deh' nõõ gweh', ho wã nõh' nã gũ' da gwẽn ni yõh, no nãh' neh' huh' dũn da' eet: he gũ da o wã di' nyak dũh; neh' no nãh' ãs haa yõh', d hah' ho ah' es' yõõh' kuh, neh' nã yũ gũn daa dyeh' wah' ho dũõ gwus.

37 Ho ni dũ õh' ne' neh' na dih' hãh' shãh, ne nãh.

ah'da gwën ni yòh ãs haa yòh' ; ã an dyã gwah' ho nont'-
aa oh' gwah' do gã's oh gwã os, neh naah'de ga-
gont' ã an dyah daa haah, neh' nã o'goh dyooh ã non-
ak he nih, neh huh' kuh ãnt hat gon dek' dã a go yãh'-
ya ãh.

38. Da neh' gih shãh' neh huh' nãs haa yòh' ne
yeh dooh ni jo'is daah eeh, shah de'wah sent hãh' gih-
hãh, neh' gwah, no nont'ga a oh' ne' saa'go gãh', ho'ni-
hãh' ne' neh na dih'hah shãh.

39 Da neh' gwah huh' swã noh'dooh' nã'gã, neh'
hãh' ne tã neh'do oh he ga noh'soot teh tha yã de-
he nã dyò'is dah'e aak' ã o yoh' na nos'gwa oh, neh'
a eh' na'ot ga'ã'os'oh, a'gã'noh' de a'weh oh' de ã'no-
ot' sho heh ga noh'soot.

40 Neh' dih nãh'iis' ga i'o ni'aak' swa deh'sah o'ok' :
ah sãh'ãh' Nò wã'wak' nò gweh' ãnt heh' neh huh'
ã dyò'is dah'e aak' no nãh' ã gã'aak' deh swas'ha eh.

41 ¶ O nãh' ne' Pe ter ha wã'oh seeh, Syah'da gwën-
i yòh, ãh' gãh' ne gãh' oh agwa'nyehs nã gãã de ga-
ã ga dãh'goh' ; o gii', neh' nee'ga gwee goh'.

42 O nãh' Na yah'da gwën ni yòh', ha wãã, Søn düh'
e gãh' ho i'wa ye'is dooh', ho hãh'shãh ni gont' kuh,
eos de'is dõh he ga noh'soot, ne gãh' no yah'da gwën'-
i yòh ã o'yah da gwën ni yòs ãnt hã'noh do'ok ho noh'-
oot, neh' ãnt ha go ya'wih seek' he ni wa dã noh ge ãh-
sã yòh dãh' neh gak hwah no nãh' hã ga'eh seek' he'-
ta di ye nos'.

43 Ho dãã oh' ne' neh na hãh'shãh, no yah'da gwën-
i yòh no nãh dãnt'heh' ã an dyãã gwah' neh huh' gwah'
i o ye'ãn dyeh.

44 Da neh' ne ga i'wa gwën ni yòh' oh gwã'os, Neh'
s' tã gont' neh ã o'yah da'gãã yaa dãh' ãnt hã'noh do-
ok ga gwe goh he'ni o yãh.

45 Neh gwãã, gih shãh, ne' neh na hãh'shãh ãnt-
hãh' na wën nyah sãa gooh, Sho i'wa gã'is dõh he ni yò-
eh' dãnt heh' Na gyah'da gwën ni yòh ; O nãh' ã oh'sã-
hãh' nã o'go yãã's da'nooh naa'di ji noh' ha dih'hah shãh

kuh ne wə ni'os hoh'oh, neh kuh nə an'dek hoo'ni, & o'nege'ah kuh, neh kuh nə o no'ah doh;

46 Da neh' no'yah'da gwən ni yoh' ne' neh nas hah'shah, ant heh neh' wə nis'hā deh no nāh' & gā'ak: de oh'ni go'āh, neh huh' kuh nān dyō'is dah'e aak' no nāh' & gā'ak deh thōs'ha eh, neh' neh hah dā'o yah'dyahk-dēk' neh huh' kuh & o wə yah'don dyeet' ha'di yah-dā-deh' ne' de a dii'wa gwən ni yōs'tah.

47 Da neh' kuh ha yah'da deh nas hah'shah, ne' tayā-dee ih' he ni oh'ni gooh dāh na yah'da gwən ni yoh', neh' dih ne tāh'ah de o'deh sah'oh, tāh'ah' kuh de o'i wə ye is dooh he nit hoh'ni gooh dāh, neh' ne' wee sōh' hā-gā'yāh dō'ok ha yah'da deh ne ga joh'dyah.

48 Neh' gwaa' ha yah'da deh ne tāh'ah deh to'ng-doh, neh' kuh ne' noh o i oh'dāh shoh' naeh' he'no ga-dyeeh wee sōh' a'o wə yāh duk, doh gaah ah' shō' nə o wə joh'dya rānt. Neh' sāh'ah he ye yah'da deh. nōn'di-gwa'nah ot wee sōh' & yon da da'wi aak, wee sōh' kuh naeh' hā swan di ant'hwā'ak, he ye yah'da deh; neh' kuh haa yah'da deh', he'o weh' no gweh wee sōh' & o di-gon'dah go'ok, wee sōh' kuh ne' neh' & o'noe haa ek' ne dān dweet' haa yah'da deh.

49 ¶ Neh' a gyoh'dah gōh' no jis'dah & wə'ga dii' ne yo an jah gēh, neh' kuh neh', a'nah ot niuh da wa ga'de- & jo ni'aak o nāh' gih shāh nə gā' ne'wah teh ga'jā o neet!

50 Neh' gwaa' ne'huh na gyāh' ne bap tism nə wə ga dye'āh dah'gwāh; neh' dih' na eh naah'de yōē dohk' & dyō no ok'dek nek'ni go'āh gēh he nə yo'nis heht hā-gai'wa ye ih.

51 Neh' gāh nisweeh' neh' a gyoh'dah gōh' ne' agā' noh' ti ga'i wi yōōh' & gaat gah ne yo an jah gēh! Neh' noh gwa'oo wi, Tāh'ah; neh' gwaa' sah'gwah ne dā wan'dek hah'sih.

52 Neh' sāh'ah nə gā' ne'wah & wāh'sa wāh, neh' ne' dā' nōn dyahk' nee' wis nə nōn di'aak ne aga nōh'sat, neh' neh' sāh' dā wan doo gānt' ne' dek nii, neh' kuh ne' dek nii dā wan doo gānt' neh' sāh.

1 Neh naa gāh'jih dā ya'dek hah'sih, dā ya doo gānt' aa wak; neh' kuh naak sah'go was' dā ya do gānt' ah'nih; neh' kuh' dyā gya do gānt' ne ye gāh'jih ne aa wak, neh' kuh ne yek sah'go waah dyā gya do-
nt' no noh āh; kuh ne gya da dees sah' i gāā, neh'
kuh naeh dā gya do gānt.

2 Neh ha'eh gwah naa'go yā oh seeh no gwah, Neh
ja no nāh' e swaa gāh' da wa'dah jih'gā wā'ant nee-
ih'gwāhs gwaa, wah o gon daa dyeh' gāās e swih', Da-
dā an'dyeh seh, neh gāās' ne doo gāās' neh huh'
h'ō wāh.

3 Neh' kuh no nāh' gāās e swaa gāh' an dyeh'gwaa
gāā gon dak' e swih' gāās, Neh' nā wah'da'iyah;
gāās' ne do gāās' neh huh' hwah'aa wāh.

4 Lis ne de swa'goh saa neet swa gwee nyōoh' naeh'
ah ni'go ā yān dahs he ni ga'goh soh'dāāh he gā'ō ya-
h, kuh', he yō ān ja deh; a'naeh ni yōh'dāāh', heh
āh deh swah' ni go'ā yān dahs' he ni yōh'dān dyōn'-
ah nee waah'?

5 Da neh' kuh, a naeh' nā gāā niis he swa yah'da-
ā' neh dah de swa yah'do weet hah' ne' neh huh'jiūh?

6 Neh' no nāh' neeh' ās neeh' ne'yah ni go ās'wa ās'
ō weh' tāh dyōh ne shai'was yōō nih', neh' diū
r, āh sat'hai neh' no aah'ges'hōh, sa dye'oh daat da-
ieh has dōoh' nō'sa yat gah; dyā gwah' shō ne'huh
i huh' ā ya gon duk' he'ta yah da deh' ne de a'yah do'-
t hah; da' o nāh' ne de a'yah do'wet hah', neh huh'
yaat gah' haa yah'da deh' ne' sha go yee nōōs; da
āh neh', sha go yee nōōs' neh' naeh' neh huh' hāā-
yah dii nyōht he'ō weh' on da'deh ho'dōh gwah.

7 Neh' nōh go'ō wih, tāh'āh tōō'sah sat'hā daat ne'
h huh, he ni yōō weh' hāh se ga nyahk' na gwus' he yō-
ros'tōh.

OT'WAH XIII.

JEH' na di'yah dā o nyōk' ne' neh ho o weh', de wa'-
dyes dōh, neh wa o'wā o wih he'ni o di yah'da wāh'-

oh neh Galileans neh' na dit'gwāh sah, ne' Pilatē de o'yes dōh gāās' haa di'yah dāh' daas.

2 O nāh' ne Jesus det hos'nyeh oh ha go yā oh' seeh, I-swee di gāh nā gāās' Galileans neh si'gwaas ho di'wah neh a'gōo nōh', na eh' nee a digwee gōh' ne Galileans, neh' shō on da ga'i o nih' he'neh huh' nōh de'o nōn' dōh' ho ga'nyas' oh nā gāās' he ni ya'wāh oh?

3 Neh' nōh gwā'os, Tāh'āh: neh gwaas' nā gāās' dah de ji swāh'ni go'ān dee nyōoh', ga gwee gōh' ne' huh' e swai wah' dōh.

4 Neh gi h shāh' kuh ne de gyoh' sga oh' i gāās' nā gāās' nōn diih, ne' de o di yah' da ih dōh shāh' gah' hnye nāh' ne Silo am tgas dā'oo duk, neh kuh ne' wa o di nyeh, neh' gāh ni sweeh' neh si'gwaas neh' he'ni o di'wah neh' a'gōo nōh' na eh' he ni yōh' dāh' nee' a digwee gōh' nō gweh' ne Je ru sa lem ha' di nō gek?

5 Neh nōh gwa'oo wi h, Tāh'āh ne' huh, neh' gwaas' nā gāās' dah de ji swa dat'he wah' dōh, dah de ji swāh'ni go'ān de nyōoh', ga gwee gōh' ne' huh' neh huh' nā ya'wāh e swai wah' dōh.

6 ¶ Neh' gwah huh' - waas' nyeh duk nā gāās' de ga' yā on dāh' gōh: Neh' naa yah' da doo gāās' ne' o gweh' hōt' hōn' dōot ne fig nōh' gā' on dōh' dāh' ga yān' twah oh' he' o weh' ho yānt' tōh' no nyō' gwih sāh; da neh huh' ho yōs' oh, heh gā ih neh naa wi h' sa gōh' a' di h' gwah' e dōo ni h: neh ne tāh'āh de o gāās'.

7 O nāh' ha wā oh' seeh ne' de oos nyeh he ga yān' tōh' noo nyō' gwih sāh, Sat ga'ā oh, neh nā gāās' o nāh' nā ni yōs' hā gee i gyoh' neh huh' tēh' saak hehs' na yo dō' ni aak nā gāās' gā ih fig nōh' gā' on dōh' dāh', tāh'āh de deh ges' hā nyehs, i jahk di h; a' nah' ot' ga' i o nih' heh neh huh' haeh gwah' ti yo' dō' ān ja di' yōh' gōh?

8 Neh ne' det hos'nyeh oh, ha wā oh' seeh, Syah' de gwēn ni yōh', sē nōh' shō hah' dāh' syā o nyōoh' ha' eh' gwah' nā gāās' yōs' hāā deh, he ni yōd' weh' dāh' heh' da nōh' gwat hōoh' ho' on doot, neh' kuh nā gi h' da yānt' hōh'.

9 Neh' gi h shāh' nā wān dō nih', [neh huh' jih' wa' eh']

tāh' gih shāh, āga'at ne' neh, o nāh' wāeh tēh'-
yahk ahō.

10 Neh he'ō weh sha go'i'ō nya ni ak sga nōh'saat hē-
nōt'gē nīs'at hah', na wēn da do'gāh dōh'gēh:

11 Neh' ne' jat ga'ā'ōh, ye yah'da do'gāh nōh ne ya-
gō gweh', neh' go dyā ni nōh' not hwa'is hāh no yah'da-
i yōh' deh gah'has dees hāāt, de gyōh' sga eh' ni yōs'-
ā gee nōh'ō nīs heht, neh' ne de ya go dyah'dak do-
nōh, agwus' neh ne tāh'āh deh je gwe nyōs gwah nō-
a yōt'ges gōh.

12 Neh' no nāh ne Je sus' oh sha goo gāh', neh ne
ha'go nō gōh, sha ga wā'ōh'seēh kuh, līs' neh si'ōh,
nāh' na eh' sah sa'des hā an daa gōh', he ni sa'yah daa-
rās' sa ye nō wāh kōh.

13 O nāh' oh sha go nīs'oh da'āh: neh ne' wāh o'gōn-
laa dyeh' sa yōn'dyah da gwa ih sih', oh tō wā'āh'sā'ō-
yōh, gwah huh', Na'wēn ni yōh.

14 O nāh ne' tā nōh'dō'ōh' hē nōt'gē nīs'at hah, ga-
nōh'kwās hāā gōh' des ho wā nōh'sā gwāh, neh ga'i'ō-
nīs ne Je sus, sas ha go jāht' na wēn da do'gāh dōh'gēh,
neh' kuh na gō yā'ōh'seēh nō gweh', Neh' ne yee ih'
ni wā'nīs hāā geeh ni ga'i wa yān dah'gōh nō gweh' nā-
ga dyē oh'daat: neh huh dih' ne' neh he ni wā'nīs hā-
pēh ga oh' da swat'gōn duk, sa yech'hi jāht' ne swa-
nōk'da nih; sē nōh' naeh' na wēn da do'gāh dōh'gēh.

15 Nōh Na yah'da gwēn ni yōh' o nāh' des ho wā nōh'-
ā gwāh, ha wāā', līs' ne de sat'gōh saa neet! tāh'āh
gāh nā gāā ne ji swa'yah daas hōh na wēn da do'gāh-
dōh'gēh deh as'hē'ōn da gwus' noos'hee nāh' o nōh'ga ea,
neh gih shāh ne gē'ōn da nāh'gwi de wa'ōh dees, he-
gweh' de ga'das tah, a'as haa ih' a a ne ge āh'da nii' nōh!

16 Da tāh'āh gāh' kuh ha eh gwah deh ga'i wa yān-
hā'gōh nā gāā ya gōō gweh, neh naeh sha go'a wak
neh' A bra ham, neh' sha gōs'hē'ōt Na nīs'he o nōh,
nā gāā' o nāh' de gyōh' sga eh' ni yōs'hā gee nōh'ō nīs-
heht, nō sa yōn da des'hē'ōn da gōh na'wēn da do'gāh-
dōh'gēh?

17 Neh huh no năh' neh' sha ăh' nă găă nōh o' i oh'-
dăh shōh', ha di gwee gōh' nō wă' i was' wa ăs' wă ă nō-
de ăh: da neh' ne ga gwee gōh' nō gweh' wă ă nō-
dōh' hō ăh', neh dyo i' wah he de ga' ăh saa oh' he' nō ga-
dyeeh' ne yō' i wa gwee gōh.

18 ¶ O năh' ha wăă, A ăăh nōo' nah ot' ne tă-
nōh' dō oh' shă gwên ni yōh Na' wên ni yōh', des gya dye-
ăh? neh' kuh neh, a' nah ot' ăăh' nōo gwus' dă' m-
gyă' o da ak'?

19 Neh ne' huh des gya dyee ăh' no nōh' gwă o ji wa-
găh' jo nōh' gwă ont, de oh' gwăh nōo' gweh, neh huh'
he o dyōoh' hōo' yănt hōh' ne ni ga ă dah' a ah: neh
nōh' wa do dyaak, gă on' das dăăh' kuh o dōh' oh; neh
ne' jih dăh oos hōh' oh' neeh' tğăh wa dii dyehs' neh huh'
wă nōn' dăh hah' wă nă' nō ees tah' kuh, heh, oh hah' dăă-
gwa oh.

20 Da neh' aeh' ne' sa ăh, Ga' ă o weeh' nōh dăă' gyă-
on dăăk' heh', tă nōh' dō oh' shă gwên ni yōh Na' wên-
ni yōh'?

21 Neh' des gya dyee ăh' ne' yes heh ăt găh' dah gwah,
neh' ne de ya' gōh gwăh ne ya gōo gweh, ot heh' shă-
gōoh' wah oh' set, ăăh' ni ga' nōh hōh ne yon dă' nōh' gă-
ăh dah' gwah, he ni yōo weh' ga gwee gōh' hwah' oot găh.

22 O năh' hōh dăh dyōoh' de ah' nōn dō' gōh dăă' nō-
neh' ne ga nōn' dō wa năś' kuh ne ni ga' nōn dăhś a' hōh-
oh ho di o nya' ni aa dyeh, neh huh' gwa heh, tga nōn' dō-
yăh' ne Je ru sa lem hwa we nōo' dyeh.

23 O năh' sha yah' daat ha wă' oh seeh, Syah da gwă-
ni yōh, neh' găh ne' dōh gaah ah' ă shō wân di' yah dă-
gōh? Neh' na gō yă oh' seeh,

24 Ja deh' has dōok' ne' neh huh' i găă' ha e swa yăh'
heh, tğah ho' ga ănt' ne ni gah' ho ah' a ah: neh ăăh' ăh
nōh gwă' os, Got gah' deh, ne' huh ă yon dă' nōh' gee ă
na' a ye yōh, neh' gwas' ne tăh' ăh deh aa oh a' ye gwee-
nih,

25 No năh' ă yō' ăh dō' ook na a nōh' aa gwên ni yōh'
dănt ho' dah o' ook, ăs hōh' ho dōok' gwah huh. Neh ne'

o năh' ă wăh'sa wăh nas'deh dăn di swa dah'syôôh, neh neh ăa di'swah ho ăa es ye'ôôk', ă swa'dô ôôk', Syah da gwên-ziyôh', Syah da gwên ni yôh', da gwah'ho dôô gwus; neh'ne dăôh he swa wă'noh ăăă gôh, neh neh ăs he'swă ôs tăh ăh năh' deh'gwa yăn'dee ih, he'ô weh nōn de swe'no'ôk.

26 O năh' ă swah'sa wăh' nă swih', Neh huh na eh' ô-gwa'dek ho'nyas ôh, ô gwaa'ne ge'ăh kuh hee'se gat, neh-huh' gwah huh' sa di'ô nya'nis ôh, he'de yô gwa nōn da gwên dee nyôh.

27 Neh gwaa' ne' dănt hăh, neh' noh gwaa'ôô wih, tăh'ăh năh' deh'gwa'yăn dee ih' he'ô weh' nōn de swe'-ăôôk; swat hăă daat năh' he ni gyah'da deh, ga gwee-gôh' ne' wa eet găh' swa i'ôh deh'gôh.

28 Neh huh ne' neh dă yôh'sănt hwah'sô ôôk dănt hă-za dyôh'găă'nye ăăk' kuh, no năh' ăs he swa găh' neh, A braham, kuh neh, I ăa ăc, kuh' ne Ja cob, ga gwae-gôh' gwah huh' no'di do găă'da ni'ăk, he'ô weh' tă noh'-dô ôh'ăă gwên ni yôh' Na'wên ni yôh, neh naeh, năis' nas'deh hă jech'chi yah'dôh ya'gô ôôk.

29 Neh' nănt tă'neh daa'noôh, ne tgăăh'gwit găhă, he-găăh gwăhă' kuh, neh kuh not ho'weh gēh, kuh, năndyek, neh huh' ăă nōn dyăăh' he'ô weh' tă noh'dô ôh-ăă gwên ni yôh' Na'wên ni yôh.

30 Da neh' ne' jat ga'ăôh, neh' gyee ne'huh nee noh'găăh go ăh'gôh neh, ô ăn dôôh' ă jōn dōh, neh' kuh gyee no'ăn dōôh' go dōh'ô ōn dyăh, neh' naeh' nee noh'găăh ă ja ga ô nyaht.

31 Neh shah wăă'nis hăăt, ha di'yah da doo găăh' ne Phari ăees neh huh' ho di'yôô ôh, ho wă'ôh seeh, Ho'ăa-ja găăt, ăă ăă't hă daat nek ho'ôô weh; neh ăăh'ăh ne' dă ô'dô ă jō nih năă'yaa nyôh' neh, Her od.

32 Neh' na gô yă ôh'seeh, Swah'dăn dih, she swa'ôô-wih' neh ho i găă' noh'gwat gwaa, Sat ga'ă ôh, neh ne' ăke yat'dit găă na di'nă he'ô noh, neh kuh neh' ăke-jăh'daa noh' nă găă' wă nă hă deh, ă yôô hăht', kuh; dă neh' neh, ăăh' dwă nă hă deh, o năh' ă ga dyă'-năăk dăh he ni ga'i wa yăn dah'gôh năk'huh.

33 Neh huh gwaa' naeh, neh' naeh ne' tga gont' & geh'seek nã gãã' wã nã'hã deh, kuh nã yòò hãht, kuh ne' wã nã'hã deh ne' neh' & jo'non dãã dyeh: neh sãh'ãh ne' tãh'ãh naeh' deh o gwee nyoo'h' no'yah jh non da'ã eeh no do'gãã daa nih' he ni ga non daa yãh' ne Je ru sa lem.

34 O Je ru sa lem, Je ru sa lem, iis ne she nyòs' ne' di do gãã da nih, sheh sgwe'oh yaas' kuh gãã' ne to wan'dih hãh' heh' syah daa deh, do gwah' nqo oãh' nqo ke yah'de o'oh ne sak sah'dah shoh, neh huh nqo' wa gyee ãh' he ni ga'yeh hãh ne da gããh'ãh neh ga'yah de'o eek no dit'hwah hoh oh ga nã gos daa go'g gwaa, tãh'ãh gwaa' niis deh sa ga yãh'oh.

35 Sat ga ã oh, neh nã jo nòh sos'gah a'gã ooh, sho, he sa nòh'soot; neh' ne do gãã oh gwãã Neh ne tãh'ãh to'o sas gwa gãh' he ni yoo weh' hã ga i wa'eeh, ne nãh' & swih', Ho dãã oh' ne' neh huh daa'weh dah'go ga dyeh hoh sã nò gooh Na yah'da gwën ni yòh.

O I'WAH XIV.

DA neh' he ni ya'wãh oh he'nòh weeh neh hãh' hwa'a'yoh' ho nòh'soot sha yah daat ne tã nòh'do oh ne Pharisees, na ah'gwaak na wën da do'gãh dõh' gëh, neh na gwus' hq want ga ã'os oh.

2 Da jat ga ã oh, neh' na yah'da doo gããh nqo'gwah neh huh hãh dyoh' he'a gat, neh' no det'gwis dãh'gwah, o nee gaat' dyo i'wah.

3 O nãh' ne Je sus tos nyeh'oh, ha gos'nyeh seeh ne ga ya'nes hãh hã non di o nya nih, kuh ne Pharisees, ha wãã', Neh' gãh ne ga ya nes hãh gëh nã jo da deo jãh' na wën da do'gãh dõh' wã nã'hã deh?

4 Neh ne' ta ã non dyeeh' sho. O nãh' wa o yee nqoh' sa o jãht' kuh, shot gah'wãh kuh:

5 O nãh' do saa'go wã nòh'sa gòh, ha wãã', Sq' nah'ot he'ni swaa diih', o ya'da gooh' gih shãh' hã ga'yah dõh' noos'he nãh' o nòh'ga es, neh gih shãh ne i i on da nãh'.

rih de wa'oh dees, da neh' gäh ne tãh'gh no nãh'
o' kuh na wën da do'gäh dõh'gëh too'sah syah'da dah'-
h?

1 Da neh' ne tãh'gh neh' de o di gwe'nyos ooh ne
sa o wã wã'noh sãã gõh nã gãã' noh o i oh'dãh shõh.

O naeh' des ho yã on dããh gõh' he'a di gat, nã wã-
no'gah dõh, no nãh' sha ya nõht' he neh gããs ha di'-
pã dãã gwus' ne ga nõk'da no o nyõh'; ha go yã oh'-
eh,

1 Neh no nãh' so gaah' no'gweh oh she'swa o gaht'
huh' hã sweeh' he'õ weh' ant hõ wã di'nyak dãh, sã-
h' neh huh' hã swa dyããh' na gwus' heh tãh' dyo-
k'da yãh, dyã gwah' shõ sigwaas' he'ni a o gweh'da-
gwat niis' he ni yõh'dããh neh huh' sã o wã nõk'dãã-
rus;

1 Da neh' ha yah'da deh ne yãã'noo gõh kuh ne
yah'daat, neh huh' sã o yõh', sã yã'õs, Hes nõk'dot-
s' nã gãã' hõ'gweh; o nãh' ne' neh gh sa'de gh no-
h' neh hãch ha'dah nõk'dãã gwus' na gwus' eh dah'-
h.

0 Neh gwaa', no nãh' sã dye'sã nõok neh huh' gh saa-
ããh' na gwus' eh dah'gëh dyo nõk'da yãh; neh huh'
h', no nãh' ant heh' ne yãã'neo gõh o gwe nyõoh' nã-
'õs, Gya dãã ooh', heht gãh' sat his; de ye sa yah'da-
'õh gwaa'nooh, dih', nããh' iis he'a dii gat ne' shah-
at' dã swa dont.

1 Neh sãh'gh neh, sõn'dih gwa'nah ot heht gãh' sã o-
dõ'ni aak, eh dah'gëh sã hõ'wã yõõ nih; neh' kuh
h, eh dah'gëh sã o da dõ'ni aak heh tãh' sã o'wã is.

2 O nãh' ha'eh gwah ha wã'õh seeh nõ da ni'no gõh',
eh' gããs' no nãh' gh sek hwa gh naah de wã nis hã gh
h gih shãh nõh gããs'ah, sã nõh' neh hãs he'nõk hõõh
swa dã'õh shõh, kuh ne de swa'dã nõn deeh, kuh ne
e nõok shõh, kuh no nõnt'ga nõõ nihs' de swã'noh sa-
gããs'yõh; dyã gwah' sãh'gh shõ sã je'sak dahs' nããh'
neh' dã swan'di wah'sa gwat' heh' syah daa deh.

3 Neh gwaa', no nãh' gh sek'hwa gh, neh hõh she-

nook no'ni dās, ho di'ya da ji yòh, ho dih'sohk hah' kuh ne de a di gah'gwee goh.

14 Da neh' ā sa'dāh swi'yòh heht; neh sēh āh naeh, ne tēh'āh de o'di gwee nyòh' ne do'sa dii'wah sēh gōh heh' syah daa deh; neh sēh'āh naeh neh huh hah' dā-ji sa'dii wah sē gwus' no nāh' dānt hā'nont gā'oh sooh neh' ta di'wa yee ih.

15 Da neh' no nāh' sha yah'daat he'ni ā non diih ne' shah gaat de o non don dōh wa'ook nā gās' nōh o'ioh'-dāh, ha wā'oh seeh, Ho dās'oh' ne' neh, ne' neh huh' hās haah'gwaak he'ō weh' tē nōh' dō oh'shā gwēn ni yòh' Na'wēn ni yòh.

16 O nāh' ha wā'oh seeh, Neh' naa yah'da doo gāh' noo'gweh, waak'hwa āh, a gwus' hoh dā'dohk dāh, got-gah'deh kuh hwa'go nook hōh:

17 Neh' kuh no hah'oh no nāh' shah ga'eeh he ni'jon'-dek hō nih nōh gās'sah, neh' nā'ō go yā'ōs nō wā noo'-gah dōh, Gaa oh' da sweet', o nāh' sēh'āh hah de yō'i-wa geeh' ga'yā nān dah'oh.

18 Neh' o nāh' ne ga gwee goh' shah ta'dih ni'go ān dāh' wa ā'noh sa wāh wa ā'non dō'e syok nō sa o wā noot gal' sho hō wā noo'gah dōh. Neh' ne' to dyē'āh dōh ha wā'oh seeh, Neh' niih nak-heh'da nii nōh, ga i'wa yān'dah-goh dih nā gat'gat hwah'sah: oh go ya dō e syoh'gwāh dih, hō gyah'doh da ah' sho niih.

19 O yah' kuh ne' wā āh, Neh' ne wā' ni yō'wāh-gā'geeh' no nōh'ga es ak'ni nōh; neh' dih, ne' neh huh' hā'geet', ā ga dā nōh'gee āt, āk nōs gwak dōoh, neh dih nōh'go ya dō'e syoh' gwāh hō gyah'doh da ah' sho niih.

20 O yah' kuh ne' wā āh, Neh' niih nage'nyak heh'-oh: neh' dih ga i'ō nih' deh aa oh' on'da geh.

21 O nāh' sho yōs'oh naa hah'shāh neh' ne' wa o'-o wi h no wēn ni yòh' nā gās' nōh o'i oh'dāh shōh. O nāh' na nōh'sa gwēn ni yòh' oh ta de nyāh'dohk, wā wā'ōs noo-hah'shāh, Deh sah sē i'yāh' sah'dān dih neh huh' hāh-seeh' he'de yō non da gwēn dee nyoh, kuh' he de yòh'āh-gwēn dee nyoh, neh' das hee yōht' no'ni dās, kuh no-

rah da jii yòh, kuh no-dih'sohk hah, neh' kuh ne'
a di gah'gwee goh.

1 Neh ne'aa wáh' naa hah'sháh, Syah da gwén ni yòh,
i' naeh neh, o nàh' neh huh ngh qo wáh' he nisa-
ih'sah oh, neh' dih neh, ah sqh', o'nook doot.

2 O nàh' Na yah'da gwén ni yòh' ha wáh'oh seeh naa-
i'sháh, Neh huh hoh seeh' ho'a de nyoh no a's dáh-
h, gah áá'goos hoh' gwah huh, ha di'ah dah'gwa ngh
gweh, neh' nàs'he ya di'wa yá qos dáh, áa he'ya do'e-
nh'gwáh ne' tga gont' on'da di yoh', neh' na ga ngh'-
hak ngh'sòót.

3 Neh sáh'gh nòh gwá'os neh ne' deh jò'gweh daat
he'ni á non diih not'ga nò nyah'oh ho wáh'noo'gah dgh
ak dgh na gek'hwa éeh.

4 ¶ Neh no ngh'dán dyogh' gán dyòh' go waa nàh'
'nee nyoh: neh ne' det ho dih sa dee nyogh' ha go-
gh'seeh kuh,

5 Son'dih gwa'nah ot' noo gweh' neh huh' ánt hat'-
a duk he'gyah daa deh, á gá'gak naeh' de os'wa áa
h nih, kuh no nòh'gh, kuh nee'yòòh, kuh nook-
'dah shoh, kuh ne de a dáh non deeh ha di ji ngh'
ni'os hoh oh kuh, ha'eh gwah kuh hoh'heh ne'a q-
gh, táh gh' deh o gwe nyogh' neh, iih a'e i o nya'ni-

6 Neh kuh neh, son'dih gwa'nah ot' á gá'gak de a'-
h no'o wáh' ne de ga'yah sont, táh gh' deh o gwe-
poh neh, iih a e i o nya'ni aak.

7 Neh' waeh, neh, So'nah ot' he ni swa diih' nà eh-
aak á gah'ngoh sq niih á gas'dá o dahk, ne neh' yas-
on'da dye ánt' na'a dyáh on da as heet' kuh he nà-
gáh heht, a'dih gwah' neh huh' hah de ga yee ih' he-
yáh' nà an dyá'nohk dáh?

8 Dyá gwah' sáh'gh shò no nàh dánt hos'dá á dook
g weh' á wan dá dáh, táh gh gwa' naeh deh o gwe-
poh' na'a dyá nohk dáh, ga gwee goh he ni yoo nà-
nt'gat hòh á o wan dán do nyaht,

9 Á á nih, Neh' nà gáá' hō'gweh, toh saah' ne wa-

ah'noh so nih, tãh ãh' de o gwe nyoooh' na'a dyã nõãh'-dãh.

31 Neh'gih shãh neh, soo ne go'wãh go waah' waa di yòs'heh, dã idoo gãh' no yah' ne go'wãh go waah, ne neh' yaa eh' on da wa dyẽ ãnt' na'a dyãh, da'a yah'do-weh'daa nõoh, a'dih gwah ho gwee nyoooh'; ne' wus hãh' ni wãh'nyah es'hãh hãh' dã an di do gãh no nõh' dã yaa dãht, ne de wus'hãh ni wãh'nyah es'hãh hãh' ni gã-dyoh gwah' da ãn dyoh gwã'o wih?

32 Neh' gih shãh nah'soh wee ãh' da eh' ne' sha-yah'daat, neh ne waa'dãh haht, oh to'do ãn joos' na' dih gwah non da ga ye'ãh dak ne' sgã nõh' sho o'sa yaa dõh.

33 Neh huh dih ha'eh gwah ni yoh'dãh, son'dih gwa-nah ot' nã gãh' he ni swa diih, nã gãh' ga gwee goh' de ot'gah wãh he'ni oo yãh, tãh ãh' deh o gwe nyoooh neh, iih aei o nya'ni aak.

34 Wi yòò neh, o jik'heh dah: neh gwaa' gih shãh nã yoh'do ni'aak no jik'heh dah ne de yò'yoh jis'dah goh, ga ã o weeh' nõh dãnt gaa'wih dah'go ook' nãh ga'jik beh'-da gãh'dak'?

35 Tãh ãh' deh gaat gaah' deh jo'yah da'geh haas hãh he'yo ãn ja deh' neh' gih shãh hoh dah'so joot; neh gwaa' nõ gweh' as deh' he o non dyehs. Neh' haas yah'-da deh neh' ha gh'doo dõh' he'o weh' ha ok'haas dõh', hot hon deek ne' neh.

O I'WAH XV.

O Nãh' dos gãh'oh he o'nonh his'dõh haas yah'da dah', ga gwee goh' na dii'wis de'o ees, kuh no dii'wa'neh'-aa goh, neh' na'o wan'di wat'hon daa dãh.

2 O nõh neh', Pharisees, kuh ne' sha go'dii ya dõ-nih' wa o wan dwën'noh dih, ho nãh', "Neh nã gãh' bõ-gweh' ha goõ gwus' no dii'wa'neh as'goh, neh' kuh shah gaat' de'ã non dõos.

3 O nõh' neh waa'gos nyeh'dah gwãh' nã gãh' des'ga yõ-on dãh goh, ha wãh'.

1 So' nah ot' no'gweh he ni swa diih', agat' de wāh'-
 nah eeh ni o'nos gwaa yāh' ne de yò di noh'gā ont, aga-
 h' daat gih shāh aa'o nos'gwah dooh, tāh'āh gāh ta'at-
 h' ne' dyòh dooh ni wā'nos hāh' dyòh dooh' kuh
 nah he' o' weh' deh'e no gee nyoh, neh' a' yah' di-
 ah hah' no yah'dah doh'oh, he ni yòò weh' hās haa gāh?
 2 Da neh' kuh no nāh' aa'a gāh, haa nāh'sah gēh da'-
 dāh sho doh'ho on dyeh.

1 Neh huh' no nāh' aa'a yoh, hwa'go nook hooh', wa-
 yah'de o'eek no dā'oh shoh kuh neh' shah gaat' hā-
 'noh sa ne gās'yoh ha'go yā oh'seeh shah gaat' he dwa'-
 oh ho'āh; neh sāh'āh, ne swa gee gāh' nak nos'-
 rah dō'ni noh ne de yò'di noh'gā ont.

1 Neh' noh gwā'oa, neh' ne sigwaa' naeh ni dya-
 en det gāā dās ne gā o'yah gēh ne jo gweh'daat dō sa'-
 h' ni'gō ān dee nih ne go i'wa neh'agoh, naeh' he ni-
 h'dāh ne' dyòh doo ni wā'hāh dyòh doo kuh aga-
 ni ā' non diih no'gweh, ne tga i'wa yee ih, tāh'āh i-
 h' dah de yo dō ān jo oh ne dōo' sa'ā nāh'ni'gō ān-
 de nih.

1 ¶ Neh' gih shāh, so' nah ot ne ya goo'gweeh',
 ah hāh' ni yò'wis daa geeh' no wis'da noo oh' ni'ya goo-
 h, agat' gih shāh ā ya'goh dooh, tāh'āh gāh neh, o-
 h' shō kuh a ye jis'doo dāh, a'yes gāā waak ne ga-
 h'soot, neh' kuh na gwus' ā ya'ih saak jih' he ni yòò-
 ah hā jee gāh?

1 Neh kuh no nāh' sa'yee gāh, wa o'wā di'yah de'o eek
 go dā'oh shoh, kuh neh', dā nā noh'sa ne'gās yoh,
 wāh, Shah gaat he dwa'doh ho'āh; neh sāh'āh ne
 a gee gāh' na gah'dō ni'noh.

0 Neh ha'eh gwah noh gwā'oa, Neh ha'eh gwah nān-
 a wēn det gāā dāh' he tā nih dyoh no o'yah ge o noh'-
 āh Na'wēn ni yoh ne jo gweh'daat dā jēh ni gō'ān de-
 h' ne go i'wa neh'agoh.

1 Neh ne'aa wāh', Neh naa yah'da doo gāh' no'-
 reh, dek nii de o'deh dōk' de'i ji noh:

2 Da' o nāh noos'toh ha wā'oh seeh, nòòh'nih, Hah-

ni'ih', da goh ni'ih' nas'hā nō nyv'hāh he ni yō'i wah
ni'ih' & wa ga dyah'gāh. O nāh' wa go yahk'hō os he'q-
weh' ni oh'heh goh.

13 Neh' ne' dōh gaah ah' shō nō sa yōō daah' o nāh'
noos'toh', ga gwee goh' wa e'o eek, neh' ne de ot'haak'-
gwāh, wee āh' dyō ān ja deh' he a wee nōoh, neh' hah'
he o'dāh daah' he'ni o yān dōk, neh' da ga'i oō nih, hah'
oh dāāh eek' shō ni o dye'o dyīshā hō'he dyeā.

14 Neh' huh dih' nō nāh ga gwee goh' shaa'dāh daah',
neh' ne da wa'deh' haas dōoh' wah a go dōs'weh' da'nooh
he'yo ān ja deh' ne' neh' huh; o nāh' oh'wah'sa wāh'
noh dwa'dō ān joh ha yah'da deh'.

15 O nāh' hoh dān dyōoh' neh' hah doo'nōn'dih' hah'ā,
na nō'gēh o weh' ne' neh' huh' dyō ān ja deh'; neh' huh'
hwa'o haht hot & yān dōh, gwis gwis' & o nōn dā'ōoh.

16 Neh' to gaa yās' shō ne' neh' a'a det'gwis dāh'
nōt tgo'wah sa ah' ne waa diis' ne gwis gwis. Neh' ne
deh' sōō gaah' nō gweh' a'o waa yōh.

17 Da neh' ne nāh' saa'dah wāā dook, ha wāā, 'De-
gwah' nōō' naeh ni oh'hah shāā yāh' naah'ni'ih, ne neh'
huh' naeh hah de ga yee ih' he ni o di āh'gwa yāh, o'gwee-
nyōoh' kuh na'ā nōn dwān det, da neh' ni'ih nāh' dāh'
a'gii yōs!

18 Neh' dih' ne' dāk dāht, hah ni'neh' & gat'gon dāh',
neh' neh', & e'yā os, Hah ni'ih', neh' noh gi'wa naak-
aak ne gā o'yah gee'gwaa, kuh bee'see gat,

19 Tāh'āh dih' he ni dwa ga dōhk', tāh des'ga yee ih'
na yo gyaas heek' neh' hō'aa wak; neh' dih' shō nō,
sgaat' a ga'dōh taak', ha di'yah daa deh' ne sa hah'chāh-
shoh.

20 O nāh' det hō'dah'oh, neh' huh' he ha'wa nōoh' hāh'
tāh dyōh nooh'ni'ih. Ah soh' dāh' shō, wee āh' dāh',
neh' ne' wa oō gāh' nooh'ni'ih; neh' nō dāā's'oh, o nāh'
de o'āh daa dōh, ha nyah'sah gēh hwa a yee nōoh, oh'ā-
gwa yōoh' gwah huh.

21 O nāh' naak sah'go waah' ha wā'oh seoh, Hah'ni'ih,
neh' noh gi'wa naak aak ne gā o'yah gee'gwaa, neh' kuh

hee'see gat, 141 hi. dii. tai. uue ga. yee ii. ah n. owa ga.
dohk' na ro graa noek nei in ah wa.

22 Neh' dñl nrooh nil hē gāyōt seel lo hal suah-
shoph', Da jiaai nel sēgwa he n w' yool nas ya -
nyas hab, neh hē he swas yoo tūm nel kul uga me-
swah nyas haat Das he swal si wōol kul :

23 Neeh gwa! nu! ni di swa nu! . ne wai ebe yoo-
nihi' ne d'ro! no gwa nu! o! swa nu! . e swa nu! o!
kuh; neh' e swa de! nu! ni! . e swa de! de! gwa nu!
kuh.

24 Neh sá:l h nà gá: h e há wá: h ná wé yó: ngá:
neh dib neh sá: dól het dól ne yá: dól dól (nól
neh ne' shé wá gá:l. O ngh: wá g nól sá:wá: h e wá:
g non dan det gá: dól.

25 Da neh, ne tag wanhi no'as waik gad bē gooh
 naeh' it hehs: neh' no'ngi dōi dāah dōi dāi, on'gā'
 dōi gā'oh nā hehs be nā gā'oh sooh neh ne' wa'ngi-
 ooh de waat gā'oh kuh.

26 Neh ne' wa o'p'p'k a'la y'at d'at: nas ha' sh'h,
ho da'on do's'gh ne na' h'ot g'at d'at n'g g'at he ni y'o-
d'v' sh'h.

27 Neh' na wá'qoh seeh. Neh ne' sho yóoh ne de ja-
dáh nqon deeh; neh neh. ho nyóoh nee yah nih, ne'
wah sa's'yo ni nqoh ne dyóh hos gwa ont' ot hwas'ash, neh
ga'q nih, beh, sgé nqh' ti qh hi yóoh, sgé nqh' kuh
to sa'a'yoh.

28 Ó nah' wa ó ngh kwah, tãh ah' kuh deh ó gwee-
nyogh' neh, [ha' a yoh; neh' dyò i'wah ó nah' to ya'-
gãh oh nòoh nih neh ne wa ó do e' syoh gwãh.

29 Neh ne det hos'nyeh oh, ha wā'oh seeh nooh'nih,
Sat ga'ā'oh, neh nā'gā' wee sōh' yōs hāā'geeh o'nāh,
iis' gō yat'hon deh, neh kuh' ne de wān dōh' ah'soh,
deh a'gii wāā'joh' he ni sa i wih'sah hoh; neh dii ne
tāh'ah de wān dōh' ah'soh deh gwa wiih ne gayah da-
gā' othwas'sah, neh na yō gwe'nyō'ōōk' nāāh' iih' a-
ya gwa dān det gāā' dōoh' no gwa dō'oh'soh:

30 Neh gwaa', he ni yòs'noo weh' no nǎh' ahq saa'yoh

nă gǎǎ' hes'haa wak, nă gǎǎ' neh, ho i'wah dōh'dōh n
sō heh'gōh, neh dyō di'wah nō nont'ge ōh, wa eh'si y
ne' wah sās yōō nii dyōh'hos gwa ont' ot hwas'aah.

31 Neh' na wǎ'ōh seeh, Gō'a wak, dyōt gont' niis'
dya diih, ga gwee gōh' kuh, he ni yō'ōh' a gyǎh'
aaa'wǎh.

32 Neh huh'jih diih na e dwa dān'det gǎǎ dōōh, a
gyōh'es hah' kuh: neh sǎh'ǎh nă gǎǎ' de ja'dǎǎ nōn d
ha wee yōō'noh, shō heh' o nǎh, ho yah'dah dōh'ō
o nǎh nee'wah shō'waa gǎǎh.

OI'WAH XVI

NEH' na gō yǎ ōh seeh na gō'i ō nya nih', Neh
yah'da dō'gǎǎ nōh hot ga nōō nii'noh nō gwēh,
hah'shǎ yǎn dvk nas'hǎ nō nyus'hǎh hot ga'ǎ ōk;
neh' shaa'yah daat' ne' neh, wa ō wǎ'i wa yǎnt' l
wa ō wǎ ōō wih, neh ne waa'dǎh daah' noos'hǎ nō n
hǎh.

2 O nǎh he o'noō gōh, ha wǎ'ōh seeh, A ni yōh d
he'gi wa'ōōs nă gǎǎ' heh, syah daa deeh? ji'wa gwa'ih
he ni yō'di wah'dān dyō'dyeh he'ō weh' ni sa'di ōn'd
gōh; neh sǎh'ǎh niis neh, o nǎh neh huh' shō h
weh ni sa di ōn'dah gō'noh.

3 O nǎh neh', as hǎ nō nyas'hǎh hos de'is dōh, ho
dǎ ōh seeh, A nă gyeēh' neh' waeh ne dō saa geh ny
seeh, na gyah'da gwēn ni yōh he'ō weh' ni wa ga dī'
dah'gōō nōh; tǎh'ǎh' deh a'geh has'des hǎ yǎh' naak'n
gwaat; kuh naa'geh neek ga de'ǎs' naeh.

4 Ōh gǎh'ni gō'is aah he nă gyeēh, neh' no nǎh' dǎ
geh nyōh'seeh he'ō weh ni wa'ga di, ōn dah'gōh, ǎ j
gyah dah'sǎ nō ni'a'dyeh seek shō, ho di'noh sōō dōh.

5 O nǎh' hwaas'gō nōōk hoōh' hah de yō gwēh'da gō
na gō ge o da niih' nō yah'da gwēn ni yōh, neh' naa v
ōh seeh ne dyō dye'ǎh dōh, Dō' ni yǎ ge o da niih'
gyah'da gwēn ni yōh?

6 Neh ne'aa wǎh' sǎt de wǎh'nyah eeh ni gah'w

viih no'noh. Neh' na wă'oh seeh deh sah'să i'yăh sa'-
wăh, deesek' neh, sas he'dah tah, wîs' ni was'hăh
'hya dooh.

O yah' kuh sha wă'oh seeh, Do niis' ni sat'ge oot'
ah ne'aa wăh, Sgat de wăh'nyah eeh ni wa'dă noh'ge-
'das hă geeh no'non jah. Neh naa wă'oh seeh, Dee-
k' neh, sas he'dah tah, de gyoh' ni was'hăh sya dooh.

O năh' na yah'da gwên ni yòh' oh to'ăh să o nyoooh',
'deh ta'i wa yee ih [ha hah'shăh as hă nō nyas'hăh hos-
'is doh, neh ga i'o nih', heh, oh ni'goh das yo oh' he'-
o yeeh: neh săh'ăh naa dik'sah shoh'oh ne yo ŋn'-
gee kaah, he ni'a di'wa ji yă deh', si'gwaa he ni o'dih-
gont', na eh he ni yoh'dăh na dik'sah shoh'oh ne de-
h'hat hes'gêh hă nih'dyoh.

Neh' dih noh gwă'os, swa dă oh'syo nya'noos nas'-
no nyas hăh ne' deh ga'i wi'yos doos hăh; neh dih
năh ŋn di'swah syo nănt, neh huh' ŋn dye chi yah'dah-
noo nih' he'o weh' hă yò'i wa da dyeh ŋn'dye nō gee-
pok.

O Neh haa yah'da deh nănt ho'i wa ye'is dō ook' na-
nas' he yò'i was toh, ŋnt ho'i wa ye'is dō ook' ha'eh-
nah neh o'i'o wa năh; neh kuh haa yah'da deh nă-
'ni goo hoht na gwus' he yò'i was toh, ha'eh gwah shō
h ni goo hoht na gwus' o'i'o wa năh.

1 Neh dih ne dyă gwah' ŋ gă'gak deh di swa i'wa-
'is doh, he ni gaa yăh nas'hă nō nyas'hăh ne deh ga'i-
'yos doos hăh, so' na eh nah ot' ŋ ye sa dah'gwa yă oa,
sat'hah aah ne do'gă o weh' as hă nō nyas'hăh?

2 Neh dih gih shăh nă gă'gak deh di sa i'wa ye'is-
h, he ni gaa yăh ne' sas de'is doh ne ti o'gweh daa-
h' ho'wăh, so nach' nah ot' ŋ dyee soh', ŋ ye sa yah-
gwên ni yos kuh, niis' ne saa wăh?

3 Tăh'ăh deh soo gaah' naa hah'shăh, de o gwe nyoooh'
de i'yas heeh' da'a go'ya di'wah nyă ni'aak; neh
i'ăh gih shăh ne tga gont' ŋ os'wa ŋh'seek sha yah'-
ut, ŋ a no'oh gwaak' nach, ne' sha yah'daat; neh'
shăh nă'o dye nō'wah dō'ook sha yah'daat; ŋ oh'-

dääh'eh se aak sho' naeh ne' sha yah'daat. Täh'äh' deh swa gwe nyoh' ne' daas'he swa'di wah nyä'ni aak' Na'wën ni yöh', neh' kuh nas'hä nō nyas'häh.

14 Neh' ne Pharisees ha'eh gwah, he ni o'dih nooh' häh', he yō'i wa gwee goh' ho nont'hon' deh' nē'goh; neh' he na'o dihääh'es oh to'want goh nyo gwi'wa.

15 Neh' na go yä oh'seeh, Iis waeh neh', swa da do' gweh'di yös'tah he'aa di gat' noo'gweh; neh' gwaa' ne' huh naa'yän dee ih he ni swä'nyah söh'däh Na'wën ni yöh: neh' säh'äh ne' söh'jih' si'gwaa i gäh' ho di'wa no'oh goh nō gweh' neh' naeh si'gwaa he ni os'waah'da nih he de a'gaa neeh' Na'wën ni yöh.

16 Neh' ne ga ya'nes häh, kuh, no'di do gäs'da ni'ak, neh' huh' sho' naeh he yo'dohk dah'oh' ne' yöh hek no nē' sha a yoh' ne John: dyöh saah' neh' huh, gaa oh' dyo gon'dah goh, neh' ne'wah agat häh'goh ne tē'noh'do'oh' shä gwën ni yöh' Na'wën ni yöh, hah de yo'gweh'da gēh' kuh nō gweh' neh' huh' hwa o non dyah'da e'a dyoh' nah-tga gont ha'a di yöh.

17 Neh' kuh sah'gwah ti gä'oh he ni ga noo'oh' he no'ya wäh', he gä o'ya deh kuh he'yo än ja deh' na'gāt, na eh' he no'ya wäh' na gwas' he yō'i was'toh' ne' ga'ya'nes häh' non da yöh'syo nāt.

18 Son'dih gwa'nah ot wak ah' äs ha got gah ne' yöh, o yah' kuh äs hoo nyaak, waa'dyah don di' ne' neh; neh' kuh, neh, son'dih gwa'nah ot ä o di nyaak', ne' wak ah on da'dyah da'is doh he ni a'yah daa deh' ne' yöh, neh' nōh ta'yah dvk ne' neh.

19 ¶ Neh' naa yah'da do'gäh'noh' hot ga nō ni'nah' no'gweh, neh' hos yo'nyah dah'goh na gwos' si'gwa he ni yot'gwäh'da i yöh, kuh na gwos' ga ni gä'oh' ni yöh', neh' kuh, si'gwa he ni yo i wa'nä ä gwat' hant-yöh'däh' hō'heh ho dā'det gä doh hah de'wä nis'hä gēh;

20 Neh' kuh na yah'da do'gäh'noh' no'gweh wa o'de-theht hah'neek hak, Lazarus ha yaa söh, neh' huh' he'wa'yas häh' hoot ä o ga'ant, neh' ne' ho yah'da wihs, ä a'yah da gwe goh de wa'däh ne gä'o gwa oh.

21 De o dō ŋo jo nih' neh' a o wa non dā'ook ne' dwah-
o nyoh shāhs ho dek'hwaah'gwah syòòt, noot'ga nō niih
ō'gweh: neh huh ha'eh gwah naeh ne ji yāh' nī dyo-
ts nōoh' o di ga nān'das oh' hoo yah'da wihs de yo'dāh-
egā'ō gwa'oh.

22 Neh dih he ni ya'wāh oh, ha wee yos'oh naah'nee kak,
nā' naeh naa di o yah'ge o nōh hes hō'wa āh, ha nyas'-
sgooh' neh, A bra ham, hes hō'wāh dyoh. Neh ha'-
lgwah neh', ha wee yos'oh noot'ga nō nī'nōh, nō'-
weh; hō wah'sa dōh' kuh:

23 Neh' naa nīs'he o'nōh gēh' det hot'gat hwāh, de o'-
ph hō ga nyāh, neh' no gās'oh neh, A bra ham wee'āh
h dyoh, Laz ar us gwah huh' det hya dii, hah dōh'sāh-
h ta yah'dah di'oh.

24 O nāh' de oh'sānt hwa'h'oh, ha wāā', Hah nī'ih A-
w ham, da'gii dāā, neh da e'se haht ne Laz ar us, neh
nā, os to'oh sho haa'āh nyoh o ne ga nos'gēh, neh' a'-
nōh'nōs duk ne' gāh nōh'sah gēh; neh sāh'āh neh,
wa ga dōh'hō gaa nyāh' nēk'huh, oh dōh'gwa-
qoh.

25 Neh dih ne'aa wāāh neh, A bra ham Go'ō wak,
n hāāh'seek, neh' niis ne' chih'sōo heh sye nōos gwah
ni sa'dyah giīh' ne wi yòò, nōh o'i oh'dah shoh; da
ah naeh ha ye'nos gwah ne Laz ar us ne' wa eet gāh
ph o'i oh'dah shoh: o nāh' gwaa' naeh' ne' a o hwah
nōh nī'go i yòò, neh niis ne de sa'doh hō ga nyāh.

26 O yah' kuh, ne det ga'yes dōh ne' ga gwe gōh nā-
h, neh ne de yo gāāh' he'nōh de dwa deh nā gāāh'
h' nēk'huh agwāh'dyoh, kuh niis' he'ō weh nich-
h'dyoh, neh' neh go wa nāh', o ya dees' kuh, de yō'ā-
eh, o nī'yoh o weh gwa'yo niis: neh' dih neh' sō-
nā' i gāāh' na'yeh he'asak āk hāt', ha'yoh dān dih nēk'-
hāh', ha'yee yoh' he'nich hih'dyoh, tāh āh ta'ye gwe nih:
hāh kuh ha'eh gwah de o'di gwe nyoh' na'a di āt, a'-
pk hi'yah do wāht na'ā neh'he asak ā dya'gwah dān dih
s' neh huh'.

27 O nāh' ha wāā', Neh dih' sho oh gō'ya dō e syoh'-

gwäh, hah ni'ih, non de sa ga yäh' ne' neh huh ho sa'eh se haht he to non'soot naah'nih:

28 Neh säh'äh nee' wis non de ga dää'non deeh; neh neh ha'a go'i wa gwa ih sahs, dyä gwah' sho neh huh ha'eh gwah ä on dii yoh nëk'huh he'ö weh' de yò'doh hoga nyat.

29 Ha wä'oh seeh neh, A bra ham, Neh waeh' naah' to dii yäh' ne' Mo ses, kuh neh, ho di do gäs'da nih; neh' sho sha go'nont hon daat.

30 Neh ne'aa waah, Täh'äh, hah ni'ih A bra ham: neh säh'äh ne sha yah'daat', gih shäh', ä on da deh sa'doh gwah'gäh don'da eet' ho sa go yah'do wäht', däs hä'nä ni'go ä n dee nih' ne'huh.

31 Neh ne sha wä'oh seeh, Neh' gih shäh nä gä'at de ö wä nont'hon deh' ne Mo ses, kuh, no di do gäs'da nih, täh'äh sho ha'eh gwah ta'ä nont'hon daat' na'ö wä non do e'syoh gwäh, ne sha yah'daat gih shäh' don'da at gäh' non da'deh sa'doh gwah'gäh.

OIWAH XVII.

O NÄH' ha go'yä oh'seeh na go'i ö nya nih, Neh ne täh'äh na'gä gäk' i gäs deh ö gwe nyöoh', tga gont' sho ä ga'yö ook ne de yò do dääh'deeh: neh gwaa' ne ga noo oh' haa yah'da deh' he'ö weh' nän dweh'dah gwaak.

2 Neh sah'gwah ti gä'oh he naa'ö yah'da wäht'oh, ne gat heh'syö nyah tah gah'agwa ah on'da ga'ni yon däh' na'a nyah'sah gäh, ö näh' ga nyò dääh'gäh ha'ö wa yah' doh'yaak, na eh' he naa'ö yah'da wäht ne jo gwah'dah nä gäs' ni ä'nohs a'ah daas'ha go do dääh'däh.

3 ¶ Swa dah'ni go'ä ähk ne swa yah'di aa dyah: Neh gih shäh ne wa ö'yäh hiik heh' syah da deh ne de' dää non deeh he sa'is däh; neh' gih shäh, ne do m'ä ni'go ä n dee nih, do sa e ji'wah sää gwus.

4 Da' neh' gih shäh ne jaa duk' nä ga'at, neh ä ö'yäh hiik heh' syah da deh ne' swä n's'häät, neh' kuh ne

aa duk' nă ga'at ne swă nîs'hăăt, neh huh' dănt hat'gah-lăh heh syah'daa deh', ă yă'os dō sa'găh nî'gō ăn dee-ih; neh ne' tga gont ne neh dăch heh'sii wah'să-wa.

6 O năh neh, nō wan'dih hah'syoh hō wă'oh seeh Na-ah'da gwên ni yòh, Sa se găă is' he ni yō gwa i'wa gwên-i yòs'doh.

6 Neh ne'aa wăăh' Na yah'da gwên ni yòh, Neh' gi-hăh neh huh' teh wah' ne swa i'wa gwên ni yòs'dos hăh', ne ni wah' jo nōh'gwă ont' no nōh'gwă on ji waa găh', o-wee nyōoh' na e'swă os' nă găă gă it, sycamine, neh', e tga'wih duk' nok de'ăh, wa deh'hănt gòh ga nyò dăă-h hes ga'yănt hō'ook; da neh' no gwe'nyōoh' ă e-wat'hon daat.

7 Neh gwaa' ne soō' nah ot' he ni swa diih', hoh hah'-hă yăh' ha eh'da gah'hat twus, dyòh'hos gwaa ont' gi-hăh ha'nōn dăh, o gwee nyōoh' na'eh să'os no năh ăa-yō'ook, ne' gah'ă'gōoh dănt heet, O năh' sho kuh nōh'seh, sa dyăăh sa dek'hōo nih?

8 Neh' dih neh sah'gwah gă nōoh neh' ne ta'a wă'-a, Ses'yō nyaa'nōoh, he'ō weh' nă ga'dek hōo nih, neh' nah ne de sat'hwah haah, iih ya eh dōn da'găh nyaa ăh, ne ni yòò weh hă gek'hwăn daht ăk ne'gak hwăn daht'gwah huh; ă ga'at ne' neh, iis ne' wah ăh sa'dek hōo-ih, ăs ne'ge ăh' gwah huh.

9 Neh' găh no'ō yăh ne ga nōo nyō ok'shăh, neh hă'ō nōo'nyok na hah'shăh neh' on da ga'i o nih heh' neh huh' nō o yeeh neh nōh o i oh'dăh shōh wa o wă'i-ris as? Neh' ni wiih', tăh ăh nōoh.

10 Neh huh dih năăh' iis ni yòh'dăăh, no năh' ga-gwee gōh' neh huh' nă swa yeeh ne' nōh o i oh'dăh shōh wech hi wă'ah seeh, ă swih, Tăh'ăh deh o'yah da'geh-măht' he ni dwah'hah syòh dăă's, neh' sho neh huh' ne-twa yeeh' he ni ga'i wa yăn dah'goh na'e dwa yeeh.

11 Da neh huh' ni ya'wăh ăh he nōh weeh Je ru sa lom twă'we nōn'dyeh, shah de'wah să'nos hōh' neh huh' hō-ih'doh he'yō ăn ja de nyoh ne Sa ma ri a, kuh ne Gal ilee.

12 Neh dih no nêh ga non da do gâh' he'ô weh' he o' yos oh, wus hâh' ni ã non diih' nê'no gwêh' oh tō wâdât, ho di'yah daat gâs' nah ot, wee ãh' shoo don da'di-daht.

13 Neh' neh, de to'dih gwah'doh naa'di wâh'noh, ho nêh', Je sus, Sa di'ô nyaa nih, da'gwâ dâh.

14 Neh' dih, no nêh' waa goô gâh', ha go yâ oh'eeh, Swah'dân dih, neh huh' he tã nih'dyoh na di'yah don-twus hoh swa do dah'sih. Neh huh' ni ya'wâh oh, he'noh weeh ho nêh dâh dyo'on dyeh neh ne' sa o wan di'yah da'go eeh.

15 O nêh' sha yah'daat he'ni ã non diih', no nêh' waa'gah ã yoh he'sho dōh'oh gwah, shok'dōoh, neh' kuh ho ye'âh dah'goh not ga'eh niih no wâ nêh' de o'ãh sâ o'nyos'oh Na'wên ni yoh.

16 Neh' no yah'dye nêh oh, neh huh' he o'goh so'dah-oh he de ah'sih da de nyoh, de o'no'nyos oh: neh' ne Sa mar i tan noo'yah dōh dâh.

17 O nêh' ne Je sus' det hōs'nyeh oh, ha wâh' Tâh'ãh gâh wus hâh' de ã non dii'noh ne' sa o wan di'yah da'ge-eeh? Ga ãn dih' na eh', ne' dyoh dōoh'?

18 Tâh'ãh deh soô gaah' de o'wâ gâh' ne' don daah'-geet, do sa'o'no o'nyooh Na wên ni yoh', neh' shō nêgâh ha yah'dee nooh, o yah'ji o nêh.

19 O nêh' ha wâ'oh seeh, Des'daht, sah'dân dih: neh' ne sa i'wa gwên ni yōs'dos hâh', se sa'yah da gōh.

20 Neh huh' no nêh' sha o'wâ ãn dōoh, ne Phar i sees, he nê yo'nis heht' ã gaa yoh' ne' tã nêh'do qh'ahâ gwên ni yoh Na wên ni yoh, neh' ne do sa'go wâ nêh'ã gâh, ha wâh' Neh' ne tãh'ãh neh huh' tas'yoh dâ ãn dyeh, noch hih'wâh'gwah no nêh' ã gaa yoh' ne tã nêh'do qh'ahâ gwên ni yoh' Na'wên ni yoh.

21 Neh kuh ne tãh'ãh ta'ã non'do ooh, Siih', saagaa tōh nêk ho'ô weh! neh' gi hâh neh, Siih', saagaa tōh ho weh! neh' sâh'ãh ne' jat ga'ã oh, swa yah'da goô ne'huh i waat' ne' tã nêh'do qh'ahâ gwên ni yoh' Na'wên ni yoh.

2 Neh' na go yā'oh'seeh na go i o nya nih, dwā ni
ā dee nyōh' ā'dweh, no nāh' dā swa'do ān joos' na e'-
ā nīs'hā gāh' swā nīs'hāāt, na wā'nīs hā de nyōh' Nō-
'wak nō gwēh, da tāh āh gwaa' ta e swa gāh.

3 Neh' nā yech'hi yā'os, Swat gaa tōh nēk huh! neh'
i shāh, ne swat gaa tōh' si gāā, sā nōh' neh'huh hā'-
eeh, sā nōh' kuh ā yech'hi nōn dāh.

4 Neh' sāh'āh neh huh' ha'eh gwah nā ya wāh nōh-
ā'ni hōh, i gāā, da ga'ya gāht' ne de yōh'hat heh, ga-
o gāāh' he'ō weh, eh dah'gēh, nōh gā'ō yaa dih, ho'-
'aa det gā'ō yaa deh' hoh wa dā'āh gwah'dih; neh huh'
ha'eh gwah ne gāh' nā yaa wāh haa yah'da deh Nō-
'wak nō gwēh' no nāh' hā a'wā nīs hā ee wāh.

5 Neh' gwaa' ān dwa dye ānt' ne wee sōh o i'wa geeh
ya'gās duk, neh' kuh neh wak ah' ā'ō wā yah'da is nā-
ā' ga waji yāā deh.

6 Neh' kuh, naeh' he ni dya'wāh'oh ne ta wā'nīs hā-
nyōk ne Noah, neh huh' ha'eh gwah nā yaa wāh' ne
wā'nīs hā de nyōh' Nō wā' wak nō'ō gwēh.

7 Neh' nā nōn dek hō'ni ak, ha di'ne gee hak' kuh, ho-
nyak hō'nyō'ok, hō wān'di nyak'daa nō'ni ak, he ni yō-
h' hoh wā'nīs hā'eeh no nāh' naeh' sha'a yōh' ne ga'ō-
gōoh ne Noah, o nāh' o yōs'oh nō'no dōn dyeh,
gwee gōh' o i'wah dōh'dōh haa di'yah daa deh.

8 Neh huh' kuh ha'eh gwah ni ya'wāh'oh ne ta wā'-
hā de nyōk' ne Lot; hā nōn'dek hō'ni ak ha di'ne-
hak' kuh, ha di'ni nō'ok, hā nōn'dā ni'no'ok, ha di-
nt'wah'sō'ok, hā nōh'nōh sō'nya nō'ok;

9 Neh' gwaa' shah wā'nīs hāāt no nāh' sha'ya gāht' ne
ne Sodom, neh' Na wēn ni yōh' wa as'dā dyet de-
h'dōh gwah'gwah ni yōh'dōh gōh'dāāh, gā'ō'yah'gēh
weeh duk, neh' ne ga gwe gōh' wa o dii'wah'dōht.

10 Neh huh' ne gāh' ha'eh gwah nā yaa wāh, ne' dwā-
hā deh no nāh' Nō wā'wak nō gwēh', ā'ō wā yah'do-
h'sih.

11 Neh' ne' neh dwā nīs'hā deh, neh' haa yah'da deh
ga nōh'sa gāā'yaat ānt hāā dahk, o gych' naeh gaa-

yăh' no wă's'ho'h ôh, sâ nōh' dănt ha'dyah dănt nō sa ôh'-neek: neh kuh haa yah'da deh, ne gah ăă'gōôh' hă'eh'-seek, sâ nōh' ha'eh gwah ne' neh ă's hah'geet.

33 Ech hi'yas hăăh seek ne Lot yôôh.

33 Sôn dih gwa'nah ot ă ih'saak he nōn'da ye'ăh duk daa'ăh nya dōôh' hōô'heh, wa oh'dōôh' ne'huh; neh kuh sôn dih gwa'nah ot ă oh'dōôh' hōô'heh, oh tăh'nya dōôh' ne'neh.

34 Oh gwa'o wih, neh' no năh' neh' dwah sôn da deh, dee ni'yas heeh ne dee nōô gweh ga nōk'dah gēh dă ni'-yas hăn dahk; sha yah'daat ă o wă yah'dōh neek, ă o da dăăh' naeh ne' sha yah'daat.

35 De gi'yas heeh ne dek ni'ôh ă git'heh syô'ni saak; je yah'daat ă yōn da dyah'dōh neek, ă ya'go daa dăăh' naeh ne je yah'daat.

36 De i'yas heeh ne dee'nō gweh gah ăă'gōôh' ănt neh'-seek; sha yah'daat ă o wă yah'dōh neek, ă o da dăăh' sha yah'daat.

37 O năh' des hō wă wă'nōh săă gwăh, hō wă'ôh seeh, Ga ă o weeh', Syah'da gwēn ni yôh? Neh na'gō yă ôh'-seeh, Ga ă gwa'ô weh nănt ga'yas wa yăn dahk neh huh' hă yô'di ye'ih ô'ōôk ne do'nyōn dah.

OI'WAH XVIII

O NĀH' -neh ha gos'nyeh dah'gwa niih' ne de ga'yă-ôn dăăh'gōh', năk'huh he yô'i wă'ōôh, neh' ne ga-i wa yăn'dah gōh nō gweh ne' dyôt gōnt a'ya go dă nō'yăn dahk, a'gă ăăk' deh a go yah'da ge'e yōôh;

2 Ha wăă', Neh naa'nō gek' ga nōn'da gōôh ne daa'-yah do'wet hak, tăh'ăh' de os'haa nis'gwah Na wēn ni-yôh, tăh'ăh'kuh deh tah'gwis dăh ho nōh'dōk' nō'gweh.

3 Da neh' ne yeh'dyōn dak ne neh' hō'ô weh ga nōn'da gōôh, neh, go nōh'gwa yes'hah ôh, neh huh' ni-dya ga wec nōôh', hō wă'yah do'wăh ôh, ga wăă, daa'-găh nya dōôh, neh na'sa dyă nō nih, aas'gye nō wăh kuh, he ni'a'yah daa deh' neh, da'ga dōh'hō ga'nyah dōh.

4 Neh ne tãh'ãh yaa eh' de o ga yãh'oo; neh gwa' no ah'doh gẽh, ho da dã oh'seeh, Neh naeh he tãh'ãh dees'haa nis Na wẽn ni yoh, tãh'ãh' kuh deh ga'i wah ha gẽ'noh doh ha di'yah daa deh no'gweh';

5 Neh dis'ho, ga i'o nih, heh sòh jih de yo'gãh ni'go-hãh'gwaanii nã gãã go noh'gwa yes'hah oh, do gãã' shõ ã ga dyã'no nih he ye yah'da deh, ãk he ye no wahs, dyã-gwah' shõ ã gaa chãnt, ne dya'wãh oh neh huh ãn-dyãn'taak.

6 O nãh' ha wãã' Na yah'da gwẽn ni yoh, Jat hon daat' ne' nah ot' ha wãã, ne deh tga'i wa ye ih' ha i wa'ãh het-tak.

7 Tãh'ãh gãh noo ha'eh gwah Na'wẽn ni yoh' ta'sha-go dyã'no nih ne'a o hwah sha ga'o gweh'dãã gwãh, hah-de'wã nis'hã geeh naah de'wah son da geeh kuh, neh huh' hah de ya goh'sãnt hwãh' he ta yah'da deh, neh'huh' naeh' heh ga'i wiis' hah des'ha go wã noh'sã gwus?

8 Neh' nõh gwa'o wi, gon da dyeh' ne'huh ã o go ya-dyã'no nih, ã o go yah'da gee hah. Neh huh' naeh, no-nãh' ãnt heh' No wa'wak' no gweh', ãs hãã wi' ne'-huh ne ga'i wa gwẽn ni yos'dos hãh ne yo'ãn'jah gẽh?

9 O nãh' neh' nã gãã' des ga yã an dããh goh', waa'-goe nyeh'dah gwãh', ha di'yah da do gããh, ho noo hoh' i-gãã' hã non da dyah'daahs, hã neeh' o gwa'i wi'yos doh, no yah'shoh, naeh, deh tah'gwis dãh ho nã'noh doh.

10 De i'yas heeh ne de'noo gweh' neh huh' ho nõnt'-gon dah'goh he dyo noh'sa do'gãh di, ho non dã no'yãã-nõoh; sha yah'daat neh' ne Pharisee, ha wis'de o'ees naeh ne sha yah'daat.

11 Neh ne Pharisee iaat' wa'dã ng yããh kuh, ha-yah'dii' shõ hot hon deh, nõk huh no'dwã no yeeh. Swẽn ni yoh', oh tgo'no o nyoo, he tãh'ãh niih' neh-huh' deh oh'dããh, naeh' he ni yoh'dããh no yah'shoh no gweh', de ã non dãh'nyoh syos, ha dih'ni goh'hoh tah, hã non'dyah don dyos, neh' gih shãh ha'eh gwah he ni-yoh'dããh nã gããh' ha wis'de o'ees.

12 Dek nii' kuh de gaat'hah he'noh de wa dãn da'eh

ne de gën dön dyeet hah, tçat gah'was kuh ne aga yah'-
kos hää't ne' was hää' ni ga'yah goh ne wa'gas hā nō-
nyas'hā gwee goh.

13 O nāh neh, ha wīs de'o ees wee āh' det ho'dah oh,
tāh āh gwee goh' naeh de o gwee nyos'ōoh ne gā'ō'yah-
gēh ha'at gaat hòh; neh' shō noo da'deh doh'sā go'ee-
goh, ha wāā', Swēn ni yòh' dagii dāāh' iih' na gi'wa-
neh'a goh.

14 Neh noh gwa'oo wih, neh nā gāā' ne da oh'ni go'i-
yoh [Na wēn ni yòh] ha yah'da deh nō gweh, neh huh'
shot gon'dah goh he to nōh'soot, naeh' he'nōh o wāh ne
sha yah'daat: neh sāh'āh naah de yō gweh'da geeh, neh,
heh tçāh' ā o da dōō nih eh dah'gēh ās ho'wā is; neh
kuh haa yah'da deh' neh, eh dah'gēh ā o da dō'ni aak,
beh tçāh' naeh ā o wa yōō nih.

15 O nāh' ha'eh gwah neh huh' ho wān di yah'teeh haa-
yah'da deh, no'nōn do nih'a ah, neh' naah da'a go yā'ō-
nyōōh: neh huh' diih no nāh' na go'i o nya nih' wā ā'-
nont gaa tòh, wa o wā nō'is dāh.

16 Neh gwaa' ne Je sus' he a'go nōō goh' neh huh'
nānt hā neeh' haa yah'da deh, ha wāā' kuh' Ech hi'nōk-
do da ni'aak ne ni a'dik sah'dahs a'ah ne' neh huh' nōn'-
da o ne nōn'dyeh beh' gyah daa deh; sā nōh' kuh ā-
yech'hi ya'is da'ni aak: neh sāh'āh o wāh' he tā nōh'dō-
oh'shā gwēn ni yòh Na'wēn ni yòh' nā gāā' he ni yòh'-
dāāh.

17 Do gās' oh gwā'os, Son'diēh gwa'nah ot, ā gā'āak dah-
a go gwāāh' he tā nōh'dō oh'shā gwēn ni yòh' Na'wēn ni
yòh', neh huh' noo ya wāh' ne' yēk sah'a ah, tāh āh'
deh o gwe nyōōh' ne' neh huh' haa'ye yoh.

18 O nāh' ha yah'da doo gāāh' ne tā nōh'dō oh', ho-
on'dos oh, ha wāā', Sō gweh'dii yòòh' Sa di'ō nya nih, ā-
nā gyeeh', ā wā ga wās'teht ne' yoh heh'ō weeh'?

19 O nāh' ne Je sus' ha wā'oh seeh, A'na eh' heh, ā-
gyaas' sō gweh'di yòòh? Tāh āh' deh sō gaah' deh ā-
go gweh'di yòò, sha yah'daat' shō, neh Na'wēn ni yòh.

20 Syān dee ih' naeh, he ni ga i wih'sah hoh, Sā nōh'

dah syah'dak. Si ngeh' si sa' chue' oh. Si ngeh' sa' nos' gah.
Si ngeh' sh' sa' de' wahn' ngeh' sa' wa' gwa' in' si. Si ngeh' sa'
no' oh' go' ok' see' tak' in' si. Si ngeh' sa' no' oh' si.

21 Neh' neh' ha' wā. Ga' gwee' gah' naah' nah' in'
ni' wa' gye' ah' ni' gah' ha' nah' weah' de' ga' de' dōh' oh' dreh.

22 Neh' huh' di', no' nah' ne' Je' sus' wa' gah' ni' gah'
neh' o' i' oh' dah'. ha' wā gah' weah'. Je' i' want' ah' gah' in' sah-
syo' ngeh' hah: sa' di' in' ngeh' ga' gwee' gah' ha' ni' sa' yāh'
neh' dah' he' ya' de' gwa' dah' no' ni' dōh: o' nah' si' di' sa-
yāh' dah' na' hā' de' gwa' hah' ne' gah' o' rah' gah: o' nah'
gaa' oh' ngeh' heeh, in' ah' kōoh' di' dreh.

23 Neh' huh' no' nah' wa' gah' ni' gah' neh' neeh' dōh-
dohk' dah' wa' oh' sās, neh' sah' in' naah' de' yo' dohk' sho'
hot' ga' noo' niuh.

24 Neh' no' nah' ne' Je' sus' want' gat' hōh' hee' neeh'
gwa' naah' de' yo' dohk' wa' oh' sās, ha' wā. Neh' naah'
de' yo' dohk' sah' gah, hā' an' di' yoh' he' tē' nōh' de' oh' shā-
gwēn' ni' yōh' Na' wēn' ni' yōh, noo' nōh' ga' nō' nis' hā' yāh-
doh!

25 Neh' sah' gwa' tēh' ah' deh' ga' noo' oh' no' doh' ā-
gwa' ont' da' wa' dōh' gōt' ha' o' ga' ant' ne' de' wa' dōh-
wā' o' gōt' hah, na' eh' he' ni' yōh' dāh' noot' ga' noo' niuh' noo'-
gweh' ha' a' yoh' he' o' weh' tē' nōh' de' oh' shā' gwēn' ni' yōh'
Na' wēn' ni' yōh.

26 Da' neh' ne' wa' ā' nō' o' ok' i' gāh, ho' nāh', So' di'-
noo' nah' ot' ne' gāh', ās' hō' wa' yah' da' gōoh'?

27 Neh' ne' a' wāh, Neh' ne' nōh' o' i' oh' dah' shoh' ne'
tēh' ah' i' gāh' deh' a' go' gwee' nyōoh' nō' gweh', ho' gwee-
nyōo' na' eh, Na' wēn' ni' yōh.

28 O' nah' ha' wāh' ne' Pe' ter, Sa' ta' gā' oh, ga' gwee-
goh' niuh' o' gwa' t' gah' wāh, iis' s' gwa' non' dā' dyoh'.

29 Neh' na' go' yā' oh' seeh, Do' gāh' oh' gwā' qā, tēh' ah'
deh' so' gaah' nō' gweh', naah' ot' gah' wā' o' ok' he' ga' nōh' noot',
neh' gih' shāh' no' wan' deh' dōh, neh' gih' shāh' no' de' a'-
dā' non' deeh, neh' gih' shāh' ne' yooh, neh' gih' shāh'
nook' sah' dah' shoh' neh' on' da' yo' i' wah' heht' he' tē' nōh'-
de' oh' shā' gwēn' ni' yōh' Na' wēn' ni' yōh,

30 Na'gáaak igáá do'dih gwah niga ye ih si'gwa
he no'sa ye ye nooh' ná gáá ne'wah; kuh noo yah' de-
dyo'án jaa deh nán dweh, wah o'i wa da dyeh yo'heh'-
oo weh.

31 O năh' he a'go noo goh' 'haa yah'da deh' ne' wu-
háá' dek ni' sga'eh, neh kuh na go yá'oh seeh, Jat ga'-
á oh, Je ru sa lem' ne gá'h' he dweeh, neh no i'wa gwee-
goh' he ni o'di yaa dōh' no'di do gá's'da nih, de yò do gá'h'-
dōh' haa yah'da deh' No wá wák no gweh neh huh' há-
ga'i wa yee ih.

32 Neh sâh'âh, ne' neh huh há o wá yah'dat gah' ha-
di'yah daa deh' no yah' ho no'án je'noh shoh: neh' neh,
á o wá noh'gee áh, neh' nah'dá wan dohk' dâh, á o wá
noh'gon dâh, á o wá nis'gyon dih gwah huh:

33 Neh' gwah huh ná o'wah soh'gwa wee shooh, kat-
ho wa nyoh' gwah huh: da neh' neh sâh wa dōh'tâh
dwâ nis'hâ deh', o năh' dânt haat gâh.

34 Neh ne tâh'âh de o'dih ni'go á yân dah'qoh, ga-
gaah' ná gáá he ni yò'i wa geeh: neh' ná gáá' he ni g-
wâ nōh'dâh, hō wâ nōh seh'da ni'noh, neh kuh ne tâh'-
âh de'a di yân dee ih' ne' noh o i oh'dâh'shoh, ne' ga-
nyeh'oh.

35 Neh' he ni ya'wâh oh, no năh' dos gâ'oh nieh' ne
Jer i cho, ha yah'da doo gâh' ne de a'gah gwee goh, o-
ak'ah [hâh dyoh, hâh neek hah;

36 Neh noot'hon deh' ne gân dyoh'go waa năh' ho-
di'âh don'dyeh, ho da'on dos'oh ne' nah ot' gi-
doh.

37 Neh no wá'o wiith, neh ne Jesus ne Nazareth'
ta weeh dōh' ho áh'do on dyeh.

38 O năh' de oh'sânt hwah'oh, ha wâá', Je'sus', is-
ne'yaa wak' ne Da vid, da'gi dâá.

39 Neh neh, o'ân dooh' hwa á neh, hō wá'is da nih,
neh ne ta'o dye'á ok: neh gwaa' ne sa ga gâá is' sh
he'noh dō saah'sânt hòh, Iis' Ne'ya a wak ne Da vid,
da gi'dâh.

40 O năh' de o'dah oh ne Jesus, wa i wi's'aa' kuh,

1 huh' ãnt'ho wã gãh' haa yah'da deh: neh huh' no-
1' dos gã'oh ni eh', ho on'dos oh,

1 Ha wãã, A'nah ot de sa'do ãn jo nih' nã gyeeh' heh
ih daa deeh'? Neh ne'a wããh', neh no'sak dok'hah-
ht;

2 Neh na wã'oh seeh, ne Jesus, Sas dok'hah heht;
1' se sa'yah daa gòh' ne sa i'wa gwën ni yòs'dos hãh.

3 Neh ne' wah o'gon daa dyeh' saa'dok hah heht,
o'nõn dãh' kuh, de o'ãh sã o nyo'neh Na'wën ni'yòh:
1' ne gagwee gòh nõo gwëh' no nãh' wa ã'nont gaa-
l', de o wã ãh'sã o'nyos oh' Na'wën ni'yòh.

OI'WAH XIX.

JEH ne' neh huh he o'yos oh, ho ãh'doh kuh ne
Jesus ne Jericho.

Neh ne' jat ga'ã oh, neh na yah'da doo gãã' no'-
eh, Zacheus ha'yaa soh, neh' na di'wis de'o'ees, neh
h noot'ga nõo niih.

Neh' naa wih'sa gòh he nõn da ye'ãh dak a'o gãh' ne
sus, son'dih gwa'nah ot; tãh'ãh dih de o gwee nyos'-
l, sòh jih' de a di yah'dah si'aah, neh gai o nih' kuh
ni a'nã yak'aah naeh.

O nãh' o ãn dõoh' he o'dak he nõoh, neh ne' gã-
s' nõh gã ãn doh'dãh no ãh'tãh, neh ne' tga gont
a'o gãh; neh sãh'ãh ne' neh hoo'gwaa hã'at.

Neh no nãh' ne Jesus' neh huh' ho yos'oh-
o gwëh' haa at' hot gat'hwah oh' neeh'tgãh, neh ne'
oo gãh, neh kuh na wã'oh seeh, Zacheus, deh sah'-
yãh da sa'dyah dant: neh sãh'ãh nã gãã' wã nã'hã-
l, neh huh' hã wak'hãh heht he di sa'nõh soot.

Neh' ne de oh'sã i'yãh oh, tho dyah'dãh dõh, neh
ph es hah'oh he wa o'yah dah'sã nõo niih.

Neh' no nãh' wa ã'nont gaa tòh, neh naa'di gwee-
l' waa di'was hã nyo gòh, ho nãã', Neh nooh'dãn-
õ', neh ho nõ'e da'ni nõoh nõo'gwëh, no i'wa neh'a-
L

8 Neh' ne de o'dah'oh ne Zach'eus, ha wá'oh seeh Na yah'da gwën ni yòh; Sat ga'á'oh, Syah'da gwën ni yòh, neh naah de'wah sá'ngoh' he ni waa gyá'h' nas'há'ng nyas'háh, dek he'yah do'weh daa nih' no'ni dááa; neh' gi'h sháh' kuh neh' so gaah' noo'gweh, hah gwis'dáh' á'eh'gwá'áak, o no'wáh'oo gëh nân dya we no'ook, geih' gáás' ni ga yee ih' ne sa ee yòh.

9 Neh ne Jesus ha wá'oh seeh, Neh' ná'gáá' wá'nis'há deh, o yoooh ne ja go'yah da'gwat hah ná'gáá' ga'ngoh'soot; neh sáh'áh ha'eh gwah, ho aa wak' neh' Ab-ra ham.

10 Neh sáh'áh No wá'wak no gweh, ho yoh'dah'goh ha ih'sak heh, á'ch ha'go yah'da gòh, kuh, ne go yah'dah dōh'oh.

11 Neh no nǎh chi o'nont hōn da dyeh, hee hoh'hōt, neh neh de ga'yá'ōn dááh'goh' waas'nyeh dak, neh ga-i'ō'ni' o nǎh' dos gá'oh ni ehs' ne Je ru sa lem; neh kuh gai'ō'ni' he'á'neeh gōn da dyeh', noo, á'wan do-dah'sih Na'wën ni yòh' tá'ngoh'do'oh'shá gwën ni yòh.

12 Neh' dih dyo'i'wah ha wáá, Neh' naa yah'da doo-gááh', no yah'da náá'gwat, wee á'h' dyo'án ja dah', he'e-wee noo, neh no'da dyo' gwah'see nooh', he ni wah' tá'ngoh'do'oh'shá gwën ni yòh' ne go'wáh go waa, o nǎh'dánt hah'dán dih.

13 Neh ne á'go nook hoh, ne' was háá ni oh'hah shá-gee was háá ni ga'goh shá'gee' no wís dah', [agat' de-wáh'nyah eeh wís kuh ni wus'hááh ni ga'wís da goeh,] ta go ya wíh; neh kuh naa go yá'oh'seeh, Swa dye'á'h-duk, de'swa no wá'yánt, he ni yòò weh' dánt geh.

14 Neh dih naa'go yō gweh'dah' naa'di no geh hō wá-wa áa, ho non'dáh hoh'oh ho wás'yoooh, ho náá, Táh'áh ta yō gwa ga yáh' neh, on'das hō gwá'ngoh'do'ni'aak ná'gáá' hō gweh.

15 Da neh huh he ya'wáh'oh no nǎh' shō saa'yoh, o nǎh' kuh ho ye nooh' he'ō weh' nit há'ngoh dō'oh ne go'wáh goo waa', o nǎh' hō i'wih sah'oh ná'ō wá'ni'ngk-hōoh na dih'hah sháh, haa yah'da deh, ne' ta go ya wíh,

wis'dah, neh' na'o nōh'dōok' igāā', he ni o'nont-
se nyō gwa'ōh ne sha di'yah daas hōh, he'de a di nō-
yānt'hak.

1 O nāh'ho yōs'ōh ne to dye'āh dōh, ha wāā', Syah-
gwēn ni yōh', neh' ne saa wāh' aga gōh'shāāt, was-
ni ga'gōh shā gee' ni yot gwe nyōoh.

2 Neh' na wā'ōh seeh, Neh huh'jih, se hah'chi yōōh :
ga i'ō nih he'dah si'wa ye is', na gwus' he yo'j was'tōh,
dih ne' was hāā' nā ga nōn da'ge aak āh seh'has-
hā gwēn ni yōōk, āch hā'nōh dō'ōk.

3 O nāh' ha'eh gwah ho yōō' ne dek nii ha dōh tah,
wāā', Syah'da gwēn ni yōh', neh' ne saa wāh' no-
l'āhāh, wis' ni ga gōh shā gee' ni yōt'gwee nyōoh.

4 Neh' kuh ha'eh gwah, ha wā'ōh seeh, Neh nāāh'
ne' wis' nā ga nōn da'ge aak āch hā'nōh dō'ōk.

5 O yah', kuh neh huh' sho yōō, hā wāā' Syah da gwēn-
yōh', sat ga'ā'ōh, nāā' da' naeh, ne sa gōh'shāh, neh'
gāā' nōh' de wa'geh ho dyā yo'nōh, ā geh'sā nō'ni nōh :

6 Neh sāh'āh ne gōs has'nih'ōh, neh' ga i'ō nih heh,
nya'gas deh : neh' de sah'gwān dyeh' ne tāh'āh
neh huh' deh saa yāh, neh kuh syānt hwa gwas', ne
āh' naeh iis deh sa dyōoh.

7 O nāh' ha wā'ōh seeh, Neh' sho kuh niis' seh as-
ānt dyo ya'gāh'ōh dā go yah do weet, iis neh sai'wa-
l'ā gōh seh hah shāh. Syān dee ih naeh, he'geh'-
ā'gas deh, de wa'geh gwān dyeh' kuh ne tāh'āh iih'
huh' deh'aa gyāh, neh huh' kuh gyānt hwa gwas'
ō weh' deh a ga dyōoh.

8 A di' naeh go waa' neh huh' teh sat'gah wāāh' he'
wis'da yānt hōh' nak hwi dah', neh' dih no nāh' q-
wa gyōō, neh'huh hah dō sa wa'geh gwāh', na gaa wāh',
h' he'ni yō dō dyāh ?

9 O nāh' ha gō yā'ōh seeh ne' dōs gā'ōh ni a'dih si-
l, she wah'gwah ne aga gōh'shāāt, neh' hōh shee-
l' neh' was hāā' ne ga'gōh shāā' geeh' ho'yāh'.

10 Neh' nō wā'ōh seeh, Syah'da gwēn ni yōh, was-
l' naeh' ni ga'gōh shā gee' o nāh' naeh ho'yāh.)

26 Neh sãh ãh noh gwã'qa, Neh' naah'de yo gwẽh'da-gee ne go yãh' igãã, ã jo da dõh' ne'huh; neh' kuh haa yah'da deh nã gã'gak igãã' de oo yãh', ha eh gwã' naeh nã'õ yãh dahk, gih shãh, ã'õ'wah gwah' ne' neeh.

27 Neh gwaa' hoigãã nõok ni go'ã wa ãa, ne tãh ãh igãã' de o di gaa yãs' niuh' on'dak he yã nõh'dõ ni'ak, gaa oh' da yech'hi aah, neh huh' ech hi'yah wãn tòh he'-gee gat.

28 ¶ 'Neh' no nãh' neh huh' sha o wã nõõ wãh nã gãã', neh' o ãn'dõõh', oh ta'ak', o nõ da gãã'yaat ho-nont'gon dah'gõh he'tga nõn da yãh' ne Je ru sa lem.

29 Neh no nãh' neh huh' shah aa'wãh', no nãh' dõs-gã'õh chi ehs' ne Beth phage kuh ne Beth any, he dyo nõn da deh' neh o non'da deh'gõh neh Olives, ga-yaasõh, he a'gõh'hyõh õh de i'yaas heeh na go'io nya nih,

30 Ha wããh', Jah'dãn dih, neh huh' hã ji yõh' he'tga nõn da yãh' ne de swa do gãh'dõh; da neh' no nãh' hã'ji nõn da aht', neh' nã jii gãh' ne ga nõs'ah, gas'haa-ont; neh ne tãh'ãh de wãn dõh' de oo dãã' nõõ'-gwẽh: ã jis'hã an da gõh', gaa oh' ã dis'ni aah.

31 Neh' gih shãh neh' sõ gaah' ã yech'hi ya'õn dõõh, A naeh go waa' e jis'hã an da gòõh' neh' nãs hee'nã ga, Neh' ga i õ nih' he de o'dõ ã jo nih' Na yah'da gwãn ni yõh' he ga yah'da deh.

32 Neh' no wãn di hah'õh, o nãh' ho nõh'dãn dyõ'õh ho di gãã' gwah huh, dyo ye'is dõh he'ni a go ye'ãh seeh.

33 Neh' dih he'nõh weeh his hã an daa gwus' ne ga nõs'ah, neh' no dis'hee nãh' ho wã nã õh'seeh, A'naeh' e jis'hã on da gòõh ne ga nõs'ah'?

34 Neh ne'õ nããh, Neh Na yah'da gwãn ni yõh' da o'dõ ã jo nih' he ga yah'da deh.

35 Neh huh' ho di'yah teeh ha yah'da deh, ne Je sus: neh' ne ga yah'dah gõh ne ga nõs'ah to nõs'wãh so-nõs'yõ nyas hãh; o nãh' neh huh' da õ wãã dãh' ne Je sus.

36 Neh' dih he'nõh weeh hat ha'i neh, daa di dãh'da-ãh ho'a deh no nõs'yõ nyas'hãh.

37 Neh dih no năh' dōs gā'oh chi ehs', neh huh gwaa' o năh' he jo nōn'das năh'dah gōh' ho nōn da deh' neh, Olivea, neh' ne ga gwee gōh'. he ni gān dyōh gwah no wān di'ō nya nih, ho nōh'saah no nōh'ea haah ōh, de q-wā'āh'sā' q'nyos ōh' kuh Na'wēn ni yōh, ot ga'eh niuh no-wā'āh nōh ho di ye'āh dah gōh, neh dyo i'wah heh sōh-jih' .o i'ōh dus'hā nā'gwah'dōhs nee' ga gwee gōh he ni-yōoh' ho nōnt gat hwāh.

38 Ho nă'ā', Ho dā'ā'oh' ha yah'da, deh, ne Go'wāh-goo waa ne' neh huh' daa'weh dah'gō ōn dyeh' hoh'ā-nō gōoh' Na yah'da gwēn ni yōh: Sgā nōh' ti ga'i wi-yōōh' ne gā ō'yah gēh, neh' kuh ne' dēt ga'āh saa ōk' neh si'gwaa heh'tgāh.

39 Neh ne' de ā nōn dyes'dōh ne Pharisees naa dī-yah dā'ā dyeh' ne gān dyōh'gwah gēh, ho wā ōh seeh, Sa-di'ō nya nih, she ya'is dāh ne she i'ō nya nih.

40 Neh ne' dēt hos'nyeh ōh, ha go yā ōh'seeh, neh' nōh gwa'oo wi, neh gi hshāh ne ta'ā nōn dyeeh' nā-gā, neh' da wā nōh'sāt hōh'ne gah agwa ah.

41 Da neh' no năh' dōs gā'oh chi ehs, hot gaat hwāh' he ga nōn da yāh, neh nōh ta'gah sē'nīs hāh'ayōoh neh dyo i'wah,

42 Ha wā'ā', Neh' gi hshāh ne' teh chyān'dee ih', ha'-eh gwah na gwus' iis, a ō'gwah ah neh' nā gā'ā ne sē-nīs'hā deh, ne nōh o'i ōh'dāh shōh, neh' o wāh niis' a-e'sah ni gō i'yoa dah'gōh! neh gwaa' neh, o năh' ga-wah'seh daa niuh' neh' se gaah'shōh.

43 Neh sāh'āh nān dwēh' ne' wā nīs'hā dee nyōh, ā-m'yah doo wāht, no năh' nōō sah'ni gō'ās wa'ās dā ye'eat-heh da dōoh, dā ye sūn dyōh'gwah haah kuh, ti' ga gwee-gōh' nōh syah'da dih' ā ō'dih ai'ā gōoh ā ye'sa ho'dō ōa.

44 Neh' kuh ne' shah dā's'ha dii daat he'yo ān ja deh' heh' syah daa deh, neh' kuh niis, kuh ne' saksah'dah-shōh', hā an di yah'da dahk' heh' syah daa deh: neh' kuh ne' deh gat'gah hōh' he'nih syah'da deh ne dōō ā-gya'deh agwāh sāk; neh dyo i'wah, he tāh āh deh-chyān de i'nōh he ni yoo weh', chah e m'yah'do wāht.

45 O năh' neh huh' he o'yus qh ho nqh'sa do'găh dih, waah'sa wăh' o năh' ne' sa go yah'dit găh sôqh nq-gyêh' hă nqndăh ni'no qk, neh' kuh, haa di'yah daa dek', naa di'ni' o'qk,

46 Ha go yă qh seeh, gwah huh' Neh ne' gaa ya dqh, Neh hak nqh'soot, ne'huh ga nqh'so dah'gqh, nqndăh nq-yăh'dah gwah; neh' dih shq niis' jô nii, ne' neh huh hă nqndăh dah'gwah na di'nqos gwa'qh.

47 Neh' naah dă'wăh nă hă gee, neh huh' ha di'q nys-nih' ho nqh'sa do'găh dih. - Neh gwaa' naa di'h'să no wa-năh ha di'yah dqn tws, kuh ne' sha go'di ya dqh nih', neh' kuh ne' sha go'di go wa năh' ne găn dyôh'gwah-găh', ho nih'sa gqh' he nqndă di ye âh duk na q wăi'wah'-dqht,

48 Tăh'ăh dih de o di găh'qoh he nqndă di ye'ăh dak: neh săh'ăh, ne gagwee gqh' nqndă gwêh' to nqndă des'ăh-dqh' ho nqnt'ga a qh' na'q wăn'di wat'hqn daat.

OI'WAH XX.

DA neh he ni ya'wăh qh, ne swă năh'hăh' ne' neh'-ho'q weh' dwă năh'hă dee nyok', he'nqh weah' ha go-i q nys nih' nq gwêh', no nqh'sa do'găh dih'găh, neh' kuh hot hăh'gqh ne ga i'wi yôôh, neh na di'h'să no wa năh ha di'yah dqn tws', kuh ne sha go'di ya dqh nih, hq wă-yah dă'wah qh, neh hă neh' na di'găh jis'hoq qh,

2 Neh nq wăh'nyeh seeh, ho năh', Da gwa'o wih, Ga q weeh' ni di'sah has'des hă qoh', he neh huh' ni sa ye't-ăn dyeh nă găh' nqh o'i ôh'dăh shq! neh gih shăh neh, sô ne găh' hyah'has des hă wiih'?

3 Neh ne' det hos'nyeh qh, ha go'yă qh'seeh, jo i'wăh' năh' iih' â gwa'ăn dqoh; neh ne' dăch gwa wă nqh'ă-gqh:

4 Neh ne' baptism ne John ha ye'ăh dah'gwah, neh' găh ne gă q'yah găh dya'weeh dqh, q gii', q gwêe'neh!

5 O năh' des ho'dit tă q nyôh' de o di yah'do weh'da nqh naa di'yah diih, ho năh', Neh' gih shăh năn dwih', gă q-

l gǝh dya weeh dǝh', ǝ ǝh' ne'huh, A di' naeh go-
ah' deh she swa'i wa gwǝn ni yǝs'dǝoh?

Neh gwaa gih shǝh nǝn dwih, O gwǝneh; ga gwee-
i' naeh nǝ gwǝh' ǝ yǝk'hih agwǝ'oh yaak; neh ǝh-
naeh no di'wa gwǝn ni yǝs'dǝh heh, ho dǝ'gǝs da'ni-
ne John.

Neh ne' det hǝ'dis nyeh'ǝh, Neh ne tǝh'ǝh deh ǝ-
ǝ nǝh'dǝh he'ǝ weh ni dya wee nǝoh.

O nǝh ne Jesus ha gǝ yǝ ǝh seeh, Tǝh ǝh' kuh
ǝh' iih taa'gwa ǝ wih, he ni dwa'gǝh has'des hǝ'ǝh, he
i huh ni wa gye ǝn dyeh' nǝ gǝǝ' nǝh ǝ'i ǝh'dǝh shǝh.

O nǝh' hoh saah' ne waa'gǝs nyehs' ne gǝn dyǝh'-
ah gǝh' nǝ gǝǝ' des ga'yǝ ǝn dǝǝh gǝh: Neh na yah'-
dǝo gǝǝh' nǝ gwǝh, ho yǝnt wah ǝh no nyǝ'gwih ǝǝh',
ǝh'sah, neh' na di'yǝnt hǝh'ge ǝ nǝh' ho want'hah dǝo-
h, neh' naeh, ne wee ǝh' dyǝ ǝn ja deh' he'a wee-
ph, hǝ ǝ'niis heht' gwah huh'.

2 Neh dih no nǝh' hoh ga'eeh, he ni wa'dyǝnt hwa-
as'; he ǝ'hah ǝh no hah'shǝh he tǝ nih'dyǝh na di'-
t hǝh'ge ǝ nǝh, neh nǝ'da ǝ wa yǝh' no dǝ niih' he-
yǝnt hǝh' nǝh ǝh sah: neh' dih na di'yǝnt hǝh'ge ǝ-
h, da ǝ wa yah'da gwǝǝ'shǝh, shǝ, shǝ'wan dǝ wiih'
2, deh tah'gwis dǝh' de a'wih.

3 Da neh' aeh no yah' det hoh'hah ǝh naa hah shǝh:
i' kuh aeh ne' wa ǝ wa yah'da gwǝǝ'shǝh, ga nǝh'-
a dǝa'yo waa nǝh', kuh, he'nǝo wa yeeh; shǝ wan do-
h' kuh, deh tah'gwis dǝh' de a'wih.

4 Neh' aeh ne' det hoh'hah ǝh neh, ǝh, ha dǝh'-
1: neh' ha'eh gwah, ne' wa ǝ wa yǝǝ ǝs, as dǝe'gwaa
h hee hǝ wa yah'dǝh yaa gǝh.

5 O nǝh ha wǝǝ na yah'da gwǝn ni yǝh' he'ga yǝnt-
h' nǝh ǝh'sah, A nǝ gyeeh? Neh hǝ ee haht ne' nǝ-
gwah' he'aa wak: dyǝ gwah' shǝ ne'huh naeh ǝ ǝ-
yah'da nǝo ǝk', no nǝh' ǝ ǝ wa gǝh.

6 Neh dih no nǝh' na di'yǝnt hǝh'ge ǝ nǝh' wa ǝ wa-
h', de ǝ'dit hǝ ǝ nyǝh' naa di'yah diih, ho nǝǝ', Neh
gǝǝ neh, ha i'wa gwǝn ni yǝh: Nyǝh', She'dwaa-

45 O năh' neh huh' he o'yə qh ho nq'as do'găh-dih, waah'sa wăh' o năh' ne' sa go yah'dit găh' qoh nq-gyăh' hă nq' dăh' n' nq' ok, neh' kuh, haa di'yah daa deh', naa di'ni nq'ok,

46 Ha go yă qh seeh, gwah huh' Neh ne' gas ya dăh, Neh hak nq'soot, ne'huh ga nq'so dah'goh, nq' dă nq-yăh'dah gwah; neh' dih shq niis' jə nii, ne' neh huh hă nq'dyăh dah'gwah na di'nq's gwa'qh.

47 Neh' naah də'wăh nă hă gee, neh huh' ha di'q nya-nih' ho nq'as do'găh dih. - Neh gwaa' naa di'h'sə nq wa-năh ha di'yah dən twas, kuh ne' sha go'di ya dōq nih', neh' kuh ne' sha go'di go wa năh' ne găn dyoh'gwah-găh', ho nih'sa gōh' he nq'nda di ye'ăh dek na q wăh'wah-dqht,

48 Tăh'ăh dih de o di găh'qoh he nq'odaa di ye'ăh dak: neh săh'ăh, ne ga gwee qoh' nq' gweh' to nq' da des'ăh-doh' ho nq't'ga a qh' na'q wan'di wat'hon daat.

OI'WAH XX.

DA neh he ni ya'wăh qh, ne swă nă'hăk' ne' neh' ho'q weh' dwă nă'hă dee nyok', he' nq' weeh' ha'q-i q nya nih' nq' gweh', no nq'as do'găh dih'găh, neh' kuh hot hăăh'goh ne ga i'wi yōoh, neh na di'h'sə no wa năh ha di'yah dən twas', kuh ne sha go'di ya dōq nih, hq wă-yah də'wah qh, neh hă neh' na di'găh jis'hoh qh,

2 Neh nq' was'nyeh seeh, ho năh', Da gwa'o wih, Ga q weeh' ni di'sah has'des hă qoh', he neh huh' ni sa ye't-ăn dyeh nă găh' nq' o'i oh'dăh shoh? neh gih shăh neh, sə ne găh' hyah'has des hă wiih'?

3 Neh ne' det hos'nyeh qh, ha go'yă qh'seeh, jo i'was năh' iih ă gwa'ăn dōoh; neh ne' dăh gwa wă nq'ăh-gōh:

4 Neh ne' baptism ne John ha ye'ăh dah'gwah, neh' găh ne gă'q'yah găh dya'weeh dōh, q gii', q gwee'neh!

5 O năh' des ho'dit tă q nyoh' de o di yah'do weh'da năh' naa di'yah diih, ho năh', Neh' gih shăh năh' dwih'...

qoh ne gai'wa gwèn ni yòh' Na wèn ni yòh' ge kaah
neh sa di o nya nih.

22 Ga ya'nes hah'gèh gèh naas ha gwa wis de o e'gi-
ak, ne Cesar, o'gii, tsh'gh'?

23 Neh gwa' ne wa'ni non dook' ho non' do waa-
gh' shq, neh na gō yā qh'seeh, A nach go waa' agwah-
u'go da gwas'?

24 Da gyò'dah sahs' ne' agah si'yoh shàat. Sō nah-
t' ne gèh' ha yah'daah', kuh ne' gas'ya dō nyoh', sō
ah ot'? Det ho dis nyeh'oh ho nā', Cesar'a.

25 Neh na gō yā qh'seeh, Neh huh gwa' sa'swa gon-
lak' ha yah'da deh ne Cesar. ne nōh o'i oh'dah shoh'
wāh' ne' Cesar; neh kuh haa yah'da deh' Na'wèn-
i yòh', ne' nōh o'i oh'dah shoh' ho wāh Na'wèn ni-
yoh.

26 Neh ne tsh'gh' de o di gwe'nyos qoh', na'a di ye-
qoh' na'wā nōh he'aa di gat' ne' gān dyoh'gwah gèh:
ah ne' wa o di wa nā'gòh he'no o yeeh' dōn daas'nyeh't,
ah kuh ne' ta' non dyeeh' shq.

27 ¶ O nāh' ho di'yos qh ha yah'da deh, ha di'yah da-
loo gāh' ne Sad du cee, (ne' tsh'gh' de a di'wa gwèn-
i yòh'tah, ne dō da'ā nōt gāh' no ni'e yōqh nō da'deh-
s'doh gwah gèh,) neh nō wān'dos'qh,

28 Ho nā', Sa di o nya nih, Mo ses' cho gwa'ya dō nii,
tsh' gih shāh neh, sō gaah' nō'gweh de ya'dā non deeh'
'ā eeh, ho'nyaa gōh, neh' kuh nā'gā'ak de ok'sah daa-
gh' a'ā eeh, neh ne' de ya'dā non dāk' ās ho di nyaak',
e' yoh gā'qoh, neh' dā ot'hwa ji'nyah gāh ne de ya'dā-
on dāk.

29 Neh' dih gyee ne jaa dak' nōh dā non'dā non dāk:
ah no nyak'heh'qh ne to dye'āh dōh, ha wee yos'qh
nh, tsh'gh' de ok'sah da yān dah'qoh.

30 Neh ne'wah ne' dek nii ha dōh'tah sho di'nyak-
eh'qh, tsh'gh' a eh' de ok'sah da yān dah'qh ha wee-
ye'qh.

31 Neh ne'wah neh, shā ha dōh'tah sho di'nyak beh'-
h; da'neh huh' he ya'wāh qh hah de'o nōs'ah dōh' ne

jaa dak; neh ne tǎh'ǎh deh sɔ gaah de ok'sah da yǎ-dah ɔɔh ho ni'ee yɔɔh.

32 He yò'dohk dah'goh ne' ga gwee goh, o nǎh' ha'eh gwah ga wee yos'oh ne ye'oh.

33 Neh'dih ga i'ò nih, no nǎh' dǎnt hǎ'nont gǎ'oh ɔɔh, so' nah ot' ǎ yoh'gǎ'ak' ne ye oh'f' neh sǎh'ǎh ne jaa dak' ni ǎ non di'noh sha go di yah'da wǎǎ'gǎ' ɔɔh.

34 Neh ne Je sus' det hos'nyeh oh, ha go'yǎ'oh'seeh, neh no dek'sah dɔ nii' he'yò ǎn ja deh, ho'dii nyaa, neh kuh no'wǎ di nyak'da nih.

35 Neh gwaa', ne' neh huh i gǎǎ' ǎ ya go yah'da ǎh nǎ ga gwee nih' he'ni a di yah'da nɔɔ'oh' nǎ non da'di wa-gwee nyǎh no yah' de dyò'ǎn ja deh' neh' kuh neh dǎnt hǎ'nont gǎh' non da'deh sa'doh gwah'gǎh tǎh'ǎh nach tɔɔ'sa o di nyaak seek; tǎh'ǎh gwah huh tɔɔ'sa o wan di'nyak da'ni aak;

36 Tǎh'ǎh' kuh' wǎǎ' dɔh' tɔ sa'ǎ ni eeh: neh gwaa' dǎs gya dye ǎ ɔɔk he ni yòh dǎǎh na di ɔ yah'ge o nɔh; neh' kuh hok sah'dah shòh' Na'wèn ni yòh', he neh' ok-sah'dah shòh' neh' de dyont gǎ'oh dah gwah.

37 Neh' dih heh dǎnt ho'wan di'yah da'ges'gòh no ni-ee yɔɔ, waeh' ha eh gwah ne Mo ses' o yǎn deet' ha o-niih' he'dyòs go e ot, no nǎh neh' sha o'yas dak Na yah-da gwèn ni yòh', neh Ha wèn ni yòh' ha yah'da deh neh, A bra ham, neh kuh Ha wèn ni yòh' haa yah'da deh neh, Isaac, neh kuh Ha wèn ni yòh' haa yah'da deh' ne' Ja cob.

38 Neh sǎh'ǎh na eh ne tǎh'ǎh neh de a'go wèn ni yòh' no ni'e yɔɔh, neh gwaa' ne ya goɔ heh: ga gwee goh' sǎh'ǎh neh huh' ya goh'heh goh' he'a gat.

39 ¶ O nǎh' ha di'yah da doo gǎǎh ne sha go'di ya dɔ-nih', to dis'nyeh oh', ho nǎǎ', Sa di'ò nya nih, oh syee it' hoh ses'nyeht.

40 Neh no nǎh' oh ga'at ne' neh, tǎh'ǎh' deh sho'di-gwe'nyos ɔɔh naah gwis'dǎh ɔ sa'ò wǎ ǎn dooh.

41 Neh na'go yǎ'oh seeh, A ni dyò ye'ǎh dah gooh', he'ǎ non dɔh' ha yah'da deh ne' Christ, Neh' ho aa wak ne Da vid?

42 Neh kuh ne'a oh hwah ne David', ha dōh' ne' gāya'dōs hāā goō ne Gāā nōh', neh Na yah'da gwēn ni yōh' ha wā'oh seeh Na gyah'da gwēn ni yōh', Sa dyāāh gyā neh'gō'gwaa,

43 He ni yōō weh deh sāāh'sih'da gāh'sāh gwah', āk he-yō nih nō sah ni gō'ās wā'ās.

44 Syah da gwēn ni yōh' wāeh ha dōh' ne David' ho-yas'hō nyōh, a' di ni yōh'dāāh' he neh' kuh', ho a'-waak'?

45 O nāh' gān dyōh'gwa gwe gōh ho nōnt'hōn deh ha-gō'yā'oh'seeh na gō'i o nya nih,

46 Ech hih'ni gō'ā āhk' ne sha gō'di ya dō nih; ne' de-o nōn dō'ān jo nih' i gāā', ne' was yō'nyas hees' dā'nōnt-haah'gwa'h'taak; kuh naa'di nō'oh gwah ne dā o nōn dā'-nō qōh, he'ō weh' yōnt ge'ōn dah'gwa'h, kuh na gwus' beh tēāh' dyo nōk da yān dōh' he'yōnt gā nīs at'hah, kuh, he gwus' ga nōk'da nō o nyōh no na'eh wā ā nōn dek'hwe-o'ēek;

47 Neh, sha gō di nōh'sah sah'hōh no di'nōh gwa'-yes hah'qōh, neh kuh naa'yōch hih wāāh'gwaak' shō, yō nīs hehs gāās' hō'nōn dā nō yāh: neh' shah gaat ne'-neh ai'gwaa ga e'wah das'yo waa nāh' ā o di yah'do wāht.

OI'WAH XXI.

Tot gees gwāh' o nāh, neh' naa gō'gās oh no nōnt'ga-nōq nīs' nōō'gweh, neh huh' hwa o'nōh sāh'dō qn-dyeh', nā'nōn da wis' heh was de'is dōh no wīs'dah o-nōh'sa dō'gāh dih'gēh.

2 Da neh' kuh gye sha gō'gās oh, ne' wah a'gō dāā-teht' go nōh'gwa yes'hah'oh, neh huh' hwah a'gō dih', hah de ga gwēn'nīs hā'āh.

3 Neh ne'aa wāāh' Do gās' ga i'wa gwēn ni yōh' oh-gwā'ōs Neh' nā gāā wah a'gō dāā teht' go nōh'gwa yes'-hah'oh, sii'gwaa he ni yōō' hwah qh'sānt naeh' he ni-yōō' hwa ā'nōh sānt ne'a di gwe gōh.

4 Neh sāh'āh ne ga gwee gōh' naeh nā gāā' hō di'-

gah dee nyoh, he'q weh' dwa dää gwaa' neh huh' hwa' nōh sāt' hō we' ee gih Na'wēn ni yōh: neh gwa naeh he'nōh o go dää teht', ga gwee gōh' naeh neh huh' hwa' a goo dih he'ni ya go yāh' ne ya gōh' heh gōh.

5 ¶ Neh dih gyee waa' dis nyeh' duk no nōh' sa de- gāh dih, ga nōh' sa yās dah gōh he ni gah sgwa i yōh' o- dye' āh dōh, kuh ne wa da wi oh, ha wāā,

6 Neh' nā gāā' he ni yō dye ā' nōh, ne' wah de swa' ga- neeh, daa weh' ne dwā nīs' hā dee nyoh, neh no nāh' hā ga eeh, tāh āh' deh joh' sgwāāt ah tah dō sa gya dyah- sāk nā gāā' deh dwah' sāk dōh.

7 O nāh' hō wān' dōs' oh, ho nāā, Sa di' q nya nih, neh dih, ne wān dōh ne gāā' neh huh' nā ya wāāh'! A nah- ot' kuh ā yo yān deh' dah gō oōk' no nāh' hā ga' eeh neh huh' nā ya' wāh syō nyōōh nā gāā' nōh o i oh' dāh shōōh'!

8 Neh ne' aa wāā, Swa dah' ni gō ā' āhk' sē nōh' dē- yech' hi h ni gō āh' sāk: neh sāk' āh ne' got gah' deh ne- geh' sē nō gōō ān dyāāh duk, ā nō dō' neh, iih' ne gāā' ne Christ; neh kuh ne' dōs gāā' da yōt' his dōn' dyāā: neh' dih gai' q nih' sē nōh' neh, ā ye' ohis heeh.

9 Neh dih, no nāh' ā swa' i wa' ok haak neh huh' gyee dyā go di yōō' de yo' dyōh gwa ea yōh kuh, sē nōh' ā swah' dyōhk: neh sāk' āh nā gāā' nōh o i oh' dāh shōh' ā dwā dye ānt' neh huh' nā' yaa wāh; neh gwaa' nā wān' dōhk dak' tāh āh' naeh, ta' yo gōn da dyeh'.

10 O nāh' ha gō yā oh' seeh, Dānt ha dii daht' shō nō- ān jaat, dā nōn dō gānt' no yah' ho nō' ān jee nōōh; gō- wāh go' was hōh' kuh he nit hā nā nōh' dō oh' dā wān de- gāh' da nōōh:

11 Neh kuh nā dwān' deh haas dōōh', ā ya' ān jōn dah- da nōōh, ne' ti ga wēn ni yōh shō he' q weh; ā ya go- dōs' weh da' nōōs kuh; o nōh' so dāāt' gih' kuh, ā ga' nōh- so daih; de yō dā nō' ya nih' dōh, neh kuh no i' wa nāā- gwah' dōhs ā wān dō dah' sō gōh ā dweeh duk' he gāā' ya deh.

12 Neh gwaa' ne gaa oh' nōh wān dih nee' ga gwee- gōh nā gāā', neh nā yech' hi yā nīs oh' dā āh, dā yāch' hē

ya'doh hō ga nyat' kuh; neh huh' kuh hā yech'hi yaat-gah', hā nont'gā nī'sat hah, neh kuh hō wān'dih hō'doh-gwaa'nōh; neh huh' he'aa dii gat' ne go'wāh go'was hōh ē yech'hā dyōh; kuh haa di'yah daa deh ne tē nā'nōh-dē'oh; neh ē dyō'i wah'gā'gāk' na geh'sā nōh.

13 Da neh' nīis ē swa'des dāh ne ga'i'wa gwa'ih sōs' ē wān dōh.

14 Neh dih dyo i'wah'gā'gāk', swa'āh het ne swā-nyah'sah'gēh, neh na'gā'gāk' neh on'da yo dye'āh'dō'ok ne dōn de swa'yah do weh dāh'sō'ok ne' nah ot ē sawih, heh dān di'swas nyeht.

15 Neh sāh'āh' naeh nīih ē gyōh' nā swah'sa ga'ān-dah'gē'ōok, kuh ne' gah'ni'gōh das'hāh, neh dih ne', ga'gwee gōh nech hih'ni gō'ā'wa'ā' tēh'āh ta'a digwee-nih' na'ā'non dān doo nyaht daa'di'wa'gē hah' kuh.

16 Neh' gwah huh' nā yech'hi yah'dat gah, de jaa'oh' nō'ā'dēh dōh, kuh ne de swa'dā'ā'non deeh, kuh ne swa dā'ōk shōh, kuh ne swa dā'ōh shōh; da neh' kuh gyō, nā'gā'ā' he ni swaa diih, ē yech'hi nyōh neh' ānt-hā nā'nōh'dōh.

17 Neh kuh ne ga'gwee gōh' nō'gweh' ē ye'chis swa-āh neh ē dyō'i wah heht na geh'sā nōh.

18 Neh gwaa' naeh ne tēh'āh deh jo'nōh geh'āt ah nō'geh'oot ne swa nōh'āh'gēh ta ga'i'wah dōh.

19 Neh he nān di swāh ni gō is'dō'ok' swa a wahk' ne swat hwa is hāh shōh.

20 Neh dih nō'nāh' dā swa gaa nāhk' ne Je ru sa lem, hō di's'gāh ē'geh dah' de o di nōn'dah hāh, swah ni'gō ē yān dāh seek o nāh' dōe gā'ōh ni gaa deh' nā'gā'gāk' deh-je'ā'gō nyōh.

21 O nāh ne' neh, ne Ju dea ē ye'nō'geek, neh huh' yōn deh'gwat he dyo nōn'da deē'nyōh; neh kuh naah-de wah'ā'ā' nōh' ē dya gō dōh'ō'ōok, he ga nōn da yāh ye-yaa'gāht' ne' neh; sā'nōh' kuh nas deē'gwaa, ha di'yānt hōh ge'ō nōh'gēh, ē ye nō'geek neh huh' ē dyee-yōh.

22 Neh sāh'āh' nā'gā'ā' wā nī's'hā deē'nyōh ga nōh'.

kwās hāh' ga'ash, neh ne yò'i wa gwee gòh, he ni yò
ne' ga yaa dòh' a ga'i wa yee ih, neh huh' nā ya wāh.

- 23 Neh gwaa' ne ga noo oh' he wa di'yah daa dah, ne
de wa di yah da neet, neh kuh he wa di'yah daa dah' nā-
wā non dā'noh ge āh taak ne' neh dwā nā'hā de nyoh;
neh sāh āh ne ga noo oh' oh ni gò'et gānt he nā ya wāh'
nā gāā he yò ān ja deh, ga noh'kwās hāh' kuh' ā o di yah'-
do wāht nā gāā' noo'gweh'.

24 Da neh' naeh ā o di yah'dye nānt' he o wee'gwaa
o ya'gah hi yet nah'sha ah, kuh ha di nò ge nyoh' ga gwe'-
gòh noh to nò ā'joh dāh'shoh neh huh' hā o wān di'ngā-
sgwā o sooh: neh' naeh ne de o non dah'son dai gòh
dā nāā's'gāh syok ne Je ru sa lem, he ni yòò weh' hā o di'-
wa e wāh ne de o non dah'son dai gòh he'ni o di nooh-
dòt ā gai'wa ye ih.

25 ¶ Neh kuh naah'dā wān dyā o nyoooh he gāāh'-
gwaah' nān deek haah, kuh neh, so'e kaah gāāh'gwaah,
kuh he ga jih'soh dā o nyoh; o nāh neh, yò ān jah gāh,
dā non dòh'ho gaa ih' naeh nooh'to nò ān joh dāh'shoh,
ā gā'gāk shò deh sha'di yān de ih' he nò o di yeeh; neh
he ga nyo'da e nyoh kuh no doh'dah shoh dān jot'ga ank
shò.

26 Neh nā nān'nyah sa ge'eh shò nò gweh', he nā yò-
noh dyoh seek; neh kuh ne' dyòt gont' ān di'ih ni'ga-
ā āhk' ne noh o'i oh'dāh shoh' nā ga yoh ne yò ān'jah-
gēh: neh sāh āh ne gā o'yah gēh tēah hā'des hā ge gā
ā ya'ōn dah'daa nooh.

27 O nāh' neh huh' ni yòò weh' ā o wā gāh' Nò wā'-
wāk nò gweh' oh jih'gā gōo shoh' ānt heh, gāh hā'des-
hāh ānt ho dye āh'dah gōn'dyeh, kuh neh, si'gwaa he-
noh de ga'āh sā oh.

28 Neh huh di'ih ni yòò weh' no nāh ā yò i'wa ye'ih o-
on dyeh' nā gāā' noh o'i oh'dāh shoh, o nāh' heht gāh'
swat'gat'hoh, neh kuh neh swah noh'ā gees gōh: neh
sāh āh neh o nāh' dos gā oh ān dyòt'his dōn'dyeh nā ji-
swa yah'da gwat.

29 Neh na gōa'nyeh seeh, des ga yā on dāāh gòh: Jst-

ratòh' ne fig nòh gá' on d'oh'dáh, ga gwee gòh' kuh ne' gá' idoh;

30 Neh' no nàh' da wa'des gweh yo dyaak, e swa gá'h' gá'a, swa yán dee ih kuh, ne swa yah'diaa dyeh heh, o nàh' de yò'gá'h' h'ón'dyò' on dyeh.

31 Neh huh dih nà ya wá'h' nà'h' iis, no nàh' á swa-gá'h' nà gá'a' nòh o'í'oh'dáh shòh' á ga'í wa yee ih, swah-ni'gò á yán dah seek, o nàh' ne' huh dos gá'oh' gaa deh' ne á nòh'dò'oh' shá gwén ni yòh' Na'wén ni yòh'.

32 Do gá'a' oh gwá'os, Neh ne tá'h'á'h' taa''ga at' nà-gá'a' ga wa ji yáa deh, he ni yòò weh' ga gwee gòh' há-ga'í wa yee ih.

33 Neh he gá'ò ya deh, kuh he yò'án ja deh' á ga'at naeh; neh gwaa' ne gwá nòh' tá'h'á'h' naeh taa''ga at.

34 Da neh' dih ne swa dah'ni'gò á á'hk' ne. swa yah'-diaa dyeh, dyá gwah shò ne'huh, á swá'n'nyah saas dá'h kuh ne da yò deh'sá is ae swa dah'dah dá'ni'ak kuh ne go nò á'h'dòs há'h' kuh ne daa gas nyeek no di'wa dee-nyòh' ne'kuh yagoh'heh gòh, neh huh' naeh á gá'a'ak deh di'swah ni'gò á'h' á swa'yah doo wá'h' ne' wá n'is'há-deh,

35 Neh huh sá'h'á'h' nà yòh'dá'án dyeh', ne' gah á'oot i gá'a' ga gwee gòh' á ya go yah'do wá'h' nà ye nò geek' ae ti yò'án ja gwe gòh.

36 Neh' dih ga'í'ò ni'aak, de swat'gah gwa'ih sò'òk heh á swat'gaa'òk; dyòt gont' kuh swa dá' nò yán dahk, neh hó'gwaa dih a yech hi'da á'h' neh huh' i gá'a' hah'-de ga ye ih' he ni swa'yah da nò'oh' nà'ga gwee nih' i gá'a' gò se swah'nyagá'h's, nà gá'a' nòh o'í'oh'dáh shòh' ni ya'-wá'h' seh, neh huh' kuh d'ò se swaa daht, he'agat Nò wá'-wá'k nò'gweh.

37 Da neh' nán deh' neh huh' ha di'ò nya'ni'ak ho-nòh'sa do'gá'h' dih; neh no nàh' wah oh'gá'h' ho ya'gá'h-ph, neh huh' hwah'son di yahk' he dyo nòn da deh', neh neh, Olives gò wá'yas tah', hó'nòn da deh'.

38 Neh neh se deh'ji ah ga gwee gòh' nò gweh' neh-

huh' ho wə'yah do'wəh ɔh ho nəh'sa do'gah ɔh, neh' nə-wan'di wat'hon da'ni neh.

OI'WAH XXII

DA neh neh, ɔ nəh' too hah' he gas'wihə ne yon-dek hwe'ok tah ne deh wat'həh gwəh'gwah ɔh, neh' neh, ne de wa'da wə'ɔh gwah ha'di yaas.

2 ɔ nəh' neh, ha di h'sə no wa nə's', kuh ne sha go'di-ya ɔ ɔh nih' ho nih'sa goh he nə'ɔ'da di ye'əh dək a'ɔ wə-nyòh': neh sàh'əh ne sha go'dis haa'nis ne gən dyòh'-gwah gəh.

3 ¶ ɔ nəh' ho yah'dyòh seeh, Na nís'he ɔ nəh' ne Ju das, Is cari ot' des gya'deh sà'nòh hont; neh' neh-huh' ha yah'daah ne' was həh' dek nii' sga eh.

4 Neh' neh, ɔ nəh' hoh dən'dyos ɔh, neh hah doo'tit'-həh ɔh na di h'sə no wa nə's' ha di yah dən twos, kuh no-dis'gəh ə'geh da go waa shoh, he nə'ɔ'da ye'əh dək neh-huh' a'ɔ yah'dat gah haa di'yah daa deh.

5 Neh' ne wa ɔ nəh' ees hah, wa ə'non di'wis aah' kuh no wís'dah ɔnt'ho wə yoh.

6 Neh ne wa'i wis aah, ɔ nəh' kuh ha wih'sa goh na' ɔ nòk'do dāhs neh huh a'ɔ yah'dat gah, haa di'yah daa deh, no nəh' ə'gə'əak dah des'ha di'gaa neeh ne gən dyòh'go waa nəh.

7 ɔ nəh' di h' hwah a'wə nís hā ee wəh ne deh wat'həh gwəh'gwah ɔh, no nəh'neh nə'ən di nyòh' ne de wa'da wə'ɔh gwah.

8 Neh na goh'hoh ɔh ne Peter kuh ne John, ha wəh, Jah'dən di h' neh' nəh gwos'yo nya'ni aak ne de wa'da wə'ɔh gwah, neh' na e dwa dek'ho ɔh nih.

9 ɔ nəh' ho wə'ɔh seeh, Ga'ɔ weeh' ne gəh' di sa gə-yəs' ə'dya gis yò niih?

10 Neh' na'go yə'ɔh seeh, Jat ga'ə ɔh, neh' ne nəh', hə'ji'yo ɔok' he'ga non'da yəh, des he ja dāt' neh kuh nə'ɔ'gweh, ə'ga'wis di'a dyeh no'ne ga nòs' ə'g'wih; neh' əs he'ji non dāh, neh huh' hə'ji yoh' het'ga nəh'sot he'ɔ weh' hās'haa yoh.

11 Da neh' nās hes nās' na'ng' s'g wēn ni yōh. Neh' Na di' q nya nih' tyā qh'seh, Ga'ā q weh' ne gāh dyo-nq' da neet' he go yah' da ye' is dah' gwaah, he' q weh' ā-ga' dek hoo nih' ne de wa' da wā' qh gwah', kuh ne ke' i- q nya niih'?

12 Neh nās he' nō wān tas' o nq' das dāāh' heh tgāh- iyo nq' da yāh, hah dee yqōh' kuh gaa yāh: da' neh- huh' ān di' nis yqō nih, ā di' ja deh' sah q' qk.

13 O nāh' ho nq' dān dyōs' qh, neh huh' ni ya' wāh qh ho di' hā nyqōh, he' ni a go ye' āh seeh: neh neh huh' wa- ya' des yō' nya nqōs ne de wa' da wā' qh gwah.

14 Neh dih no nāh' o yqōs' qh he ni yō' is daah eeh, ho- dyān' das qh, neh kuh ne' was hāā' dek nii' sga eh', nō wān' dih hah' qh he a di yah' daah.

15 Neh' na go yā' qh seeh, Neh' ne we sōh' de wa' ga- dō' ā jo' nis qh ne doo gāā' a' c dwa dek' hō nih' nā gāā' ne de wa' da wā' qh gwah ne gaa oh' nq' wān dih' he ni yōō- weh' hah dā ga dōh' hō gaa ih.

16 Neh sāh' āh nōh gwā' qā, neh ne tāh' āh tōō sa ga- dek hōō nih nah sōh, ne gaa oh' nq' wān dih' he' ni yoo- weh' hā gai' wa ye ih ne [de wa' da wā' qh gwah] he tā- nq' dō qh' shā gwēn ni yōh Na' wēn ni yōh'.

17 O nāh' de oh' gwāh ne gaa wā' dah, de o dā nqō- nyōs' qh kuh, ha wāā' kuh, Dee jik' nā gāā, swa da- dek hah' sō gwōs' kuh.

18 Neh sāh' āh nōh gwā' qā, Tāh' āh' tōō sak ne' ge āh no dō nii nōh qh' sah gēh; ne gaa oh' nq' wān dih' he ni- yōō weh' ā gaa yōh ne tā nq' dō qh' shā gwēn ni yōh Na' wēn ni yōh.

19 Neh' kuh de oh' gwāh no āh' gwah de o dā nō nyōs'- qh kuh, de o' yah kōh' kuh, neh ne' ta go yaa wii, ha- wāā, Neh' ne gāh' nā gāā' ne' gyah dah, neh, iis de- yech' hi yah' dō weh' da niih: neh huh' nq' swa' yeh haak' nā gāā, neh' ā ji' swas hāāh gwa' nis taak he' gyah dāa deh.

20 Neh huh' kuh, ha' eh gwah no nāh' sha' dik hwa- daht ni ya' wāh qh ne ga wā' dah; ha wāā, Neh' nā- gāā ga wā' dah ne gāh' ne waa seeh' wa di' wā' sh' dōh,

o dye'äh dah'goh ne' get gwäh'sah, neh, iis e chit'gwäh-sa'ih seeh, dwä'ö twäh iis de yech'hi yah'do weh'da nih.

21 ¶ Neh gwaa ne' jat ga'ä öh, neh' nas oh'dah naa gyah'dat gah'heh, de ya gya dii neh a dek hwaah'-gwah shäh gëh.

22 Neh ne ga i'wa gwën ni yöh neh huh'. ni oh'dän-dyon' dyeh Nö wä'wak nö gwëh' he nit ga i wih'sah öh; neh gwaa' ne ga noo öh' haa yah'da deh' nö'gwëh, he nä dweeh dvk' ä ö'yah daat gah.

23 O näh' wa ä'nöh sa wäh' noh'tä non da'da on dö-nyööh, son'dih gwah' he'ni ä non dii, neh huh' nä ö yëh nä gää nöh ö'i oh'däh.

24 O näh' öh ta dii'wa geh'haa nööh hä nih'dyöh, son'-dih gwah he'ni ä non diih' neh huh' ä ö'yah'da äh, neh si'gwa ho di'yah da'nä ä gwat.

25 Neh naa'go'yä öh seeh, Neh' ne go'wäh go'was hoh cha go nä nöh'dö nih' ne de o non dah'son da i'goh: da neh' haa di yah daa deh ne' cha go nä nöh'dö nih', Sha-go di yah'da gee has' ho'wan di yaaa.

26 Neh gwaa' niis, ne täh'äh neh huh' tas'yöh dä'-gäk: neh dih haa yah'da deh nä'ö go wa'nä öök he'ni-swa diih', neh huh' ni yöh'dä gäk ha yah'da deh ne' gös töh; da neh' kuh haa yah'da deh nä öh'sä no wa-nä'gäk, neh huh' naeh ni yöh'dä gäk haa yah'da deh, ne do gäs' i gää ye hah'shäh.

27 Neh wa eh, neh, ga ä ni gaah' ha go wa näh', neh' gäh haa yah'da deh näh dyöh ho dek hö nii, ö gü neh ne sha go ye nö'wah seh? täh'äh gäh neeh' haa yah'da deh näh'dyöh ho dek'höo nii? neh gwaa' naeh nih' neh huh' gyah daah' nä gää he' swäh dyöh, neh huh' ni yöh'däh na'dye nö wah'seh i gää.

28 Iis' waeh nä gää' he swa yah'da deh, ne' dyöt göt' de dwa'di aa dyehs, ha gyo'ya gä'on dyehs;

29 Da neh' dih, noh gwa'gä yaa tas, he'ö weh ä swa'-nök da gwën ni yöök, änt ga yee ih' he nä yaa wäh, näh' iih ha ge gä'ya da nii, Naah'nih;

30 Neh' na yò gwe'nyö öök i gää' neh huh' hö se swa'.

ı hoo nih, ho se swa'ne ge'ah kuh he'oh weh' dwa ga'-
ı hwaah'gwah syòòt heh tğə nòh'do oh'shə gwən ni yòh;
ı huh' kuh. ǵ swəh'dyon dook' he yon dā'dah gwah,
yech'hi yah'do weh'do on dych', ne' was hǵǵ dek ni'
ı eh' ni ga'wa ji yǵ gee neh', Is ra el.

1 ¶ O nəh' ha wǵǵ, Na yah da gwən ni yòh', Si mon',
mon', sat ga'ǵ oh, neh ne'huh Na nıs'he o nòh' de o'-
ǵ jo nis'oh niis' ǵ ya'yah dǵ o gòh, neh' na'a'ga eh-
waak heh syah da deh shah gaat' he nò ya wǵh no-
n jah:

2 Neh gwaa' naeh ne go ya dǵ nò yǵǵ nih, neh na'-
gǵk' deh dyòh'syo nəh'dooh ne sa'i wa gwən ni yòs'-
s hǵh: neh huh dih nò nəh' dǵ chǵh'ni go'ǵn dee nih',
ıh has'des yoo nyǵh' ne de swa'dǵ non deeh.

3 Neh na wǵ'oh seeh, Syah'da gwən ni yòh, a ga'deh-
ı'oh nəh'neeh, de jaa oh, non da'deh ho'doh gwah'gəh
h ne gǵ e'yaht gəh.

4 Neh ne'aa wǵǵh, oh go'o wih, Pe ter, tǵh ǵh' tǵn-
gas'nyeht ne da gǵǵh'ǵh, nə gǵǵ' wǵ nıs'hǵ deh, ne
ı oh' nòh wǵn dih, he ni yoo weh' sǵh' nəh sa'doh hǵh,
ı'gyǵn de i aak.

5 ¶ Neh na go yǵ oh seeh, Neh ne chi gwah'ha'oh,
ı ǵh' deh swaa'wih ne' gat gwǵh'dah, kuh ne yek-
ı'dah gwah, kuh nah dah'gwah, de swa'dohk tas' gǵh
ı gwı's'dǵh? Neh ne'o nǵh', Deh tah'gwı's dǵh.

6 O nəh' ha go yǵ oh seeh, Neh gwaa ne'wah, nə'o-
ı dahk ne' gat gwǵh'dah, he a'aah ne'neh; ha eh-
ak huh, nak hwa'dah gwah: neh kuh haa yah'da deh'
gǵ'gǵk de oh'shǵ yǵh, ha dǵ'ni nòh' nòò dyah'da wih'-
ıh, neh ha ni'nòh dak.

7 Neh sǵh ǵh nòh gwǵ'os, neh nə gǵǵ, ne gǵh' ne'
yaa dǵh', ah sǵh neh nə ga'i wa yee ih' he'gyah daa-
ı, Da neh' neh huh' ho wǵ'yah dǵǵs oh haa di'yah-
ı deh ne' de a di ya'nes hǵ it hah: neh sǵh ǵh ne'
ı o'ı oh'dǵh shǵh de yò do gǵh'doh he'gyah daa deh
dohk'dah neh.

ı O nəh' ho nǵǵ', sat ga'ǵ oh, nə gyeo gago'oh de-

wah'shā gee. Neh na'gō yā oh'seeh, neh huh' hah da-
ga yee ih.

39 ¶ O nāh' to ya'gāh oh hoh dān'dyos'oh' kuh, he-
no daa yā'nōh dā'an dyeh, neh huh' he a'wee nōoh' he-
dyo nōn'da deh' neh, Olives; ho waa'nōn dā'dyes'oh
kuh na gō'i o nya nih.

40 Neh huh' dih no nāh' neh huh' he o'yos'oh he'g-
weh', ha gō'yā oh'seeh, Ja dā nō yāh, neh naa'gā'ah
neh huh' teh swa'yāh dāh'ooh he ni gaa yāh' ne' gōh ni-
goo da gwaa.

41 Neh no da'dyah dōh'nōo o nāh, he'g weh' ni a di-
yah'da deh, neh huh' nōo ni yo weh na a'gāh sgwe'oh-
ya'gō ook, neh huh' de o'dos ho'dos oh, ho dā nō yā-
das'oh kuh,

42 Ha wāh', Hah nih', neh ne dyā gwah, ā sa ga yāh,
sōh neek' nā gāh' ga wis dah he ni gyah'da deh: neh
huh' di'naeh shō, tāh'āh' naeh niih he ni dwak'ni gōh-
dāh, neh gwaa' niis, [he ni di sah ni gooh dāh] neh huh'
ni yaa wāh.

43 Da neh huh' waa do dah'sih haa yah'da deh nā g-
yah ge'o nōh ne gā o'yāh gāh' da eet, wa oh'has des'ya-
da aa.

44 Da neh'dih he ni o'o yaa gāh, ah sōh dōn daa dah-
has dōh' he'sa dā nōo yāh: neh he nōh toh'dok hwa-
h, neh shah gaat' neh huh' nōh oō wāh' ne gā g'wah'
nō'yos dāh'syook not gwāh'sah yō ān jah gāh, he ga'g-
ōn dahs.

45 Neh huh' no nāh' dō sa'daht ho'dā nō yān dah,
neh huh' kuh sho yos'oh hā nih'dyoh na gō'i o nya nih,
ho ni'dah hōh' gwa' naeh, he ni a'dih ni gō'et gāh,

46 Neh na gō yā'oh seeh, A naeh go waa swān dah-
hōh'i' swat'gāh', swa dā nō yāh' kuh, dyā gwah' shō
ne'huh neh huh' hā swaa yōh' he ni gaa yāh' ne' gōh ni-
goo'da gwat'hah.

47 ¶ Neh nah'sōh' shō hot haah', jat gā'g'oh gā-
dyoh'go waa'nāh, neh kuh haa yah'da deh ne Judas
hō wā yaas aha yah'daat ne was hāh' dek nii' sgah,

ha ñn deh he'ni ñ neh, dòs gǎ'oh tot his'doh ha-
da deh ne Je sus, neh', ne da'o ji gwa yos.

Neh dih ne Je sus' ha wǎ'oh seeh, Ju das, neh'
ñ eh sye ãh dah gwǎh Nò wǎ'wak nò gwew heh, ñ-
yah daat gah, ne dǎ'eh'se ji gwa yos?

Neh' dih no nǎh' wa ñ nont gaa tòh ne de o wan-
da deh' ññh nòoh he'ñ yaa wǎh', hò wǎ'oh seeh,
da gwèn ni yòh, neh' gǎh ñ yak hi nyòh'dak nah'-
ah!

O nǎh' sha yah'daat he'ni ñ nòn diih neh wa o yǎnt'
hah'shǎh nò wǎ go waa nǎh na di'yah dòn twa, neh'
wa o'oh dyahk' na yèn'neh gò'gwaah.

Tos nyeh'oh ne Je sus, ha wǎ'ñ neh huh' shò hah-
sek daht. O nǎh' hòh'ta yǎ o nyòoh na oh'dah gǎh,
jǎht' kuh.

O nǎh' ha gò'yǎ'oh'seeh, ne Je sus na dih'sǎ no wa-
ha di'yah dòn twa, kuh no di's'gǎh ñ geh'da go waa-
h hò nòh'sa do'gǎh dih, neh kuh na di'gǎh jis'hòh'oh,
neh huh hò di yos'oh hò wǎ'yah do'wǎh'oh, Neh huh
gwa' ni swa da dyé ñ ñn dyeh', neh sha gòh'set hah
de e'swa doo gǎh, ah'shaa ah' gǎh hnyah'shòh'oh
swa'wi nòn dyeh'.

Neh dih' na eh naah de wǎ nís'hǎ geeh shah'de dwa-
r' no nòh'sa do'gǎh dih'gǎh, tǎh ñh' deh'os'too deh-
wèn nís'oh da gwa ih'sòoh, ne daa'wa do gǎnt' he'-
da daa deh: neh gwa' nǎ gǎh ne'wah o nǎh' he swa'-
wǎh' he ni yò'is daah eeh, neh kuh ne' gǎh haa'dea-
r' ne de yò'dah sòn da i gòh.

O nǎh' hò wǎ ye nòs'oh, wa o'wǎs haa ih' kuh, neh-
h' he o wǎ yah'tes'oh' he to nòh'soot nò wǎ gò waa-
r' na di'yah dòn twa. Neh ne' Pe ter waa o'nòn-
h, wee ñh gǎs' da eh.

Neh huh dih no nǎh' wa ñ nòn dee gaht, ga nòos-
r' heh de yò'nòh sa gwǎ ñ deh, nò gyeh, oh' o nòn-
h' kuh o nǎh, neh huh' ha'eh gwah hò dyǎn'das'oh
Pe ter hǎ nih'dyoh.

Neh' dih ne ye yah'da doo gǎh' ne yǎk saah'da-

seeh ah ho wā'gās oh, he'noh weeh' o jis'dak ah' hāh-dyeh, neh no want'ga'ās oh, ga wās' kuh, Neh' nā-gās' ho gwēh, ha'eh gwah, de ya'dii noh.

57 Neh no doh'hi yas oh, ha yah'da deh ha wās', Si'oh, tās'ah niih' dee'yan dee ih.

58 Neh ne' dah ji'ah sho, o yah' ne'wah sa'o wā'gās, ha wās' kuh, Iis āāh' gyee neh huh' syah daah' ha-di'yah daa deh. Neh ne'a wās' ne Pe ter, So'gwēh, tās'ah ne'huh niih.

59 Neh huh di'noo no naeh' agat sa ga'at ne sa ga'is daah eek, o yah' ne'wah a gwās' ho i'wa ni yā doh', ha-wās', Do gās' gai'wa gwēn ni yōh, nā gās' ho gwēh, ha'eh gwah gyee' neh' de ya'dii noh, neh' waeh neh Ga li le an nō'yah doh'dāh.

60 Neh ne'aa wās' ne Pe ter, So'gwēh, tās'ah' deh-gyān dee ih' ne'nah ot' saa doh. Neh ne' wah o gon'da-dyeh', ah soh' sho hot haah', da gas'nyecht ne da gās'āh' āāh.

61 O nās' det ho'dih sa de nyōoh' Na yah'da gwēn ni yōh, wa ot'gat hōh ne Pe ter. Neh ne' shos hāāh'oh ne Pe ter, he'ni o wā nō'wāh oh Na yah'da gwēn ni yōh, he ni ya'wāh oh haa wā'oh seeh, Neh nā gā'gāk ah soh' deh dyos'nyeh oh ne da gāāh'āāh, sās' nās' sa'doh hūh naas'gyān de'i aak.

62 Neh no ya'gās oh ne'Pe ter, neh he ni yo'no gē-deh waah'ni go et gāht de o'gah sā nis hāh'syoh.

63 ¶ O nās' nās' nō gwēh, nō wā ye nō'wāh koh' ne Je sus, wa o wā nōh'gee āh, ho wā'go eek hōh' kuh.

64 Neh huh no nās', shah to wā gāh'gweek wa o wā-goh'so week', wa o wā go'eek naa gōh'sah gēh, ho wān-dos'oh kuh, ho nās', Sā nee yoo, so'nah ot' ne' waa ya-go eek'?

65 Neh kuh ne wee sōh' no yah' oi'we nōoh shōh ne' wa cet gās' waa'dis nyeh'dak haa yah'da deh.

66 ¶ Neh' dih he ni yos'no weh' no nās' sā wās'ni-hāā dāh', neh' no di'gās jih'dah shōh' ne gān dyōh'gwah-gēh, kuh na dih'sā no wa nās' ha di yah don twās', kuh

sha go'dii ya do nih', wa o di yah'da yee ih', neh huh'
 2 he o was ha i nooh' het gaas'hah;
 7 Ho nãh', lis gã' ne gãh ne Christ? Da gwa'o.wih.
 h naa'go yã oh'seeh, Neh' gih shãh naa'gwa o wih,
 eh gwa' naeh deh aa oh' a e swa'i wa gwën ni yõs.
 3 Da neh' gih shãh' kuh, ha'eh gwaa nãh' iih neh
 wa on dooh, tãh ãh' deh aa oh' do'sas gwa wã noh'sã-
 i, tãh ãh' kuh ha'eh gwah, deh aa oh' o'sas gwaat-
 i.
 5 Neh' no nãh' ã yo'ãh'doh ge gã'ak nã gãã ne'wah,
 i huh' hã haa dyãh' No wã wak no gweh, ga yãn-
 i ggo'gwaa, ne' gah has'des hãh Na'wën ni'yõh gëh.
 6 Onãh ga gwee goh' ho nãh', Iis' di gãh hya'a-
 k' Na'wën ni'yõh? Neh na'go yã oh'seeh, Swaa doh'
 eh, neeh' niih.
 1 Onãh' ho nãh', A nãh ot' de yo gwa do'ân jo nih'
 i'õh na ye'i wa gwa'ih siih? neh waeh' naeh na-
 as' o nãh' iih o gwa't'hon deh haah sa'ga ãnt.

OI'WAH XXIII.

¶ AGWEGQH he'ni ãn non di o nãh' det ho di dah'oh,
 ¶ neh huh' hwa o was haa ih' he'tãh dyoh' ne Pi-
 l.

Onãh' wa ã noh saa wãh' ne wa o wa'i was hã nyo-
 h, ho nãh', Neh' ne wah a'gwas hã wih haa yah'da-
 i' nã gãã ho gweh, ha goh'ni go'ã gah'hat wã an dyeh,
 noh o gyo ãn'joh dãh, neh' kuh ne' sho gwa'i wah'-
 ih seh' naas'ha gwa'wis de'o e'gi aak, ne Ce sar; ha-
 i' kuh, Ha o hwah' gih oh ne' Christ ne Go'wãh-
 waa.

Onãh' ne Pi late ho on'dos oh, ha wãh', Iis' gãh
 Go wãh go waa ne Jews ho noo wãh? Neh ne'
 ho wã noh'sã gwãh, ha wãh', Neh wa eh' oh siih.

Onãh' ne' Pi late ha go yã oh'seeh na di'h'sã no wa-
 i' ha di'yah don twus, kuh ne gãn dyoh'gwah gëh,
 h ãh' deh tah'gwis dãh deh a'gi was'ã nyooh' haa yah'-
 deh nã gãã ho gweh na'o yãh'hil o'ok.

5 O nǎh' sah'gwah hq'sa ga gǎh is' ho dis'ha nit' o-doh'oh, ho nǎh', Neh sǎh'ǎh ne de a'goh ni go ǎn do'oh' na gǎn dyoh'gwah gǎh, ho di o nya'ni aa dyehs . kuh tǎ ga gwee goh' ne Ju dea, Galilee toh saah' nǎk'kuh hok dah'oh, [Je ru sa lom.]

6 Neh' no nǎh' shaa'ook ne Pi late ne Galilee, ho da'on dos'oh a'dih gwah Galile an nq'yah doh'dǎh nq'gweh.

7 Neh he ni yòs'noo weh no nǎh' sha ǎ ni non dook' neh huh gwah ta nq'gah' he'q weh' nit hǎ'noh do'oh neh, Her od, neh huh' hwa o'yah da nyeet' he' tǎh-dyoh' ne Her od, he' neh huh' ha'eh gwah hǎh dyon-dak ne'a'gh hwǎh', ne' Je ru sa lem, ne' neh ho'q weh.

8 Neh huh dih no nǎh ne' Her od sha o'gǎh' ne Je sus, neh naah'de yò dohk was'oh ees hah: neh sǎh'ǎh no nǎh jih shah de'o do'ǎn joo nih' na'oo gǎh; neh gwi-o' nih' he' sòh jih o i'wa wee sòh' ho i'wa oo gǎh' haa-yah'da deh; neh ne' de o'dǎ non dak' ha'eh gwah, na'ot gaa twǎh no i'oh das hǎ nǎh'gwat na'o dyee ǎh.

9 O nǎh' wa o'on do nyoo'h' wee sòh' o wǎ nq'geeh; neh' dih ne' deh tah'gwis dǎh' dah des'ho wǎ'noh nǎh'gwǎh.

10 O nǎh' naa'di go wa nǎs' ha di yah don twas, kuh ne sha go'di ya doo nih', de o di dah'oh, ho non'deh has-dos oh, ho di was'hǎ nyo'gwa oh haa yah'da deh.

11 O nǎh ne' Her od kuh noo dis'gǎh ǎ'geh dah nǎ-no di yòs wa o'wǎ gǎh's'yo nih, wa o wǎ noh'gee ǎh' kuh; da o was yoo nih kuh ne de yòs dǎat heh, o nǎh' neh huh' hes ho'wǎ yah'da nyeeh doh' he' tǎh dyoh' ne Pi late.

12 Neh shah wǎh'nis hǎat', ne Pi late kuh ne Her od, sho non dǎ'oh heh oh; neh sǎh'ǎh neh, si gwaas' nqh-wan dih de ya da des'wa ǎs'gwah.

13 Neh ne Pi late no nǎh' sha'go yah'de o'eek na'di-go wa nǎs' ha di yah don twas, kuh ne sha go'di ya do-nih', kuh ne gǎn dyoh'gwah gǎh,

14 Ha go yǎ'oh'seeh, Neh huh' sho swa'yah teeh nǎ-gǎh' ho gweh' he'gyah daa deh, he ni yòh'dǎh igǎh'

neh, a'a goh'ni go'gah'bat twah'seek ne gñ dyoh'gwah-
gñh: da jat ga'gñ oh, Neh neh dee'yah do'weh dñh' hee'-
swa gat, tñh'gñ' deh a'gii was'hñ nyoh naa'o yñh'hñh-
seek nñ gñh' hñ gweh, he'q weh' nis he swa'i wa'yñh'-
dah gwah;

15 Tñh'gñ; tñh'gñ kuh ha'eh gwah ne' Her od: neh'
waeh ne' neh huh' he gwah hah o'o'noh, he ta yah'da-
deh; da swat ga'gñ oh dih, deh tah'gwis dñh' deh o'di-
waa deh' ne' gñ ee yaht' a ga'i wa yñn'dah go'ook haa-
yah'da deh.

16 Neh dih shñ nñ eh soh'gwa wes hñh, o nñh' ãe-
he'yat gah.

17 (Neh sñh'gñ ne gai'wa yñn'dah goh ne' shayah-
daat g'ot gah ha di'yah da deh no nñh' ã non dek'hwe-
o'eeek.)

18 Neh ne' shah da'a di wñ non deh de o'noh sñnt'hwah-
eh, ho nñh', She swa'yah dñh neek nñ gñh, hñ gweh;
neh' da gwa't'gah wñh ne Ba rab baa.

19 (Neh' ne ga doo gñh' ne' nah ot ho yñh'hñh oh,
oh ta ya nes'hñ it, oh tñ dyoh'gwa'e syoh, neh kuh ho'-
dyo oh, on da'deh ho'dñh gwah'gñh he q wa yñh'dñh.)

20 Neh' dih dyo i'wah ne Pilate, he to gaa yñs'
neh' a'ot gah' ne Jesus, o na'eh sha goa'nyeh seeh.

21 Neh' dih shñ ne de o'noh sñn twah, hñ non dñh',
Des he swa yah'son dñh, des he swa yah'son dñh.

22 O na'eh sha go yñh'gñh, neh', sñh wa dñh'tah,
A naeh', a nah ot' ne' wa eet gñh' ni o dyee gñh' Tñh'-
gñh nñh', deh a gee gñh' neh' on da yò i'wah'heht, gñ-
ee yaht' a'o dyee gñh' dah'gwah: neh dih' shñ he wee-
gñh neh', nñ eh soh gwa wes hñh o nñh' ãe he'yat gah.

23 O nñh' shñ kuh he'ni a'di wñ'noh haas deh neh-
huh' ga ni on daa dyeh, hñ non dñe syoh gwah' neh, ne
da'q wa'yah'son dñh' naeh: da neh he'ni a di wñ'noh-
dñh ne'neh, kuh naa'di go waa nñs' ha di'yah dñn twaa,
neh oh wat'gwee nih.

24 O nñh neh, Pilate ho i'wih sah'oh ne' neh kuh'
shñ o nñh nñ yaa wñh' he'nit ho dih ni gooh'dñh.

25 Da o nă' neh ha go'yat gah wii ha di'yah daa deh, haa yah'da deh ne de o wan do'an jo nih, neh dyo'i'wah ho wăh'hoo dōh hoo yăh'hîh ôh ôh ta'ya nes hă it, ho-dyôô ôh kuh; neh gwaa naeh no yah'dat gah'wăh ne Je sus, ga nyôôh sho he'nit ho'dih ni gôôh'dăh neh huh' nă o wa yeeh.

26 Neh' no năh' o'yah jih sha o'wă aah, Si mon' wa-o wa yee nōh, Cy re nian no'yah doh'dăh, ha di'yant hōh'ge o'nōh gēh he yo š'ja da dyeh da o ya găh'o'on dyeh, neh' wa o'wă ee has' né de ga'yah sōnt neh' š ot'hă dyeh' š'o non dăă dyeh' ne Je sus.

27 Neh ne wa o wa non dăh' • găn dyôh'go waa năh nōo'gweh, wă ni'os hōh ôh gwah huh, neh ha'eh gwah ne wa dih'ni go eet găhă ho wan dă nōh'seh kuh.

28 Neh' dih ne det ho'dih sa de nyoo, ha wăš, swô-ôh'ôh ôh iis ne neh huh' swa do nîh ne Je ru sa lem, să nōh nîh dăş gwas'da has, neh gwaa' nîs de swa da das dă ni aak, neh kuh ne swak sah'dah shōh.

29 Neh săh'ăh ne' swat ga'ă ôh, neh' ne daa weh' ne wă nîs'hă dee nyōh, no năš'neh nă swîh, O'ni dăă ôh' ne' deh wă non deh'dô ôh; neh kuh ne yon deh'nōh dăit hah de wăn dōh' deh o dōo nîh, neh' kuh no nōh'gōo dōh' de wăn dōh' deh o dă nōh'ge ăh'dōh.

30 Neh huh' ni yôô weh' š'nă ôs' he ga e non dee nyōh, Dōn da gwa yah'da it; kuh' ho non da dee nyōh, Da-gwa'yah da'weh săh.'

31 Neh săh'ăh gîh shăh ne' neh huh' nă an dîi yeeh nă găă' nōh o'i ôh'dăh shōh ne gă on da seeh gēh a-naeh nă yaa wăh no on'dat hăăh he ni gă'ih'?

32 Neh kuh gyee ne de i'yas hee, no'yah', ne de i-ya nes'hă it'hah, neh' shah gaat' hwa o wan di'aah, do-găă' š'o wan di nyôh.

33 Neh huh dih' no năh' neh huh' ho di'yos ôh, he'q-weh ne Cal va ry ga yaa'sōh, neh huh' de o wă yah'ôa das'ôh, kuh ne' de i-ya nes'hă it'hah; sha yah'daat ha-yă'neh gōo' gwaa, shat gwa dîi' gwaa naeh' ne sha yah'-daat.

34 ¶ O năh' ha wăš ne Je sus', Hah nüh', dō sas/he-
vah săš gwas: tăh šh săh'šh de a'di yăn deeh he'non-
yeeh. O năh' oh ta'dik hah'sih noo syo'nyas hăh, de-
dih was'dyah goh' kuh.

35 Da neh huh' ha dih'si aah' nō gweh', de a di gaa'-
seh. Neh' kuh ne tă nă'noh dō'oh neh huh' ha di'-
ah daah, haa di'yah daa deh nō was'gat gwăš', hō wān-
š dō'nyah dōh, hă non dōh', Cha go'yah daa gwus' na eh'
o yah'shoh; neh' dih, ne sha da'dyah daa gōh, ne
yă gwah dō găs ha o hwah' ne' Christ, no yah'dă-
wăh' Na'wën ni'yōh.

36 Ha eh gwah' kuh, no dis'găh š geh dah hō wă'noh-
ăh nis oh, neh huh' ho di'yos oh haa yah'da deh, de yō'-
ega'yōh jis' kuh hō wān da diih;

37 Neh ne'o năh, Dyš gwah' giš shăh' iis' ne Go'-
răh goo waa' ne Jews' ho nōo wăh', sa sa da dyah'da gōh.

38 Da neh kuh ne waa'di ya dō nyōoh neeh tgă'-
wăh' noh wān dih' haa yah'da deh, neh' ne Greek' ni-
a ya noh'doh dăh' ne' gaa ya'doh gwaa'noh, neh kuh
e Lat in, kuh neh He brew, NEH' NE GĂH NĀ-
tăš NE GO'WĀH GO WAA' NE JEWS' HO-
IQQ WĀH.

39 O năh' sha yah'daat ne de i ya nes'hă it'haš nō-
rān di yah'taah, waa'dwă noh'dih haa yah'da deh, ha-
răš, iis' giš shăh' š gă'gak ne Christ, neh' ne aa sa'-
la dyah'da gōh, kuh năh' iih.

40 Neh' dih ne sha yah'daat tos nych'oh, ho is'da nil,
a wăš, Neh' găh ne tăh'šh deeh'ses haa'nis Na wën-
i yōh, he neh' naeh năh' iis shah ga e wah'das hăh't'
a dye'ăh dah'gwa nii?

41 Da neh' niih he di'yah'da deh, dō găs' neh huh'jih;
eh săh'šh neh, o năh' e di'yee nooh', nō gi'go ot' he-
di dya'dyeh hak: neh gwaa' naeh nă găš' hō gwōh'
leh tah'gwis dăh' de o'yăh hih'oh.

42 O năh' ha wă'oh see ne Je sus', Syah'da gwën ni-
rōh, da gas'hăh't no năh' neh huh' hăch voh' he'q weh'
hă noh'dō oh.

43 Neh na wə'oh seeh, ne Jesus', Dogās' neh neh-gō'yās, Neh' nə gās' wə nīs'hā deh, hah də jī dya'di-aak he'ō weh', dyōh ni gō i'yōs deeh.

44 ¶ Neh huh di'noo no nəh' yee ih' chi jo'is daah-eeh, neh noh dwa'dah sōn da'ik ne ti yō'ān ja gwee gōh, neh huh' noh yō'nīs heht no nəh' dyōh doo' cho sa ga'is-dah eek.

45 Neh noh dwa'dah sōn da'ik' nən dees kaah' gāh'-gwaah, neh' kuh ne yo sa ni yont' noh seh'dah gōh' ho-nok'da do'gāh dih, bah de'wah sē'nos hōh' de yō do wə'oh.

46 Neh huh no nəh' ne Jesus de oh'sənt hwah'oh to-deh'has dōs'oh, ha wās', Hah ni'ih, ses oh'dah gāh' oh-ge gon dak' nā gat'hwa'is'hāh: neh huh no nəh' neh' wa'āh, o nəh' ha wee yōs'oh.

47 Da neh' no nəh' neh' agat' de wāh'nyah eeh' ni'-non diih' ha gō'yas de'is dōh waat'gat hōh' he'nōh gō-wāh', oh to'āh sē o nyōoh' Na'wēn ni yōh, ha wās', O-do'gāh ooh, neh' no i'wa ye'is dō'noh nə gās' hō gweh.

48 Da neh' ne ga gwee gōh nō gweh' ne neh huh go yah'da ye'ih oh yont'gat'hwah seh', ho nont'ga'ā gōh he nōh o'wāh syō nyōoh, ho non da deh'dōh sē gō eek hōh sho nont'hā da dōh.

49 Da neh' kuh' he nōh daa'da dyān de'i nōh, kuh ne wə nī'os hōh'oh tō wə'non də dyes oh ne Galilee, we-āh' ni dwa'dih si'aah, de a'di ga'neeh he nōh o'wāh syō nyōoh.

50 ¶ Da, neh' neh awat ga'ā oh, neh nō'gweh Je-seph ha yaa sōh, ha di'ō nya nih ne ga ya'nes hāh; neh nō gweh'di yōō'noh, tga i'wa yee ih.

51 (Neh' shaa'yah daat' tēh'āh de o'i was'ni yāh dōh' he'ni o dii'wa yee āh, heh wa ā'nah ni'goo dāh kuh he-nō ā non dyeeh,) neh neh, Arimathea ta weeh dāh, ga nōn'da yāh' he ta di nō geh ne Jawa; neh ha'oh-gwah ne'aa nōh na ga yōh' ne tē nōh'do qh'shā gwān ni-yōh' Na'wēn ni yōh.

52 Neh nə gās' hō gweh' he o'yah do'wāh oh ne Fi-late, wa o'yah dah'nee gāh' na yah'dah ne Je-sua.

13 O năh' toh sâh'doh, neh' ho wa da seesh' ne ga ni-
 'os hi yôô; o năh' neh huh' he o yăh he'ô weh' on-
 'deh sa'doh gwah, neh ne' gas dă'nyah gôh' he'ô weh';
 hăh' kuh ah sôh de wân dôh' nô'gweh neh huh' the'-
 wă yas'hăh.

14 Da neh' shah wă'nis hăăt ne'neh Nă nont'des yô'-
 a ngh'gwah; neh kuh na wên da do'găh dôh dôs gă'-
 a da yôt'his dôn'dyeh.

15 Neh kuh ne wă'ni'ôh ne'shah gaat' to nee nongh'
 Galilee, ngh'găh ni'wă neh, neh' no nont'gat wăh'
 m da'deh sa'doh gwah, kuh, he'ni ga ye ôh he'wa o wa-
 nă hăh.

16 O năh' jo nôt dôh he jo'dis yô'nya nôh ne ga sâ'-
 gah'os hoh'ôh, *kuh nôô ngh'shoh ôh; neh kuh no-
 m dôi's hân das'ôh na'wên da do'găh dôh gêh, ôh ga'i-
 a yee ih' he ni ga i wih'sah ôh.

OI'WAH XXIV.

DA neh' 'nagwus' se deh'jah ne dyô dye'ôh dôh
 wă'nis'hă deh he nôh'de wa dăn da eh', neh huh' ni-
 rô ne nôt' hân da'deh sa'doh gwah, wa di'a wih kuh ne
 sâ'nô gah'os hoh'ôh no dis'yô niih, wa di'yah da do'găh'-
 ôh kuh no yah'shoh ne' wăh neh.

1 Neh ne' gah sgwă'ôh nongh gwa' naeh hoh wă'nont-
 a tôh', hân da'deh sa'doh gwah.

2 O năh' he yô di yos'ôh ne nongh'gôô, tăh ôh dih deh-
 dii găh' na yah'dah Na yah'da gwên ni yôh Je sus.

3 Da neh' he ni ya'wăh ôh he'nôh weeh' neh huh'
 di wa'năă gwas', jat ga'ô ôh, de i'yas hee dee nongh'gweh'
 hăh' dee it' wa di'yah daakah, de yô dăh'gont no-
 m'yo nyah'doh.

4 Neh' dih, he'nôh weeh' o nongh'dyôh ôh, yo ăn'jah gêh'
 hăh' hwah o di gôh'sa năn'dak hoh'ôh, sha go nă ôh'seeh,
 'na eh' heh she swa'yah dih'saas ne' neh huh' hoh-
 ôh', he o weh' ni a di yah'da deh no ni ee yôh'?

5 Tăh ôh ne'huh naeh nêk'huh de ôh'dyôh, neh

gwaa ne det hot'gə'oh: jiswas'hääht he ni ya'wäh'oh she swas'nyeh seeh nah'soh Galilee chit hehs;

7 Ha wää', Neh Nə wə'wak nə gwəh tga gont' ha dā'-oh dah'gəh no dii wa'neh aa gəh hā'ə wə yah'dat'gah, neh' dā'ə wə yah'səndāh, da neh' neh, əh wa dōh'tah dwi-nis'hā deh o nəh' dānt haat gəh.

8 O nəh' jo nəs'hääh'oh he'ni o wə nōh'dāh'heh'oh:

9 ¶ Neh' ne jo nont'hā da dōh hōn da'deh sa'doh-gwah; o i'wa gwee'goh' ne' was hää' agat' sga eh hō-wan'di o wii, ga gwee'goh' kuh neh, o yah'soh.

10 Da neh' ne Mary Magdalene neh kuh neh Jo-anna, kuh ne Mary no nōh'əh ne James, o yah'soh kuh ne wə ni'oh ne shah'gaat wää'neeh', hō wan'di o wii nə wə'dih'hah'oh, nə gää' nəh' o'i oh'dāh.

11 Da neh he nəh wə di wə'nōh dāh'heht, neh shah'gaat he no'dih ni'gə'ə wäh' no di'wa ga yääh' i gääh, təh'əh dih' kuh deh shago dii'wa gwən ni yòs'doh.

12 ¶ O nəh' det ho'dah'oh ne Peter, neh huh' he o dak he nō he dyə da'deh sa'doh gwah; neh huh' de-os'hahk dōs'oh neh no gās'oh ne ga nigə'ə hāh' agə-gah ah' sho sga yāh; o nəh' shok dōə, ho i'wa nə'gwa'-eh ha yah dii he'nəh ə wāh.

13 ¶ Da jat ga'ə'oh de i'yas hee he ni ə nōn dii', neh shah wə'nis hää' neh huh' he o ne nōə he tga nōn da-yāh' ne Emmaus ha'di yas, neh ne ja dak' nōə he-yot'gat hwäh he ni ga'nōn da yāh ne Je ru sa lem.

14 Da neh ho dit hääh'gə'ən dyeh heh de o'dit hā dyeh ga gwe'goh' nə gää' nəh' o'i oh'dāh shoh he nəh ə wāh.

15 Da neh he ni ya'wäh'oh, neh' he nəh weeh neh' ho nont'hyə wi'a dyeh de i'yah'do weh'daa nəh', ha g-hwäh' ne Je sus' dōs'gə'oh tot his'doh, neh' kuh shah'gaat' ho nee nōə.

16 Neh' dih ne wa dye nə wah'doh ni gaah'gəh, ne təh'əh i gää' ta'ə wa yān deeh.

17 Neh na gə'yə'oh'seeh, A nəh'ot' ne gāh nəh' o'i oh'dāh ne' jat hyə'wi aa dyeeh' he jat ha'i neeh', jeh ni-gə'et gāhs', kuh?

3 Neh ne sha yah'daat, Cleo pas' ha yaa soh, tosh'oh ha wə'oh seeh, Neh' gəh ne' soh hoh'ge ah ne ah' tih sehs' ne Je ru sa lem, ne təh'əh deh si'wa-dee ih' ne'wah he ni ya'wəh'oh ne' neh huh' nə gəh' nəs'hə dee nyoh?

4 Da neh' na go yə'oh'seeh, Noh o'i oh'dəh shooh' h nq wə'oh seeh, Neh de yə'do gəh'doh haa yah'da- i ne Je sus', ne Naz a reth' to ya'gəh'oh, neh no do'- da ni'ak hah has'des yə wa nəh' ne ga i'oh das'həh- i, kuh no wə'noh gəh he'agat Na'wən ni yəh, ga- ee goh' kuh noo gweh';

5 Neh he'ni o di ye əh na di'h'sə no wa nəs' ha di'yah- i twə', kuh no gwaa wəh' tə nə'noh'do'oh; ho wə'- i dat'gah wəh, neh' kuh ho wə'i wa'əh heh'da nii ne ee yaht, da neh kuh neh de o wa yah'son das'oh.

6 Neh gwaa' he ni yo'gwah ni gooh'də noh na gweh'- ak neh' noo ha yah'da deh, neh, Is ra el o'sa go yah'- gwəh: o yah' gwah huh', nə gəh' wə nəs'hə deh o- i' səh' wa doh'tah, he noh o'nis heht' neh huh' ni- i'wəh syoh nə gəh' noh o'i oh'dəh shooh.

7 Do gəh, neh ne wa di'yah da doo gəh' ne wə ni'oh, gwən'dyoh gwah'gəh ha eh gwah wa di'yah daah, hək hii'wa nəə gwah'dəh, ne' chih se'deh jih neh huh' wə'neh agwah he dyon da'deh sa'doh gwah.

8 Da neh' no nəh' təh'əh deh o di gəh' naa yah'dah, li'yoə oh, o nəə, *neh nooh dyo gwa dyə o noos', ha- yah'ge o noh' wa'o wan di gəh, neh ne'o nəə, hoh- i' ne huh' naeh.

9 Neh naa di'yah da doo gəh' ne de ya'gwa di'noh, i huh' he o nee nooh' he dyon da'deh sa'doh gwah, gəs' gwah neh huh' ni yəh'dəh he ni yə di wə'nəh- h'heh'oh ne wə ni'oh; neh gwaa' ne'a'oh hwəh' əh' naeh de o wə gəh.

10 Nəh' ha go yə'oh'seeh, O deh swah'ni gont, oo- i yəh' kuh he di swə'nyah saat na'wa di'wa gwən ni- i, ga gwee goh' he ni o'dis nyeh'oh no'di do gəh'da- ak!

26 Tăh'ăh găh deh ga'i wa yăn dah'goh ne' Christ neh' a s'ô ya găh'dak nă găh' nōh o'i oh'dăh shōh, o-năh' neh huh' hō sa o yōō he'nit gaa yăh' ne de s'ăh-să ôh gōh?

27 Neh huh' nōn daah'sa wăh chit hōō hek ne Moses, ga gwee gōh' kuh no'di do găs'da nî'ak, waa'gōh ni'gō k-yăn dah'dăh, no ya'dōs hă'do găh dih, ne' nōh o'i oh'dăh-shōh' neh huh' de yô do găh'dōh haa yah'da deh.

28 O năh' dōs gă'ôh ni găh nehs' he ni ga'nōn daa yăh' he'ô weh' hwa o nee'nōn dyeh: neh' dih he' nō o yeeh' a gwas' găh' neh, na ah'dak shō naeh.

29 Neh' dih no nōn deh has'dōs ôh hō wăn dō e'syōh-gwaa niih, ho năh, De dwa'di aak' shō să'no eet; neh săh'ăh neh', o năh' ôh găs'sah hwah o'dōh qn'dyah, wee gh' kuh o năh' he wa'dă nîs hi nehs. O năh' he o'yōs ôh, dă nōn di'aak' shō.

30 Da neh' dih he ni ya'wăh ôh, he'nōh weeh neh-huh' hăh dyōh' shah gaat' de o nōn dōn dōh, de ôh'gwăh no ah'gwah, de o'dă nōō nyōs'ôh, de o'yah gōh kuh, o năh' he'a gō yaa wiih.

31 O năh' de gah'ho qn dyōōh ni gaah'shōh, wa o wă-yăn deeh' kuh; o năh' neh huh' gwah'' shō tō sa'wah-dōh he'de o wă gaa'năhk.

32 O năh' de o nōn da dă ôh'seeh, Tăh'ăh gă'ăh dah-dyô de găh' nō gyă'nyah sah gōh he'nōh weeh' shō git-hă'ni aa dyeh' he nōn dee gweeh', kuh he'nōh weeh ôh-cho'gih hōō dyăhs no ya'dōs hă do găh'dih?

33 Neh ne det ho'di dah'ôh neh shah gaat' he ni dyô'is-dah'ee nōh, Je ru sa lem sho nōnt'gōn dah'goh, neh ne shō wăn di găh' ne' was hăh' sgaat' sga eh ho nōn dyô-ôh, kuh haa di'yah daa deh' ne' shah gaat' de g nōn dii,

34 Ho năh, Do găs' o do'găh qōh det hot'gă ôh Na-yah'da gwên ni yôh, neh kuh he o do dah'sah aeeh ne Si mon.

35 O năh' ho nōnt'hyô wii ne' nōh o'i oh'dăh shōh' nōh-ô'wăh syōōh' he'o ne nōō, kuh he ni ya'wăh ôh hōō'wă-yăn dees ôh' no năh' sha'ah gwi'yah kōōh.

36 ¶ Neh' dih he'noh weeh ah soh' ho'dii taah, ha-
gh hwa'h' ne Je sus' neh huh' i aat' hah de'wah sã ngh-
jih, neh naa'go yã oh'seeh, Sgã noh' ti ga'i wi'yò'aak he-
swa yah'da deh.

37 Neh dih he'noh o wãh' oh to di yah'da niih eek,
wa o'noh dyohk' kuh, neh kuh he no o'dih ni'go ã wãh
ne wa'ã neeh ot hwa'is hãh' wah a gwa gãh.

38 O nãh' ha go yã oh'seeh, A'na eh go waa' swah-
dyoohs'? neh kuh a'naeh go waa dwa dòh'gãh gwaah'
nã noh'do nyoh'shãh ne swã'nyah'sa goo'?

39 Jat ga'ã oh ne' ges oh'dah gës'hoh, kuh ne' gah-
sih'dah gëh, neh waeh ne'huh neh, iih' gyah dii: da-
gwak'do nyoo, swat gaa tòh' kuh; neh sãh'ãh naeh
ne tãh'ãh de oh'wa ah' oh nãã yah' kuh, not'hwa ih,
niih' he ni yòh'dãh, des gwa'gaa neeh.

40 Neh' dih he ni yò weh' no nãh' waa dwã nohk dãh,
ha go yò dah'sah seeh, naas oh dah shoh, kuh naah sih'-
dah,

41 Neh' dih he'noh weeh ah soh' de a di'wa gwën ni-
yòs'tah he'ni o noh es'hah oh ho di wa'nã ã gwas' kuh,
ha go yã oh'seeh, Swa yãh' gãh nèk'huh ne gak hwah?

42 Da neh' ne ni wah'a ah nè gãn joh' wah deh'sgon-
duk to wã wiuh, neh' gwah huh no'wãã noh no goh'sah.

43 Neh no ye'nos oh, waa dek hoo nih' kuh he'a di-
gat.

44 O nãh' ha go yã oh'seeh, Neh' ne gãh nã gãã no-
wãã noh, ne' gwas nyeh seeh, nah'soh do gãã' dweh-
agwah, neh ne' yò'i wa gwee goh' ã ga'i wa yee ih' he-
ni yoo' ga'ya dòh' no ya'nes hãã goo ne Moses, kuh,
haa di'yah daa deh' no'di do gãs'da ni'ak, kuh he'ga ya-
doh ne ga ã noh, iih' de wa'gyah da do gãh'doh.

45 O nãh' hoh ho do gwãh' naa dih'ni go'ãh gëh, neh
na o'dih'ni go ã yãh dah't' i gãã' no ya'dos hã do gãh'dih.

46 Neh na go yã oh'seeh, Neh' he ni ga yee ãh' ga'ya-
doh, neh' ne' oi'wa yãh'dat heh oh ne' Christ, nã'o'ya-
gãh, neh' kuh ne' dant haat gãh' non da'deh sa'doh-
gwah'gëh, ne sãh dwã nis'hã deh;

47 Neh' . gwah huh ne do sa yăh'ni go'ăn dee nih',
 kuh ne dă ja go di'wah săă gwus' ne go i'wa neh'ak săăh,
 ă gat'hăăh'go 00k' hoh'să n0 gooh, he ye'n0 ge nyoh'
 naah'de ya ga'ăn ja gee, ăn dwah'sa wak' ne Je ru sa lem.

48 Da neh' nıis swa i'wa gwa'ih sos nă găă' n0h o'i-
 oh'dăh.

49 Da jat ga'ă oh, da ge nyeet' ă swa'yah do wăht' he-
 ni'o i wih'sah 0h' Naah'nih; neh'gwaa' ne swa ăh'heh-
 o'00k' sho he ga n0n da yăh' ne Je ru sa lem, he ni y0-
 weh no năh' o gwe goh' ă ga'i wa ye ih ăn dyech'hi yoh
 ne gah has'des hăh, neeh'tgăh ă'dweeh dak.

50 Neh' na go'yah dit'gă oh, he ni y00 weh' ne Beth-
 a ny; o năh' de o'nis 0h'dah gwah'doh, waa go ya'dăh-
 swi'y0s dăh.

51 Neh' dih he ni ya'wăh 0h he'n0h weeh', ha go ya-
 dăh'swi y0s'tah neh n0 wă'yah d0h n00h haa di'yah da-
 deh, neh' ne gă o yah gėh' h0 sa o wă'gah.

52 Da neh' n0 wă'yah da n0'0h goh, h0 wan'dă n0 yă-
 niih; 'Je ru sa lem kuh sho nont gon dah'goh ho n0h sa-
 hah'o 0n'dyeh;

53 Neh' ne dya'wăh 0h sho o n0h'sa do'găh dih gėh
 hă nih'dyoh de o wă'ăh să o nyoh, h0 wă'dăh swi'y0s da-
 nih, kuh Na wén ni y0h. Do găh neh huh' ni ya wăh.

IEH HE NI O I'WI'YÒS DQSYÒH DÀÀH NE CHA-
GA'Q HE DUS,

Neh

NE JOHN HOYADQH.

O I'WAH I.

NEH nè chi'ò heh sho No wǎǎ nòh ne shon da'wah-
saa wǎh; neh kuh ne de ya'di nòh' Na wén ni yòh
No wǎǎ nòh; neh gwah huh No wǎǎ nòh neh ne'huh
Na wén ni yòh.

2 Neh' ne sha'yah daat' sho ne chi wa'eesh shon da'-
wah sa wǎh de ya'di nòh Na wén ni yòh.

3 He yò'i wa gwe gòh' ha o hwah' ho dyǎ nohk'dah oh;
neh kuh na'gǎǎ nòh' neh huh' de o'ye ǎh', deh tah'gwis-
ǎh deh o'des yò niuh', he ni yoo ne' gas yò nii.

4 Neh huh' kuh haa yah da deh i waat' ne' yòh heh;
neh' kuh ne' yòh heh de o dih hat'hes dah' gòh nòo'-
gweh.

5 Neh ne de yòh hat heh oh son'da gooh dyòt gont'
ne yo dǎǎh goot, neh gwaa' ne de yò'dah son da i gòh
ǎh ǎh deh o ye nòos'òoh ne de yòh'hat héh.

6 ¶ Da neh' ne toh hah oh Na wén ni yòh nòo'gweh,
neh' ne John ha'yaa sòh.

7 Neh shah gaat' na i'wa gwa'ih sòs no yos'oh, neh
ǎi'wa gwa'ih sahs' ne De yòh hat heh; ne ga gwee gòh'
igǎǎ nò gweh a ye'i wa gwén ni yòs', on'da weeh dak'
haa yah'da deh.

8 Tǎh ǎh nach neh na'ò hwah ne De yòh'hat heh;
neh gwaa' sho ne to wǎh'ghah oh ne'neh ǎǎ'i wa gwa'-
h sahs' ne De yòh'hat heh.

9 Neh nach do gǎs' ne'neh, ne De yòh'hat heh, neh

de ya'gòh hat'heh dah'gwa nih ga gwe gòh nò gweh' ne da ya go yò'òh dyeh he'yò òn ja deh.

10 Neh yò òn'jah gòh heh'agwah; neh kuh ho dyè-nòhk'dah òh he'yò òn ja deh; da neh' ne tǎh'ǎh de-ò-wa yǎn deeh òh ne yò òn ja deh ha'di nò geh.

11 Neh huh' kuh ho yòs'òh he ni gaa yǎh' no'o wǎh, neh' dih ne tǎh'ǎh de-ò-wa yah dah'sǎ nòò niuh' no'o wǎh, ha ò hwah' ha ò'gweh dah.

12 Neh gwaa' he ni yòò ne' wa ò wa yah'dah sǎ nòò-nih, ha gòh'has des'hǎ wii ne'neh ǎs hok'sah dah'ahòh-gǎ'gǎk Na wén ni yòh, ha eh gwah' kuh haa di'yah da-deh nǎ òn di'wa gwén ni yòs' he ni oh'sǎ nòh'dǎh;

13 Neh ho'nǎ nò gǎǎ dòh tǎh'ǎh neh huh 'deh dya'we-nòòh ha di't'gwǎh sa deh [na di'gǎh jis hòh gǎ'ǎh;] tǎh'ǎh kuh ha'eh gwah ne'neh gih shǎh' ò da'yò nòh dǎ'ò-òk hǎ nòn'deh dǎ òh nò gweh; tǎh'ǎh kuh ha'eh gwah ne'neh gih shǎh' ò da'yò nòh dǎ'ò-òk naeh he ni'ò ho'dih ni gooh'dǎh nò gweh; neh gwaah', tho nòh'dǎh òh Na wén ni yòh [ho nǎ nò gǎǎ dòh.]

14 Da neh nò gweh òh wa'ah ò dǎh'òh No wǎh nah, shah gaat' kuh de dwa'di nòh hò gwas'gwa de nyoòh; neh kuh ne de dwa'ga neeh he nah de ga'ǎh sǎ'òs yòh dǎh' no'o wǎh ne neh' shò sgat ho wi'yǎ yǎh Nòoh'nih, ga'-nòò hòh' na da'ni dǎ'òs hǎh kuh ne gai'wa gwén ni'yòh.

15 Neh ne John hai'wa gwa'ih sòs, ha yah'da deh, neh ne de oh'sǎnt hwah'òh, ha wǎh, Neh ne gǎh' nǎ gǎh' ha-nyeh'dah gòh, na gǎh, Neh haa yah'da deh ne nòh gǎh da ch sii'gwaa he nòh daa geh'sǎ nò gǎ nyoò, neh sǎh'ǎh neh, ò òn dòoh' shò chi a'yah daa deh niuh he ni yòh'dǎh.

16 Neh gwah huh nò gwa'ye nòò' he ni ga'nòh hòh haa yah'da deh, neh gwah huh' neh' da yò'ǎh òn'dyah shò na da'ni dǎ'òs hǎh.

17 Neh sǎh'ǎh naeh ne Moses hot'gah'wǎh ne ga'ya'-nes hǎh, neh gwaa' na da ni dǎ'òs hǎh, kuh ne gai'wa gwén ni yòh', neh huh naeh ni dya'wee nòò' haa yah'da deh' ne Je sus Christ.

18 Deh sɔɔ gaah' nɔɔ'gweh ne wə'do gwah' a'ogəs'q-
p' Na'wən ni yòh; neh na ɔh'hwah ge'ah ho wi yə yəh',
səəh doh'səh gəh Nooh'ni ha yah'dah ga'eh neeh' ho-
yah'do dah'sɔɔ.

19 Neh' ne gəh' nə gəh' ne John' ho i'wagwa'ih-
nɔɔh, no nəh ne Jews' shon da'ɔ wan'di haht na di'yah-
lon twəs', kuh ne Le vites, Je ru sa lem da'ɔ nɔh dən-
dih' he ɔ wə yah'do wəh ɔh ho wə'ɔn dɔs'ɔh, Sɔ ne gəh'
niis?

20 Neh' no i'wagwa'ih sɔɔ, təh ɔh' de o'doh hi yəh';
səh gwaa', ne to i'wagwa'ih sɔɔ, Təh ɔh' deh iih' ne'
Christ.

21 Neh' ne' shɔ wan'dɔs'ɔh, A di shɔ'! Iis' gəh' neh,
Elias! Neh' ne'a wəh' təh ɔh' niis. Iis' di gəh', no do'-
pə daa nih' ha wəh', Təh' ɔh'.

22 O na'eh shɔ wə'ɔh seeh, Sɔ di ne gəh' niis? neh'
mə'ɔ gwe'nyo ɔɔk' i gəh' do sa yak'hi wə'nɔh səh gòh, ne
yɔk hih'hah ɔh. A nah' ot ɔh sih' heh syah daa deeh?

23 Ha wəh', Iih waih ne tga dwə' nɔ yən dɔɔs' he'ɔ-
weh' deh dye'nɔ gee nyoh', Swa da gwa'ih sih' he'ot'ha i-
nɔ Na yah'da gwən ni yòh, shah gaat' he'ni o yee ɔh' no-
lə gəs da'ni ak Esai aa.

24 Da neh' ha di'yah daa deh' ne' to wan'dih hah'ɔh,
səh' ne Pharisees.

25 Neh' nɔ wə'ɔn dɔs'ɔh hɔ wə'ɔh seeh, A di' na eh
pə waa', bap tism sa dye'ah dah'gwaah; dyə gwah' təh-
ɔh' deh iis ne' Christ, kuh neh, Elias, təh ɔh' kuh ha'-
h gwah' deh neeh' no do'gəs daa nih'?

26 Det hos'nyeh ɔh ne John, ha wəh', o ne ga nòs niis
yɔe əh'dah gwah' ne bap tism; neh gwaa' ne'huh ne
ha yah'daat neh huh' i aat' he swa yah'da deh, ne təh'-
ɔh' deh she swa yən dee ih:

27 Neh' ne'neh haa yah'da deh, nee nɔh'gəh' da eh',
səh si'gwaah he nɔh da geh'sə nɔ gə nyɔh': neh' ne de-
t'nyoh sɔn'dah gwah' nooh dah'gwaah dyò dohk' niis he-
ni gai wah naak'hyoh dəs.

28 Neh' ne Be tha bara, [Be tha ny,] ni dya'wəh syɔh

nă gǎǎ nōh o'í oh'dǎh shōh, si'gwaa ne Jordan, he'oweh ne John, baptism ta go'ye ǎh'dah gwa'ni ak.

29 Neh nō sa'yōh hǎht, wa o'gǎh' ne Je sus ne John, neh huh' nōn daa we'nō on dyeh' haa yah'da deh, neh ne'aa wǎǎ, Jat'gaa tòh' not hwas'aah ne de yo di nōh'gi-ont, neh ho yah'da wǎh Na wēn ni yōh, neh go wa'dwi-deh'doh neh ǎ ont'he nō'geh daat neh o'í wa neh'ak ǎhǎh he'yo ǎn ja deh.

30 Neh' ne gǎh' nă gǎǎ' haa yah'da deh na gea'nyeh-dah'goh, a gǎǎ, Neh nōh gǎǎh' da eh' nōo'gweh, neh si gwaa' he'nōh daa geh'sǎ nō gǎ nyoo; neh sǎh ǎh neh', o ǎn dōoh sho chi a'yah da deh niǎh he ni gyah da deh.

31 Da tǎh'ǎh dee yǎn de'í nōh: neh gwaa' sho, ne' neh huh' i gǎǎ' a'ō wa'yah do'dah sih', haa di'yah daa deh neh Is ra el, neh dyò'í wah a gyoo', o ne ga nōs' ke ye'ǎh dah'gwa nih ne baptism.

32 Da neh' ne John ho'í wa gwa'ih soo, ha wǎǎ, Neh nōh'gee gǎh' Not'hwaah ih' da yò dah sǎh'do on dyeh' ne gǎ o'yah gēh, shah gaat' he ni yōh'dǎn dyeh' ne jǎh'go waah' grs he nǎh, neh huh' o dǎ'das oh haa yah da deh.

33 Da neh ne tǎh'ǎh dee yǎn de'í nōh: neh gwaa' ne ta geh'hah'oh, nō'ne ga nos' ǎk he ye ǎh'dah gwa'ni ak ne baptism, neh' Shaa'yah daat ha gǎ'oh seeh, Neh he'oweh' ni a'yah daa deh ǎ gǎ'dahk' Not'hwaah ih', nō-nǎh' ǎh see gǎh' ǎ dyò'dah sǎh'do on dyeh, neh' Shaa'yah daat' ne' neh, Not hwa'is hǎ do gǎh'dih, ǎ o ye'ǎh dah gwaak' ne baptism.

34 Da neh' na gat'gat hwǎh', neh kuh ne' gi wa gwa'ih sos he neh' nă gǎǎ, No'a wak' Na'wēn ni yōh.

35 O yah' kuh, hō sa'yoh hǎht, iaat' ne John, de'í yas hee' kuh, na go'í o nya nih;

36 Da neh' ne de o'gaa neeh ne Je sus' hòoh'dǎn-dyo on dyeh, ha wǎǎ', Swa gaa tòh' not hwas'aah de yo di nōh'gǎ ont, neh ho yah'da wǎh Na wēn ni yōh.

37 Neh nō nōnt'hon deh ne de'í yas hee na go'í o nya nih' he waas'nyeht, neh' kuh ne wa o'wa nōn dǎh' ne Je sus

38 O năh ne Je sus' det ho'dih sa de nyoo, ha go'găh'oh' kuh ho wă'n'non dăă dyeh, neh na go yă'oh'seeh, A nah-ot' snih saas' ho wă'oh seeh, Rabbi, (neh' na ya găh' no năh de ga'wă'n non de nyoo, Sa di' o nya nih,) gă'ă' o-weh' chih dyoooh'?

39 Ha go yă'oh'seeh, gaa oh' non daas neeh', jat'gaa-tôh. Neh huh' nit ho nee noo', ho nont'gat hwah'oh' he'-o weh' ni o'ăh' heh'oh'; neh huh', kuh ho di'ăh' heh'oh' he'-o weh' ni o'ăh' heh'oh' neeh' wă'nis'hă deh; neh săh-ăh' neh, o năh' noo, gee ih' chi yó is daah eeh, nee'găh-gwah'a neh.

40 Sha yah'daat ne de i' yas heeh, no nont'hon deh' ne John waas'nyeht, wa o'n'non dăh' gwah huh', neh neh, Aa drew, Si mon Pe ter dee ya'dă non deeh.

41 Neh' to dye'ăh' dōh ne wa o'yah' dih saak wa o'găh' kuh neh ha o hwah' dee ya'dă non deeh, Si mon, ha wă'-oh' seeh' kuh, Neh' neh, o năh', sha gwaa găăh, ne Me-sias; neh' găn dōh' no năh' de ga'wă'n non de nyoo, ne Christ.

42 Neh' neh huh' ho yah'teeh haa yah'dă deh' ne Je-sus. Neh dih no năh ne Je sus' wa o'găh', ha wăă, lis' ne Si mon, nee' yaa wak' ne Jo na; Neh, ne Ce-phas', š je'sa yaas taak; neh' găn dōh', no năh' de ga'-wă' non de nyoo, Pe ter. [Neh găn dōh, ne gah agwa-ah'.]

43 Da neh' no năh sa yoo hăht', neh huh' no năh' waah'-dăndyō'eh' ne Je sus, Ga li lee ha eeh', wa o'găh' ne Phi lip, neh' na wă'oh' seeh, Dak non dăh.

44 Neh ne Phi lip Beth sai da toh' dăndyoooh, he'-o-weh' tga non'da yăh' det li'na geh' ne An drew, kuh ne' Pe ter.

45 O năh ne Phi lip, neh' wa o'găh', neh, Na than i el, neh na wă'oh' seeh, O năh' sha gwaa găă' haa yah'da-deh', ne Mo ses ho ya'nes hăă goo, kuh no'di do găă'da-nih ho di'ya dōh, Je sus' ne Na za reth' to ya'găh'oh, ho-aa'wak' ne Jo seph.

46 O năh' neh, Na than i el' ha wă'oh' seeh, O gwœ-

nyoo gǎ' neh, a gwa'nah ot wi yòò, on'daga ya gǎh' ne Na za reth! ha wǎ'oh seeh ne Philip, Gaa oh' non daa seeh', sat'gaa tòh.

47 Onǎh' ne Je sus' wa'o gǎh' neh, Na than iel, neh-huh' non daa we'no on dyeh' haa yah'da deh, neh' na-go'yǎ oh'seeh, Swat gaa tòh' ne do gǎs'oh weh' Is ra elite, he'oh weh' ni a'yah daa deh' ne deh os'too de ah'ni gǎh'-hoh tah.

48 Tos nyeh'oh neh Na than iel ha wǎ'oh seeh, Ani-dyó ye áh'dah gǎh' heh, sgyǎn dee ih'? Det hos'nyeh'oh ne Je sus', ha wǎ'oh seeh, Ah soh' te yǎ'no go'noh ne Philip, no nǎh' noh'goo chih sih'dyoh, he'gǎ ih' ne fig', go gǎs'oh.

49 Det hos'nyeh'oh neh Na than iel, ha wǎ'oh seeh, Rab bi, Iis' waeh do gǎs' ne'ya a wak' Na'wén ni yòh: Iis waeh ne Go wǎh'go waah neh, Is ra el.

50 Det hos'nyeh'oh ne Je sus' ha wǎ'oh seeh, Neh dyó i'wah he go'yǎ'oh seeh, neh' ne go gǎs'oh gǎ o da-goo'gwaa ne' fig noh gǎ on doh'dǎh, Si wa gwén ni'yó-tah' gǎh! Neh' ne'huh nǎh sat'gat hòh neh si'gwaa he ni yó i'wa náá'gwah dòh, na eh ná gǎh'.

51 O na eh' sha wǎ'oh seeh, Do gǎs', Do gǎs', oh go'yǎ os, Neh' no'án doo'gwaa, á swa gǎh' dá wan'deh ho-on dih' he gǎ o'ya deh, neh' no o'yah ge'oh noh sháh shoh', Na'wén ni yòh neh huh' heh tgǎh' há o ne noo'dyeh ánt-ho no dyah dǎh don'dyeh kuh haa yah da deh' No wǎ'-wak no gwéh.

OI'WAH II.

DA neh' neh, sǎh wa doh'tah wǎ nǎ'hǎ deh, neh ná non'dek ho'nya neh neh go nyaak tah, ne' Ca-na, Ga li lee dyo án'ja deh: neh' no'noh'ǎh ne Je sus' neh huh' he ye'yah da ahk;

2 Neh' ne de jaa oh' ne' Je sus' he o'wǎ noo'goh', kuh naa go i o nya nih, á o di yoh' he'oh weh' á non dek ho nih neh' go nyaak tah.

3 Da neh' dih no nǎh' oh wa'dohk dǎh neh no nyó'-

gwiñ sǎǎ gih', (wine,) neh noo noh'ǎh ne Je sus' ho-
wǎ oh seeh, Tǎh ǎh' de o di yǎh' no nyo'gwiñ sǎǎ gih',
(wine.)

4 Neh ne' shaga wǎ oh'seeh ne Je sus, Si oh, a nah-
ot niñh' a ga'di waa deh' heh, syah daa deh? Ah'soh
ne gǎh' teh o'eeh he ni yò'is daah eeh niñh' he'gyah daa-
dah.

5 O nǎh' no'noh'ǎh ho wǎ nǎ oh'seeh na diñ'hah shǎh,
Neh na'diñ gwa'nah ot' ǎs he'swǎ os', neh huh noh'swaa-
yeah.

6 Da neh' ne' neh huh ga ge'oh, yee ih' ni yoo' ne'
ye ne gǎh'gwah, gah sgwa'ah nah ot', dyos heh'dah goh'
gǎs' he ni yòh'dǎh, nǎ non'dyah da'gǎh sah'tak ne Jews;
was hǎǎ de gyoh' aga eh; neh gih shǎh de was hǎǎ ja-
doh' aga eh neh geih ni gas'heh di'a dyeh ni yò'dyeh-
ni'a dyeh.

7 Je sus' ha go yǎ oh'seeh, O ne ga noa' swa noo het'
ne' ye ne gǎh'gwah. O nǎh ho di'no heh'daa'noh, a-
gwos' neh huh' noh ga'noh heh'syoooh he'nit gah'soh gon-
doh.

8 O nǎh' ha go yǎ ǎh'seeh, O nǎh' ji nee gǎǎ gòh, neh-
huh' hoh swa'ah he'tǎh dyoh ne tǎ noh'do oh he'gak-
hwe'o oh. O nǎh' neh huh' he o'di aah.

9 Neh huh no nǎh, ne' tǎ noh'do oh' he'gak hwe'o oh,
wa aak dooh no'ne ga nòs, ne wine o doh'oh, neh ne
tǎh'ǎh de o'noh doh he'non daa weeh, (neh' sho naa-
dih'hah shǎh ho nǎ'noh doh neh ho dii'ne go'jǎh doh,) o
nǎh neh, tǎ noh'do oh' he'gak hwe'o oh he o'no gos'oh
no'nya keh,

10 Neh na wǎ oh seeh, ha di gwe goh nǎ'no gwesh no-
nǎh' da wah'sa wǎh neh gǎs da wa dye ǎnt, no'ne gi-
yòò ne wine wa'a ne ga yǎh; da neh' no gwesh' no-
nǎh neh huh'jih non'di ne'ge ǎh, da o nǎh' neh ne-
wah neh dyo dohk' heh ni yo'ne gi yòò: neh gwa
niis ne' sah sǎ noo nii sho ne wi yòò ne wine nǎ gǎ
ne'wah ni yòò weh.

11 Da neh ne Ca na ne Galilee neh huh' dyo ǎn ja-

deh' toh saah' ne Je sus no i'oh das hă năă gwat ho-
dyôôh'daa dōh; neh huh' kuh ha o'dah sooh, ne da-
ăh să'oh gōh, da neh' nō wă'i wa gwên ni'yos dōh na-
go'i o nya nih.

12 Neh no năh' shah ga'at nă gă, Ca per na um he a'-
wee nōq, neh ne'a o hwah', kuh no noh'ăh, kuh ne'
de ă nōn dăă nōn deeh, kuh, na go'i o nya nih: tăhăh
gwrs' deh o'dă nis hă gah' deh neh huh' hă nih'dyoh.

13 O năh' ne Jews he'ni ă nōn dek'hwe o'ee, neh
pass o ver [ga ya soh,] dos gă'oh ni gaa wiha, neh ne
Je ru sa lem he a'wee nōq' ne Je sus.

14 Neh' naa go'găh'oh no nōh'sa do'găh dih'găh ne
dyoh'hos gwaa ont' hă nōn'dă ni nōh, kuh ne de yô di-
nōh'gă ont, kuh neh jăăh'go waah' gas hee năh, neh
kuh no wis'dah de ă nōn da'da wis, hă nih dyoh.

15 Neh' no năh' oh tah'ă no găă da se ooh ni gă'oh-
găăh'a'ah ga joh'dyah wa o nih, sa go'ya do wih' sa go-
yah'dit găh' no nōh'sa do'găh dih'găh, ha eh gwak huh
ne de yô di nōh'gă ont, kuh no nōh'ga esōs; neh kuh
neh dah'găh wa ă'ōn tōh, no dii'wis dah', no wis'dah de-
ă nōn da'da wis, neh kuh ne waa'gah hat'hwah sooh'
na dek hwaah'gwah shōh'oh;

16 Neh' kuh na go yă oh'seeh, nă nōn'dăă ni nōh' ne
jăăh'go waah gas hee năh, Joh neek' nă găă' nōh o i oh'-
dăh shōh; săă nōh' neeh ă jō'ni aak hoo nōh'soot Naah'-
nih ne yon dă'ni nōh'dah gwah.

17 Neh ne sho nōs'hăăh'oh naa go i o nya nih, he ni-
ga yee ăh' ga yaa dōh', Neh he'ni gi'wah has deh gi wa-
no'oh gwah he sa nōh'sôôt neh a gyah'das aa.

18 O năh' ne Jews' to dis'nyeh'oh' hō wă'oh seeh, A-
nah'ot o yău'deh dah goō' nōh agyô'dah saaha, he neh huh
nōh syeeh' nă găă' nōh o i oh'dăh sooh?

19 Neh neh det hos nyeh'oh' nōh Je sus ha go'yă oh-
seeh, Swai'wah dōht nă gă' o nōh'sa do'găh dih, neh neh,
săh nă yô daah o năh' ăs ge'ges gōh.

20 O năh' ho năă' ne Jews, Ge ih' ni was'hăă yee ih'
kuh aga eh ni yô hă gee nōh o'nis heht ha di'noh sō nih;

neh gēh niis neh, sēh sho nā'yòò daah oò'sas nōh'-
aah'?

1 Neh gwa' naeh wa as'nyeh dak neh ha o hwah'
ayah'da deh, ot ha'yā on dāāk' no nōh'sa do'gēh dih.

2 Neh huh dih' ni yòò weh no nēh' shah det'hot gē-
heh ha we'e yō'nōh neh ne sa o'nos ha aht na go'i-o-
a nih' hee' neeh ha go'yā ah'seeh nā gēh: neh ne
a di'wa gwēn ni yòs no ya'dos hā do gēh dih, neh kuh
wāh nah nos nyeh'oh ne Je sua.

3 Da neh' dih no nēh' Je ru sa lem he ehs', he'o weh
a dek'hwe o oh ne Pass over, got gah'deh wa a dii'wa-
ēn ni yòs' he ni oh'sā nōh'dāh, no nēh' wa ā nont gaa-
r' he ni o i oh'das hā'nā ā gwat wa a dyōh'daat.

4 Neh gwa' ne tēh āh de a go yō'dah sah seeh ne
sus, neh ga i'o nih' he ga gwee gōh' he'a yān dee ih'
o gweh,

5 Tēh āh kuh dah de o'do ān jo'nis ooh neh' soo gaah
wā'i wa gwa'ih sahs' haa di'yah'da deh nōo'gweh: neh
i āh' naeh no nōh'dōh ne' nah ot' i waat haa yah'da-
h' nōo'gweh.

OI'WAH IIL

1 Neh' nōo'hek nōo'gweh Pharisee nō'yah doh'dāh
Nic o de mus ha ya sōh, sha yah'daat neh ta go yā-
h'dōo nih ne Jews:

Neh sha'yah daat' ho yah'do wāh'oh ne Jesus so'-
, neh na wā'oh seeh, Sa yah'da nāā'gwat, o gwā'nōh-
h, heh sa di'o nya nih Ha wēn ni'yōh gēh' di'seeh dōh:
h sēh āh ne' deh soo gaah' nōo'gweh', nā gēh' he ni
i oh'das hā'nā ā gwat' nō'oh dyeeh', niis' he'nih syee-
h, neh sho ne dā ya'di aak Na'wēn ni yōh.

Je sus dethos'nyeh oh ha wā'oh seeh, Do gās', do-
r', oh go'yā os, Neh' nā gā'ak deh sho'no gā'dos ooh'
'gweh, heh tēh' on'da weeh duk', tēh āh' deh o'gwee-
ooh' na'a gāh he tā nōh'do oh'shā gwēn ni yōh' Na'-
in ni yōh.

Ha wā'oh seeh ne' Nic o de mus', A'nā yaa wāh' ā-

hă nō gǎăt' nō'gweeh' nō năh' ha gǎh'jiih'! neh' gih
nōo'gwee nyōōh' ne dek nii' wa dōh'tah, neh huh' hō-
sa a yōh' yōn deh' nōh dǎă tah gēh nō nōh'ă neh, q nă ă nō-
gǎăt' kuh?

5 Det hos'nyeh ōh ne Je sus, Do gǎs, do gǎs', ōh gō'yō-
os', Neh nă gǎ'gǎk o ne ga nos'gēh deh dya'weh dah'-
gōōh, kuh Not hwa'ih gee'gwaa nō'sa ă nō gǎăt' nō'gweh,
tǎh ăh' deh o'gwenyōōh' ne' neh huh' ha'a yōh he tē-
nōh'do ōh'shă gwēn ni yōh' Na'wēn ni yōh.

6 Neh' he ni gaa yǎh' nōh wa'ah năn dya'we nō'ōok n-
gwa'nah ot ă yō nō gǎ'do ōok, ōh wa'ah ne huh' năch:
neh kuh ne' neh huh' năn dya we nō'ōok he ni gaa dah'
Not'hwaah ih, Ot hwaah ih, kuh, ne huh' năch.

7 Să nōh dih ă sa i wa'nă ă gōh hōh gō'yō os, ă'ji swē-
nōō gǎăt' ne'huh, heh tǎh' ă dweeh'dvk'.

8 Neh' ne gǎă hah', ti'ga wēn ni yōh he'wee nōs; neh'
gwah huh' ne' sat hōn deh' not'gaah, neh gwaa', ne
tǎh'ăh deh sǎ'nōh dōh he'ni dwee nōs', kuh hee'wee nōs:
neh huh' ne gǎh' ga gwee gōh' he yōh'dǎăh Not hwa'ih-
hă gōō' năn dya we nō'ōok heh ă ja go nō gǎ'do'ōok.

9 Nic o de mus' det hos'nyeh ōh ha wǎ'ōh seeh, A'ne-
gǎh' gwes ni yō'di wa dye ăh nă gǎă' nōh o'i ōh dǎăh,
heh o gwe nyōōh' neh huh' nă ya'wǎh?

10 Je sus det hos'nyeh ōh, ha wǎ'ōh seeh, Neh gǎh ne
she'i'ō nya nih neh Isra el, da tǎh'ăh' năch deh a'wa-
yăn dee ih' nă gǎă' nōh o'i ōh'dǎăh shōh?

11 Do gǎs', do gǎs' ōh gō'yō os, Neh ne'huh a gwa'-
nyeh'dah gwah', ne' a gwa'i'yăn dee ih, neh' kuh dwa-
i'wa gwa'ih sōs nō gwat'gath wǎh; da neh' nīs ne
tǎh'ăh deh aa ōh' ae swa gōh nō gwaa wǎh' ne gai wa-
gwa'ih sōs.

12 Neh gih shăh ne yō ăn'jah gee kaah nōh o'i ōh'dǎh-
shōh' a gwa'o wih, da tǎh'ăh deh aa ōh' ae swa i wa-
gwen ni yōs', a' năch nă yaa wǎh' ăh swa i wa gwēn ni-
yōs' ne neh' gih shăh' a gō o wih' ne gǎ'ō'yah gee'kaah'
o i waah'?

13 Neh' kuh ne' deh sōō gaah' nōō'gweh, gǎ'ō'yah-

gēh' ha'a we'no ook, neh gwa' sho' ha yah'da deh ne
gē o'yah gēh' ta weh'dah gōh, neh No wa'a wak' noo-
gweh' ne gē o'yah gēh' tēh dyōh.

14 Neh dih he'ni o'yee gēh' ne Moses', de o'yah dah'-
gwah dōh' nos ha'is dah he o weh deh dye no gee nyōh,
neh huh dih' kuh ha'eh gwah nē yaa wāh' haa yah'da-
leh No'wa'wak' noo gweh', dē o wa yah'dah gwaht,

15 Neh neh, son'dih gwa'nah ot' ē o wa' i wa gwēn ni-
yōs tēh gēh' ta ye'i wah dōh, neh gwaa' ē ya gō yān daht
nē yō'i wa da dyeh' ne' yōh heh' o weh.

16 ¶ Neh sēh'gēh ne' sōh jih' ha nō'oh gwah Na'wēn-
ni yōh' he'yo ān ja deh, Neh No'a wak' neh' sho' kuh
gat ho wi' yā yāh' tot gah wāh' ha o'gweh da wiīh huh
yō ān ja deh'; neh neh, Son'dih gwa'nah ot' ē o wa' i wa-
gwēn ni yōs, tēh gēh' ta ye'i wah dōh, neh gwaa', nē yō'i-
wa da dyeh' ē ya'go yān daht' ne' yōh heh' o weh.

17 Neh sēh'gēh Na'wēn ni yōh, tēh gēh neh deh dyō'i-
wah, he to hah'oh No'aa wak' neh' a'a nōh'jah gēh' he'-
yō ān ja deh'; neh gwaa', he'yo ān ja deh, neh huh' daa'-
wa dōo gōt haa yah'da deh, neh huh' nōh dōn'da ga ye-
ih'dak o sa yō'yah daa gōh.

18 ¶ Son'dih gwa'nah ot' ē o' i wa gwēn ni yōs' haa-
yah'da deh, tēh gēh ne' neh, de o wa nōh'jah giīh: neh
gwa' neh, Son'dih gwa'nah ot' ē gē'gāk de o' i wa gwēn-
ni yōs dōh, o nēh' naeh kuh ne' neh ho wa' nōh jah giī,
neh gai' o nih he tēh'gēh neh huh de o' i wa gwēn ni yōs-
dōh haa yah'da deh ne neh' sho' ho wi' yā yāh', ho aa-
wak' Na'wēn ni yōh.

19 Neh ne gēh nē gēh' no nōh'jahk dōh, heh o yōs'oh
ne de yōh'hat heh ne yō ān'jah gēh, neh' sah gwa' neh
ha di nō'oh gwah' noo gweh', ne de yō'dah sōn da i gōh,
naeh' he ni yōh'dāh, ne de yōh'hat heh, neh gai' o nih'
he'wa'eet gēh no'di dh'das'hāh.

20 Neh sēh'gēh naah'de yō gweh'da gee ne wa eet gēh'
ni yōn'dye hah, yes wa'ās ne de yōh'hat heh', tēh gēh'
neh huh' deh dyee yōh' he de yōh'hat heh, neh' ne dyē-
gwah' sho' ē yō do gaht'heht, ne go i'oh das'hāh.

21 Neh gwaa' haa yah'da deh ne gai'wa gwën ni yòh' ni a'dyeh hañ, neh huh' naeh taa yoh' he de yòh' hat heh, neh' na yò yän'deh do'ook no i'oh das häh, neh he' neh huh' he nit hoñ'ni gooh'däh Na'wën ni yòh' ni o ye'andye.

22 ¶ Neh' no näh' shah ga'at nă gäh' noh o'i oh'däh-shoh, neh huh' ho yos'oh ne Je sus, kuh na go'i o nya nih', he'yo ñ ja deh' ne Ju dea: da neh' naah de'g non-diuh neh huh' sho hä nih'dyoh, neh kuh ho ye'äh dah'goh ne baptisim.

23 ¶ Neh ha eh gwah ne John baptisim ta go ye'äh dah gwaa nih' Æ non, dos gäh'oh neh, Sa lim, neh ga'i'o nih' heh we sòh gäh han de nyoh' ni gäh'hohs a'ah naeh' ne' neh huh: da neh huh' ha dii yoh', baptisim ho wa di ye'äh dah'gwa nih.

24 Neh säh gh ne John, ah soh' neh huh he yon da'deh ho'doh gwah te o wa yah'doh yaa goh.

25 O näh neh huh' neh oh ta dii'wa geh'hañ dak he ni yaa wäs' ne' wah on'dyah da'gäh sih, [ne baptisim wa dyo'äh dah gwah,] na go'i o nya nih ne John', kuh ne Jew no'yah doh'däh.

26 Da neh huh' ho di'yos oh haa yah'da deh ne John, neh no wä'oh seeh, Sa di'o nya nih, neh' haa yah'da deh ne do gäh' tgä on'dyeh sgwah niis, neh si'gwaa' ne Jor dan, he'o weh' ni a'yah daa deh' si'wa gwaih soa, neh' shah gaat' ne' neh, baptisim ha ye'äh dah'gwah, neh kuh ne ga gwee goh' no gweh' ho wa'yah doo wäha.

27 Tos nyeh'oh ne John ha wääh', Neh noo'gwah, deh o gwee nyoo'oh hañ gwis'däh a'a ye nooh, nă gäh' gä o'yah gee'gwaa deh dya weh dah'gooh nă o wa yoh.

28 Neh' waih niis' sho' kuh agwa i'wa gwa'ih sah'neh, heh' a gäh', Täh gh' deh iih' ne Christ; neh gwaa' ne gäh' niis ne dyo geh'hañ oh dwa gya'ä noo he'nant-heeh.

29 Neh waeh haa yah'da deh nă ha'go aa wih' ne go nyaak heh', neh waeh' kuh ne huh' naeh, noo'nyaak-heh: neh gwaa' no'non däh oh' no'nyaak heh', ne' neh

huh' i aat' ho di'wat hon deh', wee sòh' ho dòh'bo eeh, neh dyò'i'wah hoot'haah no'nyaak heh: o nàh dih' oh-ga'i wa yee ih' he ni wa gàn det'gää deh' nã gää ne'wah.

30 Neh' naeh ne'tga gont' & o go wa heht, neh gwa' niih ne dân dwä ga dòh'nee gäh' he ni gah.

31 Neh' haa yah'da deh' neeh'tgäh ta weh'dah gòh', neh kuh naeh heh tgäh' nee'ga gwee gòh: neh' haa yah'da deh' ne yò ãn'jah gèh' ta weh'dah gòh, yò ãn'jah gee-kaah' kuh naeh; neh kuh has nyeh'dah gwah' he ni yò-dye ãh' he yò ãn ja deh: neh haa yah'da deh' neeh'tgäh ta weh'dah gòh, neh kuh' naeh heh tgäh' nee'ga gwee-gòh.

32 Da neh' na gwa'nah ot ho gääh', ho'oo gäh' kuh neh kuh' naeh ha'i'wa gwa'ih sòs; neh ne' deh sòo-gaah' no gweh' deh ee gwas' na'i'wa gwa'ih sòs.

33 Neh' haa yah'da deh naa'ye noos na'i'wa gwa'ih sòs, neh' no ya'noh dòh, no so'wah da'nän daak dòh ne'a o-hwah ha'i wa gwa'ih sòs he do gäs' tga'i wa yee ih' Na'wën ni yòh.

34 Neh säh'äh haa yah'da deh, Na wën ni yòh' to hah'oh, neh kuh' naeh has nyeh'dah gwah' naa'wä nòh' Na'wën ni yòh: neh säh'äh Na'wën ni yòh, tãh'äh de-a'dã nòh'ge ät hah Nòt'hwaa ih he da'yah do'wet hah.

35 Neh Nooh'nih ho nò'oh gwah No'a wak; neh nee'yò i wa gwe gòh' has oh'dah gèh' he o'eeh, ho'wii.

36 Neh' neh, son'dih gwa'nah ot & o'i wa gwën ni yòs' No'aa wak, hoo yäh' nee'wah o'i wa da dyeh' yòh heh: da neh' kuh haa yah'da deh' nã gääk de ò'i wa gwën-ni'yòs dòoh No'aa wak', tãh'äh' deh o gwe nyòoh' na'a-gäh' ne' yòh heh; neh' sho he wee gääh' no nòh kwäs-häh Na'wën ni yòh', ga eeh' haa yah'da deh.

O'IAH IV.

Neh huh dih ni yòò weh' no nãh' Na'yah'da gwën-ni-yòh' waa yän deeh' ho di wa'oo gäh' ne Pha-seea, heh oh to'wa gää nih' ne John heh got gah deh,

nach', ne Jesus wa o wai wa gwën ni'yòs neh' kuh ne wee sòh' ne baptism wa'go ye'äh dah'gwäh:

2 (Neh gwaa nach ne Jesus' na gwas' ha oh hwäh, tãh ãh' nach de a'go ye'äh dah'gwanih ne baptism, neh' gwaa' nach na go'i o nya nih,)

3 Neh nòò'tã da dõh' ne Judea, neh huh' aeh' shot-gon'dah gõh ne Galilee.

4 Da neh' dih nõh ga'i wa yãn'daht heh ne' neh huh' ã g'at ne Samaria.

5 O nãh' neh huh' ho yos'oh he ga'nõn da yãh, he'dyõ-ã ja deh' ne Samaria, neh' ne Sychar ga yaa sõh, dos gã'oh he ni yõ ãn jaa deh' ne Jacob ho wii no sawak' Joseph.

6 Da neh ne Jacob ha jãh'dah gwak' ne neh huh' dyò'yaa deh. Da neh dih ne Jesus o nãh de os'ge-yooh, heh hat ha'i neh, neh huh' he ye jãh'dah gwah' wa'adyãh: neh huh' nõo o nãh' ne yee ih chi yò'ia-daah eeh chi ga'wihs.

7 Da neh', ne' neh huh' go yos'oh ne' ya goo gwah Samaria nãh a ga'ã joh dãh ye jã'ch: Sha ga wã oh'seeh ne Jesus, Neh' ne daa gõh' nãk ne'ge ãh.

8 (Neh sãh ãh' nach na go'i o nya nih', neh huh' he-o nee nõoh he'tga nõn da yãh, ho dii'ni nõ'nooh ni yee.)

9 O nãh' de dya'gos nyeh'oh, ne' ya goo gwah', ho wã'oh seeh, A ni yõh dãã niis' nã gãã, Jew nõh syah'dõh-dãh, aga dõ e syõh'gwanih naa'go ne ga nõnt iih nã gãã go'gwah Samaria nõ go'ã joh dããh, neh sãh ãh ne Jews tãh ãh de o nõn di'wa deh ne Samari tana.

10 Det hòs'nyeh oh ne Jesus', sha ga wã oh'seeh, Neh' giñ shãh ne' teh syãn dee ih he nõh doo yah'do weeh'dõh Na wën ni yõh', neh kuh ne teeh'sõ gwah'da yãn dee ih' ne yã oh'seh dak ne ga nõnt; neh'' na'e sa gwee nyõoh' na e sa dõ'e syõh'gõh haa yah'da deh, neh' na'o gwe'nyõs-oh neh' a'a ya wiih nõ'ne ga nõs' ne' yõh heh'õ weh.

11 Neh ne shõ wã'oh seeh ne ya goo gwah', Syah'da-gwën ni yõh, tãh ãh' wach deh saa yãh' naah'se jãh'dak; neh gwah huh' no yaa dees' he ye jãh'dah gwah: ga'õ-

weeh' di ne gǎh' das ha'wih dak' ne yoh heh' o weh
no'ne ga nòs?

12 Neh' gǎh, neh si'gwaa he nisa'yah da'nǎ ǎ gwat,
naeh he ni o'yah da nǎ'gwah do'noh ne Sha gwah'ni
Ja cob, nǎ gǎh ne' shō gwa wih' he ye jǎh'dah gwah,
neh huh' kuh haa ne ge ǎh'dah gwak' ne'a o hwa, kuh
nook sah'dah shoh, kuh noos he'nǎh shoh?

13 Det hòs'nyeh oh ne Je sus, Sha ga'wǎ oh'seeh, Son'-
dih gwa'nah ot ǎ ye'ne ge ǎh nǎ gǎh o'ne ga nòs, ǎ je'ah-
daat hǎh ne huh naeh:

14 Neh gwaa' neh, son'dih gwa'nah ot ǎ ye'ne ge'ǎh
no'ne ga nòs niuh nǎ'ee nont', tǎh ǎh' de wǎn doh' to sa'-
ǎh daat hǎh; neh gwaa' no'ne ga nòs' niuh nǎ'ee nont,
dyòt gont' naeh na yah'da goo ǎ dyo'nya ǎh'seeh ne wah-
e'i wa da dyeh'gǎh yoh heh' o weh.

15 Neh ne shō wǎ oh'seeh ne ya goo gweh', Syah'da-
gwǎn ni yoh, dak nont nǎ gǎh' o'ne ga nòs', neh' dih
neh, to'o'sak hah'dat hǎh; tǎh ǎh' kuh' tah doo da geet'
ne don da ge'jǎ eh.

16 Sha ga'wǎ oh'seeh ne Je sus, Sah'dǎn dih, hwa e'ji-
nook ne' de ja dii', da ga oh' kuh noh dǎh cheeh.

17 De dya gòs nyeh'oh ne ya goo gweh, ga wǎh', tǎh-
ǎh niuh' deh a ge nya goh. Neh noh'sha ga wǎh'os' ne
Je sus, Neh ne' dah sye is' he'ne sa'wǎ nō wǎh, Tǎh ǎh
niuh' deh a'ge nya goh.

18 Neh ǎh'ǎh wǎh, ne wǎs' nisa'nyak heh'oh; da
neh' nǎ gǎh ne'wah de ja dii', tǎh ǎh' deh neeh' deh'-
ji nya goh: ga i'wa gwǎn ni yoh' dih ne' neh noh'sih.

19 Neh ne ya goo gweh' hō wǎ oh'seeh, Syah'da gwǎn-
ni yoh, neh ne ge gah'ǎ ye'oh, Sa do'gǎs daa nih' ǎh'-
nōo.

20 Neh nak hih'nis hoh'gǎh neh huh' hǎ non'dǎ nō-
yǎn dah'gwak nǎ gǎh' o'non da deh; neh' dih niis' ne
sua doh', Je ru sa lem nǎ gǎh' he' o weh ga i wa yǎn'dah-
goh ǎ ǎ non'dǎ nō yǎn'dah gwaak nō gweh.

21 Sha ga'wǎ oh'seeh ne Je sus, Si'oh, da gi'wa gwǎn-
ni yoh', neh' ne daa weh' he ni ga'is daah es, no nǎh'

neh' nă gă'gak deh ji swa gwee nyoo', ha'eh gwah nă gă' o non'da deh', tăh'ăh' kuh ha'eh gwah ne Je ru sa lem, ne do'sas he swa ăh'să o nyoo' Nook'nih.

22 Neh' swa dă nō yă nih', ne tăh'ăh' deh ôs'tooh deh'-swa yăn dee ih: neh' niih' na gwa'yă dee ih' na gwa'i wa-yă nih, neh săh'ăh' haa di'yah daa deh' ne Jews' ne'huh dya weh'dah goh ne ja go yah da'gwat hah.

23 Neh gwaa' he ni'ga'is daah es' daa weh, neh kuh nă gă' ne wah o năh', no năh' ne gai'wa gwên ni yôh' i gă' he'ô weh ni ye'i wa yă nih, tga gont' neh not hwa'-is hă goo kuh ne gai'wa gwên ni yôh' ă ya'go dye'ăh dah'-go ook' heh ă'ô wa'i wa yă'ni aak Nook'nih: neh săh'ăh' hihsaas Nook'nih ne' neh huh i gă' ni yôh'dăh' neh, ă'ô wa'i wa yă'ni aak.

24 Neh ne'huh not'hwaa ih' haa yah'da deh' Na wên-ni yôh': da neh' dih kuh haa di'yah daa deh' nō wa'i wa yă nih, tga gont' neh ne gai'wa gwên ni yôh', ot hwa'-is hă goo' gwah huh năn to di a'wih dah'go ook' heh ă'ô wa'i wa yă'ni aak.

25 Neh ne sho wă'ôh seeh ne ya goo gwêh', a gă'ng-hôh' naeh he' da eh ne Mes siah, ne Christ' hō wa-yaas: da neh' no năh' ă'ô yôh', oi'wa gwe goh' neh ăs hō'gwa o wih.

26 Neh ne sha ga wă'ôh seeh ne Jesus, Iih' wach ne'huh nă gă' ne gos nyeh'seh.

27 Da neh huh ni yô weh' o năh' ho di'yos ôh na gô'-i o nya nih, neh ne wa o di'wa năă'gôh' heh ye'ôh' ne de o'dit haah: tăh'ăh' gwa deh sha'yah daat ah nō'gweh de a wă'ăh', A nah ot' sih saas'! neh' gih săh'ăh' nă'ăh, A'naeh go waa' neh' de jîit haah!

[28 Neh ne'huh sho wah oot'gah ne' ye ne gă'ăh'-gwah ne ya goo gwêh, gôh dăn'dyos ôh ga nō da-goo' he'ja ga we nō, neh nō wă'nă ôh'seeh năă'nō-gwêh',

29 Da jah'dăn dih, she swa găh' nō'gwêh, ne yô'i wa-gwee goh' waak'hyô wih' he'ni wa'ga dye'ăh: Tăh'ăh' găh' deh neeh' nă gă' ne' Christ!

0 O nǎh' ho di ya gǎh'oh' he ga non da yǎh, nǎh huh' di'ya oh haa yah'da deh.

1 Da neh' dii, ne de yò'gǎh'gǎh' nǎ gǎh, hǎ'wǎ dǎ'gǎh'gwa niih' na gǎ'i q nya nih, ho nǎh' Sa-di'q nya h, sa dek'ho nih.

2 Neh' gwaa' na gǎ'yǎ'oh'seeh, neh' na gǎ'yǎh' niih' ni-ee', ne tǎh'ǎh' niis' deh swa yǎn de ih.

3 Neh' da yò'i wah'heht de'o non da dǎ'oh'se nǎ niih' gǎ'i q nya-nih', sǎ gaah' gǎ ne gǎh' nǎ'g'weh' hǎ'wǎ'wiih' na aak'!

4 Neh' na gǎ'yǎ'oh'seeh ne Jesus, Neh' niih' a geek'-rah', ne' neh huh' nǎn dǎ'gye'an dyeh' he'nit hoh'ni-oh'dǎh' ne ta geh'hah'oh, neh kuh' nǎ ga dyǎ'nǎh' h no i'oh das'hǎh.

5 Tǎh'ǎh' gǎh' deh swa dǎh', Neh' nah soh' geeih' wǎ'niih' daa gee, o nǎh' hǎ ga'eeh' he nǎ ye'yǎnt'twa-ra ooh? Jat ga'ǎ'oh, neh' nǎh'gwǎ'os, de swah'gwǎht' swa gaah'shǎh, neh' huh' swat gaat hǎh' he ga yǎnt'-ah soh, neh' sǎh'ǎh' neh' o nǎ'wah' dǎh'ǎh' ni yǎh'dǎh, deh'sah'oh' shǎ nǎ ga'yǎnt'twa'gwǎ'ook.

6 Neh' haa yah'da deh na yǎnt'twa'gwǎ' hǎt'tǎ'nyah-h, neh' kuh' ne wa e'o eak' no dǎ'ni nǎ' dyot'gont' hǎ'ph he dyeh; neh' ne' de i'gwǎ'goh' no nǎh'gwǎ'gǎn dyeh' h na yǎnt'twa'gwǎ' hǎh' dǎh'ya dyes' h-o'ng' ees hǎh.

7 Neh' huh' dii ne gǎh' nǎ gǎh' he'q weh' ni wǎ'oh'seeh, gǎ'i wa gwǎn ni yǎh, Sha yah'daat ne wa o'ng'gwǎ'gǎn-h, o yah' naeh' ne daa'yǎnt'twa'gǎh.

8 Neh' dii, niih' tǎwah' hǎh'oh' nǎ swa'yǎnt'twa'gǎh', 'q weh' niis' deh tǎh'gwǎ' dǎh' deh swa dyǎ'oh'da dǎh: yah' naeh' nǎ nǎ'g'weh' ho non dyǎ'oh'da dǎh, da iis' 'wah' neh' huh' he swa yǎ' he'q weh' ni gǎa yǎh' ne-oh'das'hǎh.

9 Da neh' nǎ nǎnt'tǎh' deh' ne Sa ma ri ta na ne' tǎ'eh' dǎh' he ga non da yǎh', ne wa g'wǎ'i wa gwǎn ni yǎh', h shǎ da yò'i wah'heht he ng'q go wǎ'ng'wǎh' ne ya'ng'weh' go i'wa gwa'ih' sǎ, Neh' nǎ'gwǎ'gǎh' waak'-rǎ wih' he non dǎ'ga dyǎ'an dyeh' he'ng'weh.

40 Neh huh dih no năh' ne Sa ma ri tans neh huh' ho di'yoş oh ha yah'da deh', neh no wân do e'syoş gwa-nii, neh huh' sho yaa eh' a'o ŭh'heh o'ook ha di'ya-daa deh: da neh' ne de wă'nis hăă gee' neh huh' ho ŭh' heh oh.

41 Neh nah'soh sa'yô găă'is ne sa o wă'i wa gwên ni-yôs, neh naeh dyô i'wah he na'o wă no'wăh syooh ne'-a o hwah.

42 Neh' kuh ne sha go nă oh'seeh ne' ya goo gwēh', O năh' wah a gwa'i wa gwên ni yôs, tăh ŭh' naeh' deh dyô i'wah he nisa wă no'wăh oh; neh săh'ŭh na gwa' iih o năh' sha gwa wă no' o găh, neh kuh no gwă'ngoh dōh he do'găş o weh neh ne Christ, ne' Shoh hee das' he'-yo ŭn ja deh.

43 Neh no năh' shah ga'at ne de wă'nis hăă gee, ho tă'-da dōh' ne' neh huh, neh nooh dăn'dyoş oh, Galilee he o'yoş oh'.

44 Neh săh'ŭh ne'a o hwah' ne Je sus' wai'wa gwa'ih-sih', he tăh ŭh' na eh de oh'să ni yôô no do'găş daa nih he'o weh' ni a'no geh.

45 Da neh'dih no năh' neh huh' wa a yoh' ne Galilee, neh ne' wa o wă gōh' ne Galileana, neh he-tonont'tgat hwăh ne yô'i wa gwe gōh' he non daa'dyeeh Je-ru sa lem, ne chi to no dek'hwa eeh: neh săh'ŭh neh, neh huh' ha'eh gwah he ŭ'neh sgwah he'to non'dek hwe-o' o ngoh.

46 Neh huh dih aeh' ngoh det'ha wee ngo' ne Je sus, sho yoş oh ne' Ca na ne a'ŭn jah gēh ne Galilee, he'o weh no'ne ga nōs' wine hos yo niih. Da neh na yah'da-dôô găh go'wăh go waah ho hah'săh neh nō'aa wak' to nook da nih' heh' tga non da yăh Ca per naum.

47 Neh no năh' wa ô'i wa'ook he'det ho'ya găh'oh ne Je sus ne Ju dea, Galilee det ho yoo', neh huh' hea-wee ngo' he ta yah'da deh, ho do e'syoş'gwa nii ne' neh-huh on'da cet, o'sa o jăht' nō'aa wak: neh săh'ŭh neh, o năh' neh huh' he gaa deh' nă'ee yoa.

48 O năh ne Je sus, ha wă'oh seeh, Neh nă gă'sak

deh'wa gāh' no yān deet' aa yō nyaa'noh, kuh' no i'wa-
nāa gwah'dohs', tēh' gh' deh' aa gh' aeh'wai'wa gwēn ni-
yōa.

49 Neh' ne go'wāh go'wāh ho' hah'shāh det' ho'e'nyeh-
gh, ha' wā'gh seeh, Syah da' gwēn ni yōh, gaa'oh' da' seet,
nē'gh' ē' gā'ak de' a'we e' yōo neh' he' a' wak.

50 Det' ho'e'nyeh gh' ne Je'sus, ha' wā'gh seeh, Sah' dān-
dih; neh' naeh' sho' dōh'ōon dyeh' nees'ha' wak. Neh' ne
wā'wa' gwēn ni yōs' nō' gwah' he' na' o' wā' nō' wāh' ne Je'sus
wa' os'nyehs, neh' nooh' dān dyos gh'.

51 Da' neh' dih' no' nāh' neh' kuh' ho' a'we' nō' on dyeh'
nō' wā' dāt' no' hah'shāh shgh, ho' nāa', sho' dōh'ōon
dyeh' nee'sha' wak.

52 O' nāh' ha' go' ya' on'dos gh' he' ni dyō' is dah'ee' nōh'
nē' nāh' shō' aas' dōo' gwēh. Neh' nō' wā' gh' seeh, Tee'dāh,
jā' dāt' chi' jō' is daah' eeh' wa' o'yah' dāt' gah' noh' dōh'ōo-
gh' gwah.

53 Da' neh' ne to' nōh' dōh' nooh'sih' he' neh' shō' kuh'
naeh' shah' gaat' chi' dyō' is dah'ee' nōh' nō' nāh' ne Je'sus
shā' wā' qā, Hō' beh' naeh, sho' dōh'ōon dyeh' kuh' nees-
haa' wak: da' neh' ne' a' gh' hūgh' wā' i'wa' gwēn ni yōs',
kuh' aeh' ho' nōh'sa' gwēs' gh'.

54 Da' neh' nā' gāā' ne' dek' ni' wa' dōh'tah' seh' ne
Je'sus o' i'wa' nāa' gwat' he' nō' on dyeeh' no' nāh' shah' det-
ho' ya' gāh' gh' ne Je'dea, Galilee' hes' ho'yos gh'.

O'IAH V.

NEH' no' nāh' shah' ga'at' nā' gāā, neh' no' nōn'dek-
hwe'o' gh' ne Jews; neh' ne Je'rusalem' he' a'we-
nōo' ne Je'sus.

2 Neh' dih' he' ni dyōh'dāh' ne Je'rusalem, dos' gā'gh
hē' q' weh' ni yō' nōt' ē' o' gā'nt' ne' de' yō' di' nōh' gā'nt',
o'nee' gōh, neh' ne' Bethes da' gā'ya' sōh' neh' He' brow
nigā' wā' nōh'dāā, wā' ni' gā' nōh' aōō' nā' wak ah.

3 Da' neh' nō' gyes' hōh' nā' gāā' ha' di'yah' da' go' gh' gān-
dyōh' go' wāa' no' di' nōh' dā' nih, nō' gwēh, de' a' di' gah'-

gwee goh, ho dih'sòh kah, ho dih hā ga'yah seh, [ha di-
noh' neh' nā wah'ne gò'nya nooh.

4 Neh sàh'āh nā o'yah ge'o noh, ga doo gās' he ni yò-
wah gēh neh huh' gās' waa'deh sgòh' ho'nee gòh, oh-
taa'negān dōh: da neh' gās' no nāh' oh dyò'ne gān dōh
son'dih gwa'nah ot gon'da dyeh' neh huh' s yon'deh sgòh,
sa yon dōh' gās' na gwa'nah ot ho nook da'ni ak.]

5 Neh' na yah'da doo gās' no'gweh neh huh' hāh dyò-
dvk, neh neh sàh ni yòs'hās hās noh o'nis heht' chi o-
nook'da nih.

6 Neh no nāh ne Jesus wa o'gāh ha yas'hāh, neh
kuh no noh'dōh heh' o nāh' noo o'nāh jih neh huh'
chi o'yah daa wās, ha wā oh seeh, De sa'dō s jonh gāh'
noo'sah saa dōh?

7 Neh' no nook'da nih no'gweh, ha wās, Syah'da gwā-
ni yòh, tēh'āh' deh a'gogweh'da yāh, no nāh gās' oh-
wah'hne go'nya nooh na'a yo geh'sgòh: neh gwa' gās'
no nāh daa geh', o'yah' gās' oh ta'ges hās nih', neh
gon'da dyeh' hwa a'dyah dānt.

8 Neh ne Jesus' waa'wās, Des daht', dee sek' ne
sa noh'sgwah, sah dān dih' kuh.

9 Neh ne wah o gon daa dyeh' sho'dōh'oh, de oh'gwāh
kuh no noh'sgwah, hoh dān dyos oh: da neh' ne'neh
shah wā'nīs hās a'wā da do'gāh dō'noh.

10 Neh dih dyò i'wah, ne Jews ho wā'oh seeh ne
gāh' ne sho wan'jāh dōh, a'wā da do'gāh dōh: tēh'āh'
deh ga'ya nes'hāh gēh heh syah daa deh' naas'ha wih ne
sa noh'sgwah.

11 Dech ha ga wā'noh sā gwāh, Neh haa yah'da deh, he
sha ge'jāh dōh neh shaa'yah daat waa'gās, De sek' ne
sa noh'sgwah, sah dān dih' kuh.

12 O nāh' ho wan'dos'oh, So' nah' ot no'gweh' ne
yā oh seeh' dee sek' ne sa noh'sgwah, sah dān dih'
kuh?

13 Da neh' haa yah da deh' ne gāh' ne' sho wā'jāh
dōh, neh huh' sho ni yòh'dās na'gās'ak i gās' de'o yā-
dee ih: neh sàh'āh neh o'yah jih he o'dat haht' ne Je-

sus, suh jih' gǎn dyòh'go waa nǎh' neh huh' go yah'da-ye'ih oh.

14 Ngh'gǎh gěh ne Jesus o ngh'sa do'gǎh dih gěh sa'-oo gǎh, neh naa wǎ'oh seeh, Sat ga'ǎh, o nǎh naeh je sa'jǎh dǎh; sǎ ngh dih' ǎch hi wa neeh saak, dyǎ gwah' shǎ si'gwaa he nǎ ji sa yah'da wǎh.

15 Da neh noh dǎn'dyos oh noo gwǎh; neh ne Jews he a'go o wii he neh ne Jesus ne sa'o jǎht.

16 Neh da yò'i wah heht ne Jews dya'wǎh oh wa'o'wa-ngh'gon dǎh ne Jesus, [neh kuh ne wa ǎ nih saak he-nǎ'da di ye ǎh dak a'o wa nyòh,] neh ga i o nih heh a wǎn-da do'gǎh dǎh gěh neh huh dyòt gont ni o dye'ǎn dyehs nǎ gǎh ngh o'i oh'dǎh shǎh.

17 Neh dih ne Jesus de cha go wǎ'ngǎh sǎǎ gwǎh, Neh Naah nih dyòt gont' naeh nǎ gǎh he ni yo weh' he ga'-wihs ho i'oh deh neh huh kuh nǎh' iih ni wa gye ǎh' heh a gyòh'deh.

18 Neh da yò'i wah heht ho sa'di gǎh is' ne Jews' wa-ǎ'nihs saak' he noo'da di ye'ǎh dak sa'o wa nyòh, neh ga i o nih he tǎh ǎh shǎ' neh, deh dyò'i wah heh oh taa-yahk' na wǎn da do'gǎh dǎh, neh gwa' gye he wa ǎh, neh hah nih Na'wǎn ni yòh, neh huh' na o da dyeeh' ne shah da'i yah'da deek Na wǎn ni yòh.

19 O nǎh ne Jesus dech ha go wǎ'ngǎh sǎǎ gwǎh' ha-go yǎ'oh'seeh, Do gǎs', do gǎs', neh noh gwǎ'os', Neh No'aa wak' tǎh ǎh' de o gwe nyoo' hah gwǎs'dǎh ne' a oh hwǎh; neh gwa', naat gaat wus' he ni o ye'ǎn dyeh Nooh'nihs: neh sǎh ǎh na gwa'nah òt ngh o i oh'dǎh nǎ-ǎn dyeeh', neh shǎ shah gaas hǎh ha'ch gwah neh huh' nǎ ǎ yeeh' No'aa wak.

20 Neh sǎh'ǎh Nooh'nihs ho no'oh gwah No'aa wak; neh kuh ne yò'i wa gwe goh hot gat'hwah daa nih, he ni-a'dye hah' ne'a oh hwǎh: neh kuh ne' tga gont' si'gwa he ni yò i oh das hǎ'nǎ ǎ gwat' a òt'gat hwah'dǎh, neh na-e-wa'i wa nǎ'gòh i gǎh.

21 Neh sǎh'ǎh he ni a'ye hah Nooh'nihs cha'go ges gwus' ne ga we'e yoo cha ga'ǎ hee dus' kuh, neh huh' kuh

ha'eh gwah ni yòh'dǎǎ No'aa wak ho gwe nyoo ne ga-nyòòh' shò i gǎǎ ã'eeh ske yoo heet.

22 Neh sǎh'ǎh Nooh'niñ deh soo gaah' noo'gweh dah-de o yah'do weet hah, neh gwa' oiwa gwe gòh' howi' no yah'do weh'das hǎh No'aa wak:

23 Neh ne' ga gwee gòh noo'gweh a o wǎ'yah'da ne-oh gwaak' No'aa wak, shah da'yòh dǎ'gǎk shò he'ni o wǎ-yah'da no'oh gwah Nooh'niñ. Neh haa yah'da deh ã'gǎ-gǎk de o'yah da no'oh gwah No'aa wak, tǎh ǎh kuh ha'-eh gwah de o'yah da no'oh gwah Nooh'niñ ne toh hǎh'oh.

24 Do gǎs', do gǎs', oh gwǎ'os, Neh' haa yah'da deh nǎ ã gòh' he ni gwǎ'nòh dǎǎh, neh' kuh nǎ ò'i wa gwe-ñi yòs' ne ta geh'hah'oh, wa o yǎn daht' ne' wǎh'oi wa-da dyeh' yò heh'ò weh, tǎh ǎh neh huh too'da a yòh' he-ni ga yǎh' ne go i wa ǎh'heh daa niñ; neh gwa' neh ho ǎh'doh ne gǎ'e'yaht'gòh neh huh' hee ho yoo he ni-gaa yǎh' ne yòh heh'ò weh.

25 Do gǎs, do gǎs oh gwǎ'os, Da weh' he ni dyò'is daah-eel, a gwa' gwa' naeh o nǎh' nǎ gǎǎ ne'wah; no nǎh ne ga wee'yooñ ã'ò wǎ wǎ'no oòk No'aa wak' Na'wèn ni-yòh: da neh' haa di'yah daa deh nǎ'no oòk ã'noh heet ne'neh.

26 Neh sǎh'ǎh naeh he'o yǎh Nooh'niñ ne yòh hǎh na gwa' ha o hwah', neh huh' diñ kuh haeh gwah ni o-yeet ǎh' ho wii ne' yòh heh No'aa wak neh na'o yǎ-dahk' haeh'gwah na gwa' ha o hwah'.

27 Neh kuh neh' ho wii ne' gah has'des hǎh, neh dǎ'ò'yah do wet haak neh gai'ò niñ' neh' Ho wǎ'wak noo'gweh.

28 Sǎ noh' ã swa'i wa nǎ ã gòh nǎ'gǎǎ: neh sǎh'ǎh ne daa weh' he ni dyò'is daah eel, no nǎh ga gwee gòh' non-da'deh sa doh gwah'gòh he yeh'noht, ã ã wǎ wǎ'no oòk,

29 Neh ne dǎnt hǎ noht gǎh; neh haa di'yah daa deh ne wi yòò' gò i oh deh'go noh', neh' naeh dǎn dyont'-gǎ oh dak nǎ ya'gòh hee dyeh; da o nǎh neh' wa tet-gǎh' ni ya go dye'ã noh', neh dǎn dyont'gǎ oh dak nǎ yont'dat hee wat.

30 Neh na gwaas' gyah dii tsh'gh' deh tah'gwis dsh deh-
age gwe nyoo: neh' dii' sho he ni yaa wsh' ga ook'hah'
neh huh nit ka'wih dah'gwah de gyah'do weest hah: neh'
gwaah huh ne wi yoo' he de gyah'do weest hah, neh' ga'-
o-nih' ne tsh'gh' neh de ha'gih' ma goh niik he ni dwak'-
ni gooh'dsh, neh' gwa' he' nit hoh'ni gooh'dsh, Naah'-
nih ne ta geh'hah oh.

31 Neh gih shsh' iih sho' kuh sh'ga'da di'wa gwa'ih-
sh'as ask he'gyah daa deh, tsh'gh' waah' deh gai'wa-
gwën ni yoh' na gi'wa gwa'ih sah'seh.

32 Neh ne'huh no yah na i'wa gwa'ih sos' he'gyah daa-
dah; neh kuh nag'noh dsh ne gai'wa gwa'ih sos' no-
dye sh dah'goh heh' ha i'wa gwa'ih sos' he'gyah daa deh,
gai'wa gwën ni yoh.

33 Neh ne swa'dsh hoh' he ta yah'da deh ne John,
neh da i'wa gwa'ih sahs ne gai'wa gwën ni yoh.

34 Neh dii ne tsh'gh' wogwee'neh dweh dah'gwah
ne gai'wa gwa'ih sos' deh gye nyoo'; neh' gwa' na gsh'
sgh'oi oh dsh shoh' oh gih' neh na yoo gwe'nyo ook' i'gsh'
ga yech'hi yah da goh.

35 Neh haas yah'da deh o deek hak, de yos'daat heh
kah de yoh'hat heh: neh' gwaah huh' ne dah'ji ah' sho
ne swa'gaas' ysh' na'ejoh'es hah'o ook' he de yoh'hat heh.

36 Neh gwa' nee'yò gsh'is dsh he ni yoh'dsh' niik' na-
gyah' ne gai'wa gwa'ih sos' naah' he ni yoh'dsh' ho ysh'
ne John; neh' sh'gh' ne gai'oh' das'hah' na'gaas' wii
Naah'niik, na'ga dysh'nohk dsh, neh' shah'gai'oh'das'hah'
naga'di wah dsh dyesh dsh' gai'wa gwa'ih sos' he'gyah-
daa deh, he ta geh'hah oh Naah'niik.

37 Neh kuh Naah'niik ha o hwaah, ne ta geh'hah oh,
ha'eh gwah ha i'wa gwa'ih sos' he'gyah daa deh. Neh' niis
nah'soh gat gaah, naas'she wsh'no'gsh'gsh' neh' gih shsh'
na e'wat gat hws'gsh' he ni a'yah'doh'dsh.

38 Neh kuh ne tsh'gh' deh waat' he swa yah'da deh
naas'wsh'noh; neh' sh'gh' haas yah'da deh ne toh hah'oh
tsh'gh' deh she swa i'wa gwën ni yos'tah.

39 Neh swih naas' no ya'dos'ha do gsh'dih; neh' sh'gh'

ne' neh huh ni swə'noh dɔ nyoh syoh'dəh, ni swee neh' ga aah', nəŋ yə'i wa da dyeh' ʔjo heek: da neh', ne'neh ne'neh ne ga'i wa gwa'ih soe he'gyah daa deh.

40 Neh kuh ne deh'swa ga yās' neh huh a'e swa yoh' he'gyah daa deh, a'e swa yān dah' igā, ne' yoh heh o weh.

41 Deh'gre noos' nə yə'geh sɛ ni yəs' no'gwo'neh igā ʔdweh dah gwak.

42 Neh gwa' ne gwa'yān dee'ih, he tǎh'ǎh deh swa-yǎh' no nō'oh gwah'shāh Na'wēn ni yoh ne swa yah-da-goo.

43 Neh nooh'sǎŋ noh'. Naah'nih a ga'dye ǎh'dah gon-dyeh ha gyoo; neh dih ne deh aa oh' aas'gwa'goh: neh' gih shǎh no yah' ɔn'da eh ha o hwah' hoh'ǎŋ noh a'o dye'ǎh dah'go'ɔn dyeh, neh' naeh naas'she swa goh' ne'neh.

44 A noo ya wǎh nae'swa'i wa gwēn ni yəs neh', iis sho kuh swa da'deh sɛ ni yəs tah', neh kuh ne tǎh'ǎh' neeh' deh'swih'aa goh' no' goh sɛ ni yəs tah' Na wēn ni-yoh gēh igāŋ sho' dwah'dān dyos?

45 Sǎ noh' neh huh nə swə'noh dɔ nyoh syoh'dəh ɔok na c'sweh he'aak ʔs ho gwa'i wa yǎh'da nooh' noo he'tǎh-dyoh Nooh'mih: neh' wae'h ne'huh ne sha yah'daah ne she swa i wa'yānt hah, neh' ne Moses neh he'o weh ha yah'daa deh ne de swa'də non'dah goh.

46 Neh ǎh'ǎh theh'she swa i wa gwēn ni yəs'doh gi-shǎh ne Moses, neh wae'h naas'gwa i wa gwēn ni yəs'doh nəŋ iih; iih ǎh'ǎh ha gat'hyo wii ho'ya dɔ nyoh.

47 Neh wach' gih shǎh nə gǎ aak deh swa i wa gwēn ni-yəs tah' no'o ya dɔ nyoh', a'nə yaa wǎh' ʔ swa i wa gwēn ni yəs' ne gwǎŋ nooh'?

O I'WA H VI.

NEH no nəh' shah ga'at nə gǎŋ noh o'i oh'dəh shoh', Ongh ne Jesus oh ta'nyo dai yakh' ne Galilee, neh' neh Ti berias o weh' tga'nyo da eh.

2 Neh ne gān dyōh'go wa nāh' wa o'was heeh; neh ga-
i'q nih he wa ā'nont gaa tōh' no i'wa nāā gwah' dōhs, he'ng
go ya dye āh'syōōs no di nook'da nih.

3 Neh ne Je sus ho nōn'dōh'k dah'gh he'gae'ng dāh,
neh ne' neh huh' da'a dyāh' kuh' na go'i'q nya nih.

4 Neh' ne de wa da wā'gh gwah, heh ni ā'nōn dek hō-
o'es ne Jews o'nāh' dōs gā'gh ni ga'wihs.

5 Neh dih no nāh ne Je sus waat'ges gōh, neh' ne
gān dyōh'go wa nāh' ya'go gāh neh huh' da o'nont gā-
dōh gon'dyeh, he'q weh ni āh'dyōh, neh na wā'gh seeh
ne Phi lip, Ga'q weeh' ne gāh' hā dwāh'gwa'ni neh
neh nā gāā' ā'ā'nōn dek hō nih'!

6 (Neh' ne wa oh aigo'āk dōgh heh' neh huh' na o-
wān nōq wāh: neh āh'āh neh' ha'q huah' ho nōh'dōh
naeh he'nā'q yeeh.)

7 Det hos'nyeh gh ne Phi lip, ha wā'gh seeh, Dek ni
de wāh'nyah eeh ni gā'āi yōh'hā gee ng yō'i wāh sāk
neh' o āh'gwah tāh'āh nōgh tāh'de ga yee'ih' naah' de
yo gwēh'da gee sah ni wah syōn dyeh'ah ha'a diik.

8 Sha yah'daat na go'i'q nya nih, An drew, Si mon, Pe ter
da ya'dā nō deeh, ha wā'gh seeh,

9 Sha yah'daat naak sah'āh neh huh' i ehs wā' ni
yō'āh gwa geeh' ne barley nōh o'āh gōh'dāh ho'yāh
de gā'ja geeh' gwah huh' ni gānjahs'āh: neh' gwāā'
a naeh' nah ot ne'neh a wa des' he ni o'nont gāh' deh'!

10 Neh neh ha wāā' ne Je sus, Eoh hih'dyōgh nā'ng-
gweh. Da neh' neh wa sōh' o'ge'oh jaa'yāh he'q weh
ni o di yah'da ye'ih gh. O nāh' ho nō dyān das'gh ā'ā'ng
gweh, neh huh' nōq neh wā ni ā'nāh nyah'es hāh'āh.

11 O nāh' ne Je sus de oh'gwāh neh o āh'gwāh neh'
kuh no nāh' de o'dā nō nyō'gh, neh wa'go yah'k' hō'q
na go'i'q nya nih, da o nāh' neh ha go'i'q nya nih, neh'
naeh hō sae'ha go di yah'k' hō'q neh eh dah'gōh hā'nh-
dyōh; neh huh' kuh ha'eh gwah nōh'g wāh ne gā'jāh,
ga nyōōh' shō he'nōh det ho nōn'dō'ān jo nih.

12 Neh' no nāh wa o'nōh'dāh, ha go yā'gh seeh na
go'i'q nya nih, Sa ji'ō eek dō sa jik na de yo'dyāh'k' hō

nyoh o'da dǎ'oh, neh nə gǎ'ook hah gwis'dǎh deh o'ye-
hah ooh.

13 O nəh' sa di noh'gwǎs ho nyoo; neh' neh was hǎ
dek nii' sga eh ni gah'as hǎa gee oh ga'noh heht neh' de-
yo'dyahk hoh o'da dǎ'oh neh' wis ni yo'ǎh gwa gee-
noh, ne barley noh o'ǎh goh dǎh neh huh' na o'dih ah-
nih ne gǎh' nō non dek ho'ni noh.

14 Da neh nə'noo gwēh no nəh' wa ǎ'noht gaat hōh
he ni yo'i wa'nǎ ǎ gwat na'o yǎ nō wǎh' ne Je sus, ho nəh',
Neh nə gǎa do gǎs gai'wa gwēn ni yōh neh No do'gǎs'da-
nih na yo'neh he'yo ǎ ja deh.

15 Neh' dih ne to noh'doh ne Je sus heh tga gont'
sho ǎnt hǎ neh gah has'des hǎh ǎ'no dye'ǎh dek ǎ'wǎ-
ye nooh, neh' kuh ne go'wǎh go waah ǎ'o wǎ yoo nih',
o na'eh hoh dǎn'dyo'oh neh huh' he a wee nooh' heh ga-
e non deh ha oh'hwah ge'ah.

16 Neh' dih no nəh' oh dwa'dah son da ik neh so'eh,
neh huh' heh tga nyo da'eh he o nee nooh' na go'i o nys-
nih,

17 Neh' neh ga'o wǎ gooh ho non'deh noh'dah hoh,
ga nyo dǎǎh'gēs'hoh he'o nee nooh Caper na um' gwah.
Da neh' neh o nəh' de yō'dah son da igoh ah ǎh' ne
Je sus de a go yah'do wǎh'oh.

18 Neh' neh o nəh oh wa'de nyo'dǎǎt git, neh' o ga'-
o nih heh' sōh jih oh'ge o waa nǎnt.

19 Neh' dih no nəh' nooh sǎh', gee ih' gih ǎhǎ',
he yot'gat hwǎh ni'o nee nooh' heh ho noh sat hwǎ'o dyeh,
wa o wǎ gǎh ne Je sus o ne'gah gēs'hoh i'eh; neh neh
dos gǎ'oh da ot'his doo'dyeh he ni ga'o yoo dyeh: neh
neh wa o'noh dyohk.

20 Neh' dih ne Je sus ha go yǎ'oh seeh, lih neh'hah;
sǎ noh' ǎ swah'dyohk.

21 O nəh' neh huh ni yoo weh' a gwas' wa o di gaa yǎh'
wa'o wǎ gōh' waa'deh noh'dǎǎh ga'o wǎ gooh: daah,
a gwas' wah o'gon daa dyeh' neh huh' hoh wah'dih heht
he'dyo ǎ ja deh' he'oo weh hwa'o ne noo'dyeh.

22 Neh no nəh' o yah wah oo hǎht sa wǎ nǎs hǎ dǎh,

neh nə'noo gweh neh' aga nyò dǎa di'gwah ta di'h'si aah, no nəh' waa di gah'ǝ yoooh heh tǝh ǝh deh ga'o waa yǝh no yah, neh sho' kuh no non'deh noh'dah hoh na go'i o-nya nih, neh kuh ne tǝh ǝh naeh ne Jesus neh huh de o deh noh'dah hoh ne' ga o wa gooh naeh he'o weh ho non deh noh'dah hoh na go'i o nya nih, neh gwaah' naeh neh ho noh'hoh ge'ah ho noh'dǎn dyoooh:

23 (Neh huh gwaah' naeh o yah' ne' ga o wah Ti be-ris da wǝ'noh dǎn dih, oh wa dii yoh dos gǝ'oh he o weh ni o di'ǝh gwa go'noh, no nəh' shah tha dǎ nyo'nyoooh Na-yah'da gwǝn ni yoh,)

24 Neh dih nə'noo gweh no nəh' waa di gah'ǝ yoooh heh' neh huh' de ehs ne Jesus, kuh ha'eh gwah na go-i o nya nih, o nəh' ha'eh gwah ga o wa gooh' ho non'deh-noh'dah hoh, Ca per na um he o di yos'oh, ho wǝ'yah dih'-sa goo'dyeh ne Je sus.

25 Neh' no nəh' sa'o wǝ gǝh' ne Je sus he'o weh' he-ehs aga nyò dǎ di'gwaa, neh no wǝ'oh seeh, Rabbi, wǝ-doh' ne gǝh' niis neh huh' sa yos'oh nǝk huh'?

26 Do saa'go wǝ noh'sǝ gòh ne Je sus, ha wǝh'ǝ, Do-gǝ', do gǝs' neh noh gwǝ'os, Tǝh'ǝh deh neh' deh-egwa'yah dih'sak tǝh heh' eswat'gat hòh no i'wa nǝǝ'-gwat, neh gwaa' sho' ga i'o nih heh' eswaas'gwaak no-ǝh'gwah, neh' kuh heh eswah'daht.

27 Sǝ noh' neh ǝ swai oh'deh go'ok na'e swa yǎn daht ni yees nah ot neh' gai wah do'eh; neh gwaah', [swai-oh deh'go ok] na e'swa yǎn daht' ne wa goh neh, hwa-h-o i wa da dyeh' yoh heh'o weh ni ga'gas deh, neh ne'neh No wǝ'wak no gweh' oh shee joh: neh ne gǝh' Na'wǝn-ni yòh ne Gah nis'hǝh ho i'wa ni yǝ dii, [no'aa wak.]

28 O nəh' ho wǝ'oh seeh, A'ne gǝh' nə ya gwa dyeeh', na ga gwe nih' i gǝǝ neh a'ya gwa dye'oh daat no i'oh-das hǝh shoh Na'wǝn ni yòh'?

29 Des ha go wǝ'noh sǝǝ gwǝh' ne Je sus ha go yǝ'oh'-seeh, Neh' ne gǝh' nə gǝǝ ho i'oh das hǝh Na'wǝn ni yòh, neh' nǝs he swa i'wa gwǝn ni yòs ha yah'da deh neh' toh hah'oh.

30 Neh' neh shə wə'qə seeh, A'nah ot' ne gəh' no i'oh-
dus'hə nə'ə gwat' əh so'dah siih', a ya gwat'gat hòh' i'gəh'
a'gwa'i wa gwən ni yòs' kuh'! a ne gəh' nah ot' aai'oh-
deeh!

31 Neh nak hih'nis hòh' naeh' ha diis gwah' ne manna
he'q weh neh ga nyòòh' os dā'əh yə ən'ja deh'goh: neh-
huh' ni ga yee əh' he'gaa yaa dòh, Neh na'gə ya wii so-
əh'gwah nə on dik seek gə o'yah gəh' dya weh'dah goh.

32 O nəh ne Jesus' ha gə yə'qə seeh, Do gəs', do gəs'
neh nòh gwə'qə, neh neh təh əh' neh' ne Mo ses dah-
she swa wis'gwah no əh'gwah neh gə o'yah gəh' dwah-
dān'dyos gwah; neh gwaah' Naah'nih naeh she swa'wis
ne gaah'gwa gwən ni yòh' ne gə o'yah gəh' dwet hah.

33 Neh əh'əh' neh no əh'gwah Na'wən ni yòh'gəh'
dya weh'dah goh neh ne'huh haa yah'da deh ne to dyah'-
dāh dòh ne gə o'yah gəh', neh kuh neh' yoh'heeh hāh
daa'yah do'weh daa nih he'yə ə'ja deh.

34 O nəh' hə wə'qə seeh, Syah da gwən ni yòh', dyòt-
gont' neh da gwa'wih seek nə gəə' o əh'gwah.

35 Neh' ne Jesus' ha gə yə'qə seeh, lih' ne gəh' no-
əh'gwah ne yoh'heh'q weh: neh ha yah'da deh ne'
neh huh ənt hat'gən dək he'gyah daa deh dee'wən dòh'
ta o dəs'weh dāh; neh' kuh haa yah'da deh neh' iih
ə ə'gi wa gwən ni yòs' de'wən dòh' ta ah'dat hāh.

36 Neh gwaah' waeh ne gwə'qə seeh, neh' naeh neh'
sgwat gaat hwāh, təh əh' gwaah dah swa'i wa gwən ni-
yòs' dòh.

37 Ga gwe gəh' he ni yəqəh' dā o'gyah do'weh dāh Naah'-
nih hah de ga gont' ə wə'gyah do wəht; neh' kuh ha-
yah'da deh neh iih' ə ə'gyah do wəht təh əh' deh tah'-
gwis dāh to'da ga ye'əh'dək neh sih' shəqə hə a'e ia.

38 Neh əh'əh' heh dwaga'dyah.dāh'doh ne gə o'yah-
gəh, təh əh' deh neh niih' i'gəə' ak ni'gə əh' nah'huh'
noo gyeeh; neh gwaah' he'nit hoh'ni gooh'dāh' neh'
ta geh'hah'q.

39 Neh' ne gəh' nə gəə' nit hoh'ni gooh'dāh' Naah'-
nih neh' ta geh'hah'q, neh ne ga gwe gəh' he ni yəqəh'

de a'gyah do'weh da niih tãh'ãh deh tah'gwis dãh ta'wa-gah'dogh; neh gwaah' nee ge'ges gòh gwah hòh' nee-swã'nis hã gont.

40 Neh' gwah hòh' nã gãh nit hoh'ni gooh dãh ha-yah'da deh net ha geh'hah'oh, neh naah'de yo gweh'da-gee' nã'oo gãh No'aa wak, ã o'i wa gwën ni yòh' gwah-hòh', ã o'yã daht' ne'neh ne' yoh hees hãh ne' wah o'-i'wa da dyeh: neh' kuh ne dãnt he'ya' da'ges gòh ne swã'nis hã gont.

41 O nãh' ne Jews wa dii'was hã'nyo gòh ha yah'da deh, neh gai'ò nih heh' wa ãh, lih' ne gãh no ãh'gwah ne gã'o'ya' geh dyo dyah dãh dõh.

42 Neh' ne' o nãh, Tãh'ãh gãh deh neeh' nã gãh Je-sus de o a' wak ne Jo seph, neh nã gãh nooh'ni' kuh no noh'ãh et hi'yã dee ih! a'ne gãh' ni yòh dãh' he go-waah' ha dõh' gã'o'ya' geh dwaga'dyah dãh'dõh!

43 Neh' di' neh Je sus des ha go wã'noh sã gwãh ha go yã'oh seeh, sã noh' ã swa'i was'hã'nyo'gwa ooh.

44 Deh so'o gaah' ne' o gweh de o gwe nyoo' neh huh' on daat'gon duk he'gyah daa deh, neh sho' o gwe nyoo' neh Naah'ni' ne ta geh'hah'oh neh' hã'o'ya' da'di ãn-tòh: neh' naeh Niih ãs he'ya' da'ges gòh ne swã'nis-hã gont.

45 Neh' ne' ga yaa dõh he' o weh no di do gã's'da nih, Neh ha di'ya' daa deh, ga gwe goh' neh ã o go'i' o nyãh Naa'wën ni yòh. Neh' di' gai'ò nih hah'de yo gweh'da-geeh no gweh neh' go o gãh i gãh, neh' kuh haa yah'da deh Naah'ni' dya go'a wih'dah goh' he go de'yã dõh, lih' o gyah'do wã'he' ne' neh.

46 Tãh'ãh' naeh deh neh neh' so gaah' ne' o gweh a' o gã'gãk Naah'ni'; neh sho' kuh ne' neh huh' i gãh' ta weh'dah goh ha yah'da deh Na'wën ni yòh; neh' naeh ne'neh ho gãh' Naah'ni'.

47 Do gã's, do gã's' oh gwã's, Neh haa yah'da deh neh' lih' ã a gii wa gwën ni yòh, ho yãh' ne'neh nee wah-o'i wa da dyeh yoh'hee shãh'.

48 Lih' ne gãh no ãh'gwah ne' yoh heh' o weh.

de gāh' q'at' nēh' nēh' ne Je sus no ē d'ē g'wah ol'-
g'g'g'g' de.

67 O'ēh' ne Je sus ha g'g'g'g' g'g'g'g' ne wa hāh' dek-
n' q'g'g' (n' ē g'g'g'g'), Nēh' g'g'g' ne yāh' jūh' nāh'
tā hā hāh'!

68 Nēh' ne Simon Peter d'ē ne w'ē' nēh' nēh' g'g'g', he-
wāh', Nēh' d'ē g'g'g'g' n' g'g'g', q'g'g'g' d'ē ne g'g'g' ne yāh'
hāh' ha g'g'g' yāh' d'ē wāh'! In' wāh' ne g'g'g' is hāh'
ne wāh' nēh' ne yāh' hēh' g'g'g'.

69 Nēh' d'ēh' ha g'g'g' wa g'g'g'g' n' yāh' tēh' tēh' d'ēh' d'ē-
g'g'g'g' n' g'g'g'g' hēh' l'ē d'ē g'g'g' ne Christ, Ne-
ne wāh' ne hēh' g'g'g' Nēh' wāh' n' g'g'g'.

70 Tāh' ha g'g'g' g'g'g'g' nēh' g'g'g'g' ne Je sus, Tāh' g'g'g' g'g'
l'ē d'ēh' g'g'g'g' d'ēh' g'g'g'g' nēh' g'g'g'g' wāh' hāh' dek-
n' q'g'g'g' n' wāh' d'ēh' d'ēh' yāh' d'ēh' ne hāh' hēh' n' wāh' d'ēh'
tā hā hāh'!

71 Nēh' wāh' nēh' d'ēh' hāh' yāh' d'ēh' ne Jū dās Je-
sus, d'ēh' nēh' ne Simon: nēh' g'g'g'g' ne nēh' nēh' g'g'g'
ne d'ēh' nēh' wāh' d'ēh' yāh' d'ēh' nēh' g'g'g' ne g'g'g' ne wāh'
tā hā hāh' q'g'g'g' (n' ē g'g'g'g').

OIWAH VII

1 Nēh' ne nēh' hāh' g'g'g' nēh' g'g'g' nēh' o'ēh' d'ēh' hāh',
d'ēh' d'ēh' nēh' nēh' ne Je sus, Gal'lee' hāh' wāh' nēh'
nēh' d'ēh' nēh' nēh' g'g'g'g' d'ēh' d'ēh' g'g'g'g' ne' nēh' hāh'
nēh' d'ēh' nēh' nēh' ne Je sus, nēh' g'g'g'g'g' hōh' nēh' nēh'
nēh' ne Je sus, nēh' nēh' nēh'.

2 Nēh' nēh' ne Je sus hāh' nēh' nēh' d'ēh' hēh' o'ēh' nēh' nēh'
nēh' nēh' nēh' nēh' nēh' nēh' nēh' nēh' hāh' o'ēh' d'ēh' hāh'.
3 Nēh' nēh' nēh' nēh' nēh' nēh' nēh' nēh' d'ēh' nēh' nēh' nēh'
nēh' nēh' nēh' nēh' nēh' nēh' nēh' nēh' hāh' hōh' nēh' nēh'
nēh' nēh' nēh' nēh' nēh' nēh' nēh' nēh' hāh' g'g'g'g' nēh'
nēh' nēh' nēh' nēh' nēh' nēh' nēh' nēh' hāh' d'ēh' g'g'g'g' nēh'
nēh' nēh' nēh' nēh' nēh' nēh' nēh' nēh' hāh' d'ēh' g'g'g'g' nēh'

4 Nēh' nēh' nēh' nēh' nēh' nēh' nēh' nēh' hāh' d'ēh' g'g'g'g' nēh'
nēh' nēh' nēh' nēh' nēh' nēh' nēh' nēh' hāh' d'ēh' g'g'g'g' nēh'

Neh' ne'gäh' nă gäh ne gaah'gwa gwën ni yoh ne-
yah gäh dyo dyah'dah dōh: tãh'gäh' na eh' neh' hah'
oh'dãh' haa'diis gwah ne manna nech hãh'nis hoh'-
gäh' ho ni'e yoo' gwah hah: neh' haa yah'da deh ne-
g'g'dek hō nih nă gäh o ah'gwah hã yo'i wa da-
h' g'g' heek.

Neh' nă gäh' nōh o'i òh dãh shoh wa g'g' syogs
weh hã nont'gã nã'at hah, he'neh weeh ha di' o nya-
ne Ca per na um.

Neh' dih no nont'gãh deh na go'i o nya nih no tãh
n'og'ok' nă gäh', ho nãh', Ga too oh he ni'gã'i-
dãh; so'nah òt go gwe nyoo' g'ya go dii'wat hōn-
k'.

Neh' gwaah' ne' ta yān ðee ih ne Jesus na yah'da-
h, heh oh to non de'yãh hih'da nōos' na go'i o nya nih
ni'gã'i oh dãh, neh' nago yã'oh'seeh, e swa'i'wa et-
gäh' nă gäh'.

Neh' gwaah' giñ shãh ne dyã gwah sas'he swa gäh
wã'wak nōg'gweh heh tãh' hō sa'eeh he' o weh
eh' tãh dyo dak, a'ne neh'?

Neh' ne'huh Not hwa'is hãh ne wa dōh'hes dah'-
ah; tãh'gäh' naeh nōh wa'ah. deh os hã nō'nyah dah'-
eh; neh' no wãg'g' nōh niñ' ne gwas'nyeh seh ot hwa'-
ãh ne'huh, neh' kuh ne'yoh heh.

Neh' gwaah' ne de swa'dyes dōh ne tãh'gäh' ðee-
i'wa gwën ni'yōs tah, Neh' sãh'gäh' ne shō da'wah-
wãh' chi'a'yān de ih' shō ne Jesus he'ni a di yah'da-
ne' de a dii'wa gwën ni'yōs tah, neh' kuh haa yah'-
hah ne' neh' hah' nă o yeeh' g'g' dã niñ nōh g'g' yãh-
tãh.

Neh' kuh, ne a wãh, Neh' dyo i'wah nă gäh' he-
huh' ni wa gye'gäh' gwa' o wũh, tãh'gäh' de o gwe-
oh' so gaah ne'g'gweh neh' hah' o daat'gon dak he'-
h daa deh nă g'g'ak i gãh' neh' Nãh'niñ de oh' haa-
hã wiñ.

Neh' hah' ni yoo weh' ne'neh' oh wah'sa wãh' hō'-
t'gãh deh na go'i o nya nih sa g'g' nōh geet, tãh'gäh' ne-

do gāh' o sa'ā neh seek' ne Jesus no ā dō'g wāh ek-
ga gon duk.

67 Onāh ne Jesus ha go yā'oh seeh ne was hāh' dek-
ni' sga eh [ni ā'non diih], Neh' gāh no'yah jāh nāh
iis hā sweeh!

68 Neh ne Simon Peter do sa o wā'noh sās gōh, ha-
wāh', Syah'da gwēn ni yōh, sō nah ot ne gāh' noyah'
haas ha gwa'yah do wāht! iis' wach ne gāh' is haah'
no wā'noh' ne'yoh heh'ō weh.

69 Neh kuh na gwa'i wa gwēn ni'yōs tah tēh āh āh do-
yo gwah'ni go'ā gee' heh' iis do gāh' ne' Christ, Ne-
aa wak nō heh'ō weh Na'wēn ni yōh.

70 Des ha go wā'noh sās gwāh ne Jesus, Tāh'āh gāh
lih' deh gwa'yah dās gwāh nā gāh' neh was hāh' dek-
ni' sga eh' ni swa dii, aha yah'daat ne' huh' he'ni swa dii
hā nis'he o noh!

71 Neh was'nyeh'duk haayah'da deh ne Ju das Je-
ri ot, ho'aa wak ne Simon: neh sāh'āh ne'neh ne gāh'
nā o'dā ni noh, neh shayah'daat nā gāh' ne gāh' ne was
hāh' dek ni' sga eh', [ni ā'non dii.]

OI'WAH VII

NEH' no nāh' shah ga'at nā gāh' noh o'oh dāh sēh,
de ot'taah'gwāh ne Jesus, Galilee' he a wēn nō:
neh sāh'āh ne tēh'āh naeh de o gā'yās ne' neh kuh'
aa'at ha di nō geh' ne Jawa, neh gai q nih ho nih'a-
goh' ne Jews na'ō wā nyōh.

2 Da neh' ne Jews he'ni ā'non dek'hwe o'ees ne nā
gāh' wa ā'noh hni gā os syō dōgh o nāh' hwa h o'ē a dōgh.

3 Neh diih' gai q nih ho wā'oh see ne de ā'non dā'non-
deeh, Sat hā daat' nēk hō'ō weh, neh huh' hoh seek' ne
Ju das; neh na'ā nont'gat hōh' igāh' ha'eh gwah ne
she'io nya nih he ni gai o h'das yōh dāh ne aa di'wah
dān'dyeh dōh.

4 Neh sāh'āh' wach, ne tēh'āh' deh tōq gaah' m-
gweh na dah'seh dōh'gēh hah gwā's dāh no'ōn dyah, neh

h ne don daa'wih sa'go ook ne'a oh hwah ne gwah' ga'ahk' a'o wa yan de'iaak. Neh' gih shah' niis' neh' h' nih sye hah' na gah' nq' o'oh' dah' shoh, sa da'dyah' dah' sih na gah' he'yo an ja deh.

(Neh sah'ah' ne tah'ah' ha'eh gwah ne de'ah non dah' de'ah de' wa'wa gwah' ni yos'tah.)

O nah' ne Jesus' ha go'ya oh'seeh, Tah'ah' ah' soh' to'ee he ni wak'no'k doot: neh gwa' niis' he ni swa'k doot dya'wah oh' shoh' naeh' o deh'sah oh.

Neh he'yo an ja deh' tah'ah' deh' o'gwe nyoo' na e'asawa'ah, neh gwa' niis' na ges'awa'ah, neh ga'io nih' gi'wa gwa'ih'sos he ni yoh'dah, wa est'gah' ne' neh'ah wa doo' nih' ne ga'io'oh-das'kah.

Neh huh' hoh swee he'oh weh' dwa dek'hwe'o'oh: tah' niis' ah' soh' neh huh' taag'ee he'oh weh' dwa dek'hwe'o'oh; neh sah'ah' nah'soh' deh' o'gwee'goh' deh' o'oh' he ni wak'no'k doot.

Da neh' no nah' neh' aha go'ya'os na gah' ni yoh'wah'gee, ah' soh' neh huh' shoh' hah' dyoh' ne Galilee.

10 ¶ Neh gwa', no nah' ne' de'ah non dah' non de'ah' huh' chi o ne'noo', o nah' ha'eh gwah' neh' huh' he a'ee'noo' he'oh weh' dwa dek'hwe'o'oh, tah'ah' deh' neeh' to' da'dyah' do'dah' son'dyeh, neh gwa' na dah'seh' d'ah'ah' he ni yoh'dah' an dyeh.

11 O nah' ne Jews' ho wa'yah' dih'sa'goh' he'oh weh' wa'k hwe'o'oh, neh kuh' ne' o'nah', Ga'ah' ne gah' niehs'!

12 Neh ne wee soh' ho di'wah' non'da' nyoh' nyoh' ne'ah' dyoh' gwah' geh, ha di'was'ha' nyoh' gwa'oh' haa' yah'da'ah: neh sah'ah' gyee na'non' d'oh', Neh ne' huh' ne'weh' di'yo'o: o yah'shoh' oh' kuh' na'non' d'oh', Tah'ah' ha'goh' ni'goh' hoh' da' nih' ne' huh' ne' gah' dyoh'wah' geh.

13 Neh huh' gwa' naeh, tah'ah' deh' so' gaah' no' gweh' gwah' ta'a dwah' no'ah' neh' a'ot' h'yo' wih, neh sah'ah' p'wan'dis' ha'nis' ne' Jawa.

14 Da neh' dih, no nah' noo' hah' de'wah' sa' nq'oh' chi'as'wih's ho non'dek'hwe'o'oh, neh huh' he' a'we'noo' he'

o'yos oh ho nòh'sa do'gàh dih ne Je sus, wa'di onyàh' kuh.

15 Neh ne wa o di'wa nã'gòh ne Jawa, ho nã, A ni-yòh'dã haa'yàn de ih' ne ga ya'nòh dah shoh oh nã gã' hõ gweeh', heh tãh'gh naeh de wãn dòh' de o de'yàs dòh'!

16 Des ha go wã'nòh sã gwãh' ne Je sus', ha wã, Neh he ni gi òh'dã tãh'gh' deh iih' deh'aga wãh, neh gwa' ne ta geh'hah oh.

17 Neh gi h shãh neh, son'dih gwa'nah ot ne'ogwah, ãnt ho ga yãh'seek neh huh' nã o yeeh' he'nit hoh'ni-goo'h'dã, neh nã'a yàn deeh he'ni ga i òh'dã, neh na' dih gwah Ha wãn ni'yòh gẽh dya'weeh dòh; neh gi h shãh' neh, a'dih gwah iih' sho ak ni'go ãh he ni gyee-hah' ges nyeha.

18 Neh' waeh ne'a oh hwah' hoh ni'go ãh he ni aye-hah' haas'nyeha, neh ha wih'sa goh ne' a oh hwah' a'oh sã ni yò'aak: neh gwaa' haa yah'da deh ne neh' i gã' ha wih'sa goh na'òh sã ni yò'aak ne to wah'hah-oh, neh shah'gaat' ne' neh ne ga'i wa gwãn ni'yòh, tãh'gh' kuh deh waat' haa yah'da deh ne tãh'gh' deh-ga'i wi'yòs'dos'hãh.

19 Neh' gãh ne tãh'gh' ne Mo ses deh she'swa wii ne ga ya'nes hãh, neh' dih ne tãh'gh' deh gaat gaah he'ni-swa diih' deh swas'de is dòh' ne ga ya'nes hãh! A'na-eh go waa' neh' swih'sa gooh' naas'gwa nyòòh'!

20 Det ho'dis nyeh'oh ne gãn dyòh'gwah gẽh, ho nã, Neh na nis'he onoh' hya'dyã niih': so ne gãh' nah'ot' neh ga wih'sa goh' na'ye sa nyòòh'?

21 Je sus do sa'go wã'nòh'sã gòh, ha go yã oh'see, neh ne sga i'òh das'hãt a ga dyòh'da dòh, neh ne ga gwee-goh' e swa i wa'nã ã gòh neh' dyo i'wah.

22 Neh dih' waeh ne Mo ses' she'swa wii neh, ga ya-nòh dah'goh, [circum ci sion ga ya'soh,] (tãh'gh' neh deh ga'i o nih he' neh huh' ni dya'we nòo haa yah'da deh' ne Mo ses, neh gwaa' haa di'yah da deh' nech bih'ni-hoh'gã ooh;) da neh' dih gãs ne she swa'ya nòh'tah nòo'gweh na wãn da do'gãh dòh'gẽh.

23 Neh' gih sháh' nò'gweh a wán da do'gáh dōh'gēh
s'agòh na'ò wa ya nōht, neh' i gāh na'gā'gāk dah'de yò-
dyah'gōōh nò'ya'nes hāh ne Moses: neh' dih gāh dyò-
i'wah swa nōh'kwāh'ōh he'gyah daa deh, heh, ha yah'da-
gwee gōh' nò'gweh sa gee jāht' na wén da do'gāh dōh'
wā nis hā deh?

24 Sā nōh' neh' dā swa'yah do'weh dah'gwaak he ni-
yōh'dāh ne wah ōnt'gat hòh', neh' gwaa' swa ye'āh dah'-
gwaak he dā swa'yah do'wet haak nōh dya'yah do'weh-
dah'jīh.

25 O nāh' gyee ho nāh' ne Je ru sa lem ha di nō geh',
tāh'āh gāh' deh neeh' nā gāh' ne's nee' ās'ha gwa nyōh'?

26 Neh' gwaa' ne' jat gā'ā'ōh, ōh haas deh' āh' hot'-
haah, neh' gān dyōh'gwa'āh, neh' kuh neh, deh' tah'gwā-
lāh' de ō wā'ōh seh. Neh' gāh' nō do'gāh'ōōh ho nā'ngē-
lōh' ne tā nā'ngēh dō'ōh, he neh' dō gās' nā gāh' ne
Christ?

27 Neh' gwaa' naeh ha yah'da deh' nā gāh' hō gweh,
lwa'yān dee'ih he'ō weh nit ha'we nōō: Neh' gwaa' nō-
tāh' naeh ānt'heh' ne' Christ, ā gā'gāk deh' sō gaah'
nō gweh deh' a'go nōh'dōh' he'ō weh nōn da'eēh.

28 O nāh' de ōh'sānt' hwah'ōh ne Je sus nō nōh'sa do'-
gāh' dih'gēh, he'nōh weeh ha di'ō nya nih, ha wāh', Neh'
ne de jaa'ōh' sgwa'yān dee'ih, kuh he'ō weh' dwa'geeh-
lōh': neh' ne tāh'āh deh' iih' deh' ak'ni gō'āh' he'neh-
huh a gyōō', neh' gwaa', ha yah'da deh' ne ta geh'hah'ōh
gai'wa gwān ni yōh, neh' kuh' naeh ne tāh'āh deh'she-
wa'yān dee'ih.

29 Neh' gwaa' ne'yān de ih; neh' sāh'āh ne' neh' huh
lwa'geeh dōh' he ta yah'da deh, neh' kuh ta geh'hah'ōh.

30 O nāh' wa ā'ni'haak' he nō'da di ye'āh dak' a'ō wā-
ye nōōh': neh' dih ne' deh' sō gaah' nō gweh' de ō wā-
āis'ōh da eēh, neh' gai'ō nih heh' ah'sōh' teh' o'eēh he-
ni dyō'is daah eēh de yō'do gāh'dōh' ha yah'da deh.

31 Da neh' ne' gōt gāh'deh' nō gweh' wa ō wā'i wa-
gwān ni yōs, neh' kuh ne'ō nāh', Neh' nō nāh' ānt'heh'
ne Christ, neh' gā neh, si'gwaa he ni yō'i ōh'das hā'nā-

ā gwat' nā an dyeeh, nach' he ni yōh'dāā, nā gāā' hō gwēh' ho dyē'ōh daa dōh?

32 Neh ne wā ā nō oōk ne Phariasee, heh, ho di wā nōh'da nōo nyōh' ne gān dyōh'gwah gāh ne nōh o iōh'dāh shōh' o di'wa deh' ha yah'da deh: O nāh na di h'sā no wa nāā' ha di'yah dōn twwā', kuh ne Phariasee, da ha go di h'hah syōōh' neh' sha go di yē nōōs nā o wā yē nōōh.

33 O nāh ne Je sus' ha go yā qh'seeh, Neh ne' dah ji'ah shō nah'sōh neh huh' ā geh'seeh he swa yah'da deh, o nāh' neh huh' hās geeh he ta yah'da deh ne ta geh'hah qh.

34 Neh nās gwa'yah di h'saak, tāh āh gwaā' taas'gwa gāh, neh kuh he'ō weh nā geh'seeh deh aa qh' neh huh' a'ō swa yōh'.

35 O nāh ne Jewā' de o nōn da dā qh'seeh, Ga'ā o weh' nōo ne gāh' hā eeh', nā ga gwe nih' taas'he dwa gāh' neh huh' gā nōo hā eeh' he'ō weh ni a'di nō ge nyōh' ne' de o'nōn doo gwāh, haa di'yah daa deh' nooh'to nō ā'jōh'dāh shōh, ne neh' i gāā' ā o go'i o nyāh' ne Gentiles!

36 A nah'ot' nōo ne gāh' gān dōh' he'a dōh', Neh' nāh nās gwa'yah di h'saak, tāh āh gwaā' deh aa qh' aas' gwa gāh: neh kuh he'ō weh nānt gi h'dyōn dahk, tāh āh' deh o'gwe nyōō' neh huh' nōn de sweeh?

37 Neh nee swā nīs hā gont, ne wā nīs'yō wa nāh' o dōh' qh he wa dek'hwe'o qh, de o'dah qh ne Je sus, de qh' sāt h'wah'qh, ha wāā', Neh' gi h'shāh ne sōn di h'gwa' nah'ot' ā ā'ah daat hāh neh huh' shō nit heeh' he'gyah daa deh, haa ne'ge āh.

38 Neh haa yah'da deh nā o gi wa gwān ni yōā', ānt ga ye ih' he ni ga wā nōh'dāā no ya'dōs hā do gāh'dih, ne waa dōh', neh heh ta wān'nyah'saat ān dyō ya gāh'ō oōk, nā yō'dih hah'dān dyō'gwa oōk' ne' yōh heh'ō weh' nō' ne ga nōā.

39 Neh gwaā' waas'nyeh dak Not'hwa ih, neh haadi' yah daa deh' nā an dii'wa gwēn ni yōā' i gāā' ā an'di yee nōōh' ne'neh; neh sāh'āh' nah'sōh deh dwat'gah wā

noh' Not hwa'is hã do gãh'dih, neh sãh'ãh nah'soh de-
ga'ãh saa'oh' deh o'doh'oh haa yah'da deh ne Jesus.

40 Neh ne' gõt gah'deh noo'gweh no nãh' sha'ã'no-
ooh' nã gãã' he'na o wã no wãh', ho nãã', Do gãã' ga'f-
wa gwën ni yòh' neh No do'gãã daa nih nã gãã.

41 O yah'soh'oh gyee hã noo'дох', Christ' ne gãh'
nã gãã. Neh gwaa' gyee nã non'дох, Neh huh' gã neh'
Galilee' ãnt ha ya gãht' ne Christ!

42 Tãh'ãh gãh' deh waa'дох' no ya'dos hã do gãh'dih,
neh huh' ãnt ha ya gãht' ne Christ ho nãh'gwã o goo' ne
Da vid, neh huh' kuh he'oweh ni ga'non daa yãh' ne
Beth le hem, he o weh ni ãh'dyon dak' ne Da vid!

43 Da neh' dih noh'tã non dyahk' ne gãndyoh'gwah-
gãh, neh dyo'iwah haa yah'da deh.

44 Neh' dih gyee ne'neh huh' na'ã'nãh ni gooh'dãã
na'owã ye nooh, tãh'ãh dih deh soo'gash' no gweh' de-
o wã nã'soh da'eeh.

45 O nãh' neh sha'go di ye noos' neh huh' sho di'yos'oh
haa di'yah daa deh' na di'h'sã no wa nãã' ha di'yah don twus',
kuh ne Pharisees, neh no wã nã'oh'seeh, a'na eh go-
waa' deh she'swa a wih'!

46 Det ho'dis nyeh'oh no non'di ont, De wãh'дох' noo-
gweh' deh a'gòs nyeh'oh, ne shah da'yòh dã gãk nã gãã
ho gweh.

47 O nãh' ne Pharisees des ho'wan di wã nãh'sã gwãh,
O nãh' gãh' nããh iis wah ech'hil'ni'goo da gòh?

48 Neh gãh gyee ne tã nã'non do'oh, neh gi'h shãh
ne Pharisees, ho wã'i wa gwãn ni'yòs'дох?

49 Neh gwaa nã gãã nã noo'gweh ne tãh'ãh de a di-
yã deeh' ne ga ya'nes hãh, naeh' deh ga'i wah he'ã-
noo heh.

50 Neh ne Ni co de mus' ha go yã'oh'seeh, (neh sha'-
yah daat ne' neh huh' ni ta we nooh ha yah'da deh ne
Jesus neh so'eh, neh gyee shia yah'daat he ni ã-
non dii.)

51 Neh' gãh no gwa ya nees hãh' o gwee nyoo' dã o'-
yah do weet so'gash' ne'ogweh' ah'soh ã gã'gãk de o-

wá nò'á gáh, ah sòh' kuh ã gǎ'gak deh o'nòh dòn hen-
a'dyeh hah?

52 Dea hò wá wá'nòh sǎá gwáh' hò wá'òh seeh, Galilee
gáh', nǎh' iis di sah'dàn dyoo? Jih'saak, sat'gaat hòh'
kuh, [a'dih gwah' neh huh' ni yòh'dǎh,] neh' sǎh'gh ne
dòn'da a daht' no do'gǎs da nih' ne Galilee tǎh'gh' deh-
gat'gah hòh.

53 Neh' ne ga gwe gòh nǎ'no gwèh sho nòh'dàn dyoo
neh huh' kuh' nach gǎs hò sa'eeh heh' to nòh'sòòt.

OI'WAH VIII.

NEH dih ne Je sus neh huh' he a'wee nòo' he dyò-
nòn'da deh' ne Olives:

2 Neh' dih neh, se deh'ji ah, neh'huh' a eh' hes hò-
yos òh ho nòh'sa do'gáh dih, neh kuh ne ga gwee gòh'
nòo gwèh' neh huh' nit ho'nee nòo' hò wá'yah do'wáh-
òh; o nǎh' ho dyàn'das òh ha go'i ò nya nis'òh kuh.

3 Neh' dih ne Scribes kuh ne Pharisees neh huh'
sha go'di yah'tee ne ya gòo gwèh' sha gò di yee nòo' de-
ye'yah dah'gwah: neh' dih no nǎh' neh huh' hah de-
wah sǎá nòh' sha go'nih dyòh,

4 Hò wá'òh seeh, Sa di'ò nyaa nih, neh' nǎ gǎá ya gòo-
gwèh' on da dyee nòo' de ye'yah dah'gwah, neh' na gwà'
on da de gǎs'òh neh huh' ni ya'go dyee'gh.

5 Da neh' dih ne sho gwá'òh se ak ne Mo ses, he ni-
ga ya nes'yòh dǎá, neh huh' nòh'ji yeeh, nǎ yak'hìh sgwé-
òh yaak: neh gwaa neh, a nah ot' nìis' gh sih'?

6 Neh' nǎ gǎá wa gh'ni, ho wah'ni go'ák do'òh, neh
i gǎá a ò wá'i wa'yáh dak. Neh gwaa' ne de o'sahh-
dòs'òh ne Je sus, neh naah'nyah wa ye'áh dak wa'a ya-
dò nyòòh' ne yò an jah gèh, [neh huh' sho nòh'ò'wáh'
naa gǎ'gak' i gǎá' de òt'hon deh.]

7 Da neh' neh, no nǎh' he'nit ho di yee gh' hò wá'do-
nyòh, neh ne' det hòt'ges gwáh ha go yǎ'òh'seeh kuh,
Neh' haa yah'da deh ne tǎh'gh deh òi wa'neh ak'shǎ eh
he ni swaa dii', neh' ta dyee ànt' sha gòh sgwe òh'yaak.

8 O'naeh des hòs'hañk dōs'oh, sa'a ya dōoh' kuh ne yō'ān'jah gēh.

9 Neh' dih ne wa š'no'ook, [ho nō hōh' sho' kuh wa o nōt'gon dāh' he tš nā'noh dō'nyoh gwah'] sgas hōh' da waa dāt' hō sa'di ya gāht, da wah'sa wak' na gwus' ta-gō wa nāh, neh na gwus' he ōs'toh hōh wa'dohk dak; neh ha oh'hwah ge ah sa o da dāh' ne Je sus, kuh ne ye'oh hah de'wah sšš'noh' i'yeet.

10 Neh' no nāh ne Je sus shot gees gwāh' deh soo-gaah' deh cha go gāh' neh sho ne ye'oh; shaga wš-oh'seeh, Si'oh, ga š ne gāh' he o nee nōo' neh hō sa'i-wa'yānt haah' gān' deh'so gaah' nō gweh' de ya'noh jah-giih?

11 Ga wšš', deh soo gaah', Syah da gwān ni yōh. O nāh' sha ga wš'oh'seeh ne Je sus, Tšh'šh kuh nšš'h' iih taa go nōh'jah gāh: sah'dān dih, sš'noh' kuh šch hii'wa-neeh aak.

12 ¶ O'naeh' ne Je sus' sha goe'nyeh see, ha wšš' iih' ne gāh' ne de yōh'hat hes'dah gōh he yō'ān'ja deh: neh' haa yah'da deh nš'ok'nōn dāš dych', tšh'šh' ōh sōn-da goo' taa'eh, neh gwaa' šš'wahk' ne yoh heh'ōo weh' de yōh'hat hes'hāh.

13 Neh' dih da yō'i wah'heht, ne Pharisees' ho wš'oh'seeh, Iis waeh' sho' kuh sa da di wa gwa ih'sah seh: tšh'šh' deh ga'i wa gwān ni yōh' neh si'wa gwa'ih soa.

14 Des ha go wš'noh sš gwāh' ne Je sus' ha go yš'oh'seeh, Neh huh' naeh heh, iih ga da'di wa gwa'ih sah seh, ga'i wa gwān ni yōh' gwaa' naeh ne gi'wa gwa'ih soa: neh sšh'šh' na gš'noh dōh niih' heh ni dwa'ge nōoh kuh he'ō weh hōh geh; neh gwaa' ne tšh'šh' deh swa-gwa nyōo' na'e swat hyō wih' he dwa geesh dōh, neh' kuh he'ō weh' hšs geesh.

15 Neh' niis he ni ga deh nōh wa'ah ni di swaa'wih-dah'gwah de swa'yah do'wet hah, tšh'šh' niih' deh soo-gaah' nōo'gweh dah dee'yah'do weet hah.

16 Da neh' gwaa' gih sšhš Niih dš gyah'do weet, ga-i'wa gwēn ni yōh' na gyah'do weh'das hāh, neh sšh'šh' ne

tâh âh deh a gôh hoh'ge ah; neh gwaas' niuh, kuh Naah'-
nih ne tagêh'hah ôh.

17 Neh' gwah huh ne ga yaa dôh' ne swa ya'nes hâ gôô,
neh ne' de ni' yas hee ne de'noô gwêh â ni'wa gwa'ih sâh,
neh gai wa gwên ni yôh.

18 Iih' syah daat' ne ga da'di wa gwa ih'sah sech; neh'
gwah huh Naah'nih ne tagêh'hah ôh, ha i'wa gwa'ih soe
he'gyah daa deh.

19 O nâh' ho wâ ôh sech, Ga â ne gâh' nee' Yah niuh!
des ha go wâ'noh sââ gwâh ne Je sus, Tâh âh' deh sga-
yân dee ih niuh, kuh Naah'nih: neh sâh'âh, gih sâhâ
neh, teh sga yân dee ih', aas'he swa yân de i'noh' ne' huh
ha'eh gwah Naah'nih.

20 Neh' nâ gââ ni ga wâ nôh'dââ ne Je sus' hòs nyeh ôh
he'ô weh wat hwi's das de'is dôh, he'noh weeh ha di'ô nya-
nih' no ngh'sa do'gâh dih gâh: neh ne tâh âh deh so gââ
noô gwêh' tah de'ô wâ yâ ô'nyos oôh, neh ga i'ô nih heh,
ah soh' teh o'ee haa yah'da deh he ni dyô'is daah ee.

21 O nâh' ne Je sus ha go yâ ôh'seeh, Neh nôh gah'-
dân dih, da neh' nâs gwa'yah dih saak, neh kuh ne
swa i'wa neh' ak shâ gôô' â swâ'eeh: neh he'ô weh hââ-
geeh', tâh âh' deh swa gwe nyôô neh huh' a'e swa yôh.

22 O nâh' ho nââ' ne Jewa, Â an da di yôh' gâ'noô!
he go waa' ha dôh', Neh he'ô weh' hââ geeh' tâh'âh
deh swa gwe nyôô' neh huh' a'e swa yôh.

23 Neh naa go yâ ôh'seeh, Eh dah'gâh niis' di sweh'-
dah gôh; heh tgâh niuh' dwa geh'dah gôh: neh huh'
di sweh'dah gôh' nâ gââ' he'yo ân ja deh, tâh'âh niuh
neh huh' deh dwa'geh dah'gôh nâ gââ' he'yo ân ja deh.

24 Neh dyô i'wah gwâ ôh'seeh, neh ne swa i'wa neh'-
ak shâ gôô' â swâ'eeh: neh sâh'âh nâ gâ'âk deh swa'-
i wa gwên ni'yôs dôôh he'gyah daa deh' ne neh' igââ'
s'gâ'âk haa yah'da deh, [ne gâh nânt heh,] do gâs swa-
i'wa neh'ak shâ gôô' â swâ'eeh.

25 Neh nô wâ ôh sech, So dih' nah ot' niis? Neh
na go yâ ôh'see ne Je sus, O gwe'gôh jih neh shah gast
ne gâh Niih ha'eh gwah nôh gwâ'ôa.

Veh ne gäh' ne we sòh' o'i'wa gee' nă gwă'as neh'
ne dă gyah'do weet he swa yah'da deh': neh gwaa
'da deh ne ta geh'hah oh ta i'wa yee ih' ne'huh; da
kuh ges nyeh'seh nă găă' he'yo ăn'ja deh' he'nah-
'oók hah' dwet hah' haa yah'da deh.

Veh ne tăh ăh de o'dih ni'go ă yăn dah'qoh he'neh
qs nyeh'dah gwăh' haa yah'da deh' Nooh'nih.

O năh ne Jesus ha go'yă oh'seeh, Neh no năh'
'swa yah'dah gwah'do oók' Nô wă'wak nqô gweh,
ih' ni yôo weh' o năh' ă swă'ni nqon dook' he do-
neeh' niih haa yah'da deh; neh' kuh ne tăh ăh
ih he'gyah da deh' deh ka'wih dah'gwah he ni wa-
lus'yôh'dăh; neh gwaa' he ni ya'wăh oh haa gi'o-
ih Naah'nih, neh ne'neh nqô o'i'ôh'dăh shoh' gee-
lah gwah.

Da neh' kuh ne ta geh'hah oh de ya'gya dii' ne'
tăh ăh ne'huh na gôh'hoh ge'sh shô a'a gat'gah-
k Naah'nih; neh săh'ăh ne' dyôt gont' neh a ga-
'dăn dyeeh dōh', ne nqô ô'i'ôh'dăh shoh' hòh ni-
be tah.

Neh he'nqô weeh' hot haah' nă găă' ni yô wă nqô-
rôt gah'deh ne wa o wă'i wa gwên ni yôs'.

O năh' ne Jesus ha go'yă oh'seeh haa di'yah daa-
ne Jews ne' wa o wă'i wa gwên ni yôs', Neh' gi-
ne' neh huh hă swe'nqô n dyeh' he ni gwă'noh dăă,
e do'găs o weh o năh' iih gwa i'o nya nih.

Neh' gwah huh neh, ă swa yăn deeh' ne gai'wa-
ni yôh, neh kuh ne gai'wa gwên ni yôh' ănt ga'i-
ă swa da dwă ni yôh' heht.

Neh ne' des hq wă wă'noh să gwăh, Neh' ne gäh'
tji yăh' neh A bra ham, niih' ha gwa'yah daa deh':
'kuh de wăn dōh' sô gaah' ne'ô gweh deh shô-
ne năh; ga'ă o weh dii' ni di sa'wih dah'goh heh
h', Neh' nă swa da dwên ni yôh'heht!

Des ha go wă'noh să gwăh, Do găs', do găs' neh'
wă'qô, Sôn'dih gwa'nah ô't ă gi'wa'neh aak, neh'
hō hah'săh ne gai'wa neh ak shăh.

35 Neh' kuh naa hah'shäh tǎh ǎh na yò'i wa daa dyeh' shò neh huh a'ǎh dyon dahk' he ga nòh'sòòt; neh gwaas' naeh Nò'aa wak' dyòt gont' hǎh dyoh.

36 Da neh' dih gih shǎh Nò'aa wak' ǎch he'swas haanyahk', ǎ swa da dwën ni yòh heht, do'gǎs o weh ne' neh ǎ swa da dwën ni yòòk.

37 A gǎ'nòh dòh' naeh, he' neh neh' A bra ham ha-wa ji yǎh' he swa yah'da deh; neh gwaas' ne' swih saa-goh' naas'gwa nyòh, neh dyò'i'wah he tǎh'ǎh deh dyò'-nòk dòòt ne gwǎǎ nòh' he swa yah'da deh.

38 Neh' ges nyeh'dah gwah kuh ne' nah ot a gat'gathwǎh, hah de ya gya dii Naah'ni: neh' kuh nǎh'iis neh huh' ni swa ye'an dyeh he ni swat'gat hwǎh, hah de-swa dii' ne she swah'ni.

39 Des ho wa wǎ'nòh sǎ gwǎh' ho wǎ'oh seeh, A bra ham' ne'huh niih sha gwah'ni. Ha go yǎ'oh'seeh ne Jesus, neh' gih shǎh ne do gǎs' A bra ham te ok'sah-dah'shoh' niis, neh' waeh naeh' kuh a e swa di'wah dǎn'-dyeh do'òok nò i'òh das'hǎh neh A bra ham.

40 Neh' dih nǎ gǎǎ ne'wah swih saa-goh' naas'gwa-nyòh, neh' nòo''gweh ne she swa'o wii ne ga i'wa gwën-ni yòh, neh' niih a ga'ò gǎh Ha wën ni'yòh gǎh dya weh'-dah goh: tǎh ǎh' naeh neh huh de o yee ǎh' nǎ gǎǎ, neh, A bra ham.

41 Neh' niis ji swa'di wah'dǎn dyeeh dòh no i'òh das'hǎh ne she swah'ni. O nǎh' ho wǎ'oh seeh, Tǎh ǎh niih neh huh' deh dya'we nòoh' heh o gweh o gwa'-doh oh neh' gǎh nò'weh hǎh das'hǎ gòoh; Sha yah'-daat gwaas' shò niih neh sha gwah'ni, neeh' Naa'-wën ni yòh.

42 Neh na go yǎ'oh'seeh, ne Jesus, Neh' gih shǎh Naa'wën ni yòh' theh she'swah ni', aas'gwa nò'oh gwaa' waeh ne'huh: neh sǎh ǎh ne' neh huh dwa ga'do ni neh huh dwa geh'dah goh he ta yah'da deh Na wën ni-yòh; tǎh ǎh kuh neh, iih' shò ak ni'gò ǎh neh huh' nò'da wa ge nò'òok, neh gwaas' ta geh'hah oh.

43 A'naeh go waa' deh a oh' a e'swah ni go ǎ yǎn dah'

na gi'wa nòòt'! neh waeh gai'ò nih' heh deh aa òh' a e'-
swa òòk ne gwăă nòh.

44 Neh he ni gah nís yòh'dăăh nîis' neh she swah' nih,
neh neh'huh na nís'he ò nòh; neh' kuh he ni oh'ni go'òh-
dăăh neh di swa'da des'ah dòh neh huh' ni swa ye'an-
dyeh: neh na'dyò'ò òh, shòn da'wah saa wăh' shò chi-
yòh'dăă; tăh'ăh' kuh de wăn dòh' neh huh' de at' he-
ni gaa yăh' ne gai'wa gwên ni yòh; neh gai'ò nih heh
tăh'ăh' deh waat' haa yah'da deh ne gai'wa gwên ni yòh.
Neh no năh' neh' waas'nyeh dak' no no'wăh òòh, neh'
waas'nyeh dak' ne'a òh hwăh' ho'wăh; neh săh'ăh' no'no-
wăh, neh kuh ta găh jih' he gaa deh' [no no wăh òòh.]

45 Neh' kuh gai'ò nih he neh' òh gwa'o wih' ne
gai'wa gwên ni yòh, tăh'ăh' deh aa òh' aas gwa'i wa
gwên ni yòs'.

46 Sò' nah ot he ni swa dii' ho gwee nyòòh' âs'i'wa-
gwa'ih sîh a gyăh'his', gi'wa'neh as'! Da neh' gîh shăh'
kuh ne gai'wa gwên ni yòh' âges'nyeh dak, a'nach go-
wa' deh aa òh' aas gwa'i wa gwên nii yòs'!

47 Neh haa yah'da deh Na wên ni'yòh gěh ta weh'dah-
gòh, hot hòn deh' he'ni a wă nòh'dăă Na wên ni yòh: neh'
dih gai'ò nih' tăh'ăh' deh swa'òk hah, he tăh'ăh' Ha-
wên ni'yòh gěh deh di sweh dah'gòh.

48 O năh neh' Jews des ho wă wă nòh săă gwăh, hq-
wă'òh seeh, Neh'găh ne tăh'ăh' deh dya gwa ye'is tah ha-
gwa dòh' Sama ritan' nòh syah'dòh dăh, neh' kuh na-
nís'he ò nòh' hes haah?

49 Det hos'nyeh òh ne Je sus, Tăh'ăh' nîih de e'aah
aa nîis'he ò nòh; neh gwaa' nîih nee sâ ni yòs'dòh Naah'-
nîh, neh' nîis ne agwah sâ nò et'gânt hah.

50 Neh gwah huh' ne tăh'ăh' neeh deh a'gih saa gòh'
aga da'deh sâ ni yòs; sha yah'daat gwaa ne'huh na-
wîh'sa gòh, neh' kuh daa'yah do'wet hah.

51 Do găs', do găs', òh gwă'os', Neh gîh shăh' ne'ò-
gweh â òh sâ nò'ni aak he ni gwă'nòh dăă, de wăn dòh'
ta at gaat hòh' ne' gâ ee yaht.

52 O năh ne Jews hq wă'òh see, o năh gwaa' o do'-

găh ooh, o gwă'noh dōh, heh, ha nis'he o noh' hes hăh.
Neh na we'e yoo ne A bra ham, kuh neh ho di do găs'-
da niak; da neh di'wach neh, saa dōh, Neh'gih shăh
ne o gwēh ă ôh'să no'ni saak he ni gwă'nōh dăă, tăh ăh'
de wăn dōh' ta'ak dōo ne' gă ee yaht.

53 Neh gă'neh, si'gwaa he ni sa'yah da'nă ă gwat', naeh'
he ni yôh'dă noh' ne sha gwah'nih A bra ham; o năh'
naeh ha we'e yoo! neh' gwah huh' no'di do găs'da niak
o năh' ho ni'ee yoo: son di'nah ôt niis' sa da dōo nih'!

54 Det hos'nyeh oh ne Je sua, Neh' gih shăh niih'
sho' kuh dă ga da dăh'să o nyo ooh, tăh ăh' ne'neh dăh-
tah'gwis dăh he ni wa'geh să'nōh dăă: neh ne'huh Nam'-
nih ha geh'să ni'yôs dōh, he'ô weh' ha yah da deh swa-
dōh', neh niis she swa wăn ni yôh.

55 Tăh ăh' dih ah soh' deh she swa yăn de ih; neh
gwaa Niih nee'yăn de ih; da neh' gih shăh' kuh nă-
gih', tăh ăh' dee'yăn-dee ih', neh wăh a găs'nô wăă s'wa-
dōh, shăh da'e dwa yah'da dăh: neh gwaa' nee'yăn dee-
ih, neh kuh na geh'să no'ni' he'ni a wă nōh'dăă.

56 Neh ne she swah'nih A bra ham ha wăn'et găs-
des oh, na'agăh na găs'nis hăh: da neh' kuh noot găs-
twăh, waa'dōh ho'ăh, gwah huh.

57 O năh ne Jewa ho wă oh see; Tăh ăh' ah soh' wă
ni was'hăă deh sôs'hi yah'goh, da neh' găh ne'ăee găs,
neh, A bra ham!

58 Ha go yă oh see ne Je sua, Do găs', do găs' neh
noh gwă'os, Si'gwaa noh wăn dih', ah soh' de ooh hek' ne
A bra ham, chi goo heh' sho niih.

59 O năh' de o'dih gwaa'noh ne' gah agwa ah' nă o'wăh-
yaak: neh dih ne waa'dah set, hes ho ya găh'oh kuh
no noh'sa do'găh dih'găh, neh huh' sho de a di yah'do găs-
shoh' nit'ha wee noo, neh huh ni ya wăh oh ho ăh'dōh.

OI'WAH IX.

NEH' dih he'noh weeh ho ăh'do on dyeh'; wa o găs'
ne'ô gwēh de a'gah gwee gōh, chi yôh'dăă' sho shă-
ă'no găsă.

O năh. neh, ha gō i q nya nih' hō wān'dōs'ōh, ho năă', di'ō nya nih, sō'nah ot' go i wa neh'ak heh'ōh, nă găă' gweh, o gii', neh nō wān'deh dōh, heh, de s'gah-e'gō on dyeh sha s' nō găă't'?

Det hōs'nyeh'ōh ne Je sus, Tăh'ăh nă găă' hō'gweh ô'i wa'neh ak'heh'ōh, tăh'ăh kuh ha'eh gwah nō wān'-i dōh; neh gwaa' shō na yō do'gah teht no i'ōh das'-i Na'wēn ni yōh haa yah'da deh.

Neh săh'ăh ne' tga gont neh' s'ga dyōōh'daat. nō'-h das'hăh haa yah'da deh ne tgeh'hah'ōh he nă yō'-heht s'wă nis hă deek: neh ne daa weh' nă yōh'găă, năh' deh sōo gaah' nō gweh' deh jō gwe nyōo o sa-1 dyōōh'daat.

Neh' he nă yō'nis heht yō ăn'jah gēh s'geh'seek, neh yōh'hat hes'dah gōh he'yō ăn'ja deh he'gyah daa deh.

Da neh' nō năh' neh huh' sha a yeeh' he waas'-iht, yō ăn'jah gēh ho nis'gyon dyōōh, o gah'sdăăh' o nih' nōs'găh, da neh' wa ôh'gaah naa gaah'gēh ne s'gah gwee gōh' nō gah'sdăăh,

Nēh na wă'ōh seeh, Sah dăn dih, hoh ano'a eh ne se-1h'shōh he dyō dōos'hōōt' ne Si lo am, (neh găn dōh' năh' de ga'wēn nō de nyōōh', Dwa dă'nyeh dōh.) Neh-1 ni ya'wăh'ōh hoh dăn'dyōs'ōh, he ot'ga o'eh kuh, hōh'dăn dyōōh' kuh, sha dok'ha dyeh.

Neh' dih. ne de s'nă nōh'sa ne'găă yōh, neh kuh di'yah daa deh ne to wă'găă neh'sgwah neh neh, de-ah gwee gōh', ho năă', Tăh'ăh' găh deh neeh' nă găă' yah'da deh, năh'h'dyon dak', hah neeh hak' kuh!

Neh'gyee ne'oo năă, Neh săh' nă găă: o yah'shōh-hă nōo dōh', Neh săh' des hya'dyee săh; neh gwa-1a wăăh' ne'a'ōh hwah', Iih' ne'huh.

1 Neh huh' nōn da'weh dak hō wă'ōh see, A ni ya-1'ōōh' heh o deh'ho dō'gwa'ōh neh se gaah'shōōh'?

Det hōs'nyeh'ōh ha wăă', Neh nōo'gweh Je sus' wăa yaas, ho gah'sdă o nii, neh ha ôh'gaa ne ge gaah'-, ha gă'ōh seeh' kuh, Neh huh' hōh'seek' he'dyo-1s hōōt' ne Si lo am, hoh ano'a eh ne se gaah'shōh:

neh na gah'dən dyos'oh oh gat'ga o'eh kuh; da neh' neh, a ge'gās oh.

12 O nāh' hō wā'oh see, Ga'g o weh' nit hehs'! Ha-wāā' deh a'gā nōh'doh.

13 Neh o nāh' neh huh hō wā'yah tee haa di'yah daa-deh ne Pha ri sees, he nōn da'gā on dyeh' de a'gah gwee-goh.

14 Da neh na wēn da do'gāh dōh'gēh ne shaa'gah sū-ō nih' ne Je sus, no nāh' shah to'gah gwa'ih sih.

15 O na'eh ne Pha ri sees' shō wān dōs'oh, he ni dya-wās dah'goh sho dok'hah heh'oh. Ha gō yā'oh see, Neh' no gah'sdāāh waa'ooh ne ge gaah'ges'hoh; da neh' ne swak no'a eh, sge gāh' kuh do gāa.

16 Neh huh' ni ya'wāh oh o nāh' gyeē' ho nāā' ne Pha ri sees, Neh nāā' gāā' hō gwēh, tāh'āh Ha wēn ni-yōh'gēh deh ta'weh dah'goh, neh ga i o nih' he tāh'āh de ot'ga a oh na wēn da do'gāh dōh wā nī's'hā deh. O yah-shoh kuh ne o nāā', A nō ya wāh' neh huh ni yō'ōh'-das hā'nā ā gwat nō'on dyeeh' na o'i wa neh a'gō oōk'! O nāh' oh to'dih ni'gō ān di a nōoh he'ni ā nōn diih.

17 O na'eh shō wā'oh see, ne de a'gah gwee gōh', A nah ot niis' āh sih' haa yah'da deh', heh' des hya'gah-gwa'ih sōoh'! Neh ne'a wāāh, Neh no do'gās daa nih.

18 Neh gwaa' ne Jews, tāh'āh de o dii'wa gwēn ni-yōs'dōoh haa yah'da deh, ne da'a gah'gwe go'nōh, o as-dōk haak kuh, he ni yōō weh' no nāh' neeh hwa o wā ni'-nōok nō wān'deh dōh ne' des hō wā gah'gwa ih'sōoh.

19 O nāh' hō wā nōn'dos oh, ho nāā', Iis' gāh ne gāh'she ji'a wak, neh' ne ja dōh' de a'gah gwe'gō on dyeh' sha ā nōn gāāt? A dih ni ya'wāh ooh heh o nāh ne wah sha gāāh?

20 To dis'nyeh oh' no wān'deh dōh, waa nih', Neh nō-gyā'nōh dōh heh iih' sha gi'a wak nā gāā, de a'gah gwe'-gō on dyeh' kuh sha ā nō gāāt'.

21 Neh gwaa' he nō da ga ye'āh dak o nāh ne'wah sha'dōōk hah, tāh'āh deh o gyā nōh'doh: neh' giā shāh neh sōn'dih gwa'nah ot des shō wā gah'gwa ih'sōoh tāh'āh

deh o gyā nōh'dōh; o nāh' na eh' ho doo dyāh; she ja'-
on dōoh: tga gont' na eh ha o hwah' ānt ha da des'nyeha.

22 Neh huh nā gāā ni yō wā nō geeh' nōn da'is nyeht
nō wān'deh dōh; neh ga i'ō nih heh sha go'dis haa'nis
ne Jews', neh sāh'āh ne Jews o nāh' to di yā nān'dah-
oh ho nōn'di wih'sah oh neh, soō gaah' gih shāh ne'ō-
gweh o yān deet' ā o nih ha i'wa gwēn ni yōs tah kuh
heh do gās neeh ne Christ, neh nās'hō wā yah'dit gāh'
he ā nont'gā nā'at hah.

23 Neh dyō i'wah waa nih' nō wān'deh dōh, o nāh'
na eh ho doo'dyāh; neeh' she ja'on dōoh.

24 O na'eh hes hō'wā nō'gos oh ne'ō gweh ne de'a gah-
gwe'go nōh, neh nō wā'oh seeh, Neh Na'wēn ni yōh'
dee'sāh sō o nyōoh; o gwā'nōh dōh heh ho i'wa neh'a-
goh nā gāā' hō gweh.

25 Det hōs'nyeh oh ha wāā', Neh' ne dyā gwah' gih-
shāh ho i'wa neh'a goh, do gaht' tāh'āh, tāh'āh' naeh
niih deh a'gā nōh'dōh: jō i'waat gwaah', na gā'nōh dōh,
neh' he ni yōh'dāā nah de ge'gah gwe'go nōh, o nāh nee-
wah age gāh.

26 O na eh shō wā'oh seeh, A'nō ya yeeh'? a'nō o yeeh
oh tya gah gwa'ih sih'?

27 Neh ne sha go yā'oh seeh, O nāh waeh' naeh gwa-
o wii, da tāh'āh deh swa'ō gāāh: a'naeh go waa' i swee'
ah sōh' ā ja'gwa oōk? Swa gaa yās' dih neh ha'eh gwah
nāāh' iis ās he swa'i o nya'ni aak?

28 O nāh' wa o wā nōh'gon dāh; neh kuh ne'ō nāā',
Neh' niis heh si'was heh; neh' niih sha gwa' i was'heh
ne Mo ses.

29 O gwā'nōh dōh neh Na'wēn ni yōh, hos nyeh seeh
ne Mo ses; da' o nāh nā gāā' hō gweh, tāh'āh' naeh
deh o'gwā nōh'dōh he'nit ha wee nōo.

30 Det hōs'nyeh oh ne'ō gweh, neh na go yā'oh seeh,
A ni yōh dāā? a yāāh', āāh, o i'wa nāā'gwat nā gāā, heh
tāh'āh deh swā'nōh dōh he'nit ha wee nōo, neh gwaā'
heh des ha ge gah'gwa ih'sōo.

31 Neh' waeh nō gwā'nōh dōh tāh'āh deh sha'gōt hōn-

deh' Na'wën ni yòh ne go i'wa neh' a gòh; neh' gwa' gih sháh neh' sò gaah' ne'ò gweh neh' ð o' i' wa yá ni sak Na'wën ni yòh, neh' huh' kuh nã o ye' an dyeh he' nít hoh' ni gooh dáh neh' ne' huh' ne' neh' hot hoh' deh'.

32 Neh he' nòh o' nis heht chi dyòh' saah he' yò an ja deh, de wën dòh' deh' o' gwa oò gáh neh' sò gaah' ne'ò gweh dò sa o gah gwa' ih sih neh' de a' gah gwe' gò on dyeh' i gá ho' nò gá dòh.

33 Neh gih sháh nã gá hò gweh aa' gá nòh Ha wí ni' yòh gáh deh' ta' weh dah' gòh, tãh' ðh' de o gwe nyòh' hah' gwis' dáh nò' on dyeeh.

34 Des hò wá wá' nòh sã gá h, hò wá' oh seeh, Neh no gwe' gòh jih ga' i' wa neh' ak shá gò sã nò gá dòh; da neh' gáh nih seeh ðk he i o nyáh? O nãh' as deh' hò sa' o wá' yah dòh' yaak.

35 Wai' wa' oòk ne Jesus, heh as deh' gwah' heh hò wá yah' dòh yaa gòh: neh' huh' dih no nãh' sa o' yah da' hã wih, ha wá' oh seeh, Neh gáh neh' heh si' wa gwën ni yòs' ta' No' a wak' Na'wën ni yòh?

36 Det hòs' nyeh' oh, ha wá, Syah da gwën ni yòh', sò di' naeh' nah' òt', a e' i' wa gwën ni yòs' dih?

37 Neh na wá' oh seeh ne Jesus', Neh' ne de ja oh heh se' gá oh, neh' gwah' huh' ha o' hwáh, ne' wah' ne de jiit haah.

38 Neh neh' ha wá, Syah' da gwën ni yòh', òh gi' wa gwën ni yòs. O nãh' eh dah' gèh hò da dò nyas' oh de' o' yah da nò' oh gwa nòh.

39 O nãh' ha wá ne Jesus, Neh' ne de gyah' de weh' daa neh' he' neh' huh' a gyòh nã gá he' yò an ja deh; neh' dih haa di' yah daa deh' ne tãh' ðh' i gá de' a di gáh, ð on dii gáh' ne' neh; neh' kuh ha di' yah daa deh' na' di gáh, i gá, dã o di gah' gweek na eh ne' neh.

40 O nãh' gyee', ne Pharisees, ne' shah gaat' hã nehs wa ð' nò oòk' nã gá he' nòh o' wá nò' geh' heht, neh' ne wa o' wá os, Neh' gá nãh' iih ne de ya gwa gah' gwe' gòh?

41 Hago' yá oh' seeh ne Jesus, Neh' gih sháh neh'

tah de swa gah'gwegoh a'gās nōh ne'huh deh swa yāh' ne ga i'wa neh'ak shāh; neh gwaa' nā gās ne'wah swa-doh', a'gwaa gāh; neh huh ni dyō'a wih'dah gōh' ah'soh gaa yāh' ne swa i'wa neh'ak shāh.

O I' WAH X.

DO gās', do gās' ōh gwā'os, Neh ha yah'da deh ne'ō-gweh, ā gās'ook neh huh deh to'yōh dah'gōoh he'ō-weh ni gah ā ō'ga ānt he wā nōn dyā dah'gwah ne de yō-di nōh'gā ont, neh gwaah' no'yah jih nōn da āh''thās dak, neh shah gaat ne'neh na nōs'gwa ōh, kuh neh sha gōh'-oet hah.

2 Neh gwaan' ha yah'da deh ne' neh huh hā ō'yōh dak he gah hō'ga ānt, neh ne huh' naeh naas de'is tah ne de yō di nōh'gā ont.

3 Neh noos de'is dōh he gah hō'ga ānt wa ō'hō dōō-gwōs' naeh ne'neh; wā nōōk hah' gwah huh ne de yō-di nōh'gā ont he'ni a wā nōh'dā; neh gwah huh he a'-gōō nōk'dah gwah noos he'nāh shōh de yō di nōh'gā ont ne wa di'yaas dah'gwa nōh: neh' gwah huh waa gōs haa ih no nāh' wa gō yah'dit gāh.

4 Neh kuh no nāh da gō yah'dit gāh ha ō hwah ha ān-deh he ni wā neh, neh neh hō nōn dā dyehs ne ga ān-dih gwah hā eeh: neh sāh'āh ne wa di yān dee ih he ni a'wā nōh'dā.

5 Neh kuh no yah' ha yah dee nōōh tāh āh naeh deh aa ōh a'ōō nōn dāh, neh gwa' shōō nā wā nōn deh'-gōh he ni a'yah daa deh; neh sāh āh ne tāh āh' naeh deh wa di yān dee ih he ni a di wā nōh'dā no yah' hā nō'-gweh dee nōōh.

6 Neh nā gās de ga yā ōn dāāh gōh ne Je sus waa'gōs-nyeh'dah gwāh: neh gwaa' ne tāh āh de ō dih ni'gō ā-yān dah'ōōh ne' nōh ō i ōh'dāh waa'gōs nyeh'dah gwāh.

7 O naeh ne Je sus sha gō yā ōh seeh, Do gās', do gās' ōh gwā'os, Iih'' ne gāh gah hō'gā ānt he ni wā nih dyōh ne de yō di nōh'gā ont.

8 Ga gwe goh' he ni yoo neh', o ǎn dōoh o g'dǎh-gwa nii, neh na di'nos gwa'oh, neh kuh ne sha go'noh-set'hah: Tǎh ǎh gwaa' de o wǎn nont'hon daa dōh ne de-yò di noh'gǎ ont.

9 Iih'' ne gǎh he gah ho'ga ǎnt: neh neh son dih-gwa'nah ot ne'ò gweh neh huh hǎ o'yoh dak he'gyah daa-deh', ǎs ho wa yah'da gòh ne'neh; neh huh' hǎ o yo ook, dǎnt ha ya gǎh'seek kuh, ǎ os'hǎ nyeh'seek gwah huh he'ò weh' ok'hwa yǎn dōh.

10 Tǎh ǎh noo yah' de a'yoh dah'gwah na nos'gwa oh, neh' sho nǎ o'nos gòh, neh kuh nǎs'ha go nyòh, neh' gwah huh nǎ o'i wah'doht: neh' niih' a gyoh'dah gòh na'ǎ noo hek' i gǎǎ, neh gwah huh neh' si''gwa he ni-yò'doh hon dōh he na'ò di yǎn dahk' ne neh' nah òt.

11 Iih ne gǎh ne tga i'wa yee ih ne de yò di noh'gǎ-ont has de'is tah: neh ne tga i'wa yee ih ne de yò di noh'gǎ ont has de'is tah, neh ha go'yat gah'wih hoo'hah ne de yò di noh'gǎ ont.

12 Neh gwaa' neh ha hah'shǎh i gǎǎ' sho, tǎh ǎh na-eh ne de yò di noh'gǎ ont a'as de'is taak, tǎh ǎh' kuh neh' de o'she nǎh ne de yò di noh'gǎ ont, ga nyòòh' sho wa a gǎh ne ta'yo nih da weh, o nǎh' kuh waa go yast-gah ne de yò di noh'gǎ ont, wa'deh gòh; o nǎh' na eh ne ta'yo nih wa'go ye nooh, oh ta go ya'deh se o'gwat' gwah huh ne de yò di noh'gǎ ont.

13 Neh ne waa'deh gòh na hah'shǎh, neh gai'oni hah' ha hah'shǎh sho, tǎh ǎh' kuh deh gai'wah hòò'-noh'doh ne de yò di noh'gǎ ont.

14 Iih ne gǎh ne tga i'wa yee ih' ne de yò di noh'gǎ-ont has de'is tah, gyǎn de ih' gwah huh na ges'he nǎh'-shoh ne de yò di noh'gǎ ont, neh' gwah huh na'gya-dee ih' nǎh' iih na ges'he nǎh.

15 Neh shah gaat gwaa he ni yòh'dǎǎ ha gyǎn dee ih Naah'nih, neh huh' nǎh' iih ni yòh'dǎǎ he yǎn dee ih' Naah'nih: da neh neh eh dah'gèh oh khe'yǎ os he gòh-heh ne de yò di noh'gǎ ont.

16 O yah' gwah huh gyee ne de yò di noh'gǎ ont ak-

nos'gwa yăh, tăh ăh neh huh' deh wa di yah'daah he'noh-de'gah ăn'doh nek huh; da neh ne'neh tga gont ha'eh-gwah ănt ke'aah, ă wă'no ook haak', gwah huh', ne'gwăă noh; neh neh ăs gah ănt''gă ook sho, sha yah'-daat' kuh nă ôs'de is'do ook.

17 Neh huh dih' ni dya wee nooh' hak no'oh gwah Naah'nih neh gai'ô nih heh eh dah'gêh ôh gyăăh he'-goh heh, neh kuh na yo gwe'nyo'ok i găăh ne' dăs gek.

18 Deh soô gaah' ta a geh'gwah he'goh heh; neh gwaa' neh iih' sho ak ni'go ăh eh dah'gêh a gyăăh. Neh' niih a geh'has des'hă yăh neh eh dah'gêh ă gyăăh; neh' kuh neh iih' a geh'has des'ha yăh ne' dăs gek. Neh ae găh neh huh' ni a gi ôh'dăs da nii Naah nih.

19 Da neh' dih he ni ya'wăh ôa neh da yo'i wah'heht he'na o wă'no'wăh syooh ôh tă'no dyahk' aeh' ne Jews.

20 O năh' ho nont'gah deh ho năă' Neh' na nis'he o noh ho aah, neh'kuh no wă'na ih; a'na eh go waah' she swat'-hon deh?

21 O yah'shoi gyee ho năă', Tăh ăh' neh huh' de a wă'-noh dăă nă găăh' neh' ha nis'he o noh' ho'aah. Ho gwe-nyoo găh' na nis'he o noh' ne doo sa'o gah gwa'ih sih ne de a'gah gwee goh?

22 Da neh ne Je ru sa lem o năh' neh huh' ho non'-dek hwe'o ôh ne sho sa di'nô aah; neh ne gôs he'neh.

23 Neh ne Je sus, neh huh' i eh' o gyeh' no noh'sa-do găh dih gêh, he'oo weh he oo agont ne So lo mon.

24 O năh' neh huh' nit ho nee noo ne Jews ôh to wă-deh'săă dooh, neh no wă'oh seeh, Ga ă ne găh nă yo'nis-beht neh huh' năs gwa ye'ă ook' dă yo'gwah ni go'ă ge-aak'? Neh gi hshăh ne do găă' iis' ne' Christ, da-gwa'o wih, ă yô o gah'do ook.

25 Des ha go wă'noh săă gwăh ne Je sus, hă wăă, Gwa-oo wii', naeh; tăh ăh gwaa' deh swa'i wa gwên ni'yô-doh: neh ne gai'ôh das'hăh a ga'di wah'dăn dyeh dōh hoh'să'no gooh' Naah'nih, neh' a gi wa gwa'ih sah seh ne neh.

26 Tăh ăh gwaa' deh swa'i wa gwên ni'yôh tah, neh ga-

i'ò nih heh tǎh ǎh' neh huh deh di swa dyah'dǎh gwǎh
he gǎn dyòh'gwa deh na ges'he nǎh'shòh de yò di nòh'gǎ-
ont: neh huh' nit gwa ye ǎh'seeh,

27 Neh na ges'he nǎh'shòh de yò'di nòh'gǎ ont a gwa'-
nò yǎn dee ih; neh kuh nǎh' iih ne' ke yǎn dee ih,
neh' kuh nak nò'dǎ dyehs.

28 Neh kuh ke yaa wis neh hwah ò'i'wa da dyeh' yoh-
hes'hǎh; tǎh ǎh' kuh dee wǎn dòh' ta ga'i wah dòh' he-
wǎ nò heh, hǎ yo'i wa da dyeh; tǎh ǎh' deh sò gaah' ne'-
ò gweh ta'a yah'da dah'gòh ne' ges òh'dah gǎh.

29 Neh Naah'nih naa'ga wii he wa di'yah daa deh, neh
si'gwaa ha go wa nǎh' nee'ga gwe gòh: tǎh ǎh dih deh-
sòò gaah'' ne'ò gweh de o gwe nyòòh' na'a go'yah da'dah-
gòh nas oh'dah gǎh' Naah'nih.

30 Neh' niih kuh Naah'nih sgat' shò he yò gya-
dòh'òh.

31 O nǎh' det ho'dih sgwǎ'gwa'nòh ne Jews, wa ǎh-
neeh', ǎs sha'gwah sgwe'òh yaak.

32 Des ha go wǎ'nòh sǎh'gwǎh' ne Je sus, Wee sòh ne
ga'i òh dach hi yòh's ne gwat gat'twah daa niih, neh huh'
dwak ha'wih dòh haa yah'da deh Naah'nih; ga ǎ ni ga'i-
òh'das hǎh' ne gǎh' ǎs gwah'sgwe'òh yak daak'?

33 Des ho wa wǎ'nòh sǎh'gwǎh ne Jews, ho nǎh, Tǎh ǎh
naeh neh ta'gwah sgwe'òh yaak dak' ne ga'i'òh dach hi-
yòò; neh gwaa' heh oh sa dwǎ nò'et gǎnt; neh' kuh
ga'i'ò nih neh' iis, sò gweh' shò. Ha wén ni yòh' sǎ da-
dò nii.

34 Des ha go wǎ'nòh sǎh'gwǎh' ne Je sus ha go yǎ òh'see,
Tǎh ǎh gǎh deh ga''ya dòh ne swa ya'nes hǎ goò, Neh
na gǎh, Iis ne'huh swa'wén ni yòh'?

35 Neh gih shǎh neh ha di'wén ni yòh ha go'yas dah'-
gòh, he'ò weh ni a di yah'da deh o yòs'òh na'wǎ'nòh
Na wén ni yòh, neh kuh no wǎ nò do'gǎh dih deh o'gwe-
nyòò' ne da'ga yah'go ok;

36 Swaa dòh dih ha yah'da deh nǎ gǎh Nòòh'nih ho-
yah'dǎh gwǎh, ho i'ont, ho yah'da do'gǎh dih kuh ha'ò-
niih, nǎk huh yò ǎn'jah gǎh to yah'da nyeh dòh, Neh neh

sa dwā nō et gānthah, neh ga'i o nih heh' agāh, lih' ne-
gāh No'aa wak Na'wēn ni yōh!

37 Neh gih shāh nā gā'ak neh dah aga di'wah dān'-
dyeh dōh neh' ho i'ōh das'hāh Naah'nih, sā nōh' wa eh
sā gwa'i wa gwēn ni yōs.

38 Neh gwa' gih shāh ne'neh huh ni wa gye'an dyeh,
sā gā'ak gih shāh' naeh ni h deh sgwa'i wa gwēn ni' yōs-
dōh, neh' swa i'wa gwēn ni yōs' ne ga i'ōh das'hāh:
neh naeswā ni' nō dook igāh, aeswa i'wa gwēn ni yōs'
gwa hūh, heh neh huh' hah nōt Nooh'nih he gyah da-
deh, neh huh' kuh' nāh'ih geh nōt' ha yah'da deh.

39 Neh huh' ni dyo ye āh'dah gōh o na'eh sho nih'sa-
gōh he nō'da di ye'āh dak, a'ō wa ye nōh; neh' dih ne-
waa'gōh nya gāhs he ni a'dis oh'da deh;

40 Neh' aeh neh si'gwa nōh wān dih' ne Jor dān
hes ha we nōh, he o weh, ne John to dye'āh dōh sha-
gō ne gō sāh; neh' neh huh he o dyān das'ōh.

41 Da neh' ne' gōt gah'deh he o wa yah'do wāh'ōh,
neh ne' ho nāh, Tāh'āh naeh ne John o i'oh das'hā-
nā'gwat de o dye'ās ōh; neh gwaa' no i'wa gwee gōh
he ni os'nyeh ōh ne John nā gāh haa yah'da deh nō'-
gweh ga i'wa gwēn ni yōh.

42 Da neh ne got'gah'deh wa o wa' i'wa gwēn ni yōs
ne' neh huh.

O'I'WAH XL

NEH he ni ya'wāh ōh ha yah'da do gāh' ne'ō gweh
ho nōk'da nih, Lazarus ha yaasōh, Betha ny ha-
nōō geh, he'ō weh ni ga'non daa yāh' ye nōō'geh ne
Mary, kuh ne de gya'dā nōō deeh Mar tha.

2 (Neh shah e'yah daat nā gāh Mary neh o' nōh ho-
wa'yōh gaah Na yah da gwēn ni yōh; neh kuh go geh'-
āh go ye'āh dah'gōh ho wāh'sih da gō ee wāh; neh de-
ya'dā nōn deeh ne Lazarus no nōk'da nih.)

3 Neh' dih o i'wah, ne de ā nōn dā' nōn deeh he yō-
nōn dāh'hōh ōh he'ō weh nit hāh'dyōh, o nāh, Syah'da-

gwën ni yòh, sat ga'a oh, neh haa yah'da deh nees no'oh-gwah ho nook'da nih.

4 Neh no năh' ne Jesus sha'ook ne'neeh, wa'ăh, Neh nă găă dyo i'wa di yont, tăh'ăh gă ee yaht' ta wa-doh, neh gwa' ne de ga'ăh saa oh' i găă as'wa doh' haa yah'da deh Naa'wën ni yòh, neh kuh ne' neh huh i găă nănt ga ye'ăh dak dă ga'ăh să'oh heht haa yah'da-deh No'a wak Na'wën ni yòh.

5 Neh săh'ăh neh, Jesus sha go no'oh gwah ne Martha kuh ne de gya'dă non deeh, kuh ne Laz a rus.

6 Neh' dih no năh' sha'i wa'ook heh', ho nook'da nih, ah soh dek nii' do sa'ă nă yohk dăh, he'oh weh ni'ăh dyoh.

7 Neh no năh' sha ga'at, ha go'yă oh'seeh na go'io nya-nih, Neh huh' a eh' he jii dweeh ne Ju dea.

8 Neh na go'io nya nih ho wă'oh seeh, Sa di o nya nih, deh o'năh jih sho ne Jews ho neh'oh noh, ăh ha'gwah-sgwe'oh yaak niis, neh huh dih' kuh a eh o'năh' hăch-heeh?

9 Det hos'nyeh oh ne Jesus, ha wă, Tăh'ăh găh wa-hăă dek nii' sga eh deh ga'is daah es' he ni wă nă hees! Son dih gwa'nah ôt noo gweh' ă nă'hă gwën ni yòh'găh ă oh'dăh dih, deh aa oh' da'o do dăă, neh gai'io nih heh haa găh' he de yòh'hat heh nă găă he'yo ăn ja deh.

10 Neh gwaa' gih shăh neh so eh dă ont'ha ak ne o-gweh, oh to do da as' na eh, neh gai'io nih heh deh-gaa yăh ne daa'yòh hat'he aak haa yah'da deh.

11 Neh' nă găă noh o'i'oh'dăh wa'ăh: Shah ga'at ne' neh, neh ne' waa go'yă'os, Neh no gwa dăă oh Laz a rus ho dah'oh: neh' dih nòh gah'dăh dih neh noo'sa-ee yet i găă.

12 O năh ho wă'oh seeh na go'io nya nih, Syah da-gwën ni yòh, neh' gih shăh neh ă o'dah o ok, neh wa-eh, năs'haa doh.

13 Da neh gwa' naeh waas'nyeh dak ne Jesus heh wa'ă'eeh; neh gwa' na eh he na o'dih ni'go ă wăh ne' wa'ă neeh, neh waas'nyeh dak ne waa do'is hăăh, wa'oo-dah.

14 O năh' ne Je sus ha gô yă ôh'seeh nagwas' ôh ni'-
gô ă yăn dat, ha we'e yôoh ne Laz a rus.

15 A ga'dôh hō'eeh dih neh o i'wah heh' swa yah'da-
deh, heh tăh'ăh neh huh teh gi'h'dyôn dak, neh huh'
i găă nōn da weeh' a e swa'i wa gwên ni yôs; neh huh'
gwa' naeh, neh huh' he dweeh' hes he dwa yah'do wăht.

16 O năh ha gô yă ôh'seeh ne Tho mas, neh Di dy-
mus hō wa'yastah, neh' sha di yah'daat hō wa di'ô nya-
nih, neh huh năh' iih he dweeh, neh i găă shah gaat'
ha e dwa dōh ă e'dwă eeh.

17 Neh no năh ne Je sus neh huh' hō yos'ôh, neh
ne' wa o'do găs' gee ih' gwah' o năh' ni wă nīs hă gee'
nōh o'nīs heht chi ah'sa'dôh.

18 (Da neh' nē Beth a ny dōs gă'ôh nōh de gya deh'
ne Je ru sa lem, dek nii' nōo hah de'yot gaat wăh ni-
yo weh.)

19 Neh no nōnt'gah deh ne Jews sha gô di yah'do wăh'-
ôh ne Martha kuh ne Mary, neh ne' des ha gô ni dă'-
neh neh dyô i'wah ne de ă nōn dă'nōn dăk.

20 O năh ne Martha, he ni yôs'no weh no năh' shah-
e'i wa oôk da eh' gwah ne Je sus, gôh dăn'dyos'ôh hah-
de o wă dăh dōh: neh gwa' na eh ne Mary ti ya gô-
dye ăh' sho, yeh dyôh' o gyeh.

21 O năh ne Martha hō wă'ôh seeh ne Je sus, Syah-
da gwên ni yôh, neh' gi'h shăh ne' neh huh teh scha
năk'huh, a'găă nōh de a'we e yôoh ne de ya gya dă'nōn-
dăk.

22 Neh gwaa' nagăn'nōh dōh ha'eh gwah na eh nă-
găă ne'wah, a dih gwa'nah ôt a'eh sa dō'e syôh gwăh Na-
wên ni yôh, neh Na'wên ni yôh hah de ga gont' o'nda-
yôh.

23 Neh ne sha ga wă ôh'seeh ne Je sus, Neh ne'huh
ne' dănt haat găh ne de ja dă nōn deeh.

24 Hō wă'ôh seeh ne Martha, A gă nōh dōh' naeh
he dănt haat găh' no năh' dănt hă'nōnt gă'ôh syôoh nee-
swă'nīs hă gont.

25 Sha ga wă ôh'seeh ne Je sus, Iih' ne găh nă ja gô-

yah'da gees gwat' kuh neh' yoh heh'oh weh; neh ha-
yah'da deh neh iih ǎ'gi wa gwën ni yòs', neh huh'
naeh ǎ'q we'yò'ok', gih shǎh, hah de ga gont' gwaas' sa-
doh heet;

26 Neh kuh neh son'dih gwa'nah ot hō heh, ha gi'wa-
gwën ni yòs' doh gwah huh, tǎh ǎh de wën doh' ta'ǎ eeh.
Oh si'wa gwën ni yòs' gǎh nǎ gǎh?

27 Neh nō wǎ'oh seeh, ǎǎh', Syah da gwën ni yòh: neh
ne' gi wa gwën ni yòs' tah he neh' niis ne' Christ, Ho a-
wak' Na wën ni yòh, nǎ'q yoh nēk huh yō ǎn'jah gǎh.

28 Da neh' no nǎh' neh' wah aa gǎh, gòh dǎn'dyos'oh,
a dah'seh doh'gǎh hwah a'go nōok ne de gya'dǎ nōn deeh'
Ma ry, ga wǎǎ, O nǎh' wa a yoh' Na di q nya nih neh
kuh ne he yǎ nōoa.

29 He ni yòs'no weh no nǎh' shah q'ok ne'neh, gōn da-
dyeh' de dya go dah'oh, neh huh he ya ga wee nōoh' he-
nit hehs.

30 Neh' sǎh ǎh nah'soh neh huh' de ò yōoh ne Je sus
he'ga nōn da yǎh; neh huh gwaah' ah sōh nit hǎh'dyoh
he'q weh hah de'q wān dǎh doh ne Mar tha.

31 O nǎh ne Jews ne shah gaat hǎ nih'dyon dak' nō-
gyeh, neh des ha gò ni dǎǎ nōh, no nǎh oh sha go dii gǎh
ne Ma ry os no weh' de dya'gò dah'oh, he ya go ya'gǎh-
oh, neh' neh hes ha go di' nōn dǎ'dyeh-dah'goh, ho nǎǎ,
neh huh' hwah ǎǎh he dyon da'deh sa'doh gwah neh huh'
hǎ yos'da ǎh.

32 O nǎh ne Ma ry no nǎh' neh huh' he ya go yos'oh
he'nit hehs ne Je sus, ho wǎ'gǎs oh gwah huh, neh huh
he de ah'sih da de nyoh go yah'dye nǎh'oh, hō wǎ'oh seeh,
Syah da gwën ni yòh', neh huh' gih shǎh theh sehs'gwah
nēk huh, a'gǎ nōh de a we'yos'oh ne de ya gya dǎ nōn-
deeh.

33 Neh' dih no nǎh ne Je sus sha go'gǎs oh yos' daa-
hah', ha ch gwah kuh ne Jews hǎ nōs'da hah ne' shah-
gaat hǎ neeh, neh neh da wa deh'haas dooh dōn da ah'-
ni gō ǎ'nǎh syōoh not'hwa'is hǎ gooh, neh kuh ne ga-
no oh he wa ǎ'nōh dō nyōoh.

34 Neh ne'a wăă, Ga'ô weh hes he swa yas hăh? Neh neh hō wă'ôh seeh, Syah da gwên ni yôh, gaa jih', sat-gaat hòh.

35 Neh' neh de ô'gah să'nîs hăh syôh ne Je sus.

36 O năh' ho năă ne Jews, Jat gaat hòh' he'ni o'no'-ôh gwak.

37 Da neh' gyee ne'ô năă, neh gă nōō na'găă nōh de o gwe nyos'ôh nă găă' hō gwēh, ne des hō'gah gwa'ih-sōō ne de a'gah gwe'gō nōh, neh on da'ô nōh dōs'ôh ha'eh gwah na'gă nōh de a we'yos'ôh nă găă' hō gwēh?

38 Neh' dih ne Je sus o năh' aeh' de dyo'deh has'-dōs'ôh dō sa ah'ni gō ō'năh syôôh, ga no ôh' kuh he wa-ō'nōh dō nyôôh, ho yos'ôh neh huh he'ô weh hah'saa-dôh. Neh nōs dă'ô ga ōnt sho, tgaah sgwă'eeh gwah huh neeh'tgăh.

39 Ha wăă ne Je sus, Swah sgwă'ôh neek. Mar tha ne de ya'dă non dăk' ne găh naa we'e yôôh, hō wă'ôh seeh, Syah da gwên ni yôh, o năh' nōō nă găă ne'wah ha ji'eh-daa găs: neh săh ōh ne ge ih' nōh ô daah o năh' nōh-o'nîs heht ta we'e yôôh.

40 Sha ga wă'ôh seeh ne Je sus, Tăh'ôh găh deh gō-yă'ôh seeh, neh, neh gih shăh naah'se gwe nih naah'si-wa gwên ni yôh, neh' no gwe nyôôh aah'sat gaat hòh ne de a'ôh să'ôh gōh Na'wên ni yôh?

41 O năh' ho nōh'nyôh ne' gah sgwa ah' he'ô weh ni-o wa yas'hăh na we'e yôôh. O năh ne Je sus heht găh he ot'gat wăh, neh ne'a wăă, Hah ni'ih, ôht gō'no ô nyôh heh das gat'hon daat.

42 Neh kuh na gă'nōh dōh he'dyôt gont sgat hōn deh: neh' dih dyô i'wah neh khe yă'nōh dō'nyôh seh nă-găăh ha di'hi saah' nōō gwēh, neh' ôh gih; neh huh' i găă non da weeh dak a'a di'wa gwên ni yôh' heh dō găs'iis' tgeh hah'ôh.

43 Neh he ni yo weh' neh huh' sha a yeeh' he was'-nyeht, neh ne to deh'has dōs'ôh ho wă'nit găh'ôh, La-zarus, dōn da'ja găht'.

44 Da neh' sha'yah daat na we'e yôôh dōn da'ya găht,

ga wa da seeh naas òh'dah gèh kuh naah sih'dah gèh
ga ye àh dah'goh non dyah'da da'seh dah'gwah ne' wah-
on da deh'sa dooh; neh' gwah huh ne ga ni g'òs hãh
ga wa da seeh na gòh'sah gèh. Ha gò yã òh'seeh ne Je-
sus, sas he'swa wah'hah soò gòh, sas he'swat gah gwah huh.

45 O nãh ho non't'gah deh ne Jews ne' neh huh ho-
di'yos òh he'yeh dyoh' ne Mary, neh' kuh ne wa-
nont gaat hòh ne' nòh o i òh'dãh shoh' nò on dyeeh' ne
Jesus, wa o wa'i wa gwèn ni yòs.

46 Neh gwaa' gyee he'ni ã non dii neh huh' he o ne-
noo' he'tã nih dyoh' ne Pharisees, neh' hwa o wã di'o-
wih ne nòh o i'òh'dãh shoh' nò on dyeeh' ne Jesus.

47 O nãh' ho non'dyah de'o òh na di'h'sã no wa nãs ha-
di'yah don twas, neh kuh ne Pharisees, ho di'as hã-
das òh, neh ne'o nãã, A nã dwa yeeh'? neh sãh'ãh nã-
gãã ne'o gweh we sòh no i'òh das'hã nã'gwat ho di'wah-
dãh dyeh doh.

48 Neh' gi'hshãh ne neh huh' sho' hã yòh'dã oòk
ã g'ã oòk tah des'he dwa yã o nyoh, ga gwe gòh neh' huh
noo gweh' ã o wa i wa gwèn ni yòs; ga òh' gwah huh nãt-
hã neeh' ne Romans neh' ã an dii'wah doht de jaa òh',
he dwa noo geh kuh ne nòh o gyo ãn'joh dãh.

49 O nãh' sha yah'daat he ni ã non diih Cai a phas'
ha ya soh, neh ha eh gwah ho di'on dah'gò nòh ne neh'
shah yòòs hãt', hah sã'no wa nãh ha yah'don twas, ha gò-
yã òh'seeh, Tãh ãh deh tah'gwis dãh deh swa'yã de ih,

50 Tãh ãh' gwah huh dah de swa yah'do weet bah he-
neh' o gwa'yah da geh has'hãh neh' sha yah'daat ne'o-
gweh aas'ha ga'we e yãh's' noo gweh', ga gwe gòh dii
neh' no nò ã'joh dãh a'gã aak deh o'i wah'doh ooh.

51 Neh nã gãã tãh ãh deh neeh' ne'a o hwah hòh ni'-
goh das'hãh a wa dye'ãh dak he was'nyeht; neh gwaa'
hah sã'no wa nãh ha yah don twas'gwah ne neh' yòs hã-
deh, neh gwaa' wa o do gã's'dãh he neh' ne Jesus ã-
ha ga we'e yãh's' [ne Jews] no nò ã'joh dãh.

52 Tãh ãh ha'eh gwah do nòh hòh'ge ah ne'neh no nò-
ã'joh dãh, neh gwa' kuh nã'o gò yah'de o'eeek agat hã-

o'gō yō nih' nook sah'dah shōh Na'wēn ni yōh ne gwah' ti & ne nōn dyehs de'o nōn dō gwāh.

53 Neh wā nīs hā deh ōh wah'sa wāh o'ān dōgh' oh'-ga gōn dak' ne' wa di'as hān dō nyōōh he nō'da di ye'āh-dak a'ō wā nyōh.

54 Neh huh nōn da ga ye'āh dak o nāh ne Je sus wa-o da dah'dya wān dāh ne' neh huh dō'sa o da wān'nye aak he'ni a di yah'da deh ne Jews; neh gwaa nōōh dān-dyos ōh neh huh' he a wee nōōh' he dyo ān ja deh dōs-gā'ōh he o weh deh tha di nōō geh, he o'yo's ōh he ga-nōn da yāh neh Ephraim ga ya sōh: da neh huh shah-gaat' hwa & nōn dyāāh kuh na gō'i o nya nih.

55 O nāh ne Jews he'ni & nōn dek'hwe o ees ne Pass-over ga ya sōh dōs gā'ōh ni gaa'wihs: da neh' no nōnt-gah deh ho di ya gāh ōh he ga nōn'da yā dōh neh ni ga-nōn dah's'as shōh'ōh de jōt'hwa da seeh' he'ga nōn da yāh, Je ru sa lem he o ne nōō, no nāh' dōs gā'ōh ni gaa'wihs he nā nōn dek hō nih, neh neh wa & nōn dyah'da gāh'sō ōh.

56 Neh hō wā'yah di'h'sa gōh ne Je sus; neh kuh ne de'o nōn da dā ōh'se nō niih' he a di'h'si aah no nōh'sa dō-gāh di'h'gēh, A'ni swah'ni gōōh'dāāh? Neh gāh ni sweeh tāh &h nōōh deh aa ōh' a'a yōh he'o weh ni wa'dek hwe'-ōh?

57 Da de jaa ōh na di'h'sā no wa nās ha di'yah dōn twus, kuh ne Pharisees, sha go dii'wis ah seeh neh neh sōn-dih gwa'nah ōt nō'gweh & o'nōh dōōk he'o weh ni ehs, neh neh & o'dah sih, neh huh ii gāā nōn da ga ye āh'dak a'ō wā ye nōōh.

O I'WAH XII.

O NĀH ne Je sus, yee ih' ah sōh nā yōō daah he ni-yōō weh hā nōn dek hwe o'eeek, Beth any nit ha'we-nōō, he'o weh ne Laz a rus ni āh'dyōh, ne gāh' na we-yō'nōh, kuh neh' sho yah'da gees gwāh nōn da'deh sa'-dōh gwah gēh.

2 Neh ho'o weh ne'neh wa o'wak hwa'eh, has; neh' -ne

Martha oh to wə nāh'nya āh: neh kuh' gyeē ne Lazarus neh huh' ha yah'daah wə ʒnən dyāāh he wa dek-hwaah'gwah syòt he'ə weh ho dyān'das əh.

3 O nāh ne Mary de dya'gòh gwāh əga gòh'ahāāt, neh spike nard nòh o'noh dāh, a òs'gah əh, dah de gya-dyes'dəh no yah' we nòoh, a gwus' ga no'oh, neh wah-ee'nòh gaat naah sih'dah gēh ne Jesus, neh' naeh əə'ə'wəh sih'da go'ee wat ne go geh'āh; da neh' noh ga'nòh-sih noh'wa de se no gòh nò'o'nòh.

4 O nāh' sha yah'daat na go'i'ə nya ni'ak, Ju das Is-car-riot, Ho əə wak' ne Simon, neh' ne gāh nā'ə'yah daat-gah, ha wāā,

5 A na eh' he go waah' deh wa'də ni nòh' nā gāā' o nòh', wīs ni yò'wīs das'hāā no yò'i wah heh'əh, neh' əə wə nò-wii ne'wa'ə ni dāās theht'!

6 Neh wa āh' nā gāā, naeh' deh neeh na ga'i wah gā-əək ho nòh'dəh no'ni dāās; neh gwaa ga'i'ə nih he'a-nòs'gwa əh neh' kuh ha ya'ā'əh, neh' kuh he'ə'āh ni waat' ne ga'yā gòoh, na gwa'nah òt əh wa dòn da əh.

7 O nāh' ha wāā ne Jesus, Sə nòh' hah dā'yech hi'yā-ə nòoh: neh' wəh ga'yā nih ne dwə nīs'hā deh no-nāh' ā yò'geh sa dòoh, heh da ya'goh sə no ni'a dyeh.

8 Neh sāh'āh no'nii dāās dyòt gont' naeh de swa dū; neh gwaa' ni h tāh āh ne dya'wāh əh da'ə dwa di'aak.

9 O nāh ho nont'gah deh' ne Jews ho di wa'ə gāh he'-neh huh' i əh: tāh āh' di h ne neh' sho əə wə nyāh dah ne Jesus he'wa di yò'nòoh, neh gwaa' gyeē na'ə wānt-gat hòh ne Lazarus, he neh' sho yah'da gees gwāh nòn-da'deh sa'dəh gwah'gēh.

10 Neh' di h na di h sə nò wa nās ha di'yah dòn twus do nòn dah'hni go'i saə gòh na'ə wə nyòh ha'əh gwah ne Lazarus;

11 Neh da ga'i'ə nih heh, neh o'i'wah ha yah'da deh ho nont'gah deh ne Jews wa ə wān di'yah daat gah na di'yah dòn'twus' ho ni'dyòh gwah neh wa ə wā'i wa gwēn ni-yòs ne Jesus.

12 Neh' no yah' hə sa'yòh hāht, gòt gah'deh nòə gwah'

neh o năh' ho di yoo hă nŋon dek hwe'o eek heh no năh' wa di'wa ook neh huh gwah' o năh' da ot'gon dah'go on-dyeh ne Je sus (he ga nŋon da yăh) ne Je ru sa lem,

13 Ho'dis go a'nyahk hoh neh o năh'do waa năs noh gă-o dŋh'dăh, neh no nŋh'dăh dyos oh de o wă dăh'da ni'-noh; neh kuh ne de o'noh sânt'hwah oh, ho năh', Ho-san nah! [Da gwa'yah daa gôh o năh!] Ho dăh'oh' neh Go'wăh go waa neh Is ra el, ne' neh huh nŋon da we'no-on dyeh hoh'să nŋo goo' Na yah'da gwên ni yôh.

14 Neh no năh ne Je sus wa'a găh' neh ga nos'ah do wa'oh dees de yô'eet hah nah ot ho dă'das oh; oi'wa-ye'ih oh he ni ga yee âh' ga'yaa dŋh',

15 Să nŋh' â sah'dyohk, neh' e saa'wak' ne Zi on; sat gaat hoh', iis' saa wăh ne Go'wăh go waa' da eh: da oh'seh neh ne de wa'oh dees ga nos'ah.

16 Neh nă găh' nŋh' o'i ôh'dăh shoh, tăh âh de o'dih-ni'go â yăn dah ooh na go'i nya nih na gwas' da wa dye-sânt: neh gwaa', no năh ne Je sus de o wă'âh sŋ'o nyos-oh, o năh' sho nos'hăh'oh ne nŋh' o i ôh'dăh shoh tga'-yaa dŋh' neh gwah hoo dŋh, neh kuh nă găh' nŋh' o'i ôh-dăh shoh ho nŋo hoh' kuh ne găn dyôh'gwah gŋh neh-huh' nŋo di yeeh haa yah'da deh.

17 Neh dih nă nŋo gwew neh shah gaat' hă neeh, no năh sho sa'o nŋok' ne Laz a rus nŋon da'deh sa'dŋh gwah'gŋh sa'o heet' gwah huh ha we yo'nŋh, ha di'wa gwa'ih sos.

18 Neh' dih da yô'i wah heht nă găh' oh to'wă dăh' ha'eh gwah ne găn dyôh gwah gŋh, neh sâh'âh no di-wa'oo găh ha'eh gwah he'neh huh' ni o dye'ăs'oh nă găh' o i'ôh das'hă nă gwat.

19 Neh huh nŋon da ga ye'âh dak de'o nŋon da dă oh'seeh ne Phar i sees, Swah ni'go â yăn dahs găh, heh deh tah'-gwis dăh sho o dŋh'o on dyehs niis he ni di swa ye âh-dah gŋh! Swat gaat hoh', ga gwee gŋh' sho nŋo gwew' neh huh hwah a ga we'no on dyeh haa yah'da deh.

20 Da neh na di'yah da do găh' ne Greeks neh huh' ha di'yah daah, ne' neh huh nit ho ne nŋo' hă nŋon dă nŋo'-yă'neh heh hă nŋon dek hwe'o ees;

21 Neh sha'di yah'daat ne' neh ho wa'yah do'wäh oh ne Philip, neh Bethsaida ta weeh'doh, Galilee dyo-än ja deh, neh no'wan do'e syoh gwa nihi, ho näh, Gwee', de yo gwa do'ä jo nih ne gäh' naas'ha gwaa gäh ne Jesus.

22 Philip neh huh' nit ha'wee noo' neh' ho'o wii' neh Andrew: neh ne'wah, neh' Andrew kuh neh Philip hes ho'wa o wii ne Jesus.

23 O näh ne Jesus des ha go wä'noh sää gwäh, ha-wäh', O näh' hoh ga'eeh he ni yò'is daah eeh neh Ho-wä'wak no gwew dā ga'äh sä'oh heht ha yah'da deh.

24 Do gäs', do gäs' oh gwä'os, Neh' gih shäh nä gä'-gāk no noo jah yo ä ja goo' teh o yän dah ooh, a'gä eeh gwah huh, he'ga gont' wa eh sho neh huh' ga yäh a oh'-hwah ge'ah; neh gwaa' gih shäh noh gä'eeh, wee säh' ne'neh oh wa do nih.

25 Neh haa yah'da deh na no'oh gwah hoo'heh, hah'-de ga gont' ne'neh wa oh'dooh; neh' kuh haa yah'da-deh naas wa'äs hoo heh nëk huh yo ä'jah gäh, dā oh'-nya dook ne'neh ho'heh he ni yò weh' hä ga'eeh ne wah o'i wa da dyeh hä yoh'he dyeh.

26 Neh neh son'dih gwa'nah ot. ne'ogweh ä o'gwe-nyo'ok nä o ga dye'oh daa däh hak non dā dyeh' wa eh ne'neh; neh' kuh he'og weh nä gih'dyon dahk neh huh' kuh ha'eh gwah ääh'dyon dahk na geh'hah shäh: son-dih gwa'nah ot ne'ogweh neh huh ä o da deh'hah shä'yä-ös he'og weh ni gyah'da deh neh ne'neh Naah'nihi ä o'-yah da no'oh go ok.

27 Da o näh dih oh dyo do ä'ooh na gat hwa'is häh; neh' dih neh a'nah ot' ne gäh ää gihi'? Neh gäh näh-gih', Hah ni'ih, don da'gyah da gòh nä gää ne'wah he ni yò is'daah eeh? neh dih heh neh' säh äh dyo i'wah nä gää ne'wah he ni yò is'daah eeh he'neh huh a'gyooh neh daa'ga do gòt he nä wä'gyah da wäh, dā ga'doh ho-ga ih.

28 Hah ni'ih, deh säh'sä o nyooh neh' sah'sä noh. O näh neh huh o yos'oh no wää noh ne gä o'yah gäh non da weeh, [wa doh,] O näh' na eh de jaa oh' de wa-

găh sâ o nyôh ne'neh, neh'kuh neh ah'sôh a eh hah-dâs'găh sâ o nyôh.

29 Da neh' dih neh dôs gâ'ôh ni a'dih si saah neh gân dyôh'go wa năh nō gwēh' ho nont'hōo deh, wa ă nih', Oh ga wă noo daht. O yah'shōh ôh wa ă nih, Neh nă ô'-yah ge'o nōh wa os'nyeha.

30 Je sus det hos'nyeh ôh, ha wăă', Tăh ăh neh' deh-dyô'i wah Niih heh' gyah daa deh nă găă heh ôh gaa-yôh' no wăă nōh, neh gwa' niis heh swa yah'da deh'.

31 O năh hōh ga eeh dă gō'wă yah'do weet nă găă he'-yo ăn ja deh; o năh' naah'să no waa năh nă găă he'-yo-ăn ja deh ă o wă yah'dit găh.

32 Neh' kuh gih shăh ne dă yo'gyah dah'gwaht nă-găă he ni yo ăn jaa deh, ga gwee gōh nōo gwēh' neh huh' ăn ta di nōo năh he'gyah daa deh.

33 (Neh nă găă' wa ăh, o yăă deet' wa o nih he'nōh-gă e yah'syôh dăh ă'e yah'dak.)

34 Neh neh shō wă'ôh seeh nō gwēh', Neh' neh ga-ya'nes hăh'găh ni dya wee nōoh o gwa'i wa'ô găh hă yo'i-wa da dyeh ă eh'seek ne' Christ; ga ă o weh' dih ne-găh ni di sa'wih dah.gōh' heh' sa dōh, Neh ne' dă o-wă yah'dah gwaht No wă'wak nō gwēh'? Sô ne găh' nă găăh' Nō wă'wak' nō gwēh'?

35 O năh ha gō yă'ôh'see ne Je sus, Neh ne tăh ăh tō sa yo'nis heht ă weh'seek ne de yôh'hat heh he swa-yah'da deh. Swah dăn'dyō oōk he nă yo'nis heht dă swa'-di aak ne de yôh'hat heh, dyă gwah' shō deh o'i wa do-găă ă swa'yah do wăht ne de yô'dah sōn dai gōh; neh săh'ăh ha yah'da deh neh ôh sōn'da gōo shōh' a'eh tăh-ăh de o nōh dōh he'ô weh hwa'we nō'dyeh.

36 Neh he nă yo'nis heht ă swa yăn dahk' ne de yôh'-hat heh, swa i'wa gwên ni yôs' ne de yôh'hat heh, neh' dih a'yok sah'dah shōh'gă oōk he swa yah'da deh ne de-yôh'hat heh, Neh' nă găă nōh o i ôh'dăh shōh waas'nyeh-dak ne Je sus, o năh' hot hă da dōh, neh gwah huh ne wa'gō ya'dah seh'dăh.

37 Neh dih' naeh he ni we sôh' no i'ôh dae'hă nă-

gwah'dohs ho dye'oh daa dōh he'a dii gat, tǎh ǎh gwa'
de o wǎ'i wa gwěn ni yòs dōoh;

38 Neh no i wa ye'ih ǒh he ni o yee ǎh hoos nyeh'ǒh
neh Esa ias ho do'gǎs da'ni ak, neh' hoos nyeh'ǒh,
Syah'da gwěn ni yòh', sǒ'nah ot' go i'wa gwěn ni yòs dōh'
he ni dwa'ih oh dǎǎh'? neh kuh neh, sǒ'nah ot' go do'dah-
sah'seeh na'nǎǎs hah Na yah'da gwěn ni yòh'?

39 Neh gwaas' kuh dyò'i wah tǎh ǎh deh o gwe nyep'-
ooh na'a di'wa gwěn ni'yòs, neh gai'ǒ nih heh' sha wǎǎ
aeh neh Esa ias,

40 Neh neh'huh neh de a go gah'gwee gǒh, ho ni yǎ-
dōh' gwah huh no nǎ'nyah sah; neh na'gǎ ǎk i gǎǎ de-
o nont gaa twǎǎh ǎ wǎ dye'ǎh dak na'di gaah'shǒh, a'gǎ-
ǎk gwah huh de o'dih ni'go ǎ yǎn dah'ooh a wa dye'ǎh dak
no nǎ'nyah sah, dǒ sa'o dih ni'go ǎ de nih' gwah huh, neh
gwah huh neh iih' ǒ'sak hee jǎht.

41 Neh' nǎ gǎǎ nǒh o'i oh'dǎh shǒh hos nyeh'ǒh neh
Esa ias no nǎh' shat'gat hòh ne de a'ǎh sǎ'ǒh gǒh, neh'
kuh hos nyeh'dah gǒh ha yah'da deh.

42 Neh huh gwa' naeh, ha di'yah dǎ o nyǒh haa di'-
yah da deh na dih'sǎ no wa nǎs tǎ nǎ'nyòh dǒ ǒh, ho nont'-
gah deh ne wa o wǎ i wa gwěn ni yòs, neh gwaas' gai-
ǒ nih ha di'yah da deh ne Pharisees wa ǎ non dǒo hǎh'
haa yah'da deh, dyǎ gwah' shǒ ǒ sa o wǎn di'yah diit gǎh
hǎ nont'gǎ nǎs at hah:

43 Neh o i'wah he neh' sah'gwah ha di no ǒh gwah
neh' dǎ o wǎn di'ǎh sǎ o nyo'ǒok nǒo gweh na eh he ni-
yoh'dǎǎ Na'wěn ni yòh da'a go ǎh sǎ o nyo'ǒk.

44 Je sus de oh'sǎnt hwah'ǒh neh' ne'a wǎǎ, Neh ha-
yah'da deh neh iih' ǎ ǒ'gi wa gwěn ni yòs, tǎh ǎh niih'
de a'gii wa gwěn ni'yòs tǎh, neh gwaas' he a yah'da deh
neh ta geh'hah ǒh.

45 Neh' kuh haa yah'da deh neh' ha gee gǎh, neh'
hoo gǎh neh' ta geh'hah ǒh.

46 liih' ne gǎh ne de yòh'hat heh a gyǒǒ' nǎk huh ne
yo ǎ jǎh gǎh, neh' dih neh sǒn dih gwa'nah ot ǎ ǒ'gi-
wa'gwěn ni yòs' ǎ gǎ'ǎk oh sǒn da gǒǒh' ta'ǎh dyǒn dahk.

47 Neh' kuh' neh son dih gwa'nah ot ne' o gweh & a'-
ak ne gwā nōh, & gā ook gwah huh de o'i wa gwēn ni'-
yōs dōoh, tāh'āh tah da'e yah do weet ne'neh: tāh'āh
sāh'āh neh' deh a'gyōh dah'gōh ne daa'gyah do weet'
he'yo & ja deh, neh gwaa' nō sa goō heet he'yo & ja deh.

48 Neh haa yah'da deh nā gā'ak de a ge gwāh, & gā'-
ak gwah huh de o gwāh ne gwā nōh, ho yāh' ne'neh
sha yah'daat ne dā o'yah do weet: neh' no wā nōh niih
o nāh' a ges'nyeh oh, neh' shah gat ne'neh dā o'yah do-
weet no nāh' he swā'nīs hā gont.

49 Neh sāh'āh ne tāh'āh deh iih' deh ak'ni go'āh deh-
o'dye āh'dah gōh heh' a ges'nyeh oh; neh gwaa' Naah'-
nih ne ta geh'hah oh, neh' ha gi'wis ah'seeh ne' nah ot
& ga'do nōoh, kuh ne' nah ot & ges'nyeh dak.

50 Neh sāh'āh na gā'nōh dōh neh nā o'i wis'aah, neh
gaaah' ne'neh ne' wah o'i wa da dyeh yōh'heh; neh'-
dih na dih gwa'nah ot Niih & ges'nyeh, & nt tgye is' he-
ni'a'ges nyeh'seeh Naah'nih neh huh kuh nāh' iih ni-
gye hah' he'ges nyehs.

O I'WAH XIII.

DA neh nah'soh teh o'eeh he'nā non dek'hwa āh, ne
Pass over ga ya'soh, no nāh ne Jesus sha & ni-
non dook heh o nāh boh ga'eeh he ni yō'is daah eeh no nāh
& hat'hā daat nā gāh he'yo & ja deh, hes heeh' het ha yah-
da deh Nooh'nih, neh kuh' heh ha no'oh gwak neh ha-
o hwa ho wāh ne yō ān jah gēh nā nih dyōh, neh huh
ni yōh'dāh ha go no'oh gwah he'ni yo weh' he'yoo dohk.

2 Neh he'nōh weeh' ho non'dek ho'niih (o nāh' na eh
na nis'he o nōh neh huh' he a'on daa hōh ha wā'nyah sa-
goō ne Ju das Is car iot neh' ho a wak ne Si mon, neh'
nā o'yah daat gah.)

3 Neh na yān dee ih' na'eh ne Jesus heh gag we gōh'
naah de yo i'wa gee has oh'dah gēh ho ge'oh Nooh'nih,
neh kuh he'neh huh nit ha we nōō' het ha yah'da deh Na'-
wēn ni yōh, neh huh' kuh hes ha wee nōō het ha yah'da-
deh Na'wēn ni yōh;

4 Neh he'noh weeh ho non'dek ho niuh -don da'a daht, neh' kuh ne' wak ah' wa a yăh' noos yô nyas hăh; o năh' de oh'gwăh ne yă ni'no dah'gwah, neh oh hat'hwah haah:

5 Oh ga'at ne'neh, o năh' ga jăh'gêh ho ne gă on twăh; waah'sa wăh kuh ne wa go yah'sih do'a eh na go'i o nya nih; neh' kuh saa go yah'sih da go ewat' ne de ot hwah hăh yă ni'no dah'gwah.

6 O năh' neh huh ho yos'oh hăh'dyoh ne Simon Pe ter: neh neh tos nyeh'oh ne Pe ter, ha wă'oh seeh, Syah'da gwên ni yoh, neh găh năh' iih năh' gah'sih-do'a eh?

7 Des ho wă'noh'să gwăh ne Jesus, neh na wă'oh seeh, Neh' he no gyă no wăh tăh'ăh deh să'noh dōh nă găh ne'wah; neh gwa' na eh năh'sah'ni go'ă yăh daht no't dōo'gwa.

8 Ha wă'oh seeh ne Pe ter, Neh' niis ne tăh'ăh de wăn dōh' taas'gah sih'do a eh. Sha wă'oh seeh ne Jesus Neh' gih shăh nă gă'ăk niis deh go no ăăh'seeh, tăh'ăh niis deh sa'dii wa deh ho'gyah da deh.

9 Neh na wă'oh seeh ne Simon Pe ter, Syah da gwên ni yoh, tăh'ăh neh' shō ne gah sih'dah gêh he'eh gwah gwaa' ne ges oh'dah shōh, kuh nak noh ăăh'gêh.

10 Ha wă'oh seeh ne Je sus, Neh haa yah'da deh neh' o năh' i găh' ga no'a eh ha yah'da gwe goh tăh'ăh dah do jo'do ă jo'oh ne'neh [no sa ga'no a'e ak,] neh shō năh'ga no a'e ak naah sih'da gêh; neh wa eh na eh ne'ti ga gwe goh' ga no ăh'ji wăh: da neh' niis ne ga no ăh'ji wăh, tăh'ăh gwaa' deh ga gwee goh.

11 Neh săh'ăh na eh no noh'dōh he'o weh ni a'yah daa deh nă o'yah daat gah: neh dyo i'wah ha wăh, Tăh'ăh tēh swas'ăh dōh deh ga'no a eh he ni swa dii.

12 Neh no năh' oh ga'at ne' wa'go yah'sih do'a eh, des hoh'gwăh gwah hòh noos yô nyas hăh, neh gwah hòh ne sho dyă'n'das oh, ha go yă'oh seeh, Swah ni go ă yă dahs' găh he'noh gyeeh he swa yah'da deh?

13 Neh' niis he'nis gwah să'noh dăh tah, Sa di'o nya nih,

Syah da gwën ni yòh' gwah huh: neh huh'jih ne'neh he-ni swa wă noh dă; neh huh' sâh'âh ni yòh'dă he'gyah-da deh.

14 Da neh' dih gih shâh, he'noh gyeesh, iih' nă gâh ne Gwën ni yòh' he swa yah'da deh, Gwa'io nya nih' gwah huh, ne'wah oh gwah'sih do'ach, ga i wa yân'dah-goh dih oh waa doh he swa yah'da deh ne dă swa dah'sih do a'eh'seek;

15 Neh sâh'âh neh e swat'gat hòh o nâh' he nă swa'yeh haak; neh huh' i gâh na'e swa ye haak niuh' he'noh-gyeesh he swa yah'da deh.

16 Do gâs', do gâs' oh gwâ'oa, Neh naa hah shâh tâh'âh neh sah gwah neh a'ago wa nă'gâk naeh he ni-yòh'dă ne to noh'doo nih; tâh'âh ha'eh gwah neh sah'gwah neh a'ago wa nă'ok no wah'hoh on'dyeh, na oh' he ni yòh'dă ne to hah'oh.

17 Neh' neh â swa yân de'iaak gih shâh nă gâh noh-o i oh'dâh shoh, swâ dă oh' ne'neh ne' neh huh' nă swa-ye'an dyeh.

18 Neh ne tâh'âh deh'ga gwe goh' he ni swa dii' deh-a'ges nyeh'dah gooh: gyân dee ih' naeh ha di'yah'da deh na gâh gwâh'; neh gwaa' dih na ga'i wa ye ih he'ni ga-ye âh no ya'dos há do gâh'dih, Neh haa yah'da deh ne shah'gaat' â ya gi âh'gwaak, neh ne'neh da ga dă'dah sa'-ges gwaa.

19 Neh' neh oh gwa'o wih o nâh', ah soh' na eh teh-o'eeh, neh dih no nâh' neh huh' hă'ya wâh'ok, neh na e swa i'wa gwën ni yòs he do gâs neh' niuh ne Christ.

20 Do gâs', do gâs' oh gwâ'oa, Neh haa yah'da deh neh' â o gòh' neh son dih gwa'nah ot ânt hee haht, wa'-gee gòh' ne neh; neh kuh haa yah'da deh nă'q gee gòh, wa o gòh' ha eh gwah ne ta geh'hah oh.

21 Neh no nâh' ne Jesus neh' wa âh, neh, waah'ni-gô â et gâht noot hwa'is hă goo, wa'i wa gwa'ih sih o nâh, ha wâ, Do gâs', do gâs' oh gwâ'oa, neh ne sha yah'daat he'ni swa dii' waa'gyah dat gah.

22 O nâh ne do'wâ dyah'da doh oh tă non da'dat gat-

hwah sooh, oh to'dih ni go'g geh heht, so gwah' sho nah-
ot wa o doh, he'no o yeeh' was'nyeht.

23 Da neh' dih ne sha yah'daat gyee he ni g non dii
na go'i o nya nih neh huh' ha yah'dah gaa eh Je sus lah-
doh'sah geh, neh kuh' na eh no no'oh gwah neh Je sus.

24 Simon Peter dih hwaah'noh g daaht neh n g o'q-
doh son dih gwa'nah ot wa o doh he'no o yeeh was'nyeht.

25 Neh huh dih ni yoh'd g ha yah'dah gaa eh Je sus
lah doh'sah geh, ha w g'oh see, Syah da gwen ni yoh', so
ne gah nah ot'?

26 Neh neh ha w g ne Je sus, Neh haa yah'da deh
nant he'yoh neh gah hoh'siuh no nah' g go jant. Neh
dih no nah' hwa'a jant, neh gah hoh'siuh', neh da a gh'
ne Ju das Is ca riot, neh' ho a wak' ne Simon.

27 Neh no nah' shah ga'at ne wa'ah gwa ye nooh, Ha-
nis'he o noh' he o'yos oh haa yah'da deh. O nah ne Je-
sus ha w g'oh see, Neh he'nah syeh, neh huh' nohjee
gon'da dyeh.

28 Da t g'h'g deh soo gaah' ne' o gwah ne' neh huh
h g dyoh he wa dek hwah'gwah syot de oh'ni go g yeh'-
dah ooh ne nah ot' o i'wah neh huh' no o yeeh he
wa os nyeha.

29 Neh s g'h'g gyee he na o'dih ni'go g w g, neh ga-
i'o nih he Ju das' ha ya'g ooh, ne Je sus o nah' ha w g'-
oh see, Neh sni no nyoo ne nah oh'dah shoh de yo gwa-
do' an jo'niuh no nah' g non dek'hwa g; neh' gih shah
neh, hah gwis'dah a'a go yoh no'ni d g g.

30 Neh' dih neh o nah na eh ho ye'nos oh neh
o ah'gwah, wah o gon daa dyeh' he o'ya gah'oh: da nah'
neh o nah' oh g g'oh.

31 Neh huh dih' ni yo weh' no nah' na'eh he o'ya-
gah'oh, ha w g ne Je sus, O nah hoh ga'eeh No w g-
wak noo gwah' oh ta'g s g'oh heht, neh kuh Na wen-
ni yoh oh ta'g s g'oh heht o i'wah haa yah'da deh.

32 Neh gih shah Na'wen ni yoh d g g'g s g'oh heht
he o weh ni a'yah daa deh, ha'eh gwah Na wen ni yoh
de ga'g sa oh g o nih haa yah'da deh, ant ha'wiuh dek

ne'a o hwa haa yah'da deh, neh' gwa huh nã yo gon-daa dyeh de ga'gh sa oh ã o nih ha yah'da deh.

33 Niswak'sah dahs'aah, neh neh ni jo'nok dak'aah ongh he nã yo'nis heht dã dwa'di aak. Neh' nãs gwa'yah dih'-sak: da neh' dih naeh, he'nik he ye ah'see ne Jews, Neh he'o weh hã geeh' tãh'gh dehswagwenyooh ne' neh-huh non de sweh, neh huh dih noh gwa yee ahs' o nãh.

34 Neh' ne wa seeh oh gwa i wis'as noh'gyoh, neh ne dã swa'dah no'oh gwaak; niinh' he ni wa gye gh' he'ni-gwa no'oh gwah, neh huh' nãgh' iis no'yoh dã'ak da e-swa dah'no oh gwak.

35 Neh huh dih nã dya'weh dah'go ok gagwe goh noo gweh' ã ya'goh ni'go ã yã dah'seek he neh' niinh gwa i'o nya nih, ga nyòòh' neh nã swa yã dahk' ne dã-swa'dah no'oh gwak.

36 Simon Pe ter tos nyeh'oh, ha wã'oh see, Syah'da-gwën ni yòh, ga ã o weh' ne ghã hãh seeh'? Je sus det-hos'nyeh oh ha wã'oh seeh, Neh he'o weh hã geeh' tãh-gh deh sa'gwe nyoo' ne'wah naas'knon dãh; neh gwaa' ne noh'ghã gh o nãh' naeh ãch knon dãh.

37 Det hos'nyeh oh ne' Pe ter, ha wã'oh see, Syah da-gwën ni yòh, a nah ot' ga i'o nih he tãh'gh deh o'gwe-nyoooh' ne wah' na'go non dãh'? A ge gwe nyoooh' neh eh dah'gh ã gyãgh' he' goh heh neh' ã dyo'i wah'gã aak heh' syah daa deh.

38 Je sus' des ho wã noh'sã gwãh, Sa gwee nyo gh' neh' eh dah'gh ãh syãgh heh' soh heh neh' ã dyo'i-wah'gã aak he' gyah daa deh? Do gãs', do gãs' neh' noh go'yã os, Neh ne tãh gh ton da gas'nyeht ne da-gãh' gh, he ni yo weh' no nãh' ãh nã sa'doh hi'yã ak nah gwis'dãh a e sa di'wa deek he' gyah daa deh.

O I'WAH XIV.

S ã noh' dã yo do ã'oh seek ne swã nyah'sah gh; neh' she swa'i wa gwën ni'yòs Na'wën ni yòh, da gwa'i wa-gwën ni yòs dih nãgh iih.

2 Neh ne wee sòh' o nòk'da yàn dòh no nòh'sa gòo Naah'ni: neh' gih sháh na'gá nòh neh hnh' deh oh'dá, hah de ga gont na eh a'gwa o-wii. Neh sháh nòh gah'dàn dih á dwa ga deh'sah o'òk oh gwa'nòk das yo-nya'ni neh.

3 Da neh' dih gih sháh nà gah'dàn dih ásges'yo nya-nòh he'ò weh á di swa nòk'da yàn dahk, neh' naeh ne'dánt geh, neh ne' dánt gwá'nòk heh; neh dih neh hnh' há ji'swáh dyon dahk he'ò weh há gih'dyon dahk.

4 Neh'kuh ne ga ándih gwa'ò weh há geeh' swá nòh-dòh, swa'yàn dee'ih; neh' kuh he'ò weh he yòt'hai-nòoh swa'yàn de'ih.

5 Tos nyeh'òh ne' Thomas ha wá'òh seeh, Syah'da-gwén ni yòh, táh'áh' deh a gwa yàn de ih' ga ándih gwa'ò weh shò háh seeh; a'nánt ga ye'áh dak' dih' á yo'gwah-ni'gò á yàn daht he'ò weh' he yòt'hai nòo?

6 Neh na wá'òh see ne Jesus, Ih' ne gá'h' he'ò weh he yòt'hai nòo, neh' kuh ne gai'wa gwén ni yòh, neh' kuh ne yòh he'ò weh; táh'áh' deh sòo gaah' nòo gwah'ta'ò wá'yah dò wáht' Nooh'ni, neh' shò ne' neh hnh' á ye'át he'gyah da deh.

7 Neh' gih sháh ne' teh sgwa yàn deeh òh, as'he swa-yàn deeh òh' ha'eh gwah Naah'ni: neh'dih ná gáá ne-wah á wá'h'sa wá'h no'án dòoh á ga gon dak' òh she'swa-yàn deeh, neh' kuh neh she swa'gá nòh.

8 Tos nyeh'òh ne Philip ha wá'òh seeh, Syah da gwén ni yòh, da gyo'want has ha yah'da deh Nooh'ni, neh neh'huh ne neh hah'de gayee ih ha gwa'yah daa deh.

9 Neh na wá'òh seeh ne Jesus, Neh' ná gáá he nòh-ò'nis heht o nàh' shah de dwa dii, táh'áh' gáh ah sòh' deh skni gò á yàn dah'òh, Philip? Neh haa yah'da deh neh o nàh' igáá ha ge gáá, ho gáá' ha'eh gwah Nooh'ni; da, ga á ò weh ni di sa ye'áh dah gòh' heh -sa dòh, Da gyo'want has haa yah'da deh Nooh'ni?

10 Táh'áh' gáh dih deh si'wa gwén ni yòt'ah he neh-huh niih gyah daat' haa yah'da deh Nooh'ni, neh kuh Nooh'ni neh huh' ha yah'daat niih' he'gyah daa deh!

Neh he ni ga wă noh'dăđ nêh gwas'nyehs tăh šh neh huh' deh dweh'dah gwah niih he'gyah daa deh he'ges nyehs; neh huh gwaa' haa yah'da deh Nooh'ni, ne' neh huh ha yah daat niih' he'gyah daa deh, neh ho i'oh deh ne ga i'oh das hăh.

11 Dagi'wa gwên ni yôs he' neh huh gyah daat ha-yah'da deh Nooh'ni, neh' kuh Nooh'ni neh huh' ha-yah'daat niih' he' gyah daa deh: neh gwaa' gih shăh' neh tăh šh, da o năh lih da gi'wa gwên ni yôs neh š dyô'i wah'găk na gyôôh'das hăh shôh.

12 Do găs', do găs' oh gwă'os, Neh ha yah'da deh neh iih' š a'gi wa gwên ni yôs', neh ne ga i'oh das hăh niih a ga'di wah'dăn dyeh dōh ha'eh gwah' neh huh nă o yeeh; neh gwah huh neh si gwaa' na eh he ni ga i'oh'das hăhs na eh he ni yoh'dă nă gă he'nă o yeeh, neh o i'wah he' neh huh' niih hō sa geeh he ta yah'da deh Naah'ni.

13 Neh gwah huh na gwa'nah ot na geh'să nō gōo š swa'-dō ee syok, neh huh ne'neh nă gyeesh; neh neh da šh-săk i găš Nooh'ni ha yah'da deh No'a wak.

14 Neh gih shăh na gwa'nah ot nōh o i'oh dăh š swa'-dō e syok na geh'să nō gōo neh huh ne'neh nă gyeesh.

15 Neh gih shăh ne sgwa no'oh gwah, swa'a wahk' wah eh he ni wa'gi wih'sah hōh,

16 Neh nă e ya dō e syoh'gwăh Nooh'ni, neh na eh no yah' dăch hee jōh năs'he swa dō e syoh'gwah se aak, neh kuh na dye nō wah'seh, neh i găš da e swa di'aak hă yo'-i wa da dyeh;

17 Neh shō' shah gaat neh' Not hwa'is hi yôôh ne ga-i wa gwên ni yôh; neh' i găš, nă găs' he yō š ja deh tăh šh deh o'gwe nyôo' na'o gôh, neh o i'wah he tăh šh de o găh, tăh šh' gwah huh de o'yăn de ih: neh gwa'niis ne' she swa'yăn de ih; neh săh'ăh naeh dyôt gont de swa diih neh huh' gwah huh š o yah daa dahk he swa-yah'da deh.

18 Tăh šh taagwa yah'dat gah ta e swăn dăšs theht: neh na eh ne' dănt geh, šs gwa'yah do wăht.

19 Neh ne tăh šh tō sa yō'nis heht, o năh tăh šh tō-

sa wa ge gǝ'aak nǝ gǝǝ he'yo ǝ ja deh; neh gwa' niis ne' sgwa gǝh: neh' dih o i'wah he'goh heh, ǝ jo heek nǝǝh' is ah.

20 Neh' no nǝh ne'neh hǝ wǝ'nis hǝ dǝh ǝ swah'ni go' ǝ yǝn dǝht he' neh huh gyah daat ha yah'da deh Naah' nih, neh' kuh ne' neh huh niis swa yah'daat nǝh he'gyah da deh, neh kuh ne'neh huh niih gyah daat niis' he swa yah'da deh.

21 Neh haa yah'da deh nǝ g'wahk he ni wa'gii wih-sah hoh, neh huh' kuh nǝ o ye an dyeh, neh ne'huh ne'neh hak no'oh gwah: neh kuh haa yah'da deh neh iih ǝ ak'no oh gwak, ǝ o no oh gwaak ha eh gwah ne'neh Naah'nih; ǝ e no oh gwaak kuh nǝǝh' iih, neh gwah' huh nǝ e ya dyah'do dah'sah se'ak.

22 Tos nyeh'oh ne Ju das, ha wǝ'oh seeh, (na eh deh neh neh Is ca riot,) Syah da gwǝn ni yoh, a nǝ ya wǝh heh ǝs gwa'dyah do'dah sah se aak', tǝh ǝh' naeh he'yo-ǝn ja deh?

23 Det hos'nyeh oh ne Jesus ha wǝ'oh seeh, Neh' gih shǝh ne'o gweh hak no'oh gwah, ǝ oh'sǝ no'ni aak wa eh ne'neh ne gwǝn oh: neh Naah'nih ǝ o no oh gwaak' ne' neh, neh huh' gwah huh nǝn dyaak neeh' ha yah'da deh, neh nes'hah gaat ǝ ya gwǝh dyon dahk he'ni ǝh'dyoh.

24 Neh haa yah da deh ne tǝh ǝh igǝǝ de ak'no oh gwah, tǝh ǝh' wa eh, gwah huh, de oh'sǝ no nii he ni wa gwǝ noh'dǝh heh'syoh; neh gwah huh no wǝ'noh' ne' swa ooh hah, tǝh ǝh' deh iih' deh a ga wǝh, neh gwaa' ho wǝh' Naah'nih ne tagēh'hah oh.

25 Neh nǝ gǝǝ noh o i'oh dǝh shoh ne'wah o nǝh' oh-gwas'nyehs, neh heh' ah soh neh huh' gyah da yǝn daa-dyehs' he swa yah'da deh.

26 Neh gwaa' Na do'e syoh'gwah seh neh kuh Na-dye'na wǝh seh, neh neh Ot hwa'is hǝ do gǝh'dih, nǝ gǝ nǝnt'ho haht' Naah'nih na geh'sǝ no goo, neh' naeh ǝs he-swa i'o nyǝh naah'de yo i'wa gee, ǝch he'swas hǝǝh'gwǝh gwah huh hah de yo i'wa gee na gwa'nah ot gwas nyeh see.

27 Sgə'noh' ti gai'wi yòòh oh gaat gah he swa yah'da-deh; neh na ga wəh' ne' sgə'noh ti gai'wi yòòh oh-gyoh: təh'əh na eh deh neh'huh he ni ga'yeh hah he'yo-ən ja deh de ga'yah do'wet hah, heh oht gwa'yah do'weh-dəh. Sgə'noh' də'yo'do'ə'oh seek ne swə'nyah'sah, sə-noh' gwah huh ə'yòh'dyohk seek.

28 Neh ne' swa o gəh na eh he ni gwa ye əh'see, Neh no'yah'jih hə'geeh, neh gwah huh neh dant'geh' na eh əs gwa'yah doo wəht. Neh gi hshəh neh teh'sgwa no'oh-gwah a e swa doh'hə'əh wəh, neh on da yò'i wah gə'ək heh' a gəə, Neh huh' hə'sa geeh he'ta yah'da deh Naah'-nih; neh səh'əh neh si'gwaa' na'eh he ni o'yah da'nə-ə'gwat Naah'-nih, na'eh ni h he ni yòh dəə.

29 Onəh di h na'eh oh gwa'o wi h, ah soh' na eh teh'o'eeh hə'ya wəh; neh' no nəh' neh huh hə'ya wəh', neh' on da yo'i wah'heht a e swa'i wa gwən ni yòs.

30 Neh' nə'gə ne'wah o'ən dooh ə'ga gon dak, təh'əh gwas' deh wee sòh tah do se dwat hah haak; neh səh'əh naah'sə no wa nəh nə'gəə he'yo ən ja deh da eh', təh'əh' naeh de o'di wa deh he'gyah daa deh.

31 Neh gwa' sho na'yoh ni'go ə'yən daht nə'gəə he'yo ən ja deh, heh' he no'oh gwah Naah'-nih; neh' gwah-huh he ni a'gii wə'sah see Naah'-nih, neh huh ne'neh noh'gyeh. De swa daht', dwat hə daat nək ho'ə weh.

O I'WAH XV.

IH' ne gəh ne gah oh'sa gwən ni yòh; neh' naeh Naah'-nih ne' de as nyeh.

2 Hah de'yoh hah'da gee noh hah'dit gəh syoh he'gyah-daa deh, ne təh'əh i gəə deh wa'yont hah, neh naeh hah-hah'dyahk hə'oh ne' neh; neh kuh naah'de'yòh hah'da-gee ne' wa'yont hah i gəə, de as'nye ah ne' neh, neh na'yo gwe'nyo ok i gəə neh si'gwa he'na wa'yont hak.

3 Onəh' niis gah hah'dyahk həh he swa yah'da deh oh wa dye əh'dak no wə'noh neh onəh' gwas nyeh'see.

4 Neh huh' swah noh'dahk he'gyah da deh, neh huh' kuh' nəh'əh' i h ə'geh'noh dahk he swa yah'da deh. Təh-

ǎh ǎh ǎh wa eh, deh a ǒh a'wa yont haak noh hah'do-
gah'ah, tga gont neh huh ǎ yoh'heh go'ok gah ǒh'a-
gwën ni yoh'gëh; tǎh ǎh kuh nǎh' iis, nǎ gǎ'ak neh-
huh' deh swah'ont he'gyah daa deh.

5 Iih' ne gǎh na eh ǒh ǒh sah, iis' na eh noh hah-
dǎǎ'gwa ǒh: neh haa yah'da deh ne' neh huh' ǎ ǒh'ǒh-
dahk he'gyah da deh, neh huh' kuh nǎh' iih ǎ geh'-
ǒh dahk haa yah'da deh, neh shah gaat ne'neh ǎ wǎ-
dǒ nih we sǒh' ǎ wǎ'yondǎh; neh na'gǎ'ak neh huh'
deh gyah'da deh, tǎh ǎh' deh o'gwe nyo nah gwǎ'dǎh a-
swa'i wa gwe nih.

6 Neh' gih shǎh ne'ogweh neh huh' de ah'ont he'ǒ-
weh ni gyah'da deh, neh ne'neh haa yah'da deh sih' hǎ-
wǎn'dyǒ ok shah gaat noh hah'dah he nǎ ya wǎh, ǎ ga da-
gǎ'ceh gwah huh; neh gǎs [nǒg weh] wa di ǒh'gwǎs
o jis'dah gëh hwa o'nos hǒh, neh huh' naeh wah o.dek.

7 Neh' gih shǎh ne' neh huh' ǎ swah'ǒh dahk he'-
gyah da deh, neh gwah huh' ne gwǎ ǒh neh huh' ǎ wǎ-
dahk he swa yah'da deh, swa dǒ'e syok, ga nyǒh' shǒ
ne' nah ot de swa'dǒ ǎn jo nih, neh ne' tga gont neh-
huh' nǎ ga ye'ǎ'ak he swa yah'da deh.

8 Neh huh' ne gǎh nǎ gǎǎ Naah'nih de a'ǎh ǎ ǒh gǒh,
nǎ gǎǎ he swa yah'da deh, ne wee sǒh a'wa'yont haak;
neh huh' dih' nǎ dyǒ ye ǎh'dah go'ook iih ǎ gwa'i ǒ nyā-
ni'aak.

9 Neh he ni yǒh'dǎǎ he ni ak'no ǒh gwah Nǒh'nih, neh-
huh' kuh nǎh' iih ni yǒh'dǎǎ heh ni gwa no'ǒh gwah:
neh huh' dih swah'ǒh dahk ak no'ǒh gwah'shǎ go.

10 Neh' gih shǎh nǎ swah'sǎ no'ni'aak he ni wa'gi.wih'-
sah hǒh, neh huh' wa eh ǎ swa'yah da dahk ak no'ǒh-
gwah'shǎ go; neh huh' nǎ yǒh'dǎ'ak niih' he'ni wa'gye-
ǎh a geh'sǎ no niih he ni'a'gi wǎs ah seeh' Nǒh'nih, neh-
huh' kuh geh'ont ho no'ǒh gwah'shǎ go.

11 Neh nǎ gǎǎ ǒh o'i ǒh'dǎh shǒh o nǎh' ǒh gwa'-
nyehs, neh' ne dǎ swa'di'aak dya'wǎh ǒh . nak ni go'i-
yǒs hǎh; neh' gwah huh' na'ga ǒh'hǒ ok nǎh' iis a-
e'swah ni go'i'yǒ ak.

12 Neh' ne gäh nă gäh oh gwa'i wis'as, Neh ne dă swa'-dah no'oh gwak, niuh' he ni wa gye äh gwa no'oh gwah.

13 Si'gwa' he ni ga no oh'gwah shäh deh o'gwe nyoo neh so gaah ne'ogweh a'o yän dahk, na eh he ni yöh'dääh nă gäh, neh i gäh ne'ogweh aas'haga'wee yaha na gu'-nok shoh.

14 Iis ne gäh o gwa'dä oh shoh, ga nyöh' gi shäh neh-huh' nän di swa ye'an dyeh na gwa'nah ot ä gwa'i wis'as.

15 Neh' dih no'an döo gwaä täh äh ga hah'shäh to sa-gwa'yas taak; neh säh'äh na hah'shäh täh äh do a'i wa-yän de ih gääs he'ni o dye äh No yah'da gwön ni yöh: neh gwa' niuh no gwa dă'oh''shoh oh gwa'yas duk: neh säh äh ne yö'i wa gwe goh he ni yoo a ga'o gäh dya weh'-dah goh ha yah'da deh Naah'niuh, gwah ni'go ä yän dah'-da nii ne'neh.

16 Täh äh iis deh agwa'yah dă gwäh, iih gwaä' gwa-yah'dä gwäh, gwa yah'da gä'yaat gwah huh, neh na e'-swah dän dih' a wa da'yo niuh he swa yah'da deh; neh ä dyö'i wah'gä gäk neh nă wan'da yo niuh he swa yah'da-deh shaga'i wa deek ne'neh, dyöt gont' neh huh' nöö-yöh dă'ook; neh dih na gwa'nah ot ä ahe'swa dö'e syoh-gwäh Naah'niuh na geh'sä nö göö a'yo gwe'nyo ok ne'-neh as'he joh.

17 Neh nă gäh nöh o i oh'däh shoh oh gwa'i wis'as, neh ä dyö'i wah'gä ook dih neh' neh da'e swa'dah no'oh-gwaak.

18 Neh' gi shäh ne swah ni go äs swa äs nă gäh he-yo än ja deh, swa i'wa yän de ih heh chi wak'ni go äs swa'-äs na eh' shö niuh, ah soh' na eh niis deh swah'ni go-äs swa'äs gwah.

19 Neh' gi shäh niis ne yo än'jah gee kaah teh gäh, a'ga no'oh gwaak' wa eh he yo än ja deh neh' a o hwa'h' o wäh; neh' dih ga'i'o niuh heh täh'äh niis deh neh ne yo än'jah gee kaah, neh gwaä' beh neh huh gwa yah'-dääh gwäh ha di'yah daa deh ne yo än'jah gee kaah, neh-huh ni dyo ye äh'dah goh nă gäh he'yo än ja deh gas swa'-äs he swa yah'da deh.

20 Swas hă'seek he ni ga wă noh'dăđ ne gwas nyeh'seek' Neh na hah'shăh tăh gh sah'gwah' neh' heht'găh he-nô'yôh dă'gak na eh he ni yôh'dăđ no yah'da gwên ni yôh. Neh gi h shăh neh hok'noh'gon das'oh ni h, ă yech'hi-nôh'gon dăh kuh ne'huh năđh iis: neh' gi h shăh no-dih'să nô'nyah ôh he ni wa gwên noh'dăh heh'syôh, ă an'-dih să nô nih' kuh ne'huh ha'eh gwah he nă swa wă nô-wăh.

21 Neh' dih ne yo'i wa gwe'goh nă găđ neh huh nă yech'hi yeeh, neh ă dyô'i wah'gă'gak na geh'să nôh; neh ga i'ô nih heh tăh gh de ô'wă yăn de ih ne ta geh'-bah ôh.

22 Neh gi h shăh na'gă nôh deh a'gyos ôh ak'hes nyeh'-see gwah huh, a'gă nôh de o di yăn'dah ôh ne ga i'wa-nêh ak shăh: neh gwa' ne deh sho di yăh' o năh na yo-weh'săh dô'ok no di wa'neh aak shăh.

23 Neh hayah'da deh nages'wa ăs, ha'eh gwah Naah'-nih hos wa'ăs.

24 Neh gi h shăh naa'gă nôh neh huh deh a'gye'oh-das hă wăh syôh ha di'yah da deh, na eh ne' deh sô gaał no yah ne'ô gweh neh huh de o ye'ăh, a'gă nôh de o dă'-wa neh'ak heh'ôh: o năh dih nă găđ ne'wah de ja ôh o ăh'dôh ha di'yah da deh, nô ge'găš ôh, hô ges wa ăh ôh gwah huh, ha'eh gwah Naah'-nih hô wă'găš ôh, hô wă-wă'ăh ôh.

25 Neh' dih nă găđ neh huh ni ya'wăh on'dyeh, neh na ga i'wa ye ih he ni ga wă noh'dăđ ga ya dôh no'di ya-nes hăh, Neh ne deh tah'gwis dăh deh dyô'i wah hô ges'-wa ăs.

26 Neh' dih no năh ă o'yo ok neh ha dô e syôh'gwah kuh neh ha dye'na wah'seh, neh' ănt gee nyeet a e swa-yah'do wăht, neh Not hwa'is hăh ne ga i wa gwên ni yôh, ne dyo ya'găh ôh he ta yah'da deh Nôôh'ni h, neh' na eh ă g'i wa gwa ih si h he'gyah da deh.

27 Neh gwah huh năđh' iis nă swa'i wa gwa'ih sôh-seek, neh ga i'ô nih heh dôn de dwa di'a dyeh ne shôn-da'wah sa wăh.

O'WAH XVI.

NEH nə gǝǝ nəh o'ioh'dǝh shoh ne wah o nəh' oh-
gwas'nyehs, neh nə'gǝǝk igǝǝ dah de swa do-
hǝh'da niih.

3 Neh nə yech'hi yah dit gǝh hǝ nont gǝ nǝs ah da'noh:
ah ne do gǝs neh he ni yò'is daah eeh da weh' no nəh,
eh, sǝn dih gwa'nah ot ǝ yech'hi nyòh neh huh' nə o'-
ih ni gooh'dǝǝk, nə'ne he'ak, Ha wǝn ni yòh' sha gwa-
ye òh'da dih.

3 Da neh nə gǝǝ nəh o'ioh'dǝh shoh neh huh' nə-
ech'hi yeeh, neh gai'ǝ nih heh tǝh ǝh de ǝ wa yǝn'-
sh ǝh Nooh'ni, tǝh ǝh kuh nǝǝh' iih.

4 Neh gwaas' dih ne' gwa ǝ wi ih nə gǝǝ nəh o'ioh'-
ǝh shoh, neh' dih no nəh he ni yò'is daah eeh' ǝ gaa-
ǝh, neh nə jis'swas ha aht ne'neh, neh heh o nəh'
neh tgwa ǝ wii ne'neh. Neh nə gǝǝ nəh o'ioh'dǝh shoh
h ǝh deh tgwa ǝ wii ne chi wa'eesh shon da'wah sa wǝh,
sh o'i'wah heh' do gǝǝ' idwehs.

5 Neh' dih nə gǝǝ ne'wah o nəh' neh huh hǝ sa geeh
ǝ ta yah'da deh ne ta geh'hah ǝh; neh dih neh deh-
gaah he ni swa dii da ga'ǝn dǝ ǝh, Ga'ǝ ǝ weh ne gǝh'
ǝh seeh'.

3 Neh gwaas' gai ǝ nih heh o nəh' oh gwa ǝ wi ih nə-
ǝh nəh o'ioh'dǝh shoh, neh noh'sǝnt o nəh'heh ǝh ne
wǝ nyah'sa goǝ.

7 Neh huh gwa' na eh gai wa gwǝn ni yòh noh gwa'o-
ih; Neh do gǝs' ne swas hǝ nǝ nyas'hǝh no'yǝh jih
ǝ geeh; neh sǝh'ǝh nə gǝǝk gih'shǝh o'yǝh jih toh-
genoh, tǝh ǝh' deh a ǝh ǝn da weh a'eswa yah'do-
ǝht ne ha dǝ'e syoh'gwa h kuh neh ha dye nǝ wah'seh:
sh gwaas' gih shǝh nə gat'hǝ dat, ǝnt he'yah da nyet'
a eh ne'neh he swa yah'da deh.

8 Neh no nəh ǝ'o'yǝ ǝk, neh nə'ni nǝn do gah'dǝh
ǝ yǝ ǝn ja deh heh o'i'wa neh a gǝh o'yǝh' ne gai wa-
eh ak shǝh, kuh heh ga yǝh gai wi yòs dǝs hǝh, kuh
ch ga deh' ne ga yah'do weh'das hǝh.

9 Neh kuh neh, ga'i wa neh'ak ahäh, neh gai'oni
heh täh'äh de o gi wa gwën ni' yös döph.

10 Neh kuh neh, ga'iwiyös'dos häh, neh gai'oni
he neh huh' ho sa geeh Naah ni'neh, neh'kuh neh to-
sas gwa gäh o näh;

11 Neh kuh neh, ga yah'do weh'das häh, neh gai'-
nih o näh de o wa yah'do wech döph naah'sä no wa neh
nä gää he'yo än ja deh.

12 Neh näh'soh oi'wa we söh gi'wa yäh nä gwa'ga,
neh gwaa ne täh'äh tah de ga ye ih' ne'wah na o'wah-
ni go ä yän dah.

13 Neh huh gwa' naeh, no näh' neh Not hwa'is häh
ne gai'wa gwën ni'yöh ä o yöh', neh' naeh neh huh
häs he'swa ah he ni ga yäh ne' ga gwe goh ne gai'wa-
gwën ni'yöh: neh säh'äh ne täh'äh neh ta'as nyeh'dak
ne'a oh hwaäh ha yah'da deh' on'da wech dak, neh gwa'
na gwa'nah ot ä o'ok, neh ne'neh äs'as nyeh'dak: neh'
gwah huh' äs he jo dah'säh ne nöh oi'oh'däh shoh ne
da weh.

14 Neh nä o gyah da no'oh'go ok: neh säh'äh nä g'ye-
no seek niüh naga wäh, neh ne'neh äs he jo dah'sah se'ak.

15 Ga gwe goh' he ni yoi wa gee ha ah' Naah'niüh
a ga wäh: neh oi'wah a gää, neh dant hah'gwaak niüh
a ga wäh, neh ne neh äs he jo dah'sah se'aak.

16 Neh neh to sa yo'nis heht o näh täh'äh to'sas gwa-
gäh: da neh aeh neh, To sa yo'nis heht o naeh äch
gwa gäh; neh oi'wah he'neh huh' ho sa geeh' he ta yah-
da deh Naah'niüh.

17 O näh gyee na go'io nya ni'ak de o non da däh-
seh, A nah ot' ne gäh nä gää ne sho gwa'oh seh, Neh'
neh to sa yo'nis heht o näh täh'äh to'sas gwa gäh: da
neh' aeh neh to sa yo'nis heht o naeh' äch gwa gäh:
neh kuh neh, Neh oi'wah he'neh huh' ho sa geeh' he ta
yah'da deh Naah'niüh?

18 Neh dyo i'wah ho näh, A nah ot' ne gäh nä gää
he'a döph, Neh neh to sa yo'nis heht? Täh'äh dech-
gwa ni'go ä yän dahs ne' nah ot' ha döph.

19 Da neh naeh ne Jesus ho nòh'dòh he'de o non-dò'ñ jo nih na'ò wá'án dòoh, neh na go yá'oh see, Neh' gá'h neh de swa da da'ò dò nyoh he'ò weh i gá'h nòh'gih, Neh' neh tó sa yò'nis heht o nàh tǎh'ǎh tó'sas gwa gá'h : da neh aeh neh tó sa yò'nis heht o na'eh ách gwa gá'h?

20 Do gá's, do gá's òh gwá'os, neh' ne dǎ swa'gah sǎ'-nis hǎh syòh ã swa'dǎ nòh'seek gwah huh, neh gwa' naeh nǎ wá'dòh hò'ǎh he'yò'ñ ja deh : neh gwah huh nǎ swah'ni go et gǎht, neh' dih he nǎ ya wǎh, neh swah'-ni go et gǎs'shǎh neh hǎ wan'da dò nih neh si gwaa wi-yòoh nǎ ji swa dòh'hò'ǎh.

21 Neh ne ya go gwèh no nǎh' da ya go nòk'dǎh wah-eh ni go'et gǎht gá's, neh gai o nih heh, o nǎh hwah a-go i wa e wǎh he ni dyo'is daah eh : neh gwa he ni yòs'-no weh no nǎh wa ã nò gǎht naak sah'a ah, o nǎh shò' kuh sa ya'gòh ni gòh hǎh he'nòh e'ò ya gá'h, neh o i'wah he nòh o dòh hò'ǎh he'wa ã nò gǎht nò'gwèh he'yò'ñ ja deh.

22 Neh' dih waeh ne'wah o nǎh swah ni go'et gá'h : neh gwa' naeh naah'de ga gont sa gat'gat hòh he swa-yah'da deh, da neh nǎ wá'dòh hò'ǎh ne swǎ nyah sah, neh' gwah hòh he nǎ swa'dòh hò'ǎh, tǎh'ǎh deh sò gaah nò gwèh' ta'yech hih'gwah.

23 Da neh dih no nǎh ne'neh hǎ wǎ nis hǎ eh deh-tah'gwis dǎh tó'sas gwa'ón dòo. Do gá's, do gá's òh gwá'-ga, Neh na'dih gwa'nah ot ãs he'swa dò e syòh'gwǎh Naah'-nih, neh nǎch'he jòh ne'neh a geh sǎ nòh ã wá dye'ǎh-dok.

24 Ne'wah he ni yo weh' he ga'wihs deh tah'gwis dǎh na geh'sǎ nò gòò deh swa'dò e'syòh gwa's'oh ; ja dò'e syòk, neh ne'huh naah'de ga gont' e swa ye nòoh.

25 Neh nǎ gá's he ni yò'i wa gee he nòh gyeèh hòh-gwas'nyehs, neh neh de ga'yǎ òn dǎh'gwa nòh ; neh dih he ni yò'is daah eeh da weh, no nǎh niìh tǎh'ǎh ã gǎ'-sǎk deh jo gwe nyòoh' neh de ga'yǎ òn dǎh'gwa nòh o sa-gwas'nyeh dah'gwǎh ; neh gwaas' nǎ gyo'dah sǎh ã yò dò-gah'dò ok ha yah'da deh Nòòh'ni.

26 Neh' no năh ne'neh dwă nă'hă deh neh na gēh'să-
noh ă swa dyē ăh duk heh ă swa dō e syok: neh kuh
ne tăh ăh ta'gwă ă, neh nă'e ya dă nō yă'ôs. Nôôh nih
iis' o de swa'i wah gă ook;

27 Neh săh'ăh gai o nih ne'a o hwah Nôôh'nih she swa-
no'oh gwah, neh o i'wah heh agwa no'oh gwah năh'
ih, swa'i wa gwēn ni yôs'đoh gwah huh he'neh huh dwa-
gya'găh ôh ha yah'da deh Na'wēn ni yôh.

28 Neh huh' dwa gah'dă dyoo he ta yah'da deh Naah'-
nih, a gyos'oh neh huh năk huh yō ă jah gēh: neh' dih
aeh, năs ga'dôh neek he'yō ă ja deh neh huh' hō sa goeh
he'tăh dyoh Naah'nih.

29 O năh na gō'i o nya nih hō wă'oh seeh, Sat ga ă ôh,
o năh' neh ôh sea'nyeh dak no do gaht: tăh ăh' neh
de ji'sas nyeh'dah gooh ne de ga'yă on dăh'gwa noh.

30 O năh o do'găh ooh he'noh o wăh na gwah'ni gō ăh-
gēh heh hah de yō i wa gee heh'syān de ih, tăh ăh kuh
dah'de yō dō'jo'oh' neh so gaah' nō'gweh a'ya on dōoh:
neh huh' non da ga ye'ăh dak nă găă wah a gwa'i wa-
gwēn ni yôs he'neh huh di seh'dah gōh het ha yah'da deh
Na'wēn ni yôh.

31 Dō sa'gō wă noh'să gōh ne Je sus, ha wăă, O năh
găh e swa'i wa gwēn ni yôs?

32 Swat ga'ă ôh, neh he ni dyo'is daah eeh da weh',
o năh gwa' naeh he yo'eeh, neh nă găă' neh' dă'swa-
do gōh, hah de yō'gweh'da gee kuh naeh găă neh huh'
hă eeh he'o weh ne'a o hwah' to noh'sôôt; neh nă-
gwa yah daat gah hah dă swa gyah'dis: neh huh gwa-
naeh ah soh' nach neh nă gă'gak deh'a'gōh hōh'ge ah,
neh gai'o nih heh de ya'gya dii' naeh Naah'nih.

33 Neh' nă găă noh o'i ôh'dăh shōh ôh gwas'nyeh dah'-
gwăh, neh huh i găă he'gyah da deh nō da ya'weh dah'-
go ok a e swah ni gō'i yō aak. Neh săh'ăh naah'de ga-
gont naeh dă swa de yăh'hih da'ni aak, ă swă'o yaa găh
năk huh yō ă jah gēh, neh gwaas' shō ne swă det'gă.
deek; Iih' naeh o năh heht găh a gat'hăh gōh he'yo-
ăn ja deh.

O I'WAH XVII.

NEH' nă găă ni ga wă noh dă hos nyeh'oh neh' Jesus, O năh gă o'yah ge'gwaah he ot'gat wăh, neh ne'aa wăăh', Hah ni'ih', neh he ni dyo'is daah eeh'. o năh' oh ga yoh; neh ne jah'da no ok' niis' Hes ha wak, neh na'a ya yah'da no'oh go'ok igăă ha'eh gwah neh' Hes'-ha wak:

2 Neh heh'sa wiih' neh' gah has'des hăh neh' ga gwe-goh' ant ha go yă'noh do'gak no'gweh', neh neh' tga-gont ă o go yoh neh yoh heh'o weh heh ni yo'gweh-da geeh niis' deeh'syah do'weh da niih.

3 Neh' wach ne găh' nă găă ne' wah o'i wa da dyeh yoh heh, neh niis' a ye sa yăn deeh' heh iis' sho neh ga'i wa gwën ni yoh' Swën ni yoh, neh' kuh neh Jesus Christ neh' teh seh'hah oh.

4 Neh niih neh go yah da no'oh go'noh ne yo'ă jah-gëh; neh neh o năh oh ga dyă'nohk dăh ne gai oh das'-hăh ne' sgi'oh das hă wiih neh huh' nă gyeh.

5 O năh dih, O' Hah nih, neh do da'găh saa ok shah-. dă'yoh dă ok' niis he ni yoh dăă, niis ne de sa'dăh să'-oh goh, he'noh de găh să'oh syoh dăă dyo gya dyo'ăh-dah go'noh ah soh' deh yo'ăn ja dek.

6 Neh na go'dah'soo ne' sah să'noh ha di'yah da deh no'gweh' ne' sgo gweh'da wii he yo'ă ja deh: iis' naeh sa wă'gă ooh, iih gwaah' sgo gweh'da wii: neh' kuh no di'h'să no'nyas oh neh' swă'noh.

7 O năh' gwah'huh ho dih'ni go'ă yăn'dah oh ga gwe-goh' he ni yo'i wa gee a dih gwa'nah ot des gyah'do weh'-da nii, neh huh' ni dya we nooh' heh' syah da deh.

8 Neh săh'ăh neh tke ya wiih' no wă'noh' niis neh' tga wiih: neh' gwah huh no di ye nos'oh, neh'kuh no-do'găh ooh o năh' ho dih'ni go'ă yăn dah oh he'neh huh dwa gya'găh oh heh' Syah da deh, neh' kuh no'di'wa-gwă ni'yos dōh he do găă' iis tageh hah'oh.

9 Ke ya do'e syoh gwah'seh gwah huh, tăh'ăh na'eh neh' deh ga do'e syoh gwah'seh he'yo'ăn ja deh, neh gwaas'

ha di'yah daa deh' niis des gyah'do weh'da nii; neh sãh-
ãh heh iis' sa wãh.

10 Neh' kuh ne ga gwe goh' niih' a ga wãh iis' sa-
wãh, kuh niis' sa wãh' iih' a ga wãh, de yo'gãh saã qh'
gwah huh ha di'yah daa deh.

11 Neh' kuh neh o nãh' niih' a ga'dyah dah'gwih
he'yo'ã ja deh, neh gwaa' nã gã ah soh' na eh hã neh
he'yo'ã ja deh; neh' niih neh huh' hõ sa geeh heh'
chyah da deh. Sa yah da do'gãh diih Hah nih, neh'neh
sah'sã nõ goõ des he snyek ha di'yah da deh niih agyah-
da gwã ni'yõs dõh, neh' neh' sgat' i gãã ha'o nõn dõh-
o'ok, niih' he ni yõh'dãh he di yah'da deh.

12 Neh he'nõh weeh de ya gwa diih' he'yo'ã ja deh
neh neh sah'sã nõh' õh ga dye'ãh'dak dek hee snyek;
neh' ha di'yah deh niih agyah'da gwẽn ni'yõs dõh dek-
he'yãh'nya dõk aeh ne'neh; tãh ãh gwah huh deh nõ-
gaah na'yõh dõh'o'ok, neh' sho' nõ'a wak neh ga'i'wah-
dõh tah, neh' na ga'i wa yeih' i gãã he ni ga ye ãh'
he'ga yaa dõh.

13 O nãh diih' neh huh' is geh' heh' syah daa deh;
neh' kuh nã gãã' nõh oi õh'dãh shõh õh ges'nyeht he'-
yo'ã ja deh, neh na ga'i wa ye ih i gãã nak ni go'i yõs dah'-
goh ha di'yah daa deh.

14 Neh ne dek he'yah do'weh daa niih neh' swã nõh;
neh kuh ne wa'o di swa'ãh he'yo'ã ja deh, neh' ga i'õ ni
heh tãh ãh naeh deh yo'ã jah'gek haah haa di'yah daa-
deh, nãh' iih he ni yõh'dãh tãh ãh deh yo'ã jah'gek-
haah.

15 Tãh'ãh' neeh deh ga do'e syõh gwah naas'he yah'-
dõh neek he'yo'ã ja deh, neh gwaa' naas'he yah'dõh nõ'-
ok he ni gaa yãh' ne'wa et gãh.

16 Neh sãh'ãh ne tãh'ãh de yo'ã jah'gek haah haa di'-
yah daa deh, he ni yõh'dãh nãh iih tãh'ãh deh yo'ã
jah'gek haah.

17 She yah'da do'gãh diih'syo ni je ãh'dak ne sa i wa-
gwẽn ni yõs dõs hãh: ga i wa gwẽn ni yõh' sãh'ãh neh
swã nõh.

18 Neh' gwah huh heh' tsegh hah'oh & gyoh' he'yo & ja deh, neh nāh' iih neh huh noh gyeeh, òhk'he haht' neh huh' hā & neeh' he'yo & ja daa dyeh.

19 Neh' gwah huh dyo i'wah haa di'yah daa deh, neh i gāh a' & nos'hā nō'nyah dak, neh noh'ga da daat gah, neh ha'eh gwah' i gāh neh ga'i wa gwēn ni yōs'dos hā-gōoh nō da weeh, a' & non'da daat gah ho i'oh das'hā do'-gāh dih shā gōoh Na'wēn ni yōh.

20 Tāh āh ha'eh gwah neh' shō nā gāh aa'ke ya do'e-syoh'gwah se aak, neh gwa' kuh ha di'yah'daa deh neh lii i gāh hō gi'wa gwēn ni yōs dōh, & dwēh duk' na'di-wā nō gōoh;

21 Neh' neh ha di gwe gōh' i gāh' sgat' ha'o non dōh q'-ok he ni yōh'dāh niis, Hah nih, neh huh' syah daat' he'-gyah daa deh, kuh nāh' iih neh huh' gyah daat' heh' syah daa deh, teh wa dye sāh' i gāh ha'eh gwah sgat ha'-o non'dōh q'ok he di yah'da deh; neh dih ha'eh gwah heh' yo ān'ja deh a ga'i wa gwēn ni yōs heh' iis' tsegh hah'oh.

22 Neh kuh ne de ga'āh sa oh aga wiil' ke ya wiil' ha'-eh gwah; neh' neh sgat' i gāh ha'o non'dōh q'ok, nāh' iih he ni yōh'dāh he di yah'da deh sgat he yo gya dōh'oh.

23 Neh huh' gyah daat' haa di'yah-da deh, neh huh niis' syah daat' he'gyah da deh, neh' dii he nā yōh'dā-gōok hā gas'yo ni'aak ha di yah da deh & o non dyah'da-gō e wā'ōok neh' wa eet gāh & tga'i wa yee ik sgat hā'o-non tweh' nō ni'aak; neh' gwah huh na wā ni'non dook he'yo & ja deh he do gās' iih' tsegh hah'oh, she no'oh-gwah' gwah huh, nāh' iih he ni yōh'dāh skno oh'-gwah.

24 Hah ni'ih, neh'huh he ni wak'ni gōōh'dā ne'neh ha'eh gwah, ha di'yah da deh ne' sgyah da gwēn ni'yōs-dōh dā ya gwa di'aak' he'o weh nā gi'h'dyo dahk; neh' na' & nont'gat hòh na ga wāh' de ga'āh saa oh neh' de-sgyah'do weh'da nii; neh sāh'āh neh chis kno'oh gwah shō si'gwa nōh wān dii ah sōh' deh ga'gāh sāhk he'-yo & ja deh.

25 O neh Chi wa ye'ih Hah ni'ih, tāh āh ah sōh deh-

o'yăn dech ôh he'yô ã ja deh heh'syah da deh; neh gwa' niñh na gâ'ni non do gâh' go yăn'deh ôh, neh' kuh nã gâh' ho nã'ni non do gas'ôh naeh heh iih tsgeh bah'ôh.

26 Neh' gwah huh na gi'o wa'nãh dôh ha di'yah daa-deh' neh' sah sã nõh, neh kuh naah'de ga gont ã gôh'-sã no'dah sih, ã gi'o wa nãnt, neh diñ ne ga no'ôh-gwah'shãh he ni dyo ye'ãh dah gôh heh' skno ôh gwah a wa dãhk ha'eh gwah ha di'yah daa deh neh' kuh niñh neh huh' aa'gyah daa dãhk ha di'yah daa deh.

OI'WAH XVIII.

NEH' no nãh' sha'dwã nohk dãh ne Jesus nã gâ' ni'yô wã nãg gee, hoh dãn'dyos ôh, wa'ã neeh' kuh na go'i ô nya nih, de o di ya'yah gôh he'gãh hõn deh neh' Ce dron; neh huh' gah'ã yãh neh ni gah'ãh'ã'ãh' he'ô-weh' neh huh' he'ô'yos ôh kuh na go'i ô nya nih.

2 Neh gwah huh ne Ju das no dyah'da ni nõh, [ne Jesus] ha yăn de ih' he'ô weh ni gah'ãh'ãh'; neh sãh-ãh ne dah'ji'ah neh' gãss ne Jesus neh huh' hak dôh hã neh' kuh gãss na go'i ô nya nih.

3 O nãh ne Ju das ha goô gwãh' no nãn ni dyôh'go ni' no dis'gãh'ã'geh dah ho nõn di on dôh kuh, to nõh dãn dyôô heh tã niñ'dyôh na di'yah dõn twaa, kuh neh' Phari-sces, neh huh' ho di'yos ôh, ye'jã's'do dah'gwah ho nõnt'-has yon dô dyeh', yon di'yôh dah'gwah gwah huh' ha di'a-wi nõ dyeh.

4 Neh gwa' ne Jesus heh' oi'wa gwe gôh' ha yã-dee ih he nã yaa wãh' ha yah'da deh, he ôh'dã dyos'ôh neh na go yã'ôh sãe, so'nah ot ech hi'yah diñ'saas'!

5 Des ho wa wã'nõh sã gwãh ho nãh, Je sus ne Na za-reth to ya'gãh ôh. Ha go yã'ôh seeh ne Jesus, iih wach neh'huh ne'neh. Ju das ha'eh gwah no dyah'da-ni nõh neh huh i at' ha diñ'si aah.

6 Neh he ni yos'no weh no nãh sha go yã'os, iih wach ne'huh ne'neh, nõh gãh' sa o'nõh dãn dyet, yô ã jah gãh wa di yah'da ge on dãht.

7 O na'eh sha go'ya on dos oh, So'nah ot ech hi'yah-dih saas? Neh neh ho năă Jesus neh Nazareth to-ya'găh oh.

8 Det hōs nyeh oh neh Jesus, ha wăă o năh wa eh naeh gwa owii' heh iih ne'neh; neh dih neh dyă-gwah' iih ăs gwa'yah dih'sak seek, neh nech hi'nok dòot-has nă găă, o yah jih naeh he'ă neeh'.

9 Neh na ga'i wa ye ih he ni ga wă nōh'dăă hōs nyeh'-oh, Neh ha di'yah daa deh neh' des gyah'do weh'da nii deh gaat gah na wa gah'dooh.

10 O năh neh' Simon Peter naah sha ă oh to gees-gwăh neh wa o yănt' no hah'shăh na yah'don twas neh' wa a yahk la oh'dòot na yă'neh goh. Neh ne Malchus ha ya soh' na hah'shăh.

11 O năh ne Jesus ha wă'oh see ne Peter, Gat-gwăh'da goo sa so dăăh nah'sha ah: neh ne'ga wis dah na'gae wi Nooh'nih, tăh ăh găh ne'neh taak ne ge ăh?

12 O năh' ne găn dyoh'gòt, kuh no ni'dyoh'gwas de is-doh, kuh no non'di'on dōh ho di'h'hah shăh ne Jews wa o wa ye nooh' ne Jesus, wa o'was hă on dăh gwah-huh.

13 Neh neh huh' he o wa nos' gwăh heh tăh dyoh ne Annas dyo'dye'ăh dōh; neh hya dah'ne hōos ne Cai a phas neh ha yah'don twas'gwah ha'eh gwah ne'neh yòs hă deh.

14 Neh' ne găh nă gă Cai a phas na go yăh ni'go da nii ne Jews, heh de yò dō ă jo oh gai wa yăn'dah goh neh sha yah'daat no'gweh ăs ha ga we'e yaha ne găn dyoh'-gwah gëh.

15 Neh ne Simon Peter neh kuh neh sha yah'daat no wă'io nya nih wa o wa non dăh ne Jesus; neh naah să no wa năh ha yah'don twas ho yăn dee ih' nă găă no wă'io nya nih; neh ne shah'gaat' ineh ne Jesus he o di yos'oh he o weh a'ăn joot o wăh ha di'as hăn'dah-gwah he o nōh sòot naah'să no wa năh ha yah'don twas.

16 Neh' neh' Peter neh huh' naeh don da'daht as-de'gwa' heh tğah ho'ga ănt. O năh' he o ya găh'oh ne

sha yah'daat nō wā'io nya nih, no'yān de ih ne gāh nah'-
sā no'wa nāh ha yah don tws, neh nōh sha go wā nāht
ne yeh ho'a nōh, o nāh' da o yōht ne Peter.

17 O nāh neh yēk sah'go waa neh yeh ho'a nōh ho-
wā'gh sech ne Peter, Tāh gh gāh gyee deh iis he'ni-
sā nō dii nā gāh' hō gwēh ha go'io nya nih? Neh ne'a wāh
tāh gh deh iih gyee ne'neh.

18 Neh dih neh, ha dih'ha hshāh kuh neh' ho nō'di-
ōn dōh neh huh ha dih'si aah, o jis'dah ho di ye'āh dōh
ho nō de gah'dōh; neh sāh gh neh' ot ho wēh; neh-
huh' ho nōn'don theh'dōh; da neh' ne Peter neh huh'
ha'eh gwah iat ha dih'si aah ho don'theh dōh ha'eh gwah.

19 O nāh neh' ho'wa go waa nāh' na di'yah don tws'
wa o'ōn dōh ne Je sus ha di'yah daa deh na go'io nya-
nih kuh heh ni o iōh'dāh neh' ha o hwah.

20 Det hos'nyeh'oh' ne Je sus, ha wā'oh sech, neh'
he ni wa ges nyeh'oh, gwah gās tah gi'wa āh he'yo'ā ja-
deh: dyōt gont' kuh ke'io nya nih hā nont'gā nis'ah da'-
nōh, kuh neh' o nōh'sa do'gāh dih'gēh, he o wēh ne
Jews dyōt gont ho di'yah da ye'is dah gwah: neh kuh
neh' deh tah'gwis dāh deh a gās na dah'seh dōh'gēh.

21 A naeh go waa iih oh sga'ōn dōh? neh she ya'-
ōn dōh gās nō ga'di wat'hon da dih, ne nah'ōt ke yā'-
ōh sech; sat ga'ōh, neh' naeh nā gās ho nā'nōh dōh
ne'nah ot a gās.

22 Neh no nāh' neh huh' sha a yeeh heh was'nyeh',
sha yah dat' no di'ōnt has'ōh'dah wa ye'āh dak wa o'go-
eck, ha wāh', Neh huh gāh' nōh syeeh' heh dō sa ch-
swā'nōh sā gōh nō'wa go wa nāh na di'yah don tws'.

23 Dō sa'o wā'nōh sā gōh ne Je sus, ha wāh', Neh ne
dyā gwah' wa et gāh' ha ges'nyeh'oh, neh' wa eh ne'
ji wa gwa'ih sih heh' wa et gāh; neh' dih ne dyā-
gwah' gih shāh' wi yōō, a'naeh go waa' heh' oh age-
go eek?

24 O nāh' na eh neh' An nas he o'yah da'nyeh dōh
has hā an daa dyeh' heh' tāh dyōh' ne Cai a phas nō'-
wā go wa nāh' na di'yah don tws.

25 Neh ne Simon Pe ter iat sho ho don'teh doh. Neh neh ho wă'oh seeh, Tăh'ăh găh gyeeh' deh iis na go'io nya nih? Neh no doh'hi yăh, ha wăă, Tăh'ăh niih' deh os'tooh.

26 Sha yah'daat dih no hah'shăh shoh no'wago wa năh' na di'yah don twa, (neh ho nook no'gweh nă găă neh' Pe ter ho oh'dyah goh,) ha wăă, Tăh'ăh găh deh iis deh go găăh neh ni gah'ăh o'neh neh' da e ja di'aak [ne Je sus!]

27 O năh' ne Pe ter Saa'doh hiuh: o năh' kuh' na eh gon da dyeh' neh da găăh'ăh oh gas'nyeht.

28 O năh' neh Je sus wa o wa yah'doh neek he'o weh ni găh'dyoh neh' Cai a phas neh huh' hwa o wa ah he'o weh neh tă ngh'do oh da'yah do'weh dah'gwah o nok'-da yăh: neh nah'soh se deh'jiah: neh ne tăh'ăh na eh no'no hoh neh huh' teo di yoooh he'o weh de yo da dyah'-do weh'dah gwah, neh' ne dyă gwah' sho ô o di yah'-dat giñ heht, o năh' a'gă aak deh jo gwe nyoooh' na ô non'dek ho nih ne de wa da wă'oh gwah.

29 O năh' ne' Pi late he o ya găh'oh he a go yah'do-wăh'oh, neh' neh ha wăă, A'nah ot ne găh' she swa i-wa'găh seh nă găăh ho gweh'?

30 De sho wa wă'noh să gwăh ho wă'oh seeh, Neh giñ-shăh na'gă noh dah'da ya'nes hă i tah, a'gă noh wa eh na eh kuh neh huh' deh sha'gwat gah wăh beh' syah-da deh.

31 O năh' ne' Pi late sha go yă'oh seeh, Sas he swa-dye no wat' sho, neh' kuh swa dye'ăh dak he ni swa ya-nes'yoh dăăh de she swa yah do weet. Neh' dih no wă'-oh seeh ne Jews, Tăh'ăh deh ga ya nes'hăh găh ne' neh-huh na ya gwa yeeh, neh' so gaah no'gweh as'ha gwa-nyuh':

32 Neh na ga'i wa ye ih he'ni o ye găh ne Je sus, he ni ya'wăh oh ho snyeh oh, o yăñ deet' ha o niuh' he ni gă e-yah'syoh dăăh no năh' ô'eeh.

33 O năh' ne' Pi late neh huh' he o'yo oh he'o weh o nok'da yăh de yo da dyah'do weh'dah gwah, neh neh

he'o no gòh ne Jesus, neh na wá'òh seeh, Iis' gáh ne-gáh ne Go'wáh go waa' ho'no wáh ne Jews?

34 Det hos'nyeh òh ne Jesus, ha wá'òh seeh, A gwaah' gáh iis' oh sá'noh dò nyo gòh nã gáá' òh ses'nyeht, o gú' o yah'shòh dye sa'o wiìh nã gáá' he'gyah da deh?

35 Det hos'nyeh òh ne Pilate ha wáá, Jew gá'ne gáh niìh? Neh wa'eh shoo' kuh' naeh ne ne so'á jòh'dáh neh kuh ha di'h'sá no wa nãs' na di'yah don twas neh huh hò sa'yah dat gah wáh he'gyah da deh, A'nah ot ne gáh ni sa dye áa òh'?

36 Je sus det hos'nyeh òh, ha wáá, Neh niìh neh tã'á noh dò òh'shá gwén ni yòh tã'h'áh deh neeh' ne yo'á-jah gee kaah: neh gih sháh neh teh yo'á-jah'gek haah niìh heh tã'á noh dò òh'shá gwén ni yòh, a'á no di yòh' wa eh na geh'hah sháh'shòh, na'gá'qok i gáá' neh huh' to'gyah dat'gah wááh ha di'yah da deh' ne Jews: neh gwaah' nã gáá' ne'wah niìh ne tã'á noh dò òh'shá gwén ni yòh neh'huh deh dya'weh dah'gòh.

37 Neh dih neh Pilate ha wá'òh seeh, Do gáa' dih go'wáh go waa niis? Det hos'nyeh òh ne Jesus, ha wáá. Neh wa eh neh' sa dòh, neh neh lih ne go'wáh go-waa, Neh dih dyo i'wah nã gáá' ha'gá'no gá dòh, neh kuh dyo i'wah nã gáá' heh' neh huh a gyooh he'yo'á-ja deh, neh na'gi wagwaih sih he niga yáh' ne ga'iwa-gwén ni yòh. Neh' kuh naah'de yo' gweh'da gee ne' neh-huh dya ga'weh dah'gòh he niga yáh' ne ga'iwa gwén ni yòh há'nook haah ne gwáá'noh.

38 Det hos'nyeh òh ne Pilate, ha wá'òh seeh, A nah ot ne gáh ne ga'iwa gwén ni yòh? Neh no nãh' neh sha'áh nã gáá' o na'eh hes ho ya gá'h'òh, hes ha go yah'do wáh'òh ne Jews, neh na go yá'òh seeh, neh neh tã'h'áh deh a ge-gááh ha yah'da deh neh hah gwis'dáh a'gi was'há wiìh.

39 Neh gwaah' ne swai'wa yáh, neh ne sha yáh'daat neh huh o sa'e'yat gah he swa yah da deh no nãh' há ga-ceh ne de wa da wá'òh gwah: swa ga yás' di gáh neh' neh huh' a'e yat gah he swa yah'da deh ne Go'wáh'go-waa ne Jews [no no'á jòh'dáh?]

O O na'eh des ho'noh sən twah qh gagwe qoh, ho nāh',
'noh' na eh' nā gāh ho gweh, neh gwaah' neh Ba rab-
s! Neh neh sha gōh'set hah ha dyo'q qh nā gāh
h' Ba rab bas.

OI'WAH XIX.

) NĀH ne Pi late wa o yee noqh ne Je sus, wa oh'-
sōh gwa wes hoqh.

O nāh no dis'gāh ē'geh dah wa'dih bi gwā q nih o iħk'-
h nah ot, neh ho noh gāh'geh da'di ģh, neh kuh ne
i'q wa waas' gwāh dāh'ģh ni wa'dyah da'wih syōh dāh,

Neh ne'o nāh a wēn'det gāh des'hāh sa yah'do wāht,
ne Go'wāh go waah ho nō wāh ne Jewa! neh kuh
dis'oh dah ho di ye'āh dah qoh ho wā go eek hoqh.

O naeh ne Pi late as deh' hes ha'we noqh, neh kuh
go yā'qh seeh, Swat'gaat hòh, Neh huh da o'yah diit-
h as deh heh swa yah'da deh, neh na e swā noh'doqh
h tāh ģh niħ deh tah gwā dāh de i'wa'ģh seeh.

O nāh ne Je sus' neh huh ho a'we noqh ha di'yah-
a deh ho dye'āh dah'go q dyoh gwah hòh neh' o iħ'dah
h bi gwāh, kuh neh' gwāh dāh ģh a dyah'da wih'-
ih. Neh na go yā'qh seeh ne Pi late, She swat'gat-
h, ne'q gweh!

Neh dih na di'yah dōn twas kuh no nōn'di qnt,
nāh' wa o'want gaat hòh, de o'noh sēnt'wah qh ho nāh,
s he swa yah'son dāh, des he swa yah'son dāh? Pi late
go yā'qh seeh, She swa dye nō wāt' iħ' des he swa yah'-
dāh: tāh ģh sēh ģh niħ deh tah'gwā dāh de i'wa'-
i seeh.

Det ho'dis nyeh qh ne Jewa ho wā'qh seeh, Neh
gwa ya nes'hā yāh, neh kuh he ni yō gwa ya'nes yōh-
ih ga i'wa yān'dah qoh neh a'ģ seeh; neh ga i'q niħ
i ha q hwāh' sho No'a wak Na'wēn ni yōh' ho'da dō-
h.

Neh'dih ne Pi late no nāh' wa'qok he'no di wēn nō-
h, neh' nōh'ga gāh is' sho wa oh'dyohk;

9 Neh'kuh ne' neh huh ho'sa'yoh he dyo nok'da yäh ne de yo da dyah'do weh'dah gwah, neh ne wa'wä os ne Je sus, Ga'ä o weh' ne gäh' di seeh dōh'! Neh dih ne täh äh dah des'ho wä'noh sää gwääh.

10 O näh ne Pi late ha wä'oh seeh, Täh äh gäh tah-don'das ges'nyehs? Täh'äh gäh deh sä'noh dōh' heh' a geh has des'hä yäh neh' da go yah'son däh, neh'kuh na geh has des'hä yäh neh o sa go'yat gah!

11 Det hös'nyeh oh ne Je sus, ha wä, Neh neh deh-ös tooh' deh o'gwe nyoo naah'seh has'des hää dahk neh hah gwä's'däh noos gyeeh' neh sho neh heht tō'gwah ä dyä'weh dah'go ok ä ye sa wi'aak: neh' dih gai'q nih neh ha yah'da deh ne'neh huh ha gyah'dat gah'wäh heh'syah daa deh neh kuh' naeh ha ah' ne gai'wa neh'ak-syò wa näh.

12 Neh dyo'i wah nä gä wä ih'saak ne' Pi late he-no'o da yo'äh'vuk oo'sa öt gah: neh gwaah ne Jews de o'noh sän twah oh ho nä, Neh gih shäh neh äch-heh'sat gah nä gä hō gwah, täh äh' waeh deh neeh' deh'ja dā òh' ne Ce sar: so'dih gwa'nah öt ha o hwah sho go'wäh go waah' ä o da dō nih, wa o dwä'noh'dih wach ne Ce sar.

13 Neh da yo'i wah heht dih ne Pi late, no näh' wa-ook he'no di wän nō wäh, o näh' wa o'yah do'dah aih ne Je sus, neh huh' naeh hwa a dyääh' ha dyän'dah gwah na i'wa äh het hah, he'o weh o nok'da yäh ne' Gah agwä-däh'daah ga ya soh, neh gwa' naeh neh He brew, Gab-ba tha, ga ya soh.

14 Neh o näh he yo'eeh nä'non des'yo nyaa'nooh ne de wa da wä'oh'gwah, neh' kuh neh' o näh' nooh yee-ih ni yo'is daah eeh: neh neh o näh' ha go yä'oh'eeh ne Jews, She swat'gat hòh ne swa wäh ne Go'wäh go-waa!

15 Neh gwaah' ne de o'noh sän'twah oh, She swa'yah-dōh neek, she swa'yah dōh neek: de she swa yah'son däh! neh ne' Pi late ha go yä'oh'eeh, Neh' gäh neh iih' dā c'yah sön däh' ne swa wäh' ne Go'wäh go waah! Det

ho'dis nyeh'oh na dih'sä no wa näs ha di'yah dön twas ho-nääh, Tääh'äh niüh deh o'gwayäh ne go'wäh go waah, neh sho ne Cesar.

16 Neh neh o'nääh' neh huh' wa ootgah ha di'yah-daa deh neh' ä o'wä yah'ta äh. Neh neh wa' o'wä dye-no wat ne Jesus, o'yah jih' kuh hwa o'wääh'.

17 Neh na' o'hwah' kuh ho tääh dye' ne de ga'yah-sont, neh huh' he a wee nooh he' o'weh ne ga ya soh' he' o'weh yo ä ja deh'goh no noh'ääh ök dah, neh' naeh ne He brew Gol go tha, ga yas soh.

18 Neh ho' o'weh dön da' o'wä'yah son dääh, de i'yas-heeh' kuh no yah' ne shah gaat' wa o'wä di'yah taa äh, de ja oh'gwaa no'yah da dih, neh ne Jesus hah de'wah-sääh noh.

19 Neh ne wa'a yadöoh ne Pilate, neh ä yò yä deh'-dah go'ok, neh huh' he de ga'yah sont da'äh. Neh' he-ni ga ye äh' he'ga ya döäh, JESUS NEH NAZARETH to ya'gäh oh, NEH GO'WAH GO WAA HO NO WÄH NEH JEWS no no'ä joh dääh.

20 Neh' nä gääh he ni ga wän nöäh'dääh o'nääh' waa di-wä'noh saa wääh' ho nont'gah-deh ne Jews: neh sääh'äh he' o'weh öh to wä yah'son dääh ne Jesus döäh gä'oh he' o'weh ni ga non da yääh: neh he ni ga wän nöäh'dääh he'ga-yaa döäh neh ne He brew, Greek, Latin gwah huh.

21 O'nääh' na dih'sä nö wa näs' ha di'yah dön twas ne Jews ho wä'oh seeh ne Pilate, Sä noh äs yaa döoh, Neh Go wääh'go waa ne Jews ho noo wääh, neh gwaa', he'ni o ye äh ho snyeh'oh, lih' ne gääh ne Go'wah go-waa ne Jews ho no wääh.

22 Des ha go wä'noh sääh gwääh ne' Pilate, ha wääh', Neh he ni wa gyee äh heh ak'hya döäh', he ga go dah'goh he ni wa gyee äh heh' ak'hya döäh.

23 O'nääh' neh ho dis'gääh ä'geh dah, no nääh öh to wä-yah'son dääh ne Jesus, de o'dih gwääh no syo'nyas hääh, ge ih' ni ga'yahk hos'hä gee ho no nii, sgas hoh' wa di ye-nooh' hah de yo gweh'da gee no dis'gääh ä'geh dah: neh' kuh no dyah'da wi'h'shäh: da neh' na dyah'da wi'h'shäh

tāh āh dah de'gah nyā'òt, sgat gwa' shō he yò'dōh qh
he'gas yō niih, heh tēh' dyōh sa'wah gōh, ti ga gwee gōh'
neh huh' he yōh'dāh:

24 Neh' dih neh oh tē na da'dā'os, Sā nōh' dā dwāh'-
ne gaah, neh' gwaa' neh de dwah' was dyahk neh' ē ga-
do gās so'dih gwa'nah'òt ē ya go wās'theht: neh na ga'-
i wa yee ih' he ni ga yee āh ga yaa dōh no ya'dōs hā do-
gāh'dih, neh' ne wa dōh, Neh neh wa ē nō da'dek hah'-
so gwus na gas'yō nyas'hāh, da' o nāh neh a ga'dyah da'-
wih shāh, neh' naeh neh waa'dih was'dyahk. Neh'
nā gās nōh' o'i òh dāh'shōh' neh' no dis'gāh ē'geh dah
neh huh' nōn di yeeh.

25 Da neh' ne' wak ah' he'q weh de a'yah sont ne
Jesus neh huh' i yeet no nōh'āh, kuh neh' ho nōh'āh
de gya'dāh nōn deeh, Mary gwah huh, yōōh. neh Cleo-
pas, neh' kuh ne Mary Mag da leno.

26 Neh' dih no nāh ne Jesus' oh sha go gāh no nōh'-
āh, kuh neh' ho i'ō nya nih neh ho nō'qh gwah dō-
gā'qh ni a'dih si aah, neh ne sha ga wā'qh seeh no nōh'-
āh, Si'qh, he sat'gat hòh nee'sha wak:

27 O nāh' ha wā'qh'seeh no i'ō nya nih, she yat gat hòh
neh' sa'nōh'āh! Neh shō kuh naeh he ni dyō'is dah'-
e nōh' nā gās neh' ho i'ō nya nih neh huh' hō sas'ha gō-
aah heh to nōh'sòot.

28 Neh no nāh' shah ga'at nā gāh', neh' no nōh'dōh
ne Jesus neh naah de yō i'wa geeh o nāh' oh ga'i wa yee-
ih, neh kuh na ga'i wa yee ih he ni ga yee āh' he'ga ya-
dōh, no ya'dōs hā do gāh'dih', ha wāh', ohk hah dat hāh.

29 Neh' neh wa'dik sa yāh ga nōq hōh' neh' de yō'-
ne ga'yōh jis; neh' ne wa di nō het ne de ga ne'gah'-
gwah ne de yō ne gas'yōh jis, o yō wa gā'yaat da ē'no āh
neh huh' he tah sa'ga ānt hwa di daat.

30 Neh dih ne Jesus no nāh' hwa'a'ne go nānt' ne
de yō'ne ga'yōh jis, neh neh ha wāh', O nāh' òh wa'-
dah gwih: neh' neh dōn da'ē nō'nyahk, o nāh' wa at-
gāh no twa'is hāh.

31 Neh dih ne Jews neh ga'i'ō nih heh o nāh' he

yo'eeh hòh wə nīs hă eeh ǵ nɔn des'yo nya'nooh, neh na'gə ɔok, neh huh' sŋo a'ga ni yo dook .nā di yah dah' he de ga'yah sɔnt neh' a wə da do'gəh dɔh gəh, (neh sǵh'-ǵh neh wə nīs'yo wa'nə nɔh ne'neh dya'wə da do'gəh dɔ'-nɔh,) hɔ wə dɔ'e syɔh gwa nūh' ne' Pilate neh' da'ɔ-wə'dih si nyah kɔoh, neh gwah huh no'yah jih ha'ɔ wə'-di aah.

32 O nǵh' ho di'yo sɔh no dis'gəh ǵ'geh dah, oh to'wah-si'nyah kɔoh ne dyo dye'ǵh dɔh, neh' kuh ne sha yah'-daat ne do gəh hɔ wə di yah'taah [ne Jesus.]

33 Neh dih no nǵh' neh huh wa dii yoh haa yah'taah ne Jesus, wa ǵ'nont gaat hòh o nǵh gwah' naeh ha we'-e yooh, tǵh ǵh' dah de'ɔ wah si nyah kɔh:

34 Neh' dih ne sha yah'daat no dis'gəh ǵ'geh dah hah'si-gwa'ǵ ɔoh neh' wa o'swah gat, neh ne' wah o'gon daa-dyeh da ga'ya gəh't' neh' ot gwəh'sah, o ne ga nòs' gwah-huh.

35 Neh' kuh haa yah'da deh ne waat'gat hòh hai'wa-gwa'ih sɔs, neh' kuh heh ho'i wa gwa'ih sɔoh do gəh' ga'i wa gwən ni yòh; neh kuh na'yən dee ih ne ga'i wa-gwən ni yòh' ho'tyo wiìh, neh nǵh' iis na e swa'i wa-gwən ni yòs.

36 Neh sǵh'ǵh nǵ gəh' nòh o'i òh'dəh shoh neh huh nɔh ɔ'wəh syo nyɔoh, neh na ga'i wa yee ih i gəh' he ni-ga yee ǵh' he'ga ya dɔh, Neh' neh' deh jòh nǵ yaat ah ha yah'da deh tah'da ga yah'gɔ ɔk.

37 Neh' gwah huh aeh' no yah he ni ga yee ǵh' he'-ga yaa dɔh, ne waa dɔh', Neh' nǵ'ɔ want gaat hòh ne-gəh' ne wa ɔ wah gat.

38 Neh no nǵh' shah ga'at nǵ gəh' [nɔh o'i òh'dəh shoh,] Jo seph, neh Ari ma thea toh dən dyooh, (neh' gyeeh ha yah'daah he'ni ǵ nɔn diih ha go'io nya nih ne Jesus, neh' naeh ho'i wah seh'dɔh, neh ga'io nih haa gos'ha nis ne Jews,) wa o dɔ e syɔh gwəh ne Pilate neh a'ɔ yah'dɔh-neek ne Jesus: neh' neh wa o'nok doot hvs' ne Pilate. O nǵh' neh huh' ho yos'ɔh ho yah'dɔh nɔoh' [ne Jesus.]

39 Neh huh ha'eh gwah ho yos'ɔh neh' Nic o de mus,

(neh' agwas' dyo dye'ah dōh ho yah'do wāh'oh ne Jesus so'eh,) neh' ha'a wih ne de ga'yes dōh ne myn' kuh ne a loes, agat nooh deh wāh'nyah eeh ni ga'goh-shā geeh ni yōs deh.

40 O nāh' de o'dih gwāh naa yah'dah ne Jesus, neh no ni gā'os hā'ni yōh nah ot ho di'wa daa seeh, neh kuh de o di yes'dōh ne ga sē nō gah'os hōh'oh [spices,] neh huh gwaah' kuh' naeh non di yeeh he ni a di yā'nōh-dāh ne Jews nōh'sha go dih'sa dōh.

41 Da neh ne'neh ho'ō weh he''ōō weh de o wā yah'so-das'oh neh ne'gah āā yāh ni gah āāh'g'ah; neh ne'gah-āā gooh ne ni gah āāh'g'ah gas syō niih ne waa seeh non da'deh sa'dōh gwah, de wān dōh' kuh ah soh nō-gweh neh huh ha'ō wāh'sa dōk.

42 Neh ne'neh huh sho hwa o wā yas'hāh ne Jesus, neh gai'ō ni hēh o nāh' ne Jews he o nā nī'hā e wih nā'non des yō nya'nooh; neh āh'ah ne gāh non da'deh-sa'dōh gwah dōs gā'oh sho he'ō weh.

O I'WAH XX.

NEH' ne da wa dye ānt' wā nī's'hā deh he'nōh de wa-dān daah go yōs'oh ne Mary Mag da lene se dah-jī ah, ah'soh de yō'dah sōn da i gōh, he'ōō weh o da'deh-sa'dōh gwah, neh ne'wah ont'gat hōh gah agwā'oh nōoh he'ō weh o da'deh sa'dōh gwah.

2 O nāh' de ya go'ah da dōh he o wā yah'do wāh'oh ne Simon Peter, neh' kuh ne sha yah'daat nō wā'i o nya-nih neh' nā gāā ne Jesus ho nō'oh gwah, neh no wā-nā'oh'seeh, Neh nō wā'yah da'dah gwāh Na yah'da gwā-ni yōh he'ō weh ni ah'sa dōk, o'yah jīh kuh he'o di aah, neh kuh neh deh o gwā nōh'dōh he'ō weh he o wā yas'hāh.

3 O nāh' di h' ne Peter hoh dān dyos'oh, kuh neh' sha yah'daat nō wā'i o nya nib, neh huh' he o di yōs'oh he'ō weh o da'deh sa'dōh gwah.

4 O nāh' do gāā de i gwe gōh' de o nī h'da dōs'oh:

neh' dih ne shayah'daat nō wā'i'ō nya nih wa'ō wā yat-gā nih' ne' Peter, neh' gōn da dyeh hwa'a yōh heh' dyon da'deh sa'dōh gwah.

5 Da neh' neh de os'hahk dōs'ōh he ot'gat hwāh' ne' nōh gooh, ho gāh neh' o ni gā'os hā ni yōh nas yō'nyas-hāh ga ge'ōh; neh gwaah' ne tāh'āh naeh te'ō yōōh.

6 O nāh ha'eh gwah ne Simon Peter neh kuh i eh ho'nōn dā dyeh, neh huh' naeh he'ō dyah dāh'dōh o n da'-deh sa'dōh gwaa gooh; wa a gāh' kuh ne ga ni gā'ō chi-yōō as yō'nyas hāh ga ge'ōh.

7 Neh' kuh ne ga ni gā'os hāh ne de oh nōh ā'hā' nōh tāh'āh' naeh neh'huh deh gayāh, he ga ge'ōh ne ga ni-gā'ō chi yōōh as yō'nyas hāh, neh gwaah' ne ga weh' nō-niih ti ya'ō hwa'h' jih kuh' naeh he'ō weh ga ge'ōh.

8 O nāh ha'eh gwah hwa a yōh ne shayah'daat nō-wā'i'ō nya nih ne dyō dye'āh dōh ho yōs'ōh heh o da'-deh sa'dōh gwah, neh ha'eh gwah ne waat'gat hòh, wa'i-wa gwēn ni yōs' kuh.

9 Neh sāh'āh hah'sōh de i yān dee ih' he ni ga yee āh' he'ga yaa dōh, neh heh tga gōnt dānt haat gāh' ne gā'e-yaht gēh.

10 O nāh' o yah jih hes ho ne nōōh nō wā di'ō nya nih kuh naeh he'ō weh to di' nōh soot.

11 Neh huh dih' i yeet' ne Mary as de'gwaah hō da'-deh sa'dōh gwah, yōs da hah: neh' dih he' nōh weeh yōs da hah de ya'gōs hahk'dōs'ōh he ya'gōt gaat hwāh' ne-nōh' gooh' hō da'deh sa'dōh gwah;

12 Neh' ne' wa o wan di gāh' de i' yas heeh neh' de-ni'ō yah'ge o nōh ga gā'āt' no nōn dye āh'dōh, shayah'-daat neh huh' hāh dyōh heh ha gō ān duk, o nāh neh shayah'daat neh huh' hah de yō dāh'siuh da yān'dah gwah he'ō weh ha yas'hāh duk ne Jesus.

13 Neh ne sha go nā'ōh seeh, Si'ōh a nah'ot' ga'i'ō nih heh sas daa'hah? Neh nō wā nā'ōh seeh, Neh ga'i'ō nih heh hō wā'yah dōh nōōh Na yah'da gwēn ni yōh na gaawāh, neh kuh ne tāh'āh deh a gā' nōh'dōh he'ō weh he o wā yas'hāh.

14 Neh no năh' neh huh' nōh'e yeeh heh wah'es-nyeht, o năh' de ja go dih'sa de nyōoh, neh ne wa o wăgăh ne Je sus i'aat, neh kuh ne tăh'ăh deh a go-gah'-ă yos ooh he neh ne Je sus.

15 Je sus sha ga wă oh seeh, Si'oh, a nah ot' gai'ō nih heh sas daa hah'? So'nah ot she yah'dih saas! Neh ne' wah'ăh neh' nōoh nos de'is dōh ne ni gah'ăh'ăh, neh nō wă'oh seeh, syah da gwën ni yōh, neh' neh o'yah-jih gi h shăh he'e shaah, dak'hyo wih he'ō weh heeh'-syas hăh, Iih' naeh ă she'yah dōh neek.

16 Je sus sha ga wă oh seeh, Mary! De dya go dih'sa-dee nyōoh, neh nō wă'oh seeh, Rab bo ni! Neh na ya-găh' i găh, Sgi'ō nya nih!

17 Je sus sha ga wă oh seeh, Să nōh' hah dă'sgyă'ō-nyōoh; neh' săh'ăh nah'soh heh tğăh neh huh deh swa'-gat gon'dah goh he'ta yah'da deh Naah'ni h: neh gwaah' ne sah dăn di h, hòh she'yah do wăht ne de ya gwa dă'-nō deeh; neh năh he'yă'os, Neh neht'găh hō saa geeh heh' tăh dyoh' Naah'ni h, iis' kuh She swah'ni h; heh tăh dyoh' ni h' Hagwën ni yōh, iis kuh She swa wën-ni yōh.

18 O năh ne Mary Mag da le ne goh dăn'dyos oh, he o wan di'ō wi h na go i o nya nih heh o năh' naeh hō wă'gă nōh Na yah'da gwën ni yōh, neh kuh nă găh nōh q'i-oh'dăh shoh oh sha'gòs nyehs.

19 Neh' di h neh shah wă'nis hăăt no năh' oh găăs'ah, neh' dyo dye'ăh dōh wă'nis hă deh he'nōh de wa dăn da-eh, no năh gah ho'do nyoh' he o weh ni o di yah'da ye-i h oh na go i o nya nih, neh' heh sha go'dis ha'nis ne Jews, neh huh' hō yos oh ne Je sus, de o'dah oh hah-do'wah să nōh hă ni h'dyoh, neh na go yă'oh seeh, Sgă nōh ta ga' i wi'yō aak he swa yah'da deh.

20 Neh' di h no năh' neh' sha'ăh nă găh, neh' na go yo dah'sah seeh naas oh'dah shoh kuh' na swah'găh. Neh huh ni yoo weh o năh' wa ă nō dōh'hō'ăh na go i o nya nih he'sa o wă găh Naa yah'da gwën ni yōh.

21 O na'eh ne Je sus, sha go yă'oh seeh, Sga nōh'

ti ga'i wi'yò aak heh swa yah'da deh: neh he'neh neh-huh ni o yă nò'wăh oh neh' Hòh nih ta geh'hah oh, neh-huh nă yaa wăh' năh' iih oh gwaa haht.

22 Neh huh ni yoo weh' no năh neh wa'ăh nă găăh, wa go ya dō'is hăh hoh, neh'kuh na go yă oh seeh, Ji yee-nooh', Not hwa'is hă do găh'dih.

23 Neh' dih neh soo'dih gwa'nah ot dă jech hii wah-săă gwus ne go i'wa neh ak shăh, neh' naeh neh des honon di'wah să'gwah seeh' ne'neh; neh' kuh neh' son-dih gwa'nah ot ă gă'aak dah de jech chi wah'să gwah/seeh ne go'i wa neh'ak shăh, tăh ăh' waeh na eh' kuh ne neh dah de ja go di wah'să gwah/seeh.

24 Neh dih neh Thomas sha yah'daat he'ni ă non diih ne was hăăh dek nii sga eh, Di dy mus ho wa yas tah, tăh ăh de a'yah da ahk' no năh' sha a yoh' ne Jesus.

25 Neh' dih neh sha di yah daat na go i o nya nih ho-wă'oh seeh, Neh' niih ne' sha gwa găăh' Naa yah'da-gwën ni yoh. Neh' dih na go yă oh seeh, Neh nă gă ook a gwas' iih deh a gat gaat hwăăh naas oh'dah shoh he'o-weh' de yoh is dōh ne gă'wăăh', neh huh kuh haah'-găh'nyănt he de yoh'is dōh ne gă'wăăh', has wa gooh' kuh ha'gă nis'oh dănt, tăh ăh', deh aa oh niih' a'gi wa-gwën ni yòs.

26 Neh' no năh' de gyoh' nò'sa yoo daah, o na'eh na go i o nya nih sho di yah da ye ih oh nò'gyeh, neh kuh neh huh ne Thomas ha yah'daah de ă non dii. O na'eh ne Jesus neh huh ho yos oh, gah ho dō nyoh' aeh, hah-de'wah săă nōh' aeh' hă nih dyoh de o'dah oh, ha wăăh', Sgă nōh' ti ga'i wi'yò aak heh' swa yah'da deh.

27 O năh' ha wă oh seeh ne Thomas, Da săh'nya daat, sat gaat hòh' gwah huh ne' ges oh'dah gëh; neh' kuh neh da sū nis oh'da daat ges waa gooh' hoh sū nis oh'dănt: neh kuh neh sū nōh' dă sah'ni go ă ge'aak', neh gwaah' ne ji wa gwën ni'yòs taak.

28 Det hos'nyeh oh ne Thomas, ha wă'oh seeh, Sgyah-da gwën ni yoh! neh kuh neh Sgwën ni yoh!

29 Jesus ha wă'oh seeh, Tho mas, neh ga i o nih heh

sge gǎǎh' niis, neh o i'wah sa'i wa gwën ni yòs'doh: ho'-
ni dǎǎ oh dih haa di'yah da deh neh tǎh'ǎh i gǎǎ de'o'-
nont gaat hwǎh, neh gwaa' naeh no dii'wa gwën ni'yòs'-
doh.

30 Neh' gwah huh ne we sòh' no yah'shoh no yǎn-
deet' wa o'nya nooh do gǎs' neh ne Je sus neh huh
he'a dii gat na go'i o nya nih, neh' tǎh'ǎh naeh deh gas'-
ya doh nǎ gǎǎh gaa ya'dos hǎǎ gooh.

31 Neh gwaah' nǎ gǎǎh ga yaa doh neh na eswa'i wa-
gwën ni yòs' i gǎǎ, he neh' ne Je sus' ne Christ, neh'
ho a wak' Naa'wën ni yòh; neh' kuh na eswa'i wa gwën-
ni yòs' neh' na eswa yǎn daht ne' yoh hees hǎh, ǎ dya'-
weh dah'go ok nòh'sǎ no gooh.

O I'WAH XXI.

NEH no nǎh' shah ga'at nǎ gǎǎ noh o'i òh'dǎh shoh
neh' a eh neh Je sus sa go ya'dyah do'dah sahs
na go'i o nya nih heh tga nyo da'eh neh' Ti be rias; neh'
ne'kuh non da ga ye'ǎh dak heh' waa'dyah do'dah sih.

2 Neh' neh' shah gaat' hǎ nehs', neh' neh Si mon
Pe ter neh kuh ne Thom as, Di dy mus ho wǎ'yas tah,
Na than ael kuh, neh' Ca na ta weh doh, Ga li lee a'ǎ-
jah'gǎh, neh'kuh na go a wak shoh no Ze be dee, o yah'
kuh de i'yas heeh na go i o nya nih.

3 Neh na go yǎ'oh seeh neh Si mon Pe ter, Neh niuh
noh gi'joh yak hah. Neh no wǎ'oh seeh, Neh nǎǎh' iuh
neh' wah a'gwah dǎn dih, ǎ dweeh. Neh no noh'dǎn dyos'-
oh, neh neh ga o wa gooh ho non'deh noh'dah hoh: neh
ne'neh wah son'da deh deh tah'gwǎs dǎh de o di ye nooh.

4 Neh' dih no nǎh' se deh'ji ah o doh'o on dyeh, neh-
huh' iaat' neh Je sus ga nyo dǎǎk ah: neh dih na go-
i o nya nih tǎh'ǎh de o nǎ noh'doh he'neh neh Je sus.

5 O nǎh' neh Je sus ha go yǎ'oh seeh, Swak sah'shoh-
oh', swak lwa yǎh' gǎh? Des ho wǎ wǎ'noh sǎ gwǎh ho-
nǎǎ', Tǎh'ǎh.

6 Neh na go yǎ'oh seeh Neh huh swah a oh' neh ga-

yă'neh go'gwaah nōh ga'ō wā dih, neh huh' naeh ă swa-
găh. O năh' neh huh' gwaah ho no'ōh, neh' dih neh
o năh' tăh'ăh deh sho di gwe nyōōh' nō da ă nōn di'ănt-
hōh, neh' he ni yo'nont gah'deh neh gă jōh.

7 Neh' dih ha yah'da deh no wā'i o nya nih, neh' i găă
neh Je sus ho no'ōh gwah, ha wă'ōh seeh neh' Pe ter,
Neh ne'huh Na yah da gwën ni yōh. Neh' dih no năh
neh Si mon Pe ter sha'ook neh' gwah Na yah da gwën-
ni yōh, neh nōh tat'hwah haah nă jōh yak tah a dyah'da-
wił shăh, (neh săh'ăh nōh nos'dah gēh,) neh' neh ga-
nyo dăăh'gēh hwa da'dyah doh'yak.

8 Neh neh sha di'yah daat na go'i o nya nih neh huh'
ho di'yos ōh ni wah'a ah neh' ga o wăh he'ō weh ha di-
nōh dak'heh, (neh săh'ăh neh tăh'ăh deh we ăh ni tă'-
neh sgwah he ni yō ăn ja deh, neh huh gwaa' gił shăh
ăăh he ni yo weh neh de yo'ah as'hăăh,) ha dił'seh neh'
wah a ah', shah gat kuh neh' gă jōh.

9 Neh he ni yos'no weh, no năh' neh huh' ho di'yos ōh
heh yō ăn ja deh neh no nont'gat hwah ōh neh wa de-
gah dōh joch chis'dă ōh sho, gă jōh gwah huh' neh huh'
tga eeh, o ăh'gwah' kuh.

10 Je sus ha go yă'ōh seeh. Da ji'aah o năh neh gă-
jōh, neh wa'eeh swa ye nōh.

11 O năh neh' Si mon Pe ter he ōh'dăn dyōōh he o'-
di ăn twăh' a ăn jał tăš gēh, wah e'ōh dăăh ga nōh'ho ōn-
dyeh neh si'gwaa găn jo wa năš, neh neh sgał' de wăh-
nya eeh wis' kuh ni was'hăăh săh' gwah huh: da neh'
gwah huh naeh' heh ni yo'nont gah'deh tăh'ăh gwaa'
dah de yo dyah'goōh neh' wah a ah.

12 Je sus ha go yă'ōh seeh, Ga ōh' da swet swa dek'ho-
nih. Neh' neh tăh'ăh deh gaat gaah' he'ni ă nō diih na-
go'i o nya nih de o gwe nyos'ōōh na'ō ōn dōōh, So nah ot
ne găh niis? neh heh to nă'nōh dōh neh Na yah'da gwën-
ni yōh.

13 O năh ne Je sus neh huh' tot gon'dah gōh, neh
neh de ōh'gwăh no ăh'gwah, neh neh da go yōh, neh
gwah huh ne gă jōh.

14 Neh' o năh nă găh' săh' wa dōh tah neh' Je sus wa gō ya'dyah do'dah sahs na gō i o nya nih, he'nōh weeh o năh' shah det'hot gă'oh non da'deh sa'dōh gwah'gēh.

15 Neh huh dih ni yo weh' no năh' ho dik'hwăn dah'oh, Je sus' ha wă'oh seeh neh Si mon Pe ter, Si mon, hya a-wak neh Jo năs, si'gwa' găh he nis kno'oh gwah naeh he ni yōh'dăh' nă găh? Neh neh ha wă'oh seeh, Ăh', Syah da gwên ni yōh; neh neh să nōh'dōh naeh heh gō-no'oh gwah. Neh' neh ha wă'oh seeh, She nont na ges'-he năh'shōh neh de yō'di nōh'gă ont o diť hwvs'hoē oh.

16 Neh' aeh nes ha wă'oh seeh neh' dek'nii wa dōh'-tah, Si mon, neh' hya'a wak' neh Jo năs, Skno oh gwah' găh? Neh' neh ha wă'oh seeh, Ăh', Syah da gwên ni-yōh; Neh' naeh neh să nōh'dōh heh gō no'oh gwah. Neh' neh ha wă'oh seeh, She nont, des he'yăh nya dōok na ges he năh'shōh de yō'di nōh'gă ont.

17 Neh' neh sha wă'oh seeh neh săh wa dōh tah, Si-mon, neh hya'a wak' neh Jo năs, Skno oh gwah' găh? Neh neh waah'ni gō et găht neh' Pe ter neh ga'i'o nih heh wa'wă os neh' săh wa dōh'tah, Skno oh gwah' găh? neh' neh wa'wă os, Syah da gwên ni yōh, neh' nach neh, haē de yo'i wa geēh heh syăn de ih: neh' naeh neh să nōh'dōh heh' gō no oh gwah. Je sus ha wă'oh seeh, She nont' na ges'he năh'shōh de yō'di nōh'gă ont.

18 Do găs', do găs' oh'gō'yă os, neh nah'sōh chi sō'-gweh da seeh oh chat'hwah haah găs, oh sah'dăn dih' kuh, ġa nyōōh' shō he'ō weh oh seeh neh huh he'geeh: neh gwaah' no năh' ăh sat'găh jis neh neh tga gont ach hă'nis òh da gwa'ih sō gōh, neh' neh o yah' naeh dă-ye'sa wa haah, neh huh' kuh hă ye'sa ah he'ō weh ă gă'ook naeh neh huh deh di'sah ni gōōh'dăh, [he'ō-weh hă ye'saah.]

19 Neh nă găh' neh huh nō o yech heh' was'nyeht, o yăn deet' ha o niil' heh' nōh ġe yah'syōh dăh ă o dye'-ăh dah gwăh, neh' dă o'ăh saa ok' Na'wên ni yōh. Da neh no năh' neh'huh nō o yech' heh was'nyeht nă găh, ha wă'oh seeh, Dak nō dă dyeh.

20 Neh' dih neh' Peter, det hòt'ga'g'wàh, wa'g'gàh no wa'i'onyanih neh' neh' Jesus ho no'oh gwah, neh-huh ha'eh gwah non da'we'no'odyeh, neh' gwah huh ne' neh huh ha'yah'dah ga'eh' haah doh'sa deh neh' Jesus no nàh' chi o non dek'hwa eeh noh gās'ah, neh' kuh neh' ha wàh, Syah da gwèn ni yòh, ga'g' ne gāh' ni a'yah daah neh' g'ya'yah dat gah?

21 Peter, ho gās'oh nā gāh, ha wā'oh seeh neh Jesus, Syah da gwèn ni yòh, neh neh a'naeh nā o'yah da-wāh' nā gāh' ho gwah'?

22 Jesus ha wā'oh seeh, Neh' gih shāh ne' neh huh nā wak'ni go'g'wāh nā'oh heek' shō heh ni yo weh' dānt-geh, a'nah ot ne'neh niis sa di'wa deh'? Dak non dāh niis.

23 O nāh' oh wah'dān dih nā gāh heh ni ga wā noh-dāh oh dwa'di o gòh ha di'yah da deh neh' dā non dā-non deeh, neh naeh ho i gāh ho wa'i'onyanih tāh'āh' naeh ta'g'eeh: neh dih neh Jesus tāh'āh' de a wā'oh seeh, Tāh'āh' ne'huh naeh ta'g'eeh; neh gwaah', Neh' gih shāh ne' neh huh nā wak'ni go'g'wāh nā'oh heek' shō he ni yo weh' dānt geh, a'nah ot ne'neh niis sa di'wa-deh'?

24 Neh' ne gāh nā gāh ho wa'i'onyanih ne' neh ha i'wa gwa'ih sos nā gāh noh o'i'oh'dāh shōh, neh kuh ho ya dōh' nā gāh' noh o'i'oh'dāh shōh: neh gwah huh no gwā'noh dōh he'ni o yee āh' heh' ho i'wa gwa'ih sooh do gās' ga i'wa gwèn ni yòh.

25 Da neh' gwah huh neh we sòh' no yah' o i'we nooh he'ni o dyc'ās'oh neh Jesus; neh ne'neh gih shāh neh teh ga'ya dōh hah de yo'i wa geeh, Neh ni wiit a'yo-twah nooh haeh gwah naeh he yo ān ja deh he no ga nō-heht ne ga ya'dos hāh na'ga ya dō nyook. [Do gās' neh-huh' ni ya wāh.]